

Αριθ. ερω. 132845

Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΗΣ

ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

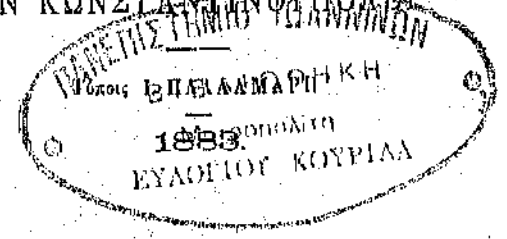
1884

Ἄδελφ. τοῦ ὄπουργου τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαίδευσως,
(ὡς ἀρ. 759 καὶ ἡμέρ. 18 Μουχαρέμ. 1301).

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΔΑ
ΤΡΙΤΟΥ
ΑΥΣΩΝ ΑΠΟ.

520

ΤΗ ΣΕΠΤΗ ΜΝΗΜΗ

ΤΩΝ ΑΙΔΙΜΩΝ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΞΕΝΟΚΡΑΤΩΝ

ΤΟΔΕ ΤΟ ΠΟΝΗΜΑ

ΕΥΣΕΒΩΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ.

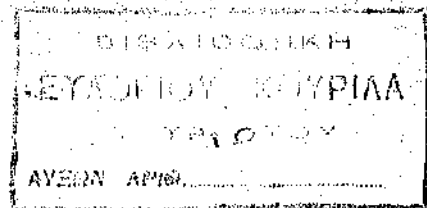
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΔΑ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ Α΄

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΦΗΛΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΥΡΙΑΚΟΥ
ΑΠΟΚΡΑΤΟΥ

Εθνωμονούμεντες πᾶσι τοῖς εὐγενῶς χορηγήσασι τὴν πολῦτιμον αὐ-
 τῶν συμβολὴν εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἐκδοσιν τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ
 1884, Ολιθέμεθα ἐγκαρδίως ἐπιηναγκάσθημεν, ἕνεκα λόγων ἀνεξαρ-
 τήτων τῆς ἡμετέρας θελήσεως, πολλὰς ἀξιολόγους πραγματείας νὰ
 παραλίπωμεν, οἷαι αἱ τῶν φίλων Ἀλεξάνδρου Α. Λεονάρδου, προ-
 ξένου τῆς Ἑλλάδος νῦν ἐν Γενεύῃ, Γ. Τσιόκα, Ἰωάν. Κηπουρίδου,
 Ἐλευθερίου Ταπεινοῦ, Θωμᾶ Πασχίδου, Κ. Πληθωνίδου, Γεωρ. Κού-
 ζου, Διονυσίου Ἰγγλέση, Ἀναστασίου Χρηστίδου καὶ ἄλλων. Χόριν
 οἰκονομίας χρόνου, παραλιπόντες καὶ τὸ κεφάλαιον τῶν συμπληρώ-
 σεων, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ καταχωρίσωμεν καὶ τὰς καθυστερησάσας
 καταστατικὰς πληροφορίες, οἷαι αἱ περὶ τηλεγράφων τοῦ ἑλληνικοῦ
 βασιλείου καὶ αἱ περὶ τινῶν ἐνοριακῶν ἡμῶν σχολείων, μὴ συμπερι-
 ληφθέντων ἐν τῷ σχετικῷ κεφαλαίῳ, ὡς καὶ τὰς εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ
 καὶ φιλανθρωπικὰ καταστήματα Ἰωαννίνων ἀναγομένας πολυτίμους
 εἰδήσεις, ἃς ὀφείλομεν ἀνδρὶ ἐκ τῶν ἐκεῖ φιλοτιμῶς ἐργαζομένῳ,
 τῷ ἀξιοτίμῳ Νικολαῷ Δρόσῳ. Τούτῳ δὲ θερμῶς εὐχαριστοῦμεν, ὡς-
 περ καὶ τῶ προθυμώτατα χορηγήσαντι ἡμῖν τὰς περὶ τῆς καθόλου
 ἐκπαιδευτικῆς ἐν Σάμῳ καταστάσεως λεπτομερεῖς καὶ ἐνδιαφερόσας
 πληροφορίες, αἵτινες καὶ ἐγκαίρως ἀποσταλείσαι δημοσιεύονται ἐν τῷ
 οἰκείῳ τόπῳ, διευθυντῇ τοῦ ἐκεῖ ἡγεμονικοῦ διοικητικοῦ γραφείου,
 Σωκράτει Ἰωαννίδῃ (*). Εθνωμονούμεν ἐπίσης τῷ ἀξιοτάτῳ κἀθη-

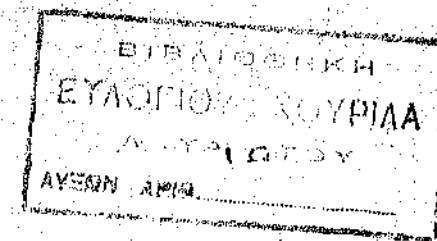
(*). Τὸ προσηγῆς ἔτος ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν καὶ ἄλλοθεν τοιαύτας εἰδήσεις
 σπουδαίας δὲ περὶ τῆς καθόλου καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας Δέρκων διότι καὶ
 ἡμῖν ἀπὸ τοῦδε πραγματείας ὅ καὶ τὰς περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῶν ἐν τῇ
 ἐπαρχίᾳ ταύτῃ προαστείων πληροφορίας καὶ κέρουσι καὶ ἐφέτος προθυμώτατα
 παρασχῶν ἡμῖν Δ. Καλέμης, οὗ ἐκ τῶν δύο ἀποσταλειαῶν πραγματεῶν, ἡναγκά-
 σθημεν νὰ παραλίπωμεν τὴν ἑτέραν.

γητῆ τῶν φυσικομαθηματικῶν Ἀνδρέα Σπαθάρη, τῷ ἐκπονήσαντι καὶ πάλιν τὸ ἀστρονομικὸν μέρος τοῦ Ἡμερολογίου, ὡς καὶ τῷ καλῷ φίλῳ Ἰσραηλίτῃ Jacques Gabaï, ᾧ περ ὀφείλομεν τὴν τε σύνταξιν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἡμερολογίου καὶ πάσας τὰς περὶ ἀρχιρραβινίας πληροφορίας. Δύο δὲ περισπούδαστα φιλῶν δὲν ἔχομεν λόγους νὰ παραστήσωμεν τὴν πρὸς τὸ πολύπλονον τοῦτο ἔργον στοργὴν καὶ συμπάθειαν, τοῦ ἐν Ἀθήναις νῦν σπουδάζοντος εὐφυοῦς καὶ φερεπόντου νέου Γεωργίου Τσιάνκα, τοῦ μετὰ κόπου καὶ μόχθου πολυημέρου συλλέξαντος ἐκ τῶν ἀρμολίων γραφείων καὶ ἀποστειλάντος ἡμῖν πολλὰς σπουδαίας πληροφορίας, ἀναγομένας εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν περὶ Ἑλλάδος πολιτειογραφικῶν, καὶ τοῦ καλοῦ καγαθοῦ Γεωργίου Ξανθοπούλου, τοῦ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ἔργου ἐκθύμως ἡμῖν συναγωνιζομένου καὶ ἐν πᾶσι τὴν πολύτιμον αὐτοῦ ἀρωγὴν καὶ σύμπραξιν χορηγοῦντος· οὗ τὸ ὄξυδερκὲς ἄμμα ἐν τῇ ἀκριβολόγῳ καὶ φιλοκλίῳ διορθώσει τῶν τυπογραφικῶν σφαλμάτων μόνη ἢ σπουδὴ τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ἔργου ἠδυνήθη ἐνιαχοῦ νὰ ἀπατήσῃ, εἴς οὗ δὴ καὶ τὰ ὀλίγιστα παρεσιφρήσαντα, ἄλλως εὐνόητα σφάλματα, οἷα τὰ: κατέστηκεν ἀντὶ καθέστηκεν ἐν ὑποσημ. σελ. 103, στίχ. 12· ὁ ἀναπολήσωμεν ἀντὶ ἀνακαλέσωμεν ἐν σελ. 217, στίχ. 5· νηῶν ἀντὶ νεῶν ἐν σελ. 219 στίχ. 17 καὶ σελ. 221, στίχ. 4. Πολύτιμον ἐπίσης εἴχομεν καὶ νῦν τὴν συμβολὴν τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῖν Μανουὴλ Ι. Γεδεών, οὗ ἐκ τῶν προσφιλέων αὐτοῦ ἔργων, τῶν ἐντυπογράφως φιλοδωρηθέντων, ἐν μόνον δημοσιεύεται, κοσμοῦν τὰς πρώτας σελίδας τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς, ὅπερ ἐφέτος τιμᾶ καὶ ἡ χερῖσσα καὶ ἐμβριθὲς γραφὴς τῆς Α. Ἐξοχότῃτος τοῦ Μεγάλου Λογοθέτου Σ. Ἀριστάρχου, διὰ πολλῆς ἀξίας ἔργου, πρὸς ταῖς ἄλλαις ἄλλων ἐπιτίμων φίλων, ὧν τὰ ὀνόματα ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ ἀναγνώστης, σπουδαίαις διατριβαῖς, ἐν αἷς ἠτύχησαμεν νὰ περιλάβωμεν καὶ ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, ἐπὶ τῇ βίῳ τῶν βοηθημάτων, ὅπερ τῇ αἰτήσῃ ἡμῶν ἔσπευσε ν' ἀποστείλῃ ὁ σεβαστὸς τοῦ πανεπιστημίου καθηγητῆς καὶ γραμματεὺς τῆς Ἑταιρείας Στέφανος Α.

Κουμανούδης, ὅς δικαίως λογίζεται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀρχαιοτάτου τούτου καὶ σπουδαιστάτου σωματοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ εὐχαριστοῦμεν αὐτῇ. Χάριτας ὁμοίως ὀφείλομεν μεγίστας τῷ ἐν Βουκουρεστίῳ ἀξιότιμῳ φίλῳ Γ. Βαφεισῶδῃ, οὐ μόνον προθύμως ἀποστειλάντι ἡμῖν σπουδαῖα βοηθήματα, ἀναγόμενα εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς Ρουμανίας, ἀλλὰ καὶ πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον περὶ τοῦ ἔργου ἐν γένει διατρανοῦντι· ἐπίσης δὲ καὶ τοῖς ἐν Ἀθήναις καλοῖς καὶ προθυμοτάτοις φίλοις Ν. Καζάξῃ, διευθυντῇ τοῦ τμήματος τῆς καταστατικῆς ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐσωτερικῶν, καὶ Παντολέοντι Α. Βάλλερ, χρησιμωτάτας σημειώσεις χορηγήσαντι ἡμῖν, εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς Ἑλλάδος ἀφρώσας. Θερμότατα δὲ ὀφείλομεν νὰ εὐχαριστήσωμεν καὶ τῇ εὐμενῶς κρινάσῃ καὶ ἐκθύμως συστησάσῃ τὸ ἔργον ἡμῶν ἡμετέρῳ τε καὶ ξένῃ δημοσιογραφίᾳ, καίτοι δὲν διατάζομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι πολλὰ εἰσέτι ὑπολείπονται καὶ πολλὰ πρέπει νὰ συναγωνισθῶσι ὅπως τοῦτο καταστῇ ἀντάξιον τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς ἐκωνυμίας, ἣν φέρει. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλως ὑποστηρίζαντων τὸ ὄψω πολύμοχθον τόσῳ καὶ πολυδάπανον τοῦτο ἔργον, πρώτιστα καὶ μάλιστα εὐγνωμόνως ἐνταῦθα μνημονευτέον τὸ ὄνομα τῆς Α. Π. τοῦ οἰκουμηνικοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', τοῦ ἐκθύμως συστήσαντος καὶ συνιστῶντος τὸ ἔργον τῇ φιλογενεῖᾳ τῶν τοῦ ἔθνους ἡμῶν Μαικητῶν, εἶτα δὲ τὸ τοῦ εὐγενοῦς φίλου Θεοδώρου Ἀποστολίδου, γενικοῦ ἐλεγκτοῦ τῆς Τραπεζικῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς δὲ τὸ τοῦ ἀξιότιμου φίλου Ζήση Θ. Ζήση, τοῦ πολλαχῶς ὑπὲρ ἡμῶν ἀείποτε χρησίμου γινομένου. Ἐπιφυλασσόμενοι δὲ νὰ ἀναγράψωμεν ἐν εὐθέτῃ τὰ ὀνόματα τῶν εὐγενῶς ἀναλαβόντων τὴν ἐκποίησιν ἀντιτύπων, μεγίστας ἐπὶ πᾶσι χάριτας ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν τῷ αὐτοκρατορικῷ ὑπουργείῳ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῷ διευκολύνοντι καὶ τὴν ἐφετητὴν τάτην ἐκδοσιν, εἰδῶσι ὅτι τὸ ἔργον, ᾧ ἐπιχειροῦμεν, περιποιεῖ ἔκπλινον τῇ χῶρᾳ, ἐν ᾗ ἐκδίδεται.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 24 Δεκεμβρίου 1883.

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΤΟ 1884

*Έτος κοινόν από Χριστού γεννήσεως αντιστοιχεί προς τὰ:

- 7392 από κτίσεως κόσμου κατά τους Έβδομηκοντα.
- 5888 από κτίσεως κόσμου κατά Λατίνους.
- 5644 από κτίσεως κόσμου καθ' Εβραίους.
- 6597 τής Ιουλιανής περιόδου.
- 2660 από τής συστάσεως των Ολυμπιάδων ή τὸ δ' ἔτος τῆς 665^{ης} Ολυμπιάδος.
- 2637 από κτίσεως Ρώμης.
- 1301 τῶν Μωαμεθανῶν, καὶ τέλος πρὸς τὸ δωδέκατον τοῦ 104^{ου} κύκλου Ἰνδικτιώνων ἀπὸ κτίσεως Κωνσταντινουπόλεως.

ΗΛΙΟΔΡΟΜΙΟΝ.

ΜΗΝΕΣ	Ημέρα	Μέσος χρόνος Κωνσ/πόλεως		Τουρκικόν ώραλόγιον κατά την μέσην μεσημέριαν		Μέσος χρόνος κατά την αληθή μεσημέριαν Κωνσταν/πόλεως			Μέγιστος ήμισος			
		Ανατολή Δύσις		ώρα.	λεπ.	ώρα.	λεπ.	δευτ.				
		ώρα. λ.	ώρα. λ.							ώρα. λ.		
ΙΑΝΟΥΑΡ.	1/13	7	26	4	54	6	59	0	8	53	9	28
	6/18	7	24	4	58	6	55	0	10	37	9	34
	11/23	7	22	5	8	6	50	0	12	3	9	44
	16/28	7	17	5	10	6	43	0	13	9	9	58
	21/3	7	18	5	16	6	37	0	13	58	10	8
	26/7	7	7	5	23	6	31	0	14	23	10	15
ΦΕΒΡΟΥΑΡ.	1/13	7	1	5	30	6	23	0	14	26	10	29
	6/18	6	55	5	36	6	17	0	14	9	10	41
	11/23	6	46	5	42	6	11	0	13	34	10	56
	16/28	6	38	5	49	6	4	0	13	45	11	11
	21/3	6	30	5	54	6	59	0	11	42	11	24
	26/10	6	23	5	59	5	54	0	10	29	11	36
ΜΑΡΤΙΟΣ.	1/13	6	18	6	2	5	51	0	9	41	11	44
	6/18	6	10	6	7	5	46	0	8	45	11	57
	11/23	6	2	6	13	5	40	0	6	45	12	11
	16/28	5	53	6	18	5	35	0	5	12	12	25
	21/3	5	45	6	24	5	29	0	3	41	12	39
	26/7	5	36	6	29	5	24	0	2	13	12	53
ΑΠΡΙΛΙΟΣ.	1/13	5	27	6	35	5	18	0	0	35	13	8
	6/18	5	20	6	40	5	13	11	59	21	13	20
	11/23	5	12	6	45	5	8	11	58	18	13	33
	16/28	5	6	6	50	5	3	11	57	25	13	44
	21/3	4	59	6	56	5	57	11	56	46	13	57
	26/8	4	53	7	1	4	52	11	55	20	14	8
ΜΑΪΟΣ.	1/13	4	48	7	6	4	47	11	50	9	14	18
	6/18	4	43	7	10	4	43	11	50	12	14	27
	11/23	4	38	7	15	4	38	11	56	29	14	37
	16/28	4	34	7	20	4	33	11	56	51	14	46
	21/3	4	32	7	24	4	29	11	57	40	14	52
	26/7	4	30	7	27	4	26	11	58	31	14	57
ΙΟΥΝΙΟΣ.	1/13	4	28	7	31	4	23	11	59	42	15	3
	6/18	4	29	7	35	4	18	0	0	46	15	6
	11/23	4	20	7	36	4	17	0	1	50	15	7
	16/28	4	30	7	35	4	18	0	2	53	15	5
	21/3	4	33	7	34	4	19	0	3	52	15	1
	26/8	4	35	7	33	4	20	0	4	44	14	58

ΗΛΙΟΔΡΟΜΙΟΝ.

ΜΗΝΕΣ	Ημέρα	Μέσος χρόνος Κωνσ/πόλεως		Τουρκικόν ώραλόγιον κατά την μέσην μεσημέριαν		Μέσος χρόνος κατά την αληθή μεσημέριαν Κωνσ/πόλεως			Μέγιστος ήμισος			
		Ανατολή Δύσις		ώρα.	λεπ.	ώρα.	λεπ.	δευτ.				
		ώρα. λ.	ώρα. λ.							ώρα. λ.		
ΙΟΥΛΙΟΣ.	1/13	4	41	7	30	4	23	0	5	20	14	49
	6/18	4	44	7	26	4	27	0	5	56	14	42
	11/23	4	49	7	29	4	30	0	6	10	14	34
	16/28	4	54	7	18	4	35	0	6	15	14	24
	21/3	4	57	7	13	4	40	0	6	3	14	16
	26/7	5	3	7	7	4	43	0	5	35	14	4
ΑΥΓΟΥΣΤ.	1/13	5	9	7	0	4	58	0	4	48	13	51
	6/18	5	13	6	53	5	0	0	3	44	13	40
	11/23	5	18	6	45	5	8	0	2	32	13	27
	16/28	5	23	6	37	5	16	0	1	40	13	14
	21/3	5	28	6	31	5	22	11	59	39	13	3
	26/7	5	33	6	23	5	31	11	58	1	12	49
ΣΕΠΤΕΜ.	1/13	5	39	6	12	5	41	11	55	57	12	33
	6/18	5	44	6	3	5	50	11	54	10	12	19
	11/23	5	49	5	53	5	58	11	52	25	12	6
	16/28	5	55	5	46	6	7	11	50	43	11	51
	21/3	5	59	5	38	6	15	11	49	7	11	39
	26/8	6	4	5	30	6	23	11	47	39	11	26
ΟΚΤΩΒΡ.	1/13	6	10	5	22	6	31	11	46	21	11	13
	6/18	6	16	5	14	6	39	11	45	16	10	58
	11/23	6	21	5	7	6	46	11	44	20	10	46
	16/28	6	27	5	0	6	53	11	43	54	10	33
	21/3	6	33	4	53	7	0	11	43	41	10	20
	26/7	6	40	4	47	7	6	11	43	47	10	7
ΝΟΕΜΒΡ.	1/13	6	47	4	41	7	12	11	44	25	9	54
	6/18	6	53	4	37	7	16	11	45	16	9	44
	11/23	6	58	4	34	7	19	11	46	20	9	36
	16/28	7	4	4	32	7	21	11	43	3	9	28
	21/3	7	8	4	31	7	22	11	40	54	9	23
	26/8	7	13	4	30	7	23	11	51	58	9	17
ΔΕΚΕΜΒΡ.	1/13	7	17	4	31	7	22	11	54	46	9	14
	6/18	7	21	4	33	7	21	11	56	41	9	11
	11/23	7	24	4	34	7	19	11	59	41	9	10
	16/28	7	20	4	38	7	15	0	1	40	9	12
	21/3	7	27	4	42	7	11	0	4	40	9	15
	26/8	7	26	4	47	7	6	0	6	26	9	21

ΕΚΛΙΨΕΙΣ ΚΑΙ ΩΡΑΙ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1884.

Κατὰ τὸ ἔτος 1884 συμβήσονται τρεῖς ἐκλείψεις Ἡλίου ὁράτοι ἐκ Τουρκίας καὶ δύο ἐκλείψεις Σελήνης, ὧν ἡ δευτέρα ὀλική, ὁρατὴ παρ' ἡμῶν, τὴν νύκτα μεταξὺ τῆς 22ης καὶ τῆς 23ης Σεπτεμβρίου.

	ὥρ.	λ.	δ.	
Ἐξοδος εἰς τὴν σκιάν	10	11.2		} μέσου χρόνου Κωνσ/πόλεως
Ἀρχὴ τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως	11	11.7	μ.μ. τῆς 22ης	
Μέσον τῆς ἐκλείψεως	11	57.9		
Τέλος τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως	0	44.2	π.μ. τῆς 23ης	
Ἐξοδος ἐκ τῆς σκιάς	1	44.8		

Μέγεθος 1525, τῆς διαμέτρου τῆς Σελήνης υποθεσίτης 1000.

Τὸ ἔαρ ἀρχαται τὴν	8	Μαρτίου	ὥρ.	6	λεπ.	41	π.μ.
Τὸ θέρος	»	»	9	Ἰουνίου	»	2	» 55 π.μ.
Τὸ φθινόπωρον	»	»	10	Σεπτεμβρ.	»	5	» 17 μ.μ.
Ὁ χειμὼν	»	»	9	Δεκεμβρ.	»	11	» 58 π.μ.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ.

Φιλάστε Παλαιολόγε,

Ἀμαθείας θρόνος προτάτων τῆς πεντοδακτύς σαφίας τῶν ἐν τῷ ἐφεταμῷ σου ἡμερολογίῳ συντακτῶν, καίπερ μὴ ἀγακῶν τὰς πρώτο-καθεδρίας, ἐξ ἀνάγκης προηγοῦμαι οὐραγός τῆς μακρᾶς καὶ μυριαριθμοῦ τῶν ἀγίων φάλαγγος, τὸν τόπον σφετεριζόμενος, ὃν εἰς τὸν πρό πενταετίας γράψαντα περὶ χρονολογικῶν συστημάτων ἐχορήγησεν ἡ πρὸς καθήγητὴν τῆς καθ' ἡμᾶς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς τιμὴ καὶ ἀγάπη σου εἰς τὸ τότε δημοσιευθὲν ἄρθρον τολμῶ 'να προσθῶ, ἀντὶ ἀθυριμάτων, ἐπισημειώσῃς τινας, περὶ ἀριθμοῦς, ἀτυχῶς, ἐνδιατριβῶν, ἐχληράν δ' εἰς ἐμὲ λόγου ὑπόθεσιν κακοτέχνως οἰκοδεμῶν βραχείας δὲ λέξεις προτάτω μόνον περὶ Ἰνδικτιῶνων καὶ τοῦτο διότι ἡ διατριβὴ τοῦ Ζαχαριάδου, ἐν τῷ περὶ Ἰνδικτιῶνων ἐδάκμῳ, μὲ παραπέμπει εἰς τοῦ Θεσσαλονικέως Κυριακοῦ Μελλιρρῦτου τὴν χρονολογίαν, ἐκδοθεῖσαν ἐν Ὀδησσῷ τῷ 1836. Ἡ διατριβὴ, ἐκείνη, γαίμει, μὲν καὶ ἡ κατὰ Ἰνδικτιῶνας χρονολογία αἰσιήθη κυρίως ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, 312 μ. Χ.» ἀλλὰ παραπέμπουσα εἰς τὸν Μελλιρρῦτον κακῶς πράττει διότι, εὐτυχῶς, ὁ μακαρίτης Κυριακός, μετὰ συνειδήσεως γράφων, ὡς πάντες οἱ ἀειμνηστοὶ τοῦ Γένους διδάσκαλοι, οὐδὲν ἀκριβὲς περὶ τούτου εἶπε, τοῦναντίον μάλιστα (σελ. 35 χρονολ.) γράφει ἀπὸτε ἤρξαντο οἱ αυτοκράτορες προσεπισημειοῦν ταύτην ἄδηλον εἰ καί (α) εἶναι ὅτι ἐπὶ Διοκλητιανοῦ εἶτα ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου 312 μ. Χ.» ἀλλ' εἰς οὐδὲνα ἐπιτρέπεται 'ν' ἀναγάγῃ τὸ ἄδηλον καὶ τὸ εἰκαζόμενον εἰς ὑψος ἀκριβείας καὶ βεβαιότητος.

Οὐδεὶς δύναται 'να εἴπῃ τι ἀκριβὲς περὶ τῶν Ἰνδικτιῶνων, εἰ δ' ἀποφαινόμενος ἀπὸ τρίποδος ἀπακτᾶ ἀνοίγῃ τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκ

τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου, τῷ 1804, ἐκδοθὲν καὶ ἐγκυκλιωμένον ὑπὸ τῆς τότε ἐπιτροπῆς αὐτοῦ, ἐπιστολῶριον, καὶ εὐρίσκω αὐτόθι τὴν μὲν λέξιν γραφομένην «Ἰνδικτιῶν, ἢ περὶ τὸ Ἄκτιον νίκη, ἢ Ἄκτιον δηλαδὴ ἢ νίκη ἐγένετο. . . . καὶ κατὰ παραφθορὰν Ἰνδικτιῶν. . . . Ἄκτιον δὲ ἐστὶν ἀκρωτήριον τῆς Ἠπείρου, ἔνθα μάχη κροτήσας ὁ Αὐγούστος. . . . μονάρχης τῇ τότε χρόνῳ ἀνεκηρύχθη ἐπὶ δὲ τῇ καὶ ἔτει τῆς αὐτοῦ μοναρχίας τὴν Ἰνδικτιον ἐπενόησαν (σελ. 311), τὰς δ' ἀνοήσας ταύτας κυρουμένας ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας: ἀλλ' ἢ Ἐκκλησία αὕτη τότε ἔκατε τὴν ἐναρξιν τῆς κατὰ Ἰνδικτιῶνας ἀριθμῆσεως ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου, ἐνῶ σήμερον τάττει ἄλλως.

Καὶ μὴ φανῆ περίεργος ἢ ἀντίφασις, εἰ καὶ, ἐφ' ἔσον γινώσκουμεν, πρῶτος ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀναφέρει Ἰνδικτιῶνα, λαλῶν περὶ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου τῷ 341, καὶ πρῶτον τότε ἀριθμεῖται Ἰνδικτιῶν 14, ὀριζομένης τῆς ἀρχῆς αὐτῶν τῷ 327, ἢτοι καθ' οὗ χρόνον ἐκτίζετο ἡ Κωνσταντινούπολις (βλ. λεξικὸν Moreri ἐν λξ.). Ὁ ἡμέτερος Ἰωσήφ Μοισιάδης δὲ τὰ μαθηματικὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ τὸν κλεινὸν Εὐγένιον Βούλγαριν, ἐν τῇ Ἀθωνῶδι Ἀκαδημίᾳ, διδαχθεὶς καὶ ἀπολοῦθως ἐν τῷ Πατριαρχῷ Πανεπιστημίῳ (Ζαχάρ θεάτρον Ἐλλ. σελ. 350—353—βλέπε δὲ καὶ Σάβην Νεοελλ. φιλολ. σ. 503) οὐδὲν ἀκριβὲς γράφει περὶ Ἰνδικτιῶν: «τινὲς γνωμοδοτοῦσι, λέγει ἐν τῇ τῷ 1781, ἐν Βιέννῃ, ἐκδοθείσῃ Θεωρίᾳ τῆς Γεωγραφίας (σ. 196) πῶς ἤρξατο ἐπὶ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, τινὲς δὲ πῶς ἐπὶ τοῦ πρώτου Σεβαστοῦ, τινὲς δὲ πῶς ἐπὶ τοῦ Μ. Κωνσταντινίου, ἐν ᾧ διέτριβεν αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἐν Νικομηδείᾳ, ἦτον δὲ ἐν ᾧ συνηστᾶτο ἡ Πρῶτη Οἰκουμένη Σύνοδος, ἐν Νίκαιᾳ: οἱ μᾶλλον πιθανώτεροι νομίζονται παρὰ τοῖς κριτικοῖς οἱ τελευταῖοι, διότι πρὶν τῆς ἐποχῆς τῆς εἰρημένης Συνόδου οὐδεμία μνήμη φαίνεται ποιουμένη περὶ τῆς Ἰνδικτιῶνος, παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν.» Ἐὰν δ' ἡμεῖς προτιμῶμεν ἢ ἀριθμῶμεν τὸ τρέχον ἔτος τῆς Ἰνδικτιῶν, ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1883—1 Σεπτεμβρίου 1884, τὸ δωδέκατον τοῦ ἑκατοστοῦ τετάρτου κύκλου τῶν Ἰνδικτιῶνων, τοῦτο πράττομεν κατὰ νεωτερισμὸν, διότι οὐδαμοῦ μέχρι τοῦδε ἀπήνησα κύκλους ἀριθμουμένους νοεῖται δ' ὅτι οὐδέποτε καὶ ζητῶ ἢ νομισθῶ κατατεταγμένους ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν κριτικῶν πιθανωτέροις νομιζομένοις, προτιμῶ δὲ ἢ νομίζω

ὅτι ἢ, καθ' ἡμᾶς, βυζαντινὴ Ἰνδικτιῶν ἀρχεται τῷ 327, συγχρόνως τῇ κτίσει τῆς πόλεως.

Μοὶ φαίνεται δὲ παράξενος καὶ ὁ τρόπος, καθ' οὗ παρενομούμεθα ἢ νομίζομεν τὴν ἐκάστοτε ἔτος τῆς Ἰνδικτιῶν, προστιθέντες δηλονοῦν 3 εἰς τὸ τρέχον ἔτος καὶ τὸ ἀθροισμα διαιροῦντες διὰ 15, διότι εὐθὺς ἔσονται ἡμεῖς εἰς τοῦτο ἢ τοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτους διαίρεσις διὰ 15 ἢ, ἢν θέλητε, ἢ ἀπὸ τοῦ ὑπ' ὅσων ἔτους ἀφαίρεσις τοῦ ἀριθμοῦ 327, μεθ' ἣν διαιρεθῆσεται τὸ ὑπόλοιπον διὰ 15.

Ἀνεχθεὶς, ἀγαπητὴ κορυφή, τὴν τοιαύτην πολυλογίαν, ἐπίτρεψόν μοι ἢ παροῦ εἰς ἀτελῆ ἢν σημείωσιν βυζαντινῶν χρονολογικῶν συστημάτων ἢ γνωμῶν, ὡς προτάτω τὰ παρὰ διαφόροις ἀρχαῖσι λαοῖς ἐν χρήσει, παραπέμπων περὶ τὰ τούτων καὶ τῶν παραπλησίων εἰς τὴν πολυμαθεστάτην συγγραφὴν τοῦ ἐξ Οἰκουμένων Οἰκονόμου Κωνσταντίνου περὶ τῶν Ὁ' ἑρμηνευτῶν (τόμ. Γ') εἰς τὴν τοῦ Μοισιάδου Θεωρίαν, ἢ ἐμνήσθη ἄνω, καὶ εἰς τὴν σημείωσιν Σεβαστοῦ Λεωντίδου, ἢ ἐμνησθεῖσα μετὰ τῶν ἐπιστολικῶν τύπων τοῦ Θεοφίλου Κορυθαλιῶς ἐν Ἀλλῃ, μετετυπώθη καὶ ἐν τῷ Ἐπιστολαρίῳ, περὶ οὗ εἶπον καὶ ἄνω, καὶ εἰς ἣν ἔδωκεν ἐπίσημον κύρος ἢ Μ. Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως.

Κατὰ τὴν χρονολογίαν τῶν Ὁ', τῷ 1578 π. Χ. ἀρχεται ἢ καλλιτοῦγα, ἢ ἱερατικὴ δηλονοῦν περίοδος τῶν Βεδδῶν, παρατεινομένη μέχρι τοῦ 568 μ. Χ.

Ἡ κατὰ Βραχυμάκας χρονολογία ἀριθμεῖ, κατὰ τὰς ἐρέους τῶν ἱστορικῶν καὶ βιβλιογράφων, ἑβδωμήκοντα αἰῶνας ἀρχῆς τοῦ 1700 μ. Χ., κατὰ δὲ τὴν χρονολογίαν τῶν Ὁ' ἑρμηνευτῶν ἀριθμοῦμεν μέχρι τοῦ ἔτους τούτου ἔτη 7208. Εἰρησθῶ δ' ἔτι ἢ χρονολογία τῶν Ἰνδῶν, τῶν Αἰγυπτίων, τῶν Σινῶν, τῶν Περσῶν, τῶν Χαλδαίων συμπάσει τῇ χρονολογίᾳ τῶν Ὁ' (βλ. τοῦ Chataubriand Génie du Christianisme IV, β' κλπ. Bailly Astronomie Ind. πρλγ. σ. X καὶ 126).

Οἱ Τορδούλοι ἀσφατάται τῶν Ἰσθῶν ἀποκαλούμενοι παρὰ Στραβῶνι (Γ', 186), τῶν κατοικῶν δηλ. τῆς Ἰσπανίας, ἔλεγον, σχεδὸν περὶ τὰ ἔτη τῆς θεογονίας, οὗ εἶχον συγγράμματα, ἐξελισσίων ἔτων ἡλικίαν φέροντα.

Παρὰ Σουῖα (ἐν λξ.) εὐρίσκουμεν ἔτι οἱ Τυρρηνοὶ ἐπρέβειον

ὅτι ὁ Θεὸς ἐν τῷ 23 ἑξαχθρίῳ ἐτῶν ἐδημιούργησε τὸν κόσμον, τὸν δὲ ἄνθρωπον κατὰ τὴν ἕκτην χιλιετηρίδα, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος μέλλει ἔτι ζῆσαι ἐπὶ τῆς γῆς 23 ἑξαχθρίων ἐτῶν.

Τῶν δὲ παρ' Αἰγυπτίους μυθευομένων 36,525 ἐτῶν ὁ περι-
κλής αἰγυπτιολόγος Champollion ἐξικραῖ τὴν μυθικὴν βασιλείαν
τοῦ Ἥλιου, 30,000 ἔτη καὶ τὴν βασιλείαν τῶν θεῶν καὶ ἡμιθέων
4000 ἐτῶν ζήσαντων, εὐρίσκων τὰ ὑπόλοιπα 2525 ὀρίζοντα τὴν ἀ-
χρις Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα ἱστορικὴν τῶν Αἰγυπτίων περίοδον
ἐάν δ' εἰς ταῦτα προσθῶμεν τὰ ἀπὸ Ἀλεξάνδρου μέχρι τῆς τοῦ Θεαν-
θράπου ἐπιφανείας 830 ἔτη συνάγομεν ἔτη 2855, ἅπερ ἀφαιροῦντες
ἀπὸ τῶν ἄχρι Θεογονίας 5508, κατὰ τοὺς Ο', ἔχομεν ἔτη 2653. Ἡ
πρῶτη ἰδρυσις τῆς αἰγυπτιακῆς βασιλείας τίθεται τῷ 2579 ἀπὸ κο-
σμογονίας, σχεδὸν συγχρόνως τῷ πρώτῳ οικιστῇ τῆς Αἰγύπτου Με-
σοράμ. (Γένεσ. I, 6) ἀλλὰ κατὰ Champollion (Lettres à M. le
Duc de Blacas relatives au Musée royal égyptien de Turin.
Paris 1824.) τὰ ἔτη εὐρίσκονται 2653, ὁ δ' ἀειμνηστὸς Οἰκονόμος
συνάγει 2753, σφαλλόμενος.

Τὸ ἀπὸ κοσμογονίας μέχρι τῆς ἐλευθείας τοῦ Σωτῆρος
ἔτος ἀρχὰ μὲν καθορίσθη εἰς 5508. Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, ὁ Σμύρ-
νης Πολύκαρπος, ὁ Βίρηναιος, ὁ Τατιανός, ὁ Τερτυλλιανός φρονούσιν
εἶτι ἡ σωτήριος ἐπιφάνεια ἐγένετο κατὰ τὴν ἕκτην ἀπὸ κτίσεως κό-
σμου χιλιάδα ἐτῶν· ὁ Ὀριγένης τίθει τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Σωτῆ-
ρος τῷ 4830 ἀπὸ τῆς δημιουργίας· Θεόφιλος ὁ Ἀντιοχείας (167—
180) ἀριθμεῖ 5507—Κλήμης ὁ ἱερὸς τῶν Στρωματέων συγγραφεὺς
4472—ὁ Ἰππόλυτος 5501—Ἰούλιος ὁ Ἀφρικανός, ὁ τῷ 220 ἀκ-
μάσας, κατὰ τὰς ἐθνογραφικὰς καὶ χρονολογικὰς θεωρίας, ἀς ἤρυστο
μελετῶν τὰ ἑλληνικὰ συγγράμματα, καὶ ἐξ ὧν ἀφελήθησαν ὁ Εὐσεβί-
ος, ὁ Σύγκελος, ὁ Μαλαλάς, καὶ τὸ χρονικὸν πασχάλιον, ἀριθμεῖ
5500 ἔτη (παρὰ Συγγέλω Χρονολογ. 31 Bonn· ἴδε Φωτίου Βιβλ.
ἀναγν. λδ' καὶ Μ. Βασιλαίου (π. τοῦ ἀγ. Πνευμ. κφ. κθ) μετὰ τινὰς
τιμῆς ἀναφέροντα τὸν Ἀφρικανόν).

Εὐσεβίος ὁ Ἀντιοχείας (τῷ 320 ἀμ.) ἀριθμεῖ ἀπὸ κόσμου κτί-
σεως μέχρι τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἔτη 5531, ἅπερ ὁ Οἰκονό-

μος διαρθεῖ 5530, ὥστε τίθει τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου τῷ 5498—
κατὰ Οἰκονόμον 5507.

Ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος συνάγει 5509, κατὰ Οἰκονόμον διερωτῶντα,
κατὰ δὲ τὸ κείμενον 5479· ὁ δὲ ἱερὸς Αὐγουστίνος ὀρίζει (de civi-
tate Dei ιη', 22) μῆκος συντελεσθείσης ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου
μέχρις αὐτοῦ 23 χιλιάδας ἐτῶν. Σεβήρος ὁ Ἀντιοχείας 5500· Ἠσύ-
χιος ὁ Ἱεροσολύμων πρόσφύτερος ἀριθμεῖ ῥητῶς ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως τῆς
παραστάς Χριστοῦ ἔτη 5500· ὁ Σουλπίκιος Σεβήρος 5469—Πα-
νόδαρος ὁ Αἰγύπτιος μοναχὸς 5493—ὁ Αἰγύπτιος Ἀννιανός 5501—
Κύριλλος ὁ Σαουδοπολίτης 5500—τοῦτο δὲ τὸ ἔτος συνάγουσι καὶ οἱ
πλείους τῶν Βυζαντινῶν χρονολογῶν.

Ἡ τῷ 783 συνελευθεῖα Ζ' Οἰκουμένης Σύνοδος ἀριθμεῖ (ἐν ΣΤ'
τοῦ β. ἐκδ. ΜΟλιὰ Β', σελ. 829) «ἐν γὰρ τῷ πρώτῳ καὶ πεντακισχι-
λιοστῷ πεντακοσιοστῷ ἔτει Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν εἰς ἀνθρώπους
ἐλθὼν» κτλ.

Τὸ Χρονικὸν Πασχάλιον ἀριθμεῖ 5507. Ἀλλὰ τὸν χρόνον καθώ-
ρισεν ἀκριβῶς ἡ ΣΤ' Οἰκουμένης Σύνοδος, ἥτις συνελήθη τῷ 691· ὁ
τρίτος αὐτῆς κανὼν γράσει ῥητῶς «μέχρι τῆς πεντακισχελιάτης Ἰα-
νουαρίου παρελθόντος μηνός, τῆς παρελθούσης τεταρτῆς Ἰουλιανῆς,
ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ἑκατοστοῦ ἐνάτου», ἅπερ ὀρθῶς γραπτέον
«ἑξακισχιλιοστοῦ ἑκατοστοῦ ἐνενηκονοστοῦ ἐνάτου»=691, κατὰ ὑπε-
σημείωσαν οἱ ἐκδόται τοῦ Συντάγματος τῶν ἱερῶν Κανόνων (τόμ. Β',
σελ. 312).

Ἐν Φαναρίῳ τῆς Βασιλευσύης, 1 Ὀκτωβρίου, 1883.

ΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΓΕΩΡΓΙΩΝ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΊΝΔΙΚΤΙΩΝΩΝ.

327	642	937	1272	1587
342	657	952	1287	1602
357	672	967	1302	1617
372	687	1002	1317	1632
387	702	1017	1332	1647
402	717	1032	1347	1662
417	732	1047	1362	1677
432	747	1062	1377	1692
447	762	1077	1392	1707
462	777	1092	1407	1722
477	792	1107	1422	1737
492	807	1122	1437	1752
507	822	1137	1452	1767
522	837	1152	1467	1782
537	852	1167	1482	1797
552	867	1182	1497	1812
567	882	1197	1512	1827
582	897	1212	1527	1842
597	912	1227	1542	1857
612	927	1242	1557	1872 (*)
627	942	1257	1572	1887

(*) Διατρέχονεν νυν, συμφώνως προς τὰ πρόσθεν εισηγμένα, τὸ 12ον ἔτος τοῦ 104ου κύκλου τῶν ἀπὸ κτίσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἰνδικτιωνίων, ἔξ ἀρχαίως ἀπὸ τοῦ 1872, συμπληροῦται τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1887, ὅτε ἔρχεται νέος κύκλος.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

N. Π.	1	Κο. Η ΠΕΡΙΤΟΜΗ τοῦ Χριστοῦ καὶ μνήμη Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.
13	2	Δε. Κοσμά πατρι. Κ/πόλεως, Σιλδέστρου πάπα Ρώμ., Θεοφάνους Ἱερομ.
14	3	Τρ. Μαλακίου τοῦ προφήτου καὶ Ῥοδίου μάρτυρος.
15	4	Τε. Μνήμη τῶν σ' ἀποστόλων καὶ Θεοκτίστου καὶ Ζωσιμου ὁσίου.
16	5	Πέ. Θεοπέμπτου, Θεωνά μάρτυρ. (Ἰησιτα ἐπὶ τῆ παρὰμ. Θεοφανείων.)
17	6	Πα. ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ.
18	7	Σά. † Μνήμη τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.
19	8	Κυ. Κύρου καὶ Ἀττικῶν πατριαρχῶν Κων/πόλεως καὶ Δομνίκης ὁσίας.
20	9	Δε. Πολυεύκτου μάρτυρος καὶ Εὐστρατίου ὁσίου.
21	10	Τρ. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης.
22	11	Τε. Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου.
23	12	Πέ. Φωτίου, Ἀνικήτου καὶ Ἰδοβάσιος μάρτυρων.
24	13	Πα. Ἐρμούλου καὶ Στρατονίκου μάρτυρων.
25	14	Σά. Ἀγνῆς μάρτυρος.
26	15	Κυ. Ἰωάννου τοῦ Καλοῦ καὶ Παύλου τοῦ Ὁθαίου.
27	16	Δε. Ἡ προσκόνησις τῆς τιμῆς ἁλώσεως τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.
28	17	Τρ. † Ἀντωνίου τοῦ Μαγ. καὶ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου.
29	18	Τε. † Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.
30	19	Πέ. Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἑρέσου, Βλακίμου τοῦ Ἀιγυπτίου, Ἀραζένου ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας καὶ Ἰδοβάσιος μάρτ.
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ (v, ε).		
1	20	Πα. † Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου.
2	21	Σά. Βασίλειου τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ Νεοφύτου μάρτυρος.
3	22	Κυ. Τιμοθέου τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου.
4	23	Δε. Κλήμεντος ἐπισκόπου Ἀγκύρας καὶ Ἀγαθαγγέλου μάρτυρος.
5	24	Τρ. Σίνης ὁσίας.
6	25	Τε. † Γρηγορίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου.
7	26	Πέ. Ζενοφώντος ὁσίου καὶ ἀκήρυξις τοῦ ἐπὶ Ἀρχιδίου καὶ Ἰδοβείας ἐπισυμβάντος ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλου σεισμοῦ.
8	27	Τε. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ κεφ. Ἰωάννου ἁγίου, Μετακτινῆς τῆς Ῥωμῆς.
9	28	Σά. Ἰερραῖμ τοῦ Σύρου καὶ Παλλαδίου ὁσίου.
10	29	Κο. Τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λαβάνου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου.
11	30	Δε. † τῶν τριῶν Ἱερογῶν καὶ Ἰππολύτου πάπα Ῥώμης.
12	31	Τρ. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων, Ἀθανασίας καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς θυγατέρων Θεοδότης, Θεοκτίστης καὶ Ἰδοβείας.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τέτ. τέταρτον

8, ὥρ. 7, λ. 20 π. μ.

☽ Νέα Σελήνη

16, ὥρ. 6, λ. 48 π. μ.

☾ Πρῶτον τέταρτον

23, ὥρ. 7, λ. 54 π. μ.

☽ Πανσέληνος

30, ὥρ. 6, λ. 44 π. μ.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

1	Τε.	Τρύφωνος και Σταύρου μαρτύρων.
2	Πέ.	Η ΓΠΑΠΑΝΤΙΙ του Κυρίου ημών.
3	Πα.	Συμεών του Θεοδόχου και Άννης τής προφήτιδος.
4	Σά.	Ίσιδώρου του Πηλουσιώτου.
5	Κυ.	Του Άσώτου. Πολυεύκτου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
6	Δε.	Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
7	Τρ.	Προβενίου επισκόπου Λαμφάκου.
8	Τε.	Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος του Στρατηλάτου, Ζαχαρίου του προφήτου και των αδελφών Μάρθας και Μαρίας μαρτύρων.
9	Πέ.	Νικηφόρου μάρτυρος.
10	Πα.	† Χαράλαμπος Ιερομόντρος, Αναστασίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως και Ζήμηνος όσιου.
11	Σά.	Τών Κεκοιμημένο ν. Βλασίου Ιερομ. και Θεοδώρου τής βασιλ.
12	Κυ.	Τής Άπόχρεω. Αντωνίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Μελετίου αρχιεπισκόπου Άντιοχείας και Χρήστου νεομάρτυρος.
13	Δε.	Ελλογίου αρχιεπισκόπου Άλεξανδρείας.
14	Τρ.	Αββάντιου και Άβραάμου όσιων.
15	Τε.	Όνησίμου του άποστόλου.
16	Πέ.	Φλαβιανού πατριάρχου Κων/πόλεως και Παμφίλου μάρτυρος.

ΜΑΡΤΙΟΣ (γ. ξ.)

17	Πα.	Μαρκιανού και Παυλχερίας των βασιλέων.
18	Σά.	Αέοντος πάπα Ρώμης και Παρηγορίου μάρτυρος.
19	Κυ.	Τής Τυροφάγου. Αρχιπίου του άποστόλου.
20	Δε.	Βησσαρίωνος όσιου και Άγάθωνος π. Ρ. (Άρχ.) τής Μ. Τεσσαρακοσ.)
21	Τρ.	Ίωάννου πατριάρ. Κων/πόλεως και Ευσταθίου πατρ. Άντιοχείας.
22	Τε.	Συνετού και Άννούσης μαρτύρων.
23	Πέ.	Πολυκάρπου επισκόπου Σμύρνης και Πολυχρόνου όσιου.
24	Πα.	Η α' και β' εβρεις τής τιμας κεφαλής του Προδρόμου.
25	Σά.	Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος του Τήρανος και Ταρασίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
26	Κυ.	(Α' των νηστειών.) Τής Ορθοδοξίας. Πορφυρίου επισκόπου Γάζης και Φιωτεινής τής Σκυριαιίδος.
27	Δε.	Προκοπίου του Δεκαπολίτου.
28	Τρ.	Βασιλείου του όμολογητού.
29	Τε.	Κασσιανού του Ρωμαίου.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τελ. τέταρτον 7, ώρ. 5, λ. 9 π. μ.	☽ Πρώτον τέταρτον 21, ώρ. 3, λ. 20 μ. μ.
☉ Νέα Σελήνη 14, ώρ. 8, λ. 31 μ. μ.	☾ Πανσέληνος 28, ώρ. 9, λ. 36 μ. μ.

ΜΑΡΤΙΟΣ

1	Πέ.	Ευδοκίας δαιμομάτυρος τής από Σαμαρειτών.
2	Πα.	Ίσχυλου και Εύδακίας μαρτύρων.
3	Σά.	Εδτροπίου, Κλεονίκου και Βασιλείου μαρτ., Θεοδώρητου όσιου.
4	Κυ.	(Β' των νηστειών.) Γρηγορίου Θεσσαλ. του Παλαμά και Γερασίμου όσιου του εν Ιερόζώνη.
5	Δε.	Κόνανος δαιμομάτυρος και Αρχιλάου μάρτυρος.
6	Τρ.	Αρχαδίου όσιου και Εδφρασίου μάρτυρος.
7	Τε.	Τών εν Χερσονή Ιερομαρτύρων Άγαθοδώρου, Βασιλείου, κλπ.
8	Πέ.	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Έρμού άποστόλου, Διωνος μάρτυρος.
9	Πα.	† Τών εν Σεβαστείς 40 μαρτ. και Καισαρίου αδελφού Γρ. Θεολ.
10	Σά.	Κοδράτου μάρτυρος του εν Κορίνθω και των σών αυτώ.
11	Κυ.	(Γ' των νηστειών.) Τής Σταυροπροσκυνησεως. Σωφρονίου αρχιεπισκόπου Ιεροσολύμων.
12	Δε.	Γρηγορίου πάπα Ρώμης του Διαιλόγου και Θεοφάνους όμολογητού.
13	Τρ.	Πουπλίου επισκόπου Άθηνών Ιερομάρτυρος.
14	Τε.	Ευαγγέλιονος επισκόπου Λαμφάκου και Βενεδίκτου όσιου.
15	Πε.	Άγαπίου και των σών αυτώ 7 μαρτύρων Ρωμαίου, Τιμολάου, κλπ. Άριστοδούλου επισκόπου Βρεττανίας και Νικάνου μάρτυρος.
16	Πα.	Χριστοδούλου όσιου του εν Πάτμω και Λεωνίδου μάρτυρος.
17	Σά.	Άλεξίου και Θεοστηρίτου όσιων.
18	Κυ.	(Δ' των νηστειών.) Άκολουθία Ίωάννου συγγραφέως τής Κ λ - μακίς. Κυρίλλου αρχιεπισκόπου Ιεροσολύμων.
19	Δε.	Χρυσάνθου και Δαρείας, Ίάκωνος και Ίλαρίας μαρτύρων.

ΑΠΡΙΑΙΟΣ (γ. ξ.)

20	Τρ.	Τών εν τή μονή Αγ. Σάββα άναγρ. πατέρων και Έμμανουήλ μάρτ.
21	Τε.	Θωμά πατριάρχου Κων/πόλεως και Σεραπίωνος μάρτυρος.
22	Πέ.	Βασίλειου Ιερομάρτυρος και Καλλιπίνης και Δροσίδος μαρτύρων. (Άκολουθία Μ. Κανόνος.)
23	Πα.	Νίκωνος δαιμομάτυρος.
24	Σά.	Άκολουθία του Άκαθίστου. Παρθενίου πατριάρχου Κων/πόλεως και Ζαχαρίου όσιου.
25	Κυ.	(Ε' των νηστειών.) Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ τής Θεοτόκου.
26	Δε.	Δινήμη του αρχαγγέλου Γαβριήλ.
27	Τρ.	Ματρώνης μάρτυρος τής εν Θεσσαλονίκη.
28	Τε.	Ίλαρίωνος του νέου και Προδρόμου του εν των ο' άποστόλων.
29	Πέ.	Μάσκου επισκόπου Άρεθουσίων και Κυρίλλου διακόνου.
30	Πα.	Ευδόκως μητρός του Αγίου Παντελεήμονος.
31	Σά.	Του Άαζάρου. Ίσκαίου επι Γαγγρών, Άκακίου επι Μελεσινης.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τελ. τέταρτον 8, ώρ. 1, λ. 9 π. μ.	☽ Πρώτον τέταρτον 21, ώρ. 11, λ. 13 μ. μ.
☉ Νέα Σελήνη 15, ώρ. 7, λ. 44 π. μ.	☾ Πανσέληνος 29, ώρ. 1, λ. 40 μ. μ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

N. Π.	Κυ.	(ΣΤ' τῶν νηστειῶν.)	Τῶν Βασιλῶν, Μαρίας τῆς ἀγιότητας.
13	1	Κυ.	(ΣΤ' τῶν νηστειῶν.) Τῶν Βασιλῶν, Μαρίας τῆς ἀγιότητας.
14	2	Δε.	(Ἑβδομάς τῶν παθῶν.) Τίτου δούλου.
15	3	Τρ.	Νικήτα δούλου καὶ Ἰωσήφ τοῦ Ὑμνογράφου.
16	4	Τε.	Πλάτωνος καὶ Ζωσιμά δούλων.
17	5	Πέ.	Θεοδώρου δούλου τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Παμπηίου μάρτυρος.
18	6	Πα.	Εὐθυλίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
19	7	Σά.	Καλλιπίου μάρτυρος, Γεωργίου ἐπισκόπου Μιτυλήνης.
20	8	Κυ.	Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.
21	9	Δε.	(Ἑβδομάς τῆς Διακαινησίμου.) Εὐθυλίου μάρτ. τοῦ ἐν Κίαισαρ.
22	10	Τρ.	Τερентίου, Ἀρρικανού, Μαξιμίου καὶ Πομπηίου μαρτύρων.
23	11	Τε.	Ἀντίπα ἐπισκόπου Παργάου ἱερομάρτυρος.
24	12	Πέ.	Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου.
25	13	Πα.	Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, Μαρτίνου πάπα Ρώμης διωλογητοῦ.
26	14	Σά.	Ἀριστάρχου, Πόδης καὶ Γροσίμου τῶν ἐν τῶν ὁ' ἀποστόλου.
27	15	Κυ.	Τοῦ Θωμᾶ, Ἀλωνίδου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.
28	16	Δε.	Ἀγάπης, Βισθίνης καὶ Χιονίας μαρτύρων.
29	17	Τρ.	Νίκης, Γαλήνης, Καλλίδας, Νουνεχίας, Βασιλίσσης καὶ Θεοδώρου μαρτύρων.
30	18	Τε.	Κοσμά ἐπισκόπου Καλιχθόνος.

ΜΑΙΟΣ (ν. ξ.)

1	19	Πέ.	Τρόφιμος πατρ. Κων/πόλεως, Σωκράτους καὶ Διονυσίου μαρτῶν.
2	20	Πα.	Χαρχαίου τοῦ ἀποστόλου.
3	21	Σά.	Μαξιμανοῦ πατρ. Κων/πόλεως καὶ Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλίσσης.
4	22	Κυ.	Τῶν Μυροφόρων, Ναθαναὴλ τοῦ ἀποστ. καὶ Νεκάρου μάρτυρος.
5	23	Δε.	† Γεωργίου μεγαλομάρτυρος.
6	24	Τρ.	Ἐλισάβετ δούλας, Δούκα Μιτυληναίου νεομάρτυρος.
7	25	Τε.	Μάρκου τοῦ ἀποστόλου, Μακεδονίου πατρ. Κωνσταντινουπόλεως.
8	26	Πέ.	Βασίλειος ἐπισκόπου Ἀρκασσίας ἱερομάρτυρος.
9	27	Πα.	Συμεὼν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων ἱερομάρτυρος.
10	28	Σά.	Τῶν ἐν Κιζίκῳ ἄνεια μαρτύρων Θεόγνητος, Ἀντιπάτρου κλπ.
11	29	Κυ.	Τοῦ Παραλήτου, Ἰάκωνος καὶ Σωσιπάτρου τῶν ἐν τῶν ὁ' ἀποστ.
12	30	Δε.	Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἀργυρῆς νεομάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τελ. τέταρτον
6, ὥρ. 5, λ. 51 μ. μ.
☉ Νέα Σελήνη
13, ὥρ. 4, λ. 54 μ. μ.

☽ Πρῶτον τέταρτον
20, ὥρ. 8, λ. 4 π. μ.
☼ Πανσέληνος
28, ὥρ. 6, λ. 4 π. μ.

ΜΑΙΟΣ

N. Π.	Κυ.	Τρ.	Ἱερεμίου τοῦ προφήτου.
13	1	Τρ.	Ἱερεμίου τοῦ προφήτου.
14	2	Τε.	Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Ἡ Ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Ἰσάκρου καὶ Ζωῆς μαρτύρων.
15	3	Πέ.	Τιμοθέου καὶ Μαύρας μαρτύρων.
16	4	Πα.	Πελαγίας μάρτυρος.
17	5	Σά.	Βιρήνης μεγαλομάρτυρος.
18	6	Κυ.	Τῆς Σαμαρείτιδος. Τοῦ τοῦ δικαίου καὶ πολυάθλου.
19	7	Δε.	Ἀνάμησις τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ σταυροῦ καὶ Κυρῆλου Ἱεροσολύμων.
20	8	Τρ.	Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἀρσενίου τοῦ Μεγάλου.
21	9	Τε.	Ἰσάκρου τοῦ προφήτου καὶ Χριστοφόρου μεγαλομάρτυρος.
22	10	Πέ.	Σίμωνος ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ.
23	11	Πα.	Ἀνάμησις τῶν ἐγκλητικῶν Κων/πόλεως καὶ Ἀργυροῦ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.
24	12	Σά.	Γερμανοῦ Κων/πόλεως, Ἐπιφάνιου ἐπισκόπου Κωνσταντίας Κύπρου.
25	13	Κυ.	Τοῦ Τυφλοῦ. Γλυκερίας μάρτυρος.
26	14	Δε.	Ἰσιδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Χίω, Θιράποντος ἱερομάρτυρος.
27	15	Τρ.	Παχωμίου τοῦ Μεγάλου, Ἀχιλλίου ἐπισκόπου Λαρίσης.
28	16	Τε.	Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.
29	17	Πέ.	Τῆς ΑΝΑΜΗΨΙΣ. Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουσίας τῶν ἀποστόλων.
30	18	Πα.	Στεφάνου Κ/πόλεως, Ἰουλίας, Κλαυδίας καὶ τῶν λοιπῶν 7 μαρ. γυν.
31	19	Σά.	Πατρικίου ἐπισκόπου Προύσης ἱερομάρτυρος καὶ τῶν συν αὐτοῦ.

ΙΟΥΝΙΟΣ (ν. ζ.)

1	20	Κυ.	Μνήμη τῶν 318 Θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' οἰκουμένης συνόδου καὶ Θαλαλαίου μάρτυρος.
2	21	Δε.	† Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης τῶν ἱσαποστόλων βασιλέων.
3	22	Τρ.	Κόδρου μάρτυρος.
4	23	Τε.	Μιχαὴλ ἐπισκόπου Συνόδων.
5	24	Πέ.	Συμεὼν δούλου τοῦ ἐν τῷ Θουμισατῷ ὄρει.
6	25	Πα.	Ἡ γ' εὐρεσις τῆς τιμῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου.
7	26	Σά.	Τῶν Κεκαυμένων ἐν πυρὶ. Κάρου τοῦ ἐκ τῶν ὁ' καὶ Ἀλφαίου ἀποστ.
8	27	Κυ.	Τῆς ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ. Ἐλλαδίου ἱερομάρτυρος.
9	28	Δε.	Τῆς ΑΓΓΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ. Εὐτυχοῦς ἐπισκόπου Μελετινῆς ἱερομάρτυρος, Ἐλιωνίδος μάρτυρος.
10	29	Τρ.	Ἀλεξάνδρου πατρ. Ἀλεξανδρείας, Θεοδοσίας δούλας τῆς Κων/λίτιδος.
11	30	Τε.	Ἰσακίου δούλου.
12	31	Πέ.	Ἰερμίου μάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τελ. τέταρτον
6, ὥρ. 6, λ. 51 π. μ.
☉ Νέα Σελήνη
13, ὥρ. 0, λ. 53 π. μ.

☽ Πρῶτον τέταρτον
19, ὥρ. 6, λ. 53 μ. μ.
☼ Πανσέληνος
27, ὥρ. 9, λ. 46 μ. μ.

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ν. Π.	
13 1	Πα. Ίουστίνου τοῦ φιλοσόφου καὶ Θεοπελάου μαρτύρων.
14 2	Σά. Νικηφόρου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὁμολογητοῦ.
15 3	Κυ. Τῶν Ἁγίων Πάντων. Λουκιλιανοῦ καὶ Παύλης μαρτύρων.
16 4	Δε. Μητροφάνους πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. (Ἀρχὴ τῆς νηστείας τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἡμέρας 26.)
17 5	Τρ. Διωρθέου ἐπισκόπου Τύρου.
18 6	Τε. Γελασίου μάρτυρος.
19 7	Πέ. Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας.
20 8	Πα. Ἐπιφανίου τοῦ λειψάνου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, Καλλιόπης μάρτυρος καὶ Μελανίας ὁσίας.
21 9	Σά. Κυρῆλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.
22 10	Κυ. Ἀπόλλωνος καὶ Ἀλεξίου ἐπισκόπων.
23 11	Δε. Βαρβαλομίου καὶ Βαρνάβη τῶν ἀποστόλων.
24 12	Τρ. Ὀνούφριου ὁσίου τοῦ Ἀγκυρίου καὶ Ἀντωνίνης μάρτυρος.
25 13	Τε. Ἀκυλίνης μάρτυρος.
26 14	Πέ. Μεθοδίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἐλισαίου τοῦ προφήτου.
27 15	Πα. Ἀρσένου τοῦ προφήτου καὶ Νερσῆ μάρτυρος.
28 16	Σά. Τύχωνος ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος τῆς ἐν Κύπρῳ.
29 17	Κυ. Μανουὴλ μάρτυρος.
30 18	Δε. Λεοντίου καὶ Λιθερίου μαρτύρων.

ΙΟΥΛΙΟΣ (γ. ξ.)

1 19	Τρ. Ἰούδα τοῦ ἀποστόλου καὶ Παύλου τοῦ Μεγάλου, ὁσίου.
2 20	Τε. Μεθοδίου ἐπισκόπου Πατάρων ἱερομάρτυρος.
3 21	Πέ. Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἰερσέως μάρτυρος.
4 22	Πα. Εὐσεβίου ἐπισκόπου Σαμωσατεύου.
5 23	Σά. Ἀριστακλέους καὶ τῶν σὺν αὐτῇ μαρτύρων.
6 24	Κυ. Τῶ γενέθλιον τοῦ Ἡερδρέμου καὶ Παναγιώτου νεομάρτυρος.
7 25	Δε. Φεβρονίας ὁσιομάρτυρος.
8 26	Τρ. Δαυὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη.
9 27	Τε. Σαμφῶν ὁσίου τοῦ Ἐσσοδόχου.
10 28	Πέ. Ἐπιφανίου τοῦ λειψάνου Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀναργύρων.
11 29	Πα. † Πέτρου καὶ Παύλου τῶν ἀποστόλων.
12 30	Σά. † Μνήμη τῶν δώδεκα ἀποστόλων.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τελ. τέταρτον
4, ὥρ. 4, λ. 31 μ. μ.

☽ Νέα Σελήνη
11, ὥρ. 7, λ. 29 π. μ.

☾ Πρῶτον τέταρτον
18, ὥρ. 8, λ. 11 π. μ.

☽ Πανσέληνος
26, ὥρ. 0, λ. 7 μ. μ.

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ν. Π.	
13 1	Κυ. Κοσμά καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων.
14 2	Δε. Ἐν Βλαχέρναις κατάθεσις τῆς τιμῆς ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου ἐπὶ Λέοντος τοῦ Μεγάλου.
15 3	Τρ. Ἀνατολίου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἰακίνθου μάρτυρος.
16 4	Τε. Ἀνδρέου Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου.
17 5	Πέ. Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῃ καὶ Δαμιανοῦ ὁσίων.
18 6	Πα. Σισῆν ὁσίου τοῦ Μεγάλου καὶ Λουκίας μάρτυρος.
19 7	Σά. Εὐαγγελίου μάρτυρος καὶ Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος.
20 8	Κυ. Προκοπίου μεγαλομάρτυρος.
21 9	Δε. Παγκρατίου ἐπισκόπου Ταυρομανίας τῆς ἐν Σικελίᾳ, ἱερομάρτυρος.
22 10	Τρ. Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας μὲν καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ ἐκ Σάρδεων μαρτύρων.
23 11	Τε. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος.
24 12	Πέ. Πέδου, Ἰαρίου καὶ Βερωνίκης μαρτύρων.
25 13	Πα. Μνήμη τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ.
26 14	Σά. Ἀκόλα τοῦ ἐκ τῶν ο' ἀποστόλων, Ἰωσήφ ἀρχιεπ. Θεσσαλονίκης.
27 15	Κυ. Μνήμη τῶν 680 θεοφύρων πατέρων τῆς ἐν Χαλκηδόνι δ' οἰκουμένης συνόδου, Κηρόκου καὶ Γουλιτῆς τῶν μαρτύρων.
28 16	Δε. Ἀθηνογόνου ἱερομάρτυρος.
29 17	Τρ. Μαρίας μεγαλομάρτυρος.
30 18	Τε. Αἰμιλιανῶν καὶ Ὀυαλεντίνης μαρτύρων.
31 19	Πέ. Τῶν ὁσίων Δίου καὶ Μαρτίνης ἀδελφῆς τοῦ Μ. Βασιλείου.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ (γ. ξ.)

1 20	Πα. † Ἠλίου τοῦ προφήτου.
2 21	Σά. Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν σκαλοῦ.
3 22	Κυ. Μαρίας Μαγδαληνῆς τῆς Μυροφόρου.
4 23	Δε. Φωκῆ ἐπισκόπου Σινώπης ἱερομ. καὶ Ἰεζεκιὴλ τοῦ προφήτου.
5 24	Τρ. Χρηστίνης μεγαλομάρτυρος.
6 25	Τε. Ἐν κοίμησις τῆς Θεομ. Ἄννης. Ὀλυμπιάδος καὶ Εὐτραξίας ὁσίων.
7 26	Πέ. Ἐρμούλου, Ἐρμιόπου, Ἐρμοκράτους καὶ Ἐρμιοζήλης μαρτύρων καὶ Παρασκευῆς ὁσίας.
8 27	Πα. † Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος.
9 28	Σά. Προχόρου, Νικάνορος, Τιμῶνος καὶ Παρμενῆ ἀποστόλων.
10 29	Κυ. Κωνσταντίνου πατρ. Κωνσταντινουπόλεως, Καλλινίκου, Θεοδότῃ μάρτυρων.
11 30	Δε. Ἐπαινετοῦ καὶ Ἀνδρονίκου τῶν ἐκ τῶν ο' ἀποστόλων.
12 31	Τρ. Τῶ γενέθλιον τοῦ ἐν Βλαχέρναις γαστ. Εὐδοκίμου τοῦ Δικαίου.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τελ. τέταρτον
3, ὥρ. 11, λ. 35 μ. μ.

☽ Νέα Σελήνη
10, ὥρ. 2, λ. 50 μ. μ.

☾ Πρῶτον τέταρτον
17, ὥρ. 11, λ. 38 μ. μ.

☽ Πανσέληνος
26, ὥρ. 1, λ. 3 π. μ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

N. Π.	1	Τα. Μνήμη τῶν 7 Μακκαβαίων μαρτύρ., τοῦ διδασκάλου αὐτῶν Ἐλεάζαρου καὶ τῆς μητρὸς Σολομωνῆς. (Ἀρχὴ νηστείας τῆς Θεοτόκου.)
14	2	Πέ. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ Μουστιανοῦ τοῦ βασιλέως.
15	3	Πα. Στεφάνου πάπα Ρώμης, Σαλιώμης τῆς Μυροφόρου, Θεοκλήτους ὁσ.
16	4	Σά. Τῶν ἑπτὰ παιδῶν τῶν ἐν Ἐφέσῳ.
17	5	Κυ. Εὐαγγελίου μάρτυρος.
18	6	Δε. Ἡ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ τοῦ Χριστοῦ.
19	7	Τρ. Νεκρίσου ἀρχιεπισκόπου Ἱερουσαλήμων, Ἀσερίου διακόνου, Ποταμίας μάρτυρος καὶ Δαματίου τοῦ Σημειοφόρου.
20	8	Τε. Αἰμιλιανῶ ἐπισκόπου Κυζίκου, Μύρωνος ἐπισκόπου Κρήτης καὶ Τριανταφύλλου νεομάρτυρος.
21	9	Πέ. Ματθαίου τοῦ ἀποστόλου.
22	10	Πα. Ἐδσταίου πάπα Ρώμης, Λαυρεντίου καὶ Ἰηπολύτου μαρτύρων.
23	11	Σά. Εὐθίου μεγαλομάρτυρος.
24	12	Κυ. Φωτίου καὶ Ἀνεκίου μαρτύρων.
25	13	Δε. Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ Εἰρήνης τῆς βασιλίσσης.
26	14	Τρ. Μιχαίου τοῦ προφήτου.
27	15	Τε. Ἡ ΚΟΙΝΗΣΙΣ τῆς Θεοτόκου.
28	16	Πέ. Ἀλκιβιάδου, Σταματίου καὶ Διομηδούς μαρτύρων.
29	17	Πα. Στρατήγιος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μαρτύρων.
30	18	Σά. Ἰωάννου καὶ Γεωργίου πατρ. Κων/πόλεως, Φλόρου καὶ Λαύρου μαρ.
31	19	Κυ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλάτου, μεγαλομάρτυρος.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ (ν. ἔ.)

1	20	Δε. Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.
2	21	Τρ. Θαδδαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ Βίσσης μάρτυρος.
3	22	Τε. Ἀγαθόνικου μάρτυρος.
4	23	Πέ. Καλλινίκου πατρ. Κων/πόλεως, Βιρηναίου ἐπισκόπου Λουγδούνων.
5	24	Πα. Εὐθυμίου, μαθητοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, μάρτυρος.
6	25	Σά. Βαρθολομαίου καὶ Τίτου τῶν ἀποστόλων.
7	26	Κυ. Ἀδριανῶ καὶ Νάταλις μαρτύρων.
8	27	Δε. Ποιμένος ὁσίου.
9	28	Τρ. Μωυσίως ὁσίου τοῦ Αἰθίοπος.
10	29	Τε. Ἡ ἀποτομὴ τῆς κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου. (Νηστεία.) Ἀριστίδου τοῦ Ἀθηναίου, ὁμολογητοῦ.
11	30	Πέ. Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καὶ Παύλου τοῦ Νέου, πατριάρ. Κων/πόλεως.
12	31	Πα. Ἡ κατάθεσις τῆς τιμῆς ζώνης τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ ἀγίᾳ Σαφῶ.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Τελ. τέταρτον	☽ Πανσέληνος
2, ὥρ. 5, λ. 4 π. μ.	24, ὥρ. 0, λ. 52 π. μ.
☉ Νέα Σελήνη	☾ Τελ. τέταρτον
8, ὥρ. 11, λ. 50 π. μ.	31, ὥρ. 10, λ. 13 π. μ.
☽ Πρῶτον τέταρτον	
16, ὥρ. 5, λ. 38 π. μ.	

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

N. Π.	1	Σά. Ἡ Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου καὶ ἀνάμνησις τοῦ μεγάλου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπιστομδάντος ἐμπροσθεμοῦ ἐν ἔτει 450.
14	2	Κυ. Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ πατρ. Κων/πόλεως, Μάρκου μάρτυρος.
15	3	Δε. Ἀνθίμου ἐπ. Νικομηδείας, Ἀριστίνου ἐπ. Ἀλεξανδρείας.
16	4	Τρ. Βαδύλα ἐπισκόπου Ἀντιοχείας, Ἱερομάρτυρος, Μωυσίως τοῦ Θεόπτου καὶ Ἐρμιόνης μάρτυρος.
17	5	Τε. Ζαχαρίου τοῦ προφήτου.
18	6	Πέ. Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Κολοσσαίς θαύματος τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ.
19	7	Πα. Σάκοντος μάρτυρος, Εὐδίου καὶ Ὀνησιφόρου τῶν ἀποστόλων.
20	8	Σά. Τὸ ΠΕΝΘΕΘΑΙΟΝ τῆς Θεοτόκου.
21	9	Κυ. Ἰωακείμ καὶ Ἄννης τῶν θεοπατέρων.
22	10	Δε. Ἀπελλῶ, Λουκῆ καὶ Κλήμεντος τῶν ἀποστόλων.
23	11	Τρ. Θεοδώρου ὁσίου τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ἐδουθίας μάρτυρος.
24	12	Τε. Λυτονόμου Ἱερομάρτυρος.
25	13	Πέ. Τῆ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, Κορηλίου ἐκγοντοκόρου.
26	14	Πα. Ἡ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΓΥΨΩΣΙΣ τοῦ τιμίου Σταυροῦ. (Νηστεία.)
27	15	Σά. Νικήτα μάρτυρος καὶ Φιλοθέου ὁσίου.
28	16	Κυ. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος.
29	17	Δε. Σοφίας μάρτυρος καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς θυγατέρων Πίστειος, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάθης, Ἀγαθοκλείας καὶ Παντοκράτορος μαρτύρων.
30	18	Τρ. Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης καὶ Ἀριάδης μάρτυρος.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ (ν. ἔ.)

1	19	Τε. Τροφίμου, Σαββατίου καὶ Δουρμεδόντος μαρτύρων.
2	20	Πέ. Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος καὶ Θεοπίστης τῆς συμβίου.
3	21	Πα. Κοδράτου τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἰωνῆ τοῦ προφήτου.
4	22	Σά. Φωκῆ ἐπισκόπου Σινώπης, Ἱερομάρτυρος, καὶ Ἰσακῆ μάρτυρος.
5	23	Κυ. Ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου, Πολυξένης καὶ Ξανθίππης ὁσίων.
6	24	Δε. Θένης πρωτομάρτυρος καὶ Ἰακωποῦ.
7	25	Τρ. Εὐφροσύνης ὁσίας καὶ ἀνάμνησις τοῦ ἐπὶ Θεοδοσίᾳ τοῦ Νέου ἐπιστομδάντος μεγάλου σισιμοῦ.
8	26	Τε. Ἡ μετάνστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.
9	27	Πέ. Καλλιστράτου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ μὲτ' μαρτύρων.
10	28	Πα. Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ καὶ Βηρούχ τοῦ προφήτου.
11	29	Σά. Κυριακοῦ τοῦ Ἀναχωρητοῦ.
12	30	Κυ. Γρηγορίου ἐπισκόπου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, Ἱερομάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☉ Νέα Σελήνη	☽ Πανσέληνος
7, ὥρ. 11, λ. 33 π. μ.	22, ὥρ. 11, λ. 56 π. μ.
☽ Πρῶτον τέταρτον	☾ Τελ. τέταρτον
15, ὥρ. 0, λ. 17 π. μ.	29, ὥρ. 4, λ. 26 π. μ.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

N.	Π.	
13	1	Δε. Ἀνανίου τοῦ ἐκ τῶν ο' καὶ Ρωμανοῦ ὁσίου τοῦ Μελεόδου.
14	2	Τρ. Κυπριανοῦ ἱερομ., Ἰουστίνης μάρτ. καὶ Θεοφίλου ὁμολογητοῦ.
15	3	Τε. Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, ἱερομάρτυρος.
16	4	Πέ. Ἰεραθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.
17	5	Πα. Χαριτίνης μάρτυρος.
18	6	Σά. Θωμᾶ τοῦ ἀποστόλου.
19	7	Κυ. Σαργίου καὶ Πέχχου μαρτύρων καὶ Παλυγονίου ἱερομάρτυρος.
20	8	Δε. Παλαγίας ὁσίας.
21	9	Τρ. Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου.
22	10	Τε. Βύλαμπλου καὶ Βύλαμπίας μαρτύρων.
23	11	Πέ. Φιλίππου τοῦ ἐκ τῶν ο' ἀποστόλων, Νεκταρίου, Ἀρσακίου καὶ Σιωνίου πατριάρχων Κων/πόλεως, Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ.
24	12	Πα. Ἀνδρομάχου καὶ Διοδώρου μαρτύρων.
25	13	Σά. Ἀντιγόνου, Ἀγαθοδόρου, Ἀγαθονίης καὶ Χρυσῆς μαρτύρων.
26	14	Κυ. Μνήμη τῶν θεοφ. πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ τῆς β' ἐν ἔτει 787 συνελθούσης ζ' οἰκουμένης συνέδου. Κασμά τοῦ Ποιητοῦ.
27	15	Δε. Λουκιανῶ μάρτυρος.
28	16	Τρ. Λογγίνου τοῦ ἐκατοντάρχου, μάρτυρος.
29	17	Τε. Ὡσῆ τοῦ προφήτου.
30	18	Πέ. Λουκᾶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ Μαρίνου μάρτυρος.
31	19	Πα. Ἰωὴλ τοῦ προφήτου.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ (γ. ε.)

1	20	Σά. Ἀρτεμίου μεγαλομάρτυρος, Γερασίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ καὶ Ματρώνης τῆς Χιοκαλλιτύος.
2	21	Κυ. Παρίωνος τοῦ Μεγάλου.
3	22	Δε. Ἀβερτίου ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως.
4	23	Τρ. Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου καὶ Ἰγνατίου πατριάρχου Κων/πόλεως.
5	24	Τε. Ἀρῆθα μεγαλομάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
6	25	Πέ. Μαρκτιανῶ καὶ Μαρτυρίου μαρτύρων.
7	26	Πά. Ἰ. Δημητρίου μεγαλομ., ἀνάμν. τοῦ ἐν ἔτει 741 συμβάντος σεισμοῦ.
8	27	Σά. Κορνακίου πατρ. Κων/πόλεως καὶ Νεστόρος μάρτυρος.
9	28	Κυ. Ἀθανασίου πατρ. Κων/πόλεως τοῦ ἐν Ἄλω ἀκήσαντες, Τερνίνου καὶ Νεονίλλης μαρτύρων.
10	29	Δε. Ἀναστασίας ὁσίου. τῆς Ρωμαίας καὶ Ἀβραμίου ὁσίου.
11	30	Τρ. Κλεόπα ἀποστ., Ἰωσήφ Κων/πόλεως, Ζηροδίου καὶ Ζηνοβίας μαρ.
12	31	Τε. Στάχυος, α' μετὰ τὸν ἀπόστολον Ἀνδρέαν, ἐπισκόπου Κων/πόλεως καὶ Ἐπιμάχου μάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Νέα Σελήνη	☽ Πανσέληνος
7, ὥρ. 2, λ. 28 π. μ.	22, ὥρ. 10, λ. 33 π. μ.
☾ Πρῶτον τέταρτον	☾ Τελ. τέταρτον
15, ὥρ. 6, λ. 51 π. μ.	29, ὥρ. 1, λ. 9 π. μ.

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

N.	Π.	
13	1	Πέ. Κασμά καὶ Δαμιανῶ τῶν Ἀναργύρων.
14	2	Πα. Ἀνθόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων.
15	3	Σά. Ἀεθαλά μάρτυρος.
16	4	Κυ. Ἰωαννικίου τοῦ Μεγάλου, Νικάνδρου καὶ Ἐρμίου ἱερομαρτ.
17	5	Δε. Γαλακτιῶνος καὶ Ἰεπιστήνης μαρτύρων.
18	6	Τρ. Παύλου πατριάρχου Κων/πόλεως, ὁμολογητοῦ.
19	7	Τε. Τῶν ἐν Μιλετινῇ λγ' μαρτύρων Ἰέρωνος καὶ τῶν λοιπῶν.
20	8	Πέ. Ἰ. Μνήμη τῶν ἀρχιεπισκόπων Μιχαὴλ καὶ Γεωργίου καὶ τῶν λοιπῶν ἀσκημάτων δυνάμεων.
21	9	Πα. Ὀνησιφόρου καὶ Πορφυρίου μαρτύρων, Ματρώνης ὁσίας καὶ Σωμῶν τοῦ Μεταρραστοῦ.
22	10	Σά. Ὀρέστου μάρτυρος.
23	11	Κυ. Μηνᾶ, Βίκτωρος καὶ Βικεντίου μαρτύρων.
24	12	Δε. Ἰωάννου Ἐλεήμονος ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, Ναίλου ὁσίου.
25	13	Τρ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.
26	14	Τε. Ἰ. Φιλίππου τοῦ ἐκ τῶν ιδ' ἀποστόλων καὶ Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ Ὑδαίου.
27	15	Πέ. τῶν βασιλέων Ἰουστίνου καὶ Θεοδοῦρας. (Ἀρχὴ τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων.)
28	16	Πα. Ματθαίου τοῦ εὐαγγελιστοῦ.
29	17	Σά. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας καὶ Γενναδίου α' μετὰ τὴν Ἀλυσιν πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.
30	18	Κυ. Παύλωνος καὶ Ρωμανῶ μάρτύρων.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ (γ. ε.)

1	19	Δε. Ἀβδίου τοῦ προφήτου.
2	20	Τρ. Πρόβλου πατριάρχου Κων/πόλεως καὶ Γρηγορίου τοῦ Ασκαπλίτου.
3	21	Τε. Τὰ ΕΠΣΟΔΙΑ τῆς Θεοτόκου.
4	22	Πέ. Φιλίμονος, Ἀπρίας, Ἀρχίππου καὶ Ὀνησιφόου τῶν ἀποστόλων.
5	23	Πα. Ἀμφιλοχίου ἐπ. Ἰσουλίου, Γρηγορίου ἐπ. Ἀραγαρινῶν.
6	24	Σά. Κλήμεντος πάπα Ρώμης καὶ Πέτρου Ἀλεξανδρείας.
7	25	Κυ. Ἰ. Αἰκατερίνης καὶ Μερκουρίου Μεγαλομαρτύρων.
8	26	Δε. Στυλιανῶ ὁσίου.
9	27	Τρ. Ἰακώβου μεγαλομάρτυρος τοῦ Πέρσου.
10	28	Τε. Σπυριδίου τοῦ Νέου καὶ Ελισσαίου μάρτυρος.
11	29	Πέ. Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης καὶ Φαίδρου μάρτυρος.
12	30	Πα. Ἰ. Ἀνδρέου τοῦ πρῶτου κλήτου ἀποστόλου.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Νέα Σελήνη	☽ Πανσέληνος
5, ὥρ. 8, λ. 8 π. μ.	20, ὥρ. 8, λ. 56 π. μ.
☾ Πρῶτον τέταρτον	☾ Τελ. τέταρτον
14, ὥρ. 0, λ. 12 π. μ.	27, ὥρ. 1, λ. 27 π. μ.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

13	4	Σά.	Ναομί του προφήτου και Φιλαρέτου του 'Ελεήμονος.
14	2	Κυ.	'Αββακώμ του προσήτου.
15	3	Δε.	Σαφουλού του προφήτου και 'Αγγελη νεομάρτυρος.
16	4	Τρ.	Βαρβάρας μεγαλιμ., 'Ιωάννου του Δαμασκηνού, Σεραφείμ Ιερομ.
17	5	Τε.	Σάββα του Θεοφώρου και Διογάνους μάρτυρος.
18	6	Πέ.	† Νικολάου αρχιεπισκόπου Νύρων της Αυκίας.
19	7	Πα.	'Αμβροσίου επισκόπου Μεδιολάνων και 'Αθηνωδώρας μάρτυρος.
20	8	Σά.	Σωσθένης του εν τών ο' αποστόλων.
21	9	Κυ.	'Η σύλληψις της Θεομήτορος 'Αννης.
22	10	Δε.	Μηνά, 'Ερμογάνους και Εδγράφου μαρτύρων.
23	11	Τρ.	Δανιήλ του Στυλτίου, όσιου.
24	12	Τε.	† Σπυρίδωνος επισκόπου Τριμιθούνας της εν Κύπρω.
25	13	Πέ.	Εύστρατιου, Αλέξανδρου και Λουκίας μαρτύρων.
26	14	Πα.	Θύρτου, Λευκίου και τών συν αυτώ μαρτύρων.
27	15	Σά.	'Ελευθερίου Ιερομάρτυρος και Σωσάννης όσιομάρτυρος.
28	16	Κυ.	Τών κατά σάρκα προπατέρων του Κυρίου. 'Αγαίου του προφήτου και Θεοφανούς της βασιλείσεως.
29	17	Δε.	Δανιήλ του προφήτου μετά τών τριών παιδών και Διονυσίου του εν Ζακύνθου.
30	18	Τρ.	Σεβαστιανού και Ζωής μαρτύρων.
31	19	Τε.	Βονιφατίου μάρτυρος.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ (γ. ε.)

1	20	Πέ.	'Ιγνατίου Ιερομάρτυρος του Θεοφώρου.
2	21	Πα.	Θεοδοτολέου και 'Ιουλιανής μαρτύρων.
3	22	Σά.	'Αναστασίας της 'Φαρμακολυτράς, μεγαλομάρτυρος.
4	23	Κυ.	Μνήμη πάντων τών απ' αιώνος Θεού εδραστησάντων από 'Αδάμ. 'Εχρι και 'Ιωσήφ του Μνήστορος κατά την του εδαγγ. Δουκά γενεάλογον, όμοίως και τών προφητών και προφητιδων.
5	24	Δε.	Εδνετίας όσιομάρτυρος.
6	25	Τρ.	Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ του Κυρίου ημών.
7	26	Τε.	† Μνήμη της Θεοτόκου και Εβθυμίου επισκόπου Σάρδεων.
8	27	Πέ.	† Στεφάνου πρωτομάρτυρος.
9	28	Πα.	Τών εν Νικομηδεία διαμυρίων μαρτύρων και Δόμνης μάρτυρος.
10	29	Σά.	Τών εν Βηθλέμ υπό 'Πρόδου ανακερθέντων 14 χιλιάδων νηπίων.
11	30	Κυ.	'Ανασίας της εν Θεσσαλονίκη μάρτυρος.
12	31	Δε.	Μελάνης όσιας της Ρωμαίας και 'Ολυμπιοδώρας μάρτυρος.

ΦΑΣΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ.

☾ Νέα Σελήνη	☽ Πανσέληνος
5, ώρ. 3, λ. 21 μ. μ.	20, ώρ. 7, λ. 23 π. μ.
☾ Πρώτον τέταρτον	☾ Τελ. τέταρτον
13, ώρ. 3, λ. 18 μ. μ.	27, ώρ. 0, λ. 6 π. μ.

ΕΟΡΤΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΑΙ.

20	1	Ίανουαρίου	Τρ.	'Η Περιτομή του Χριστού (Circumcision).
25	6	"	Κυ.	Τα Θεοφάνεια (Epiphanie).
25	7	"	Κυ.	'Ιωάννου του Χριστοστομάτου (S. Jean Chrysostome).
21	2	Φεβρουαριου	Σά.	'Η Υπακανή (Purification).
29	10	"	Κυ.	'Εβδομή, πρό της του Πάθους (Dimanche de Septuagésime).
5	17	"	Κυ.	'Εκτη πρό της του Πάθους (Dimanche de Sexagésime).
12	24	"	Κυ.	Πέμπτη πρό της του Πάθους (Dimanche de Quinquagésime).
14	26	"	Τρ.	Τελευταία της 'Απόκριας (Mardi-Gras).
15	27	"	Τε.	'Αρχή της Μ. Τεσσαρακοστής (Cendres).
19	3	Μαρτίου	Κυ.	Πρώτη τών νηστειών (1 ^{er} Dimanche du Carême).
22	6	"	Τε.	} Νηστεία τριήμερος του Ξαρος (Quatre-Temps *).
24	8	"	Πά.	
25	9	"	Σά.	
26	10	"	Κυ.	Δευτέρα τών νηστειών (2 ^{me} Dimanche du Carême).
4	18	"	Κυ.	Τρίτη τών νηστειών (3 ^{me} Dimanche du Carême).
7	19	"	Τε.	'Ιωσήφ του μνήστορος (St. Joseph, époux de la S ^{te} V.).

(*) Η νηστεία αύτη, τελουμένη κατά τας τέσσαρας του Ξαρος ώρας, δι' δ και καλεϊται Quatre-Temps, και αρχομένη πάντοτε από ήμέρας 'Ατάκτης, διατάσσεται: ή του Ξαρος τη β' εβδομάδι της Μ. Τεσσαρακοστής, ή του Θέου τη εβδομάδι της Πεντηκοστής, ή του φθινοπώρου τη γ' εβδομάδι του Σεπτεμβρίου, ή του γ' αιώνος τη πρό τών Χριστουγέννων τελευταία εβδομάδι.

Π. Ν.	Μηνίου	Κυ.	Εορτή
11 23	Μαρτίου	Κυ.	Τετάρτη τῶν νηστεϊῶν (4 ^{me} Dimanche du Carême).
13 25	»	Τρ.	Ὁ Ἐὐαγγελ. τῆς Θεοτόκου (Annonciation).
18 30	»	Κυ.	Τοῦ Πάθους (Dimanche de la Passion).
25 6	Ἀπριλίου	Κυ.	Τῶν Βαίων (Dimanche des Rameaux).
1 13	»	Κυ.	Πάσχα (Pâques).
10 22	Μαΐου	Πέ.	Τῆς Ἀναλήψεως (Ascension).
20 1	Ἰουνίου	Κυ.	} Τῆς Πεντηκοστῆς (Pentecôte). Νηστεία τετρήμερος τοῦ θέρους (Quatre-Temps).
21 2	»	Δε.	
23 4	»	Τε.	
25 6	»	Πα.	
26 7	»	Σά.	} Τῆς Ἁγίας Τριάδος (Dimanche de la Trinité).
27 8	»	Κυ.	
8 12	»	Πε.	Τῆς Ἁγίας Δωρεᾶς (Fête-Dieu).
12 24	»	Τρ.	Ἡ Γέννησις τοῦ Προδρόμου (Nativité de S ^t Jean Baptiste).
17 29	»	Κυ.	Πέτρου καὶ Παύλου τῶν Ἀποστόλων (Saint Pierre et S ^t Paul).
3 15	Αὐγούστου	Πα.	Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου (Assomption de la S ^{te} V.).
4 16	»	Σά.	S ^t Roch.
27 8	Σεπτεμβρ.	Δε.	Ἡ Γέν. τῆς Θεοτόκου (Nativité de la S ^{te} V.).
2 14	»	Κυ.	Ἡ Ὑψωσις τοῦ Σταυροῦ (Exaltation de la S ^{te} Croix).
5 17	»	Τε.	} Νηστεία τετρήμερος τοῦ φθινοπώρου (Quatre-Temps).
7 19	»	Πα.	
8 20	»	Σά.	
25 7	Ὀκτωβρίου	Τρ.	Notre-Dame du Rosaire. (*)

(*) Ἡ ἐορτὴ αὕτη συνέστη ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς Ρώμης πρὸς ἀνάμνησιν τῶν θαυμασίων τοῦ Χριστιανισμοῦ, συντελεσθέντων τῆ προστάσει τῆς Θεοτόκου. Παγγυριζέται δ' αὕτη ἐξόχως ἐν τῇ ἐν Γαλατῆ ναυῖ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, καθ' ἣν διὰ μεγάλης ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς λιτανεύεται ἡ ἐκεῖ ἐναποτεθειμένη ἐν ἀγάλματι εἰκὼν τῆς Θεοτόκου.

Π. Ν.	Μηνίου	Κυ.	Εορτή
20 1	Νοεμβρίου	Σά.	Τῶν Ἁγίων Πάντων (Toussaint).
21 2	»	Κυ.	Τῶν Κεκοιμημένων (Trépassés).
18 30	»	Κυ.	Πρώτη τῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων νηστείας (1 ^{er} Dimanche de l'Avent).
24 6	Δεκεμβρίου	Σά.	Τοῦ Ἁγίου Νικολάου (S ^t Nicolas).
26 8	»	Δε.	Ἡ Ἐδέληψις τῆς Παρθένου (Immaculée Conception).
5 17	»	Τε.	} Νηστεία τετρήμερος τοῦ χειμῶνος (Quatre-Temps).
7 19	»	Πα.	
8 20	»	Σά.	
13 25	»	Πέ.	Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ (Noël).
14 26	»	Πα.	Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος (S ^t Etienne).

ΕΟΡΤΑΙ ΑΡΜΕΝΙΚΑΙ.

1	Ἰανουαρίου	Κυ.	Γναγάντ (Νέον Ἔτος).
6	»	Πα.	Γζουνοῦντ καὶ Μιγκριτουτιόν (Γέννησις καὶ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
7	»	Σά.	Μερελδς (τῶν Κεκοιμημένων).
13	»	Πα.	Ἀνδανογκοισουτιόν (ἡ Περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ).
30	»	Δε.	Μπᾶκ Ἀρατσαβουράτς (νηστεία πενταήμερος).
14	Φεβρουαρίου	Τρ.	Διάρν Ἰνταρῆτς (ἡ Ὑπαπαντή).
7	Ἀπριλίου	Σά.	Ἀθεδούμ (ὁ Ἐὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου).
1	»	Κυ.	Τζαγκαζάρτ (τῶν Βαίων).
8	»	Κυ.	Ζαδδίν (Πάσχα).
15	»	Κυ.	Νορ Γκουραγγή (Νέα Κυριακή, ἡ τοῦ Θωμᾶ).
17	Μαΐου	Πέ.	Χαμπαρτσούν (τῆς Ἀναλήψεως).

27	Ιουλίου	Κυ. Χοικεκαλοσάτ Πεντηκοστή (τῆς Πεντηκοστῆς).
28	"	Σά. Κρηκάρ Δουσαβορίτς (Γρηγόριου τοῦ Φωτιστοῦ). Προηγούνται πέντε ἡμέραι νηστείας.
15	Ἰουλίου	Κυ. Βαρταβάρ (ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
16	"	Δε. Μερελότς (τῶν Κεκοιμημένων).
12	Αὐγούστου	Κυ. Βερμποχόμου Σούρπ Ἀσφατζατζίν (ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
13	"	Δε. Μερελότς (τῶν Κεκοιμημένων).
8	Σεπτεμβρίου	Σά. Τζουνούνη Σούρπ Ἀσφατζατζίν (ἡ Γέννησις τῆς Θεοτόκου).
16	"	Κυ. Χάτς Βεράτς (ἡ Ὑψώσις τοῦ Σταυροῦ). Προηγούνται ἕξ ἡμέραι νηστείας.
17	"	Δε. Μερελότς (τῶν Κεκοιμημένων).
21	Νοεμβρίου	Τε. Ἰνισαϊούμου Σούρπ Ἀσφατζατζίν (τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου).
9	Δεκεμβρίου	Κυ. Χηγούτιού Σούρπ Ἀσφατζατζίν (ἡ Σύλληψις τῆς ἁγίας Ἀννης).

Σ η μ. Αἱ λοιπαὶ κοινὰ μετὰ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἑορταὶ ἑορτάζονται παρ' Ἀρμενίοις πάντοτε κατὰ Κυριακὴν.

ΠΑΣΧΑΛΙΑ.

1884

Πάσχα Ἀνατολικῶν	Ἀπριλίου η'.	Ἡλίου κύκλοι κη'.
Πάσχα Δυτικῶν	" α'.	Σελήνης κύκλοι α'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν	Μαρτίου κθ'.	Σελήνης θεμέλιον ιθ'.

1885

Πάσχα Ἀνατολικῶν	Μαρτίου κδ'.	Ἡλίου κύκλοι α'.
Πάσχα Δυτικῶν		Σελήνης κύκλοι β'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν		Σελήνης θεμέλιον κε'.

1886

Πάσχα Ἀνατολικῶν	Ἀπριλίου ιγ'.	Ἡλίου κύκλοι β'.
Πάσχα Δυτικῶν		Σελήνης κύκλοι γ'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν		Σελήνης θεμέλιον στ'.

1887

Πάσχα Ἀνατολικῶν	Ἀπριλίου ε'.	Ἡλίου κύκλοι γ'.
Πάσχα Δυτικῶν	Μαρτίου κθ'.	Σελήνης κύκλοι δ'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν	" κδ'.	Σελήνης θεμέλιον ιε'.

1888

Πάσχα Ἀνατολικῶν	Ἀπριλίου κδ'.	Ἡλίου κύκλοι δ'.
Πάσχα Δυτικῶν	Μαρτίου κ'.	Σελήνης κύκλοι ε'.
Πάσχα Ἰσραηλιτῶν	" ιε'.	Σελήνης θεμέλιον κη'.

ΠΡΟΕΜΠΙΤΩΣΙΣ ΣΕΛΗΝΗΣ. (†)

Εἶσι τινες οἱ ἀγνοοῦντες καὶ ἐρωτῶντες, πόθεν προκύπτει καὶ ποῖαν σημασίαν ἔχει ὁ ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τοῦ Θεμελίου τῆς Σελήνης ἔξωθεν προσλαμβάνομενος καὶ συναριθμοῦμενος β' ἀριθμὸς.

Πρὸς λύσιν τῆς ἀπορίας ταύτης σημειῶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀλίγα τινὰ ὑψηλοῦμενος περὶ τοῦ Θεμελίου τῆς Σελήνης πρότερον, πρὸς β' ἔχει τὴν ἀναφορὰν ὁ ἐν λόγῳ β' ἀριθμὸς.

Ἡ ἐνδεκαήμερος διαφορὰ τοῦ ἡλιακοῦ πρὸς τὸ σεληνιακὸν ἔτος λέγεται ἐπακτὴ τοῦ ἐνιαυτοῦ, αὕτη δὲ, πολλαπλασιαζομένη ἐπὶ ἑκαστον ἔτος τῆς ἐννεακαιδεκαετηρίδος καὶ προσλαμβάνουσα τὸν β' ἀριθμὸν, ἀποτελεῖ τὸ λεγόμενον Σελήνης Θεμέλιον, ὅπερ ἀξάνει κατὰ 11 ἡμέρας κατ' ἔτος, ἀφαιρουμένου πάντοτε τοῦ ὑπὲρ τριακοντάδα ἀπολείματος, ὡς:

$$\begin{array}{r} \text{Κ. Σ. } 1 \times 11 = 11 \text{ Ἐπ.} \\ \quad \quad \quad \beta \\ \hline \quad \quad \quad 14 \text{ Θ. Σ.} \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{Κ. Σ. } 2 \times 11 = 22 \text{ Ἐπ.} \\ \quad \quad \quad \beta \\ \hline \quad \quad \quad 25 \text{ Θ. Σ.} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{Κ. Σ. } 3 \times 11 = 33 + \beta = 36 = 6 \text{ Θ. Σ.} \\ \quad \quad \quad \beta \\ \hline \quad \quad \quad 30 \end{array}$$

(*) Ἡ πολλῆς ἀξίας αὕτη πραγματικὰ τυγχάνει ἔργον τοῦ πολλοῦ περὶ τοὺς μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς ΜΕΛΧΙΣΙΔΕΚ τοῦ Βατοπεδινού, νομοφύλακος τοῦ οἰκουμένου θρόνου, τοῦ ἐκ τῆς νήσου Νέξου ὀρμώμενου. Μεταξὺ δὲ τῶν μεθῶν, ἃς ὁ δευνοστάτος μοναχὸς κατέχει ἐν αὐτῇ, ὅσον περὶ εὐρέσεως τῆς νήσου Σελήνης, τῆς ἡλικίας αὐτῆς κτλ., ἴδια σημειώσεις ἀξίας ἐστὶν ἡ περὶ εὐρέσεως τῆς ἡμέρας πάσης οἰασθῆκοτε δεδομένης ἡμερομηνίας. Μετὰ τῆς ἀνά χειρας ἀπέστειλεν ἡμῖν ὁ φίλος Μελχισιδέδης καὶ ἐτέραν χρησιμοτάτην πραγματείαν περὶ Ὀλυμπιάδων. Ἀλλὰ ταύτης, ὡς ἐκ τοῦ ἀπισυναπομένου ἱεροῦ πινάκος, πολλὴν ἀπαιτοῦντος χρόνον πρὸς στοχασιοθέτησιν, τὴν δημοσίωσιν ἀναβιβάζομεν εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος, εὐχόμενοι ἵνα κατὰ τοῦτο ἴδῃ τὸ φίλος καὶ ἡμεθοδικωτάτη ἀριθμητικὴ, ἣν ἀπὸ πολλοῦ ἐκπονεῖ ὁ περὶ τὰ μαθηματικὰ τριβῶν φιλόπνοος μοναχός.

Τὸ οὕτως ἀποτελούμενον Σ. Θ. οὐδὲν ἄλλο ἐστίν, ἢ ὁ ἀριθμὸς ὁ φανερόντων τὴν ἡλικίαν τῆς Σελήνης (τουτέστι πόσων ἡμερῶν ἔχει ἡ Σελήνη), κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου μηνός ἢ τὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου. (*)

Πρὸς εὐρεσιν ταύτων τῶν Νουμηγιῶν, Παγασελήνων καὶ τῆς σεληνιακῆς ἡλικίας, κρατοῦμεν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τοῦ Θεμελίου τῆς Σελήνης ὡς Θεμέλιον καὶ βάσιν ὅλου αὐτοῦ τοῦ ἔτους.

Οἱ φιλεπιστήμονες Ἕλληγες, διὰ τὸ παραλλαγμὸν τοῦ ἡλιακοῦ καὶ σεληνιακοῦ ἔτους, ἠγωνίσθησαν πάντι σθένει νὰ ἐξακριβώσωσι διὰ τῶν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων τὰς περιόδους Ἡλίου καὶ Σελήνης, καὶ ἰσοχρονίσωσι δι' ἐμβολισμοῦ τὸ σεληνιακὸν ἔτος μὲ τὸ ἡλιακόν, διὰ τοῦτο καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπενόησαν κατ' ἐποχὰς κύκλους ἢ περιόδους, τὴν διετηρίδα, τετραετηρίδα καὶ ὀκταετηρίδα, τὴν ὑπὸ τοῦ Κλεοστράτου Γενεδίου ἀπρονόμου ἐφευρεθείσαν.

Ὁ κύκλος τῶν β' ἐτῶν, ὁ ἀποδιδόμενος εἰς τὸν Κλεοστράτον Γενεδίον (ὀκταετηρίδα), περιεῖχε 2832 ἡμέρας (8 × 354 = 2832), προστιθεμένου δὲ τριῶν καθ' ἑκάστην τὴν διάρκειαν τοῦ κύκλου, δηλ. μετὰ τὸ γ', ε' καὶ ἡ' ἔτος, ἑνὸς τριακονθήμερου μηνός ἀπετελεῖτο ἡ ποσότης 2922 ἡμερῶν ἀκριβῶς ἰσὴ δικτῶ ἡμετέροις ἐνιαυτοῖς, προσλογιζομένων καὶ τῶν δύο Βισέκτων ἢ σχέσις τοῦ σεληνιακοῦ ἐνιαυτοῦ πρὸς τὸν δρόμον τοῦ Ἡλίου καὶ πρὸς τὸν ἡμέτερον ἰουλιακὸν ἐνιαυτὸν ἦτο, πρὸς τὸ τέλος ἐκάστης ὀκταετίας, ἡ οὕτῃ σχεδὸν οἷα καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ κύκλου. Ὁ σκοπὸς δὲ ὄλων τούτων τῶν περιόδων καὶ κύκλων ἦτο νὰ συμβιβάσῃ τὴν κατὰ σεληνιακοὺς μῆνας διάρκειαν μὲ τὴν πορείαν τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους, διὰ προσθήκης ἐμβολίων ἡμερῶν ἀλλὰ διὰ τὰς ἀναφουμένους ἀνωμαλίας περὶ τὴν ἐπέμβασιν τῶν ἐμβολίων ἡμερῶν εἰς τοὺς σεληνιακοὺς μῆνας ὁ ἐν λόγῳ σκοπὸς ἀπέβη δισέφικτος (Λεξ. Σκαρ. Βυζ. σελ. 1588).

(*) Κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου ὡς πρώτου τῆς κοσμογονίας μηνός, καθ' ἃν ἐκτίσθησαν ταῦτο γρόνοις ἐν τῷ στερεώματι οἱ δύο μεγάλοι φωστῆρες (κατὰ τὴν Θεολογικὴν Γραφήν), ἐκπεπὲ φυσικῶς πῶς νὰ ὑπολογίζηται καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν Θεμελιῶν, ὡς καὶ ἡ τῶν ἡλιακοσεληνιακῶν κύκλων ἀλλ' ἵππειδὴ ὁ δὲ μῆνας οὗτος ἀναποδισμὸς εἰς δύο μῆνας σεληνιακοὺς πλήρεις ἀπαρτιζόμενος οὐδεμίαν ἐπάγει παραριθμῆσαι, μετατεθῆ κατὰ τὴν α' Ἰανουαρίου ὡς ἀρχὴν πολιτικοῦ ἔτους, ὥστε ὅσας ἡμέρας ἔχει ἡ Σελήνη κατὰ τὴν α' Ἰανουαρίου, τόσας ἔχει καὶ κατὰ τὴν α' Μαρτίου, ὡς ἐγγίστα.

Ὁ περικλεέστατος ἀστρονόμος Μέτων ὁ Ἀθηναῖος ἐπὶ Περικλέους, παρατηρήσας ὅτι αἱ πρὸ αὐτοῦ περίοδοι ἦσαν ἑλλειπτεῖς ὡς πρὸς τὰς ἀκριβεῖς περιόδους τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης, ἐπενόησε καὶ ἐξέθηκε (492 π. Χ.) τὸν πολύκροτον κύκλον τῆς ἐνεακαιδεκαετηρίδος ἐκ σεληνιακῶν μηνῶν 236 ἢ ἐξ ἡμερῶν 6940 ὡς ἔγγιστα.

Οἱ Ἀθηναῖοι μεταχειρίζοντο σύνθετον ἔτος ἐκ σεληνιακοῦ καὶ ἡλιακοῦ, χρόνος ὀρθογωντικῶν νομιζόντες νὰ τελοῦσι τὰς ἐορτάς των, ἔχον μόνον εἰς τὰς αὐτὰς φάσεις τῆς Σελήνης, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν αὐτὴν ὥραν τοῦ ἔτους· τοιοῦτο ἔτος ἦτο τὸ ἀττικόν, καὶ τοιοῦτο εἶναι τὸ ἰουδαϊκόν μέχρι τῆς σήμερον.

Πρὸς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀττικοῦ ἡμερολογίου, ὁ Μέτων, ὡς ἀνωτέρω, εἰσήγαγε τὸν κύκλον τῶν 19 ἐνιαυτῶν, ἐξ ὧν οἱ μὲν 12 περιεῖχον καὶ ἓνα ἐμβόλιμον μῆνα ἐκ 30 ἡμερῶν, ἐπρόσθετον δὲ κατὰ καιρὸν καὶ μίαν ἐπακτὴν ἡμέραν εἰς ἓνα μῆνα, ὥστε ὁ κύκλος οὗτος περιεῖχεν 6939 ἡμέρας, 16 ὥρας, 31' καὶ 43'', ὅπερ εἶναι γινόμενον ὡς ἔγγιστα 19 ἰουλιανῶν ἐτῶν ἐπὶ 365 ἡμέρας καὶ 4 ἐμβολίμων ἡμερῶν. Κατὰ τὸν κύκλον τοῦτον τῶν 19 ἐτῶν, ἐπανέρχονται αἱ Νουμηνιαὶ εἰς τὰς αὐτὰς τοῦ πολιτικοῦ ἔτους ἡμέρας καὶ ὥρας σχεδόν, ὅθεν ἤρξαντο.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μέτρον τῆς Ἥλιου καὶ Σελήνης κινήσεως, οὐδ' εὐρέτις οὐτ' ἐλπίς ὑπεσι κατὰ Κασίνον ἀστρονόμον (*), ἐφωράθη ὑπὸ τοῦ αἰσιωτάτου χρόνου τοῦ ἀνευρίσκοντος πάντα, ὅτι ὁ μετώνοισος κύκλος ἔχει πλεονάζουσαν μίαν καὶ ἡμισίαν ὥραν πρὸ τοῦ δηλαδὴ οἱ 236 σεληνιακοὶ ἦτοι συνοδικοὶ μῆνες συμπληροῦνται πρὸ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ταχύτερον πρὶν ἢ συμπληρωθῶσιν οἱ 19 ἡλιακοὶ ἐνιαυτοί· αἱ νέαι ὄρα Σελήνην καὶ Πανσέληνον, μετὰ μίαν περίοδον τῆς ἐνεακαιδεκαετηρίδος συμβαίνουσιν ἀρχήτερα μίαν ὥραν καὶ ἡμισίαν, ὅπερ ἐστὶ ἡ γέννησις τῶν Νουμηνιῶν εἶναι ταχύτερα κατὰ 4', 43'' εἰς ἑκάστον ἔτος τῆς ἐνεακαιδεκαετηρίδος καὶ εἰς μίαν καὶ ἡμισίαν ὥραν καὶ ἔχον τὸν κύκλον τῶν 19 ἐτῶν.

(*). Τίς οἶδε κατὰ ποῖον αἰῶνα ἐναποκαμμεῖται ἡ ἀνεύρεσις τοιούτων ἀληθειῶν, ἐν ἧ, ὡς πραγματικῶς βλέπομεν, ἑκάστος αἰὼν θαυματουργεῖ σχεδόν δι' ἔργων καταπληκτικῶν, τὰ ὅποια ἐγκυμονοῦνται εἰς τὰς κρυφὰς δαιμονίων τιμῶν ἀνδρῶν, καὶ γονιμοποιούμενα ἀπεκρίνεται, ὅτε ἔρχεται τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου.

Καλλιππος ὁ Κυζικηνὸς (350 π. Χ.) καὶ Ἰππαρχος ὁ Βιθυνὸς (150 π. Χ.) ὁ πατήρ τῆς ἀστρονομίας ἐπενόησαν οἰκείας περιόδους, ὁ μὲν τὴν ἐξ ἐτῶν 76 ἐκκλιεδομηκονταετηρίδα, τετραπλασιάσας τὸν μετώνοιον κύκλον, ὁ δὲ τὴν ἐκ 304 ἐτῶν, τριακοσατετραετηρίδα, τετραπλασιάσας τὴν καλλιππειον, ὅπως ἀποκρούσῃ τὸν πλεονασμὸν καὶ ἀποκαταστήσῃ τὸν ἰσοχρονὸν πῶς τὸ παράλλαγμα τοῦ ἡλιακοῦ καὶ σεληνιακοῦ ἔτους· ἀλλὰ καὶ μετ' αὐτὰς τὰς περιόδους δοκιμωτέρα ἔδοξε τοῖς πάλαι ἀστρονόμοις ἡ ἐνεακαιδεκαετηρίς τοῦ Μέτωνος, ὡς θαυμάσιον τι ἐφεύρημα, διὸ καὶ χρυσαῖς γράμμασι τοὺς χρυσακτῆρας αὐτῆς ἐνεγράφατον καὶ χρυσοῦν ἀριθμὸν τὸν κύκλον τῆς Σελήνης ἀπεκάλουν.

Τὸ λάθος λοιπὸν τοῦτο τοῦ μετώνοιο κύκλου εἶναι ἡ χρῆσις καὶ ἡ πρόθεσις τοῦ σήμερον συνήθως προσλαμβανόμενου καὶ συναριθμουμένου ἐν τοῖς θεμελιαῖς τῆς Σελήνης 3 ἀριθμοῦ, ὅπερ οἱ ἀστρονόμοι προέμπτωσιν Σελήνης ἢ σεληνιακῆν ἐξίσωσιν ὀνομάζουσι καὶ συμπληροῦνται κατὰ μὲν τὸν Ἰππαρχον εἰς μίαν ἡμέραν μετὰ 304 ἔτη, κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους μετὰ 312 $\frac{1}{2}$ ἔτη.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους εἰς τὴν παρούσαν ἑκατονταετηρίδα καὶ ἐφεξῆς, ἀντὶ τῶν ἐν χρῆσει τριῶν ἡμερῶν, πρέπει νὰ προστιθῶνται τέσσαρες ἡμέραι τὰς ἐπακτάς τοῦ ἔτους ἀρξαμένου τοῦ ὑπολογισμοῦ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ 1700 μ. Χ. ἔτους, ὅπως ἐπανέρχονται ἀκριδέστερον αἱ συνοδοπανσέληνοι εἰς τὰς αὐτὰς τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους ἡμέρας.

Ὁ ἀδόλουθος ἀριθμητικὸς ὑπολογισμὸς ὑποδεικνύει τὸν ἀριθμὸν τῆς προσθετέας προεμπτώσεως τῆς Σελήνης κατὰ τὴν παρούσαν ἑκατονταετηρίδα καὶ ἐφεξῆς.

Διακρῶ τὰ ἀπὸ Κ. Κ. διὰ τοῦ 312 $\frac{1}{2}$ καὶ εὐρίσκω ἐν τῷ πελάκῳ αὐτῆς, ἀφ' οὗ ἀφαιρέσω ἀπ' αὐτοῦ τὴν πλεονάζουσαν ἰσάριθμον τοῖς σεληνιακοῖς κύκλοις περίοδον τῶν προεμπτώσεων, ἦτοι τὴν πεπληρωμένην ἐνεακαιδεκαετηρίδα.

Ἐτη ἀπὸ Κ. Κ. 7387 = μ. Χ. 1879

$$312 \frac{1}{2} = \frac{2}{625} \left| \begin{array}{r} 14774 \\ 4250 \end{array} \right| \begin{array}{r} 23 \\ 19 \end{array}$$

$$\frac{2274}{1875}$$

$$2 \left| \begin{array}{r} 389 \end{array} \right| 199 \frac{1}{2} \text{ ἔτη.}$$

Τετραήμερος λοιπὸν προεμπτώσις λογίζεται μὲ ὑπόλοιπον $499 \frac{1}{2}$ ἐτῶν μετὰ 113 ἄρα ἔτη, ἢτοι κατὰ τὰ ἀπὸ Κ.Κ. 7500 ἔτη καὶ μ. Χ. 1992, πέντε ἡμέραι διὰ τὴν προεμπτῶσιν τῆς Σελήνης προσθεταί ταῖς ἐπαύταις καὶ ἀριθμηταί ἐν τοῖς θεμελλοῖς, ὡς :

$$\begin{array}{r}
 312 \frac{1}{2} \overset{2}{=} \frac{2}{625} \quad \begin{array}{r} 7500 \\ 2 \\ \hline 15000 \\ 1250 \\ \hline 2500 \end{array} \quad \begin{array}{r} 24 \\ 19 \\ \hline 43 \end{array} \\
 \hline
 2500 \quad \text{ἢ προεμπτώσεις} \\
 2500 \\
 \hline
 00
 \end{array}$$

Τὰς ἵσας προεμπτώσεις καὶ τὸ αὐτὸ ὑπόλοιπον εὐρίσκωμεν καὶ ἐὰν ἀφαιρέσωμεν $5937 \frac{1}{2}$ ἔτη ἀπὸ τῶν ἀπὸ Κ.Κ. δεδομένων ἐτῶν καὶ τὴν διαφορὰν διαιρέσωμεν διὰ τοῦ $312 \frac{1}{2}$, ὡς :

$$\begin{array}{r}
 7387 \\
 5937 \frac{1}{2} \\
 \hline
 1449 \frac{1}{2} \\
 2 \quad 2 \\
 \hline
 625 \quad 2899 \quad \text{4 προεμπτώσεις} \\
 2500 \\
 \hline
 2 \quad 399 \quad 499 \frac{1}{2} \text{ διαφορὰ.}
 \end{array}$$

Ὁ $5937 \frac{1}{2}$ εἶναι γινόμενον τοῦ $312 \frac{1}{2} \times 19$, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν μεγίστην σεληνιακὴν τῶν προεμπτῶσεων περίοδον, καὶ ἦν παρὰ τούτων ἰσόριθμοι τοῖς σεληνιακοῖς κύκλοις προεμπτώσεις καὶ ἐπ'ἀνέρχεται ἄλλη δευτέρα περίοδος ἀπὸ πρώτης προεμπτῶσεως.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦ εἰρημένου χρόνου διάστημα ἐφεξῆς ἐξ ἀριθμηθῆσανται καὶ προστεθήσονται τοῖς θεμελλοῖς τῆς Σελήνης πρὸς ἐξίσωσιν τῶν ἡλιακοσεληνιακῶν περιόδων κατὰ συνέπειαν δὲ τῶν ἀνωτέρω δύνανται νὰ καθορισθῶσι τὰ ἔτη καὶ αἱ συμπίπτουσαι προεμπτώσεις εἰς ἐκάστην τριακοσαστείαν, ὡς ἐφεξῆς :

M. X.		M. X.	
1700	4	2000	7 προεμπτώσεις.
2000	5	2500	8
2300	6	3200	9 κτλ.

Τὸν ἀπὸ τριακοσαστείαν ὑπολογισμὸν δι' ἐκάστην προεμπτῶσιν ἀναφέρει καὶ ὁ πάσχαλιγράφος Ἰσαάκ Μοναχὸς τοῦτοῦτοῦτοῦτο Ἄγαθρος (ἢ Ἀργυρὸς) (1374 μ.Χ.), ὅστις καὶ περὶ τοῦ Ἱεροῦ Πάσχα ἔγραψε καὶ περὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου.

Γινώσκοντες οὖν οἱ κύκλοι τῆς Σελήνης, αἱ ἐπαύται καὶ τὰ θεμέλια χρησιμεύουσιν ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν εὐρεσιν τῶν Νουμηνιῶν Πανσεληνίων καὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Σελήνης ἐν παντὶ χρόνῳ καὶ ἐν πάσῃ ἡμερομηνίᾳ παραθέτομεν τὰς περὶ τούτων μεθόδους ὡς ἐφεξῆς :

Περὶ εὐρέσεως τῆς νέας Σελήνης.

Διὰ νὰ εὐρίσκωμεν πρακτικῶς τὴν ἡμέραν ἐκάστου μηνὸς καὶ ἦν γίνεται νέα Σελήνη προσθέτομεν εἰς τὸ ἐκ τεσσάρων προεμπτῶσεων θεμέλιον τῆς Σελήνης τοῦ δεδομένου ἔτους τὸν ἀριθμὸν τὸν ἀπὸ Μαρτίου παρελθόντων μηνῶν ἄχρι τοῦ μηνὸς καὶ ὃν ζητεῖται ἢ Ν. Σ. Τὸ ἄθροισμα τῶν δύο τούτων ποσῶν, ἐὰν μὲν ᾖται ἐπιγώτερον τῶν 30 ἀφαιρούμεν αὐτὸ ἀπὸ τῶν 30, ἐὰν δὲ ᾖται μεγαλειότερον τὸ ἀφαιρούμεν ἀπὸ τῶν 60, καὶ τὸ μετὰ τὴν ἀφαιρῆσιν ὑπόλοιπον δεικνύει τὴν ἡμέραν τοῦ μηνὸς καὶ ἦν γίνεται ἢ ἢ γίνεται νέα Σελήνη.

Ἐὰν εἰς τὰ ἄθροισματα τῶν δύο τούτων ποσῶν προσθέτωμεν ἐλλείποντα ἄχρι τῆς συμπληρώσεως τῶν ἀριθμῶν 30 ἢ 60 εὐρίσκωμεν τὰ αὐτὰ ὑπόλοιπα.

Ζητεῖται π. χ. κατὰ ποίαν ἡμέραν τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1870 ἔτους ἔγινε νέα Σελήνη :

Σελήνης-κύκλοι 15	
τὸ θεμέλιον τῆς Σελήνης τοῦ ἔτους εἶναι	49
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ Μαρτίου ἄχρι τοῦ ζητουμένου	6
	<hr/> 25
τὰ ἐλλείποντα ἄχρι τῶν 30	5
	<hr/> 30

Κατὰ τὰς 5 Αὐγούστου λοιπὸν νέα Σελήνη.

Ζητείται εἰς τὰς πόσας τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1885 θὰ γίνῃ Ν.Σ.

Σελήνης κύκλοι 2	
τὸ θεμέλιον τῆς Σελήνης τοῦ ἔτους εἶναι	26
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ Μαρτίου ἄχρι Δεκεμβρίου	10
	<hr/>
	36
τὰ ἐλλείποντα ἄχρι τῶν 60	24
	<hr/>
	60

Κατὰ τὰς 24 Δεκεμβρίου λοιπὸν νέα Σελήνη.

Περὶ εὐρέσεως τῆς ἡλικίας τῆς Σελήνης.

Διὰ νὰ εὐρίσκωμεν πόσων ἡμερῶν εἶναι ἡ Σελήνη ἐν δεδομένη ἡμερομηνίᾳ προσθέτομεν εἰς τὸ θεμέλιον τῆς Σελήνης τοῦ δοθέντος ἔτους τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπὸ Μαρτίου μηνῶν ἄχρι τοῦ ζητούμενου καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν τοῦ μηνὸς ἀπὸ τῆς πρώτης ἄχρι τῆς ζητούμενης· τὸ ἄθροισμα, ἂν ᾖναι ὀλιγώτερον τῶν 30, δεικνύει ἀμέσως τὴν ἡλικίαν τῆς Σελήνης, ἂν δὲ τὸ ἄθροισμα ὑπερβάλλῃ τὰ 30, δια-
ροῦμεν αὐτὸ διὰ τοῦ 30 καὶ τὸ κατάλοιπον δεικνύει τὴν ἡλικίαν τῆς Σελήνης.

Ζητείται ἡ ἡλικία τῆς Σελήνης κατὰ τὴν 30ὴν Αὐγούστου τοῦ 1879.

Σελήνης κύκλοι 15	
τὸ θεμέλιον τῆς Σελήνης τοῦ ἔτους εἶναι	19
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ Μαρτίου ἄχρις Αὐγούστου	6
ὁ δεδομένος ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν τοῦ Αὐγούστου	30
	<hr/>
	55
	<hr/>
	30
	<hr/>
	25

Κατὰ τὴν 30ὴν λοιπὸν Αὐγούστου ἡ Σελήνη ἦγεν 25 ἡμέρας.

Ζητείται πόσων ἡμερῶν ἦτο ἡ Σελήνη κατὰ τὴν 21ν Μαρτίου τοῦ 1872 ἔτους.

Σελήνης κύκλοι 8	
τὸ θεμέλιον τῆς Σελήνης τοῦ ἔτους ἦτο	2
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ Μαρτίου μηνῶν	1
ἡ δεδομένη ἡμερομηνία	21
	<hr/>
	24

Κατὰ τὴν 21ν Μαρτίου λοιπὸν ἡ Σελήνη ἦτο 24ων ἡμερῶν.

Ἀπὸ τὴν ἡλικίαν τῆς Σελήνης εὐρίσκομεν ἀμέσως καὶ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐγένετο ἡ νέα Σελήνη, ἀφοῦ βλέπομεν ὅτι κατὰ τὴν τριακοστὴν Αὐγούστου ἡ Σελήνη ἦγεν 25 ἡμέρας, φανερὸν δὲ ἡ νέα Σελήνη συνέπεσε κατὰ τὰς 5 τοῦ Αὐγούστου, διότι $5 + 25 = 30$.

Σημ. α'. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μετὰ τὸν Μάρτιον μηνῶν προστίθεται, διότι ἡ ἐπακτὴ αὐξάνει σχεδὸν μίαν ἡμέραν καθ' ἑκάστον μῆνα· ἡ διαφορά τούτεστι τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ σεληνιακοῦ, ἥτις εἶναι ἐνδεκαήμερος, προστίθεται εἰς ἕνα ἑκάστον μῆνα πρὸς ἐξίσωσιν τῶν ἡλιακοσεληνιακῶν ἐτῶν. Ἡ πρώτη κοσμογόνος ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος καὶ ἀρχὴ τῶν ἐξῆς ἡμερῶν, καθ' ἣν ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ εἶπε γενήθητω φῶς καὶ ἐγένετο φῶς, δὲν ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπὸ τὴν κίνησιν τοῦ Ἥλιου, ὡς μῆπω κτισθέντος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πρωτόγονου καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀνήλιον φῶς, ὅπερ ἦτο τρίτον ἔργον τῆς πρώτης δημιουργικῆς ἡμέρας· κατὰ τὴν τετάρτην δὲ τῆς κοσμογόνου ἐβδομάδος ἡμέραν ἐκτίσθησαν οἱ δύο φωστῆρες καὶ ἤρξαντο τὴν εἰς τὸ πᾶν κίνησιν τῶν· ἡ δὲ Σελήνη εὐρέθη τελεία καὶ πλησιφαῆς καὶ ὡς ἐν τούτῳ παλαιότερα τοῦ Ἥλιου κατὰ ἑνδεκα ἡμέρας. Διὰ τὸν λόγον τούτον χρονολογοὶ τινὲς ὑπολαμβάνουσι τὴν 15ὴν Μαρτίου πρώτου τῆς κοσμογονίας μηνὸς, ἀρχὴν χρονικὴν τῆς τῶν φωστῆρων κινήσεως· ὅτι $4 + 11 = 15$ καὶ τὴν ἐνδεκαήμερον διαφοράν τοῦ ἡλιακοῦ καὶ σεληνιακοῦ ἔτους, τούτεστι τὰς ἐπακτάς.

Σημ. β'. Ὅταν αἱ μέθοδοι ἀφορῶσι τὸν Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον, λαμβάνονται οἱ κύκλοι εἴτε τὰ θεμέλια οὐχὶ τοῦ ἐνισταμένου, ἀλλὰ τοῦ παρελθόντος ἔτους· διότι αὐτὰ ἀρχονται ἀπὸ Μαρτίου ὡς πρῶτον τῆς κοσμογονίας μηνός.

Ὁ παρακατῶν πίναξ περιέχει τὸν διὰ τὴν προέμπωσιν τῆς Σελήνης κατὰ τὴν παρούσαν ἑκατονταετηρίδα καὶ ἐφεξῆς συμπίπτοντα 4 ἀριθμὸν (ἡμερῶν) ἀντὶ τῶν συνήθων τριῶν εἰς σύστασιν τοῦ θεμελίου τῆς Σελήνης, ὅπερ καὶ νέον θεμέλιον ὀνομαζέται πρὸς διέκρισιν τοῦ παλαιού.

Κ.Σ.	Ἐπ.	Προέμπ.	Θ.Σ.
1	× 11	= 11 + 4	= 15
2	× 11	= 22 + 4	= 26
3	× 11	= 3 + 4	= 7
4	× 11	= 14 + 4	= 18
5	× 11	= 25 + 4	= 29
6	× 11	= 6 + 4	= 10
7	× 11	= 17 + 4	= 21
8	× 11	= 28 + 4	= 2
9	× 11	= 9 + 4	= 13
10	× 11	= 20 + 4	= 24
11	× 11	= 1 + 4	= 5
12	× 11	= 12 + 4	= 16
13	× 11	= 23 + 4	= 27
14	× 11	= 4 + 4	= 8
15	× 11	= 15 + 4	= 19
16	× 11	= 26 + 4	= 30
17	× 11	= 7 + 4	= 11
18	× 11	= 18 + 4	= 22
19	× 11	= 29 + 4	= 3 (*)

(*) Ἡ πρώτη στήλη περιέχει τοὺς 19 κύκλους τῆς Σελήνης, ἡ δευτέρα τὰς ἑκατὰς τοῦ ἔτους, ἡ τρίτη τὰς διὰ τὴν προέμπωσιν τῆς Σελήνης 4 ἡμέρας, ἡ τετάρτη τὸ θεμέλιον τῆς Σελήνης.

ΠΙΝΑΞ

τῶν αἰξομειώσεων τοῦ σεληνιακοῦ φωτός κατὰ τὴν δωδεκάμηνον ἐνιαυσίαν περίοδον τῆς Σελήνης.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ καὶ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ		ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ καὶ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ		ΜΑΡΤΙΟΣ καὶ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	
ἡμ. Σ.	ὥρ. λ.	ἡμ. Σ.	ὥρ. λ.	ἡμ. Σ.	ὥρ. λ.
1-16	0 56	1-16	0 52	1-16	0 48
2-17	1 52	2-17	1 44	2-17	1 36
3-18	2 48	3-18	2 36	3-18	2 24
4-19	3 44	4-19	3 28	4-19	3 12
5-20	4 40	5-20	4 20	5-20	4 0
6-21	5 36	6-21	5 12	6-21	4 48
7-22	6 32	7-22	6 4	7-22	5 36
8-23	7 28	8-23	6 56	8-23	6 24
9-24	8 24	9-24	7 48	9-24	7 12
10-25	9 20	10-25	8 40	10-25	8 0
11-26	10 16	11-26	9 32	11-25	8 48
12-27	11 12	12-27	10 24	12-27	9 36
13-28	12 8	13-28	11 16	13-28	10 24
14-29	13 4	14-29	12 8	14-29	11 12
15-30	14 0	15-30	13 0	15-30	12 0

ΑΠΡΙΛΙΟΣ καὶ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ		ΜΑΪΟΣ καὶ ΙΟΥΛΙΟΣ		ΙΟΥΝΙΟΣ		ΔΕΚΕΜΒΡ.	
ἡμ. Σ.	ὥρ. λ.	ἡμ. Σ.	ὥρ. λ.	ἡμ. Σ.	ὥρ. λ.	ἡμ. Σ.	ὥρ. λ.
1-16	0 44	1-16	0 40	1-16	0 36	1-16	1
2-17	1 28	2-17	1 20	2-17	1 12	2-17	2
3-18	2 12	3-18	2 0	3-18	1 48	3-18	3
4-19	2 56	4-19	2 40	4-19	2 24	4-19	4
5-20	3 40	5-20	3 20	5-20	3 0	5-20	5
6-21	4 24	6-21	4 0	6-21	3 36	6-21	6
7-22	5 8	7-22	4 40	7-22	4 12	7-22	7
8-23	5 52	8-23	5 20	8-23	4 48	8-23	8
9-24	6 36	9-24	6 0	9-24	5 24	9-24	9
10-25	7 20	10-25	6 40	10-25	6 0	10-25	10
11-26	8 4	11-26	7 20	11-26	6 36	11-26	11
12-27	8 48	12-27	8 0	12-27	7 12	12-27	12
13-28	9 32	13-28	8 40	13-28	7 48	13-28	13
14-29	10 16	14-29	9 20	14-29	8 24	14-29	14
15-30	11 0	15-30	10 0	15-30	9 0	15-30	15

Ὁ πίναξ ὅσως χρησιμεύει τοῖς ναυτιλλομένοις, ἀλιεῦσι, πτεροδρομοῖς καὶ νυκτοπόροις.

Ὁ πίναξ οὗτος παριστᾷ τὴν διάρκειαν τοῦ σεληνιακοῦ φωτός εἰς ὥρας καὶ λεπτὰ καθ' ἑκάστον ἔτος καὶ καθ' ἑκάστον μῆνα, ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας καθ' ἣν φαίνεται νέα Σελήνη μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου ἄχρι τῆς 15ης ἡμέρας αὐτῆς (τῆς Πανσελήνου δηλονότι), πόσας ὥρας καὶ λεπτὰ τουτέστι φωτίζει ἡ Σελήνη καὶ ἐπομένως δίδει (βασιλεύσει) τὴν νύκτα, τανάπαυιν δὲ ἀπὸ τῆς 16ης ἡμέρας αὐτῆς, ἥτοι μετὰ τὴν Πανσέληνον καὶ ἐφεξῆς, δεικνύει τὰς αὐτὰς ὥρας καὶ λεπτὰ, καθ' ἃ ἀνατέλλει καὶ φωτίζει ἄχρι τῆς πρώτης. (*)

Εὐρίσκωμεν λοιπὸν διὰ τοῦ πίνακος, ὅτι ἡ κατὰ τὸν Ἰανουάριον Σελήνη, 10 ἡμέρας ἄγουσα, φωτίζει 9 ὥρας καὶ 20 λεπτὰ τῆς νυκτός, καθ' ἃ καὶ δίδει, καὶ ὅτι 25 ἡμέρας ἄγουσα ἀνατέλλει κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τουτέστι περὶ τὰς 9 ὥρας καὶ 20 λεπτὰ τῆς νυκτός.

Εὐρίσκωμεν προσέτι ὅτι κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα 6 ἡμερῶν οὖσα ἡ Σελήνη φωτίζει 4 ὥρας καὶ 48 λεπτὰ καθ' ἃ καὶ δίδει τὴν νύκτα 22 δὲ ἡμερῶν οὖσα, ἀνατέλλει περὶ τὰς 5 ὥρας καὶ 36 λεπτὰ καὶ φωτίζει ἄχρι τῆς πρώτης οὕτω καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἄλλὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ πίνακος πρέπει νὰ ἔχωμεν γνῶσιν πρότερον περὶ τῆς ἡλικίας τῆς Σελήνης εἰς μίαν δεδομένην ἡμερομηνίαν πρὸς εὐρεσίαν τῆς ὁμοίας ἀδηγούμεθα ἀπὸ τὴν προηγηθείσαν μέθοδον ἐπὶ τοῦ προκειμένου. (**)

Ἡ Σελήνη διατρέχουσα τὴν τροχίαν τῆς ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς φαίνεται ὅτι μένει ὀπίσω καθ' ἑκάστην ὥς πρὸς τὸν Ἡλίον 13^ο 52' καὶ ὅταν μὲν εἶναι νέα Σελήνη ἀνατέλλει καὶ δίδει συγχρόνως σχεδὸν μὲ τὸν Ἡλίον, ἐπὶ δὲ τοῦ πρώτου τετραγωνισμοῦ αὐτῆς ἀνατέλλει τὸ μεσημέριον καὶ δίδει τὸ μεσσημέριον, ἐπὶ δὲ τῆς Πανσελήνου ἀνατέλλει καθ' ἣν ὥραν δίδει ὁ Ἡλίος καὶ δίδει καθ' ἣν ὥραν αὐτὸς ἀνατέλλει· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τετραγωνισμοῦ ἀνατέλλει τὸ μεσσημέριον καὶ δίδει τὸ μεσσημέριον.

(*) Οἱ 12 μῆνες τοῦ ἑνιαυτοῦ σημειοῦνται κατὰ ζεύγος ἐν τῷ πίνακι, διότι αἱ νυχθημερίαι ὥραι αὐτῶν εἶναι ἰσοριθμοὶ μετὰ τῶν πλὴν τοῦ Ἰουνίου καὶ τοῦ Δεκεμβρίου δι' ἣν ἔχουσιν ἀνισότητα τῶν ἡρῶν τοῦ νυχθημέρου αὐτῶν· διότι ὁ μὲν Ἰούνιος ἔχει τὴν μικροτέραν διάρκειαν τῆς νυκτός, ὁ δὲ Δεκέμβριος τὴν μεγαλειτέραν.

(**) Τὸ μετὰ τὴν δύσιν τῆς Σελήνης ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἄχρι τῆς Πανσελήνου καὶ τὸ μετὰ τὴν Πανσέληνον ἄχρι τῆς ἀνατολῆς αὐτῆς χρονικὸν διάστημα λέγεται ἀσέληνος ἢ εἴτε ἀσκοτήνη (σκοτιάδι, χασομεγαριά). Ὁ δὲ Σωτήριος ἀσέληνος ἡμέρας καλεῖ τὰς ἀπὸ 29 Σελήνης μέχρι τῶν δύο καθ' ἃς ἀπὸ τῆς αἰτίας τοῦ Ἡλίου χρονητομένη μένει ἀφανῆς, καὶ οἰοῦνται ἀφανισμένη ὡς αὐτῶν γίνονται τότε ἀρπαγίματα, κατὰ τοὺς ἀστρονόμους, καὶ δὲν φαίνεται.

Μέθοδος

περὶ εὐρέσεως ὁμοειδήτων δοθείσης ἡμερομηνίας ἐν παλαιᾷ ἡμέρᾳ τῆς ἐβδομάδος συμπύπτει.

Πρόσθετε εἰς τὸν κύκλον τοῦ Ἡλίου τοῦ δοθέντος ἔτους τὰ τούτου τέταρτα ἢ δίσεκτα (ἂν ὦσι), παραλειπομένων τῶν κλασμάτων, τὰς ἐπακτὰς τοῦ ζητούμενου μηνὸς καὶ τὰς δοθείσας αὐτοῦ ἡμέρας παρὰ μίαν, τὸ ἄθροισμα ἂν ᾖναι ἄλιγώτερον τοῦ 7 (ἀριθμοῦ τῆς ἐβδομάδος) δεικνύει τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος καθ' ἣν συμπύπτει ἡ δοθείσα ἡμερομηνία· ἐὰν δὲ ὑπὲρ τὰ 7, διέλε κτὼ διὰ τοῦ 7 καὶ ἔξεις τὸ ζητούμενον ἐν τῷ ὑπολοίπῳ ἂν μένει 1 δηλοῖ Κυριακὴν (πρώτην), ἂν 2 Δευτέραν,, ἂν 6 Παρασκευὴν, ἂν μηδὲν 0 Σάββατον.

Π. γ. Ζητεῖται ἡ 3 Ἀπριλίου τοῦ 1887, ἡ 25 Αὐγούστου τοῦ 1890, ἡ 14 Ἰουλίου τοῦ 1892 καὶ ἡ 31 Ἰανουαρίου τοῦ 1900 με πόσαν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος συμπύπτει ἑκάστη ἡμερομηνία.

1887	1890	1892	1900
3 Κ.Η.	6 Κ.Η.	8 Κ.Η.	15 Κ.Η. (*)
0 τέταρτον	1 τέταρ.	2 τέταρ.	3 τέταρ.
1 Ἐπ. Ἀπρ.	4 Ἐπ. Αὐγ.	1 Ἐπ. Ἰουλ.	3 Ἐπ. Ἰαν.
2 ἡμερομην.	24 ἡμερομ.	13 ἡμερομ.	30 ἡμερομ.
6=στ' ἡμ.	7 35 5 35	7 24 3 21	7 51 7 49
	0=Σάββ.	=3=γ' ἡμ.	=2=β' ἡμ.

Οἱ προγενέστεροι ἀρχημερολόγοι συνέθετο χάριτι ἀπομνημονεύσεως τροπάριον, τὰς ἐπακτὰς ἐκάστου μηνὸς περιέχον, κατὰ τὸ «Ἐδικασθε μείωσιν» προλογιζόμενον, ὡς:

Ἐχει πέντε Μάρτιος καὶ μίαν μόνην Ἀπρίλιος, ὁ δὲ Μάιος ἔχει τρεῖς, Ἰούνιος ἕξ, Ἰούλιος μίαν, Αὐγούστος δις δύο, ὁ δὲ Σεπτέμβριος ἐπτά, δύο καὶ μόνος δὲ ὁ Ὀκτώβριος καὶ πέντε ὁ Νοέμβριος, ἐπτά δὲ πάλιν Δεκέμβριος, τρεῖς ὁ Ἰανουάριος καὶ δις τρεῖς Φεβρουάριος.

(*) Ὅταν ζητῆται ἡ ἡμερομηνία Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου παραλαμβάνονται ἡλιακοὶ κύκλοι, οὗχι τοῦ ἐπισταμένου καὶ ἤδη ἀρξαμένου ἔτους, ἀλλὰ τοῦ παρελθόντος, ὡς φαίνεται εἰς τὸ τέταρτον παράδειγμα. Ἐλήθη ὁ 15 Κ.Η. ἀντὶ τοῦ 16 κύκλου, τὸν ὅποιον ἔχει τὸ 1900 ἔτος· διότι αἱ ἐπακτὰ καὶ αἱ κύκλοι τῶν μηνῶν ἀρχοῦνται ἀπὸ Μαρτίου ὡς πρώτου τῆς κοσμογονίας μηνός.

Αἱ ἑπτακταὶ ἐνταῦθα προσδιορίζουσι τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἢ συμπύπτει ἐκάστη ἀρχιμηνία ἀρξαμένων τῶν ἀρχιμηνιῶν ἀπὸ Μάρτιου. Ὁ Μάρτιος λοιπὸν ἔχει ἀρχιμηνίαν τὴν ε' ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος (ἔχει πέντε Μάρτιος), ὁ Ἀπρίλιος τὴν α', εἴτε Κυριακὴν (καὶ μίαν μόνην Ἀπρίλιος), ὁ Μαΐος τὴν γ' (ὁ δὲ Μάιος ἔχει τρεῖς) καὶ ἔφεξης ἄχρι τοῦ δωδεκάτου μηνὸς Φεβρουαρίου, ὅστις ἔχει τὴν στ' ἡμέραν (καὶ δις τρεῖς Φεβρουάριος) ἢ δὲ ἀφαιρέσει τῆς μίας ἡμέρας ἀπὸ τὰς δευτέρας ἡμέρας τοῦ μηνὸς γίνεται, διότι ἡ πρώτη αὐτοῦ ἡμέρα εἶτε ἀρχιμηνία προστίθεται εἰς τὰς ἑπτακτίας καὶ οὕτω διατηρεῖται ἢ συμπύπτει τῶν ἡμερῶν ἀπὸ πρώτης ἄχρι τῆς ζητουμένης ἡμερομηνίας.

Πάντες συνήθως, διὰ τὰ εὐρίσκωσιν οἰκονομικὰ δευτέραν ἡμερομηνίαν ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος συμπύπτει, προστρέχουσι πρότερον εἰς τὴν εὑρεσιν τῆς ἀρχιμηνίας, καὶ ἐκ ταύτης ἀριθμοῦσιν ἄχρι τῆς ζητουμένης ἡμερομηνίας.

Εἰς εὑρεσιν κυρίως τῆς ἀρχιμηνίας μεταχειρίζονται ἀρχιμηνολόγιον, χεῖρας τοῦ Σολομῶντος καλουμένης, δακτύλους, ἀρμούς, γραμμάτια κτλ., ἀλλ' ἡ μέθοδος ἡμῶν, ὡς ἀπλουστερα καὶ εὐληπτοτέρα, ἀπκλλάττει τοὺς πραγματευομένους περὶ τὰ τοιαῦτα ἀπὸ τοιούτων συμβολικῶν τύπων, ἀρκεῖ μόνον ὁ ζητῶν τὴν εὑρεσιν τῶν δύο τούτων ἀντικειμένων νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τοῦ τὸν ἐνιστάμενον κύκλον τοῦ Ἡλίου καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν μέθοδον καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀρχιμηνία ἐνὸς ἐκάστου μηνὸς εὐρίσκειται διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου, πλην τῆς προσθήκης τῆς ἡμερομηνίας.

Π. γ. Ζητεῖται ἡ ἀρχιμηνία τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1883, ἡ ἀρχιμηνία τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1887 καὶ ἡ ἀρχιμηνία τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1895, ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑβδομάδος συμπύπτει ἐκάστη.

1883	1887	1895
27 Κ.Η.	3 Κ.Η.	11 Κ.Η.
6 Δέκεκτα	0 Δέκεκτα	2 Δέκεκτα
4 Ἐπ. Αὐγ.	1 Ἐπ. Ἀπριλ.	1 Ἐπ.
7 37 5	4 = δ' ἡμέρα	7 14 2
35		14
2 = β' ἡμέρα		0 = Σάββ. ἡμ.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΜΟΥΣΟΥΑΜΑΝΙΚΟΝ.

1884	1301 (*)	
17 Ἰανουαρίου	1 Ρεβι-σὺλ-Ἀχέρ.	
15 Φεβρουαρίου	1 Δζεμαζι-σὺλ-Ἐββέλ	
16 Μαρτίου	1 Δζεμαζι-σὺλ-Ἀχέρ.	
14 Ἀπριλίου	1 Ρεδζέπ	Λεϊλέι-βαχάιπ (νῦξ τῆς συλλήψεως τοῦ προφήτου).
10 Μαΐου	27 "	Λεϊλέι-μιρακίτζουν - νεμπι (νῦξ τῆς ἀναλήψεως τοῦ προφήτου).
14 "	1 Σαμπάν.	
28 "	15 "	Λεϊλέι-μπεράτ (νῦξ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν προφήτην).
12 Ἰουνίου	1 Ραμαζάν.	
26 "	15 "	Χιρκάι-Σερὶφ (ἡ προσκύνησις τοῦ ἱεροῦ μανδύου).
8 Ἰουλίου	27 "	Λεϊλέι-Καδὴρ (νῦξ ἰσχύος).
12 "	1 Σεβάλ.	"Ἡδι-ρητήρ, ἡ Σεκέρ Βαϊράμ, ἡμέρας 3.
11 Αὐγούστου	1 Ζιλκαδέ.	
9 Σεπτεμβρίου	1 Ζιλχιδζέ.	
18 "	10 "	"Ἡδι - ἀζχά, ἡ Κουρμπάν Βαϊράμ, ἡμέρας 4.
8 Ὀκτωβρίου	1 Μουχαρέμ.	Νέον ἔτος 1302.

(*) Τὸ νέον παρὰ Μωαμεθανοῖς σεληνιακὸν ἔτος ἤρξατο ἀπὸ τῆς 20 Ὀκτωβρίου 1883.

17	Οκτωβρίου	10	Μουχαρέμ.	Γέβρι άσιουρέ βακααί Κερ- μπελά (τὸ μακρύτερον τοῦ Κερμπελά). (*)
7	Νοεμβρίου	1	Σαφέρ.	
6	Δεκεμβρίου	1	Ρεβι-ούλ-'Εββέλ.	
17	"	12	"	Δεϊλέϊ-μεδλουόη-νεμπί (ἡ γέννησις τοῦ Μωάμεδ).

Σημ. Ἐκ τῶν 12 μῆνῶν τοῦ μουσουλμανικοῦ ἡμερολογίου οἱ μὲν Μουχαρέμ, Ρεβι-ούλ-'Εββέλ, Δζεμζι-ούλ-'Εββέλ, Ρετζεπ, Ραμαζάν καὶ Σεβάλ ἔχουσιν ἀνὰ τριάκοντα ἡμέρας, οἱ δὲ Σαφέρ, Ρεβι-ούλ-'Α-χῆρ, Δζεμζι-ούλ-'Αχῆρ, Σιαιμπάν, Ζιλκαδὲ καὶ Ζιλχιδζὲ ἀνὰ 29.

Πλὴν δὲ τοῦ ἡμερολογίου τούτου, ὑπάρχει εἰσηγμένη ἀπὸ ἐτῶν ἤδη καὶ ἑτέρα χρονολογία κατὰ τὸ ἡλιακὸν ἡμερολόγιον, ἧς γίνεται χρῆσις ἐν τῷ προῖκλογισμῷ καὶ ἄλλοις ἐπισήμοις πράξεσι τῆς κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην τῇ 1/13 Μαρτίου 1884 ἔχουσιν οἱ Μωαμεθανοὶ 1 Μαρτίου 1300. Σημειῶσι δὲ ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τούτου τὰς ἑξῆς ἡμέρας :

1	Μαρτίου	Νέον ἔτος.
9	"	Νεβρούζι-Σουλτανί (βασιλικὴ ἡμέρα), συμπί- πτουσα μετὰ τῆς ἐκρινῆς τροπῆς καὶ κυρίως πρώτη τοῦ ἔτους παρὰ Πέρσαις.
23	Ἀπριλίου	Ρούζι-Χηζῆρ ("Ἅγιος Γεώργιος).
19	Αὐγούστου	Δζουλούσι-Χουμαγιδόν (ἡ ἀνάστασις εἰς τὸν θρόνον τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου).
26	Οκτωβρίου	Ρούζι-Κασῆμ (**) ("Ἅγιος Δημήτριος).

(*) Ἦτος ἡ θανάτωσις τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἄλη Χουσεΐν ἐν Κερμπελά (τῆς νομαρχίας Βαγδαίου). Ἐορτάζεται δ' ἡ ἡμέρα αὕτη ἐξόχως παρὰ Πέρσαις διὰ νηστειῶν καὶ θοήνων.

(**) Κασῆμ σημαίνει χωρὶς εἰν. ὁλοθι δὲ κυρίως ἐνταῦθα τὸν χωρισμὸν τοῦ χειμῶνος ἀπὸ τοῦ καλοκαιρίου.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΙΟΥΔΑΪΚΟΝ.

		1884	5644	(α)
16	Ἰανουαρ.	1	Σεβάτ.	
30	"	45	"	Ἡμέρα ἰεσοίκας ὑπὲρ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων.
15	Φεβρουαρ.	1	Ἄδάρ.	
27	"	13	"	Νηστεία τῆς Ἑσθήρ.
28	"	14	"	Πουριμ ('Απολύτρωσις), ἑορτὴ δέιμα- ρος. (β)
13	Μαρτίου	1	Νισάν.	
28	"	14	"	Νηστεία τῶν πρωτοτόκων. (γ)
29	"	15	"	Πεσάχ (Πάσχα), ἑορτὴ ὀκταήμερος.
14	Ἀπριλίου	1	Ἰγιάρ.	
27	"	14	"	Πεσάχ δεύτερον. (δ)
1	Μαΐου	18	"	Ἀδγ-λαόμερ (τριηκοστὴ τρίτη ἀπὸ τοῦ Πάσχα).
13	"	1	Σιδάν.	
18	"	6	"	Σαββαθὸν (Πεντηκοστή), ἑορτὴ δέιμαρος.

(α) Τὸ νέον παρ' Ἰσραηλίταις ἔτος ἤρξατο ἀπὸ τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1883.

(β) Ἑορτὴ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀπολύτρωσεως τῶν Ἰουδαίων ἐκ τῆς παλαιότητος, ἢν παρεσκευάσθη κατ' αὐτῶν ὁ Ἄμὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀρταξέρξου τοῦ Μακρόχειρος.

(γ) Ἡ νηστεία αὕτη τελεῖται ὑπὸ παντὸς πρωτοτόκου Ἰσραηλίτου (Βοχέρ), πρὸς ἀνάμνησιν τῆς γενομένης ἐν Αἰγύπτῳ σφαγῆς τῶν πρωτοτόκων πάσης ἀνθρωπίνης καὶ ζώιτης ἀπάφεισς ὑπὸ τοῦ ἐξολοθραυτοῦ Ἀγγέλου, μίως τῶν 10 πληγῶν τοῦ Φαραῶ.

(δ) Ἡ ἑορτὴ αὕτη καθιερώθη χάριν ἐκεῖμων, ὅτινες ἐνεκὰ τῶν περὶ τὴν συγκοινωνίαν κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκεῖνους χρόνους δυσχερεῶν δὲν προέβλεπον νὰ ἐορτάζωσι τὸ Πάσχα κατὰ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς.

12	Ἰουνίου	1	Ταμούζ.	
28	»	17	»	Ἄλωσις τοῦ Ναοῦ. Νηστεία.
14	Ἰουλίου	1	Ἄβ.	
19	»	9	»	Ἐνάτη Ἄβ. Νηστεία ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς καταστροφῆς τοῦ Ναοῦ.
40	Αὐγούστου	1	Ἐλούλ.	
5645				
8	Σεπτεμβρ.	1	Τισρί.	Νέον ἔτος. Ἐορτὴ δυήμερος.
10	»	3	»	Νηστεία Γεδάλια.
17	»	10	»	Κιπούρ (Ἐξίλασιμος). Μεγὰλη νηστεία.
22	»	15	»	Σουκώθ (Σκηνοπηγία), ἑορτὴ ἑννεαήμερος.
8	Ὀκτωβρίου	1	Χεσβάν.	
6	Νοεμβρίου	1	Κισλέβ.	
30	»	25	»	Χανουκά (Ἐγκαίνα τοῦ Ναοῦ), ἑορτὴ ὀκταήμερος.
6	Δεκεμβρ.	1	Τεβέτ.	
15	»	10	»	Ἄλωσις τῆς Ἱερουσαλὴμ. Νηστεία.

Σημ. Ἐκ τῶν 12 μηνῶν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἡμερολογίου οἱ μὲν Τισρί, Κεσλέβ, Σεβέτ, Νισάν, Σιβάν καὶ Ἄβ ἔχουσιν ἀνὰ 30 ἡμέρας· οἱ δὲ Τεβέτ, Ἄδαρ, Ἰγάρ, Ταμούζ, Ἐλούλ καὶ Χεσβάν ἀνὰ 29. Παρατηρητέον ὅμως ὅτι ὅταν τὸ ἔτος, ἐμβόλιμον ὄν, περιλαμβάνῃ καὶ τὸν μῆνα Βεαδάρ, ἀποτελοῦμενον ἐξ 29 ἡμερῶν, ὁ Ἄδαρ τότε ἔχει 30 ἡμέρας.

ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ.

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ.

α'. Θρησκευτικά:

Ἡ 1η τοῦ Ραμαζάν (12 Ἰουνίου). — Ἡ 15η τοῦ Ραμαζάν (26 Ἰουνίου). — Αἱ τρεῖς ἡμέραι τοῦ Σεκέρ Βαϊράμ (12, 13 καὶ 14 Ἰουλίου). — Αἱ τέσσαρες ἡμέραι τοῦ Κουρμπάν Βαϊράμ (18, 19, 20 καὶ 21 Σεπτεμβρίου).

β'. Βασιλικά:

Τὰ γενέθλια τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου (Βελαδέτ Χουμαγιούν), ἑορταζόμενα κατὰ τὸ σεληνικὸν ἔτος 16 Σηαμπάν, ἦτοι 29 Μαΐου. — Ἡ ἀνάβασις εἰς τὸν θρόνον τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου (Αἰζουλούσι-Χουμαγιούν), ἑορταζομένη κατὰ τὸ ἡλιακὸν ἔτος, 19 Αὐγούστου.

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

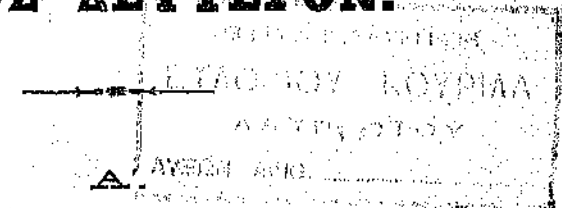
α'. Θρησκευτικά:

1. Νέον ἔτος. — 2. Θεοφάνεια. — 3. Εὐαγγελισμός. — 4. Μεγὰλη Παρασκευὴ καὶ Μέγα Σάββατον. — 5. Κυριακὴ καὶ Δευτέρα τοῦ Πάσχα. — 6. Ἅγιος Γεώργιος. — 7. Ἀνάληψις. — 8. Πεντηκοστή. — 9. Ἅγιοι Ἀπόστολοι. — 10. Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. — 11. Ἅγιος Δημήτριος. — 12. Αἱ δύο ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων.

β'. Βασιλικά:

Τὸ ὄνομα τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Γεωργίου (23 Ἀπριλίου). — Τὰ γενέθλια αὐτοῦ (12 Δεκεμβρίου). — Τὸ ὄνομα τῆς Α. Μ. τῆς βασίλισσας Ὀλγας (11 Ἰουλίου). — Τὰ γενέθλια αὐτῆς (22 Αὐγούστου). — Τὸ ὄνομα τοῦ βασιλικῆ διαδόχου Κωνσταντίνου (21 Μαΐου). — Τὰ γενέθλια αὐτοῦ (21 Ἰουλίου).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΩΝ ΚΡΕΜΟΝΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ.

Σουλτάν ΑΒΔ-ΟΥΛ-ΧΑΜΠ-ΧΑΝ, δεύτερος τὸ ὄνομα Χαμίτ, γεννηθεὶς τῇ 10/22 Σεπτεμβρίου 1842, τριακοστὸς πέμπτος ἡγεμὼν τῆς δυναστείας τῶν Ὀσμάν καὶ εἰκοστὸς ἕνατος ἀπὸ ἀλλοίσεως, υἱὸς τοῦ Σουλτάνου Ἀδδ-ούλ-Μεδζιτ (γεννηθέντος τῇ 11/23 Ἀπριλίου 1823 καὶ ἀποθανόντος τῇ 18/25 Ἰουνίου 1861), ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῇ 19/31 Ἀυγούστου 1876.

Τέκνα:

1. Πριγκηψ Μεχμέτ Σελημ ἐφένδης, γεννηθεὶς τῇ 30/11 Ἰανουαρίου 1870.
2. Πριγκηπέσσα Ζεκιέ σουλτάνα, γεννηθεῖσα τῇ 31/12 Ἰανουαρίου 1871.
3. Πριγκηπέσσα Ναϊρέ σουλτάνα, γεννηθεῖσα τῇ 24/5 Ἀυγούστου 1876.

4. Πρίγκηψ 'Αβδ-ούλ-Καδὶρ ἐφόνδης, γεννηθεὶς τῇ 11/23 Φεβρουαρίου 1878.

5. Πρίγκηψ 'Αχμέτ ἐφόνδης, γεννηθεὶς τῇ 2/14 Μαρτίου 1878.

Ἀδελφοί:

1. Μεχμέτ Μδυράτ, γεννηθεὶς τῇ 9/21 Σεπτεμβρίου 1840.
2. Πρίγκηψ Μεχμέτ Ρεσάδ, γενν. τῇ 22/3 Νοεμβρίου 1844.
3. Πρίγκηψ 'Αχμέτ Κεραλεσδδίν, γενν. τῇ 21/3 Δεκεμβρίου 1847.

4. Πρίγκηψ Νουρεδδίν, γενν. τῇ 2/14 Ἀπριλίου 1851.
5. Πρίγκηψ Σουλεϊμάν, γενν. τῇ 31/12 Ἰανουαρίου 1861.
6. Πρίγκηψ Βαχιεδδίν, γενν. τῇ 23/5 Δεκεμβρίου 1860.

Ἀδελφαί:

1. Πριγκηπέσσα Φατιμέ σουλτάνα, γεννηθεῖσα τῇ 20/1 Νοεμβρίου 1840, ἐνυμφεύθη τὸ πρῶτον τὴν 30/11 Αὐγούστου 1854 τὸν Ἀλῆ Γκαλῆκ πασσάν, τρίτότοκον υἱὸν τοῦ Ρασίτ πασσά, καὶ τούτου ἀποθανόντος τῇ 18/10 Ὀκτωβρίου 1858, ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον τῇ 12/24 Μαρτίου 1859 τὸν Μουσίρην Μεχμέτ Νουρή πασσάν.

2. Πριγκηπέσσα Δζεμιλέ σουλτάνα, γενν. τῇ 6/18 Αὐγούστου 1843, ἐνυμφεύθη τῇ 22/3 Ἰουνίου 1858 τὸν Μαχμούτ Δζελαλεδδίν πασσάν, υἱὸν τοῦ 'Αχμέτ Φετῆ πασσά.

3. Πριγκηπέσσα Σενιχέ σουλτάνα, γενν. τῇ 9/21 Νοεμβρίου 1851, ἐνυμφεύθη τῇ 7 Δεκεμβρίου 1876 τὸν Μαχμούτ βέην.

4. Πριγκηπέσσα Μεδιχά σουλτάνα, γενν. τῇ 18/1 Μαρτίου 1833.

Θεῖα:

Πριγκηπέσσα Ἀδελιέ σουλτάνα, ἀδελφὴ τοῦ ἀποθανόντος σουλτάνου Ἀβδ-ούλ-Μετζίτ, γενν. τῇ 11/23 Μαΐου 1826, χήρα τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ πασσά (καπετάν πασσά).

Ἐξάδελφοι (τέκνα τοῦ ἀποθανόντος Ἀβδ-ούλ-Ἀζίζ-Χάν):

1. Πρίγκηψ Γιουσούφ Ἰζζεδδίν, γεννηθεὶς τῇ 20/11 Ὀκτωβρίου 1857.

2. Πρίγκηψ Μαχμούτ Δζελαλεδδίν, γενν. τῇ 5/17 Νοεμβρίου 1862.

3. Πρίγκηψ Ἀβδούλ Μετζίτ, γενν. τῇ 20/1 Ἰουνίου 1868.

4. Πρίγκηψ Μεχμέτ Σεβκέτ, γενν. τῇ 30/11 Ἰουνίου 1869.

5. Πρίγκηψ Μεχμέτ Σεϊφεδδίν, γενν. τῇ 13/25 Ἰουνίου 1874.

6. Πριγκηπέσσα Σαλιχά σουλτάνα, γενν. τῇ 26/7 Αὐγούστου 1862.

7. Πριγκηπέσσα Φατιμέ σουλτάνα, γενν. τῇ 11/23 Μαρτ. 1867.

8. Πριγκηπέσσα Ἐσμὰ σουλτάνα, γενν. τῇ 24/8 Μαρτίου 1870.

9. Πριγκηπέσσα Ἐμινέ σουλτάνα, γενν. τῇ 9/21 Ὀκτωβρ. 1874.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α', βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλοτείν-Σονδερούργ-Γλυξβούργ, τρίτοτοκος υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ Θ' καὶ τῆς βασίλισσας Λουίζης, γενν. τῇ 12/24 Δεκεμβρίου 1845, ἐδέχθη τῇ 25/6 Ἰουνίου 1863 ἐν Κοπεγχάγη τὸ στέμμα τῆς Ἑλλάδος, προσενεχθὲν αὐτῷ ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων, δυνάμει τοῦ υπογράφεντος τῇ 24/5 Ἰουνίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐν Λονδίνῳ Πρωτοκόλλου ὑπὸ τῶν τριῶν προστατιδῶν δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ρωσίας, ὑπὸ τὸν ὄρον τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐκηρύχθη ἐνήλιξ τῇ 15/27 Ἰουνίου 1863 ὑπὸ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἀφίκετο εἰς Πειραιᾶ τῇ 18/30 Ὀκτωβρίου καὶ ἀνέλαβε τὴν βασιλείαν τῇ 19/31 τοῦ αὐτοῦ εἶναι ἀρχηγὸς τοῦ συντάγματος τοῦ ρωσικοῦ πεζικοῦ τοῦ Νέδα ἀρ. 1 καὶ συνταγματάρχης τοῦ 99ου πεζικοῦ συντάγματος τῆς Αυστρίας. Ἐνυμφεύθη τῇ 15/27 Ὀκτωβρίου 1867 τὴν:

Βασίλισσαν ΟΛΓΑΝ Κωνσταντινίδεαν, μεγάλην δούκισσαν τῆς Ρωσίας, γεννηθεῖσαν τῇ 22/3 Σεπτεμβρίου 1851, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δευκὸς Κωνσταντίνου Νικολαϊέβιτς, ἀδελφεῦ τοῦ πρώην αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας καὶ θείου τοῦ νῦν.

Τέκνα:

1. Κωνσταντῖνος, διάδοχος τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις τῇ 21/2 Αὐγούστου 1868.

2. Γεώργιος, γενν. ἐν Κερκύρῃ τῇ 12/24 Ἰουνίου 1869.

3. Ἀλεξάνδρα, γενν. ἐν Κερκύρῃ τῇ 18/30 Αὐγούστου 1870.

4. Ντινδλάος, γενν. ἐν Ἀθήναις τῇ 9/21 Ἰανουαρίου 1871.
5. Μαρία, γεννηθεῖσα ἐν Ἀθήναις τῇ 20/3 Μαρτίου 1876.
6. Ἀνδρέας, γενν. ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ἰανουαρίου 1882.

ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ.

Κάρολος Α', βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας, ἐκ τοῦ οἴκου Χρυσόβουλου, δυνάστης τὸ δόγμα, γεννηθεὶς τῇ 8/20 Ἀπριλίου 1839, ἐκλεχθεὶς ὡς ἡγεμὼν, μετὰ δικαίωματος διαδοχῆς, τῆς Ρουμανίας τῇ 8/20 Ἀπριλίου 1866, ἀνεκηρύχθη βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους τῇ 14/26 Μαρτίου 1881 καὶ ἐστέφθη τῇ 10/22 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἐνυμφεῖθη τῇ 3/15 Νοεμβρίου 1869 τὴν βασίλισσαν Ἐλισάβετ, λουθηρανὴν τὸ δόγμα, γεννηθεῖσαν τῇ 17/29 Δεκεμβρίου 1843. Εἰσὶν ἄτεκνοι.

ΣΕΡΒΙΑΣ.

Μιλόνοσ Ὀβρένοβιτς Α', βασιλεὺς τῆς Σερβίας, γεννηθεὶς τῇ 10/22 Αὐγούστου 1864, ἀνιγορεύθη ἡγεμὼν μὲν τῆς Σερβίας τῇ 20/2 Ἰουλίου 1868, κηρυχθεὶς ἐγγλεῖ τῇ 10/22 Αὐγούστου 1872, τῇ δὲ 22/6 Μαρτίου 1882 βασιλεὺς τῆς Σερβίας διὰ ψηφισματός τῆς Ἐθνουγελεύσεως. Ἐνυμφεῖθη τῇ 5/17 Ὀκτωβρίου 1875 τὴν βασίλισσαν Νεθάλιαν, θυγατέρα τοῦ ρώσου συνταγματάρχου Κέσκω καὶ τῆς Πουλχερίας, πριγκηπέσσης Σροφρέια, γεννηθεῖσαν τῇ 26/7 Σεπτεμβρίου 1859.

Τέκνον: Πρίγκηψ Ἀλέξανδρος, διάδοχος, γεννηθεὶς τῇ 2/14 Αὐγούστου 1876.

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ.

Νικόλαος Α' Πέτροβιτς Νιεγκος, ἡγεμὼν (Ὀσποδάρ) τοῦ Μαυροβουνίου, γεννηθεὶς τῇ 25/7 Ὀκτωβρίου 1841, ἀνιγορεύθη ἐν Κετρίγγῃ τῇ 2/14 Αὐγούστου 1860, διαδεχθεὶς τὸν πρίγκηπα Δανίλου

Α' (ἀποθανόντα τῇ 1/13 Αὐγούστου 1860). Ἐνυμφεῖθη τῇ 27/8 Νοεμβρίου 1860 τὴν ἡγεμονίδα Μιλέναν, θυγατέρα τοῦ Πέτρου Βούκοβιτς, γερούσιαστοῦ, βοεβόδα καὶ ἀρχηγοῦ τῆς ἡγεμονικῆς φρουρᾶς, γεννηθεῖσαν τῇ 21/3 Μαΐου 1847.

Τέκνα:

1. Πριγκηπέσσα Ζόρια, γενν. τῇ 11/23 Δεκεμβρίου 1864, ἐνυμφεῖθη τῇ 30/11 Αὐγούστου 1883 τὸν πρίγκηπα Καραγεωργεβιτς.—
2. Πριγκηπέσσα Μιλινα, γενν. τῇ 1866.—
3. Πριγκηπέσσα Στάνα (Ἀναστασία), γενν. τῇ 1867.—
4. Πριγκηπέσσα Σοφία, γενν. τῇ 1868.—
5. Πριγκηπέσσα Μαρία, γενν. τῇ 1869.—
6. Πρίγκηψ Δανίλος (διάδοχος), γενν. τῇ 17/29 Ἰουνίου 1871.—
7. Πριγκηπέσσα Ἐλένα, γενν. τῇ 1873.—
8. Πριγκηπέσσα Ἄννα, γενν. τῇ 1874.—
9. Πρίγκηψ Μίρκος, γενν. τῇ 5/17 Ἀπριλίου 1879.—
10. Πριγκηπέσσα Ξενία, γενν. τῇ 1881.

Χήρα τοῦ πρίγκηπος Δανίλου πριγκηπέσσα Δαρίγκα Κβεκνιτσέβα, ἐκ τῆς σερβικῆς οἰκογενείας Κβεκνιτς. Θυγάτηρ αὐτῆς: Πριγκηπέσσα Ὀλγα, γενν. τῇ 7/19 Μαρτίου 1859.

**ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΥΣΙΝ ΤΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΩΝ
ΕΝ ΕΥΡΩΠῃ ΚΑΙ ἈΛΛΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ.**

ΑΓΓΛΙΑ.

Βικτωρία Α' (Ἀλεξάνδρινα), βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας καὶ αυτοκράτειρα τῆς Ἰνδικῆς, γεννηθεῖσα τῇ 12/24 Μαΐου 1819, διεδέχθη τὸν ὕψιον αὐτῆς Γουλιέλμον Δ' τῇ 8/20 Ἰουνίου 1837, ἐστέφθη τῇ 16/23 Ἰουνίου 1838, ἐνυμφεῖθη τῇ 29/10 Φεβρουαρίου 1840 τὸν

πρίγκιπα Ἀλβέρτον, δαυία τῆς Σαξωνίας, καὶ ἐχθρευσε τῇ 2/14 Δεκεμβρίου 1861.

Ἐπίδοξος διαδόχος Ἀλβέρτος Ἐδουάρδος, πρίγκιψ τῆς Οὐαλλίας, δευτερότοκος υἱὸς τῆς βασιλείας, γεννηθεὶς τῇ 28/9 Νοεμβρίου 1841 καὶ νυμφευθεὶς τῇ 26/10 Μαρτίου 1863 τὴν πριγκιπέσσαν Ἀλεξάνδραν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ Θ' καὶ ἀδελφὴν τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Γεωργίου Α', γεννηθεῖσαν τῇ 19/1 Δεκεμβρίου 1814.

ΑΥΣΤΡΙΑ.

Φραγκίσκος Ἰωσήφ Α' (Κάρολος), αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας καὶ βασιλεὺς ἀποστολικῆς τῆς Οὐγγαρίας κλπ., γεννηθεὶς τῇ 6/18 Αὐγούστου 1830, διεδέχθη τὸν θρόνον αὐτοῦ αὐτοκράτορα Φερδινάνδου Α', παραιτηθέντα τῇ 20/2 Δεκεμβρίου 1848, στεφθεὶς καὶ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας τῇ 27/8 Ἰουνίου 1867. Ἐνυμφεύθη τῇ 12/24 Ἀπριλίου 1854 τὴν αὐτοκράτειραν Ἐλισάβετ, θυγατέρα τοῦ Μαξιμιλιανου Ἰωσήφ, δούκῃ τῆς Βαυαρίας, γενν. τῇ 12/24 Δεκεμβρίου 1837.

Ἐπίδοξος διαδόχος Ἀρχιδούξ Ροδόλφος, αὐτοκρατορικὸς πρίγκιψ τῆς Αὐστρίας καὶ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, δευτερότοκος υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος, γενν. τῇ 9/21 Αὐγούστου 1858 καὶ νυμφευθεὶς τῇ 26/10 Μαΐου 1881 τὴν πριγκιπέσσαν Στεφάναν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Βέλγων Λεοπόλδου Β', γεννηθεῖσαν τῇ 9/21 Μαΐου 1864.

ΒΑΥΑΡΙΑ.

Λεοπόλδος Β' (Ὅθων Φρειδερίκος Γουλιέλμος), βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας, γεννηθεὶς τῇ 13/23 Αὐγούστου 1845, διεδέχθη τὸν πατέρα του βασιλεῖα Μαξιμιλιανὸν Β' τῇ 27/10 Μαρτίου 1864. Ἄγαμος.

Ἀδελφὸς αὐτοῦ: Πρίγκιψ Ὅθων, γεννηθεὶς τῇ 15/27 Ἀπριλίου 1848, ὑποστράτηγος.

ΒΕΛΓΙΟΝ.

Λεοπόλδος Β' (Λεοδοβίκος Φιλίππος Μάριος Βίκτωρ), βασιλεὺς τῶν Βέλγων, γενν. τῇ 28/9 Ἀπριλίου 1835, υἱὸς τοῦ Λεοπόλδου Α', διεδέχθη τὸν πατέρα του τῇ 29/10 Δεκεμβρίου 1865, ἐνυμφεύθη τῇ 40/22 Αὐγούστου 1853 τὴν βασίλισσαν Μαρίαν Ἐρριέταν, ἀρχιδούκισσαν τῆς Αὐστρίας, θυγατέρα τοῦ ἀρχιδούκῃ Ἰωσήφ, γενν. τῇ 14/23 Αὐγούστου 1836.

Τέκνα αὐτῶν: Τρεῖς θυγατέρες, ὧν ἡ δευτερότοκος πριγκιπέσσα Στεφάνια ἐνυμφεύθη τὸν ἐπίδοξον διάδοχον τῆς Αὐτροουγγαρίας ἀρχιδούκα Ροδόλφον.

ΒΥΡΤΕΜΒΕΡΓΗ.

Κάρολος Α' (Φρειδερίκος Ἀλέξανδρος), βασιλεὺς τῆς Βυρτεμβέργης, υἱὸς τοῦ βασιλέως Γουλιέλμου Α', γενν. τῇ 22/6 Μαρτίου 1823, διεδέχθη τὸν πατέρα του τῇ 13/23 Ἰουνίου 1804, ἐνυμφεύθη δὲ τῇ 1/13 Ἰουλίου 1846 τὴν βασίλισσαν Ὀλγαν Νικολαΐδην, θυγατέρα τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας Νικολάου Α', γενν. τῇ 30/11 Σεπτεμβρίου 1822. Ἄτεκνοι.

ΓΑΛΛΙΑ.

Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας: Ἰούλιος Γρεβύ, ἐκλεγθεὶς τῇ 18/30 Ἰανουαρίου 1879, κατὰ τὸ σύνταγμα, ἐπὶ ἑπταετίαν.

Πρόεδρος τῆς Γερουσίας: Αερουαγέ.

Πρόεδρος τῆς Βουλῆς: Βρισόν.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ.

Φρειδερίκος Γουλιέλμος Α', αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, βασιλεὺς τῆς Πρωσίας κλπ., γενν. τῇ 10/22 Μαρτίου 1797, διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Φρειδερίκον Γουλιέλμον Δ' ὡς βασιλεὺς τῆς Πρω-

σίας τῆ 21/2 Ἰανουαρίου 1861, σπερθεὶς τῆ 6/18 Ὀκτωβρίου 1861, ἀπὸ δὲ τῆς 6/18 Ἰανουαρίου 1871 ἀναγορευθεὶς αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας. Ἐνυμφεῖθ τῆ 30/11 Ἰουνίου 1829 τὴν αὐτοκράτειραν Ἀυγούσταν, θυγατέρα τοῦ Μ. δούκῃ τοῦ Σάξ-Βέιμαρ Καρόλου Φρειδερίκου, γεννηθεῖσαν τῆ 18/30 Σεπτεμβρίου 1811. Ἕναι δὲ ὁ πρεσβύτερος τῶν ἡγεμόνων καὶ πολιτευομένων τῆς Εὐρώπης.

Ἐπίδοξος διάδοχος· Φρειδερίκος Γουλιέλμος, αὐτοκρατορικός καὶ βασιλικὸς πρίγκηψ τῆς Πρωσίας, στρατάρχης τοῦ γερμανικοῦ καὶ τοῦ ῥωστικοῦ στρατοῦ, γεννηθεὶς τῆ 6/18 Ὀκτωβρίου 1831, ἐνυμφεῖθ τῆ 13/25 Ἰανουαρίου 1858 τὴν πριγκηπέσσαν Βικτωρίαν, πριωτόκον θυγατέρα τῆς βασίλισσας τῆς Ἀγγλίας, γεννηθεῖσαν τῆ 9/21 Νοεμβρίου 1840, καὶ ὁ πριωτότοκος υἱὸς αὐτῶν πρίγκηψ Γουλιέλμος (γενν. τῆ 13/27 Ἰανουαρίου 1859) ἐνυμφεῖθ ἡδὴ τῆ 13/27 Φεβρουαρίου 1881 τὴν πριγκηπέσσαν Ἀυγούσταν Βικτωρίαν (γενν. τῆ 10/22 Ἰανουαρίου 1858), θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος δούκῃ τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλστέιν Φρειδερίκου.

Θυγάτηρ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ζεύγους τῆς Γερμανίας ἔναι ἡ μεγάλη δούκισσα τῆς Βαδίας Λουίζα, γενν. τῆ 21/3 Δεκεμβρίου 1838.

ΔΑΝΙΑ.

Χριστιανὸς Θ', βασιλεὺς τῆς Δανίας, γεννηθεὶς τῆ 27/8 Ἀπριλίου 1818 καὶ ἀναβὰς τὸν δανικὸν ὀρόνον τῆ 31/5 Νοεμβρίου 1863, ἐνυμφεῖθ τῆ 14/26 Μαρτίου 1842 τὴν βασίλισσαν Λουίζαν, θυγατέρα τοῦ δούκῃ τῆς Ἰσθμίας Κασέλης Γουλιέλμου, γεννηθεῖσαν τῆ 25/7 Σεπτεμβρίου 1817.

Ἐπίδοξος διάδοχος· Πρίγκηψ Χριστιανὸς Φρειδερίκος, γεννηθεὶς τῆ 22/3 Ἰουνίου 1843, ἐνυμφεῖθ τῆ 10/28 Ἰουλίου 1869 τὴν πριγκηπέσσαν Λουίζαν, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τῆς Σουηδίας Καρόλου ΙΕ', γεννηθεῖσαν τῆ 19/31 Ὀκτωβρίου 1851.

Ἄλλα τέκνα αὐτῶν: Πριγκηπέσσα Ἀλεξάνδρα, γεννηθεῖσα τῆ 19/1 Δεκεμβρίου 1844, καὶ νυμφεθεῖσα τῆ 26/10 Μαρτίου 1863 τὸν πρίγκηπα τῆς Οὐγγαρίας Ἀλβέρτον Ἐδουάρδον.—Πρίγκηψ Γου-

λιέλμος Γεώργιος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.—Πριγκηπέσσα Δάμαρ (ἡ νῦν αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας Μαρία Θεοδώροβνα), γεννηθεῖσα τῆ 14/26 Νοεμβρίου 1847.—Πριγκηπέσσα Θύρα, γεννηθεῖσα τῆ 17/29 Σεπτεμβρίου 1853, καὶ νυμφεθεῖσα τῆ 9/21 Δεκεμβρίου 1878 τὸν δούκα τῆς Κομβερλάνδης Ἐρρίστον Ἀύγουστον.—Πρίγκηψ Βαλδεμάρ, γεννηθεὶς τῆ 15/27 Ὀκτωβρίου 1858.

ΙΣΠΑΝΙΑ.

Ἀλφόνσος ΙΒ', βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας, γεννηθεὶς τῆ 16/28 Νοεμβρίου 1857, υἱὸς τοῦ βασιλέως Φραγκίσκου καὶ τῆς βασίλισσας Ἰσαβέλλης, ἀνηγορεύθη τῆ 18/30 Δεκεμβρίου 1874, ἐνυμφεῖθ τῆ 11/23 Ἰανουαρίου 1878 τὴν Μαρίαν Μερσέδην, θυγατέρα τοῦ δούκῃ Μονπανσιέ, χηρέως δὲ τῆ 14/26 Ἰουνίου 1878 ἐνυμφεῖθ τὸ δεύτερον τῆ 17/29 Νοεμβρίου 1879 τὴν βασίλισσαν Μαρίαν Χριστινὴν, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος αὐστριακοῦ ἀρχιδουκῃ Καρόλου Φερδινάνδου καὶ τῆς ἀρχιδουκίσσας Ἐλισάβετ, γεννηθεῖσαν τῆ 9/21 Ἰουλίου 1858. Φέρει τὸ τιμητικὸν ἄξιωμα τοῦ 19ου πρωσσικοῦ συντάγματος τῶν Οὐλάνων τοῦ Σλέσβιγ-Ὀλστέιν.

Θυγάτηρ: Πριγκηπέσσα τῶν Ἀστουριῶν Μαρία Μερσέδη, γεννηθεῖσα τῆ 31/12 Σεπτεμβρίου 1880.

ΙΤΑΛΙΑ.

Ὁυμβέρτος Α', βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, γεννηθεὶς τῆ 2/4 Μαρτίου 1844, διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ Βίκτωρα Ἐμμανουήλ τὸν Β', ἀποθανόντα τῆ 28/9 Ἰανουαρίου 1878, ἐνυμφεῖθ τῆ 10/22 Ἀπριλίου 1868 τὴν βασίλισσαν Μαρίαν Μαργαρίταν, θυγατέρα Φερδινάνδου, πρίγκηπος τῆς Σαβοΐας, γεννηθεῖσαν τῆ 8/20 Νοεμβρίου 1851.

Ἐπίδοξος διάδοχος· Πρίγκηψ Βίκτωρ Ἐμμανουήλ, γεννηθεὶς τῆ 30/11 Νοεμβρίου 1869.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ.

Γουλιέλμος Γ', βασιλεὺς τῶν Κάτω Χωρῶν καὶ Μέγας δούξ τοῦ Λουξεμβούργου, γεννηθεὶς τῇ 7/19 Φεβρουαρίου 1817, διεδέχθη τὸν πατέρα του Γουλιέλμον Β' τῇ 5/17 Μαρτίου 1849. Ἐνυμφεύθη τῇ 6/18 Ἰουνίου 1839 τὴν βασιλισσάν Σοφίαν, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τῆς Βυρτεμβέργης Γουλιέλμου Α' καὶ χηρεύσας τῇ 22/3 Ἰουνίου 1877, ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον τῇ 26/7 Ἰανουαρίου 1879 τὴν βασιλισσάν Ἐμμαν, θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου τοῦ Βαλδέκ.

Ἐπίδοξος διάδοχος· Πρίγκηψ Γουλιέλμος Ἀλέξανδρος, γεννηθεὶς ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τῇ 13/23 Ἀυγούστου 1854.

ΠΕΡΣΙΑ.

Σιαχνησικ Νασρ-ἔδ-δίν, γεννηθεὶς τῇ 12/24 Ἀπριλίου 1831, τέταρτος ἡγεμῶν ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Καδζάρ, διεδέχθη τὸν πατέρα του Μωχαμμέτ Σικχ (γενν. 1807 καὶ ἀποθ. 1848) κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1848.

Ἐπίδοξος διάδοχος· Πρίγκηψ Μουζαφφέρ-ἔδ-δίν, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Σίχου, γεννηθεὶς τῷ 1852.

Ὁ Σίχης ἔχει ἐν ὄλῳ 14 τέκνα, ὧν τρεῖς υἱοὶ καὶ 8 θυγατέρες, καὶ πολλοὺς συγγενεῖς, ἀδελφοὺς, ἀδελφάς, θείους κλπ., οἵτινες κατέχουσι διάφορα ἀξιώματα ἐν τῇ Κράτει.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ.

Λουδοβίκος Α', βασιλεὺς τῆς Πορτογαλίας, γεννηθεὶς τῇ 10/31 Ὀκτωβρίου 1838, διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Πέτρον Β' τῇ 30/11 Νοεμβρίου 1864, ἐνυμφεύθη τῇ 24/6 Ὀκτωβρίου 1862 τὴν βασιλισσάν Μαρίαν Πίαν, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τῆς Ἰταλίας Βίκτωρος Ἐμμανουήλ Β', γεννηθεῖσαν τῇ 4/16 Ὀκτωβρίου 1847.

Ἐπίδοξος διάδοχος· Πρίγκηψ Κάρολος, γεννηθεὶς τῇ 16/28 Σεπτεμβρίου 1863.

ΡΩΣΣΙΑ.

Αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος Γ' Ἀλεξάνδροβιτς, γεννηθεὶς τῇ 26/10 Μαρτίου 1845, διεδέχθη τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀλέξανδρον Β', δολοφονηθέντα τῇ 1/13 Μαρτίου 1881. Ἐνυμφεύθη τῇ 28/9 Νοεμβρίου 1866 τὴν αὐτοκράτειραν Μαρίαν Θεοδωρέβναν (πριγκηπέσσαν Δάγμαρ), θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανῶ Ἰ', γεννηθεῖσαν τῇ 14/26 Νοεμβρίου 1847.

Τέκνα:

1. Νικόλαος Ἀλεξάνδροβιτς, Τσεζάρβιτς, μέγας δούξ διάδοχος, γεννηθεὶς τῇ 6/18 Μαΐου 1868.—2. Μέγας δούξ Γεώργιος, γεννηθεὶς τῇ 27/9 Μαΐου 1871.—3. Μεγάλη δούκισσα Ξενία, γεννηθεῖσα τῇ 25/6 Ἀπριλίου 1875.—4. Μέγας δούξ Μιχαήλ, γεννηθεὶς τῇ 23/5 Δεκεμβρίου 1878.—5. Μεγάλη δούκισσα Ὀλγα, γεννηθεῖσα τῇ 1/13 Ἰουνίου 1882.

ΣΑΞΩΝΙΑ.

Ἀλβέρτος, βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας, γεννηθεὶς τῇ 11/23 Ἀπριλίου 1828, υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως Ἰωάννου, διεδέχθη τὸν πατέρα του τῇ 17/29 Ὀκτωβρίου 1873. Ἐνυμφεύθη τῇ 6/18 Ἰουνίου 1853 τὴν βασιλισσάν Καρολίναν, θυγατέρα τοῦ δανοῦ πρίγκηπος Γουσταύου τοῦ Βαΐα, γεννηθεῖσαν τῇ 24/5 Ἀυγούστου 1833. Ἄτεκνος.

ΣΟΥΗΔΙΑ καὶ ΝΟΡΒΗΓΙΑ.

Ὅσκαρ Β', βασιλεὺς τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, γεννηθεὶς τῇ 9/21 Ἰανουαρίου 1829, υἱὸς τοῦ βασιλέως Ὅσκαρ Α', διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν του Κάρολον ΙΒ' τῇ 6/18 Σεπτεμβρίου 1872, ἐνυμφεύθη τῇ

23/6 'Ιουλίου 1837 τὴν βασιλισσὴν Σοφίαν, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος δούκῃς τοῦ Νασσάου Γουλιέλμου, γεννηθεῖσαν τῇ 27/9 'Ιουλίου 1836.

Διάδοχος Πρίγκηψ Γουσταῦος, γεννηθεὶς τῇ 4/16 'Ιουλίου 1858, ἐνυμφεῦθη τῇ 8/20 Σεπτεμβρίου 1884 τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου δούκῃς τῆς Βάδης Σοφίαν Βικτωρίαν, γεννηθεῖσαν τῇ 26/7 Ἀυγούστου 1862.

ΒΡΑΣΙΛΙΑ.

Πέτρος Β' τῆς Ἀλικαντάρας, αὐτοκράτωρ τῆς Βραζιλίας, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος δὸν Πέτρου Α', γεννηθεὶς τῇ 24/2 Δεκεμβρίου 1823, ἐβασίλευσε κατ' ἀρχὰς ὑπὸ κηδέμονίαν πατριτῆθέντος τοῦ πατρὸς τοῦ τῇ 26/7 Ἀπριλίου 1834 καὶ αὐτοπροσώπως ἀπὸ τῆς 11/23 'Ιουλίου 1840, στεφθεὶς τῇ 6/18 'Ιουλίου 1841 καὶ νυμφευθεὶς τῇ 23/4 Σεπτεμβρίου 1843 τὴν αὐτοκράτειραν δόξαν Θηρεσίαν, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Δύο Σικελιῶν Φραγκίσκου Α', γεννηθεῖσαν τῇ 2/4 Μαρτίου 1822.

Ἐπιδοξος διάδοχος Ἡ πρωτότοκος θυγάτηρ πριγκηπέσσα Ἰσαβέλλα, γεννηθεῖσα τῇ 17/29 'Ιουλίου 1846, καὶ νυμφευθεῖσα τῇ 3/13 Ὀκτωβρίου 1864 τὸν πρίγκηπα Λουδοβίκον κόμητα δ'Ἰν, γάλλον πρίγκηπα ἐκ τοῦ οἴκου τῆς Λύρελλας, γεννηθέντα τῇ 17/20 Ἀπριλίου 1842.

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ (τῆς Ἀμερικῆς).

Ὁμόσπονδος Δημοκρατία. Διακήρυξις τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῶν τῇ 4 'Ιουλίου 1776 (ν. ἔ.). Σύνταγμα τῇ 17 Δεκεμβρίου 1787 (ν. ἔ.) διανέμων τὰς ἐξουσίας τοῦ Κράτους εἰς τρία ἀνεξάρτητα καὶ διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων σώματα: τὴν Ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἐξασκουμένην ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τὴν Νομοθετικὴν ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου καὶ τὴν Δικαστικὴν ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, κλπ.—Καθέδρα τῆς Ὁμοσπονδίας: Οὐασινγκτὼν, ἐν τῷ Κράτει τῆς Κολομβίας.

Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κατὰ τὴν ἐνεστώσαν τετραετίαν (20/4 Μαρτίου 1884—20/4 Μαρτίου 1885) ἀντὶ τοῦ δολοφονηθέντος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1882 στρατηγῷ Τακώβου Ἀ. Γκάροφλδ, ὁ τέως ἀντιπρόεδρος Τζέστερ Ἀ. Ἀρθούρος.

ΜΕΞΙΚΟΝ.

Ὁμόσπονδος Δημοκρατία. Προκήρυξις τῆς ἀνεξαρτησίας τῇ 4/16 Σεπτεμβρίου 1810. Σύνταγμα τῇ 24/3 Φεβρουαρίου 1857. Ἡ ἀνωτάτη ἐξουσία ἐξασκείται ὑπὸ τριῶν ἀνεξαρτήτων σωμάτων: ἡ Ἐκτελεστικὴ ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἡ Νομοθετικὴ ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου καὶ ἡ Δικαστικὴ ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου. Καθέδρα τῆς Δημοκρατίας Μεξικόν.

Πρόεδρος: στρατηγὸς Μανουήλ Γονζαλέζ, ἐκλεχθεὶς τῇ 14 'Ιουλίου 1880 (ν. ἔ.) ἐπὶ τετραετίαν.

ΓΕΝΕΛΟΓΙΑ ΗΓΕΜΟΝΩΝ

ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ἈΛΛΩΝ ΚΡΑΤΙΔΙΩΝ.

ΑΓΧΑΛΗ.

Δουκάτου.—Δουξ Φρειδερίκος, γεννηθεὶς τῇ 17/29 Ἀπριλίου 1834, διεδέχθη τὸν πατέρα τοῦ Λεοπόλδου τῇ 10/22 Μαΐου 1874 εἰς τὸ δουκάτον τῆς Ἀγγάλτης, περιλαμβάνον τὰς ἠνωμένας χώρας τῆς Ἀγγάλτης Δεσῷ, Ἀγγάλτης Κοϊθεν καὶ Ἀγγάλτης Βερνδούργ, στρατηγὸς τοῦ πρωσσοῦ ἱππικοῦ. Ἐνυμφεῦθη τῇ 10/22 Ἀπριλίου 1854 τὴν δούκισσαν Ἀντωνιέτταν, θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου Ἐδουάρδου.—Τέκνα 6.

ΒΑΔΗ.

Μέγα Δουκάντων.—Φρειδερίκος (Γουλιέλμος Λουδοβίκος), μέγας δούξ της Βάδης, γεννηθείς τῆ 28/10 Σεπτεμβρίου 1826, διεδέχθη κατ' ἀρχάς ὡς ἀνοηγεμῶν τὸν πατέρα του Λεοπόλδον, ἀντὶ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του, τῆ 12/24 Ἀπριλίου 1852 καὶ ἔλαβεν ὀριστικῶς τὸν τίτλον τοῦ μεγάλου δούκῃς τῆς Βάδης τῆ 24/5 Σεπτεμβρίου 1856· ἐνυμφεύθη τῆ 8/20 Σεπτεμβρίου 1856 τὴν μεγάλην δούκισσαν Λουίζαν, θυγατέρα τοῦ ἀυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Γουλιέλμου, γεννηθείσαν τῆ 21/3 Δεκεμβρίου 1838.

Ἐπίδοξος διάδοχος· Μέγας δούξ Φρειδερίκος Γουλιέλμος, πρῶτότοκος υἱὸς αὐτοῦ, γέννηθείς τῆ 27/10 Ἰουλίου 1857.

ΒΑΔΔΕΚ.

Πρίγκηπάτων.—Πρίγκηψ Γεώργιος Βίκτωρ, γεννηθείς τῆ 2/4 Ἰανουαρίου 1831, διεδέχθη τὸν πατέρα του πρίγκηπα Γεώργιον Φρειδερίκον τῆ 3/15 Μαΐου 1845· βασιλεύσας ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρός του ἀνεξαρτήτως δὲ τῆ 5/17 Αὐγούστου 1852, ἀντιστράτηγος τοῦ πρωσσιακοῦ ἱππικοῦ. Ἐνυμφεύθη τῆ 14/26 Σεπτεμβρίου 1853 τὴν πρίγκηπέσσαν Ἐλένην, θυγατέρα Γουλιέλμου δούκῃς τοῦ Νασσ.—Τέκνα 5.

ΒΡΟΥΝΣΒΙΚ.

Δουκάντων.—Αὐγούστος Λουδοβίκος Γουλιέλμος, δούξ τοῦ Βρούνσβικ καὶ Λουνεδούργου, γεννηθείς τῆ 13/25 Ἀπριλίου 1806, διεδέχθη τὸν πατέρα του Γουλιέλμον Φρειδερίκον, στρατηγὸς τοῦ πρωσσιακοῦ ἱππικοῦ. Ἀνέλαβεν ὀριστικῶς τὴν κυδέρνησιν τοῦ δουκάτου τῆ συγκυριαθῆσει τοῦ πρεσβυτέρου του ἀδελφοῦ τῆ 8/20 Ἀπριλίου 1831.

ΕΣΣΗ.

Μέγα Δουκάντων.—Μέγας δούξ Λουδοβίκος Δ', γεννηθείς τῆ 31/12 Σεπτεμβρίου 1837, διεδέχθη τῆ 1/13 Ἰουλίου 1877 τὸν υἱόν

τοῦ μέγαν δούκα Λουδοβίκου Γ', ἀντιστράτηγος πρῶσσος. Ἐνυμφεύθη τῆ 19/1 Ἰουλίου 1862 τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἀλίκην, θυγατέρα τῆς βασίλισσας τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίας.—Τέκνα 5.

ΛΙΠΠΕ ΔΕΤΜΟΛΤ.

Πρίγκηπάτων.—Πρίγκηψ Βόλδεμαρ, γεννηθείς τῆ 6/18 Ἀπριλίου 1824, υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλδου, ἀντιστράτηγος πρῶσσος, διεδέχθη τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ πρίγκηπα Λεοπόλδον τῆ 26/8 Δεκεμβρίου 1875. Ἐνυμφεύθη τῆ 28/9 Νοεμβρίου 1858 τὴν πρίγκηπέσσαν Σοφίαν, θυγατέρα τοῦ Γουλιέλμου μαργράβου τῆς Βάδης.

ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΙΝ.

Ἡγεμονία.—Ἰωάννης Β', ἡγεμῶν τοῦ Λιχτενστάιν, γεννηθείς τῆ 23/5 Οκτωβρίου 1840, διεδέχθη τὸν πατέρα του τῆ 31/12 Νοεμβρίου 1858. (Ὁ ἡγεμῶν τοῦ κρατίδιου τούτου κατοικεῖ συνήθως ἐν Βιέννῃ καὶ ἐν Μοραβίᾳ κατὰ τὸ θέρος.)

ΜΕΚΛΕΜΒΟΥΡΓΟΝ ΣΧΒΕΡΙΝ.

Μέγα Δουκάντων.—Φρειδερίκος Φραγκίσκος Β', μέγας δούξ τοῦ Μεκλεμβούργου, πρίγκηψ τοῦ Βένδεν, Σχβέρην καὶ Ρότταουργ, γεννηθείς τῆ 16/28 Φεβρουαρίου 1823, διεδέχθη τῆ 23/7 Μαρτίου 1842 τὸν πατέρα του μέγαν δούκα Παύλον Φρειδερίκον, ἔχει τὸν βαθμὸν στρατηγοῦ τῆς Πρωσίας καὶ τὸν ἐπίτιμον τίτλον ρώσσου στρατάρχου. Ἐνυμφεύθη τὸ πρῶτον τῆ 1840 τὴν θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος τοῦ Ρώθς Ἐρρίκου ΙΔ' Σοφίαν, τὸ δεύτερον τῆ 30/12 Μαΐου 1864 τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἄνναν, θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος τῆς Ἑσσης Λουδοβίκου, καὶ τὸ τρίτον τῆ 22/4 Ἰουλίου 1868 τὴν μεγάλην δούκισσαν Μαρίαν, θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος τοῦ Σχβαρτζβούργου Ρουδολφιδετ Ἀδόλφου.—Τέκνα ἐκ τοῦ ἀ' γάμου 4 καὶ ἐκ τοῦ γ' 4.

ΜΕΚΑΕΜΒΟΥΡΓΟΝ ΣΤΡΕΛΙΤΖ.

Μέγα Δουκάτον.—Μέγας δούξ Γουλιέλμος, γεννηθείς τῆ 5/17 Οκτωβρίου 1819, διεδέχθη τὸν πατέρα του μέγαν δούκα Γεώργιον τῆ 25/6 Σεπτεμβρίου 1860, φέρει τὸν βαθμὸν στρατηγού τοῦ ἰππικοῦ ἐν τῷ πρῶσι κῶ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη τῆ 16/28 Ἰουνίου 1843 τὴν μεγάλην δούκισσαν Αὐγουστταν, πριγκηπέσσαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, θυγατέρα τοῦ δούκῃ τῆς Κενταβριγίας Ἀδόλφου, υἱοῦ τῆς βασιλισσῆς τῆς Ἀγγλίας.—Διάδοχος ὁ μονογενὴς αὐτοῦ υἱὸς μέγας δούξ Ἀδόλφος Φρειδερίκος, γεννηθείς τῆ 10/22 Ἰουλίου 1848.

ΟΛΔΕΜΒΟΥΡΓΟΝ.

Μέγα Δουκάτον.—Μέγας δούξ Πέτρος, γεννηθείς τῆ 27/8 Ἰουλίου 1827, υἱὸς τοῦ μεγάλου δούκῃ Αὐγούστου, διεδέχη τὸν πατέρα του τῆ 15/27 Φεβρουαρίου 1853, στρατηγὸς τοῦ ἰππικοῦ ἐν τῷ πρῶσι κῶ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη τῆ 20/10 Φεβρουαρίου 1852 τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἐλισάβετ, θυγατέρα τοῦ δούκῃ τοῦ Σάξ Ἀλτεμβούργου Ἰωσήφ.—Τέκνα δύο.

ΣΑΞ-ΑΛΤΕΜΒΟΥΡΓ.

Δουκάτον.—Δούξ Ἐρνέστος, γεννηθείς τῆ 4/16 Σεπτεμβρίου 1826, υἱὸς τοῦ δούκῃ Γεωργίου, διεδέχη τὸν πατέρα του τῆ 22/3 Αὐγούστου 1853, στρατηγὸς τοῦ πεζικοῦ ἐν τῷ πρῶσι κῶ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη τῆ 16/28 Ἀπριλίου 1853 τὴν δούκισσαν Ἀγνήν, θυγατέρα τοῦ δούκῃ τῆς Ἀγγλίας Λεοπόλδου.—Θυγατὴρ αὐτοῦ πριγκηπέσσα Μαρία, γεννηθεῖσα τῆ 21/2 Αὐγούστου 1854.

ΣΑΞ-ΒΕΪΜΑΡ

Μέγα Δουκάτον.—Κάρολος Ἀλέξανδρος, μέγας δούξ τοῦ Σάξ-Βεΐμαρ Ἐίξενχ κλπ., γεννηθείς τῆ 12/24 Ἰουνίου 1818, διεδέχη

τῆ 26/8 Ἰουλίου 1853 τὸν πατέρα του μέγαν δούκα Κάρολον Φρειδερίκον, στρατηγὸς τοῦ ἰππικοῦ ἐν Πρωσίᾳ καὶ Σαξωνίᾳ. Ἐνυμφεύθη τῆ 26/8 Ὀκτωβρίου 1842 τὴν μεγάλην δούκισσαν Σοφίαν, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος βασιλέως τῆς Ολλανδίας Γουλιέλμου.—Τέκνα τρία.

ΣΑΞ-ΚΟΒΟΥΡΓ-ΓΟΘΑ.

Δουκάτον.—Δούξ Ἐρνέστος Β', γεννηθείς τῆ 9/21 Ἰουνίου 1818, υἱὸς τοῦ δούκῃ Ἐρνέστου Α', στρατηγὸς τοῦ πρῶσι κῶ ἰππικοῦ καὶ ἀντιστρατήγος τοῦ σαξωνικοῦ, διεδέχη τὸν πατέρα του τῆ 17/20 Ἰανουαρίου 1844. Ἐνυμφεύθη τῆ 21/3 Μαΐου 1842 τὴν μεγάλην δούκισσαν Ἀλεξάνδριναν, θυγατέρα τοῦ μεγάλου δούκῃ τῆς Βαδίας Λεοπόλδου.

ΣΑΞ-ΜΕΪΝΙΚΚΕΝ.

Δουκάτον.—Δούξ Γεώργιος Β', γεννηθείς τῆ 21/2 Ἀπριλίου 1826, διεδέχη τῆ 8/20 Σεπτεμβρίου 1866 τὸν πατέρα του δούκα Βερνάρδον, παραιτηθέντα χάριν τοῦ υἱοῦ του φέρει τὸν βαθμὸν πρῶσι κῶ στρατηγού. Ἐνυμφεύθη τὸ πρῶτον τῆ 1850 τὴν πριγκηπέσσαν Καρλότταν, θυγατέρα τοῦ πριγκηπῃ Ἀλβέρτου τῆς Πρωσίας, τὸ δεύτερον τῆ 1858 τὴν δούκισσαν Θεοδώραν, θυγατέρα τοῦ πριγκηπῃ Χοενλόε Λαγγεμβούργου Ἐρνέστου, καὶ τὸ τρίτον μοργανατικῶς τῆ 1873 τὴν Ἐλένην βαρωνίδα τοῦ Ἐλδβούργ.—Τέκνα 4.

ΣΧΛΟΥΜΒΟΥΡΓ-ΔΙΠΠΕ.

Πριγκηπάτον.—Πριγκηπῃ Ἀδόλφος, γεννηθείς τῆ 20/1 Αὐγούστου 1817, υἱὸς τοῦ πριγκηπῃ Γεωργίου, διεδέχη τὸν πατέρα του τῆ 9/21 Νοεμβρίου 1860, στρατηγὸς τοῦ ἰππικοῦ ἐν τῷ πρῶσι κῶ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη τῆ 13/25 Ὀκτωβρίου 1844 τὴν πριγκηπέσσαν Ἐρμίναν, θυγατέρα τοῦ πριγκηπῃ τοῦ Βαδία Γεωργίου.—Τέκνα 6.

ΡΟΥΣ-ΓΡΑΪΤΖ.

Πριγκηπάτον.—Πρίγκηψ Έρρίκος ΚΒ', γεννηθείς τῇ 16/28 Μαρτίου 1846, διεδέχθη τῇ 27/8 Νοεμβρίου 1880 ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τῆς μητρὸς του τὸν πατέρα του Έρρίκον Κ', ἀποθανόντα, καὶ ἐκυβέρνησεν ἀνεξαρτήτως τῇ 16/28 Μαρτίου 1867, φέρει τὸν βαθμὸν ὑποστρατήγου ἐν τῷ πρωσσικῷ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη τῇ 26/8 Οκτωβρίου 1872 τὴν πριγκηπέσσαν Ἰδαν, θυγατέρα τοῦ πρίγκηπος Ἀδόλφου τοῦ Σχλόουδουργ-Αίππε.

ΡΟΥΣ.

Πριγκηπάτον (νεώτερος κλάδος).—Πρίγκηψ Έρρίκος ΙΔ', γεννηθείς τῇ 16/28 Μαΐου 1832, διεδέχθη τὸν πατέρα του πρίγκηπα Έρρίκον ΕΖ' τῇ 29/11 Ἰουλίου 1867, ἀντιστράτηγος ἐν τῷ πρωσσικῷ στρατῷ. Ἐνυμφεύθη τῇ 23/6 Φεβρουαρίου 1858 τὴν πριγκηπέσσαν Ἀγνήν, δούκισσαν τῆς Βυρτεμβέργης, θυγατέρα τοῦ δουκὸς Εὐγενίου τῆς Βυρτεμβέργης.—Τέκνα 2.

ΣΧΒΑΡΤΖΒΟΥΡΓ-ΣΟΝΔΕΡΧΑΟΥΖΕΝ.

Πριγκηπάτον.—Πρίγκηψ Κάρολος Γονοιέρος, γεννηθείς τῇ 26/7 Αὐγούστου 1838, υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Γονοιέρου, διεδέχθη τὸν πατέρα του παραιτηθέντα τῇ 5/17 Ἰουλίου 1880, ἐνυμφεύθη τῇ 31/12 Ἰουνίου 1860 τὴν πριγκηπέσσαν Μαρίαν, θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος πρίγκηπος τοῦ Σάξ Ἀλτεμβούργου Έδουάρδου, γεννηθείσαν τῷ 1845.

ΣΧΒΑΡΤΖΒΟΥΡΓ-ΡΟΥΔΟΛΣΤΑΤ.

Πριγκηπάτον. — Πρίγκηψ Γεώργιος Ἀλβέρτος, γεννηθείς τῇ 11/23 Νοεμβρίου 1838, υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Ἀλβέρτου, διεδέχθη τὸν

πατέρα του τῇ 14/26 Νοεμβρίου 1869, ἀντιστράτηγος ἐν τῷ πρωσσικῷ στρατῷ.

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ.

Μέγα δουκάτον, ἠνωμένον προσωπικῶς μετὰ τοῦ βασιλείου τῆς Ὁλλανδίας, ἧς ὁ μονάρχης φέρει τὸν τίτλον βασιλέως τῆς Ὁλλανδίας καὶ μεγάλου δουκὸς τοῦ Λουξεμβούργου, ἀλλὰ διοικούμενον αὐτοτελῶς καὶ ἀνεξαρτήτως.—Τοποτηρητὴς ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλέως μεγάλου δουκὸς ἐν Λουξεμβούργῳ ὁ πρίγκηψ Έρρίκος τῆς Ὁλλανδίας, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως.

ΜΟΝΟΙΚΟΝ (Monaco).

Κρατίδιον παρὰ τὴν γαλλικὴν Νίκειαν, οὗτος ἡ ἀρχαία δυναστεία βασιλεύει ἀπὸ 969 ἐτῶν. Ὁ πρίγκηψ διαμένει 25 μῆνας ἐν Μονοίκῳ καὶ 25 ἐν Γαλλίᾳ.—Ἡγεμὸν τοῦ Μονοίκου Κάρολος Γ', γεννηθείς τῇ 26/8 Δεκεμβρίου 1818, διεδέχθη τὸν πατέρα του πρίγκηπα Φλωρεστὰν τῇ 8/20 Ἰουνίου 1866, ἐνυμφεύθη τῷ 1846 τὴν πριγκηπέσσαν Ἀντωνιέτταν, ἀποθανούσαν τῷ 1864.

Υἱὸς αὐτοῦ καὶ διάδοχος πρίγκηψ Ἀλβέρτος, γενν. τῷ 1848.

B.

ΤΟΥΡΚΙΑ

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ.

Γεωγραφική θέσις και κλίμα.

Ἡ μὲν Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία καίτοι μεταξὺ τῶν 39^ο—48^ο 20' β. πλ. καὶ 13^ο 24'—27^ο 20' ἀν. μήκους (*) ἢ δὲ Ἀσιατικὴ μεταξὺ 34^ο—42^ο β. πλ. καὶ 24^ο—45^ο ἀν. μ., αἱ δὲ ἐν Ἀφρικῇ κτήσεις αὐτῆς (συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Αἰγύπτου) μεταξὺ 10^ο—30^ο β. πλ. καὶ 7^ο—4^ο ἀν. μ. Τὸ δὲ κλίμα διαφέρει κατὰ τόπους. Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ καὶ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ εἶναι μάλλον εὐκρατον εἰς τὰ ὄρεινά μέρη τῆς Βοσνίας καὶ παρὰ τὰς κλιτύας τοῦ Αἴμου καὶ ἐν τῇ βορείῳ Ἀρμενίᾳ, ψυχρότερον ἐν Συρίᾳ, Παλαιστίνῃ, Αἰγύπτῳ καὶ Τριπόλει θερμότερον καὶ ἐν τῇ μεσημερινῇ Ἀραβίᾳ θερμώτατον. Ἡ μέση θερμοκρασία ἐν Κωνσταντινουπόλει εἶναι 13^ο 8', ἢ ἀνωτέρω 12^ο καὶ ἢ κατωτέρω 4 ὑπὸ τὸ μηδενικόν· ἐν Σμύρνῃ ἢ μέση θερμοκρασία εἶναι 18^ο, ἐν Ἱερουσαλὴμ 24^ο, ἐν Τριπόλει (τῆς Βαρβαρίας) 28^ο καὶ ἐν Μέκκᾳ 31^ο. Πνέουσι δὲ κατὰ μέσον ὄρον ἑτησίως 206 ἡμέρας ἀνεμοὶ βορειοδυτικοὶ πρὸς ἀνατολικούς, 106 νοτιοανατολικοὶ πρὸς δυτικούς, καὶ 58 ἡμέραι ἀριθμοῦνται γαλήνης.

Ἐπιφάνεια καὶ πληθυσμός.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους ὑπολογισμούς, ἡ ἐπιφάνεια τῆς Τουρκίας Εὐρωπαϊκῆς τε καὶ Ἀσιατικῆς μετὰ τῶν αὐτονομῶν ἐπαρχιῶν, ἡγεμο-

(*) Σημειωτέον ὅτι ὡς ἀφετηρία τοῦ πλάτους λαμβάνεται ὁ μεσημβρινὸς Παρισίων.

νῶν καὶ λοιπῶν εἶναι 6,852,679 περίπου τετραγωνικὰ χιλιόμετρα, καὶ ἵνα παραστήσωμεν αὐτὴν διὰ συγκρίσεως εἶναι 265άκις μεγαλειότερα τῆς Πελοποννήσου καὶ 12άκις τῆς Γαλλίας (ἀνευ τῶν ἀποικιῶν), ἴση πρὸς τὸ τρίτον τῆς ἐπιφανείας τῆς Ρωσίας (μετὰ τῆς Σιβηρίας κλπ.) καὶ πρὸς τὸ ἕμισυ περίπου τῆς Σινικῆς Αὐτοκρατορίας. Διαίρεται δὲ ἡ ἐπιφάνεια τῆς Τουρκίας ὡς ἑξῆς:

α'. Ἐν Εὐρώπῃ

* Ἀμμοσι κτήσεις	165,438	
* Ἀνατολικὴ Ρωμυλία (αὐτόνομος ἐπαρχία)	35,901	
Βοσνία, Ἐρζεγοβίνη) κατεχόμενα ὑπὸ	61,065	
Σανδζάκτου Νόδι-παζάρ) τῆς Αὐστρίας		
Βουλγαρία (ὑποτελής ἡγεμονία)	63,972	326,376

β'. Ἐν Ἀσίᾳ

* Ἀμμοσι κτήσεις	1,889,055	
Σάμος (ὑποτελής ἡγεμονία)	550	1,889,605

γ'. Ἐν Ἀφρικῇ

Νομαρχία Τριπόλεως τῆς Βαρβαρίας	1,053,850	
* Ἀντιβασιλεία Αἰγύπτου	2,987,000	
* Ἡγεμονία Τύνιδος	116,848	4,136,698
Ἰθωμανικὴ Αὐτοκρατορία		6,852,679

Ὁ δὲ πληθυσμὸς τῆς Ἰθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας μετὰ καὶ τῶν ὑποτελῶν αὐτῇ χωρῶν ὑπολογίζεται οὕτω:

* Ἀμμοσι κτήσεις:

Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία	4,400,000	
* Ἀσιατικὴ Τουρκία	16,132,900	
Τριπολις τῆς Βαρβαρίας	1,010,000	
Τὸ ὅλον		21,542,900

Χῶραι προνομιοῦχοι καὶ ὑποτελεῖς:

* Ἀνατολικὴ Ρωμυλία	815,513	
Μεταφορά	815,513	21,542,900

Μεταφορά	815,513	21,542,900
Βουσία, Έρζεγοβίνη και Νόβι-πάζαρ	1,326,440	
Βουλγαρία	1,995,701	
Σέρμος	38,255	
Ήγεμονία Τύνιδος	2,100,000	
Αντιβασιλεία Αιγύπτου	17,400,000	
Τὸ ὅλον		28,675,009
Ὅθωμανικὴ Αὐτοκρατορία		45,218,809

Διοικητικὴ διαίρεσις.

Ἡ Ὅθωμανικὴ Αὐτοκρατορία διαίρεται διοικητικῶς εἰς Νομούς ἢ Νομαρχίας (Βιλαγιέτια), Ἐπαρχίας (Σαντζάκια), Ὑποδιοικήσεις (Καζάδες) καὶ Δήμους (Ναχιέδες) ὡς ἑξῆς:

Νομοὶ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ.

1. Κωνσταντινουπόλεως	πρωτεύουσα ἢ ὀμώνυμος πόλις.
2. Ἀδριανουπόλεως	» » »
3. Θεσσαλονίκης	» » »
4. Βιτωλίων (Μοναστήρ)	» » »
5. Κόσσοβας	» ἢ κωμόπολις Πριστίνκ.
6. Ἰωαννίνων	» ἢ ὀμώνυμος πόλις.
7. Σκόδρας (Σκουτάρεως τῆς Ἀλβανίας)	» »

Ἐν τῷ Ἀρχιπελάγει.

8. Κρήτης πρωτεύουσα Χανιά.
9. Ἰών νήσων τοῦ Αἴγαίου, πρωτεύουσα ἢ Χίος.

Ἐν τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ.

10. Χουδαβενδικάρ	πρωτεύουσα ἢ Προύσα.
11. Καρσὴ	» ἢ Βαλουκεσίρ.
12. Αἰζίν	» ἢ Σμύρνη.

13. Ἰκονίου	πρωτεύουσα ἢ ὀμώνυμος πόλις.
14. Ἀγκύρας	» » »
15. Ἀδάνων	» » »
16. Διαρδελίρ	» » »
17. Βάν	» » »
18. Μπιτλίσ	» » κωμόπολις.
19. Δερσίμ	» ἢ κωμόπ. Τζεμισκεζέκ.
20. Χακκίάρ	» ἢ ὀμώνυμος κωμόπολις.
21. Ἐρζερούρ (Θεοδοσιουπόλεως)	» » πόλις.
22. Τραπεζούντος	» » »
23. Σεβαστείας	» » »
24. Κασταμονῆς	» » »

Ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ Ἀραβίᾳ.

25. Χαλεπίου	πρωτεύουσα ἢ ὀμώνυμος πόλις.
26. Συρίας	» ἢ πόλις Δαμασκού.
27. Μοαμουρέτ-ούλ-Ἀζίζ (Μεσοποταμίας)	» ἢ κωμόπολις Χαρπούτ.
28. Μουσούλ	πρωτεύουσα ἢ ὀμώνυμος κωμόπολις.
29. Βαγδατίου	» ἢ ὀμώνυμος πόλις.
30. Χιζλάζ (Ἀραβία)	» ἢ Μέκκα.
31. Υαμένης	» ἢ πόλις Σναά.

Ἐν τῇ Ἀφρικῇ.

32. Τριπόλεως Βαρδαρίας	πρωτεύουσα ἢ ὀμώνυμος πόλις.
33. Βεγγάζης	» » »

Ἐν τῷ ἐπισήμῳ τῆς Αὐτοκρατορίας Ἡμερολογίῳ (Σάλναμὲ) σημειοῦται μετὰ τῶν νομῶν καὶ ὁ τῆς Βουσίας καὶ Ἐρζεγοβίνης, ὅστις, ὡς γνωστὸν, δυνάμει τῆς βερολινείου συνθήκης διακαίεται προσωρινῶς ὑπὸ τῆς Αὐστροουγγρικῆς κυβερνήσεως μετὰ τῶν ἐπαρχιῶν ἢ νήσων Κύπρου, ἧτις δυνάμει συνθήκης ἰδιαιτέρας μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Πόλης καὶ τῆς Μεγάλης Βρετανίας κατέχεται προσωρινῶς ὑπὸ τῆς τελευταίας.

Ευρωπαϊκή Τουρκία.

Νομός Κωνσταντινουπόλεως

Ἐπαρχία ἐξαρτώμενη τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως :

1. Ἐπαρχία Νικομηδείας (Ἰκμιδ) περιέχουσα ἑπτά ὑποδιοικήσεις :
1 (*) Ἀδάπαζακ, 2 Καρχουστὰλ, 3 Κάνδαρα, 4 Κεϊζε.
2. Ἐπαρχία Μετρών (Τσιτάλτζας) περιλαμβάνουσα τὰς ὑποδιοικήσεις :
5 Μεγάλου Τσεκμετζέ, 6 Μικροῦ Τσεκμετζέ, 7 Σηλυβρίας.

Πρὸς τοῦτοις αἱ ὑποδιοικήσεις (καίτοι καμυλλέια) 8 Πριγκηπονήσων, 9 Βέικος, 10 Χιλής καὶ 11 Κεϊκουζε, ὑπάρχοντι ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν νομαρχίαν Κωνσταντινουπόλεως.

Διοικητικῶς περιέχει τὰς περιφέρειας :

Σταυροδρομίου (Μπέη-δγλου) καὶ Γαλατᾶ.
Βασιτασίου καὶ Βοσπόρου εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς.
Σκουτάρεως καὶ Ἀσιατικῆς ἀκτῆς.

Δημηρχιακῶς δὲ τμήματα περιέχει τὰ ἑξῆς δέκα :

1. Σουλτάν Βαγιαζήδ.	6. Σταυροδρομίου καὶ Γαλατᾶ.
2. Σουλτάν Μεχμέδ.	7. Βουγαϊνδερε (Βαθφρὺκακος).
3. Δζεράχ πασαῖ (Ἰψωμειθίων).	8. Κόνλιδζας.
4. Βασιτασίου (Διπλοκιονίου).	9. Σκουτάρεως (Χρυσόπολεως).
5. Γενίχοϊ (Νεοχωρίου).	10. Καδήχοϊ (Χαλκηδόνος).

Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι δημηρχίαι καὶ ἐν ταῖς Πριγκηπονήσοις καὶ ἐν Μαυροζωρίῳ.

Νομός Ἀδριανουπόλεως

Ἐπαρχία ὑπαγόμενη εἰς τὸν νομὸν τοῦτον :

3. Ἐπαρχία Ἀδριανουπόλεως περιλαμβάνουσα τὰς ὑποδιοικήσεις :
12 Οὐζούν Κιοπροῦ, 13 Μουσταφᾶ πασαῖ κιοπροῦσου, 14 Χαέζα.
4. Παιδασιῦ (Γεκοφούρ-νεῖγ) περιλαμβάνουσα τὰς ὑποδιοικήσεις : 15 Ἡρακλίας, 16 Τσαρλεῖ (Τυρολίας), 17 Χαριουπόλεως.

(*) Διὰ τῶν ἀριθμῶν τούτων καὶ τῶν ἐν ἀρχῇ ἐκάστης παραγράφου δηλοῦνται ὁ αὐτῶν ἀριθμὸς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ὑποδιοικήσεων.

5. Διδυμοπέχου (Διμετόνα) περιλαμβάνουσα τὰς ὑποδιοικήσεις : 18 Ὀρτάχοϊ, 19 Δεδεαγας, 20 Σουφλι.
6. Ἐσσαρκόνακτα Ἐκκλησιῶν (Κήρα Κελλεα). Ὑποδιοικήσεις : 21 Ἀχτέπολι (Ἀγαθουπόλεως), 22 Μπακμαῖ-Ἐσκι, 23 Τύρνοβα, 24 Δουλέ Βουραγᾶ, 25 Μηδείας, 26 Βιζύης.
7. Καλλιπόλεως (Γκαλλιπολι). Ὑποδιοικήσεις : 27 Αἴνου, 28 Μυριοπότου καὶ Περιστασέως (Σιάρκ κίεϊ), 29 Κεσάνης, 30 Μαλγάρων.
8. Γκομουλτζίνος. Ὑποδιοικήσεις : 31 Ἐσκιτζέ (Ἐάνθη), 32 Ἀχτή Τσελεπή, 33 Ααριδερέ, 34 Σουλτάν γερύ.

Νομός Θεσσαλονίκης.

9. Ἐπαρχία Θεσσαλονίκης. Ὑποδιοικήσεις : 35 Στραμνιτζής, 36 Τιχέσεου, 37 Δοϊράνης, 38 Ἀβρέτ-Χισάρ, 39 Καραφερύ (Βερροίας), 40 Κιοπροῦ (Βελισσιῶν), 41 Κασσανδρείας, 42 Βοδενῶν, 43 Γενιτζέ-Βαρδάρ (Γενισιῶν).
10. Σερρών (Σερές). Ὑποδιοικήσεις : 44 Δεμίρ Χισάρ, 45 Ζίγνης, 46 Δζουμαῖ, 47 Μαλενίκου, 48 Νευροκόπης.
11. Ἀρχίμας. Ὑποδιοικήσεις : 49 Σαρή Σιμπάν, 50 Καβάλλας.

Νομός Βιτωλίων.

12. Ἐπαρχία Βιτωλίων (Μονατηρίου). Ὑποδιοικήσεις : 51 Ὀχρίδος, 52 Παρλεπέ, 53 Δζουμαῖ, 54 Σερβίων (*), 55 Φλωρίνης, 56 Κήρτζοβας, 57 Κοζάνης.
13. Πρεσπένης. Ὑποδιοικήσεις : 58 Καλλὴν δελεν, 59 Λοίμας, 60 Γηλίνοβας.
14. Δεβρών (Δέμπρε). Ὑποδιοικήσεις : 61 Ἐλεκσανίου, 62 Κάτω Δεβρών, 63 Μάτας.
15. Κορυτζᾶς (Γιχόρουτζε). Ὑποδιοικήσεις : 64 Ζάρας, 65 Κολώνιας, 66 Καστορίας (Κεσριῖ), 67 Ἀγκασλίτης (Σιασίτης).

Νομός Κόσσοβας.

16. Ἐπαρχία Πριστινης. Ὑποδιοικήσεις : 68 Ἰπεκίου, 69 Περσόβας, 70 Κελέν, 71 Βελετζετρίνης.

(*) Μετὰ τὴν ἀχώρησιν τῆς Θεσσαλίας τῇ Ἑλλάδι αἱ ὑποδιοικήσεις Σερβίων, Φλωρίνης καὶ Κοζάνης ἀπέτελεσαν ἴδιαν ἐπαρχίαν (Μοντεσσαρφλίαν).

17. Σκοπείων (Ουσμιοί). Υποδιοικήσεις: 72 Ίστακίου (Σκοβών), 73 Παλάγκας, 74 Ραδοβίστης, 75 Κρανόβου, 76 Κοτζάνης, 77 Κομόνοδας.
 18. Νόβι-παζάρ. Υποδιοικήσεις: 78 Άκοδας, 78 Πράνας, 80 Περεπόλ, 81 Τεργεβίστης, 82 Μητροβιτζής, 83 Νόβι-παζάρ, 84 Νόβι-Βαρός.
 19. Τασλίτζης. Υποδιοικήσεις: 85 Άκτζέ Χισάρ, 86 Πόκας, 87 Γρόδας.

Νομός Ίωαννίνων.

20. Έπαρχία Ίωαννίνων (Γιάννινα). Υποδιοικήσεις: 88 Άφθονατίου, 89 Φιλιάτων, 90 Κοκίτης, 91 Γρεβενών (Κρέπενα), 92 Μετζόβου.
 21. Άργυροκάστρου (Έργιρι). Υποδιοικήσεις: 93 Πρεμετής, 94 Πωγωνιανής, 95 Τεπεδελέν, 96 Χειμάρρας, 97 Δελθίνου.
 22. Βερατίου. Υποδιοικήσεις: 98 Ίσκαρπάρ, 99 Αύλωνος, 100 Τιμούριτζας.
 23. Πρεδέζης. Υποδιοικήσεις: 101 Μαρμαριτίου, 102 Άλλασόφιας.

Νομός Σκόδρας.

24. Έπαρχία Σκόδρας. Υποδιοικήσεις: 103 Δεσίου, 104 Μιρδιτίας.
 25. Δουράτζου (Δυρραχίου). Υποδιοικήσεις: 105 Πεκλίν, 106 Τεράν, 107 Σιμπάν, 108 Καβάιας, 109 Δζεμπιλ, καζασή (νέα έπαρχία).

Άρχιπέλαγος.

Νομός Κρήτης.

26. Τριήμα Χανίων. Έπαρχιαι: 110 Χανίων, 111 Σελήνου, 112 Κισσάμου.
 27. Σφακιών. Έπαρχιαι: 113 Σφακιών, 114 Άποκορώνων.

28. Ρεθύμνου. Υποδιοικήσεις: 115 Ρεθύμνου. Έπαρχιαι: 116 Μηλοποτάμου, 117 Άμαρίου.
 29. Ήρακλείου. Υποδιοικήσεις: 118 Ήρακλείου. Έπαρχιαι: 119 Μαλέβουζιου, 120 Ταμένους, 121 Πεδιάδος, 122 Μεσαράς.
 30. Λασιθίου. Υποδιοικήσεις: 123 Μιραμπέλου. Έπαρχιαι: 124 Λασιθίου, 125 Ίεραπέτρας, 126 Σιταίας.

Νομός τών Νήσων του Αιγαίου.

31. Έπαρχία Κίου (Σακήζ). Υποδιοικήσεις: 127 Κώου (Ίστανκιοί), 128 Ψαρρών, 129 Ίκαρίας (Καριότι), 130 Καλύμνου, 131 Λέρου.
 32. Ρόδου. Υποδιοικήσεις: 132 Σύμης (Σιοπηλι), 133 Κάσσου, 134 Κάρπασου, 135 Χάλκης.
 33. Αήννου. Υποδιοικήσεις: 136 Ίμβρου, 137 Τενέδου (Πορδίκι Άδα).
 34. Μιτυλήνης (Μιθίλι). Υποδιοικήσεις: 138 Πλωμαρίου, 139 Μολόβου, 140 Πούδας.

Μικρά Άσία.

Νομός Χουδαβενδικιάρ.

35. Έπαρχία Προόσης. Υποδιοικήσεις: 141 Ίνεκάλ, 142 Πιλετζικ, 143 Κερλεϊκ (Κίου), 144 Μουδανίων, 145 Μιχαλητζίου, 146 Γεπσεχέρ.
 36. Καρά χισάρ σιχίπ. Υποδιοικήσεις: 147 Πολοβαδίν, 148 Τζάλ, 149 Σανδηκλή, 150 Άζιζιέ.
 37. Κουτάχιας (Κοτυαίου). Υποδιοικήσεις: 151 Έαλί σιχέρ, 152 Σιμάβ, 153 Ουσάκ, 154 Κεδούς.

Νομός Βαλουκσιρ (Καραση).

38. Έπαρχία Βαλουκσιρίου. Υποδιοικήσεις: 155 Άρτάκης (Έρδελ), 156 Άδραμυτίου (Έδρεμιτ), 157 Κουδωνίων (Άϊβαλήκ),

- 158 Πανόρμου (Μπάνθηρμα), 159 Πηγαθηζίου, 160 Κεμέρ 'Εδρεμίδ.
39. Πίγας (Αφροδελίων). Υποδιοικήσεις: 161 'Εζίνης, 162 'Αϊ-
βιζήν, 163 Δαμψάκου.

Νομός 'Αιδίν.

40. 'Επαρχία Σμόρνης (Ίζμιρ). Υποδιοικήσεις: 164 Βουρλών (Βουσούλων), 165 'Οδαμητίου, 166 Παίνθηριου, 167 Θουρών (Τρε), 168 Τσεσμέ (Κρήνης), 169 Φωκκιών (Φωτζετζίν), 170 Νέας 'Εφέσου (Κούς 'Ατσαή), 171 Μενεμένης.
41. 'Αϊδίν (Ήλιουπόλεως). Υποδιοικήσεις: 172 Παζδογάν, 173 Παλδογάν, 174 Δεμιζλή, 175 Σακίων, 176 Νοζιλλή.
42. Σαρουχάν. Υποδιοικήσεις: 177 'Αλασεχίρ (Φιλαδελφείας), 178 'Ασμά, 179 'Αγκισάρ, 180 Παργάμου, 181 Δεμιρτζι, 182 Σα-
λιχλή, 183 Σάμα, 184 Τουργούδλη, 185 Κούλα (Κολόνης),
186 Κήρα αγάδζ, 187 Κεδούς.
43. Μεντεσι. Υποδιοικήσεις: 188 Πουδρούμ, 189 Ποζογούα, 190 Ταδάς, 191 Κιοπδεγιζ, 192 Μάκρη, 193 Μαρμαριτίου, 194 Μυλάτου.

Νομός 'Ικονίου.

44. 'Επαρχία 'Ικονίου. Υποδιοικήσεις: 195 Πρακίεις ('Εργίλι),
196 Ήσπικεσάν, 197 'Ακ-σεχίρ, 198 Πλίν, 199 Μπέη-σεχίρ,
200 Μοζκλήρ, 201 Χαδύμ, 202 Σαϊδλ-σεχίρ, 203 Καραμάν,
204 Καρά πινάρ.
45. Πουρδουρίου ('Αλικαρνασσού). Υποδιοικήσεις: 205 Νεφτι, 206
Καρά αγάδζ.
46. Τακλι (Ανταλείας). Υποδιοικήσεις: 207 'Αλκία, 208 'Ελ-
μαλή, 209 'Ακσεκί, 210 Κόας.
47. Χαμίδ (Σπάρτης τής Πισιδίας). Υποδιοικήσεις: 211 'Εγυρδέρ,
212 Ούλουκπουρλεσ, 213 Καρά αγάδζ, 214 Γιαλδεδζ.
48. Νιγδής. Υποδιοικήσεις: 215 Ουρκού (Προκοπίου), 216 'Ακ-σε-
ράι, 217 Πόρου, 218 'Αραβισσώνος, 219 Νέσ σεχίρ (Νεαπό-
λεως τής Καππαδοκίας).

Νομός 'Αγκύρας.

49. 'Επαρχία 'Αγκύρας. Υποδιοικήσεις: 220 'Αγισαού, 221 Μπλά-
λα, 222 Μπέη παζάρ, 223 Τζηπή 'Οδασή, 224 Χαμίμεν, 225
Σιδρί γισαάρ, 226 Μηγκληθόζην, 227 Ναλλή Χάν, 228 Γκα-
πέν δβασή.
50. Κήρ σεχίρ. Υποδιοικήσεις: 229 Κεσλίν, 230 Μαδζηδιέ.
51. Καισαρείας (Καίσαρις). Υποδιοικήσεις: 231 'Ιντζεσρό, 232
Δαβελί.
52. Γιοζγάτης. Υποδιοικήσεις: 233 Μπογαζλαγχαν, 234 Τζορούμ,
235 Σαγγουρλή, 236 Μαδέν.

Νομός 'Αδάνων.

53. 'Επαρχία 'Αδάνων. Υποδιοικήσεις: 237 Ταρσού, 238 Καρά 'Ιν-
παλλή, 239 Μερσίνης.
54. 'Ινς 'Ιλ. Υποδιοικήσεις: 240 'Ερμανάν, 241 'Αναμάρ, 242
Κιοδλ-Νάρ, 243 Μούτ.
55. Μπερεκέτ νταγί. Υποδιοικήσεις: 244 'Ισλαχίε, 245 Μπουλα-
νήκ, 246 Παχλάς, 247 Χάσα, 248 'Οσρανή.
56. Καζάν. Υποδιοικήσεις: 249 Χατζίν, 250 Κάρς ή Ζουλικαδριέ,
251 Φενικέ ή Μπιλάνκιοι.

Νομός Διαρβεκίρ.

57. 'Επαρχία Διαρβεκίρ (άρχ. 'Αμιδα). Υποδιοικήσεις: 252 Σαλδάν,
253 Νιτζα.
58. Μαρδίν. Υποδιοικήσεις: 254 Αζέζερε, 255 Σιερνάν, 256 Οσιέ,
257 Ναχιμπίν, 258 Μιδιάτ.
59. Μαλάκκ. Υποδιοικήσεις: 259 'Ακίτζε ντάγ, 260 Βεγχεονί, 261
Χαπενί Μανσού, 262 Κιζχίτα.

Νομός Βάν.

60. 'Επαρχία Βάν. Υποδιοικήσεις: 263 'Ασιφέν, 264 Χαϊδαρκαλή,
265 Κεδάς, 266 Μάνκ, 267 'Ερτζις, 268 Καρτζακχάν, 269
Σελιανκιδάς, 270 Τσερδούζ, 271 Σιενάν Μαχμουδι, 272 Παχίρ.

Νομός Μπιτλίας.

61. Έπαρχια Σάρδ (Σάρδεων). Υποδιοικήσεις: 273 Άρτζα, 274 Ρητέαν, 275 Σαρδάν, 276 Σασόν.
62. Μούς. Υποδιοικήσεις: 277 Μπουλανηλάρ με Λαζιέρ, 278 Βαρτό με Ένιρ, 279 Βάν-Μούς, 280 Άχλατλάρ και Σατόν, 281 Χασούρ Τάσο, 282 Μουτίκας.

Νομός Δερσίμ.

63. Έπαρχια Κοζάτ. Υποδιοικήσεις: 283 Τσμεσκιζέν, 284 Τζαρσαντζάν, 285 Όδατζήκ.
64. Μαζικέρδ. Υποδιοικήσεις: 286 Κηζήλ, Έκκλήσα, 287 Πάχ.

Νομός Χακκχάρη.

65. Έπαρχια Τζιολεμέρι. Υποδιοικήσεις: 288 Μπεϊτ-ούλ-Σιεδάκ, 289 Τολάλ, 290 Ίμαδιέ.
66. Γκεδάρ. Υποδιοικήσεις: 291 Σιμεντιάν, 292 Όρμάν.
67. Έλδάν. Υποδιοικήσεις: 293 Νορδούζ, 294 Σιουκουχτί.

Νομός Έρζερούμ.

68. Έπαρχια Έρζιντζάν. Υποδιοικήσεις: 295 Όδατζικ, 296 Κουρού-Τσαί, 297 Κοζιτζάν, 298 Κεμάχ.
69. Μπαχμπούρδ. Υποδιοικήσεις: 299 Μαζικέρδ, 300 Μπασενλέρ, 301 Τερτζάν, 302 Χανές, 303 Κεϊφι, 304 Έσιρ, 305 Σιράν, 306 Κελκίτ.
70. Μπαϊμαζίτ. Υποδιοικήσεις: 307 Άλσικέρδ, 308 Άντάμπ, 309 Κιρκλήσε, 310 Διαδίν.

Νομός Τραπεζούντος.

71. Έπαρχια Τραπεζούντος (Τραπεζόν). Υποδιοικήσεις: 311 Όρδου (Κοτύωρα), 312 Όφ, 313 Τριπόλις, 314 Βακούρ, 315 Σουρμελά, 316 Κερσοός, 317 Κιορζέ.

72. Λαζικής (Λαζιστάν). Υποδιοικήσεις: 318 Χόμπκ, 319 Άθηναι (Άτίνα).
73. Ριζιμουσγανέ (Χαλδαίας). Υποδιοικήσεις: 320 Τυρόλ.
74. Δζικνι (Σαμψούντος ή Άμισού *). Υποδιοικήσεις: 321 Ούνις (Ούνινη), 322 Τσαρσαμπά, 323 Μπάρα, 324 Θέριμαί, 325 Κάτσια.

Νομός Σιδάς (Σεβαστείας).

75. Έπαρχια Άμισσας. Υποδιοικήσεις: 326 Οσιμντζικ, 327 Κροπρού, 328 Λαδιλικ, 329 Μετζιτ-Οιζού, 330 Μερζιφούν, 331 Κιουρούς Μαδέν.
76. Τολάτ. Υποδιοικήσεις: 332 Έρμαα, 333 Ζιλε.
77. Σιδάς. Υποδιοικήσεις: 334 Νιζάρ (Νεοκαισάρεια), 335 Μπαλιζ έλι, 336 Τήνος, 337 Χαφικ, 338 Δαρεντέ, 339 Διέρικ, 340 Άζιζιέ, 341 Κόντς-Γιερί, 342 Κασρούν.
78. Καραχισάρ-ι-Σιαρκί. Υποδιοικήσεις: 343 Άλουσερέ, 344 Χαμιδέ, 345 Σουσεχρί, 346 Κογκούλ-Χισάρ.

Νομός Κασταμονής.

79. Έπαρχια Κασταμονής. Υποδιοικήσεις: 347 Άράις, 348 Ουσουλούπ, 349 Ίνέπολις, 350 Τζιζα, 351 Ζαφράμπουλου, 352 Τατάι, 353 Τας Κιοπρί, 354 Τόσια.
80. Μπέλου. Υποδιοικήσεις: 355 Έρείλι (Ποντοηράκλεια), 356 Μπαρτίν (Παρθένιον), 357 Δούζδε, 358 Γκέρεδε, 359 Γκιχίνούκ.
81. Σινώπης. Υποδιοικήσεις: 360 Στέφανη, 361 Μπό-Όζασί.
82. Τσαγκιρί (Γαγγρών). Υποδιοικήσεις: 362 Τσερκέ, 363 Καλετζικ.

(*) Η έπαρχια Άμισού διά τὸ εὐφορὸν καὶ τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἐν αὐτῇ διενεργουμένου ἐμπορίου διακρίνεται ἀνεξαρτήτως τοῦ νομοῦ. Μόνον δὲ ὡς πρὸς τὸν δικαστικὸν κλάδον ὑπάγεται τῷ νομῷ Τραπεζούντος.

Συρία.

Νομός Χαλεπίου.

83. Ἐπαρχία Χαλεπίου. Ὑποδιοικήσεις: 364 Ἀδελίπ, 365 Ἰσκαν-
δαρόν (Ἀλεξανδρέττα), 366 Ἀντάκια (Ἀντιόχεια), 367
Τζουμπούλ, 368 Μπιλάν, 369 Σουγούρ, 370 Χαρέμ, 371
Ἄιντάπ, 372 Κελίς, 373 Μεσγενέ, 374 Μαρét-ούλ-Ουμπάν.
84. Ούρφα. Ὑποδιοικήσεις: 375 Μπρεδζίκ, 376 Ρούμ-Καλέ, 377
Σερδέτζ.
85. Ζόρ. Ὑποδιοικήσεις: 378 Ἐλμπ-ού-Κερέλ, 379 Ρεές-ούλ-
Ἄν, 380 Ράκκα, 381 Ούρμπάν, 382 Ἀσαρά.
86. Μοράς. Ὑποδιοικήσεις: 383 Ἐλβετάν, 384 Ἀντρίν, 385 Πα-
ζαρτζίκ, 386 Ζεϊτόν.

Νομός Συρίας.

87. Ἐπαρχία Δαμασκού. Ὑποδιοικήσεις: 387 Μπαλμπάν (Πλιού-
πολις), 388 Μπανά, 389 Δζεμπέλ Καλερόν, 390 Χασεμπιά,
391 Ρασιά, 392 Νεμπέν, 393 Βαδι-ούλ-Ἀδζέμ.
88. Μπάλλα. Ὑποδιοικήσεις: 394 Σάλτα, 395 Μιάν.
89. Βηρυτού (Μπεϊρούτ). Ὑποδιοικήσεις: 396 Σάιδα (Σιδόν), 397
Σούρ (Τύρος), 398 Μερατζεόν.
90. Χοράν. Ὑποδιοικήσεις: 399 Δζεμπέλ-δουρός, 400 Ἀδζελόν,
401 Κανταρά.
91. Χάμα (Ἐπιφανείας). Ὑποδιοικήσεις: 402 Δζεμπέλ-βερεκέτ,
403 Χούμους.
92. Ταραμπούλός Σιάμ (Τρίπολις Συρίας). Ὑποδιοικήσεις: 404
Χασάν-ούλ-Ἐκρόδ, 405 Σαρετία, 406 Ἀκχάρ.
93. Ἄκκα (Ἄκρη). Ὑποδιοικήσεις: 407 Χαϊρά, 408 Τιμπέρια
(Τίβερίας), 409 Μερδ, 410 Νατζρά.
94. Δαζιέ (Λαοδικείας). Ὑποδιοικήσεις: 411 Σιχόν, 412 Μεριάπ.
95. Κουδούς-Σερφ (Ἱεροσολύμων *). Ὑποδιοικήσεις: 413 Χαλίλ-
Ραχμάν, 414 Γάζα, 415 Λέδ (Λόδη), 416 Ἰάρα (Ἰόπη).

(*) Ἐπειδὴ ἡ ἐπαρχία Ἱεροσολύμων ἐνταῦθα ἐν αὐτῇ ἱερῶν προσκυνημά-
των Μουσουλμάνων, Χριστιανῶν καὶ Ἰουδαίων, κατέχει ἐξαιρετικὴν θέσιν, διοι-
κεῖται ἀνεξαρτήτως τοῦ νομοῦ.

96. Διοικήσις Ἐρούς Διάνου. Ὑποδιοικήσεις: 417 Πετρόν, 418
Χαρμπίν, 419 Ζάγκαλα, 420 Σόρ, 421 Κεσεδάν, 422 Κιερé,
423 Μετίν.

Αἱ ὑποδιοικήσεις τῆς αὐτονομῆς ταύτης ἐπαρχίας ὑποδιαιροῦνται εἰς
διαφόρους δήμους (ναχίε).

Νομός Μομουρέτ-ούλ-Ἀζίζ (Μεσοποταμίας).

97. Ἐπαρχία Ἐργανή. Ὑποδιοικήσεις: 424 Μπάλο, 425 Σιέρνι.
98. Μομουράτ-ούλ-Ἀζίζ. Ὑποδιοικήσεις: 426 Ἐγίν, 427 Κεμπάν.

Νομός Μουσοῦλ.

99. Ἐπαρχία Μουσοῦλ. Ὑποδιοικήσεις: 428 Ἐρμπίλ (Ἀρδηλα),
429 Ράνια, 430 Ρεβαντίς, 431 Σαλαχίε, 432 Κιζι-σαντζάν.
100. Σουλεϊμάνιέ. Ὑποδιοικήσεις: 433 Μπαζμπάν, 434 Σεχέρ-
παζάρ, 435 Καραδάγ, 436 Γιχόλ-ἀμπέρ, 437 Μερενέ, 438
Δεχόν, 439 Ζάχο, 440 Ζιμπέρ, 441 Σαντζάρ, 442 Ἄκσορ,
443 Ἰμαδιέ, 444 Ἀδι-ούλ-δζεβάζ.

Νομός Βαγδατίου.

101. Ἐπαρχία Βαγδατίου. Ὑποδιοικήσεις: 445 Χαγκίν, 446 Χορα-
σάν, 447 Δελλίμ, 448 Σαμάρα, 449 Κιζιμίε, 450 Κρότ, 451
Ἄννα, 452 Μενδελί.
102. Μπάσρας (Βασόρας). Ὑποδιοικήσεις: 453 Κούρνα.
103. Χόλε. Ὑποδιοικήσεις: 454 Διδανέ, 455 Σιμάδα, 456 Σιμιέ.
104. Ἰμαρέ. (Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, περιλαμβανόση πολλὰ
μέρη τῆς ἐρήμου, κατοικοῦσι νομαδικαὶ φυλαὶ, τῶν ἐκάστη ἐχει
ἴδιον ἀεγλὴν ὡς ἀρχηγόν, δὲν ὑπάρχουσιν ὑποδιοικήσεις.)
105. Κερμπελέ. Ὑποδιοικήσεις: 457 Ζάρα, 458 Νεδζέφ, 459 Χίνδιε.
106. Μουταρρίκ. Ὑποδιοικήσεις: 460 Σεδίλ-ούλ-Σουγιοχ. (Ἐκτὸς
τῆς ὑποδιοικήσεως ταύτης ὑπάρχουσιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ ἄλλα
διαμεροσμοματὰ κατοικοῦμενα ὑπὸ νομαδικῶν φυλῶν, διοικουμένων
διὰ τῶν σέχων αὐτῶν.)
107. Χεδζέδ. Ὑποδιοικήσεις: 461 Κατφ. (Ἐὰς παρὶ τῶν ἀνωτέρω ἐ-
παρχιῶν λεχθέντα ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην.)

Ἀραβία.

Νομός Χιτζάζ.

108. Ἐπαρχία Δζιζδα. Ὑποδιοικήσεις: 462 Ράμπι.
 109. Μάκκai-μουκερρεμέ (Μάκκας). Ὑποδιοικήσεις: 463 Σεβακίλ,
 464 Ταίφ, 465 Λεπίτ, 466 Μασσοῦ.
 110. Μεδινέι-μουγεβερε (Μεδίνας). Ὑποδιοικήσεις: 467 Σελεύκεια,
 468 Κοχούμ, 469 Μεδαίλ, 470 Τισφόν, 471 Ἰέμπου-έλ-
 μπάχρ.

Νομός Ἰεμένης.

111. Ἐπαρχία Σαναά. Ὑποδιοικήσεις: 472 Ἐνές, 473 Γερίμ, 474
 Χαζάξ, 475 Χατζέρ, 476 Χαδδά, 477 Ρεδδά, 478 Γεμάν
 (Ἰεμένη), 479 Ζαμάν, 480 Σούδα, 481 Ἰμράν, 482 Κιόν-
 μπιαν.
 112. Ταζ. Ὑποδιοικήσεις: 483 Τάτιε, 484 Χιτζριε, 485 Ἀδίν,
 486 Μέκνι.
 113. Χαθιδε (Χοδαϊθά). Ὑποδιοικήσεις: 487 Ἀρίς, 488 Φινκνέ,
 489 Νερδζέλ, 490 Δζεμπέλι-φμαζ, 491 Χατζούρ, 492 Ζου-
 γεδιέ, 493 Ζεμπέρ, 494 Λιτζα.
 114. Ἀσήρ. Ὑποδιοικήσεις: 495 Μπενι-σεχέρ, 496 Δζεμπιέ, 497
 Ριζάλι-Ἄτα, 498 Γαμλδ, 499 Γάνγαρα, 500 Μαχαίλ.

Ἀφρική.

Νομός Τριπόλεως Βαρβαρίας
(Ταραμπουλούς-ού-Γάρμπ).

115. Ἐπαρχία Ταραμπουλούς-ού-Γάρμπ. Ὑποδιοικήσεις: 501 Ζα-
 θιέ, 502 Ἀβζιλάι, 503 Γουρμπάν, 504 Μενσεμπέ.
 116. Δζεμπέλ. Ὑποδιοικήσεις: 505 Ναλούτ, 506 Γαδαμί, 507
 Χάφρα, 508 Κάστο.

117. Κουρούς. Ὑποδιοικήσεις: 509 Ὀρφέε, 510 Τερχούν, 511
 Σέρτ, 512 Ζιλετίλ, 513 Μασλάτα, 514 Μασράτα.
 118. Φεζάν. (Ἡ ἐπαρχία αὕτη κατοικεῖται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ νο-
 μάδων φυλῶν.)

Νομός Βεγγάζης.

119. Ἐπαρχία Βεγγάζης. Ὑποδιοικήσεις: 515 Τζιζζαμπιέ, 516
 Μπερακσιέ, 517 Οὐδζιλε, 518 Βετοάλου, 519 Ἀδακίρ, 520
 Δέρνε, 521 Μερίτς, 522 Μπομικτόν.
 Ἐν ταῖς Ἀφρικανικαῖς κτήσεις τῆς Ὀθωμανικῆς Ἀυτοκρατορίας
 περιλαμβάνονται ἢ τε Ἡγεμονία τῆς Τύνιδος (Τούνους ἡμερτι) καὶ ἡ
 Χεδιβεία τῆς Αἰγύπτου (Μήσήρι Χεδιβιγτι).

Νομάρχαι.

- Νομάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μαζχάρ πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν
 βεζύρου.
 » Ἀδριανουπόλεως Καδρί πασσαῦς (ἔλλοτε πρωθυπουργός).
 » Θεσσαλονίκης Γαλίπ πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Βιτωλίων στρατάρχης Ἀχμέτ Ἐγίουπ πασσαῦς.
 » Κόσσοβας
 » Ἰωαννίνων Ἀλί Κεμάλη πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Σκόδρας στρατάρχης Μουσταφά Ἀσίμ πασσαῦς.
 » Κρήτης Ἰω. Φωτιάδης πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Αἰγαίου Παλάγους Ναζιφ πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Χουδαβενδικιάρ Ἰζζέτ πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Βαλουκισίρ Ρεσιδ πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου βεζί.
 » Ἀιδινίου Χ' Νασιδ πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Ἰουίου στρατάρχης Σαϊδ πασσαῦς.
 » Ἀγκύρας
 » Ἀδάνων Ἀβεδδιν πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Διαρθεκίρ
 » Βάν Χασάν πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
 » Μπιτλις Ἀρίφ πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου βεζί.
 » Δερσίμ Φικρί πασσαῦς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου βεζί.

Νομάρχης	Χακκιάρη
»	Έρζερούμ
»	Τραπεζούντος Σιρρί πασάς, φέρων τὸν βαθμὸν βεϊλέρ βέι.
»	Σεβαστείας Ριφαίτ πασάς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
»	Καστιμονής Ἀβδουραχμάν πασάς (πρώην πρωτοπουργός).
»	Χαλεπίου Δζεμίλ πασάς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
»	Συρίας Ἀχμέτ Χαμδί πασάς (ἄλλοτε Μ. βεζύρης).
Διοικήτης	Λιδάου Βάσα πασάς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
Νομάρχης	Μεσοποταμίας
»	Μουσούλ
»	Βαγδάτου
»	Χιδζίζ
»	Υερμένης
»	Τριπόλεως Βαρβαρίας Ἀχμέτ Ρασίμ πασάς, φέρων τὸν βαθμὸν βεζύρου.
»	Βεγγάζης

Κυριώτεραι πόλεις

μετὰ τοῦ κατὰ προσέγγισιν πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων.

Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Κωνσταντινούπολις 650,000. — Θεσσαλονίκη 115,000. (*) — Ἀδριανούπολις 65,000. — Φιλιππούπολις 24,033. — Σεράγεβου 21,377.

Ἀσιατικῆς Τουρκίας.

Σμύρνη 150,000. — Δαμασκός 120,000. — Βηρυττός 80,000. — Βαγδάτιον 80,000. — Χαλέπιον 75,000. — Προῦσα 70,000. — Θεο-

(*) Ὅπως ἡμαρτημένος τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Γόθας υποβιάζει τὸν πληθυσμὸν τῆς Θεσσαλονίκης εἰς 60 χιλιάδας. Μόνον οἱ Ἰσραηλιτικαὶ ἀριθμοῦνται εἰς 65—70 χιλιάδας.

δοσιούπολις (Έρζερούμ) 60,000. — Κασάρεα 60,000. — Μουσούλ 60,000. — Μιχνητία 40,000. — Σεβαστεία 40,000. — Μαρς 35,000. — Τραπεζούς 35,000. — Ούρφα 30,000. — Βάν 30,000. — Ἱερουσαλὴμ 30,000. — Ἀμάσεια 20,000.

Στρατιωτικὴ δύναμις.

Κατὰ σχέδιον ἐπιτελεσθέν ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου κατὰ Μάϊον τοῦ 1880, ἡ στρατολογία ἐνεργεῖται ὡς καὶ πρότερον διὰ κληρώσεως, ἡ δὲ ὑπηρεσία διαρκεῖ 20 ἔτη, ἦτοι 3 ἐν τῷ ἐνεργητικῷ στρατῷ (νιζάμ) διὰ τὸ πεζικὸν καὶ 4 διὰ τὸ ἵππικὸν καὶ τὰ ἄλλα ὄπλα, 2 ἐν τῇ ἐπιφυλακῇ ἢ τῷ ἐπ' ἀδείᾳ ἐνεργητικῷ (χτιγιζάτ) διὰ τὸ πεζικὸν καὶ 1 διὰ τὰ ἄλλα ὄπλα, 3 καὶ 2 ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ τάξει τῆς ἐφεδρείας καὶ 1 ἐν τῇ ἐθνοφρουρᾷ (μουσταχφίζ). Ὡς καὶ πρότερον, ἡ αὐτοκρατορική διακίρταί εἰς 7 στρατιωτικὰς περιφερείας (δρδού) καὶ ἐκάστη περιφέρεια εἰς 4 στρατολογικὰ τμήματα. Ἔδραι τῶν 7 σωματίων, ἕτινα φέρουσιν αὐξήσιν ἀριθμῶν (πρώτον, δεύτερον, τρίτον σῶμα κλπ.), εἰσι κατὰ σειράν: Κωνσταντινούπολις (αὐτοκρατορική φρουρά), Κόσσοβα (πρότερον Σούμλα), Μοναττήριον (Βιτώλια), Έρζερούμη, Δαμασκός, Βαγδάτη καὶ Υερμένη.

Ἐκάστη τῶν 6 πρώτων περιφερειῶν χορηγεῖ: α' ἐν σῶμα στρατιωτικῶν νιζάμ, β' ἐν σῶμα ἐφεδρῶν τῆς πρώτης τάξεως καὶ γ' ἐν σῶμα ἐφεδρῶν τῆς δευτέρας τάξεως. Τὸ δὲ δ' σῶμα χορηγεῖ μόνον τὸ σῶμα τοῦ νιζάμ διὰ τὴν ἐπιχώριον ὑπηρεσίαν. Ἐκαστὸν ἐκ τῶν 18 σωματίων (τῶν 6 πρώτων περιφερειῶν) περιλαμβάνει δύο μοιραρχίας πεζικοῦ ἐκ 2 ταξικριχίων ἐκάστη πρὸς 2 συντάγματα, δύο τάγματα εὐζώνων, μίαν μοιραρχίαν ἵππικῆν ἐκ 2 ταξικριχίων πρὸς 3 συντάγματα, ἐν συντάγματι πεδινῷ πυροβολικοῦ, τάγμα σκαπανέων καὶ ἐν τάγματι καὶ λόχου ὑπηρετικοῦ. Τὸ ε' σῶμα περιλαμβάνει δύο μοιραρχίας πεζικοῦ ἐκ 2 ταξικριχίων ἐκάστη ἀνὰ 2 συντάγματα, 2 τάγματα εὐζώνων, 1 ἡμισύνταγμα πυροβολικοῦ καὶ 1 λόχον σκαπανέων. Ἐκαστον σύνταγμα πεζικοῦ ἔχει 3 τάγματα ἐνεργητικὰ καὶ 1 ἐν ἀποθήκῃ, ἕκαστον σύνταγμα ἵππικῆν ἔχει 4 ἴλας ἐνεργητικοῦ καὶ 1 ἀποθήκης· τὸ σύνταγμα τοῦ πεδινῷ πυροβολικοῦ ἔχει 4 τάγματα ἐκ 3 λόχων ἕκαστον, ὅν εἰς

ἑπιπέως, καὶ δύο τηλεβολοστοιχίας θρειβατικῆς, τὰ δὲ τάγματα τῶν σκαπανέων 1 λόχον σκαπανέων, 1 γαφυροποιῶν καὶ 2 ὑπονομοποιῶν. Εἰς ταῦτα προσθετέα καὶ ἡ πολιτοφυλακὴ τοῦ Κράτους καὶ ἡ τῆς νομαρχίας Τριπόλεως τῆς Βαρβαρίας διοργανισθεῖσα εἰς 3 συντάγματα πεζικοῦ ἐν 3 ταγμάτων ἑκαστον καὶ ἓν σύνταγμα ἵππικοῦ ἐκ 3 ὀλῶν.

Τὰ 7 σώματα τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ ἡ πολιτοφυλακὴ ἀποτελοῦσι τὸν μόνιμον στρατὸν, ἀλλ' ὁ ἐνεργητικὸς στρατὸς ἐν ἐκστρατεία περιλαμβάνει μόνον τὰ ἐνεργητικὰ στρατιωτικὰ σώματα τῶν 6 πρώτων περιφερειῶν, μεθ' ὧν συνοδοῦνται ἐν καιρῷ πολέμου τὰ 12 στρατιωτικὰ σώματα τῆς 1 καὶ 2 τάξεως τῶν ἐφέδρων. Ὁ στρατὸς λοιπὸν περιλαμβάνει 153 συντάγματα πεζικοῦ ἢ 617 τάγματα (ὧν 432 ἐνεργητικὰ, 144 ἐν ἀποθήκῃ καὶ 41 ἐπιχωρία), 38 τάγματα εὐζώνων (ὧν 36 ἐνεργητικοῦ καὶ 2 ἐπιχωρία), 113 συντάγματα ἵππικοῦ ἢ 341 ὄλας (ὧν 432 ἐνεργητικά, 108 ἐν ἀποθήκῃ καὶ 3 ἐπιχωρία), 18 συντάγματα πεδινῶν πυροβολικοῦ ἢ 72 τάγματα ἀριθμοῦντα 216 τηλεβολοστοιχίας πεδινῆς καὶ 36 θρειβατικῆς, ἐν ὅλοις 238 τηλεβολοστοιχίας, 1 ἡμισύνταγμα ἐπιχωρίου πυροβολικοῦ καὶ 6 τηλεβολοστοιχίας, 18 τάγματα ἐνεργητικὰ καὶ ἓνα λόχον ἐπιχωρίου εὐζώνων καὶ 18 τάγματα ὑπηρετικοῦ.

Ἐν καιρῷ εἰρήνης εἰσὶ πλήρη μόνον τὰ ἐπιτελεῖα τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, ὁ δὲ στρατὸς ἀριθμεῖ 300 ἄνδρας εἰς τὸ τάγμα, 100 ἵππους εἰς τὴν ὄλην καὶ 4 τηλεβολοστοιχίας. Τὰ στελέχη τῶν ἐφεδρικών σωμάτων ἔχουσι 15 % μόνον τοῦ στρατευσίμου τῶν ἐνεργητικῶν σωμάτων, ἐξαιρέσει τοῦ ἵππικοῦ τοῦ ζ' σώματος ὅπου ἀποτελεῖται ἐκ νομάδων. Τὸ στρατευσίμου σῶμα ἐν καιρῷ πολέμου συμποσοῦται εἰς 1000 ἄνδρας κατὰ τάγμα, 150 ἵππους κατ' ὄλην καὶ 6 τηλεβόλα κατὰ τηλεβολοστοιχίαν. Ὁ ἐνεργητικὸς στρατὸς θὰ ἀριθμῆ ἐν καιρῷ πολέμου, ἄνευ τῶν ἐν ἀποθήκῃ ταγμάτων καὶ τῶν ἐπιχωρίων, 468,000 στρατιωτῶν τοῦ πεζικοῦ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εὐζώνων, 64,800 ἵππέων, 37,600 πυροβολιστῶν, 10,800 σκαπανέων καὶ 9,000 ὑπηρετικοῦ, τὸ ὅλον 610,200 στρατιωτῶν.

Ἐἰς πρὸς τὰ στρατεύματα τοῦ ναυτικοῦ ἡ ὑπηρεσία ἤρθη εἰς 12 ἔτη, ὧν 5 ἐν τῷ ἐνεργητικῷ, 3 ἐν τῇ πρώτῃ τάξει τῆς ἐφεδρείας καὶ 4 ἐν τῇ δευτέρᾳ. Ἡ ναυτολογία ἐνεργεῖται κυρίως ἐν τῶν ἀνατολικῶν ἀκτῶν τοῦ Ἐξείνου καὶ τοῦ Αἰγαίου.

Τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τῆς Τουρκίας συνέκειτο πρὸ τοῦ τελευταίου πολέμου ἐξ 130 πλοίων (ὧν 26 θωρηκτὰ), φερόντων 641 τηλεβόλα καὶ πλήρωμα 28,462 ἄνδρων.

Ἐλλείπει νέων δεδομένων περὶ τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως, παραπέμποντες τὸν ἀναγνώστην εἰς ὅσα ἐσημειώσαμεν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ παρελθόντος ἔτους (σελ. 93—95 καὶ 97—100), μεταβαίνομεν εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς

Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἀνώτεροι σχολαὶ τοῦ Κράτους.

1. Ἀνωτέρη Πολιτικὴ Σχολή

ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α.Α.Μ. τοῦ Σουλτάνου.

Πρόγραμμα: Ἀραβικὴ, περσικὴ, τουρκικὴ καὶ γαλλικὴ.—Μαθηματικά.—Φυσικὴ.—Ἀνθρωπολογία.—Ἱστορία.—Ἐθνογραφία.—Πολιτικὴ οἰκονομία.—Γεωγραφία καὶ Στατιστικὴ.—Νομικά.

Καθηγηταί: Ἐἴκοσι καὶ τρεῖς τὸν ἀριθμὸν.

Μαθηταί: Διακόσιοι τὸν ἀριθμὸν.

Ἄπασα ἡ πρὸς συντήρησιν τῆς σχολῆς ταύτης δαπάνη χορηγεῖται ἐκ τοῦ ἰδιαίτερου ταμείου τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου. Εἰσὶ δὲ δευτοὶ μαθηταὶ ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκείας, πάσης τάξεως ὑπῆκοοι τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου· διαίρουνται δὲ οὗτοι εἰς εἰκόσιους καὶ μὴ.

Ἡ σχολὴ κεῖται ἀπέναντι τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως παρὰ τὸ Μουσουλεῖον τοῦ Σουλτάν Μαχμούδ Β'.

2. Λύκειον «Σουλτανιέ».

Πρόγραμμα: Ἀραβικὴ, περσικὴ, τουρκικὴ καὶ γαλλικὴ ὑποχρεωτικὰ καὶ, Racines grecques et latines ἐπίσης ὑποχρεωτικὰ καὶ

ελληνική διὰ τὸς βουλευμένους. (Ἄλλοτε ἐδιδάσκοντο καὶ ἡ ἀρμενική καὶ βουλγαρική, ἀλλ' ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν οἱ θέσεις αὐταὶ κατηργήθησαν.) — Φυσική. — Μαθηματικά. — Φιλοσοφία. — Ἱστορία. — Γεωγραφία. — Ζωγραφικὴ καὶ Ἰχθυογραφία. — Διπλωγραφία καὶ Γυμναστική.

Διευθυνοὶς: Τὸ προσωπικὸν τῆς Διευθύνσεως σύγκειται ἐκ τοῦ διευθυντοῦ, ὑποδιευθυντοῦ, λογιστοῦ, γραμματέως, διερμηνεῦτος, ὑπολογιστοῦ, ταμίου καὶ ἰατροῦ.

Καθηγηταί: Τριάκοντα καὶ τέσσαρες τὸν ἀριθμὸν.

Προγυμναστὰὶ μετὰ τοῦ ἀρχιπρογυμναστοῦ: Δέκα καὶ ὀκτώ.

Θεράποντες: Τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμὸν.

Μαθηταί: 300 ἑσωτερικοὶ, 20 ἡμίτροφοι καὶ 60 ἑξωτερικοὶ ἐκ διαφόρων ἐθνικότητων τῆς Ἀυτοκρατορίας καὶ ἐξ ἄλλων Ἐπικρατειῶν.

Ἡ Σχολὴ «Σουλτανιέ» κεῖται ἐν Στυροδρόμῳ ἐν τῷ Γαλατᾷ-Σεραῖῳ.

3. Πολιτικὴ Ἰατρικὴ Σχολή.

Αὕτη κεῖται παρὰ τὰ Βουλγαρινὰ ἀνάκτορα ἐγγὺς τῆς πύλης Ἀχούρκατοῦ.

Πρόγραμμα: Ἀραβοπερσoturικὴ καὶ γαλλικὴ γλῶσσα καὶ πάντα τὰ μαθήματα τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης διδασκόμενα διὰ τῆς τουρκικῆς γλώσσης.

Καθηγηταί: Τριάκοντα καὶ δύο.

Μαθηταί: Πεντακῶσιοι μέχρις ἑξακῶσιων.

Ἐντὸς τῆς σχολῆς ὑπάρχει καὶ νοσοκομεῖον μετὰ περὶ ἑξήκοντα ἀριθμοῦ κλινῶν.

Οἱ ἐκ τῆς σχολῆς ταύτης ἀποφοιτῶντες διορίζονται εἰς θέσεις δημοτικάς.

Καὶ ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ γίνονται δεκτοὶ μαθηταὶ ἀνευ διακρίσεως φυλῆς ἢ θρησκείας.

Σημ. Ἡ Στρατιωτικὴ Ἰατρικὴ Σχολὴ ὑπάγεται τῷ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείῳ καὶ μυσία ταύτης γίνεται ἐν τῷ οἴκῳ τῆς.

4. Διδασκαλεῖον Σχολαρχείων. — 5. Διδασκαλεῖον Δημοτικῶν. — 6. Διδασκαλεῖον πρὸς μὲρφοῦσιν διδασκαλιστῶν.

Τὰ τρία ταῦτα διδασκαλεῖα, ἀποκλειστικῶς προωρισμένα εἰς μὲρφοῦσιν διδασκάλων διὰ τὰ σχολεῖα τῶν Μουσουλμάνων, δὲν δέχονται εἰμὴ μουσουλμανοποιῖδας ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Ἐν τοῖς τρισὶ τούτοις διδασκαλεῖσι διδάσκουσιν εἰκοσι καὶ εἰς καθηγηταί, ἐξ ὧν ἡ διευθύντρια τοῦ διδασκαλεῖου τῶν κορασιῶν καὶ αἱ διδάσκαλοι τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς μουσικῆς εἰσι Μουσουλμανίδες.

Σημ. Νέαι ἀνώτερα σχολαὶ τοῦ Κράτους ἰδρύθησαν ἐπ' ἐσχάτων τῇ ἀρχεβούλῳ εἰσηγήσει τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου ἢ Νομικὴ Σχολή (ἀνασυστηθεῖσα ἐπὶ νέων βάσεων), ἡ Σχολὴ τῶν ξένων γλωσσῶν καὶ ἡ Σχολὴ τῆς μηχανικῆς. Ὁσνούπω δὲ ἰδρύνεται καὶ ἡ Ἐμπορικὴ σχολὴ «Χαμιδιέ» καὶ ἡ Σχολὴ τῆς ἀραβικῆς γλώσσης ἀποκλειστικῶς. Τῷ ἐντελεγεῖσθαι φεύεται ἐγνωσμένη τῇ Α. Α. Μ. τῷ νῦν εὐκλεῶς βασιλεύοντι Σουλτάν Ἀβδούλ Χαμίτ ἐπὶ τῇ μερίμῃ. Ἡ ἐν τῇ ὕψηλῃ αὐτοῦ συνέσει ποιεῖται ὑπερ τῆς παιδείας. Ἡ πνευματικὴ κίνησις, ἥτις ἐχαρκατήρισε τὴν ἐποχὴν τῆς βικαίης αὐτοῦ, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδ' αὐτῶν τῶν ἀπωτάτων μερῶν, ἐστὶ τῇ ἀληθείᾳ πρωτοφανὲς τι καὶ ἐκτακτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ὀθωμανικῆς Ἀυτοκρατορίας.

Κατώτερα σχολαί.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολαρχεῖα, προκαταρκτικὰ σχολαί καὶ δημοτικά, ἀποκλειστικῶς ὠρισμένα διὰ τὸ μουσουλμανικὸν στοιχεῖον ἀρρένων καὶ θηλέων, ὑπάρχουσι τριακῶσιαι τριάκοντα ὀκτώ, ἐξ ὧν ἑκατὸν τεσσαράκοντα καθ' ἑαυτοῦ γαί, τὰ δὲ λοιπὰ ἀρρένων.

Πρόγραμμα τῶν προκαταρκτικῶν σχολῶν: Ἀραβοπερσoturικὴ. — Γαλλικὴ. — Κοράνιον. — Ἱστορία. — Γεωγραφία. — Μαθηματικά καὶ Καλλιγραφία.

Πρόγραμμα τῶν δημοτικῶν: Κοράνιον. — Ἀνάγνωσις. — Ἀριθμητικὴ. — Γραφή. — Ἐρησιευστικὰ. — Γεωγραφία καὶ ἐπιτομή. — Ἱστορία τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους. — Γραμματικὴ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρω σχολῶν ὑπολογίζεται εἰς 18,000—20,000. Περί τοὺς διακοσίους δὲ ἀριθμοῦνται οἱ διδάσκαλοι.

Τὰς δαπάνας τῶν σχολῶν τούτων, ἐκτὸς μικρῶν ποσῶν, χορηγοῦμένων ὑπὸ τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν, λέγει διδάκτρων, καλύπτει τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἰδιοσυντήρητα προκαταρκτικὰ ἢ δημοτικὰ σχολεῖα περὶ τὰ τριάκοντα.

Σχολαρχεῖα Ἐπαρχιῶν.

Καθ' ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν μέχρι τῆς σήμερον κατηρτίσθησαν τριακῶσι ἐβδομήκοντα σχολαρχεῖα ἀρρένων, εἰς ἃ φοιτῶσι περὶ τὰς δέκα καὶ πέντε χιλιάδας μαθηταί. Μεταξὺ τούτων δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια τῶν Μουσουλμάνων ἐν Σμύρῃ, Προσῃ, Θεσσαλονίκῃ, Τραπεζοῦντι καὶ Βηρυττῷ, καθὼς καὶ τὰ ἐν ταῖς κυριωτέραις πόλεσι καὶ πρωτευούσαις νομαρχιῶν τινῶν ἀπὸ τινῶν ἐτῶν καταρτισθέντα εὐάριθμα παρθενεργεῖα.

Εἰς τὰ σχολαρχεῖα ταῦτα ἀποκλειστικῶς φοιτῶσι μουσουλμανόπαιδες, τὸ δὲ πρόγραμμα αὐτῶν εἶναι τὸ ἐν τοῖς σχολαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως, ἐξαιρέσει τοῦ μαθήματος τῆς γαλλικῆς γλώσσης.

Ὁρφανοτροφεῖον.

Καίτοι πλησίον τοῦ τεμένου Σουλτᾶν Σελήμ, ἀνωθεν τῆς συνοικίας Τζιβαλίου.

Ἐν τούτῳ διατινῶνται περὶ τὰ διακόσια πενήκοντα ὄρφανὰ μουσουλμανικῆς ἠρησκείας, διατηρεῖται δὲ διὰ χορηγιῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ συνεισφορῶν ἀτομικῶν.

Ἐφορεύει τοῦ ὀρφανοτροφείου ὁ «Μουσουλμανικὸς ἐκπαιδευτικὸς Σύλλογος», ὅστινος τὰ μέλη διδάσκουσι τὰ ἐν τῷ προγράμματι μαθήματα ἑωρεῶν.

Μεδρεσίδες.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σχολῶν ἐν τε τῇ πρωτεύουσῃ καὶ καθ' ὅλην τὴν Αὐτοκρατορίαν ὑπάρχει μέγας ἀριθμὸς Μεδρεσείδων, οὓς δύνα-

ταί τις νὰ ὀνομάσῃ ἱερατικῆς καὶ νομικῆς σχολῆς. Αὗται συντηροῦνται διὰ τῶν προσόδων τῶν ἀπεριωμάτων, δι' ὧν ἐπρόκεισαν αὐτὰς οἱ ἰδρυταὶ καὶ κτίτορες, σουλτᾶνοι, μεγατᾶνες ἢ καὶ ἀπλοὶ ἰδιῶται. Εἰς αὐτὰς φοιτῶσι μαθηταὶ προηγουμένης ἡλικίας ἐπιέτη πολλὰ καὶ ἄνευ ὀρισμένης ἐποχῆς διδασκόμενοι κατ' ἀρχαίαν μέθοδον τὴν ἀραβικὴν, ἠρησκευτικὰ καὶ νομικὰ. Οἱ μαθηταὶ οὗτοι ὀνομάζονται σοφτάδες καὶ κατὰ παραφθορὰν σοφτάδες, εἰσὶ δὲ πολυκλήθετατοι ἐν τε τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις.

Στρατιωτικὰ σχολαί.

1. Ἀνωτέρα Στρατιωτικὴ Σχολὴ ἐν Ταξίμῳ.

Πρόγραμμα: Ἀραβοπερσoturικὴ — Γαλλικὴ. — Τοπογραφία. — Γεωγραφία στρατιωτικὴ. — Γεωμετρία. — Τριγωνομετρία. — Ἀλγεβρα. — Χημεία. — Ἀρχιτεκτονικὴ. — Ὀδοποιία. — Σιδηροδρομικὴ καὶ δρυματικὴ. — Ἰππασία. — Κτηνιατρικὴ. — Ὑγιεινὴ. — Χειρισμὸς ὄπλων. — Πολεμικὴ τέχνη.

Καθηγηταί: Διευθυντῆς καὶ ὑποδιευθυντῆς μετὰ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ καθηγητῶν καὶ ὀκτὼ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς διευθύνσεως.

Μαθηταί: Τετρακόσιοι μέχρι πεντακοσίων.

2. Προκαταρκτικὴ Στρατιωτικὴ Σχολὴ

κειμένη ἐν τῷ περιθάλμῳ τῆς πρώτης.

Πρόγραμμα: Ἀραβοπερσoturικὴ καὶ γαλλικὴ. — Γεωμετρία. — Τριγωνομετρία. — Κοσμογραφία. — Ἀλγεβρα. — Γενικὴ ἱστορία. — Μηχανικὴ. — Ἀρχιτεκτονικὴ. — Ἰχνογραφία καὶ Γυμναστικὴ.

Καθηγηταί: Διευθυντῆς καὶ καθηγηταὶ εἴκοσι καὶ πέντε.

Μαθηταί: Διακόσιοι.

3. Κατώτεροι Στρατιωτικὰ Σχολαί.

Τοιαῦτα ὑπάρχουσι ὀκτὼ: Ἐν Σαγγαῖ Τσεσίμ, παρὰ τὴν Ὑψηλὴν Πόλιν, Γκιουλχανέ (ἐντὸς τῶν Βυζαντινῶν ἀνακτόρων), Σουλτᾶν

Μεχμέδ (Φατχ), Κοδζά Μουσταφά πασά (έντός τού Τριβάλιου), Βεσικιάς, Χρυσόπολει, έν δυο θέσεσιν, έν Τοπτασή και έν Πασσά Καπουσή, και έν Έγρουπίη.

Διδάσκαλοι: Έν ταίς άκτώ ταύταις σχολαίς διδάσκουσιν έβδομήκοντα και δύο διδάσκαλοι.

Μαθηταί: Ό αριθμός τών φοιτώντων εις αυτάς μαθητών υπερβαίνει τούς διαχιλίους.

Έπιτηρηταί: Ένάστη σχολή έπιτηρεΐται υπό τριών αξιωματικών, ώστε έν ταίς άκτώ σχολαίς υπάρχουν είκοσι και τέσσαρες έπιτηρηταί.

4. Στρατιωτική Ίατρική Σχολή

έντός τών Βυζαντινών άνακτόρων.

Διευθυντής: Μάρκο πασά στρατηγός (φερικ).

Υποδιευθυντής: Άχμέτ πασάς αντιστρατήγος (μύρι-λιβή).

Έπόπτης: Κατήμ έφένδης αντισυνταγματάρχης.

Καθηγηταί επίτιμοι: Σπυρίδων Μαιουρογένης έφένδης βαθμού Μπακιά Σέρβιτζεν έφένδης βαθμού α' τάξεως α' βαθμού.

Καθηγηταί τακτικοί: Φαίκ πασάς (Δελουσόδα), Καλλίας έφένδης β' βαθμού Μουτεμαζ, οι συνταγματάρχαι: Άριστειδης Ζώτης βέης, Άντακία βέης, Φερδινάνδ βέης, Άλέξανδρος Ζωηρός βέης και Σάπ βέης, οι αντισυνταγματάρχαι: Άγαπ βέης, Παυλάκης (Φενερλής) βέης, Άχμέδ Χιλμή βέης, Μεχμέτ Νουρή βέης, Ναφίς βέης, Κουσείν Ρεμζή βέης και Μπουκίθου βέης (Πολωνός), έν όλοις δέκα και έξι μισή έτέρων είκοσι και πέντε καθηγητών και ύφηγητών διαφόρων στρατιωτικών βαθμών αντισυνταγματάρχου, ταγματάρχου και λοχαγού.

Μαθηταί: Έσωτερικοί περί τούς τετρακόσιους πενήκοντα, έξωτερικοί δέ περί τούς πενήκοντα.

5. Προκαταρκτική Στρατιωτική Ίατρική Σχολή

έντός τών Βυζαντινών άνακτόρων.

Καθηγηταί: Δέκα και έξι.

Έπιτηρηταί: Έπτά αξιωματικοί.

Μαθηταί: Περί τούς διακόσιους.

Σημ. Έν μὲν ταίς στρατιωτικαίς σχολαίς γίνονται δεκτοί άποκλειστικώς μουσουλμανόπαιδες, τών μὴ μουσουλμανικῶν κοινοτήτων, ώς γνωστόν, άπῆλλαγμένων τῆς στρατιωτικῆς ύπηρεσίας· άλλ' έν τε τῇ στρατιωτικῇ Ιατρικῇ σχολῇ και έν τῇ προκαταρκτικῇ αὐτῆς φοιτῶσι μαθηταί εἰς ὧν τῶν ἔθνηκοτήτων τῆς Αὐτοκρατορίας άνευ διακρίσεως ὀρησείας.

Έντός τῆς Ιατρικῆς στρατιωτικῆς σχολῆς ύπάρχει και νοσοκομείον μετὰ ἑκατὸν κλινῶν, εις ὃ γίνονται δεκτοί άσθενεῖς· εἰς ὧν τῶν κοινοτήτων.

Πλὴν τῶν Παρασκευῶν και Κυριακῶν, καθ' ἑκάστην έν τῇ σχολῇ παραυρίσκονται Ιατροί, χειρουργοί και μαΐαι, έπισκεπτόμενοι διαρεῖν τούς προσερχομένους πολυπληθεῖς άσθενεῖς.

6. Ναυτική Σχολή, έν Χάλκη.

Έν τῇ σχολῇ ταύτῃ διδάσκουσιν είκοσι και τρεῖς καθηγηταί τῶ έν τῷ προγράμματι ὡρισμένα ειδικὰ τῇ σχολῇ μαθήματα.

Έν τῇ σχολῇ ταύτῃ γίνονται δεκτοί μόνον μουσουλμανόπαιδες διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, δι' ὃν και ἡ στρατιωτικῇ σχολῇ δέν δέχεται μαθητάς εκ τῶν μὴ μουσουλμανικῶν κοινοτήτων.

Πολυτεχνεῖον

έν τῷ Ίππεδρομίῳ.

Έν τῷ Πολυτεχνεῖῳ, έν ὃ γίνονται δεκτοί μαθηταί άνευ διακρίσεως ὀρησείας, εκτός τῆς άραβοπερσοτουρκικῆς γλώσσης και τῶν στοιχειωδῶν μαθημάτων διδάσκονται 300—350 μαθηταί και τὰς έπομένους τέχνας: μηχανικῇ, σιδηρουργικῇ, λεπτουργικῇ, κοσμητικῇ, έπιπλοποιεῖν, λιθογραφικῇ, τυπογραφικῇ, ζωγραφικῇ, βιβλιοθετικῇ, κατασκευῇ στοιχείων, ὑποθηματοποιεῖν και άλλας παρομοίας.

Διεύθυνσις και προσωπικὸν καθηγητῶν άπαρτίζεται εκ δέκα και έξι προσώπων.

Έντός τού ὅρουργείου τού Έμπορίου, έν τῷ τμήματι τῶν Δασῶν και Μεταλλείων, συνίστη σχολή Ιδιαιτέρα, εις ἣν φοιτῶσιν οι βουλόμενοι νά διορισθῶσιν εις θέσεις έποπτῶν και μηχανικῶν τῶν δασῶν και μεταλλείων.

Πλήν τῶν στρατιωτικῶν σχολῶν ὑπαγομένων τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τῆς νῦντικῆς σχολῆς, ἐξαρτωμένης ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, καὶ τοῦ πολυτεχνείου, ἐκ τοῦ ὑπουργείου τοῦ Ἐμπορίου, αἱ λοιπαὶ μουσουλμανικαὶ σχολαὶ ὑπάγονται τῇ ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας (Μακρίφι Οὐμμινγῆ Ναζρετῆ), περιλαμβάνονται δύο συμβούλια, τὸ δικητικὸν καὶ τὸ ἐξελεγκτικόν, διακρούμενα εἰς διαφορὰ τμήματα.

Ἀνώτερα ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια

ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Μεγάλη τοῦ Γ. Σχολὴ ἐν Φαναρίῳ.

Ἡ σχολὴ αὕτη, διάδοχος τῆς ἐπὶ Βυζαντινῶν παρὰ τῷ Πατριαρχεῖῳ λειτουργούσης Οἰκουμενικῆς Σχολῆς, ἀνασυνέστη ἀμέσως μετὰ τὴν ἄλυσιν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γενοαίου τοῦ Σχολαρίου διακοπέντων τῶν μαθημάτων αὐτῆς, ὁ πατριάρχης Καλλίνικος Β' ὁ Ἀκαρνάν, χορηγούστος τοῦ ἀειμνήστου Μανωλάκη τοῦ ἐκ Καστορίας, ἀποκατέστησεν αὐτὴν τῷ 1801, μεταρρυθμισθεῖσαν τῷ 1803 καὶ καθιδρυθεῖσαν ἐν Ἐηροκρήνῃ.

Σκοπὸς τῆς σχολῆς, ἐχούσης ἄλλοτε χαρακτηριστὰ φιλοσοφικὸν καὶ θεολογικόν, ἐστὶν ἡ μόρφωσις διδασκάλων. Ὁ κύκλος τῶν μαθημάτων δρίζεται ὀκταετής, ἐν ἰσριθμοῖς τάξεσιν, ὧν τρεῖς τοῦ σχολαρχείου, τέσσαρες τοῦ γυμνασίου, τῆς ἀνωτέρας ἐχούσης χαρακτηριστὰ ἀκαδημαϊκόν.

Πρόγραμμα: Ἐκτὸς τῶν ἑλληνικῶν καὶ τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων διδάσκονται ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν ἡ λατινικὴ (ἐν πέντε ἔτεσιν ὡς καὶ αἱ λοιπαί), ἡ τουρκικὴ καὶ ἡ γαλλικὴ.

Διδάσκειται διευθύνεται τῆς σχολῆς ἐχρημάτισαν, μετὰ τοὺς ἐν τῷ 181, 182 καὶ 183 αἰῶνι Ζυγομαλᾶν, Κορυθαλέα, Ἀλέξανδρον Μαυρακορδάτον, κλπ., οἱ ἀειμνήστοι διδάσκαλοι τοῦ γένους Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις, Σέργιος ὁ Μακραῖος, Δωρόθεος ὁ Παρίσιος, Κωνσταντῖνος ὁ Κούμας, Σαμουὴλ ὁ Κύπριος, Νικόλαος ὁ Λογιάδης καὶ ἐφ' ἡμῶν Εὐστάθιος ὁ Κλεόβουλος, διαδεχόμενος τὸν Ἀλέξανδρον Λάσκαριν. Τοῦ

Κλεοβούλου διάδοχοι ἐγένοντο ὁ νῦν μητροπολίτης Νικομηδείας Φιλθέος Βρυένιος, ὁ Καισαρείας Ἰωάννης Ἀναστασιάδης καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Γρηγόριος Παλαμάς, διασύντων ἀπὸ τοῦ 1878 μέχρι σήμερα.

Καθηγηταί: Ἀναγράφονται νῦν ἐν τῷ προγράμματι 15, ὧν διδάσκουσιν εἰς 13, τῶν δύο ἀρχαίων τοῦ γένους διδασκάλων Ἰ. Φιλαλήθους καὶ Ἀντ. Χαριλάου θεωρουμένων ὡς ἐπιτίμων καθηγητῶν.

Οἱ ἐν ἐνεργείᾳ καθηγηταὶ εἰσιν οἱ ἐξῆς: Βασίλειος Καλλιφρων, Ἀναστάσιος Χουρμουζιάδης, Κωνσταντῖνος Ζαχαριάδης, Ἰωάννης Ἀριστοκλής, Ἀνδρέας Σπαθάρης, Αἰμίλιος Νοννόττης, Θεμιστοκλῆς Σαλτέλης, Εὐάγγελος Ἀμαζόπουλος, Ἀβραάμ Μαλιάκας, Osvalt Roux, Νικόλαος Βούρος, Ἰωάννης Χλωρὸς, ἧτοι τὸ ὄλον καθηγηταὶ ἐν ἐνεργείᾳ μετὰ τοῦ σχολάρχου 13.

Μαθηταί: Μέχρι τέλους ὀκτωβρίου ἦσαν ἐγγεγραμμένοι 785.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς σχολῆς περιλαμβάνει 7,000 περίπου τόμων, ἐν οἷς καὶ χειρόγραφα ἔχει δὲ πλουσίως συλλογὰς φυσικῆς καὶ χημείας, ὡς καὶ φυσικοῖστορικῆν, δώρημα τοῦ πρώην ἡγεμόνος Μολδαβίας Μιχαὴλ Στούρτζα καὶ τοῦ ἐν Παρίσιος Γ. Κορωνιοῦ.

Πόροι τῆς Σχολῆς εἰσι τὰ ἐκ τῶν εἰσιτηρίων εἰσπραττόμενα κατ' ἔτος (1500 περίπου λίραι ὀθωμ.), τὰ ἐκ τοῦ ἐν Βασταράβια κτήματος ἀποφέροντος ἐτήσιον 600 περίπου λίρας, τὰ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς πρωτεύουσας περιεχομένων δίσκων 300—400 λίραι ἐτήσιως, ὀλίγη δ' ἐκ μικρῶν τιμῶν οἰκιῶν καὶ ἐργαστηρίων, καὶ τέλος λίρας ὀθωμανικῆς κατ' ἔτος 300—400 κατὰ μέσον ὅρον χορηγεῖ ἡ ἀδελφότης «Ἐηροκρήνῃ».—Δαπάναι ἐτήσιαι 3,900 λίραι.

Ἡ σχολὴ ἐφορεύεται ὑπὸ πενταμελοῦς ἐφορίας, ἀποτελουμένης ἐκαστοτε ἐξ ἑνὸς συνοδικοῦ ἀρχιερέως, τοῦ καὶ προέδρου, ἑνὸς μέλους τοῦ Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, τοῦ κατὰ καιρὸν προέδρου τῆς «Ἐηροκρήνης», τοῦ καὶ καθήκοντα ἀντιπροέδρου ἐκτελούντος, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ προέδρου, καὶ δύο ἐτέρων πολιτῶν, ἐξ ὧν διορίζεται καὶ ὁ τῆς ἐφορίας ταμίης.

Ἐφοροὶ νῦν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς εἰσιν: Ὁ μητροπολίτης Ἰωννῶν Σωφρόνιος, ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, Ἰηλῆμαχος Καραθεοδωρῆς, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, Νικόλαος Ψυχάρης, ὡς πρόεδ-

θρος τῆς «*Ἐφηροκρήνης*», Εὐστάθιος Εὐγενίδης καὶ Ἰάκωβος Ἀρτεμιάδης ἐφένθη, ταμίαι· γραμματεὺς δὲ τῆς ἐφορίας διαρκῆς ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους, ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν Β. Δ. Καλλίφρων.

Ἐν ταῖς συνεδριάσει τῆς ἐφορίας συμπαραδρεύει καὶ ὁ σχολάρχης.

Ἐμπορικὴ Σχολὴ ἐν Χάλκῃ,

ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1831. Ἡ σχολὴ αὕτη, διατελοῦσα ἀνεκάλθεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει συστήματος τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων, σκοπὸν κατὰ τὸν κανονισμὸν αὐτῆς πρόκειται τοῦτο μὲν τὴν ὡς εἶδον τε τελειοτάτην παρασκευὴν νέων μελλόντων γὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, τοῦτο δὲ τὴν παρασκευὴν νέων μελλόντων γὰ σπουδάζωσιν ἐπιστήμην.

Ἡ σχολὴ μεταρρυθμισθεῖσα κατὰ τὸ 1881—82 περιέλαβε πλήρη τὸν κύκλον τῶν γυμνασιακῶν μαθημάτων, εὐρυθέτος συνάμα καὶ τοῦ κύκλου τῶν ἐμπορικῶν.

Ἡ ὅλη σχολὴ, διαρρομένη εἰς προγυμνάσιον καὶ γυμνάσιον, σὺγκείται ἐξ ἑκτῶ ἐνιαυσίων τάξεων· τὸ μὲν προγυμνάσιον ἔχει δύο ἐνιαυσίους τάξεις, τὸ δὲ γυμνάσιον ἔξ.

Ἐκτὸς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης διδάσκειται καὶ ἡ λατινικὴ.

Ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν διδάσκειται ἡ γαλλικὴ ἐν ἐκτάσει, ἡ γερμανικὴ, ἡ ἀγγλικὴ καὶ ἡ τουρκικὴ.

Οἱ μαθηταί, ἅπαντες ἐσωτερικοὶ, κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1882—83 ἦσαν 160. Αἱ γενόμεναι δαπάναι ἦσαν 7,533.90 λιρῶν ὀθωμανικῶν. Εἰσεπράχθησαν 7,273.37. Ἐλλειμμα 260.53. Οἱ μαθηταὶ ἀποτίνουσιν ἑτησίως διδάκτρα λιρας 20. 50. Ἐγγεγραμμένοι δὲ κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος ἦσαν 170.

Διδάσκουσιν ἐν αὐτῇ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι μετὰ τοῦ διευθυντοῦ 19.

Ἔχει δὲ βιβλιοθήκην ἀξίαν λόγου, περιλαμβάνουσαν τεύχη ἐν ὅλοις 4,044, ἐν οἷς χειρόγραφα 160.

Χημείον πλήρες ἱδρυθὲν κατὰ τὸ ἔτος 1870 μετὰ τῶν ἀναγκασιούτων γημικῶν σκευῶν καὶ ἐργαλείων.

Συλλογὴν ὀργάνων φυσικῆς πειραματικῆς.

Συλλογὴν πετραμμάτων εἶδη 100.

Συλλογὴν ὀρυκτολογικὴν καὶ ἀπολιθωμάτων.

Ἐκμαγεία ἐκ γύψου τοῦ ἀνθρώπινου σώματος 10.

Συλλογὴν φυτῶν ξηρῶν, εἶδη 100.

Σφαίρας μεγάλας γεωγραφίας 7.

Νοσοκομεῖον καὶ ἰδιαιτέρον ἰατρὸν κατοικοῦντα ἐν τῇ σχολῇ.

Ἔχει ἐφημέριον ἴδιον ἐν τῷ καίδιῳ τῆς σχολῆς, κειμένης ὡς γνωστὸν ἐν τῇ μονῇ τῆς Παναγίας ἐπὶ θέσεως τερπινοτάτης.

Ἡ σχολὴ ἐφορεῖται ὑπὸ διμελοῦς ἐφορίας· ἐφοροὶ νῦν αὐτῆς εἰσι· Δ. Ν. Ταμιδάκος, Δημήτριος ἐφένδης Γενιδουμάς. Διευθυντῆς δὲ Δ. Δημητριάδης, ἀλλοτε γυμνασιάρχης ἐν Θεσσαλονικῇ.

Θεολογικὴ Σχολὴ ἐν Χάλκῃ,

ἱδρυθεῖσα κατὰ τὸ 1844 ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ. (*) Αὕτη εἶσα τέλειον γυμνάσιον μετ' ἀκαδημαϊκῶν μαθημάτων φιλοσοφίας, φιλολογίας καὶ θεολογίας, ἔχοντων κύκλον ὀκταετη, κατὰ τὸ πέρυσιν ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐπικυρωθὲν πρόγραμμα, σκοπεῖ τὴν παρασκευὴν θεολόγων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἠλθὼν τῆς λατινικῆς ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν διδάσκονται ἡ τουρκικὴ, ἡ γαλλικὴ καὶ ἡ σλαβωνορωσικὴ. Ἔχει βιβλιοθήκην ἀξίαν λόγου, περιλαμβάνουσαν περὶ τὰς 7,000 τόμων, ἐν οἷς πολλὰ σπουδαῖα χειρόγραφα ὕλης πρὸ πάντων θεολογικῆς. Διδάσκουσιν ἐν αὐτῇ 13 καθηγηταί, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν, πάντων ἐν αὐτῇ διατιωμένων, ἀνέρχεται εἰς 85. Ἡ σχολὴ συντηρεῖται ἐκ τῶν ἀρχιερατικῶν ἐτησίων εισφορῶν, ἀναλόγως τῆς ἐπαρχιακῆς ἐκτάτου ἐπιχορηγήσεως, καὶ ἐξ ἐκτάτων συνδρομῶν. Ἡ ὅλη ἐτήσια δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 4—4½ χιλ. λιρῶν. Ἡ σχολὴ ἀπὸ τοῦ 1872 διαθύναται ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. Γερμανοῦ Γρηγοροῦ· ἐφοροὶ δ' αὐτῆς εἰσι οἱ ἐκ τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, καὶ ὁ ἀϊτόμισαί, ὁ ἑρέσου Ἀγαθόγγελος, ὁ πρόεδρος Νικαίης Διονύσιος, ὁ Δέρκων Ἰωακείμ καὶ ὁ Βοδενῶν Ἰερόθεος.

(*) Ἡ μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐν ἣ κείται ἡ σχολὴ, ἀνεκαινώθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Μητροφάνους, κτισθεῖσα κατὰ τὴν παράθεσιν ὑπὸ τοῦ μεγάλωνόμου πατριάρχου Φωτίου.

Ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια ἐν Κων/πόλει.

Ἑλληνικὸν Λύκειον Ἀ. Τάγῃ καὶ Χρ. Κατζιχηρήστου.

Τὸ Λύκειον τοῦτο, ἀριθμοῦν βίον 12ετῆ ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ, διήρηται εἰς 3 τμήματα, τὸ δημοτικὸν μετὰ τριῶν τάξεων, τὸ σχολεῖον μετὰ τριῶν ἐπίσης τάξεων καὶ τὸ γυμνάσιον μετὰ τεσσάρων, κατὰ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐν Ἑλλάδι γυμνασίων, διερρυθμισμένον πρὸς τὸ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, τῇ προσήκῃ τῶν ἐμπορικῶν, διδασκασιμῶν θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς. Ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν πλὴν τῆς λατινικῆς διδάσκαται καὶ ἡ τουρκικὴ καὶ ἡ γαλλικὴ ἐν ἐκτάσει ἢ ἀφ' ἑλληνικῆ καὶ ἡ γερμανικὴ. Μαθητὰς ἀριθμεῖ ἐν ὅλῳ 168, ἐξ ὧν 49 εἰσὶ τρόφιμοι, 29 ἡμιτρόφιμοι, ἑκατὸν δὲ ἐξωτερικοί. Οἱ ἐν αὐτῷ διδάσκοντες κληρονομήσει καὶ διδάσκαλοι ἀνέρχονται εἰς 27. Ἡ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἐτησίᾳ δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς λίρας ὄθωμ. 3,000. Διδάκτρα δὲ καὶ τροφεῖα ὀρίζονται τῶν τροφίμων μὲν τοῦ γυμνασίου καὶ σχολείου λίραι ὄθωμ. 40 ἐτησίως, τῶν τροφίμων δὲ τοῦ δημοτικοῦ 34· τῶν ἡμιτρόφμων δὲ τοῦ γυμνασίου καὶ σχολείου λίραι ὄθωμ. 22, τοῦ δὲ δημοτικοῦ 18· τῶν δὲ ἐξωτερικῶν, οἱ μὲν τοῦ γυμνασίου καὶ σχολείου ἀποτίνοσι διδάκτρα λίρας ὄθωμ. 15. οἱ δὲ τοῦ δημοτικοῦ 10.

Καίτοι δὲ τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦτο φέρει χαρακτηριστῆρα ἰδιωτικῶν, ἐκπαιδεύει δωρεὰν 35 ἀπόρους μαθητὰς ἐκ τῶν ἐπιμελῶν καὶ χρηστοθήθων, εἰσαγομένων τῇ συστάσει τῶν Πατριαρχείων, ἢ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, ἢ πῶν κοινοτήτων.

Ἑλληνικὸν Ἐκπαιδευτήριον Ἰ. Βασματζίδου.

Τοῦτο ἱδρυθὲν τῷ 1877 καὶ ἐπαγγελλόμενον τὴν κατοικίτην καὶ μέσθην ἐκπαίδευσιν, σύγκειται ἐκ τάξεων 10, διαιρουμένων εἰς 3 τμήματα, ὧν τὰ μὲν δύο περιλαμβάνουσι ἀνὰ 3 τάξεις, τὸ δὲ τρίτον 4, τοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων συντελουμένου ἐν 10ετῇ περιόδῳ, ἀρχομένην ἀπὸ τῶν στοιχειωδῶν γνώσεων τοῦ ἀλφαριθμοῦ καὶ προβαίνουσαν μέχρι τῆς γυμνασιακῆς παιδείας. Ξένα γλῶσσαι διδάσκονται ἐν αὐτῷ πρὸς τῇ λατινικῇ ἢ τουρκικῇ, ἢ γαλλικῇ, ἢ ἀγγλικῇ καὶ ἡ

γερμανικῇ, ὧν ἡ τουρκικὴ καὶ ἡ γαλλικὴ ὑποχρεωτικῶς. Μαθηταὶ ἐν ὅλῳ πρὸς τοὺς 100. Καθηγηταὶ ὡς 12. Διδάκτρα καὶ τροφεῖα ἀποτίνοσι οἱ μὲν τρόφιμοι καὶ τῶν τριῶν ἀνεξικρέτως τμημάτων λίρας ὄθωμ. 40, οἱ δὲ ἡμιτρόφιμοι, τοῦ μὲν α' τμήματος λίρας ὄθωμ. 16, τοῦ δὲ β' 20, τοῦ δὲ γ' 24· οἱ ἐξωτερικοὶ δὲ τοῦ μὲν α' τμήματος λίρ. ὄθωμ. 8, τοῦ δὲ β' 12, οἱ δὲ τοῦ γ' 16.

Ἀνώτερα θηλέων ἐκπαιδευτήρια.

Παρθεναγωγεῖον τῆς Φιλομούσου Ἑταιρίας.

«Παλλάδος» (*)

Ἰδρυθὲν μετὰ τοῦ προσηρητημένου αὐτῷ νηπιαγωγείου τῷ 1874. Τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο, προτιθέμενον τὴν παρασκευὴν διδασκάλων, διήρηται εἰς δύο τμήματα, γυμνάσιον καὶ σχολεῖον, περιλαμβάνοντα ἑνέα τάξεις, ἐν αἷς διδάσκονται, πλὴν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων, ἡ ὠδική, ὁ χορδός, ἡ γυμναστικὴ καὶ τὸ κλειδοκίμβαλον. Ἐπι δεῖ ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν, ἡ γαλλικὴ, ἡ ἀγγλικὴ καὶ γερμανικὴ μετὰ πρακτικῶν ἐν αὐταῖς ἀσκήσεων. Ἐν αὐτῷ διδάσκον προσωπικῶν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐλλογιμῆς Σαφροῦς Λεοντιάδος, σύγκειται ἐν ὅλῳ ἐκ 32 διδασκάλων τῶν δύο γυναικῶν. Ἐν δὲ τῷ προσωπικῷ τοῦ νηπιαγωγείου προστεθῆ ἀπὸ διετίας ἢ ἀπόφοιτος τῆς ἐν Δρέσδῃ προτύπου σχολῆς Μετλαίν Βίγκλερ. Ἐχει δὲ πλήρη ὀρυκτολογικὴν συλλογὴν καὶ ὀργανῶν φυσικῆς καταρτισθεῖσαν δαπάνη τοῦ μεγαθύμου Γεωργίου Ζαρφῆ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητριῶν ἀνέρχεται εἰς 230. Πόρους ἢ σχολῆ ἔχει τὰς ἐτησίους τακτικὰς συνδρομὰς τῶν μελῶν τῆς ἑταιρίας, τὰς ἐκτάκτους διαφόρων μεγαπλοῦτων ὁμογενῶν δωρεὰς καὶ τὰ διδάκτρα τῶν μαθητριῶν ὀρίζομενα ὡς ἑξῆς: Δι. 40 τῶν τροφίμων μαθητριῶν τοῦ

(*) Ἡ Φιλομούσος Ἑταιρία «Παλλάς» ἱδρυθεῖσα τῷ 1874 σκοπὸν κατὰ τὸν κανονισμὸν αὐτῆς προτίθεται τὴν μετὰδοσιν τῆς γυμνασιακῆς ἐκπαίδευσως εἰς τὰ ἄρρενα κατὰ τὸ σύστημα τῶν ἐν Γερμανίᾳ πραγματικῶν σχολῶν (Real Schulen) καὶ τῆς ἀνωτέρας γυναικείας ἀγωγῆς εἰς τὰ θηλέα τέκνα τῶν ὁμογενῶν, ἅμα δὲ καὶ τὴν κατάρτισιν διδασκάλων.

γυμνασίου και 86 τῶν τοῦ σχολείου, 18 τῶν ἡμιτροφίμων ἀναξικρέ-
τως και 10 τῶν ἐξωτερικῶν γυμνασίου και σχολείου και 6 τῶν τοῦ
νηπιαγωγείου. Πλὴν τῶν ἐπὶ διδάκτορις μαθητηρίων φοιτῶσι δωρεὰν
40 ἐξωτερικὰ και 12 τρόφιμα, γινόμενα δεκτὰ διὰ διαγωνισμοῦ και
ὑποχρεούμενα μετὰ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν των νὰ μετέλθωσιν ἐν ταῖς
ἐπαρχίαις τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα· πλὴν τούτων γίνονται δεκτὰ
και ὑπότροφοι κοινοτήτων ἐπὶ τῶ αὐτῷ σκοπῷ, ὑπὲρ ὧν γίνεται ἐκ-
πτώσις 25 % . Δαπανῶνται πρὸς συντήρησιν τοῦ παρθεναγωγείου τού-
του περὶ τὰς 4,500 ὀθων. λιρῶν ἐτησίως. Τὸ παρθεναγωγεῖον ἐπο-
πεύουσι τὸ 12 μέλεις διοικητικὸν τῆς ἐταιρίας συμβούλιον και ὁμελής
κοσμητεία ἀποτελουμένη ἐκ διαπρεπῶν ἐπὶ φιλομουσίᾳ και φιλογενεῖᾳ
δεσποινῶν.

Τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου μέλεις εἰσὶ: Χρῆστ. ἐφένδης Ζωγράφος,
πρόεδρος, Ἰω. Ἀριστοκλής, ἀντιπρόεδρος, Ἰω. Γεωργαντόπουλος,
ταμίης, Ἰω. Βάλασιμος, Ἰω. Γκιῶν, Γεώρ. Καζανόθας, Μαντ. Καζα-
νόθας, Νικ. Κούζοβι, Ὁδ. Νεγροπόντης, Βασ. Σαρακιώτης, Κωνστ.
Σαρτίνσκις, Βασ. Σουβατζόγλου. Γραμματεῖς Ν. Κάριος.—Κοσμη-
τρια δὲ αἱ ἐξῆς: Ἐλένη Σ. Ἀρχιγένους, Εὐφρ. Α. Ζαρίφη, Ἐρατὶὸ Β.
Ἰωαννίδου, Βεργινία Καλλιᾶδου, Σοφία Νεγροπόντη, Αἰκατερίνη Β.
Σαρακιώτου.

Ζάππειον παρθεναγωγεῖον

Ἰδρυθὲν τῷ 1875 ὑπὸ τοῦ μεγατίμου Ἰπειρώτου Κωνσταντίνου Ζάππα
και ἰσοδύμιον τῷ Ἀρσακίῳ ἀνακηρυχθὲν δι' ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως
τοῦ ἐπὶ τῆς παιδείας ἑλληνικοῦ ὑπουργείου, σκοπὸν ἐπίσης προτίθεται
τὴν ἀνωτέραν μόρφωσιν τοῦ γυναικείου φύλου και ἰδίᾳ τὴν ἀνάδειξιν
διδασκάλων. ἔχον δὲ κύκλον μαθημάτων δωδεκαετῆ, διήρηται εἰς
τρία τμήματα, νηπιαγωγεῖον, σχολεῖον και γυμνάσιον. Διδάσκουσι
ἐν αὐτῷ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐλλογιμοῦ Καλλιόπης Κεχαγιᾶ ἑξ και
εἴκοσι διδάσκαλοι τῶν δύο γενῶν. Πρὸς τοῖς ἐγκυκλίωσι μαθήμασι δι-
δάσκονται ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν ὑποχρεωτικῶς μὲν ἡ γαλλικὴ,
προαιρετικῶς δὲ ἡ ἀγγλικὴ, ἡ ἰταλικὴ και ἡ γερμανικὴ. Ἐκ τῶν μα-
θητηρίων αὐτοῦ ἀναδινουσῶν εἰς 200 περίπου, 20 ἐσωτερικὰ και 40
ἐξωτερικὰ ἐκπαιδεύονται δαπάνῃ τοῦ ἴδρυτοῦ προσφέροντος μὲν ἐτη-

σίως ὑπὲρ τε τούτων και τοῦ μισθώματος τοῦ καταστήματος ἐπέκεινα
τῶν 2 χιλιάδων λιρῶν, συμπληροῦντος δὲ και τὸ τυχὸν ἔλλειμμα τῆς
ἐτησίας δαπάνης, ἀνερχομένης εἰς 4,500 λιρῶν. Διδασκτὰ εἰσι τὲ
αὐτὰ τοῖς τοῦ παρθεναγωγείου τῆς «Παλλάδος». Ἡ ἀνωτάτη ἐπο-
πετεία τοῦ Ζάππειου ἀνατίθεται δωδεκαμελεῖ διοικητικῷ συμβούλιῳ
και ἑξαμελεῖ κοσμητεία διαπρεπῶν ἐπὶ φιλομουσίᾳ δεσποινῶν.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀπαρτίζουσιν αἱ ἐξῆς: Ξ. Ζωγράφος,
πρόεδρος, Κῆστ. Εὐγενίδης και Ν. Μπλέσας, ἀντιπρόεδροι, Στ. Βου-
τουρᾶς, γεν. γραμματεῖς, Δ. Τρυβιάκος, Κ. Καλλιᾶδης, Β. Ἰωαννίδης,
Δ. Γενιδουνιάς, Ν. Ἄκατος, Σ. Παλαιολόγος. — Τὰς δὲ κοσμητείας
αἱ ἐξῆς: Δουκία Καραθεοδωρῆ, Ἀγγελικὴ Ὁρλιῶν, Ἀργυρῶ Καλ-
δοκορέση, Ἀργυρῶ Ἰ. Καλδοκορέση, Ἀρτεμισία Νικολαοπούλου.

Ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια ἐπαρχιῶν.

Ζωσιμαία Σχολὴ Ἰωαννίνων.

Ἡ σχολὴ αὕτη ἱδρυθεῖσα τῷ 1828 ὑπὸ τῶν δουδύμιον Ζωσιμαῶν
και διὰ τῶν κληροδοτημάτων τούτων ἔκτοτε συντηρουμένη, καθιερώθη
εἰς τέλειον γυμνάσιον ἀπὸ τοῦ 1852. Διδάσκει αὕτης σχολάρχαι και
διδάσκαλοι ἐγένοντο Γεώργιος ὁ Αἴσωπος και Ἀναστάσιος ὁ Σακελ-
λάριος, μαθηταὶ τοῦ ἐπιφανοῦς τοῦ γένους διδασκάλου Παλλιάδα. Διευ-
θυντῆς αὐτῆς ἦδη ἀπὸ τοῦ 1880 Μιλτιάδης Παναγιῆς.

Ἐθαγγελικὴ Σχολὴ Σμύρνης.

Ἡ σχολὴ αὕτη ἱδρυθεῖσα τῷ 1728 ἔσχε τὴν προσωνομίαν Φιλο-
λογικοῦ Γυμνασίου ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμου
και τοῦ Κοῦμα, 1810. Διέλαμψε δὲ κατὰ τὸ 1818, σχολάρχου-
τος τοῦ πολλοῦ Βενιαμῖν τοῦ Λεσβίου. Μεταρρυθμισθεῖσα δὲ κατὰ τὸ
1828 ἐπὶ Ἀβραμίου τοῦ Ὁμηροῦλου, μετετροπῆ εἰς τέλειον γυμνάσιον
τῷ 1845 ἐπὶ Χρυσοβέργου. Γυμνασιάρχης ἀπὸ τοῦ 1878 Ματθαῖος
Παρανίκας.

Γυμνάσιον Χίου.

Ἡ σχολὴ αὕτη προϋπάρχουσα ἀπὸ τοῦ 1840 μετατράπη εἰς γυμνάσιον τῷ 1859. Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γυμνάσιον, διαλυθὲν ἀπὸ τῆς τοῦ σεισμοῦ (1881) πικνωλεθρίας, μόλις ἐπ' ἐσχάτων ἀποκατέστη.

Πυθαγόρειον Σάμου.

Ἡ σχολὴ αὕτη ὑπάρχεσα ἀπὸ τοῦ 1757 μετατράπη εἰς γυμνάσιον μετὰ τὴν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ νήσῳ ἀποκατάστασιν. Γυμνασιάρχης νῦν αὐτοῦ Κωνστ. Γεωργιάδης.

Γυμνάσιον Μιτυλήνης.

Ἡ σχολὴ αὕτη ἰδρυθέσα τῷ 1840 ἐτελειοποιήθη τῷ 1861. Γυμνασιάρχης νῦν αὐτοῦ Γρηγ. Βερναρδάκης.

Φροντιστήριον Τραπεζοῦντος.

Ἡ σχολὴ αὕτη μνημονευμένη ἀπὸ τοῦ 660, ἤρξατο τακτικῶς λειτουργεῖσα ἀπὸ τοῦ 1778, ἦτοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ περιπύστου Τραπεζοῦντιοῦ Ἠλία Κανδύλη. Τὸ Φροντιστήριον ἀπὸ τοῦ 1817, ἀφ' οὗ γίνονται γνωστὰ τὰ κατ' αὐτὸ, διατελεῖ ἔν ἡμιγυμνάσιον, περιλαμβάνον τρεῖς τάξεις σχολαρχείου καὶ δύο, ἐν εὐπορίᾳ δὲ τρεῖς, γυμνασίου. Τὸ μόνον δὲ ἀνώτατον ἀνὰ τὸν Πόντον ἐκπαιδευτήριον, πολλὴν ἐπιχέου ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ φωτισμὸν, ἐστὶ καὶ νῦν, παρὰ τὴν πανταλὴ πτώσιν τοῦ ἄλλοτε ἀκμαζόντος ἐν τῇ πόλει Τραπεζοῦντος ἐμπορίου, ἀρπυπῆς τῶν γραμμῶν φυτῶριον. Διευθυτῆς νῦν αὐτοῦ ὁ περιπεπαιδευμένος ἐν φιλολόγοις καὶ παιδαγωγίᾳ Ἰωάννης Βεργιάδης.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Φροντιστηρίου περιλαμβάνει περὶ τοὺς χιλίους τόμους, τὰ πλεῖστα δὲ τῶν βιβλίων εἰσι παλαιὰ ἐκδόσεις, Θεολογικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ ἱστορικῶν. Ἐδύνατο ὁμοίως νὰ πλουτισθῇ, εἰ μὴ τὸ χάριν τοῦτου ὀρισθὲν κατ' ἔτος εἰσόδημα ἐκ τῶν ἐνδεικτικῶν τῶν μαθητῶν διετίθετο ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ταμείου τῆς ἐφορίας. (**)

(*) Πλὴν τοῦ Φροντιστηρίου, ἐν τῇ πόλει Τραπεζοῦντος ὑπάρχουσι ἐν κεντρικῶν παιδαγωγείων πρὸ ἀμνημονούτων χρόνων καὶ πρὸ τοῦ Φροντιστηρίου συ-

Γυμνάσιον Θεσσαλονίκης.

Τοῦτο, ἰδρυθὲν τῷ 1870, ἐτελειοποιήθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἀφ' ἧς ἰδίᾳ ἐποχῆς τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ ἀνέλαθεν ὁ ἀπὸ τριετίας ἤδη τὴν Ἐμπορικὴν Σχολὴν Χαλκίδος διευθύνων Δημήτριος Ἰ. Δημητριάδης. Γυμνασιάρχης νῦν αὐτοῦ Ἀντώνιος Οἰκουέμου.

Ἐν Θεσσαλονικῇ ὑπάρχει πρὸς τῷ γυμνασίῳ καὶ ἀνώτερον παρθενωγωγεῖον, ἔπερ ἔχον χαρακτηριστὰ διδασκαλείου, ἐξ οὗ ἐκπέμπονται αἱ ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν Μικεθονίαν διδασκαλοὶ, περιλαμβάνει περὶ τὰς 700 μαθητριάς, διδασκομένους ὑπὸ 8 διδασκάλων. (**)

Γυμνάσιον Σερρών.

Ἡ σχολὴ αὕτη μνημονευμένη ἀπὸ τῆς 17ης ἐκατονταετηρίδος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς προσεκτετήσατο χαρακτηριστὰ γυμνασίον, προάγεται ἐσημέραι καὶ τελειοποιεῖται, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ ὡς γυμνασιάρχου τοῦ καλοῦ ἀγαθοῦ Ἰωάννου Δέλλιου. ἔχον δὲ νῦν τρεῖς τάξεις σχολαρχείου καὶ ἰσαριθμούς γυμνασιακὰς, περιλαμβάνει 250 μαθητὰς, διδασκομένους ὑπὸ 9 διδασκάλων, 6 τακτικῶν καὶ 3 ἐξωτερικῶν. (**)

στάν, ἐν παρθενωγωγείον ὁμοίωμορον τῷ παιδαγωγείῳ ἰδρυθὲν κατὰ τὸ 1856 καὶ 4 νηπιαγωγεία. Τὸ ὅλον τῶν μαθητευομένων ἀνέρχεται εἰς 1250. Ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκάλων δὲν ὑπερβαίνει συνήθως τοὺς 25, ὧν 7 διδάσκουσιν ἀποκλειστικῶς ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ. Ἡ δαπάνη πάντων τούτων ἀνέρχεται εἰς 1900 λίρας Τουρκίας, ὧν μόνον 60—80 εἰσι τακτικῶν ἐκ εἰρημάτων εἰσόδημα· τὰ λοιπὰ προέρχονται ἐκ δικαιοῦματος εἰστηρίου καὶ ἐκουσίων ἢ καταναγκαστικῶν συνασφορῶν.

(*) Πρὸς τοὺς φυτῶριος τούτοις τῆς ἀνατέρως ἐκπαιδύσεως ὑπάρχουσι ἐν τῇ πόλει Θεσσαλονικῆς τέσσαρα παιδαγωγεία (συνδιδαντικὰ) περιλαμβάνοντα ὑπὲρ τοὺς 400 μαθητὰς, διδασκομένους ὑπὸ 18 διδασκάλων, καὶ πέντε νηπιαγωγεία περιλαμβάνοντα περὶ τὰ 600 νήπια. Ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων δαπανῶνται ἐτησίως 2,500 δρωμ. λιρῶν, προσερχομένων ἐκ κληροδοτημάτων, δικαιοῦματος εἰστηρίων, λαχείου καὶ ἐκούσιων εισφορῶν, περὶ τῶν ἐν ἐντάσει εἴσορων ἐν τῷ ἡμερολόγιῳ τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τῶν σελ. 275 καὶ 276.

(**) Πλὴν τοῦ ἀνωτέρου τούτου ἐκπαιδευτηρίου ὑπάρχουσι ἐν Σέρροις ἐν κεντρικῶν παρθενωγωγείον ἔχον δύο τάξεις γυμνασιακὰς, ἐν τῷ διδάσκουσιν 7

Γυμνάσιον Βιτωλίων.

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1780 ἢ 1790 ὑπάρξασα σχολὴ ἔλαβε τὴν προσηγορίαν γυμνασίου τῷ 1872, ἔχουσα τότε δύο μόνον τάξεις γυμνασιακάς ἀπὸ τῶν χρόνων δ' ἐκαίνων συμπληρωθεῖσιν τῶν τάξεων ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ὡς τέλειον γυμνάσιον. Ὑπὲρ τοῦ ὅλων λιθοκτιστοῦ αὐτοῦ καταστήματος ἀνεγεροθέντος τῷ 1848 ἐδῆσαν ἡθισαν λίρ. ὄθωμ. 2,000 καὶ ἐπέκεινα, ἐξ ἐκουσίων τοπικῶν συνεισφορῶν καὶ ἐκ τοῦ ταμείου τῆς μιᾶς καὶ μόνης τότε ἐκκλησίας, φερωνόμου τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου. Βιβλιοθήκην ἔχει μικροῦ λόγου ἀξίαν. Διευθύνει δὲ νῦν τὸ γυμνάσιον Βιτωλίων ὁ πρῶην τῶν ἐν Φιλίππουπόλει Ζαριφείων διευθυντῆς Φίλιππος Δ. Σακελλαρίου. (*)

διδάσκαλοι, ἔξ δημοτικῶν σχολείων, ὧν ἐν κορσικῶν, καὶ τρία νηπιαγωγεῖα ὁ δὲ ἀριθμὸς ἐν γένει τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἀνέρχεται εἰς 1200.

(*) Πρὸ ἀνημνημονεύτων χρόνων ἐπέχρην ἐν Βιτωλίοις γραμματοδιδασκαλεῖον. Τὴν ἀρχὴν δὲ τῆς ἰδρύσεως σχολείου δὲν ἐνθυμοῦνται οὐδ' οἱ πρεσβύτεροι τῶν κατοίκων. Εἰς μόνος διδάσκαλος μετὰ βοηθοῦ, λαμβανομένου ἐκ τῶν διακρινομένων μαθητῶν αὐτῆς, ἐργάζετο ἐν τῇ σχολείῳ προίοντος δὲ τοῦ χρόνου προσετέθησαν καὶ ἕτεροι. Ζωὴ δ' ἐν αὐτῷ ἤρξατο ἀπὸ τοῦ 1852 καὶ ὅσον δὲ ὁ τῶν μαθητῶν ἀριθμὸς καὶ αἱ τοπικαὶ ἀνάγκαι ἤβξαν, προσελαμβάνοντο καὶ νέοι διδάσκαλοι.

Ἡ σύστασις παρθεναγωγείου χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1855. Τοῦτο ἐλειτούργει ἐπὶ τινεσὶ ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ, ἐκμισθουμένη ὑπὸ τῆς κοινότητος. Τὸ δὲ 1876 ἠγοράσθη ἀπὸ 1100 λιρῶν ὄθωμ. εὐρύχωρος οἰκία, ἥτις τροποποιηθεῖσα προσηκόντως ἐγχορήγησεν ὡς παρθεναγωγείου. Ἀπὸ διετίας δὲ, ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1882, λειτουργεῖ ἐν τῇ νεοδημιῶν καθιδρύματι, ὑπερ ἀνήγειρεν ἡ φιλομουσία τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολυτελεῶν ἀδελφῶν Δημητρίου, καταβαλόντων πρὸς ἀγορὰν γήπεδου καὶ οικοδομῆν ὑπὲρ τὰς 3,000 λιρῶν ἀγγλικῶν.

Δημοτικὰ σχολεῖα ὑπάρχουσι νῦν ἐν Βιτωλίοις πέντε, ὧν τὰ δύο εἰσὶ τέλεια, τὸ τρίτον ἡμιτελές, τὰ δὲ ἕτερα δύο γρηῃσοῦσι σπουδαίας βελτιώσεις. Ἡ πρῶτη δημοτικὴ σχολὴ ἔχει ἐπίσης κατὰστημα λιθοκτιστον, ἐν τῷ αὐτῷ δὲ περιβόλῳ ἴσονται καὶ τὸ τοῦ γυμνασίου.

Νηπιαγωγεῖα ὑπάρχουσι τρία. Τὴν ἐν θεμελίων δ' ἀνέγειρεν καταστήματος ὑπὲρ τοῦ δευτέρου νηπιαγωγείου ἐν τῷ περιβόλῳ, ἐν ᾧ καὶ τὸ τοῦ δευτέρου δημοτικοῦ ἠχοδόμηται, ἀνέλαβεν ἡ φιλογενεστάτη Μαρία Α. Οὐκονόμου, χήρα τοῦ Ἀναστάσιου Οὐκονόμου, καταβαλοῦσα 225 ὄθωμ. λίρας.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν συμπόντων τῶν ἐν Βιτωλίοις ἐκπαιδευτῶν ἀνέρ-

Γυμνάσιον Ἀδριανουπόλεως.

Ἐπαρχίης σχολῆς ἐν Ἀδριανουπόλει μνημονεύεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1862. Ἐνεκα ἔμως τῶν κατὰ τὸ 1490 καὶ 1515 ἐπισυμβασῶν πυρκαϊῶν, τὰ πάντα ἐξαρρησασῶν, ἡ σχολὴ γίνεται ἰδίᾳ ἡμῶν γνωστὴ ἀπὸ τοῦ 1550, διευθυνομένη ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Ζυγομαλά τοῦ Ἀργεῖου. Κατὰ δὲ τὸ 1819 μεταρρυθμισθεῖσαν φροντίδι τοῦ περιπότου μητροπολίτου Δωροθέου τοῦ Πρωτοῦ, διηύθυνεν ὁ ἀείμνηστος Στέφανος Καραθεοδωρῆς, διδάσκων τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, τὰ μαθηματικὰ, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν μετὰ δύο ἐτέρων διδασκάλων. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1878 ἐν νέου διαρρυθμισθεῖσα αὕτη προσέλαβε χαρακτῆρα γυμνασίου· πρῶτος δὲ αὐτοῦ γυμνασιάρχης ἐγένετο Ἰωάννης ὁ Βαργάδης, ὁ δὲ ἐν Τραπεζοῦντι Φροντιστήριον νῦν διευθύνων, διδάσχος δ' αὐτοῦ Γεώργιος ὁ Παγίδας καὶ τοῦτου Χριστόφορος ὁ Σαμαρταῖδης, ὁ μέχρι τοῦ νῦν γυμνασιάρχων.

Τὸ γυμνάσιον Ἀδριανουπόλεως ἔχον μέχρι τοῦ νῦν τρεῖς τάξεις γυμνασιακάς, ἀπὸ τοῦ προσεχούς ἔτους προσκίτται καὶ τετάρτην κατὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν οὕτω εἰς τέλειον γυμνάσιον. (*)

Ἀπὸ τοῦ 1881 τὸ γυμνάσιον ἐπρωκίσθη διὰ μεγαλοπρεπεστάτου κτιρίου, ἠχοδομημένου ἐν τῇ αὐτῇ θέσει, ἐν ᾗ ἔκειτο ἡ ἀπὸ τοῦ 1711 χρονολογουμένη σχολὴ, ἥς τὸ κατὰστημα, ἀνεγεροῦν ἐκ βίθρων τῶν

ἔχεται εἰς 1272, ὁ δὲ τῶν διδασκόντων ἀμφοτέρων τῶν γενῶν εἰς 23. Αἱ δαπάναι τῆς συντηρήσεως αὐτῶν ἀναβαλοῦσιν εἰς 2,000 ὄθωμ. λιρῶν. Οἱ δὲ πόροι, συμποσούμενοι ἐν τῶν 1000 λιρῶν, πηγάζουσι ἐξ ἀκινήτων κτημάτων, ἐκ κληροδοτημάτων, ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου καὶ ἐκ προαιρετικῶν συνδρομῶν, τοῦ ἐλλείμματος ἀναπληρουμένου ἐκ συνδρομῶν τῶν ἔξω ἑμογενῶν.

(*) Τὰ ἐν Ἀδριανουπόλει ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια ἀνέρχονται ἐν ὅλοις εἰς 15, περιλαμβάνοντα ὑπὲρ τὰς 2,300 μαθητῶν. Διακαθύνονται δὲ πρὸς συντήρησιν τούτων περὶ τὰς 3,000 ὄθ. λιρῶν. Μισαίς ἰδιαιτέρας ἄξιον τυγχάνει τὸ παρθεναγωγεῖον. Περιλαμβάνει τοῦτο 4 τάξεις τῆς πρωτοβαθμίου, ἥτοι προγυμνασιακῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ δύο γυμνασιακάς, ἀριθμοῦ ὑπὲρ τὰς 200 μαθητριάς. Προσκίτται δὲ ἐσοσούτω καὶ χαρακτῆρα διδασκαλείου διὰ τῆς προσθήκης παιδαγωγικῶν μαθημάτων. Δυστυχῶς τὸ κατὰστημα, ἐν ᾧ νῦν ἐγκαθίστηται τὸ παρθεναγωγεῖον, δύνανται ἴσως νὰ χρησιμοποιῆται, καθὰ αὐτόπαια ἐθεδαίωσαν ἡμεῖς, ὡς ἀγρῶν, οὐχ ὅμως καὶ ὡς κατὰστημα παρθεναγωγείου, πολλοῦ γε καὶ δειλῶν ἀπαιτεῖ ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ φιλοτιμία τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

1847 και επεκαθέν τῷ 1879, ἐπυρολήθη κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1880. Ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ νέου κτιρίου ἐδαπανήθησαν περὶ τὰς 3,500 ὄθωμ. λιβρῶν, μὴ ὑπολογιστένης τῆς ἀξίας τῶν λίθων, δωρηθέντων τῇ κοινότητι ὑπὸ τοῦ τότε γενικοῦ διοικητοῦ Ραούφ πασῶ.

Ἡ σχολὴ ἐκέντητο ἀξίαν λόγου βιβλιοθήκην, περιέχουσαν καὶ χειρῶν γραφα. Ἐἴτε ἔτιμος ἐξ ὀλιγωρίας, εἴτε ἀλλῶν ἕνεκα λόγων, τὰ βιβλία ταῦτα, ἐν ἀτάκτῳ καίμενα σωρῶ, ἐγένοντο ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν βορὰ τῶν σκωλήκων καὶ τοῦ εὐρώτου. Ἐκ ἔκτοτε χεῖρ εὐσεβῆς περισυνέλεξε τὰ ναυάγια, σώσασα ἕτι ἡδυνήθη, ἀγνωστον.

Κατώτερα ἐκπαιδευτήρια

ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς προαστείοις.

Σχολεῖα Φαναρίου.

Ἰσὸν καίμετον παρθενιαγωγεῖον, διαρραῦμενον εἰς τρία τμήματα, νηπιαγωγεῖον, σχολεῖον καὶ γυμναεῖον, ἀριθμεῖ περὶ τὰς 300 μαθητριάς.—Διδάκταλοι: Χρυσούλα Ἰωαννίδου, διευθύντρια, Π. Ἀσπριώτου, Α. Κρητικῶν, Α. Γιακούμα, Ζ. Ἀσπριώτου, Α. Διογενίδου, Λεόντιος Ἐλευθεριάδης, Α. Κουρμουζιάδης, Α. Δημητριάδης, Α. Σπαθάρης, Αἴμ. Νωνότης, Κ. Ζαχαριάδης, Ζησιμόπουλος, Κ. Φωκαεὺς, Οἰ. Ρουκ. Νηπιαγωγὸς Β. Λαμπῆ. — Ἐφοροί: Ὁ μητροπολίτης Ἡρακλείας Γρηγόριος, πρόεδρος, Δημ. Ξανθοπούλος, Γ. Πολιτάκης καὶ Βασ. Ἀβραμίδης. — Ἡ σχολὴ αὕτη οὐδένα ἔχει μόνιμον πόρον, μόνον δὲ μέσα τῆς μέχρι τοῦδε συντηρήσεως ἦσαν τὰ ἐξ εἰσθηρίων, λαχείου καὶ χοροῦ εἰσπραττόμενα. Τούτου ἕνεκα ἐλευρήθη ἀναγκασία ἡ σύστασις ἀδελφότητος πρὸς συντήρησιν τῆς σχολῆς. Γνωστὸν ὅτι ἡ σχολὴ αὕτη ἐπροκρίσθη ὑπὸ τοῦ μακαρίτου πατριάρχου Ἰωακείμ. τοῦ Β' διὰ 450 χιλ. γροσίων. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὸ πᾶσιν τούτο, ἀποτελούμενον οὐχὶ ἐκ χρημάτων πραγματικῶν, ἀλλ' ἐξ ὀμολογίων, ἐπιβαρυνόντων τὴν κοινότητα Ἀρτάκης, μένει εἰσέτι ἀνεῖσπρακτον καὶ ἰσῶς δικτελεσεῖ τοιοῦτον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

Ἡ συντήρησις τῆς σχολῆς, ὡς νῦν ἔχει, πάντων τῶν ἀνωτέρω μνημονευμένων κατήγηγτων δωρεῶν διδασκόντων, ἀπαιτεῖ ἐτησίαν δαπάνην

νῆν 600 περίπου ὄθωμ. λιβρῶν. Τὸ ἔλλειμμα νῦν ἀνέρχεται εἰς 350 λίρας ὀθωμανικῆς.

Παρθενιαγωγεῖον Παναγίου Ἰάφου, ἱερὸν ἐπὶ Κυρίλλου τοῦ Β', συντηρεῖτο ὑπὸ τῆς Ἀγιοταφειτικῆς Ἀδελφότητος. Ἀλλὰ ἀπὸ πενταετίας ἤδη ἕνεκα τῶν οικονομικῶν δυσχερειῶν, εἰς ὅς περιέστη, ὡς μὴ ἄρεσε, τὸ κοινὸν τοῦ Παναγίου Ἰάφου, ἡ σχολὴ αὕτη συντηρεῖται διὰ διδασκόντων, ἅτινα τελοῦσιν αἱ εὐπορώτεραι τῶν μαθητριῶν. Παρὰ δὲ τῆς ὀμολογουμένης φιλομουσίας τοῦ νέου πατριάρχου Ἰεροσολύμων δικαιοῦται πᾶς τις ν' ἀπεκδέχηται εἶτι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκπαιδευτικῆς ἱδρύματι τοῦ Παναγίου Ἰάφου καὶ τούτο ἀνακτῆσεται τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ εὐπορίαν.—Μαθητριάς νῦν ἀριθμεῖ 210, διδασκάλους δὲ ἀποκλειστικῶς μὲν τῆς σχολῆς δύο, Ἀσπασίαν Λαζαρίδου, διευθύντριαν, καὶ Καλλιόπην Κλιωναριάδου, νηπιαγωγὸν· ἐξωτερικοὺς δὲ, διδάσκοντας ὠρισμένους ὥρας καθ' ἑβδομάδα, τρεῖς: Βασιλεῖον Φωτιάδην, Γ. Κωνσταντινίδην καὶ Κ. Φωκαεῖα. — Δαπάνης ἔχει νῦν ἡ σχολὴ περὶ τὰς 200 λίρας ἐτησίως. Ἐφορεῖται δὲ ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπου τοῦ Παναγίου Ἰάφου.

Ἀμμοτική σχολὴ Μουχλίου,

ἀριθμοῦσα μαθητὰς περὶ τοὺς 70, ἔχει διδασκάλους τρεῖς, Ἀλέξανδρον Γεωργιάδην, τελειόφοιτον τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, διευθυντήν, Κωνσταντῖνον Ζαλαμύχαν, τὸν καὶ ἱεροδίακονον τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, καὶ Χρυσόστομον Παπαδόπουλον, προαιρετικόν. Ἡ σχολὴ συντηρεῖται ἐκ τῶν κτημάτων τῆς ἐκκλησίας, ἐξ εἰσθηρίων καὶ ἐξ ἐκτάκτων συνεισφορῶν.—Δαπάνη ἐτησίᾳ περὶ τὰς 100 ὄθ. λίρας.

Ἐφορευοῦσι δὲ αὐτῆς οἱ τῆς ἐκκλησίας ἐπίτροποι τοιοῦτοι δὲ νῦν εἰσι Θεόδωρος Βόλτου, Ἰωακείμ Χ' Μισαηλίδης, Ἀβραάμ. Οἰκονομίδης, Σωτήριος Ἀγγελίδης καὶ Σπυρίδων Μουτάρης.

Ἀμμοτική σχολὴ Φωτηριῶν,

περιέχουσα τάξεις 4 καὶ μαθητὰς 60.—Διευθυντῆς καὶ μόνος διδάσκαλος Δ. Δαναῆς.—Ἐφοροί Συμεωνάκης ἐφένδης Ἐφραϊμίδης καὶ Ἀλέξανδρος Ζωγράφος.

Πρόσοδοι: Δύο ἰδιόκτητοι οἰκίαι, ἐκκλησιαστικοὶ δίσκοι καὶ εἰσθηρία.—Δαπάναι ὑπολογίζονται εἰς λίρας ὄθωμ. 112, ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ μέλλοντος προσληφῆναι βοηθῶν μεθεδοσεῖα ἐκ λιβρῶν 80.

Σχολαία Τζιβαλλου.

Δημοτική σχολή, περιλαμβάνουσα τρεις τάξεις.—Μαθηταί 90—100.—Διδάσκαλοι δύο: Θ. Πανίδης, διευθυντής, Μαιώτης Μαιωσιάδης, βοηθός.

Παρθενγωγείον, διαιρούμενον εις τέσσαρας τάξεις.—Μαθήτριάς 50—60.—Διδάσκαλοι δύο: Ἑλένη Κασδόν, διευθύντρια, Σοφία Καραγιάννη.

Νηπιαγωγείον, περιέχον τάξεις τρεις, ὧν ἡ ἀνωτέρα χρησιμεύει ὡς προκαταρκτικῆ τῆς δημοτικῆς καὶ τοῦ παρθενγωγείου.—Νήπιαι 100—120.—Νηπιαγωγοί δύο: Καλλιόπη Μασσάλη καὶ Βασιλικὴ Δημητρίου.

Ἔτησία ὀλικὴ δαπάνη 45—50,000 γρ.—Μέσα συντηρήσεως ἡ ἐξ 20,000 ἔτησις ἐπιχορηγίται τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας ἁγίου Νικολάου, εἰσιτήρια, λαχεῖον καὶ προαιρετικὰ συνδρομαί.—Ἔφοροι: Γεώργιος Κυριακός, Ἀλκιθιάδης Μαυράκης, Σταμάτιος Πολίτης καὶ Θεολόγος Περθενογλως.

Ἡ σχολὴ ἔχει ἐντὸς μικρᾶς τιμῆς θήκης καὶ τινα βιβλία, ἐν οἷς καὶ χειρόγραφα, λείψανα πάντα μεγάλης βιβλιοθήκης, κατακερματισθεῖσης βιβλιοθήκῃ καὶ κατ' ὀλίγον ὑπὸ χειρῶν φιλομαθῶν.

Σχολαία Βλάγκας.

Σχολὴ ἄρρένων, ἔχουσα τάξεις ἕξ.—Μαθηταί 150 περίπου, διδασκόμενοι ὑπὸ τριῶν διδασκάλων, Ἰω. Π. Σιγάλα, διευθυντοῦ, Ἰω. Ἀρβανιτάκη καὶ Εὐθ. Σαραφοπούλου.

Παρθενγωγείον.—Μαθήτριάς 130, διδασκόμεναι ὑπὸ δύο διδασκάλων, Ἀργυροῦς Πατσαλιδίου καὶ Μαρίας Νικολάου.—Ἔφοροι: Δημήτριος Παπαδόπουλος, Στυλιανὸς Πλοῦμος καὶ Χ' Γεώρ. Μηνᾶ.

Μέσα συντηρήσεως: Ἐξ ἐμβατικῶν ἱερ. προεστειμένων, ἐκμισθώσεως οἰκίας καὶ φαρμακείου, ἕξ εἰσιτηρίων, λαχεῖου, μικταρικῆς σφραγίδος, δίσκων ἐπ' ἐκκλησίας καὶ ἐκτάκτων συνεισοφοῶν. Ἔτησίαν δαπάνη 32,000 γρ. περίπου.

Ἐν τῷ παρθενγωγείῳ διδασκονται καὶ στοιχεῖα γαλλικῆς.

Καὶ ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ σώζονται λείψανα πολιτισμοῦ. ἄλλοτε βιβλιοθήκης, ἐξαρτισθείσης ὑπὸ χειρῶν φιλομαθῶν.

Δημοτικὴ σχολὴ Τοπκαπού,

διαιρούμενὴ εἰς τέσσαρας τάξεις περιεχούσας 32 ἄρρενα καὶ 18 κοράσια, διδασκόμενα πάντα ὑπὸ ἑνὸς καὶ μόνου διδασκάλου, Ἐμμανουὴλ Μουτεβελλή, ἐκ τῶν τοῦ 1883 τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς. Ἐφορεύουσι δὲ τρεῖς: Ἰωάννης Νικολαΐδης, Ἀναστάσιος Στριματιᾶδης καὶ Γεώργιος Κωτσικόπουλος.

Μέσα συντηρήσεως, γρ. 1200 ἔτησίως ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, δίσκος ἐπ' ἐκκλησίας καὶ περιαγωγῆς ἐλεοδόκης ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς συνοικίας κατ' ἐκέρτην Κυριακὴν καὶ ἑορτήν. Ἔτησίαν δὲ δαπάνη γρ. 6,000. Ἐλλειμμα προκύπτει κατ' ἔτος.

Δημοτικὴ σχολὴ Τεκφοῦρ-σεράι,

διαιρούμενὴ εἰς τρία τμήματα καὶ πέντε τάξεις, πλὴν τοῦ νηπιαγωγικοῦ τμήματος.—Μαθηταί 50, ἐν οἷς καὶ πέντε κοράσια.—Διδάσκαλος εἷς καὶ μόνος, Ἰ. Νομισματιᾶδης, τελειοφοίτος τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, διδασκῶν ἐκτὸς τοῦ προγράμματος καὶ γαλλικὰ.

Ἡ σχολὴ ὀφίσταται ἀπὸ τοῦ 1850, ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς μόνον κατ' ὄνομα σωζομένης νῦν ἀδελφότητος «Ὁμοιοῦς», μολὶς ἀριθμούσης 25 ἐκ τῶν 80 ἄλλοτε αὐτῆς μελῶν.—Δαπάνη ἔτησίαν 5,100 γρ. Αἱ δὲ πρόσδοσι πηγάζουσαι ἐκμισθώσεως δύο δωματίων κατὰ τὸ Ἀσμά-ἀλτι, συνδρομῆς ἀδελφότητος, δίσκων ἐπ' ἐκκλησίας, μουκταρικῆς σφραγίδος, βαπτίσεων καὶ περιαγωγῆς ἐλεοδόκης, ἀναβαίνουσι κατ' ἔτος εἰς γρ. 3,500. Ἐλλειμμα 1600 γρ. Δὲν δύναται δὲ οὐδὲ παιδονόμος νὰ ἔχη ἡ σχολὴ, ἕνεκα τῆς οικονομικῆς δυσχερείας.—Ἔφοροι: Δημήτριος Ἀριστοτέλους, Χουρμούζης Ἰωάννου, Σωτήριος Ἀδαμαντιᾶδης, Μαργαρίτης Νικολάου, Φώτιος Πανγκιώτου.

Δημοτικὴ σχολὴ Σαρμασικίου,

διαιρούμενὴ εἰς τέσσαρας τάξεις, ὧν ἡ κατώτατη ἀποτελεῖ τὸ νηπιαγωγικὸν τμήμα.—Μαθηταί 44, ὧν 8 κοράσια, ἦτοι σχεδὸν 1 κατὰ οἶκον (δίδει ἡ συνοικία Σαρμασικίου περιλαμβάνει 40 οἰκίας).—Διδάσκαλος εἷς καὶ μόνος, Σάββας Σαβδόπουλος.—Ἔφοροι: Χ' Γεώρ-

γίος, Ἀπόστολος Ἀμφοῦς, Ἀπόστολος Βουτυρᾶς. — Ἐτησίαι δαπάνη 45 λίραι περίπου, καταβαλλόμεναι ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἐκκλησίας.

Δημοτικὴ σχολὴ Ξυλοπόρτης,

ἀριθμοῦσθ' μαθητᾶς 90 καὶ διδασκάλους δύο, Ἀναστάσιον Οἰκονομίδην, ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, καὶ Β. Βαξεβάνογλου.

Πρόσοδοι: Ἐτησίαι ἐπιχορήγησις ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ ἀρχαιμματος τῶν Βλαχερνῶν, γρ. 5,400, περιελαβὴ δέσται ἐκ τῶν ἐπιφανῶν καὶ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀποπέροντος ἐτησίως ὡς ἔγγιστα 2,000, εἰσιτήρια καὶ διδάκτρα μαθητῶν 2,000, συνδρομὴ τῆς ἀπὸ δεκαεξατίας ὑφισταμένης καὶ λειτουργούσης ἐν τῇ συνοικίᾳ κατὰ καλῆς ἠθροῦ ἀδελφότητος τῶν ἀπόρων μαθητῶν» καὶ ἄλλων ἐμογενῶν εἰσφοραί.—Αἱ δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 110 ὄθ. λίρας, ὧν 96 διατίθενται εἰς μισθοδοσίας διδασκάλων, αἱ δὲ λοιπαὶ εἰς καθύμνον ὕλην, πόσιμὸν ὕδωρ κλπ.

Κατὰ τὴν περικαίαν τοῦ 1879 πυρποληθέντος τοῦ κτιρίου τῆς σχολῆς, αὕτη ξενίζεται ἔκτοτε ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ καταστήματι τῆς ἀδελφότητος, καταβαλλούσης νῦν τὸ ἀντίστοιχον εἰσιτηρίων, διδάκτρων καὶ βιβλίων 90 ἀπόρων μαθητῶν.

Ἡ διοικητικὴ τῆς σχολῆς ἀρχὴ πηγάζει ἐκ τε τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἐνορίας. Οἱ παρ' αὐτῆς ἐκλεγέντες κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος εἰσὶ: Δ. Καραμάνος, Στέφανος Μιχαήλ καὶ Ἰωάννης Σιδόντης, οἵπερ μετὰ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως τῆς ἀδελφότητος ἀποτελοῦσι τὴν πεντάμελῆ ἐφορίαν.

Σχολεῖα Χάσκησι.

Σχολὴ ἑλληνικὴ διακρινόμενὴ εἰς τρεῖς τάξεις, περιεχούσας 35 μαθητᾶς.—Διδάσκαλος εἰς καὶ μόνος, Γεώργιος Παπαδόπουλος, ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, διδάσκων ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἑξαιτίας. Πλὴν τῆς ἑλληνικῆς διδάσκονται καὶ στοιχεῖα γαλλικῆς ἐν τῇ ἀνωτάτῃ τάξει ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἔχοντος καὶ τὸ μάθημα τῆς ἀριθμητικῆς ἐν πάσαις ταῖς τάξεσι τοῦ παρνεναγωγείου.

Δημοτικὴ σχολὴ, διακρινόμενὴ εἰς δύο τάξεις, ὑποδιακρινόμενᾶς εἰς

4 τμήματα περιέχοντα 80 μαθητᾶς.—Διδάσκαλος εἰς καὶ μόνος, Ἀντώνιος Πετρίδης, τελειοφοίτος τοῦ διδασκαλείου Σεφρῶν.

Παρνεναγωγεῖον, διακρινόμενὸν εἰς τρεῖς τάξεις, περιεχούσας 36 μαθητῶν, διδασκόμενᾶς ὑπὸ τῆς διευθυντοῦσας Φλώρας Νικολαΐδου, τελειοφοίτου τῆς «Παλλάδος», καὶ τῆς βοηθοῦ αὐτῆς.

Νηπιαγωγεῖον, ἰδρυθὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους, περιλαμβάνει νήπια 70.—Νηπιαγωγὸς Ἀννέτα Ἰωάννου, πτυχιούχος τῆς «Παλλάδος».

Πόροι: Πρόσοδοι ἰδιοκτητῶν καταστημάτων, τόκοι τοῦ κληροδοτήματος τῶν ἀειμνήστων ἀδελφῶν Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, ἀποπέροντος κατὰ μῆνα λίρας 10.—Δαπάνη ἐτησίαι λίραι 300.

Ἐφοροί: Κωνσταντῖνος Ἀργυρόπουλος, πρόεδρος, Παναγιώτης Παρμενίδης, ἐπίπτης καὶ ταμίας τῶν σχολείων, καὶ Μιχαὴλ Παπαδόπουλος, γραμματεὺς.

Δημοτικὴ σχολὴ προπόδων Ταταούλων

(Ἐδαγγελιστρίας).

Μαθητᾶι 160, κατατεταγμένοι εἰς τρεῖς τάξεις 4 καὶ διδασκόμενοι ὑπὸ τριῶν διδασκάλων, Δ. Γρηγοριάδου, τοῦ καὶ διευθυντοῦ, Ἀποστόλου Δημητριάδου καὶ Ἡ. Δεστούνη.—Μέσα συντηρήσεως, ἐμβατικῶν ἱερῶν, προαιρετικὰ τέλη γάμων, βαπτίσεων, κηδεῶν, δικαιοῦματά κοινοτικῆς σφραγίδος, δέσται ἐπ' ἐκκλησίας καὶ ἐλεοδόων. Τούτοις προστίθενται αἱ πρόσοδοι κτημάτων τινῶν καὶ ἡ ἐκ 48 λ. Τ. ἐτησίαι χορηγία Γεωργίου τοῦ Ζαρίση, ὡς καὶ ἡ ἐκ λιρῶν 6 ἐτησίαι συνδρομὴ τῆς Ἐπιμελητικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος καὶ ἄλλαι ἔτακτοι δωρεαί.—Ἐτησίαι ὅλικα δαπάνη λίρ. ὄθ. 240 περίπου.

Ἐφοροί: Δ. Γ. Μαστράτος, Γ. Πούμσουρας, Ἀναστάσιος Παπαδόπουλος καὶ Ἄλλ. Γουναρόπουλος.

Σχολεῖα Ταταούλων.

Σχολὴ ἑλληνικὴ, περιέχουσα μαθητᾶς 100, διακρινόμενᾶς εἰς τρεῖς τάξεις, διδασκόμενᾶς κατὰ πρόγραμμα, διεφθμισμένον πρὸς τὸ τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, ὑπὸ τριῶν διδασκάλων, Ἀποστόλου Β. Οἰκο-

νομήδου, τοῦ καὶ διευθυντοῦ, Ἀντωνίου Κωνσταντινίδου καὶ Στεφάνου Μορφιάδου.

Δημοτικὴ σχολή, λειτουργοῦσα κατὰ τὸ σύστημα Ramshorn.—Μαθηταὶ 250.—Διδάσκαλοι τρεῖς, Κ. Καλλιγᾶς, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν διευθύνων τὴν σχολήν, Ν. Βασιλάπουλος καὶ Π. Βαφόπουλος.

Παρθεναγωγεῖον μετὰ νηπιαγωγείου, διαιρούμενον εἰς τέσσαρας τάξεις, ὧν αἱ δύο ἀνώτεροι ἀντιστοιχοῦσι πρὸς α' καὶ β' γυμνασίου. Περιέχει μαθητρίδας 240, διδασκόμενας ὑπὸ πάντε διδασκάλων, Θέκλης Πρασίνου, διευθυντρίδας, Βασιλείου Φωτιάδου, Λαμπρινῆς Πιταράκη, Κλεοπάτρας Γλυκῆ καὶ Λάουρας Bossoni. Ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ διδάσκει καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς γαλλικᾶ.

Τὸ νηπιαγωγεῖον περιλαμβάνει 160 νήπια, ἔχει τρεῖς διδασκάλους, Ἀμαλίαν Ἐλευθεροπούλου, τὴν καὶ διευθύντριαν αὐτοῦ, Λάουραν Bossoni καὶ Αἰκατερίνην Φωτίου.

Ἐτησίᾳ δαπάνη 90,000 γρ. Μέσα συντηρήσεως: α' ἐκκλησιαστικῆ ἐπιχορηγήσεως, β' ἐμβλητικῶν ἱερῶν, γ' δικαιώματα εἰσιτηρίων, δ' ἑβδομαδικὰ διδάκτρα μαθητῶν, ἐξαίρεται τῶν ἀπόρων, ε' ἐτήσιον λαγεῖον καὶ σ' βοηθήματα τῶν δύο ἐν Τατασόλοις ἀδελφοτήτων: «Φιλοπτώχου» καὶ «Εὐεργετικῆς».

Ἐφοροί: Ἐμ. Δ. Νοτάρης καὶ Σ. Κούμας.

Βιβλιοθήκη: Ἐν τῷ ἐφορείῳ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς ὑπάρχει μικρὰ τις βιβλιοθήκη, περιέχουσα περὶ τοὺς 200 τόμους ποικίλης ὕλης· ἐν δὲ τῷ ἐφορείῳ τοῦ παρθεναγωγείου ὑπάρχουσι δύο βιβλιοθήκαι, ὧν ἡ μὲν περιέχει ἑλληνικᾶ, ἡ δὲ γαλλικὰ βιβλία, ἅπαντα συμπροσούμενα εἰς 450 τόμους ποικίλης ὕλης.

Δημοτικὴ σχολὴ Φερὶνοί,

διαιρούμενη εἰς 4 τάξεις, ἐνέγραψε κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ἄνω τῶν 100 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἀναμειχθῆ διδασκόμενων. Ἐκ τῶν 15,000 γρ. ἅτινα ἀπαιτοῦνται ἐτησίως πρὸς συντήρησιν τῆς σχολῆς, 48 λ. Τ. προσφέρει ὁ Γεώργιος Ζαρίφης, περὶ τὰ 1500 γρ. ἡ αὐτῶν πρὸ δεκαετίας πρὸς ὑποστήριξιν καὶ διαρκεσιν τῆς σχολῆς συστάσα ἀδελφότης, τὰ δὲ λοιπὰ ἐξευρίσκονται διὰ τῶν καὶ παρ' ἄλλαις ἐνοριακαῖς σχολαῖς εἰθισμένων μέσων.

Διδάσκαλοι Χρ. Θεοχαρίδης καὶ Β. Κοῦζος.

Σχολεῖα Σταυροδρομίου.

Ἡ κοινότης Σταυροδρομίου, περιλαμβάνουσα τρεῖς ἐνορίας, τὴν τῆς Παναγίας, Εἰσοδίων, τὴν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος, διατηρεῖ τρία σχολεῖα, ἠνωμένα διοικητικῶς: προγυμνάσιον, δύο δημοτικὰ καὶ νηπιαγωγεῖον. Μαθηταὶ ἀριθμοῦνται ἐν β-λοῖς 750, διδασκόμενοι ὑπὸ δέκα καὶ ὀκτὼ διδασκάλων: Θεοδώρου Ι. Παπαθεοδώρου, διευθυντοῦ, Κ. Πιρίτση, Ἀδρακί Μελιάνη, Πέτρου Παπαρροσύη, Ν. Βούρου, Ν. Δεσποτινίου, Κ. Ὁρφανοδάκη, Εὐστρατίου Παπαδοπούλου, Βασιλείου Νατόλη, Χρήστου Γεωργιάδου, Πέτρου Κωνσταντινίδου, Κωνσταντίνου Ἠλιάδου, Ἰωάννου Βασιλάδου, Νικολάου Εὐσταθίου, Ἀνδρέου Καμίλη, Μαρίας Ψιμιλοπούλου, Ἀθηνᾶς Κοφιώτου καὶ Σοφίας Παπαευσείδου. Ἐφοροὶ δὲ εἰσὶν: Κ. Καλλιάρχης, Θ. Κοσσοῦδης, Μιχαὴλ Λενός, Β. Οἰκονομίδης καὶ Σ. Βακάς.

Αἱ δαπάναι ὑπολογίζονται περὶ τὰς 1500 λίρας. Μέσα δὲ συντηρήσεως εἰσὶν αἱ τῶν αὐτῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν ἐτήσια ἐπιχορηγήσεις: Παναγίας 720 ὀδ. λίρ., Ἁγίου Κωνσταντίνου 72 ὀδ. λίρ. καὶ Ἁγίας Τριάδος ἐπισης 72 ὀδ. λίρ., τὸ ἕμιον τοῦ προΐοντος τοῦ ἐτησίου χοροῦ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, τὰ ἐκ τῶν εἰσιτηρίων εἰσπραττόμενα καὶ ἔκτακτοι εἰσφοραὶ.

Ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους εἰσῆλθη εἰς τὸ προγυμνάσιον ἡ φυσικὴ καὶ γυμναστικὴ διὰ πειραμάτων διδασκομένη.

Παρθεναγωγεῖον ἀπόρων κορασιῶν, διοικούμενον ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων ἐν Σταυροδρομίῳ ἠνωμένων ἐκπαιδευτηρίων. Διήρηται εἰς 3 τμήματα, σχολεῖου, συνδιδασκτικοῦ καὶ νηπιαγωγείου, ἀριθμεῖ δὲ νῦν μαθητρίδας 650, ὧν 100 εἰσι κατατεταγμένοι ἐν τῷ σχολεῖῳ, 250 ἐν τῷ συνδιδασκτικῷ καὶ 300 ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ.

Τὸ παρθεναγωγεῖον τοῦτο, τὸ σπουδαίας ὕψους παρασχὼν τῇ ἡμετέρᾳ κοινότητι, διευθύνεται ἀπὸ εἰκοσαετίας ἤδη ὑπὸ Ἑλένης Α. Καλογερά. Διδάσκαλοι σχολεῖου τρεῖς: Πολύκαρπος, ἀρχιμανδρίτης καὶ προϊστάμενος τῆς ἐν Γαλατᾶ ἱερᾶς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, Νικήτας Παπαγιαννόπουλος καὶ Σταματῖνα Καλογερά. Συνδιδασκτικῶς δύο: Σταματῖνα Ἀναλίου καὶ Σταματῖνα Φραγκάκη. Νηπιαγωγεῖον τέσσαρες: Θεοδώρα Λουίζου, Μαρία Φραντζέσκου, Αἰκατερίνη Φραντζέσκου καὶ Ἄννα Ἀντωνίου, ἐπιμελήτρια ἐργασίμων.

Ἐτησία ὀλική δαπάνη λ. Τ. 1000.—Πόροι: Συνδρομὴ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Ρωσίας καμπεόβολα 3,000, ἐξ ἐργοχειρῶν καὶ λαχείου λ. Τ. 300, ἐξ εἰσιτηρίων 200, ἐκ διαφόρων συνδρομῶν 150.

Ἐφοροὶ πέντε: Ε. Τρικυταφυλλίδης, ἱατρός, Π. Καζανόδης, Ν. Ψυχάρης, Ἰω. Γκιών καὶ Κ. Μαλλιάδης.

Κοσμητήρια πέντε: Ἀργυρῶ Μ. Καλθοκορέτη, Ἐλένη Ν. Ζακίρη, Φιλομήλα Θ. Μαυρογορδάτου, Μαρία Εἰδοτ. Εἰδογιάννου καὶ Ἀργύρη Ι. Ζίφου.

Σχολεῖα Γαλατῶν.

Ἀστική σχολὴ ἀρρένων, διηρημένη εἰς ἑπτὰ τάξεις, περιεχομένης μαθητῶν 364, διδασκόμενους ὑπὸ πέντε διδασκάλων, Κ. Γεωργιάδ, διευθυντοῦ, Γ. Ι. Κούζου, Γ. Α. Ἰλλίδου, Γ. Ι. Πολυδέτου, Γ. Δημητριάδου, πάντων, πλὴν τοῦ διευθύνοντος, τελειοφοίτων τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς.

Παρθενωγωγεῖον μετὰ νηπιαγωγείου.—Μαθηταὶ 58, νήπια 254, τὸ ὄλον 312.

Διδάσκαλοι τέσσαρες: Μαρία Νομικοῦ, διευθύντρια, Πέτρος Πεταλίδης, Ἰουλίττα Α. Σικελιανοῦ, Ἄννα Α. Σικελιανοῦ. Νηπιαγωγὸς Ἐλένη Ἀδαμαντίδου μετὰ δύο βοηθῶν, Ἀλεξάνδρος Πανταζῆ καὶ Χαρικλείας Μιλάνου.

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους καὶ τὸ πρόγραμμα τοῦ παρθενωγωγείου διαρρυθμίζεται ὁμοιόμορφως πρὸς τὸ τῆς σχολῆς τῶν ἀρρένων, οὕτως πλῆρους ἀστικῆς σχολῆς.

Ἐτησία ὀλική δαπάνη λίραι 80. 1200.—Μέσα συντηρήσεις: Αἱ τῶν ἐν Γαλατῶν τεσσάρων ἐνοριακῶν ἐκκλησιῶν ἐτήσια ἐπιχορηγήσεις καὶ ἄλλαι τινὲς τακτικαὶ καὶ ἔκτατοι πρόσοδοι, εἰσφοραὶ καὶ δωρεαὶ φιλογενῶν, ἐνεργοῦμεναι διὰ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τῆς αὐτοῦ ἀπὸ ἐννεακαιετίας ὀρισταμένης Φιλοεκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος, τοῦ διέποντος τὰ εκπαιδευτήρια Γαλατῶν, καὶ τῶν ἀξιοτίμων κοσμητηρίων τοῦ παρθενωγωγείου.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον ἀποτελεῖται μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν χορηγοῦσάν ἐκκλησιῶν οἱ ἐξῆς: Κ. Ἡρόκλης Βασιλάδης, πρόεδρος, Ζήσης Θ. Ζήση καὶ Ν. Κασιγέρης, Α. Παλαιολόγος, Γεώργ. Πρωγά-

κης, Α. Σαργιάδης, Ἐμμ. Μελετινός, Μ. Ι. Βογιατζής, Ν. Εὐσταθίου, Ν. Ἀλφοντζής καὶ Ν. Καρδαμάτης.

Κοσμητήρια δ' εἰσὶν αἱ ἐξῆς: Ἀγλαΐα Γ. Μαυρογορδάτου, Ἀλιαντερίνη Φ. Μαυρογορδάτου, Χαρίκλεια Ν. Ἀκάτου καὶ Πηνελόπη Ν. Δικαίου. Αἱ ἐρίτιμοι αὗται θέσπονται, ἀπὸ μακροῦ ἔθου ἐργαζόμεναι μετ' ἀξιοθαυμάστου ζήλου ὑπὲρ τῶν εκπαιδευτηρίων Γαλατῶν, ἀρθρον συκομίζουσι τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς κοινότητος ταύτης.

Σχολεῖα Ξηροκρήνης.

Σχολὴ ἀρρένων.—Μαθηταὶ 25.—Διδάσκαλος Ἄναστ. Συμεωνίδης Παρθενωγωγεῖον (ἀρτισύστατον).—Μαθηταὶ 35.—Διδάσκαλοι δύο: Ἀθηνᾶ Μητροπόλου καὶ Σοφία Ἰωάννου, βοηθός.

Ἐφοροὶ: Νικόλαος Τσιράγγελος.—Ἐτησία ὀλική δαπάνη γρόσια 10,800. Συντηροῦνται δὲ ἀμφότερα τὰ εκπαιδευτήρια ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἐκκλησίας καὶ διὰ διδάκτρων.

Σχολὴ Βαρσοχωρίου.

διηρημένη εἰς τρία τμήματα, νηπιαγωγεῖον, προκαταρκτικὸν καὶ σχολεῖον.—Μαθηταὶ 145, μαθήτριαι, ἐν τῷ αὐτῷ διδασκόμεναι, 50.—Διδάσκαλοι πέντε: Γ. Ἀδαμαντιάδης, διευθυντής, Κωνσταντῖνος Ἱεροδιάκονος, Π. Ζαχαριάδης, Ζ. Ἰωαννίδης καὶ Α. Βαφειάδης. Ἐκ τῶν ξένων γλωσσῶν διδάσκειται ἡ τουρκικὴ καὶ γαλλικὴ. Δαπάνη 200 δθ. λίραι. Ἡ σχολὴ, μὴ ἔχουσα μονίμους πόρους, συντηρεῖται δι' ἐκτάκτων συνεισφορῶν.

Ἐφοροὶ: Μ. Τζελέπης, Α. Βαζικινιάδης, Ν. Ἀγαπητίδης, Α. Δημητριάδης.

Δημοτικὴ σχολὴ Σωσθενίου.

Ἡ σχολὴ αὕτη μόλις συντηρουμένη, ἕνεκα ἀπορίας μέσων, ἀρτιμεινεντήχοντα μαθητῶν.—Διδάσκαλος Κωνσταντῖνος Βυζάντιος, οὗ ἡ μισθοδοσία γρ. κατὰ μῆνα 180 λ.

Ἐφοροὶ: Γεώργιος Χ' Πέτρου καὶ Δημ. Εὐστρατιάδης.

Σχολεία Νεοχωρίου.

Ἐν Νεοχωρίῳ ὑπάρχουσι τρία ἐκπαιδευτήρια, σχολὴ ἀρρένων, παρθενιαγωγεῖον καὶ δημοτικὴ (ἢ τῶν Ἰωνιδῶν).

Ἡ τῶν ἀρρένων διευθυνομένη ἀπὸ ἐννέα ἡδὴ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ ἐξ Ἠπαύρου Ἰωάννου Παγούνη μέχρι τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου περιεῖχε τέσσαρας τάξεις· ἐδιδάσκοντο δὲ ἢ μὲν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ τὰ συμπληρωματικὰ μαθήματα ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ καὶ ἐνὸς βοηθοῦ, ἢ δὲ τουρκικὴ ἀπὸ ἐξ ἐτῶν ὑπὸ Μ. Τσικούρα. Πολλοὶ δὲ τῶν μαθητῶν ἀπολυθέντες τῆς σχολῆς ταύτης κατατάχθησαν ἐν τῇ πέμπτῃ τάξει τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ ἐν τῇ δευτέρῃ γυμνασίου τοῦ «Ἑλληνικοῦ Λυκείου», τοῦ ὑπὸ Α. Τάγγη καὶ Χ. Κατζίηρησίου διευθυνομένου. Ἀλλὰ δυστυχῶς κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος ἡ σχολὴ αὕτη, ἕνεκα λόγων οἰκονομικῶν, ἐπάθε σπουδαίαν κολύβωσιν, τῶν τάξεων περιορισθεῖσιν εἰς δύο καὶ μόνας, διδασκομένας ὑπὸ μόνου τοῦ διευθύνοντος, ἐτέρου τινὸς διδάσκοντος ἄλλοις τουρκικῶν. Οἱ μαθηταὶ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἦσαν ἀκριβῶς 44. Ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ὑπάρχει καὶ μικρὰ τις βιβλιοθήκη, περιέχουσα περὶ τοὺς 60 τόμους, ὧν οἱ κυριώτεροι εἰσὶν ἑλληνολατινικαὶ ἐκδόσεις ἐκκλησιαστικῶν πατέρων.

Τὸ παρθενιαγωγεῖον φερόνυμον τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου, κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἔτος δικιρούμενον εἰς δύο τμήματα, περιεῖχε 140 μαθητριάς. Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος προστέθη καὶ νηπιαγωγικὸν τμήμα· ἦσαν δὲ μέχρι τέλους Ὀκτωβρίου ἐν μὲν τῷ ἀνωτέρῳ τμήματι μαθήτριάς 22, ἐν τῷ προκαταρκτικῷ 53 καὶ ἐν τῷ νηπιαγωγικῷ 65, τὸ ὅλον 140, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν. Διδάκταλοι: Αἰκ. Θ. Τάγγη, ἢ καὶ διευθύντρια ἀπὸ δύο ἐτῶν, καὶ Ἀναστασία Κ. Τσινάρη, ἀπὸ 18 ἐτῶν διδάσκουσα, μετὰ μίξ νηπιαγωγού.

Παρθενιαγωγεῖον ὑπῆρχεν ἐν Νεοχωρίῳ πρὸ 25 περίπου ἐτῶν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1872 ἀνηγέρθη τὸ νῦν λειτουργοῦν δαπάνῃ τῆς Α. Ἐξοχότητος τοῦ Χρ. Ζωγράφου, ὅπερ, πρὸς κτισθὴν διὰ κεφαλαίου χιλίων λίρῶν, δικαίως ἐπωνομάσθη Ζωγράφειον.

Δαπάνη ἐτησίᾳ τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν ἔτος περὶ τὰς 210 ὀβ. λίρας, κατὰ δὲ τὸ παρὸν 150· τοῦ δὲ παρθενιαγωγείου κατὰ μὲν τὸ παρελθὸν περὶ τὰς 210, κατὰ δὲ τὸ παρὸν περὶ τὰς 300 ὀβωμ. λίρας.

Μέτα συντηρήσεως τῶν δύο τούτων ἐκπαιδευτηρίων εἰσὶ: α' τὰ εἰσπραττόμενα ἐξ εἰσιτηρίων, β' ἐκ τόκων κεφαλαίων, γ' ἐκ δισκῶν ἐπ' ἐκκλησίας, δ' ἐκ λαχείου παρθενιαγωγείου, ε' ἐκ βάπτισεων καὶ στέψεων, στ' ἐκ μισθώσεως κτημάτων τινῶν, ζ' ἐκ θεάτρων ὑπαραστάσεων καὶ η' ἐκ προαιρετικῶν συνεισφορῶν τῶν κατὰ τὸ θέρος παρεπιδημούντων πλουσίων ἑμογενῶν. Ἐφοροὶ ἀμφοτέρων: Ἰωάννης Σισμάνογλου, Εὐστάθιος Εὐγενίδης, Β. Σορκασιώτης καὶ Γ. Κόμπης.

Ἡ δημοτικὴ σχολὴ διηρημένη εἰς τέσσαρας τάξεις περιεῖχει μαθητὰς 150. Διδάκταλοι δύο: Βασίλειος Χειρουσεμιδής, ὁ καὶ διευθυντῆς τῆς σχολῆς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ὁ βοηθὸς αὐτοῦ Στέφανος Ἀναστασιδής. Ἡ ἐτησίᾳ δαπάνη τῆς σχολῆς ταύτης ὑπολογίζεται εἰς 110—120 ὀβ. λίρας. Συντηρεῖται δὲ ἐκ τῶν προσόδων τῶν ἀκινήτων κτημάτων, ἃ διέθετο ὁ ἱδρυτῆς αὐτῆς Κ. Ἰπλικταῆς, ἀναρχομένων ἐτησίως εἰς 54 λίρας καὶ ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν εἰσιτηρίων, ἀναρχομένου εἰς 25 λίρας.

Τὴν ἰσότιμον πενταμελὴ ἐφορίαν ἀποτελοῦσιν οἱ ἐξῆς: Κωνσταντῖνος Καραθεοδωρῆς, Τηλέμαχος Καραθεοδωρῆς, Ἰωάννης Λαμπιῆς καὶ Γεώργιος Ἀποστολίδης.

Σχολεῖα Θεραπειῶν.

Σχολὴ ἀρρένων.—Ἡ σχολὴ αὕτη ἰδρύθη περὶ τὰ τέλη παρελθόντος αἰῶνος. Ἐν αὐτῇ διδάσκονται ἤδη 140 μαθηταί, διηρημένοι εἰς τέσσαρας τάξεις· ἐν τῷ πρωτοβαθμίῳ τμήματι διδάσκεται καὶ ἡ γαλλικὴ. Διδάκταλοι τρεῖς: Φ. Δημητριάδης, διευθυντῆς, Β. Σκάρδης, Κ. Σεραιδάρης.

Ζηρησίον νηπιαγωγεῖον.—Τοῦτο ἰδρύθη κατὰ τὸ ἔτος 1879 δαπάνῃ τοῦ ἐδεργέτου τοῦ ἔθνους Γ. Ζηρησί. Ἐν αὐτῷ διδάσκονται 200 νηπια ἀρρένα τε καὶ θήλεα. Διευθύντρια Αἰκατερίνη Παπαδοπούλου, βοηθὸς Ὀλγα Παπανικολάου. Πόροι τῶν δύο τούτων σχολείων λίραι ὀβωμ. κατ' ἔτος 300, προσφορὰ Γ. Ζηρησί καὶ τὰ ἐνοίκια κτημάτων τινῶν τῆς σχολῆς. Ἐτησίᾳ ὀλικὴ δαπάνη λίραι ὀβ. 400.

Ἐλισαβέτιον παρθενιαγωγεῖον.—Τοῦτο ἰδρύθη δαπάνῃ τῆς Ἐλισαβέτ Βαλτατζῆ. Μαθητριάς 80. Διευθύντρια Πολυζένη Ἀδραμιῆδου, βοηθὸς Χρυσὴ Ἰωάννου. Πόρους δ' ἔχει τὸ κατ' ἔτος ἐναργόμισ-

νον λαγείον υπό την εποπτείαν τῶν κοσμητριῶν. Ἐτήσια ὀλική δαπάνη λίρ. 80. 120.

Ἐφοροὶ σχολῆς ἀρρένων καὶ νηπιαγωγείου: Ἰακώβος Ἰακώβου, Ἰω. Προῦσος, Ἄθ. Βασιλειάδης.—Κοσμητρίαι παρθενιαγωγείου: Σοφία Βαλτατζή, Ἐλένη Σιμηριώτου καὶ Μαρία Νικολοπούλου, μετ' ἀξιαγαστοῦ φιλοτιμίας ἐργαζόμεναι.

Σχολεῖα Βουγιουκ-δερέ.

Σχολὴ ἀρρένων. Μαθηταὶ 130. Διδάσκαλοι 2, Ἀ. Ἐλευθεριάδης καὶ Δ. Κιλέμης. Ἐν αὐτῇ διδάσκονται πλὴν τῆς ἐλληνικῆς, ἡ τουρκικὴ καὶ γαλλικὴ.

Πόροι αὐτῆς: Ἐνοικία κτημάτων τῆ σχολῆ ἀνηκόντων, ἡ περιαγωγή κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ἐλεοδόχης καὶ μικραὶ τιναὶ ἐκτακτοὶ εἰσπράξεις. Δαπάναι ἐτήσιοι λίραι 80 μ. 146. Ἐν ταῖς δαπάναις ταύταις λογίζονται λίραι 80 μ. 24, σύνταξις χορηγουμένη ὑπὸ τῆς ἐφορίας Μ. Νέγρη, διδάξαντι ἐπὶ τριάκοντα καὶ ὀκτώ ἔτη ἐν τῇ τῆς κοινοῦτητος σχολῇ καὶ ἀπὸ ἐνὸς ἔτους ἀποσυρθέντι τῆς ὑπηρεσίας.

Ἐφοροὶ: Γεώργιος Ἀντωνίου, Χ. Φούστας, Μιλὴν Γρέγορίτς, Χ. Καρμένεδοιτς καὶ Γ. Ἐλπίδης.

Παρθενιαγωγεῖον. Μαθήτριάς 140. Διδάσκαλοι 2, Ἄννα Σεργιάδου καὶ Αικατερίνη Τσαροπούλου. Ἐν αὐτῷ διδάσκεται πλὴν τῆς ἐλληνικῆς ἡ γαλλικὴ.

Πόροι αὐτοῦ: Ἡ ἐπιχορήγησις τῆς βασιλικῆς αυτοκρατορικῆς κυβερνήσεως ἐκ βουβλίων χαρτίνων 1000 καὶ ἡ κατ' ἔτος ἐναργουμένη ἐκκύβευσις ἐνὸς λαχείου ἐργοχειρῶν. Δαπάναι ἐτήσιοι λίραι 80. 150.

Τὸ παρθενιαγωγεῖον ἐφορεύεται ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Δέρκιων, ἀντιπροσωπευόμενον ὑπὸ Α. Βιτάλη.

Δημοτικὴ σχολὴ Γενί-μαχαλέ.

Μαθηταὶ μέχρις 100. Διδάσκαλοι δύο: Χαράλαμπος Χρυσόπουλος, ὁ καὶ ἱεροδίκουρος τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας, καὶ Ἰω. Ἀναγνωστόπουλος.

Πόροι: Γενιόθωσις κτημάτων. Δαπάναι ἐτήσιοι λίραι 80. 76.—Ἐφοροὶ: Χ. Κωστής, Κ. Πασχάλλης, Ν. Ἀναγνωστόπουλος.

Σχολεῖα Τσεγιέλκιοῦ.

Σχολὴ ἀρρένων (μικτὴ), διηρημένη εἰς δύο τμήματα, ἀριθμεῖ μαθητὰς 75.—Διδάσκαλοι τρεῖς: Ἡρακλῆς Στρατουδάκης, διευθυντῆς, Σωφρόνιος ἱεροδίκουρος καὶ Δημήτριος Σπαθιώτης. Πλὴν τῆς ἐλληνικῆς διδάσκονται καὶ ἡ τουρκικὴ καὶ γαλλικὴ.

Παρθενιαγωγεῖον, περιέχον μαθητρίδας 35, διευθύνεται ὑπὸ Ἐλένης Καροπούλου, τελειοφοῦτου τοῦ Ζακπείου, συνδιδάσκοντος δωρεάν καὶ τοῦ ἱερολογιωτάτου Σωφρονίου. Διδάσκεται πλὴν τῆς ἐλληνικῆς καὶ ἡ γαλλικὴ.

Τὸ νηπιαγωγεῖον ἀριθμεῖ 70 νήπια.—Νηπιαγωγὸς μετὰ μιᾶς βοηθοῦ Γλυκερία Γρηγοριάδου.

Ἐτήσια ὀλικὴ δαπάνη λίραι 80. 800.—Μέσα συντηρήσεως: Ἡ ἐξηκοντάλιρος ἐπιχορήγησις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου, μηνιαῖα διδάκτρα, λαχεῖον, χειροτεχνήματα παρθενιαγωγείου καὶ ὀλίγητα δωρεά.

Ἐφοροὶ: Γεώργιος Χρηστίδης, Θεόδωρος Ἰωάννου, Ναπολέον Χατζόπουλος καὶ Παναγιώτης Πάρις, ὅφ' ὧν ἀπαρτίζεται καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐπιτροπὴ.

Σχολεῖα Κουσουντσουκίου.

Ἐλληνικὴ σχολὴ, διηρημένη εἰς τάξεις τρεῖς, ἀριθμεῖ μαθητὰς 25—30, διευθυνομένη ἀπὸ τριετίας ὑπὸ Μαρῖνου Μιτυληνίου.

Δημοτικὴ σχολὴ διηρημένη εἰς τάξεις 4 συνδιδακτικοῦ καὶ νηπιακοῦ, περιλαμβάνει μαθητὰς 110, διδασκόμενος ὑπὸ δύο διδασκάλων, Δ. Γ. Ἰσμυρίδου, διευθυντοῦ ἀπὸ δέκαετίας, καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ Χρήστου Ξαντέ.

Ἐν τῇ ἐλληνικῇ σχολῇ διδάσκονται ὑπὸ μὲν τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς καὶ ἡ γαλλικὴ, ὑπὸ δὲ τοῦ διευθυντοῦ τῆς δημοτικῆς καὶ ἡ τουρκικὴ.

Ἐτήσια δαπάνη γρόσια 25 χιλ. ὡς ἔγγιστα. Πόροι: ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου γρ. 500 λόγῳ τόκου ἀπέναντι 50.000 γροσίων, ὅτινα οἱ σχολαὶ ἐδάνεισαν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, εἰσπράξεις ἐκ τοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περιεχομένου δίσκου, ἐκ τῆς κοινοτικῆς σφραγίδος, ἐκ στέψεων καὶ βαπτίσεων καὶ ἐκ τῶν εἰσι-

τηρίων. Το δὲ κατ' ἔτος προκύπτει ἑλλημισμὸς ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκείας τῶν πόρων συμπληροῦται ὑπὸ τοῦ ταμείου τῆς ἐκκλησίας.

Ἐφοροὶ: Ξενοφῶν Σ. Ἀποστολίδης καὶ Εὐσταθίος Κυριαζίδης.

Παρθενγωγεῖον, ἱδρυθέν πρὸ δεκαετίας ὑπὸ τῆς αὐτόθι φιλελευθέρου δευτικῆς ἀδελφότητος «Εἰρήνης», τῆς ἀπὸ τοῦ 1868 ὀρισταμένης, διευθύνεται ἔκτοτε ὑπὸ Μαρίας Ἰω. Μικροῦ. Διαιρούμενον δὲ εἰς τρία τμήματα, ἑλληνικόν, συνδιδασκτικόν καὶ νηπιακόν, εἰς ὃ φοιτοῦσι καὶ ἄρρενα κάτω τῶν 6 ἐτῶν, περιλαμβάνει ὑπὲρ τὰς 100 μαθητρίδας. Διδάσκουσι δ' ἐν αὐτῷ πλὴν τῆς διευθυτριας καὶ τῆς βοηθοῦ αὐτῆς Ἀμαλίας Ζίκου καὶ οἱ διευθυνταὶ τῶν δύο τῶν ἄρρένων σχολῶν, ὁ τῆς ἑλληνικῆς μὲν τὰ ἑλληνικά, ὁ τῆς δημοτικῆς δὲ τὰ γαλλικά.

Ἡ πρὸς συντήρησιν τοῦ παρθενγωγείου ἐτησίᾳ δαπάνη ἀνέρχεται εἰς γρ. 20,000 ὡς ἔγγιστα. Μέσα δὲ συντηρησεῖς εἰσιν: Αἱ κακτικαὶ τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος «Εἰρήνης» συνδρομαί, εἰσιτήρια, κτηματικὴ τις πρόσδοδος, ἐτήσιος χορδῆς, λαχείον ἐργοχείρων καὶ ἄλλαι τινὲς προαιρετικαὶ εἰσφοραί.

Τὴν ἐκ τῆς ἀδελφότητος πηγάζουσαν ἐφορίαν ἀπαρτίζουν οὖν: Ἰσιδωρος Ν. Μπέλλος, Γεώργιος Κ. Βουτζᾶς καὶ Κωνστ. Ἰωαννίδης.

Σχολεῖα Χρυσοπόλεως.

Σχολὴ ἑλληνικὴ, διευθυνομένη ὑπὸ Θ. Νεστορίδου καὶ διαιρουμένη εἰς τάξεις δύο.—Μαθηταὶ 25, διδασκόμενοι πλὴν τῆς ἑλληνικῆς καὶ τὴν γαλλικὴν.

Δημοτικὴ σχολὴ, διαιρουμένη εἰς τάξεις 5.—Μαθηταὶ 150, διδασκόμενοι ὑπὸ δύο διδασκάλων: Π. Εὐκαρπίδου καὶ Π. Κυριακίδου.

Παρθενγωγεῖον, διηρημένον εἰς τάξεις 6.—Μαθητρίαι 110, διδασκόμεναι πλὴν τῆς ἑλληνικῆς καὶ τὴν γαλλικὴν.—Διδάσκαλοι δύο: Βασιλικὴ Βάκουλη, διευθύντρια, καὶ Θεοδώρα Βάκουλη.

Τὸ νηπιαγωγεῖον ἀριθμεῖ νήπια 30.—Νηπιαγωγὸς Ἄννα Συνανίδου, ἥτοι τὸ ὅλον τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐκπαιδευτηρίων Χρυσοπόλεως 6.—Ἐφοροὶ: Κ. Δημητριάδης, Γ. Ι. Παρθάκογλου καὶ Ν. Α. Οἰκονομίδης.

Τὰ σχολεῖα κέκτηνται καὶ βιβλιοθήκην περιλαμβάνουσαν περὶ τοὺς 1500 τόμους.

Ἡ ἐτησίᾳ δαπάνη τῆς συντηρήσεως τῶν σχολείων τούτων ἀνέρχεται εἰς 50,000 γρ.—Πόροι: Ἐπιχορηγήσεις τῆς ἐκκλησίας προσήτου Ἠλίου 1500 γρ. κατὰ μῆνα, ἐτησίᾳ χορηγία τοῦ μητροπολίτου Χαλκηδόνος 2,250 γρῶν, χορηγία ἐτησίᾳ τῆς ἀδελφότητος ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος 1500 γρ., ἐκκλησιαστικὸς διάκος, ἀποσφύρων κατ' ἔτος γρ. 4,500—5,000, εἰσιτήρια καὶ δίδακτρα 8,000, τέλη ἐπὶ διαφόρων ἱεροτελεστιῶν, θεατρικὴ παράστασις ἢ χορδῆς, λαχείον ἐργοχείρων παρθενγωγείου, ἔκτακτοι εἰσφοραὶ φιλομοδῶν ὁσῶς ὅσπερ κατ' ἔτος προκύπτει ἢ ἑλλημισμὸς ἢ πλεόσυσμα ἐκ γρ. τοῦ πολὺ 500.

Σχολεῖα Χαλκηδόνος.

Σχολαρχεῖον, ἔχει μαθητὰς 70.—Συνδιδασκτικὸν 140.—Παρθενγωγεῖον ἑλληνικὸν τμήμα 30, συνδιδασκτικὸν 120, ἥτοι τὸ ὅλον μαθητὰς 210, μαθητρίαι 170.—Διδάσκαλοι ἐν τῷ σχολαρχεῖῳ ἕξ: Χ. Θ. Παπαδόπουλος, διευθυντὴς, Π. Οἰκονομόπουλος, Θ. Θεοφάνης, Κ. Βρασοῦκας, Γ. Οἰκονόμος, J. Ρουκ. Ἐν τῷ συνδιδασκτικῷ τρεῖς: Ν. Ζαχάρογλου, Δ. Ἀγαθός, Γ. Γερασμίδης. Ἐν τῷ παρθενγωγεῖῳ: Ταρσὴ Βασιλίδου καὶ τρεῖς ἄλλαι διδάσκαλοι.

Γλώσσαι ξένηι πρὸς τὴν ἑλληνικὴν διδασκονται λατινικὴ, τσερικὴ καὶ γαλλικὴ. Τὸ προσωπικὸν δὲ τοῦ σχολαρχείου διδάσκει τὰ ἀνώτερα μαθήματα τοῦ παρθενγωγείου.

Βιβλιοθήκη ὑπάρχει εὐχρὶ τόσῳ πλοσίᾳ.

Ἐτησίᾳ δαπάνη 1200 ὡς ἔγγιστα λίραι. — Μέσα συντηρήσεως: Ἐτησίᾳ ἐπιχορηγήσεις ἐκκλησίας λίρ. 400, εἰσιτήρια καὶ δίδακτρα λίρ. 400, τὸ ἐκ δύο ἐτησίων χορῶν προῖον λίρ. 200 καὶ προαιρετικαὶ τινὲς συνδρομαί.

Ἐφοροὶ δὲ τῶν ἐκπαιδευτηρίων Χαλκηδόνος εἰσιν οἱ ἑξῆς: Β. Ζαχάρογ, πρόεδρος, Α. Χουδαβερόγλου, Χ. Κωνσταντῆς Γιαγιογλου, Γ. Νομίδης, Σ. Καλλιάρχης, Γ. Βαξεβάνογλου, Γ. Δημητριάδης.

Σχολεῖα Πριγκήπων.

Σχολὴ δημοτικὴ ἄρρένων.—Μαθηταὶ 120.—Διδάσκαλοι δύο: Πέτρος Θωμᾶ καὶ Ἀθανάσιος Μάντικας.

Παρθενωγωγείον. — Μαθήτρια 65. — Διδάσκαλοι δύο: Ἀμαλία Νικολαΐδου, διευθύντρια, καὶ Μαρία Μαυροματέλη.

Νηπιαγωγείον. — Νήπια 100. — Νηπιαγωγός Ἐλένη Σνάκου μετὰ μιᾶς βοηθοῦ, Ἀμαλίας Κουρκά. — Ἔτησια ὀλική δαπάνη 38,200 γρ. Ἡ δημοτικὴ σχολὴ ἔχει καὶ μικρὰν τινὰ βιβλιοθήκην, περιλαμβάνουσαν 100 τόμους.

Τὰ ἐν Πριγκήπων σχολεῖα διοικοῦνται ὑπὸ τῶν συγκροτούντων τὴν ἐφοροπετροπὴν τὴν διέπουσαν τὰ τῆς ἐκκλησίας. Ἀποτελεῦσι δὲ ταῦτην νῦν οἱ ἑξῆς: Νικόλαος Ζαρίφης, πρόεδρος, Γ. Οἰκονομίδης, Ν. Φωτιάδης, Ἀντώνιος Ψαραύτης, Νικόλαος Κουρμούλης, Κωνσ. Τριανταφυλλίδης, Κωνσ. Δήμπογλου, Κοσμάς Πανάς καὶ Ἰωάννης Κούλιας.

Σχολεῖα Χάλκης.

Δημοτικὴ σχολὴ ἀρρένων, διηρημένη εἰς δύο τμήματα περιέχοντα 6 τάξεις. — Ἀριθμεῖ μαθητὰς 150. — Διδάσκαλοι τρεῖς: Χ. Λιδωδάς, διευθυντής, Δ. Γρηγοριάδης καὶ Γ. Ἰωαννίδης. Πλὴν τῆς ἑλληνικῆς διδάσκονται καὶ γαλλικὰ.

Παρθενωγωγείον, διηρημένον εἰς δύο ἐπίσης τμήματα, περιλαμβάνοντα 8 τάξεις, ἀριθμεῖ μαθητρίδας 120. — Διδάσκαλοι δύο: Ἀντιόπη Ζαχαριάδου, διευθύντρια, καὶ Δέσποινα Ραλοπούλου.

Ἔτησια ὀλικὴ δαπάνη ὑπὲρ τὰς 340 λ. Τ. — Μέσα συντηρήσεως: Οἰκιῶν τίνων πρόσδοι, εἰσιτήρια, λαχεῖον ἀργεσιῶν, χορὸς, αἱ δακάλιοι προσφοραὶ τριῶν μεγάλων δωρητῶν: τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γερασίμου, Κ. Ἡλιάκου καὶ Σωτηρίου Παπαϊωάννου, καὶ ἄλλαι ἑκτακτοὶ συνδρομαὶ καὶ ἔρανοι.

Ἐφοροί: Γ. Βασιλειάδης, Κ. Τριανταφυλλίδης, Κ. Καραλαμπιδίης, Γ. Γλωσσότης, Γ. Αἰμπίτης, Δ. Κωνσταντινίδης καὶ Ν. Βερνίκος.

Σχολεῖα Ἀντιγόνου.

Δημοτικὴ σχολὴ ἀρρένων, ἀριθμοῦσιν 15—20 μαθητὰς, διδασκόμενος ὑπὸ ἐνὸς διδασκάλου.

Παρθενωγωγείον, ἀριθμοῦν ἐπίσης 15—20 μαθητρίδας, διδασκόμενα ὑπὸ μιᾶς διδασκάλου μετὰ βοηθοῦ.

Μέσα συντηρήσεως: Ἐπιχορήγησις ταμείου ἐκκλησίας, πρόσδοι

κτημάτων τινῶν καὶ λαχείον. Ἔτησια ὀλικὴ δαπάνη λρ. ὀθ. 160 ὡς ἑγγίστα.

Ἐφοροί: Δ. Ταπεινός, Δ. Τσιβόγλου καὶ Ν. Κανέλλος.

Σχολεῖα Χαρταλιμῆς.

Σχολὴ ἀρρένων, διηρημένη εἰς δύο τμήματα, συνδιδασκτικὸν καὶ νηπιαγωγικόν, περιλαμβάνει 62 μαθητὰς. — Διευθυντής καὶ μόνος διδάσκαλος: Α. Στεφανίδης.

Παρθενωγωγείον, διηρημένον ἐπίσης εἰς δύο τμήματα, συνδιδασκτικόν καὶ νηπιαγωγικόν, περιλαμβάνει 50 μαθητρίδας. — Διευθύντρια καὶ μόνη διδάσκαλος: Οὐρανία Κωνσταντινίδου.

Μέσα συντηρήσεως: Ἔτησια ἐπιχορήγησις ἐκκλησιαστικῆς ταμείου γρ. 6,000, δίσκος ἐκκλ., λαχεῖον, χορηγία ἐτήσια Σεβαστοπούλου καὶ Σαλδῆου, ἐτήσια συνδρομὴ ἀδελφότητος «Ἁγίων Θεοδώρων» λρ. ὀθ. 13. — Ἔτησια ὀλικὴ δαπάνη 14,000.

Ἐφοροί: Ἀ. Βασιλειάδης, Δημ. Ἐμμανουηλίδης, Δημ. Χ' Ἀνέστη.

Σχολεῖα Κοντοσκαλίου.

Σχολὴ πρωτοβάθμιας (ἑλληνικῆ), ἀριθμοῦσα 70 μαθητὰς, διδασκόμενος, πρὸς τὴν ἑλληνικὴν, τσερκεϊκὰ, γαλλικὰ καὶ λατινικὰ. — Διδάσκαλοι τρεῖς: Γεννάδιος Κομνηνός, διδάσκων μόνον τὰ ἱερά, Ἰωάννης Βασιλάδης καὶ Σάββας Γεωργιάδης.

Συνδιδασκτικόν, ἀριθμοῦν 160 μαθητὰς, διδασκόμενος ὑπὸ δύο διδασκάλων: Κυριακοῦ Χρηστίδου καὶ Δημητρίου Μυτακίδου.

Παρθενωγωγείον, περιέχον 86 μαθητρίδας, διδασκόμενα ὑπὸ δύο διδασκάλων: Εὐτέρπης Σαντορριναίου καὶ Ἄννης Μιχαήλ.

Νηπιαγωγείον, περιέχον 140 νήπια, διδασκόμενα ὑπὸ δύο νηπιαγωγῶν: Εὐθαλίας καὶ Μαρίας Εὐθυμίου.

Δαπάναι λρ. Τουρ. 800. — Μέσα συντηρήσεως: Ἐπιχορήγησις τῶν δύο αὐτῶν ἐνοριακῶν ἐκκλησιῶν, Ἁγίας Κυριακῆς καὶ Ἐλπίδας, καὶ διδαστριά.

Ἐφοροί: Κωνσταντῖνος Κυριλλίου, Σάββας Χ' Καζιτζεγλους, Γρηγόριος Ἀπέργης, Ἰωάννης Φωτιάδης, Τριανταφυλλῆς Παπαδόπουλος καὶ Χρῆστος Κωνσταντίνου.

Δημοτική σχολή Βελιγραδίου

(παρὰ τὰ Ὑψωμαθεῖα). (*)

Αὕτη, διηρημένη εἰς δύο τάξεις, ἀριθμαὶ 60 μαθητὰς καὶ μαθητρίδας ἐμοῦ διδασκομένης.—Διδασκαλὸς εἷς: Γ. Γ. Αἰτός.

Ἐτησίαι δαπάνη περὶ τὰς 5,000 γρ.—Ἐφοροὶ: Γεώργιος Σπυρίδωνος, Νικόλαος Κωνσταντινίδης, Χαράλαμπος Σάββα Φάλης καὶ Δημήτριος Γεωργίου.

Δημοτικὴ σχολὴ Φαναρίου,

διηρημένη εἰς τέσσαρας τάξεις, περιλαμβανούσας μαθητὰς 158, διδασκομένους ὑπὸ τριῶν διδασκάλων: Δ. Νάκου, διευθυντοῦ, Γ. Α. Κατήριάννου καὶ Γ. Νάκου.—Ἐτησία ὀλικὴ δαπάνη λ. Τ. 340 περίπου, εἰσπραττόμεναι ἐξ εἰσιτηρίων, ἐκκλησιαστικοῦ δῆκου, μέρους τῶν εἰσδημάτων τοῦ ἀγιάσματος Βλαχερνῶν, δικαιοματικῶν μικταρικῆς στρατιᾶς ἐνορίας Φαναρίου καὶ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἀδελφοῦ πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ ἀπὸ Σιναίου, τοῦ μικροῦ ἐλλείμματος συμπληρουμένου ἐξ ἐκτάκτων δωρεῶν καὶ εἰσφορῶν.

Τὴν ἐφορίαν τῆς σχολῆς ταύτης ἀποτελεῖ αὐτὴ ἢ ἐπιτροπὴ τοῦ πατριάρχικου γαοῦ, προεδρευομένη ἐκαστοτὴ ἢ ὑπὸ ἐνὸς τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων, ἢ τοῦ Μ. Πρωτοσυγγέλλου, ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην προστασίαν τοῦ οἰκουμανικοῦ πατριάρχου.

Σημ. Τὰ τῶν σχολῶν Κονστανταλίου καὶ Βελιγραδίου, ὡς καὶ τὰ τῆς δημοτικῆς σχολῆς Φαναρίου, τίθενται ἐνταῦθα τελευταῖα, ἕξω τῆς προσηκούσης θέσεως, ὡς ἐκ τῆς βραδύτητος περὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν σχετικῶν πληροφοριῶν. Καυστερότεροι δ' εἶμι μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν περατοῦνται αἱ σελίδες αὗται, εἰδήσεις περὶ τῶν ἐξῆς ἐνοριακῶν σχολείων: Ὑψωμαθεῖων, Ἐξμημαθίων, Ἐδιρνεκάπου, Ἐγρίκαπου, Σαλμυτομβροῦκ, Βαλατά, Διπλοκιοῦ, Μεσχωῖου, Μεγάλου Ρεῦ-

(*) Καὶ ἐν τῷ ἐτέρῳ ὁμωνύμῳ χωρίῳ, τῷ παρὰ τὸν Βαθυροβᾶκα κειμένῳ, ὑπάρχει μικρὰ τις σχολὴ, ἐγκατεστηθεῖσα ἐντὸς τοῦ καλλεῖου τῆς ἐκκλησίας. Αὕτη, περιλαμβανούσα περὶ τοὺς 50 μαθητὰς, συντηρεῖται διὰ ἐτησίαις δαπάνης 3,000 γροσίων, προσερχομένων ἐκ κτηματικῆς τιμῆς προσόδου.

ματος, Βεθεκίου, Βεϊκός, Πασα-μπιργιό, Κανδυλλί, Μάλτεπε, Πανταχίου, Ἀγίου Στεφάνου καὶ Μακροχωρίου. Ὅσων δὲ πληροφορίαι ἀποσταλῶν ἡμῖν βραδύτερον, αὗται καταχωρισθήσονται ἐν ἰδιαιτέρᾳ στήλῃ συμπληρώσεων.

Τὸ καθ' ἡμᾶς, ἀφελόμενοι νὰ ζητήσωμεν παρὰ πάντων τῶν ἀρμοδίων πληροφορίας καὶ τοῦτο ἐπράξομεν ἀνεξαιρέτως. Ὅσοι σιωπήσωσι μέχρι τέλους, ἔσονται αὐτοὶ ὑπεύθυνοι τῆς σιωπῆς τῶν, ὅπερ ἀπενοχόμεθα, ἵνα μὴ δευχθῆ ἔτι ὑπὸ τσαύτης ἔνιοι ἡμῶν κατασθένημεν ἀπειροκαλλίας, ἀπεναντίας τῶν ἀξιοτίμων ἐφόρων ἢ διευθυντῶν τῶν σχολείων, ὧν ἀνωτέρω περὶ τὴν καταστατικὴν πληροφορίαν, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν σημειώσεων, ὡς προθυμότερα ἔσπευσαν ν' ἀποσταλείωσιν ἡμῖν οὗτοι, καλῶς εἰδότες τὴν σκοπιμότητα τῆς τούτων δημοσιεύσεως, ἐφ' ἣ ἰδιαιτάτα χαρακτηρίζονται τὰ ἡμέτερα ἐκπαιδευτήρια, ἔχοντα αἰ ἀναπτυχθέντα οὐ μόνον τὰ προγράμματα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς χρηματικῆς διαχειρίσεως, γνωρίζομενα ἴδια τῷ δημοσίῳ δι' ἐπὶ τούτῳ λογοδοσιῶν καὶ ἐκθέσεων. Ὅποια ἐκ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης πηγάζουσιν ἀγαθὰ μόνον ἀβελτέρα διάνοια δὲν δύναται νὰ κατανοήσῃ. Πᾶς ἄλλος, ἀναγινώσκων προσηκτικῶς τὰς ἀνωτέρω καταστατικὰς πληροφορίας, δὲν δύναται νὰ μὴ ἀλγήσῃ ἐπὶ τῇ καταστάσει τῶν πλείστων ἐνοριακῶν ἡμῶν σχολείων, ὧν εὐαριθμὰ εἰσι τὰ σχετικῶς ἐνημεροῦντα ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπόψιν, τιμῶντα τὴν φιλοτιμίαν τῶν συντηρουσῶν ταῦτα κοινοτήτων. Τὰ αἴτια τῆς καταστάσεως ταύτης, ἥτις γεννᾷ πολλὰς ἀνίψεις καὶ συμπεράσματα, πρέπει νὰ ἐξετασθῶσι γενικώτερον καὶ ἀνζητηθῶσι βαθύτερον. Ἐν ὅσῳ δὲ τοῦτο δὲν γίνεται, τὰ καθ' ἡμᾶς χωρήσουσιν ἐπὶ τὰ χεῖρα, ἀνευ ἐλπίδος διορθώσεως.

Ἀρμενικὴ ἐκπαίδευσις.

Τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς πέριξ ἀρμενικὰ σχολεῖα, μετὰ καὶ τῶν ἰδιαιτικῶν, συμποσοῦνται εἰς 63, ὧν 42 ἀρρένων καὶ 21 θηλέων. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν εἰς αὐτὰ φοιτῶντων ἀνέρχεται εἰς 6,740, ὧν 3,780 ἀρρένα καὶ 1,960 κοράσια. Πρὸς συντήρησιν δὲ τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων δαπανῶνται ἐτησίως γρ. 1,261,480.

Ἑβραϊκὴ ἐκπαίδευσις.

Ἑβραϊκὰ σχολεῖα καθ' ἕκαστον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος ὑπάρχουσιν ἀρρένων μὲν 30, ἐν αἷς καὶ ἐν γαωργικῶν ἐν Ἰσπρη, 0ηλείων δὲ 16, ἦτοι τὸ ὅλον 46, ὧν 12 ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἦτοι 7 ἀρρένων καὶ 5 παρθενῶν γαίλα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς αὐτὰ φοιτῶντων ἀνέρχεται εἰς 7,060, ὧν ἄρρενα 5,360, 0ηλεα δὲ 1700. Ἡ ἐτησία ἐλικὴ δαπάνη τῆς συντηρήσεως τῶν σχολείων τούτων ἀνέρχεται εἰς 422,000 φρ. περὶπου, χρησιμὰ τὰ πλείστον ὑπὸ τῆς «Παγκοσμίου Ἰσραηλιτικῆς Ἐνώσεως». Ταύτης τὸ κεντρικὸν συμβούλιον ἐδρεύει ἐν Παρισίοις, προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ βαρῶνιού Χίρς, τῶν δὲ ἐν Τουρκίᾳ τοπικῶν συμβουλίων προϊστάται ὁ τῆς ἐνταῦθα Γενικῆς τραπεζιτικῆς Ἐταιρίας διευθυντῆς Σαλαμὼν Φερνανδὲς. Γενικὸς δὲ ἐπόπτης πάντων τῶν ἐν Τουρκίᾳ Ἰσραηλιτικῶν σχολείων ἐστὶν ὁ γραμματεὺς τοῦ ἐνταῦθα συμβουλίου Φελίξ Βλόγ.

Ἐξία ἐνταῦθα ἐκπαιδευτήρια, ὡς ὀλλικὰ, ἀγγλικὰ, ἀμερικανικὰ, γερμανικὰ καὶ ἰταλικὰ, ὑπάρχουσιν ἱκανά, ὧν τὰ πλείστα ἀνήκουσι τοῖς διαφόροις μοναρχικοῖς τάγμασι τῆς Αὐτικῆς Ἑκκλησίας. Τούτων δὲ σπουδαιότερά εἰσι τὰ ἐν Χαλκηδόνι λυκείον τοῦ τάγματος τῶν Ἀδελφῶν τῶν Χριστιανικῶν σχολείων (Ecoles des Ecoles Chrétiennes) καὶ τὸ ἐν Σταυροδρομίᾳ τῆς «ἁγίας Πουλχερίας» ἐπωνυμιούμενον, τὸ ὑπὸ Ἰησουϊτῶν διευθυνόμενον. Ἐκ τῶν ἄλλων ἄξια σημαῖως εἰσι τὰ ἐν Βεθεκίῳ τοῦ Βοσπόρου «Ροθέρτειον» καὶ ἡ ἐν τῇ δὲ Τόμ-Τόμ Αὐστρουγγρική σχολή, ἐξαρτωμένη ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα προξενείου τῆς Αὐστρουγγαρίας.

Ἐφημερίδες.

Ἐκδίδονται ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐφημερίδες τουρκικαὶ αἰ ἐξῆς: «Ταχ-βίμι Βακαί» (Συλλογὴ γεγονότων), ἐπίσημος, ἐκδιδόμενη δις τῆς ἑβδομάδος· «Ἀξεριδέ-ι-Ἀσκεργέ» (Στρατιωτικὴ ἐφημερίς), ἐπίσημος, ἐκδιδόμενη δις τῆς ἑβδομάδος· «Ἀξεριδέ-ι-τηπηγέ-ι-Ἀσκεργέ» (Στρατιωτικὴ ἱερικὴ ἐφημερίς), ἐκδιδόμενη μηνιαίως· «Ἀξεριδέ-ι-

Χαδὰξ» (Ἐφημερίς εἰδήσεων), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως· «Βακῆτ» (Χρόνος), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως· «Γερδὲμ-ἄνι-Χακῆκῆτ» (Διεργηνεὺς τῆς ἀληθείας), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως· «Ὀσμυνλῆ», γαλλοτουρκικὴ ἐκδιδόμενη δις τῆς ἑβδομάδος· «Ἀξεριδέ-ι» (Ἀναποκαίσεις), ἀραβικὴ, ἐκδιδόμενη ἑβδομαδιαίως· «Ἀχτέρ» (Ἀστήρ), περσικὴ, ἐκδιδόμενη ἑβδομαδιαίως, ἦτοι τὸ ὅλον 9.

Τουρκικὰ δὲ περιοδικὰ ἐκδίδονται ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τὰ ἐξῆς: «Βασιτάι Σερβέτ» (Μέσον πλουτισμοῦ), ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός· «Ζιρακῆτ» (Γαωργία), ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός· «Ἀϊλῆ» (Ὀικογένεια), μηνιαῖον· «Γζοδζουκλαρά Ἀρακδὰς» (Συντροφός τῶν Παιδῶν), μηνιαῖον· «Σιάρκ» (Ἀνατολή), δις τοῦ μηνός· «Μιρακῆτ Ἀλέμ» (Κάτοπτρον τοῦ κόσμου), μηνιαῖον, μετ' εἰκονογραφιῶν· «Χαρτῆ» (Ἐβδομάς), ἑβδομαδιαῖον· «Μεδζμουκῆ» (Ἀπάνθισμα), ἀξιόλογον περιοδικὸν σύγγραμμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτοῦ Ἰβ-σὺξ-Ζιῆ Γεβφικ βέη· «Ἐνδῶρι Ζακῆτ» (Ἐκλήψεις τῆς διανοίας), ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός, ἦτοι τὸ ὅλον 9.

Ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς δὲ ἐκδίδονται αἰ ἐξῆς τουρκικαὶ ἐφημερίδες, ἔχουσαι ἡμιεπίσημον χαρακτῆρα: «Μησῆρ» (Ἀίγυπτος), ἐν Καίρῳ, ἑβδομαδιαία· «Ραῖδ-σὺλ-Τουνοσῆ» (Ὁδηγὸς τοῦ Τύνητος), ἐν Τύνητι, ἑβδομαδιαία· «Σούριε» (Συρία), ἐν Δαμασκῷ, ἑβδομαδιαία· «Ἀγκρακῆ» (Ἀγκυρα), ἐκδιδόμενη ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει, ἑβδομαδιαία· «Καστάμονῆ», ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει, ἑβδομαδιαία· «Ἰωάννινα», ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει, ἑβδομαδιαία· «Κόσσοβα», ἐν Πριστινῇ, ἑβδομαδιαία· «Σκὸδρα» ἐν Σκουτάρει τῆς Ἀλβανίας, ἑβδομαδιαία· «Γκιρλῆ» (Κρήτη), ἐν Χανίοις, ἑβδομαδιαία· «Χαδικῆτ-σὺλ-Ἀχπάρ» (Κήπος εἰδήσεων), ἐν Αἰθάνῳ, ἑβδομαδιαία· «Ταριμπουλὸς Γάρμπ», ἐν Τριπόλει τῆς Βαρδαρίας, ἑβδομαδιαία· «Ἀδριανούπολις», ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει, ἑβδομαδιαία· «Σελανίκα» (Θεσσαλονίκη), ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει, ἑβδομαδιαία· «Τραπαζοῦς», ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει, ἑβδομαδιαία· «Ἰκόντι», ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πόλει, ἑβδομαδιαία· «Μιαρβεκίρ», ἐν Ἀμιδη Μεσοποταμίας, ἑβδομαδιαία· «Σεῖγῆν» (ὄνομα ποταμοῦ), ἐν Ἀθάνοις, ἑβδομαδιαία· «Φουράτ» (Εὐφράτης), ἐν Χαλεπίῳ, ἑβδομαδιαία· «Ζεβρά» (ὄνομα ἄρχαίας ἀραβικῆς πόλεως), ἐν Βαγδάτῳ, δις τῆς ἑβδομάδος· «Χουδαβενδιμάρ» (τὸ ὄνομα τῆς νομαρχίας), ἐν Προύσῃ, δις τῆς ἑβδομάδος· «Μιχῆρι Σεφίδ» (Ἀίγαιον

Πέλαγος), ἐν Χίω, ἑβδομαδιαία: α' Ἐνθάρη Σαρμυγέ» (Φῶτα τῆς Ἀνατολῆς), ἐν Ἐρζερύμ, ἑβδομαδιαία: α' Αἰθὴν» (Ἡλιούπολις), ἐν Σμύρῃ, δις τῆς ἑβδομάδος: α' Σιδάκ», ἐν Σεβαστείᾳ, δις τῆς ἑβδομάδος. Κοινὰ δὲ ἐπαρχιακὰ ἑφημερίδες ἐκδίδονται ἑπτὰ μὲν αἱ ἐξῆς: α' Ἐλ.-Ἀρ.-οὐλ.-δζεδιδ» (Νέος Αἰὼν), α' Ἐλ.-Ἐγρχίμ» (Αἱ Πυραμίδες), α' Ἐλ.-Ἰσκανδερλεν» (Ἡ Ἀλεξανδρεία), α' Ἐλ.-Χιδζάκ» (Οἱ ἄγιοι τόποι), α' Ἐλ.-Καφδ» (Ὁ Ἐγγονος), α' Ἐλ.-Τακτ-βέλ-Τακτ» (γελοιογραφικὴ ἑφημερίς), α' Ἐλ.-Κούτρ-οὐλ-Μησῆρ» (Ὀρζῶν Αἰγύπτου), ἐν Αἴγυπτῳ Ἰσραήμοι δὲ αἱ ἐξῆς: α' Ἐλ.-Μισπάχ» (Ἡὼς), α' Ἐλ.-Δζενὲ» (Κῆπος), α' Ἐλ.-Βασρ» (Ἀγγελιαφόρος), α' Ἰσάν-οὐλ-Χάλ» (Ἡ κατάσταση), α' Σεμεράτ-οὐλ-Φουνούν» (Καρποὶ ἐπιστημῶν), α' Ἐτ.-Τακαδδούμ» (Πρόδος), α' Ἐλ.-Οὐσπουτέ» (Ἑβδομάς), ἐν Βηρυτῷ, ἦτοι τὸ ὅλον τῶν ἐπαρχιακῶν ἑφημερίδων 88.

Ἑλληνικαὶ ἑφημερίδες ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκδίδονται μόνον 85, ἦτοι: α' Ἀνατολή», συντασσομένη εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν δι' ἑλληνικῶν χαρακτηριστῶν, ἐκδίδεται δις τῆς ἑβδομάδος: α' Βυζαντίς», ἡμερησία: α' Ἀνατολικὸς Ἀστὴρ», ἑφημερίς φιλολογικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ, ἐκδιδόμενη δις τῆς ἑβδομάδος: α' Νεολόγος», ἡμερησία: α' Αὐγὴ», ἡμερησία: α' Ἐκκλησιαστικὴ Ἀληθεία», ἑβδομαδιαία. Περιοδικὰ δὲ δύο, ταῦτα: α' Θεατρικὴ Βιβλιοθήκη», ἦτοι συλλογὴ τῶν ἐκλεκτοτέρων δραματικῶν ἔργων, ἐκδιδόμενη περιοδικῶς κατὰ τόμους ἐκ 200—216 σελίδων καὶ α' Κόσμος», ἑβδομαδιαίως ἐκδιδόμενος. Ἐπαρχιακὰ δὲ ἑλληνικαὶ ἑφημερίδες ἐκδίδονται πέντε, αἱ ἐξῆς: α' Ἀμύθεια», ἡμερησίως ἐκδιδόμενη ἐν Σμύρῃ: α' Σάμος», ἑβδομαδιαίως ἐκδιδόμενη ἐν τῇ ἑνωμένῳ νήσῳ: α' Νέα Σμύρνη», ἡμερησίως ἐκδιδόμενη ἐν Σμύρῃ: α' Φάρος τῆς Μακαδονίας» (Βρυξέ), ἐκδιδόμενη ἐν Θεσσαλονίκῃ δις τῆς ἑβδομάδος: α' Ἀρμονία», ἡμερησίως ἐκδιδόμενη ἐν Σμύρῃ.

Ἀρμενικαὶ ἑφημερίδες ἐκδίδονται ἐν τῇ πρωτεύουσῃ αἱ ἐξῆς: α' Ἀβδαπέρ» (Ἀγγελιαφόρος), ὄργανον τῶν Προτεσταντῶν ἐκδιδόμενον ἑβδομαδιαίως: α' Μασίς» (Ἐὶς ἄραρ, ἡμερησία: α' Πούντζ» (Ἀνοδοέση), ἡμερησία: α' Χαίρενίκ» (Πατρίς), ἡμερησία: α' Λαυίς» (Ἡὼς), ἐκδιδόμενη δις τῆς ἑβδομάδος: α' Ἀβδαπέρ» (Ἀγγελιαφόρος), ἐκδιδόμενη δις τοῦ μηνὸς μετ' εἰκονογραφικῶν πρὸς χρῆσιν τῶν παιδῶν, ὄργανον τῶν Προτεσταντῶν: α' Ἀβδαπέρ», ἑτέρα ἑφημερίς ὀρθόδοξου καὶ

ἑβδομαδιαία, ὄργανον τῶν Προτεσταντῶν: α' Μανζουμέ Ἐφκιάρ» (Συναρμολογηταὶ Ἰδεῶν), ἡμερησία: α' Ἀβδαπέρ» (Ἀγγελιαφόρος), ἐκδιδόμενη δις τοῦ μηνὸς πρὸς χρῆσιν τῶν παιδῶν: α' Τερζεμάνι Ἐφκιάρ» (Διαρμηνεὺς Ἰδεῶν), ἑβδομαδιαία: α' Μεδζεμουσί Χαβχίς» (Συλλογὴ εἰδήσεων), ἐκδίδεται δις τῆς ἑβδομάδος: ἦτοι τὸ ὅλον τῶν ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκδιδόμενων ἄρμενικῶν ἑφημερίδων 11: τούτων δὲ αἱ τελευταῖαι πέντε ἐκτυποῦνται δι' ἄρμενικῶν μὲν χαρακτηριστῶν, ἀλλὰ εἰς γλῶσσαν τουρκικὴν. Ἐπαρχιακὴ δὲ ἄρμενικὴ ἑφημερίς ἐκδίδεται μία: α' Ἀρσικλούς Ἀραραδαίν» (Αὐγὴ τοῦ Ἀραράτ), ἐκδιδόμενη ἐν Σμύρῃ ἑβδομαδιαίως, καὶ δύο περιοδικὰ: α' Ἀραβελί» Μαμουλ» (Ἀνατολικὸς Ἦμος) καὶ α' Μετέωρα» ἀμφότερα ἐκδιδόμενα ἐν Σμύρῃ.

Ἑβραϊκὰ ἑφημερίδες ἐκδίδονται δύο μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει: α' Ἰηλέγρας», ἐκδιδόμενη τρίς τῆς ἑβδομάδος, καὶ α' Καίρς», ἐπίσης τρίς τῆς ἑβδομάδος, καὶ δύο ἐπαρχιακὰ: α' Ἐποχή», ἐκδιδόμενη ἑβδομαδιαίως ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ α' Ἐλπίς», ἐκδιδόμενη ἑβδομαδιαίως ἐν Σμύρῃ.

Ἀγγλογαλλικαὶ δὲ ἑφημερίδες ἐν τῇ πρωτεύουσῃ μὲν ἐκδίδονται αἱ ἐξῆς: α' La Turquie» (Τουρκία), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως γαλλιστί: α' Stamboul», ἐκδιδόμενη ἡμερησίως γαλλιστί: α' Eastern Express» (Ἀνατολικὸς Ἀγγελιαφόρος), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως ἀγγλογαλλιστί, ἔχουσα καὶ ἑβδομαδιαίαν ἔκδοσιν καθαρῶς ἀγγλικὴν: α' Phare du Bosphore» (Φάρος τοῦ Βοσπόρου), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως γαλλιστί ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς Ν. Κυριακοπούλου: α' Journal de Constantinople» (Ἐφημερίς τῆς Κωνσταντινουπόλεως), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως γαλλιστί: α' Le Moniteur Oriental» (Ἀνατολικὸς Μηνυτήρ), ἐκδιδόμενη ἡμερησίως ἀγγλογαλλιστί ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς Δ. Α. Βέλλη. Τούτων αἱ δύο τελευταῖαι ἤρξαντο ἐκδιδόμεναι ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Μαρτίου τοῦ 1888. Περιοδικὸν γαλλικὸν ἐκδίδεται ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν καὶ μόνον: α' La Gazette médicale d'Orient» ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς λατρικῆς ἐταιρίας μηνιαίως.

Ἐπαρχιακὰ δὲ γαλλικαὶ ἑφημερίδες ἐκδίδονται δύο ἐν Σμύρῃ, αἱ ἐξῆς: α' L'Impartial» καὶ α' La Réforme», ἀμφότεραι δις τῆς ἑβδομάδος ἐκδιδόμεναι.

Σιδηρόδρομοι:

Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ὑπάρχουσιν αἱ ἐξῆς γραμμαί: Ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀδριανούπολιν 319 χιλιάμετρα· ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως εἰς Βέλλοσαν 243· διακλάδωσις Ὑαμπόλεως (ἀπὸ Τύρνουδου—Σεϊμενλί) 106· διακλάδωσις Δεδεαγάτς ἀπὸ Κούλελη—Βουργάζ 112· γραμμὴ Θεσσαλονίκης μέχρι Σκοπείων 248· Σκοπείων εἰς Μητροδίτζαν 120· Βυτιλοῦνας εἰς Νόδι 102 καὶ Ζένικα—Βρόδ 189. Τὸ ἅλον ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ 1434 χιλιάμετρα.—Ἐν δὲ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ὑπάρχουσι τρεῖς γραμμαί εἰς τὰ περίεξ τῆς Σμύρνης 231 χιλιαμέτρων καὶ ἡ γραμμὴ Νικομηδείας (Ἰσμίτ) ἀπὸ Χαϊδάρ-πασσά μετὰ καὶ τῆς ἀπὸ Κιζιλ-τοπράκ, μέχρι Φενέρ-μπάγτσέ διακλαδῶσεως 97 χιλιαμέτρων. Τὸ ἅλον ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ 328 χιλιάμετρα.

Ἡ γραμμὴ τῶν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἀνατολικῶν λεγομένων σιδηροδρόμων ἔχει κατὰ σταθμούς καὶ τὴν κατὰ χιλιάμετρα ἀπόστασιν αὐτῶν οὕτω:

Γραμμὴ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀδριανούπολιν.

Κωνσταντινούπολις		Σινεκλή	23.400
Κοθιμ-Καποῦ	3.800	Τσερκέζ-κιοϊ	21.200
Γενι-Καποῦ	0.900	Τσορλοῦ	24.400
Ὑφουμζαεΐτς	4.900	Μουρατλή	25.900
Γεδι-Κουλέ	0.700	Σαϊτλέρ	45.400
Μακροχώριον	5.300	Λουλέ-μπορορτζέ	47.600
Ἅγιος Στέφανος	5.400	Μπαμπᾶ-ἔσκι	46.600
Τσεκμετζές	4.200	Παυλό-κιοϊ	24.400
Σπάρτα-κουλέ	17.400	Οὔζουδν-κιοιτροῦ	20.600
Καδέμ-κιοϊ	12.500	Κούλελη	40.900
Τσατάτζα	19.600	Οὔρλη	44. —
Καμπαντζέ	44.700	Ἀδριανούπολις	25. —

Γραμμὴ Ἀδριανουπόλεως εἰς Μπέλλοσαν.

Ἀδριανούπολις		Παπαζλή	45.500
Καδῆ-κιοϊ	18.500	Κατουνίτσα	46.700
Μουσταφᾶ-πασσά	18.200	Φιλιππούπολις	43. —
Χερμανλή	27.500	Παζαρτζικ	36.500
Τύρνουδον	45.200	Σαρέμπεη	46.200
Χάσκιοϊ	23. —	Μπέλλοσα	40. —
Γενι-μαχαλέ	32.400		

Γραμμὴ

Κούλελη-Βουργάζ εἰς Δεδε-ἀγάτζ.

Γραμμὴ

Τυρνόδου εἰς Ὑάμπολιν

Κούλελη-Βουργάζ		Τυρνόδον	
Διδυμότειχον	13.800	Καράμκουναρ	45.400
Σουφλίον	28.800	Ραδνέ-μαχαλέ	22.540
Πιδικλή	19. —	Γενι-Ζάγρα	24. —
Φερραι	24.800	Σλιένο-Κέρμενλη	24.400
Δεδε-ἀγάτζ	28.400	Ὑάμπολις	22.480

Ἡ δὲ γραμμὴ τοῦ ἀπὸ Χαϊδάρ-πασσά αυτοκρατορικοῦ σιδηροδρόμου ἔχει οὕτω:

Χαϊδάρ-πασσά		Γκέπζε	44.250
Κιζιλ-τοπράκ	2.500	Δίλ-Ἰσκελεσι	55.250
Ἐρέν-κιοϊ	6. —	Ταουσαντζικ	59.250
Μποσταντζή	9. —	Χάρακα	63.750
Μάλτεπε	14. —	Γάρεμτζα	73.500
Χαρταλιμη	20.500	Τούτουδν τσιφτλικ	79.750
Παντεβχιον	24.500	Νικομηδεια	94. —
Τούζλα	34.750	Κιζιλ τοπράκ—Φ.βαγτσέ	6. —

Ταχυδρομεία.

Κατὰ τὰ ἐπίσημα ἐξαγόμενα τοῦ 1882 τὰ ταχυδρομικὰ γραφεῖα ἐν Τουρκίᾳ ἀνέρχονται εἰς 702. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀνταλλαγέντων γραμ-

μάτων κλπ. ἐν μὲν τῇ ἐσωτερικῇ ὑπηρεσίᾳ ὑπολογίζεται εἰς 2,578,080, ἐν δὲ τῇ ἐξωτερικῇ ὑπηρεσίᾳ εἰς 760,971, τὸ ὅλον 3,339,001.

Τηλέγραφοι.

Κατὰ τὰ ἐπίσημα ἐξαγόμενα τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1882) αἱ τηλεγραμμικαὶ γραμμαὶ ἔχουσιν ἔκτασιν 23,388 χιλιομέτρων, τὰ δὲ σύρματα 41,688. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἀνταλλαγέντων τηλεγραφημάτων ὑπολογίζεται εἰς 1,362,442.

Τὰ τηλεγραφεῖα ἀριθμοῦνται εἰς 464. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν ἔ-
παισι τούτοις συνυπάρχει καὶ ταχυδρομικὸν γραφεῖον.

Βαθμοὶ τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Πολιτικοί:

Ὁ ἀνώτατος πολιτικὸς βαθμὸς εἶναι ὁ τοῦ Βεζίρου (Ρουμπέι-βεζαρέτ). Πρὸς πλείονα τιμὴν καὶ διάκρισιν ὁ Μ. Βεζίρης καὶ ὁ Ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου κατέχουσι τὸν βαθμὸν σαδραρέτ παγασί, ἥτοι βαθμὸν Σαδραζάμη, ὃν εἶχον καὶ οἱ ἡγεμόνες Ρουμανίας καὶ Σερβίας, ὅτε διετέλουν φέρου ὑποτελεῖς τῆς ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

Ἡ ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία ἀριθμεῖ τὴν σήμερον ἑκατὸν καὶ δέκα Βεζίρας, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ στρατιωτικοὶ ὀνομαζόμενοι Μουσίραι. Ἐκ τούτων οἱ πενήκοντα καὶ ἑννέα εἰσὶ πολιτικοί, οἱ δὲ λοιποὶ, ἐξαιρέσει τῶν πριγκήπων υἱῶν καὶ γαμβρῶν τοῦ τέως Χεδίβου τῆς Αἰγύπτου, τοῦ τέως καὶ ἐν ἐνεργείᾳ Χεδίβου καὶ τοῦ Βέη τῆς Τύνιδος, εἰσὶ στρατιωτικοί.

Μετὰ τὸν τοῦ Βεζίρου βαθμὸν ἐπέρχεται ὁ τοῦ Βαλιῆ (ὑψηλὸς βαθμὸς). Οἱ τοῦ βαθμοῦ τούτου κάτοχοι δὲν τιλοφοροῦνται διὰ τῆς ἐπάνυμιλλας πασσᾶ, ἀλλὰ καλοῦνται ἐφένδαὶ ἢ βέηδες.

Τούτω ἔπονται οἱ βαθμοί: Οὐλιᾶ σίνφι ἐβδέλ, ἥτοι α' βαθμὸς α' τάξεως, καὶ οὐλιᾶ σίνφι σανί, ἥτοι α' βαθμὸς β' τάξεως.

Βαθμοὶ κατώτεροι:

Δεύτερος μουτεματζ. (ρουμπέ-ι-σανιέ-μουτεματζ).
Δεύτερος (ρουμπέ-ι-σανιέ).
Τρίτος (ρουμπέ-ι-σλισέ).
Τέταρτος (ρουμπέ-ι-ρακιά).
Πέμπτος (ρουμπέ-ι-χαμισέ).

Διοικητικοί:

Ὁ ἀνώτατος διοικητικὸς βαθμὸς εἶναι ὁ τοῦ Ρούμ Ἰλί Βεϊτέρ Βέϊ, ἥτοι ἀρχηγὸς Ρωμυλίας.

Κατόπιν ἔρχεται ὁ βαθμὸς Μίρι Μιράν (Ἄρχοντες).

Ἱεροδικαστικοί:

Ἀνώτατος βαθμὸς εἶναι ὁ τοῦ Σεῖχ-ούλ-Ἰσλάμ ἀπονεμόμενος εἰς τὸν ἀνώτατον μουρτην, ὅστις ἀντιπροσωπεύει τὴν Α. Α. Μ. τὸν Σουλτάνον ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς καὶ νομοδιδασκαλικαῖς ὑποθέσεσιν. Ὁ τίτλος ὄλων τῶν οὐλεμά (νομομαθῶν) εἶναι ἐφένδης.

Μετὰ τὸν Σεῖχ-ούλ-Ἰσλάμ ἔρχονται ὁ Καζιανκέρ τῆς Ρωμυλίας καὶ ὁ Καζιανκέρ τῆς Ἀνατολῆς καὶ οἱ ἔχοντες τὸν βαθμὸν τούτον ὡς προ-
χρηματίσκντες εἰς τὰς ἀνωτέρας τάτας Ἱεροδικαστικῆς θέσεως.

Ἔπονται τούτοις οἱ βαθμοί:

Ἰστανπόλ πάγασί (βαθμὸς Ἱεροδικαστοῦ Κωνσταντινουπόλεως).
Χαρεμείν πάγασί (βαθμὸς Ἱεροδικαστοῦ Μένκχης καὶ Μεδίνης).
Μπιλάδη χαμισέ (βαθμὸς Ἱεροδικαστῶν τῶν πέντε πόλεων Καί-
ρου, Βαγδαίου, Σμύρνης, Γαλατῆ καὶ Φιλιππουπόλεως *).
Ρουμπέ-ι-Μεθαλί (βαθμὸς Μολλάδων ὑποψηφίων).
Μουδερρισίν (βαθμὸς νομοδιδασκῶν).
Κουζᾶτ (βαθμὸς Καδῆδων, κατωτέρων δικαστῶν).

(*) Δυναμίει σουλτανικῶν ὑποσιμμάτων αἱ πόλεις αὗται ἐτιμήθησαν διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ τίτλου Μολλά τοῖς κατὰ κἀρὸν δικασταῖς αὐτῶν.

Στρατιωτικοί :

Σερδάρη ἐκρέμ (γενικός στρατάρχης).
 Μουσάρ (στρατάρχης).
 Φερικ (στρατηγός).
 Λιθά (ἀντιστράτηγος).
 Μιραλάι (συνταγματάρχης).
 Καϊμακάρμ (ἀντισυνταγματάρχης).
 Μπίν μπασή (ταγματάρχης).
 Κδλ άγασή (υποταγματάρχης).
 Γιοδζ μπασή (λοχαγός).
 Μουλιαζιμ (υπολοχαγός).
 Τζαβούς (λοχίας).
 Όν μπασή (δεκανεύς).

Ἐν ταῖς τελευταῖς ἡ ἐπομένη διάταξις εἶναι ἐν ἰσχύϊ ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῶν διαφόρων βαθμύχων τοῦ κράτους :

Μέγας Βεζίρης—Σείχ-ούλ-Ισλάμ,
 Μουσάραι—Βεζάραι,
 Ρούμ ἰλλ Καζιασκέρ—Ἀνατολή Καζιασκέρ, οἱ ἐν ἐνεργείᾳ,
 Οἱ τὸν βαθμὸν τοῦτον ἔχοντες, οἱ μὴ ἐν ἐνεργείᾳ,
 Ρουπέ-ι-βαλιχ, ὅσοι διατελοῦσιν ἐν ἐνεργείᾳ ὑπουργοί,
 Ὁ πρῶτος τοῦ στρατιωτικοῦ συμβουλίου,
 Ρουπέ-ι-βαλιχ, ὅσοι δὲν κατέχουσι θέσεις ὑπουργικὰς,
 Ἰσταμπάδ παγετι,
 Φερικ (στρατηγός),
 Ρουπέ-ι-ούλιά σίνρι ἔδδελ (α' βαθμοῦ α' τάξεως),
 Ρούμ ἰλι βεϊλέρ βεϊ,
 Παγέ-ι Χαρεμείν Σεριφείν (Ἱεροδικασταὶ Μένκας καὶ Μεδίνης),
 Λιθά (ἀντιστράτηγοι),
 Μίρι Μιράν,
 Ρουπέ-ι-ούλιά σίνρι σανι (β' βαθμοῦ β' τάξεως),
 Παγέ-ι μπιλιάδη Χαμσε (Ἱεροδικασταὶ τῶν πέντε πόλεων),
 Μίρ ἄλδῆ (συνταγματάρχαι),

Ρουπέ-ι-σανι σίνρι ἔδδελ μουτεμαγιζι (β' βαθμοῦ ἐπιλεκτοί),
 Μαχρέτζ Μεβλεθιγετι (ὑποψήφιοι Μολλάδες),
 Ρουπέ-ι-σανι σίνρι σανισι (β' βαθμοῦ β' τάξεως),
 Μίρ-ούλ-ούμερά,
 Καϊμακάρμ (ἀντισυνταγματάρχαι),
 Ἰστάπλι ἄμιρῆ μουδριλιγι (σταυλάρχαι),
 Κιμπάρι μουδερρισίν (ἀνώτεροι νομοδιδάσκαλοι),
 Μπίν μπασή (ταγματάρχαι),
 Ρουπέ-ι-σαλιε (γ' βαθμοῦ),
 Καπουτζή μπασηληγιή (ἀρχιθυρωροὶ ἀνακτόρων καὶ Ἰ. Πόλης *),
 Μουδερρισίν (Κατώτεροι νομοδιδάσκαλοι),
 Ἄλῆ Ἐμινέ (οἱ τροποδότη τῶν συνταγμάτων),
 Ρουπέ-ι-ραπιά (δ' βαθμοῦ),
 Κδλ άγασή (υποταγματάρχαι),
 Χοδζάδες (προϊστάμενοι γραφείων),
 Γιούζ μπασή (λοχαγοί).

Διπλωματικὴ ἀντιπροσωπεία.

Ἀντιπρόσωποι ξένων Κρατῶν ἐν Κων/πόλει.

Ἀγγλίας, ἰόρδος Δούφφεριν.
 Ἀμερικῆς, στρατηγὸς Βαλλός.
 Αὐστρουγγαρίας, βαρῶνος Κάλις.
 Βελγίου, Βαρβολένης Δε-Φοσελκάρτ.
 Γαλλίας, μαρκήσιος Δε-Νοάιλ.
 Γερμανίας, κόμης Δε-Ράδοβιτς.

(*) Ἐκτὸς τῶν πολιτικῶν, διοικητικῶν, Ἱεροδικαστικῶν καὶ στρατιωτικῶν βαθμῶν ὑπάρχουσι βαθμοὶ ἰδιάζοντες τῇ ἰσχύρῳ τῶν Ἀνακτόρων καὶ τῆς Ἰψ. Πόλης, οἱ δὲ ὄν ἀμελῶνται οἱ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑψηροτάτους ἐν αὐτοῖς. Οὗτοι δὲ εἰσιν ὁ τοῦ Ἰστάπλι ἄμιρῆ (σταυλάρχου τῶν ἀνακτόρων), βερκιόχι ἄλι καπουδζή μπασηληγιή (ἀρχιθυρωροῦ τῶν ἀνακτόρων), καὶ μπάπη Ἄλλι καπουδζή μπασηληγιή (ἀρχιθυρωροῦ τῆς Ἰψ. Πόλης).

Ἰσπανίας, Ράσκων.
 Ἰταλίας, κόμης Κόρτης.
 Νορβηγίας, Σελμ. Έχρενρόφ.
 Πορτογαλίας, υποκόμης Καρνίδης.
 Ὁλλανδίας, Φόν Πέστελ.
 Περσίας, Μιρζά Μοχσίν χάν.
 Ρουμανίας, Π. Μαυρογέντης.
 Ρωσίας, Ν. Νελιδάφ.
 Σερβίας, Έφραϊμ Γροβίτς.

Ἑλληνικὴ πρεσβεία :

Α. Γ. Κουντουριώτης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούτος ὑπουργός τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Γεωργίου Α΄.
 Μιχ. Παπαρηγόπουλος, α΄ γραμματεὺς.
 Δημ. Α. Γ. Κουντουριώτης, β΄ γραμματεὺς.
 Ροδόλφος Πρετζιόζης, β΄ διερμηνεὺς τοῦ διπλωματικοῦ γραφείου τῆς πρεσβείας.
 Γεώργιος Ἀποστολίδης, βοηθὸς διερμηνεὺς τοῦ αὐτοῦ γραφείου.

Προξενικὸν γραφεῖον τῆς πρεσβείας.

Νικόλαος Μίχος, γενικὸς πρόξενος διευθυντὴς τοῦ προξενικοῦ γραφείου.
 Κωνσταντῖνος Πανουριᾶς, ὑποδιευθυντὴς τοῦ προξενικοῦ γραφείου.
 Τιμολέων Τσαγκαράκης, πρόεδρος τοῦ προξενικοῦ δικαστηρίου.
 Γ. Σεμιτέλος, πᾶρεδρος δικαστῆς.
 Νικόλαος Δαούτης, πᾶρεδρος δικαστῆς.
 Παναγ. Ταμβακόπουλος, ταμίας.
 Κωνσταντῖνος Κριεζῆς, λιμενάρχης.
 Γεώργιος Γιαννόπουλος, α΄ γραμματεὺς τοῦ προξενικοῦ γραφείου.
 Ν. Σανόπουλος, γραμματεὺς β΄ τάξεως.
 Έφραϊμ Γαβρᾶς, γραμματεὺς β΄ τάξεως.
 Κωνστ. Ταρσῆς, γραμματεὺς β΄ τάξεως.
 Ἰωάννης Δελαγραμμάτικας, γραφεὺς.

Διερμηνεῖα τοῦ προξενικοῦ γραφείου τῆς πρεσβείας.

Χαριδῆμος Ἀποστολίδης, α΄ διερμηνεὺς.
 Κωνστ. Κυπραίος }
 Ἀριστ. Δουκίσης } β΄ διερμηνεῖς.
 Μιλτ. Φάκκας }
 Μ. Σεληνιάδης }
 Γ. Σανθάκης } βοηθοί.
 Μ. Ταικούρας }

Ἀντιπρόσωποι Τουρκίας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ἐν Ἀθήναις, Τεβφίχ βέης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργός.
 Ἐν Αἴῃ (Ὁλλανδίας), πρίγκηψ Καρατζᾶ πασσᾶς, ἀντιπροσωπεύων τὴν Ἰψ. Πύλην καὶ παρὰ τῇ αὐτῇ Στοκχόλμης.
 Ἐν Βελιγραδίου, Χαλιδ βέης.
 Ἐν Βερολίνῳ, Σαϊτ πασσᾶς.
 Ἐν Βιέννῃ, Σααδουλλάχ πασσᾶς.
 Ἐν Βουκουρεστίῳ, Σουλεῦμάν βέης.
 Ἐν Βρυξέλλαις, Στέφανος Καραθεοδωρῆς.
 Ἐν Κετῆγῃ,
 Ἐν Λονδίνῳ, Κ. Μουσοῦρος πασσᾶς.
 Ἐν Μαδρίτῃ καὶ Λισσαβῶνι, Σερμὲδ ἐφένδης.
 Ἐν Οὐασινγκτόνῳ,
 Ἐν Παρισίοις, Ἐσᾶτ πασσᾶς.
 Ἐν Πετροῦπόλει, Σακίρ πασσᾶς.
 Ἐν Ρώμῃ, Στέφανος Μουσοῦρος βέης.
 Ἐν Τεχεράνῃ, Φαχρῆ βέης.

ΣΑΜΟΣ.

Ἡ νῆσος Σάμος, μία τῶν Σποράδων τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Αἰγαίου, ἀνδρόθη εἰς αὐτόνομον ἡγεμονεῖαν, ὑποτελή τῇ Ὑψ. Πύλῃ, τῇ 29/11 Δεκεμβρίου 1832 διὰ φερμανίου τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ καὶ τῇ συνκινέσει τῶν τριῶν ἐγγυητριῶν δυνάμεων.

Γεωγραφικὴ θέσις καὶ κλίμα.

Γεωγραφικῶς ἡ Σάμος καίται μεταξὺ τῶν 37° 39'—37° 48' β. πλάτους καὶ 24° 12'—24° 48' ἀνατ. μήκους, τὸ δὲ κλίμα αὐτῆς εἶναι γλυκὸ καὶ ὑγιεινὸν ἀνάλογον πρὸς τὸ τῆς ἰωνικῆς παραλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἡγεμῶν

Κωνσταντῖνος Ἀδοσίδης, γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 28 Φεβρουαρίου 1822, βεζῆρης τοῦ ὀθωμανικοῦ Κράτους, διορισθεὶς τὸ δεύτερον ἡγεμῶν τῆς Σάμου τῇ 5/17 Φεβρουαρίου 1879. Ἐνυμφεῖθη τῇ 11/23 Μαρτίου 1856 τὴν ἡγεμονίδα Ἀθηνᾶν, γεννηθεῖσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Βουλευταί.

Π. Σοφοῦλης.—Γ. Κεντούρης.—Γ. Βλιάμος.—Κ. Θεοφανίδης.—Γραμματεὺς Βουλῆς: Θ. Στεφανίδης.

Ἡγεμονικὸν διοικητικὸν γραφεῖον ἐν Σάμῳ.

Διευθυντής: Σωκράτης Ἰωαννίδης.

Γραμματεὺς: Γεώργιος Τρεμούλης.

Ὑπογραμματεῖς δύο.

Γραμματεὺς τοῦ τμήματος τῆς τουρκικῆς Βεσῆμ ἐφένδης, φέρων τὸν βαθμὸν μουτεμαίτζ.

Γενικὸς ταμίης: Κωνστ. Βεῖνογλίδης.

Ἡγεμονικὸν γραφεῖον ἐν Κων/πόλει.

Διευθυντής: Γεώργιος Ἀδοσίδης.

Γραμματεὺς: Σαματάκης Ζαφειρόπουλος.

Γραφεὺς: Χαρίλαος Καλλιάρης.

Προξενικὸν σῶμα.

Πρόξενος Ἀγγλίας καὶ ὑποπρόξενος Γερμανίας, Διονύσιος Λουιμάκη.

Πρόξενος Ἑλλᾶδος, Ἰωάννης Σταρνάρης.

Ὑποπρόξενος Αὐτρουσσογγραφίας καὶ Ὁλλανδίας Κωνστ. Λουιμάκη.

Ὑποπρόξενος Ἰσπανίας καὶ προξενικὸς πράκτωρ Ἰταλίας, Ἀριστοτέλης Σταματιάδης.

Προξενικὸς πράκτωρ Γαλλίας, Λέων Μισήρ.

Ἐπιφάνεια καὶ πληθυσμὸς.

Ἡ Σαμικὴ ἡγεμονία ἔχει ἐπιφάνειαν 550 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων, πληθυσμὸν δὲ 39,108 κατοίκων, μὴ συμπεριλαμβανομένων 13,500 Σαμιῶν κατοικούντων ἐν ταῖς παραλίοις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Θρησκεία ἐπικρατοῦσα ὀρθόδοξος ἀνατολική. Ἐκ τῶν ἄλλων θρησκευμάτων ὑπάρχουσι 14 καθολικοὶ, 6 ἀρμένιοι, 2 διαμαρτυρόμενοι καὶ 1 Ἰσραηλίτης.

Ξένοι ὑπῆκοοι ὑπάρχουσι ἐν Σάμῳ 583, ἐξ ὧν 548 Ἕλληνες ὑπῆκοοι, 9 Γάλλοι, 8 Γερμανοὶ, 6 Ἀγγλοὶ, 5 Ἴταλοὶ, 3 Ρῶσσοι, 3 Αὐστριακοὶ καὶ 1 Ὁλλανδός.

Οἰκονομικὴ κατάστασις.

Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1882—83: Πρόσοδοι 3,304,584 γρ., δαπάναι 3,700,949 γρ., ἐξ ὧν 400 χιλ. γρ. φόρος ὑποτελείας καὶ 150 χιλ. χορηγία πρὸς τὸν ἡγεμόνα.

Ἐμπόριον.

Κατὰ τὸ 1881: Ἐξαγωγή 15,893,615 γρ., εἰσαγωγή 17,694,103 γρ. Κυριώτερα εἶδη τῆς εξαγωγῆς σταφίς, δέρματα κατεργασμένα,

αίνος, Έλαιον, οινόπνευμα, κρέμματα τῆς δὲ εισαγωγῆς δημοτικὰ, ἀποικιακὰ, βιομηχανικὰ ἀντικείμενα κλπ.

Ἡ ναυτικὴ κίνησις κατὰ τὸ 1881 ἀντεπροσωπεύθη ὑπὸ 145 ἀτμοπλοίων (ἐξ ὧν 84 ἀγγλικὰ), χωρ. 83,212 τόνων, καὶ 3,829 ἰστιοφόρων (ὧν 2,857 σαμιακὰ), χωρητικότητος 48,585 τόνων.

Τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν περιλαμβάνει 335 πλοία χωρητικότητος 7,605 τόνων.

Ταχυδρομεῖα.

Κατὰ τὸ 1881 ἀντηλλάγησαν 27,623 γράμματα, ἐπίσημα καὶ ἰδιωτικὰ, ἡμερησίδες δὲ καὶ περιοδικὰ 15,632. Τὸ ἄλφον 43,255.

Τηλέγραφου.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀντηλλάγησαν 3,264 τηλεγραφήματα, ἐξ ὧν 1382 ἐσωτερικὰ καὶ 1882 ἐξωτερικὰ.

Δημοσία ἐκπαίδευσις.

Ἡ νῆσος Σάμος διαιρεῖται γεωγραφικῶς καὶ πολιτικῶς εἰς 4 τμήματα, Βαθέος, Χώρας, Καρλοθεσίων καὶ Μαραθοκάρπου ἢ πρωτεύουσα ἔθρηται ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι καὶ καλεῖται Αἰμὴν Βαθέος. Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ταύτῃ ἱδρύται τὸ «Πυθαγόρειον Γυμνάσιον» καθ' ἕνα τρόπον καὶ τὰ ἐν Ἑλλάδι γυμνάσια. Λειτουργεῖ τοῦτο κατὰ τρόπον τέλειον κυρίως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1861, ὅτε προσεκληθῆθη ὑπὸ τῆς τότε διοικήσεως γυμνασιάρχης δ' οὖν ἐν τῷ Ἀθήνησι Παγανιστημῖν καθηγητῆς Κ. Κόντος, διδάξας ἐπὶ τριετίῳ τὴν σαμιακὴν νεολαίαν. Ἔκτοτε μέχρι σήμερον, ἦτοι ἐπὶ εἴκοσι καὶ τρία ἔτη, τὸ γυμνάσιον τοῦτο ὑπάρχει καθρητισμένον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον τελείως καὶ λειτουργεῖ σύμφωνα πρὸς τὸν προορισμὸν του. Τοποθετημένον τὸ γυμνάσιον τοῦτο ἐν παλαιῷ δημοσίῳ κτιρίῳ, οἰκοδομηθέντι ἐπὶ ἡγεμόνος Στεφάνου Βογορίδου, ὅπερ σήμερον ἐθεωρήθη ἀποκέντρον πῶς καὶ ἀκατάλληλον, μετηνέχθη ἀφ' ἑτέρου νεοτευχῆς, εὐρύχωρον καὶ καταλληλότατον κατάστημα, ὑπὲρ οὗ ὁ τόπος ἐδαπηνῆσαν ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας λυρῶν δθωμανικῶν ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ καταστήματος τούτου ἀνετέθη ἐπιγραφή ἀμπερόπου καὶ ἐστῆθη ἀνά-

γλυφον, παριστῶν τὸν Πυθαγόραν καθήμενον ἐπὶ ἔδρας καὶ διαλογιζόμενον.

Ἐν τῷ γυμνασίῳ τούτῳ, περιλαμβάνονται τέσσαρες τάξεις, διδάσκονται τὰ ἑλληνικὰ γράμματα μετὰ τῆς γαλλικῆς καὶ λατινικῆς γλώσσης, ὑπὸ ἑπτὰ καθηγητῶν, ὧν οἱ τρεῖς ἔχουσι διπλώματα διδακτορικὰ τοῦ ἐν Ἀθήνησι πανεπιστημίου. Διευθυντῆς δὲ τοῦ γυμνασίου Κωνστ. Γεωργιάδης Σάμιος. Ἐν τούτῳ ἐκπαιδεύονται σήμερον 80 μαθηταί, ἦτοι 31 ἐν τῇ πρώτῃ τάξει, 20 ἐν τῇ δευτέρᾳ, 20 ἐν τῇ τρίτῃ καὶ 9 ἐν τῇ τετάρτῃ. Ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων οἱ κατ' ἔτος ἀπολυόμενοι, τινὲς μὲν ἐπιδίδονται εἰς ἐπιστήμας, τινὲς δὲ μετέρχονται τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα ἐνταῦθα, ἐν Μικρασίᾳ καὶ ταῖς πέριξ νήσοις, ὀλίγοι δ' ἐπιδίδονται εἰς βιοποριστικὰ ἔργα ἢ διορίζονται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πολιτείας.

Πλὴν τοῦ ἀνωτάτου τούτου ἐκπαιδευτηρίου, ἡ νῆσος κέκτηται 4 σχολαρχεῖα, μετὰ τριῶν τάξεων καὶ ἰσαριθμῶν διδασκάλων, καὶ τέσσαρα παρθεναγωγεῖα, ἐγκαθιδρυμένα ἕκαστον ἐν ἑκάστῳ τῶν τεσσάρων αὐτῆς τμημάτων, καὶ τρία ἑλληνικὰ λεγόμενα σχολεῖα, ἐν τοῖς τριῶν δήμοις Παγώνδου, Πύργου καὶ Βουρλιωτῶν, μετὰ μίαν ἢ δύο τάξεων καὶ ἐνὸς διδασκάλου.

Εἰς τὸ σχολαρχεῖον τοῦ τμήματος Βαθέος φαίνεται σήμερον 94 μαθηταί, εἰς τὸ σχολαρχεῖον Καρλοθεσίων 80, εἰς τὸ τοῦ Μαραθοκάρπου 30 καὶ εἰς τὸ σχολαρχεῖον τοῦ τμήματος Χώρας 59. Διδάσκονται λοιπὸν ἐν τοῖς σχολαρχείοις τῆς νήσου ἐν ἄλφω 263 μαθηταί ὑπὸ 12 διδασκάλων.

Ἐκ δὲ τῶν τεσσάρων παρθεναγωγείων τῆς νήσου, ἐν μὲν τῷ παρθεναγωγείῳ τοῦ τμήματος Βαθέος, ἐγκαθιδρυμένῳ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ τελειοτέρῳ τῶν λοιπῶν ὄντι, παιδεύονται 162 κοράσια, ὧν τὰ μὲν 44 εἰς τὰς τρεῖς ἑλληνικὰς τάξεις, 16 εἰς τὸ συνδιδακτικὸν τμήμα καὶ 102 εἰς τὸ ἀλληλοδιδακτικόν. Διδάσκουσι δὲ ἐν αὐτῷ 6 διδασκαλοὶ, ἦτοι τρεῖς κόραι, δύο καθηγηταί τοῦ γυμνασίου καὶ εἰς ἰδιαιτέρας διδασκαλός. Ἡ διδασκαλία τοῦ παρθεναγωγείου τούτου γίνεται ἐν καταστήματι δημοτικῷ, εὐρυχωροτάτῳ καὶ λαμπροτάτῳ, οἰκοδομηθέντι ἀρίως, καθ' ἕπερ καὶ τὸ γυμνάσιον, ἐπὶ τοῦ οὐν ἡγεμόνος τῆς νήσου Κωνστ. Ἀδοσίδου πασσαῆ. Ἐν δὲ τῷ παρθεναγωγείῳ τοῦ τμήματος Καρλοθεσίων, ἐγκαθιδρυμένῳ ἐν τῷ δήμῳ Ν. Καρλοθεσίων,

ἐκπαιδεύονται 218 κοράσια, ἤτοι 22 ἐν ταῖς ἐλληνικαῖς τάξεσι καὶ 196 ἐν τῷ ἀλληλοδιδασκτικῷ τμήματι. Διδάσκουσι δ' ἐν αὐτῷ ἐπίσης 6 διδάσκαλοι, ἤτοι τρεῖς κόραι, ὁ αὐτῷ σχολάρχῃ καὶ δύο ἰδιαίτεροι διδάσκαλοι. Ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τοῦ τμήματος Μαραθοκάμπου, ἐγκαθιδρυμένη ἐν τῷ δήμῳ Μαραθοκάμπου, ἐκπαιδεύονται 70 κοράσια, διδάσκουσι δὲ ἐν αὐτῷ 3 διδάσκαλοι, ἤτοι δύο κόραι καὶ εἷς ἐκ τῶν διδασκάλων τοῦ αὐτοῦ σχολαρχείου. Τέλος ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τοῦ τμήματος Χώρας, ἐγκαθιδρυμένη ἐν τῷ δήμῳ Μυτιληνῶν, ἐνθα κατασκευάζεται νῦν μικρὸν μὲν πλὴν εὐμορφον κατάστημα, καὶ ἀτελεσιτέρῳ τῶν λοιπῶν παρθεναγωγείων ὄντι, ἐκπαιδεύονται 182 κοράσια ὑπὸ τῆς διευθυντρίας καὶ μιᾶς βοηθοῦ. Ὁ ἀριθμὸς λοιπῶν τῶν μαθητριῶν τῶν παρθεναγωγείων τῆς νήσου ἀνέρχεται εἰς 632 καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς διδασκάλων εἰς 17· ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ πολλὰ ἕτερα κοράσια ἐκπαιδευόμενα ἐν τοῖς δημοτικῶς σχολείοις, τρία δὲ κοράσια φοιτῶσιν ἐξαιρετικῶς εἰς τὸ σχολαρχεῖον τοῦ τμήματος Χώρας, ὅπερ ἐδρεύει ἐν Μυτιληνοῖς.

Πλὴν τοῦ παρθεναγωγείου τῆς πρωτεύουσας ἰδρύθη ἐφέτος ἐν ταύτῃ, ἰδιωτικῆ δαπάνῃ, καὶ νηπιαγωγεῖον μετὰ μιᾶς διδασκάλου καὶ 25 παιδων. Πρῶτον δὲ ἦδη εἰσάγεται εἰς τὴν νήσον ταύτην τοιοῦτον διδασκαλεῖον, ὅπερ δὲν ἀμφιδόλλομεν ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι τὸ τῆς Σάμου δημόσιον θέλει υἱοθετῆται, ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ καὶ δύνωνται καὶ φοιτῶσιν εἰς αὐτὸ πάντων τῶν πολιτῶν ἀνεξαιρέτως οἱ παῖδες.

Ἐκ δὲ τῶν τριῶν κατωτέρων ἐλληνικῶν σχολείων, ἐν μὲν τῷ τοῦ Παγώνδου ἐκπαιδεύονται 22 μαθηταί, ἐν τῷ τοῦ δήμου Πύργου 16 καὶ ἐν τῷ σχολείῳ τοῦ δήμου Βουρλιωτῶν 18, ἐξ ὧν ἐν κοράσιον ἤτιο ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις διδάσκονται 56 μαθηταί ὑπὸ τριῶν διδασκάλων ἐν ὅλῳ.

Σχολεῖα δὲ δημοτικὰ ἐν ἄκισιν ἀνεξαιρέτως τοῖς δήμοις, οἵτινες ἀνέρχονται εἰς 29, καὶ ἐν τοῖς πλείστοις χωρίοις εὐρηναὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἱδρυμένα διὰ τὴν κατωτέραν τῆς νεολαίας ἐκπαιδεύουσιν τὰ σχολεῖα ταῦτά εἰσι 33 τὸν ἀριθμὸν, φοιτῶσι δὲ εἰς αὐτὰ σήμερον κατ' ἀκριβεστάτας πληροφορίας 2,372 ἄρρενες μαθηταὶ καὶ 401 κοράσια, ἤτοι ἐν συνόλῳ 2,773. Ἐν τῷ τμήματι Βαθέος ὑπάρχουσιν 7 δημοτικὰ σχολεῖα, ἐν τῷ τμήματι χώρας 10, ἐν τῷ τμήματι Μαραθοκάμπου 7 καὶ ἐν τῷ τμήματι Καρλοδακίων 9. Διδάσκουσιν ἐν τοῖς

δημοτικῶς τούτοις σχολείοις 42 δημοδιδάσκαλοι, διότι ἐν τισιν αὐτῶν ἐκτός τῶν διδασκάλων ὑπάρχουσι καὶ βοηθοί. Πανταχοῦ τῆς νήσου ἱδρύονται σχολεῖα, οὐκ ὀδομηθέντα δημοτικῆ δαπάνῃ. Τοὺς μισθοὺς ἀπάντων ἀνεξαιρέτως τῶν δημοδιδασκάλων καταβάλλει τὸ δημόσιον ἢ γενικὸν τῆς νήσου ταμεῖον. Δαπάνᾳ δὲ ὁ τόπος εἰς τὰ τῆς παιδείας ἐν γένει κατὰ τὸν ἐπίσημον ἐτήσιον προϋπολογισμὸν 378,780 γρῶσια, ἤτοι ἀνώτερον ποσὸν παντὸς ἐτέρου κλάδου τῆς νήσου, διότι εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης δαπάνᾳ ὁ τόπος 377,300 γρ., ἅπερ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐσόδων δικαιοσύνης γρ. 95,000 καταβαίνει μόνον εἰς γρ. 282,300, ταῦτα δὲ πραγματικῶς ἐπιβαρύνουσι τὸν τόπον, εἰς δὲ τὰ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ὁ τόπος δαπάνᾳ ἐτησίως γρ. 265,000.

Ὑπάρχουσιν ἄρα ἐν τῇ νήσῳ πλὴν τοῦ γυμνασίου, τῶν 4 σχολαρχείων, τῶν 4 παρθεναγωγείων, τοῦ ἐνὸς νηπιαγωγείου καὶ τῶν 3 κατωτέρων ἐλληνικῶν σχολείων 33 δημοτικὰ σχολεῖα μετὰ μαθητῶν ἐν ὅλῳ 2,773 καὶ διδασκάλων ἐν ὅλῳ 42, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω.

Γενικώτερον δὲ τῶν ἀνωτέρω ἐξαγόμενον εἶναι βῆτι ἐν Σάμῳ ὑπάρχουσι παντὸς εἶδους ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα 46, ἐν οἷς διδάσκουσι καθηγηταὶ καὶ διδασκαλοὶ ἐν ὅλῳ 82 καὶ ἐκπαιδεύονται 3,829 ἐν ὅλῳ μαθηταί, ὧν 1062 κοράσια.

Ναοί, κληῖρος, μοναὶ κλπ.

Ὑπάρχουσι καθ' ὅλην τὴν ἡγεμονίαν τῆς Σάμου 76 ἑνοριακοὶ ναοί, 188 ἱερεῖς, ὧν 6 ἱερομόναχοι, 8 μοναὶ, 91 μοναχοὶ καὶ 23 μοναχοὶ καὶ 22 μετόχαι.

Σημ. Περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἄλλων ὑποτελῶν τῆ ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας χωρῶν, οἷον Αἰγύπτου, Βουλγαρίας κλπ., δὲν ἔχομεν ἐξαγόμενα νεώτερα ὄσων ἐσημειώσαμεν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ ἡμῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους.

Γ'.

ΕΛΛΑΣ

Γεωγραφική θέσις και κλίμα.

Τὸ βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος κεῖται μεταξύ τῶν 35° 55'—40° β. πλάτους και 17° 2'—23° 54' ἀνατολικῶν μῆκους· διαιρεῖται δὲ φυσικῶς εἰς τέσσαρα διακεκριμένα μέρη: τὴν Στερεάν Ἑλλάδα, τὴν Πελοπόννησον, τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου και τὰς Ἴονιους νήσους, και πέμπτον ἤδη τὰς νέας ἐπαρχίας.—Τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος και ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτῆς θέσεως και ὡς ἐκ τῆς γειτονίας τῆς θαλάσσης εἶναι ἐν γένει εὐκρατον, ἀλλὰ και λίαν ποικίλον ἕνεκα τοῦ πολυδαίδαλου σχηματισμοῦ τοῦ ἐδάφους αὐτῆς διατεμνομένου πολλαχῶς ὑπὸ σειρᾶς ὄρεων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ὕψηλῶν. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν ἡ μέση θερμοῦτης ἐν Ἀθήναις εἶναι 18° 2' Φεβρουαρίου, ἡ δὲ κατωτάτη θερμοκρασία σημειωθείσα κατὰ τὸ 1850 ὑπῆρξε 10° ὑπὸ τὸ μηδενικόν, και ἡ μεγίστη (1858) 44° β. Ὁ ψυχρότερος μῆν εἶναι ὁ Ἰανουάριος πρὸς μῆσιν θερμοῦτητα 8° και ὁ θερμότερος ὁ Αὐγούστος διδων μῆσιν θερμοῦτητα 28° 2'. Ἡ μέση θερμοῦτης κατὰ ἕξ μῆνας ἀπὸ Μαρτίου μέχρι Νοεμβρίου εἶναι 24° β, κατὰ δὲ τρεῖς μῆνας μόνον, τὸν Δεκέμβριον, Ἰανουάριον και Φεβρουάριον, ἡ μέση θερμοῦτης εἶναι κατωτέρα τῶν 10° (9° 1). Ἡ ἀτμοσφαιρική ὀμίχλη ἐν τῷ κλίματι τῆς Ἑλλάδος εἶναι σπανιωτάτη και σπάνιως ἀναθρῶσκει τοιαύτη ἀπὸ τῆς θαλάσσης κατὰ Μάτιον και Δεκέμβριον. Ἡ ποσότης τῆς ἐτησίως πιπτούσης βροχῆς εἶναι ἐλαχίστη και κατὰ μέσον ὄρον 397 χιλιοστομέτρων. Ὁ ἀνώτατος ὄρος αὐτῆς ὑπῆρ-

ξεν 718 χιλιοστομέτρων (*). Σπανίως βροχῆ πίπτουσα ἐντὸς 24 ὡρῶν φθάνει μέχρι 45 χιλιοστομέτρων και οὐδέποτε μέχρι τοῦδε παρατηρήθη βροχῆ διαρκέσασα 34 ὡρας κατὰ συνέχειαν. Αἱ συχνότεραι βροχαὶ συμβαίνουσι τὸν Νοέμβριον και αἱ σπανιότεραι τὸν Ἰούλιον και Αὐγούστον, ὡσπερ και τὸν Ἀπρίλιον, οὐδέποτε δὲ βρέχει τὸν Σεπτέμβριον. Ἡ χιών εἶναι ἐν Ἀθήναις σπάνιον φαινόμενον και ὑπάρχουσι χειμῶνες, καθ' οὓς οὐδέως χιών ἔπεσε. Οὐδὲν ἤττον ὑπῆρξαν και ἐξαιρετικοὶ χειμῶνες, καθ' οὓς ἔπεσε χιών ἀφθονος. Χαρακτηριστικὸν ἰδιαιτέρον τοῦ κλίματος τῶν Ἀθηνῶν και ἄλλων μερῶν τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐτι, κατὰ παρατηρήσεις γενομένας πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Ἀθήναις ἔχουσι ἐτησίως 203 ἡμέρας αἰθρίας, 134 ἡμιαιθρίας και 24 συννεφώσεις και κατὰ τὰς τελευταίας 5 μόλις ἡμέρας ὁ ἥλιος δὲν φαίνεται καθ' ὅλοκληρίαν. Καταγίθδες συμβαίνουσι κατὰ μέσον ὄρον εἰς 20 μόνον ἡμέρας. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι τὸ κλίμα τῶν Ἀθηνῶν και σχεδὸν ἀπόσης τῆς Ἑλλάδος εἶναι γλυκύτατον, ὅτι ὁ χειμῶν, μὴ ὦν οὔτε λίαν ὑγρὸς οὔτε λίαν ξηρὸς, ἔχει μέσιν θερμοκρασίαν 10° περίπου, σπανίως ἀλλοιουμένην ὑπὸ δριμύος φύχους. Τὸ θέρος εἶναι θερμώτατον και ξηρότατον, ἀρχεται δὲ κυρίως τὸν Μάτιον και διαρκεῖ μέχρις Ὀκτωβρίου, τὸ φθινόπωρον εἶναι τὸν Ὀκτωβριον και Νοέμβριον και τὸ ἔαρ τὸν Μάρτιον και Ἀπρίλιον. Τὸ δὲ κυριώτατον χαρακτηριστικὸν τοῦ κλίματος τῶν Ἀθηνῶν και τοῦ πλείστου σχεδὸν μέρους τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ αἰθρία τοῦ οὐρανοῦ, ἥτις διαρκεῖ πάντοτε και ἐν πλήρει χειμῶνι, ὥστε σπανίως συμβαίνει νὰ παρέλθῃ ἡμέρα χωρίς ὁ ἥλιος νὰ φανῆ τοῦλάχιστον ὀλίγας στιγμάς.

(*) Ἐν Ἀγγλίᾳ πίπτει ἐτησίως κατὰ μέσον ὄρον ποσότης βροχῆς 914 χιλιοστομέτρων και ἐν Ἰρλανδίᾳ ὑπερβαίνει τὸ μέτρον (1.50). Ἐν Γαλλίᾳ 800 χιλιοστομέτρων, ἐν Ἰταλίᾳ κατὰ τὴν θέσιν τῶν Ἀπεννίνων 1 μ. 10, και ἐν Ἰσπανίᾳ, τῇ νοτιωτέρᾳ χώρᾳ τῆς Ἑυρώπης, 0.400.

Επιφάνεια και πληθυσμός.

Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ βασιλείου περιλαμβάνει 50,211 τετραγ. χιλιαμ. Ὁ δὲ πληθυσμὸς κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1870 ἐν κεφαλαίῳ ἀνήρχετο εἰς 1,679,470, ὡς δεῖν οὖν ὁ ἑξῆς πίναξ:

Νομοί	Ἀριθμὸς		Τετραγ. χιλιαμ.	ΠΑΘΗΣΜΟΣ			Κάτοικ. κατὰ τ. χιλιαμ.
	ἄνδρες	ἑσθ.		Ἄρρενες	Θήλειαι	Τὸ ὅλον	
Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας	5	28	6,426	99,640	85,724	185,364	28.84
Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας	6	34	7,833	71,647	66,797	138,444	17.67
Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας	6	32	5,056	68,717	67,364	136,081	24.85
Ἀρκαδίας	4	33	4,346	77,964	70,636	148,600	34.19
Ἀχαΐας καὶ Ἠλείδος	4	30	5,09	95,908	85,724	181,632	34.38
Ἐσθίας	4	23	4,076	49,343	45,593	95,436	23.34
Λακωνίας	4	26	3,749	60,842	60,274	121,116	32.30
Μεσσηνίας	5	31	4,46	81,855	73,905	155,760	49.04
Κυρράδων	7	39	2,399	65,112	66,908	132,020	55.03
Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος	4	36	5,316	65,381	63,059	128,440	24.16
Ζακύνθου	1	10	47	23,935	20,587	44,522	106.77
Κεφαλληνίας (καὶ Ἰθάκης)	4	19	4,405	39,579	40,964	80,543	72.90
Κεφισίας	5	23	4,059	55,426	50,983	106,409	99.54
Τὸ ὅλον	59	366	50,211	853,249	798,518	1,653,767	32.94
Στρατιωτικὸν ἐν ἐνεργείᾳ...	18,521	...
Ἄνερες τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ...	2,002	...
Ναυτικὸν εἰς τὸ ἀξιοπαικινὸν τῆς ἐκείνου...	5,180	...
Ὁλικὸς πληθυσμὸς τοῦ ἀρχαίου βασιλείου	1,679,470	33.45

Ὁ δὲ πληθυσμὸς τῶν νέων ἐπαρχιῶν κατὰ τὰ ἐξελθόμενα τῆς ἀπὸ τῆς γενεομένης ἀπογραφῆς ἔχει οὕτω:

Νομοί	ἐπαρχία	ἄνδρες	ἑσθία	Τετραγών. χιλιαμ.	Ἄρρενες	Θήλειαι	Τὸ ὅλον
Ἄρτης	2	8	55	1,136	16,071	15,107	31,178
Λαρίσης	6	41	343	12,258	70,983	68,623	145,606
Τρικκαίων	3	27	355	60,636	56,473	117,109	
Τὸ ὅλον	11	76	753	13,395	153,690	140,203	293,893

Ὅταν ἡ ὅλη μὲν ἐπιφάνεια τοῦ νέου ἑλληνικοῦ βασιλείου, διατερουμένου εἰς 70 ἐπαρχίας, 442 δήμους, 4,708 χωρία, περιλαμβάνει τετραγωνικὰ χιλιάμετρα 63,606 $\frac{1}{100}$, πληθυσμὸν δὲ 1,973,363, τὸν ἄρρενες μὲν 1,034,642, θήλειαι δὲ 938,721.

Ἡ δὲ τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς πιστοποιουμένη αὔξησις ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἑλληνικῷ βασιλείῳ ἀπὸ τοῦ 1870, ἀρραδιωμένη τὸ μὲν εἰς τὴν ὑπέρβασι τῶν γεννήσεων ἐπὶ τῶν ἀποθνήσκοντων (αὔξησιν 12,789 ἀτόμων κατ' ἔτος ἢ 0,89 τοῖς %), τὸ δὲ εἰς τὴν δι' ἐποικίων γενομένην ἐτησίαν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ, ὑποδεικνύει τὸν διπλασιασμὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος εἰς ἔτη 41 καὶ μῆνας 4. Ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τὴν μεγαλειτέραν αὔξησιν παρουσιάζουσιν αἱ τῆς Ἀττικῆς, Παξῶν, Ἀργολίδος, Φθιώτιδος καὶ Ἠλείας, ἐκ δὲ τῶν 366 δήμων τοῦ κράτους οἱ 37 παρουσιάζουσιν ἐλάττωσιν, ἅπαντες δὲ οἱ λοιποὶ αὔξησιν καὶ τὴν ἀνωτάτην αὔξησιν ὁ δῆμος Πειραιῶς, οὗ ὁ πληθυσμὸς καὶ αὐθις ὡς κατὰ τὴν παρελθούσαν περίοδον ἐδιπλασιάσθη, ὡν κατὰ μὲν τὴν τοῦ 1861 ἀπογραφὴν 6,452 ψυχῶν, κατὰ δὲ τὴν τοῦ 1870 αὔξησις εἰς 11,047 καὶ ἦδη εἰς 21,618. Ἡ ἔκτατος αὕτη καὶ διαρκὴς αὔξησις δεσφίεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν βιομηχανικὴν προαγωγὴν τοῦ δήμου.

Κατὰ χωρογραφικὴν διάρρησιν ὁ πληθυσμὸς τοῦ ἀρχαίου βασιλείου διανέμεται ὡς ἑξῆς:

Πελοποννήσου...	709,245
Στερεάς Ελλάδος	{ Ανατολικής 302,589
	{ Δυτικής 138,444
Ἑπτανήσου	244,433
Κυκλάδων	132,020
Εὐβοίας	83,352
Διαφόρων ἄλλων νήσων (Αἰγίνης, Ἀγκιστρίου, Σαλαμίνος, Σπετσῶν, Ὑδρας, Πόρου, Σκοπέλου, Σκύρου, Σκιάθου, Ἀλονήσου	43,684
Τὸ ὅλον	1,663,767

Κατὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐξεταζόμενος ὁ πληθυσμὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1870 ἠῤῥησε τῆς μὲν Πελοποννήσου κατὰ 15,90 τοῖς $\%$, τῆς δὲ Στερεᾶς Ἑλλάδος κατὰ 23,58, τῆς Εὐβοίας κατὰ 17,17, τῶν Κυκλάδων κατὰ 7,07, τῶν Ἑπτὰ Νήσων κατὰ 6,50, τῶν δὲ λοιπῶν νήσων ἠλαττώθη κατὰ 1,52 τοῖς $\%$.

Κατ' ἀναλογίαν τῆς ἐπιφανείας εἰς ἑκαστον χιλιάμετρον ἀναλογούσι 32,94 κάτοικοι, τοῦτο δὲ παρουσιάζει πληθυσμὸν ἀραιότερον μὲν τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, πυκνότερον ἔτι μὲν τῆς Ρωσίας καὶ Τουρκίας, καθὼς καὶ τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, καὶ ἀνάλογον πρὸς τὸν τῆς Ἰσπανίας. Ὡς ἐκ τοῦ πίνακος προκύπτει, τὴν μεγίστην μὲν ἔκτασιν ἔχουσιν οἱ νομοὶ Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, τὴν ἐλαχίστην δὲ οἱ τῶν Κυκλάδων καὶ τῆς Μεσσηνίας. Τὸν πυκνότερον ἔτι μὲν πληθυσμὸν ἔχουσιν ὁ νομὸς Κυκλάδων (55,03) καὶ ὁ νομὸς Μεσσηνίας (49,04), τὸν δὲ ἀραιότερον ὁ νομὸς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας (17,67) καὶ ὁ νομὸς Εὐβοίας (23,34). Ἐκ δὲ τῶν Ἑπτὰ Νήσων τὴν μεγίστην ἔκτασιν ἔχει ἡ Κεφαλληνία, οἱ δὲ Πάξοι τὴν ἐλαχίστην. Τὸν πυκνότερον πληθυσμὸν ἔχει ἡ Κέρκυρα (132,67 καθ' ἑαυτὴν λαμβανομένη), τὸν δὲ ἀραιότερον ἡ Ἰθάκη (40,74).

Ἐκ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ 880,952 εἰσιν ἄρρενες καὶ 738,518 θήλειαι ὥστε ἐπὶ 100 κατοίκων ἀναλογούσι 52,45 ἄρρενες καὶ 47,55 θήλειαι, οὗτοι δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀρρένων εἶναι ἀνώτερος τοῦ τῶν θηλέων κατ' ἀντίθεσιν τῶν εἰς τὰ πλείστα τῶν λοιπῶν κρατῶν διδόμενων,

διότι, πλὴν τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ Βελγίου, πανταχοῦ τὸ θῆλυ φύλον ἔχει τὴν ὑπεροχὴν. Ἐκ τῶν ἀρρένων 277,758 εἰσιν ἔγγαμοι, 552,519 ἄγαμοι καὶ 24,694 ἐν χηρείᾳ, ἐκ δὲ τῶν θηλέων 276,704 ἔγγαμοι, 434,164 ἄγαμοι καὶ 87,640 ἐν χηρείᾳ, 278 δὲ ἄρρενες καὶ 10 θήλειαι, ὧν ἡ κατάστασις δὲν ἐξηκριθῆθη.

Ἐκ τῆς καθ' ἡλικίαν ἀπογραφῆς ἐξάγεται ὅτι ἐπὶ 10,000 κατοίκων 170 ὑπερβαίνουν τὸ 60ὸν ἔτος, 173 τὸν 65ον, 76 τὸ 70ον, 63 τὸ 75ον, 19 τὸ 80ον, 13 τὸ 85ον, 4 τὸ 90ον, 3 τὸ 95ον καὶ 2 μόλις εἰς τὴν ἀπὸ 1 μέχρις 20 ἐτῶν ἡλικίαν, μένει στάσιμος μεταξὺ τῶν 25 καὶ 40, ἀπὸ δὲ τοῦ 45 βραβεῖ διαρκῶς ἐλαττούμενος· οἱ δὲ καταρθάνοντες εἰς μεγαλύτεραν ἡλικίαν εἰσιν οἱ ἄνδρες. Οἱ ἀπὸ 20 ἕως 40 ἐτῶν ἄνδρες ἀριθμοῦνται εἰς 250,389, ἄλλοι δὲ 95,103 ἀριθμοῦνται ἀπὸ 40 μέχρις 50 ἐτῶν. Κατὰ τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν οἱ ἄγαμοι ἄρρενες ὑπερέχουσι τῶν θηλέων καθ' ὅσον τὰς ἡλικίας, ἐπὶ τῶν ἐγγάμων τὸ θῆλυ φύλον ἔχει τὴν ὑπεροχὴν μέχρι τῶν 40, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν χηρείᾳ τὴν ὑπεροχὴν ἔχει καθ' ὅσον τὰς ἡλικίας τὸ θῆλυ φύλον. Ἡ μέση ἡλικία τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς, κατὰ προσέγγισιν, εἶναι 25 ἔτη 1 μῆν, κατώτερα πράγματι τῆς μέσης ἡλικίας ἄλλων πληθυσμῶν, ἥτις ὡς πρὸς τὴν Ἰταλίαν ὑπολογίζεται εἰς 27 ἔτη, Γαλλίαν 30 καὶ 11 μῆνας καὶ Ἀγγλίαν 26 ἔτη καὶ 6 μῆνας.

Κατὰ τὸ ὄρηγμα 1,635,698 εἰσιν ὁρθόδοξοι χριστιανοί, 14,677 χριστιανοὶ ἄλλου δόγματος καὶ 3,302 ἀλλόθρησκοι, ἐξ ὧν 2,652 Ἰσραηλίται, οἱ πάντες σχεδὸν πολῖται Ἑλληνες κάτοικοι Κερκύρας, πλὴν τινῶν κατοικούντων ἐν Καλιδί. Ἐκ τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ 58,858 δὲν λαλοῦσιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ αὐτῶν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσον. Ἐξ αὐτῶν 15,911 κατοικοῦσι τὴν Ἀττικὴν, 12,861 τὴν Μεγαρίδα, 11,487 τὰς Θήβας, 8,722 ἐν τοῖς δήμοις Κορινθίας, 2,058 ἐν τοῖς δήμοις Λεβαδείας, 1,663 ἐν τοῖς δήμοις Λοκροῦδος, 1,428 ἐν Κερκύρα, 1,337 ἐν τοῖς δήμοις Καρυστίας, 1,111 ἐν τοῖς δήμοις Ναυπλίας, 911 ἐν τοῖς δήμοις Ἄνδρου, 206 ἐν τῷ δήμῳ Τροιζήνος, 532 ἐν Πάτραις καὶ 732 ἐν ἄλλαις ἐπαρχίαις. Δυστυχῶς κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1879 δὲν ἐξηκριθῆθη ἰδιαιτέρως ὁ ἀριθμὸς τῶν λαλούντων τὴν ἀλβανικὴν, εἴτινες κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1870 ἐπελογίσθησαν εἰς 37,598.

Ἀλλοδαποὶ ὑπάρχον 31,069, ἀναλογοῦντες πρὸς 1.93 % τοῦ ἔθνου πληθυσμοῦ (ἀπέκτανι 1.37 % τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1870), ὧν οἱ πλείστοι ἀπεγράφησαν ἐν τοῖς θήμοις Ἀθηναίων (7,423), Πειραιῶς (2,364), καὶ Κερκύρας (3,071). Ἐξ αὐτῶν δὲ 23,133 ἦσαν ὀθωμανοὶ ὑπήκοοι (καὶ οἱ πλείστοι Ἑλληνας τὸ γένος), 2,187 Ἀγγλοὶ, 3,104 Ἴταλοι, 534 Γάλλοι, 364 Ἀυστριακοὶ, 314 Γερμανοὶ, 101 Ρώσοι, 71 Σέρβοι, 54 Ρωμῶνοι, 50 Βούλγαροι, 40 Ἑλβετοὶ, 34 Ἀμερικανοὶ, 21 Αἰγύπτιοι, 65 διαφόρων ἐθνικότητων καὶ 1,897 ἀγνώστου ἐθνικότητος.

Ἀριθμὸς οἰκογενειῶν (*) ἐξηκριβώθη 357,727, ἀναλογοῦντων εἰς ἑκάστην 4.02 ἀτόμων, ἐνῶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1870 τὴν οἰκογένειαν ἀπετέλουν κατὰ μέσον ὄρον ἄτομα 4.38. Οἰκοδομαὶ δὲ ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι 335,159, ἐξ ὧν 316,300 χρησιμεύουσιν ἀποκλειστικῶς πρὸς κατοικίαν, αἱ δὲ λοιπαὶ 18,859 εἰσὶν ἀρροστῆαι, ἀποθήκη, σχολαί, στρατῶνες, ἐκκλησίαι, αἵτινες ἰδίως ἀριθμοῦνται εἰς 7,518. Ἐἰς ἑκάστην οἰκίαν ἐπομένως ἀναλογοῦσιν 1.13 οἰκογένειαι καὶ 5.23 ἄτομα (**), ἐνῶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1870 ὁ μέσος ὄρος τῶν ἀτόμων ὡς πρὸς ἑκάστην οἰκοδομὴν ἦν 4.60. Κατὰ τετραγωνικὴν δὲ χιλιάμετρον ἀναλογοῦσιν οἰκογένειαι 7.12 καὶ οἰκοδομαὶ 6.67.

Κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα, ἐκ 529,749 κατοίκων ὀρισμένου ἐπαγγέλματος (***) ἐπὶ ἀναλογίας 100 κατοίκων 39.24 εἰσὶ γεωργοὶ 8.81 ποιμένες, 8.49 βιομήχανοι, 6.37 ἔμποροι, 6.10 κτηματῆαι,

(*) Ἡ ἀπογραφή θεωρεῖ ὅτι ἀποτελεῖ ἰδίαν οἰκογένειαν πᾶν ἄτομον ἔγγαμον ἢ οὐ, μετὰ ἢ ἄνευ τέκνων, ἐνδικαιούμενον ἐν ἰδίᾳ κατοικίᾳ.

(**) Ἐν Ἑλλάδι ἀναλογοῦσιν οἰκογένειαι 1.52, κάτοικοι 7.24, ἐν Ἰταλίᾳ οἰκογένειαι 1.41, κάτοικοι 6.57, ἐν Αἰστροῦ οἰκ. 1.40, κάτ. 6.43, ἐν Γαλλίᾳ οἰκ. 1.36, κάτ. 4.82, ἐν Ἀγγλίᾳ οἰκ. 1.20, κάτ. 5.41, ἐν Βελγίᾳ οἰκ. 1.12, κάτ. 5.48.

(***) Ἐἰς τοὺς ἄνευ ἐπαγγέλματος χαρακτηρισθέντας ἐπιλοήτους κατοίκους καταλέγονται οὐ μόνον τὰ βρέφη καὶ τὰ μὴ φοιτῶντα εἰς τὰ σχολαῖα τέκνα, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ ἀριθμὸς τῶν θηλέων, πλὴν ἐκείνων δι' ἃ ἐξηκριβώθη ἰδίᾳ ἐπαγγέλμα ἢ ἐπιτηδεύμα.

3.05 ναυτικοὶ, 7.22 ἐργάται, 0.89 ἐργάτιδες, 0.46 ἀγωγιᾶται, 0.42 διδάσκαλοι, 0.12 διδασκάλισσαι, 0.24 ἱατροὶ, 0.09 φαρμακοποιοὶ, 0.16 μάται, 0.32 δικηγόροι, 0.34 καλλιτέχναι, 0.14 μηχανικοὶ, 0.02 δημοσιογράφοι, 1.50 κληρικοὶ, 4.80 ὑπηρέται, 2.95 ὑπηρέτριαι, 1.44 δημόσιοι ὑπάλληλοι, 0.54 δημοτικοὶ ὑπάλληλοι, 0.25 στρατιωτικοὶ ἐν ἀργίᾳ, 3.50 ὁμ. ἐν ἐνεργείᾳ, 0.38 ἄνδρες τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, 0.98 ναυτικοὶ ἀποδημοῦντες, 1.18 μὴ ἐξηκριβωθέντος ἐπαγγέλματος. Οὗτως ὁ γεωργικὸς πληθυσμὸς μετὰ τῶν ποιμένων καὶ μέρους τῶν κτηματιῶν καὶ ἐργατῶν ἀποτελεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐργατικοῦ πληθυσμοῦ, οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἀναλογοῦσι πρὸς 0.45 τοῖς % τοῦ ἔθνου πληθυσμοῦ (ἐν Γαλλίᾳ ἀναλογοῦσι 0.37 τοῖς %). Οἱ ἱατροὶ πρὸς 7.62 ἐπὶ 10 χιλ. κατοίκων, ἀπέκτανι 7 ἱατρῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ 9 ἐν Ἰταλίᾳ, οἱ κληρικοὶ πρὸς 4.75 ἐπὶ 1000 κατοίκων, ἀπέκτανι 3.36 ἐν Ἰταλίᾳ, 3.23 ἐν Βελγίᾳ καὶ 2.97 ἐν Γαλλίᾳ. Οἱ ὑπηρέται καὶ ὑπηρέτριαι πρὸς 11.47 ἐπὶ 100 οἰκογενειῶν, ἦτοι ὑπηρέται μὲν 7.11, ὑπηρέτριαι δὲ 4.36.

Κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων, μὴ συμπεριλαμβανόμενων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῶν καὶ τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ταξιθευόντων ναυτικῶν, διανέμεται εἰς 1,331,472 ἀγραμμάτους καὶ 318,949 ἐγγραμμάτους, ἐξ ὧν 262,856 ἐγγραμμάται ἀρρένας καὶ 56,093 θήλειαι. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τοὺς ἀγραμμάτους συμπεριελήθησαν καὶ τὰ μέχρις ἡλικίας 5 ἐτῶν τέκνα, ὑπολογιζόμενα εἰς 249,831, ἀραιουμένων τούτων, ἡ ἀναλογία τῶν ἐγγραμμάτων εἶναι ἐπὶ μὲν τῶν ἀρρένων 46.06 τοῖς %, ἐπὶ δὲ τῶν θηλέων 23.8 τοῖς %, ἀπέκτανι 32.96 ὡς πρὸς τοὺς ἀρρένας καὶ 7.36 ὡς πρὸς τοὺς θήλειαι ἐν τῇ ἀπογραφῇ τοῦ 1870.

Κυριώτεραι πόλεις.

Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἰδίᾳ κατέχει ἐπισφάνειαν 4 τετραγωνικῶν χιλιαμέτρων, ἐν ᾗ ὑπάρχουσιν 8,080 οἰκοδομαὶ, ἐξ ὧν 7,316 οἰκίαι πρὸς κατοικίαν καὶ 764 ἀποκλειστικῶς εἰς διάφορα καταστήματα 7,405 οἰκοδομαὶ εἰσι λιθόκτιστοι, 308 πλινθόκτιστοι καὶ 67 ξύλινοι. Περιέχει δὲ πληθυσμὸν, ἄνευ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῶν (3,460),

63,374 κατοίκων, ἐξ ὧν ἄρρενες 34,205 ἦτοι 54 τοῖς % καὶ θή-
λειες 29,169 ἦτοι 46 τοῖς %, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔγγαμοι μὲν 47,948,
ἄγαμοι δὲ 40,337 ἦτοι 63.65 %, ἐν χηραῖς 3,015 ἦτοι 7.91 % καὶ
74 μὴ ἐξηκριθωθεὶς κοινωνικῆς καταστάσεως. Κατὰ τὴν ἡλικίαν οἱ
μεταξὺ 5 καὶ 30 ἐτῶν ἀποτελοῦσι τὸ ἥμισυ τοῦ ὄλου πληθυσμοῦ, μὲ-
λις 1 % φθάνουσι τὸ 70ὸν ἔτος καὶ 2 ἐπὶ δεκακισχιλίων τὸ 100όν.

Ἐκ τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσας 32,764 εἰσὶν ἐγγράμματοι, ἐξ
ὧν 24,330 ἄνδρες καὶ 11,431 γυναῖκες, 30,345 ἀγράμματοι, ἦτοι
12,734 ἄνδρες καὶ 17,611 γυναῖκες καὶ 268, ὧν αἱ γνώσεις δὲν
ἐξηκριθώθησαν. — Δημοτικὰ σχολεῖα ὑπῆρχον ἐν Ἀθήναις 62, ἦτοι
25 ἄρρέων καὶ 37 θηλέων, ἀναλογοῦντα 1 ἐπὶ 1000 κατοίκων καὶ
εἰς 2 ἐφοίτων 5,698 μαθηταὶ (2,660 ἄρρενες καὶ 3,038 θήλειες)
καὶ ἐδιδάσκον 29 διδάσκαλοι καὶ 20 διδασκάλισσαι, ἐπομένως ἀνα-
λογεῖ εἰς διδάσκαλος ἐπὶ 90 μαθητῶν καὶ μίση διδασκάλισσα ἐπὶ 52
μαθητριῶν. — Κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπογραφῆς εὐρέθησαν ἐν Ἀθήναις
7,423 ἀλλοδαποὶ, ἐξ ὧν 2,788 Ἕλληνας ὑπήκοοι βθωμανοὶ ἐκ δια-
φόρων μερῶν τῆς Τουρκίας, 437 Ἴταλοι, 372 Ἀγγλοὶ, 233 Γάλλοι,
175 Γερμανοὶ, 105 Αὐστριακοὶ, 89 Ρώσοι καὶ 3,202 διαφόρων ἄλ-
λων ἐθνικοτήτων. Ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν τούτων 1,066 δὲν λαλοῦσι τὴν
ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Κατὰ τὴν διάρσειν τῶν ἐπιτηδευμάτων, ἐκ 34,278 κατοίκων, ὧν
ἐξηκριθώθη τὸ ἐπάγγελμα, ὑπάρχουσι: Βιομήχανοι καὶ ἔμποροι
9,367, ἐργάται καὶ ἐργάτριαι 3,258, ὑπηρέται καὶ ὑπηρέτριαι 6,594,
κτηματῆαι 1,167, γεωργοὶ 603, ποιμένες 155, ἰατροὶ 203, φαρ-
μακοποιοὶ 73, μάται 82, δικηγόροι 348, κληρικοὶ 163, δημοσιογρά-
φοι 54, ὑπἄλληλοι δημόσιοι καὶ δημοτικοὶ 1,392, στρατιωτικοὶ ἐν
ἀργίᾳ 305, πολιτικοὶ συνταξιούχοι 144, διδάσκαλοι 318, διδασκάλισ-
σαι 299, διαφόρων ἄλλων ἐπαγγελμάτων 877. Ἐκ δὲ τῶν βιομη-
χανικῶν, ἐμπορικῶν καὶ λοιπῶν καταστημάτων εἰσὶν ἐργαστήρια ἐδω-
δύμων 599, ἐξ ὧν 234 παντοπωλεῖα (1 ἐπὶ 274 ἀτόμων) ἔμπορικὰ
καταστήματα διάφορα 350, βιομηχανικὰ ἐργοστάσια 598 (ἐξ ὧν 52
κλιβάνοι καὶ 46 ἀρτοποιεῖα) ἐργοστάσια ἐνδυμασίας 399, ἐξ ὧν 143
ὑποδηματοποιεῖα (1 ἐπὶ 159 ἀτόμων). Καταστήματα γραμμάτων 60
(ἦτοι τυπογραφεῖα, βιβλιοπωλεῖα, βιβλιοδετεῖα κλπ.). Οἰκωπωλεῖα

288 ἦτοι 1 ἐπὶ 220 ἀτόμων. Καφενεῖα 164 ἦτοι 1 ἐπὶ 394 ἀτόμων.
Ξενοδοχεῖα καὶ μαγειρεῖα 126. Καπνοπωλεῖα 142, κουρεῖα 77, φαρ-
μακεία 30, συμβολαιογραφεία 24.

Αἱ 63,374 κατοίκων τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ἀπαρτίζουσι 15,209 οἰ-
κογενεῖας, ὅπερ ὑποδεικνύει ὅτι ἐκάστη αὐτῶν ἀποτελεῖται ἀπὸ 4.17
ἄτομα ἀντὶ 4.62, ὅστις εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῶν ἀποτελοῦντων τὴν
οἰκογένειαν ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ τετραγ. χιλιάμ. ἀναλογοῦσι κάτοικοι
15,843, οἰκογένειαι 3,802 καὶ οἰκοδομαὶ 2,020 οὕτω δὲ ἡ ἀναλο-
γία τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσας κατὰ τετρ. χιλμ. εἶναι 480άκις
ἀνωτέρα τῆς τοῦ ὄλου πληθυσμοῦ. Ἐπίσης κατ' ἀναλογίαν ἐκάστη οἰ-
κία περιλαμβάνει κατὰ μέσον ὄρον ἄτομα μὲν 8.66, οἰκογενεῖας δὲ
2.08, ἐνῶ ὁ μέσος ὅρος τοῦ ὄλου κράτους ὡς πρὸς ἐκάστην οἰκίαν εἶναι
ἄτομα 5.23, οἰκογένειαι 1.13. Ἐκ τῶν μεγάλων πρωτευουσῶν, περὶ ὧν
ὑπάρχουσι ἀνάλογοι πληροφορίες, τὸ Λονδῖνον ἔχει ἔκτασιν 316
τετρ. χιλιάμ. καὶ 8,900 κατ. κατὰ τετρ. χιλιάμ., ἦτοι 67άκις περισ-
σοτέρους τῆς ὄλης Ἀγγλίας· οἱ Παριεῖοι ἔχουσιν ἔκτασιν 78 τετρ.
χιλμ. καὶ 21,740 κατόικους εἰς τὸ χιλιάμ., ἦτοι 34άκις περισσοτέ-
ρους τῆς ὄλης Γαλλίας· ἡ Βιέννη ἔχει ἔκτασιν 58.24 τετρ. χιλμ. καὶ
8,400 κατοίκους εἰς τὸ χιλιάμ., ἦτοι 150άκις περισσοτέρους τοῦ
ὄλου κράτους· τὸ δὲ Βερολῖνον ἔκτασιν 22.24 τετρ. χιλμ. καὶ 15,405
κατοίκους εἰς τὸ χιλιάμ., ἦτοι 233άκις περισσοτέρους τοῦ ὄλου κρά-
τους. — Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1870 μεγάλην ἔλαβεν ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθη-
νῶν ἐπίτασιν ἡ ἀνέγερσις νέων οἰκοδομῶν, διότι κατὰ τὰς πληροφο-
ρίας τῆς ἀστνομίας ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου μέχρι τοῦ 1879 ἐχορηγή-
θησαν παρ' αὐτῆς 1,124 ἄδειαι οἰκοδομῆς.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς πρωτεύουσας ἀνάλογεῖ πρὸς τὸν πληθυσμὸν τοῦ
ὄλου κράτους εἰς 3.83 ἐπὶ τοῖς %· Ἡ ἀναλογία αὕτη εἶναι ὡς πρὸς
τὴν Βιέννην 1.25 τοῖς %, Βερολῖνον 2.96, Παριεῖους 4.54, Λονδί-
νον 4.97.

Κατὰ τὸ 1836, ὁ πληθυσμὸς τοῦ δήμου Ἀθηναίων εἶχεν ὑπολογι-
σθῆ εἰς 14,092, ἐπομένως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ἀθήναις κατοίκων ἔκ-
ηκτοτε ἐν διαστήματι 43 περιόδου ἐτῶν ὑπερετετραπλασιάσθη καὶ ἀκρι-
βῶς ἤβησε κατὰ 450 τοῖς % ἢ 10 τοῖς % κατ' ἔτος.

Μετά τας Ἀθήνας, αἱ πολυπληθεστάται πόλεις τοῦ βασιλείου εἰσι, κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν: Πάτρις 25,494 (ἀντὶ 10,641 τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1870) (*), Πειραιεὺς 21,618 (ἀντὶ 11,047 τοῦ 1870 καὶ 6,431 τοῦ 1861), Ἐρμούπολις 21,245, Κέρκυρα 16,515, Ζάκυνθος 16,250, Τρίπολις 10,037, Ἄργος 9,861, Πύργος 8,788, Ἄργουστόλιον Κεφαλληνίας 7,771, Καλάμαι 7,609, Χαλκίς 6,877, Ἰθάρα (πόλις) 6,466, Σπέτσαι (πόλις) 6,495, Μεσολόγγιον 6,324, Μεσσήνη 5,853, Ληξούριον 5,818, Κρανιδίον 5,628, Λαμία 5,506, Μέγαρο 5,348, Ἄργιον 5,311, Ἄργίσιον 5,218* ἐννέα πόλεις: Λεωνίδιον, Αἰθαδεΐα, Σιάπεδος (πόλις), Ἰθάκη (πόλις), Ἀμφισσα, Ναύπλιον, Λειβαδεΐα, Κέα (πόλις) καὶ Κάριστος περιέχουσι πληθυσμὸν κατώτερον τῶν 5 μέχρι 4 χιλιάδων ἕνδεκα: Γαλαξειδίον, Κυπαρισσία, Αἰτωλικὸν, Κόρη, Σπάρτη, Θήβαι, Σαλαμίς (πόλις), Λευκὰς (πόλις), Μήμονος (πόλις), Σῦρος (πόλις) καὶ Σιάθος (πόλις) περιέχουσι πληθυσμὸν κατώτερον τῶν 4 μέχρι 3 χιλιάδων τέσσαρες: Σταμίτσα, Σηροχώριον ἐν Βύβolic, Νέαι Κέρυνθος καὶ Δημητσάνα κατώτερον τῶν 3 μέχρι 2 χιλιάδων τὸ δὲ Καρπενήσιον, ἡ Ναύπακτος καὶ ἡ Καρύταινα μεταξὺ τῶν 1,727 καὶ 1,500.

Στρατῆς καὶ ναυτικόν.

Ἡ κατὰ ξηρὰν στρατιωτικὴ δύναμις τῆς Ἑλλάδος περιελάμβανε κατὰ τὸν προβολογισμὸν τοῦ παρελθόντος ἔτους 29,500 ἀνδρῶν μετὰ 3,602 ἵππων καὶ ἡμιόνων. Ἀραιροῦμένων δὲ 220 ἀμύλων, ἧτοὶ 21 ἱπρέων, 9 ἰδιωτῶν, 80 κλοηγητῶν καὶ διδασκάλων, 160 μωθητῶν, ἡ

(*). Κατὰ στατιστικὴν σημείωσιν δημοσιευθεῖσαν ἐσχάτως ἡ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ 1881 ἐν τῷ δήμῳ Πάτρου ἐστὶ ὡς ἑξῆς: Ἐγενήθησαν ἐν ἔλλοις 1,037 ἄνθρωποι, ἐν οἷς 63 νόθα. Ἐκ τῶν ἔλλοι ἀριθμοῦ τῶν γεννηθέντων 564 ἦσαν ἄρρανα καὶ 467 θήλια, ἐκ δὲ τῶν νόθων 96 ἦσαν ἄρρανα καὶ 27 θήλια. Ἀπεθίωσαν δὲ 1,067, ἐξ ὧν 629 ἄρρανα καὶ 438 θήλια, ὡς τε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποθνήσκοντων ἐπέβη, τὸν τῶν γεννηθέντων ἀπὸ 86. Ἐκ τῶν ἀποθνήσκοντων 685 ἦσαν ἄρρανα, 229 ἑγγαμοὶ, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν χηρείᾳ.

καθαρίως στρατιωτικὴ δύναμις ἀνέρχεται εἰς 29,280, ὡς δεῖκνυσιν ὁ ἑξῆς πίναξ:

Σώματα	Ἄνδρες				Τὸ ἔλλοι		
	ἄξιωματ.	ὁπαδ.ῶν	μισθικῶν	στρατιωτ.	ἄνδρες	ἵπποι	ἡμίονοι
Ἵππουργ. στρατιωτ.	44	56	—	—	100	18	—
Μηχανικῶν	81	293	39	1,077	1,490	34	44
Πυροβολικῶν καὶ ἐπιπλαστικῶν	171	582	70	2,075	2,898	1,008	320
Ἴππικῶν	72	303	39	1,086	1,500	1,308	—
Πεζικῶν καὶ εὐζωνῶν	783	2,804	468	13,464	17,019	108	288
Διοικήσεως ναυπηγ. κ.σ.	6	79	5	328	418	32	—
Γενικαὶ ὑπηρεσίαι	234	238	273	47	792	76	—
Στρατιωτ. σχολείων	25	2	—	—	27	37	—
Κωρυφαλακῆ	113	605	—	4,280	4,998	333	—
Διαθέσιμοι καὶ ἄργοι	38	—	—	—	38	1	—
Ἄθροισις	1,567	4,462	894	22,357	29,280	2,950	652

Τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν συγκροτεῖται ἐκ 19 πλοίων, ἅπερ ἔχουσι κατ' ἕνα οὗτο: Ἄμφισση, ἀτμόπλοιο, Ἄρης, πύργον, Ἀφροδίσα, ἀτμομημολία, Ἀΐρα, ἡμιόλια, Βασιλεὺς Φεδρῶν, θωρακοδόρις, Ἑλλάς, ἀτμοδόρις, Νάυαρχος Μικεῖλης, καταδρομικόν, Μπουμπουλιάνα, ἐπιτελετικόν, Μεθώνη, ἡμιόλια, Ἡδύπλιον, ἀτμομημολία, Βασιλίσσα Ὀλγαν, θωρακοδόρις, Ὀλυμπία, ἀτμόπλοιο, Πάραλος, ἀτμομημολία, Πηλεπόννησος, ἀτμομημολία, Σαλαμίνα, ἀτμομημολία, Σῦρος, ἀτμομημολία, Σπέτσαι, ἀτμοδόρις, Ἰθάρα, ἀτμοδόρις, Φαρρῶν, τορπιλλοδόριον. Τὸ δὲ πλῆρωμα αὐτοῦ ἀποτελεῖται ἐκ 2,788 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν 206 ἀξιωματικοί, 30 δοκιμοί, 72 ὑπὸ πλοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ καὶ τοῖς λοιποῖς γραφεῖσι, 148 μηχανικοί, 438 ὁπαδ.ῶν, 239 θωρακισταὶ, 1,204 γαστρίται, 207 τεχνῆται καὶ 12 μωθηταὶ ὑπέρτροφοι.

Τὸ δὲ ἐμπορικὸν ναυτικὸν περιελάμβανε κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1883 πλοῖα, τῶν ἅπῃ 30 τόνων καὶ ἄνω σηματολογημένων, 1367, χωρητικότητος ἐν ἔλλοις 265,703 $\frac{3}{4}$ τόνων.

Οικονομική κατάσταση.

Κατά τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1883 αἱ πρόσοδοι τοῦ κράτους ἀνῆλθον εἰς 72,133,610 δρα., αἱ δὲ δαπάναι εἰς 72,011,648.62. Περὶσσευμα 121,961.38.

Ὁ γενικὸς προϋπολογισμὸς τοῦ 1883 ἔχει οὕτω :

Πρόσοδοι.		Δαπάναι.	
* Ἀμεσοὶ φόροι	14,205,000	Χρέος ἔξωτερ.	1,109,700
* Ἐμμεσοὶ φόροι	42,565,000	» ἔσωτερ.	20,803,114
Δημόσια καταστήματα	2,617,000	Συντάξεις	3,545,460
Δημόσια νομήματα καὶ κτήματα	3,475,447	Χορηγία πρὸς τὸν βασιλέα	1,012,500
* Ἐκπολίσεις ἐθνικῶν κτημάτων	4,040,460	Νομοθετικὸν σῶμα	568,800
Διάφορα εἰσοδήματα	3,151,703	* Ὑπουργ. ἔξωτερ.	2,195,613
* Ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα	369,000	Δικαιοσύνης	3,604,286.04
* Ἔσοδα κλεισμένων χρήσεων	1,620,000	* Ἐσωτερικῶν	6,551,453.89
* Ἔσοδα ἀνανεούμενα ἐκ τῆς καθυστερήσεως	90,000	* Ἐκκλησιαστικῶν	3,477,615
Τὸ ὅλον	72,133,610	Στρατιωτικῶν	16,560,175.30
		Ναυτικῶν	3,850,733.39
		Οικονομικῶν	1,788,965
		* Ἔσοδα διοικήσ. καὶ ἐπιστάσεως	3,193,783
		Διάφ. πληρωμαί	3,749,450
		Τὸ ὅλον	72,011,648.62

Σιδηρόδρομοι.

Γράμματα ἐν ἐνεργείᾳ :

* Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειριαιᾶ.	χιλιᾶμ.	8
* Ἀπὸ Πύργου εἰς Κατάκωλον	»	42 μ. 400
Πάρου	»	5
Τὸ ὅλον	»	25 μ. 400

Γράμματα κατασκευαζόμενα :

* Ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις	χιλιᾶμ.	191 (*)
* Ἐν ταῖς παλαιαῖς	»	398 μ. 800

Ταχυδρομεία :

Ἐπάρχουσιν ἤδη ἐν Ἑλλάδι 213 ταχυδρομικὰ γραφεῖα, ὧν 40 ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις. Τὰ ἀνταλλαγέντα ἐν συνόλῳ κατὰ τὸ 1882 γράμματα ἀνέρχονται εἰς 5,063,960, τὰ ἐπιστολικά δελτάρια εἰς 17,779, αἱ ἐφημερίδες εἰς 3,185,388, ἐντυπα διάφορα εἰς 56,578, τὰ δὲ δειγμάτια τῶν ἐμπορευμάτων εἰς 27,778. Αἱ πρόσοδοι ἀνέστησαν εἰς 903,563.56, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 563,861.39* ὥστε ὑπολείπεται πέρὶσσευμα 337,702.17. Αἱ πρόσοδοι δὲ παραβαλλόμενα πρὸς τὰς τοῦ 1881, εἰς αὐταὶ ἀνῆλθον εἰς 814,933.70, ὑπερβαλλούσιν αὐτὰς κατὰ 88,029.86. (**)

Δημοσια ἐκπαίδευσις.

* Ἐπειδὴ ἡ ἐν τῷ ἑλληνικῷ ὑπουργείῳ τῆς δημοσίας ἐκπαίδευσως παρασκευαζομένη καταστατικὴ οὕτω ἐπερατώθη, μὴ ἔχοντες δὲ ὡς ἐκ τούτου ἀκριβεῖς εἰδήσεις περὶ τῶν καθ' ὅσον τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἐκπαιδευτηρίων τῆς μέσης καὶ κατωτέρας ἐκπαίδευσως, περὶ ὧν βραχέα ἐκ τῶν ἐνόντων ἐσημειώσαμεν ἐν τῷ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡμερολογίῳ (σελ. 129—130), περιοριζόμεθα νῦν νὰ διαλάβωμεν ἐν συντόμῳ περὶ τοῦ πανεπιστημίου, τοῦ ἐκπροσωπεύοντος ἐν Ἑλλάδι τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν.

Οἱ ἐν τῷ μητρώῳ τοῦ πανεπιστημίου ἐγγεγραμμένοι κατὰ τὸ παρὸν

(*) Ἡ ἀπὸ Βαύλου εἰς Ἀρίσσαν διὰ Βαλεστίνου γραμμὴ περιλαμβάνει 60 χιλιόμετρα καὶ 268 μέτρα. Ἄλλὰ ἐξ αὐτῶν περὶ τὰ 30 χιλιόμετρα κατεπείρησαν ὑπὸ τῶν τελευταίων πλημμυρῶν.

(**) Ἐν τῇ ταχυδρομικῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑλλάδος, χωλαίνουσα τέως ἐν πολλοῖς, ὁμολογουμένης ἐγένοντο σπουδαῖα μεταβολαὶ καὶ βελτιώσεις, ἰδίᾳ δ' ἐν τῇ κεντρικῇ διαυθύνσει Ἀθηνῶν, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἀνῆρ νουνηγῆς, βέλτης καὶ ζηλωτῆς, ὁ Ἀλέξανδρος Μανσόλας, ἀνέλαβε τὴν γενικὴν αὐτῶν διεύθυνσιν.

ἀκαδημαϊκὸν ἔτος φοιτηταὶ εἶσι παλαιοὶ μὲν 4500, νέοι δὲ 600. Καθηγητὰς δὲ ἀριθμῶν νῦν 53 τακτικῶς, 2 ἐκτάκτους καὶ 1 ἐπίτιμον, ἦτοι ἐν ὅλοις 56 καθηγητὰς. Τούτων 4 ἀνήκουσι τῇ θεολογικῇ σχολῇ, 11 τῇ νομικῇ, 21 τῇ ἱατρικῇ καὶ ἰσάριθμοι τῇ φιλοσοφικῇ. Ὑφηγητὰς δὲ 45, ὧν 5 ἀνήκουσι τῇ θεολογικῇ σχολῇ, 11 τῇ νομικῇ, 40 τῇ ἱατρικῇ καὶ 10 τῇ φιλοσοφικῇ. Ἔχουσι δὲ οὗτοι κατ' ἕνα μὲν οὕτω:

Θεολογικῆς σχολῆς: καθηγηταὶ τακτικοί: Νικόλαος Μ. Δαμαλάς, τῆς θεολογίας, Ἀναστάσιος Διομήδης Κυριακὸς, τῆς θεολογίας, Παναγιώτης Παυλίδης, τῆς θεολογίας, Ζήσος Ρώσης, τῆς θεολογίας.— Ὑφηγηταί: Σπυρίδων Σούγρας, τῆς ἀπολογητικῆς, Ἐρνέστος Μοσχάκης, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ῥητορικῆς ἢ ὁμιλητικῆς, Προκόπιος Β. Οἰκονομίδης, τῆς ἱστορίας τῶν δογμάτων, Ἰωάννης Μεσολωρᾶς, τῆς συμβολικῆς, Γεώργιος Δέρβος, τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας

Νομικῆς σχολῆς: καθηγηταὶ τακτικοί: Ἰωάννης Α. Σούτσος, τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, Πέτρος Παπαρρηγόπουλος, τοῦ ἀστικοῦ δικαίου τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Βυζαντινῶν, Νικόλαος Δάμασκηγος, τοῦ γαλλικοῦ ἀστικοῦ δικαίου, Κωνσταντῖνος Ν. Κωστής, τῆς ποινικῆς νομοθεσίας, Στέφανος Σερῆτ, τοῦ ἀλληλεθνοῦς καὶ τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, καὶ προσωρινῶς τοῦ διοικητικοῦ δικαίου, Δημήτριος Θεοφανόπουλος, τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ προσωρινῶς τῆς ἱστορίας καὶ τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, Ξενοφῶν Ι. Ψαρᾶς, τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, Ἀλκιβιάδης Κρατσᾶς, τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, Ἰωάννης Παπαλουκᾶς Εὐταξίας, τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κανονικοῦ δικαίου, ἔκτακτος, Ν. Καζάκης, τοῦ φυσικοῦ δικαίου, ἐπίτιμος.— Ὑφηγηταί: Θεόδωρος Ν. Φλογαίτης, τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, Τιμοθέων Ἀδαμᾶπουλος, τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, Ἀναστάσιος Στούπης, τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, Χαρίλαος Ἀγγελάνης, τοῦ διοικητικοῦ δικαίου, Νικόλαος Δημαρᾶς, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, Γεώργιος Ἀγγελόπουλος, τοῦ διοικητικοῦ δικαίου, Δαμιανὸς Βορῆς, τοῦ ποινικοῦ δικαίου, Ἀνδρέας Δ. Παπαδιαμαντόπουλος, τοῦ ποινικοῦ δικαίου, Σωτήριος Κρομιδᾶς, τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, Γιουνάρκης, τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας, Ν. Μοσχολάκης, τοῦ πολιτικοῦ δικαίου.

Ἱατρικῆς σχολῆς: καθηγηταὶ τακτικοί: Δαμιανὸς Γεωργίου,

τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας, Γεώργιος Α. Μακκῆς, τῆς εἰδικῆς παθολογίας καὶ θεραπείας, καὶ τῆς κλινικῆς ἱατρικῆς, Χαράλαμπος Πρωτεντέρης Τυπάλδος, τῆς κλινικῆς ἱατρικῆς καὶ τῆς ἱατρικῆς παθολογίας, Μιλτιάδης Βενιζέλος, τῆς μαιευτικῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ μαιευτηρίου, Θεόδωρος Ἀφεντούλης, τῆς φαρμακολογίας καὶ προσωρινῶς τῆς βοτανικῆς, Διονύσιος Αἰγυνήτης, τῆς εἰδικῆς νοσολογίας καὶ θεραπευτικῆς, Ἀνδρέας Ἀναγνωστάκης, τῆς χειρουργικῆς παθολογίας καὶ διευθυντῆς τοῦ ἐξοχλματρίου, Κωνσταντῖνος Βουσάκης, τῆς φυσιολογίας, Δημήτριος Γ. Ὀρφανίδης, καθηγητῆς καὶ διευθυντῆς τῆς ἀνατομικῆς, Ἀντώνιος Βιτσάρης, τῶν νοσημάτων τῶν παιδίων, τῶν ψυχικῶν καὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἱατρικῆς, Παναγιώτης Γ. Κυριακὸς, τῆς ἐγκυκλοπαιδείας καὶ μεθοδολογίας τῆς ἱατρικῆς, τῆς γενικῆς παθολογίας, καὶ προσωρινῶς τῆς ὑγιεινῆς, Θεόδωρος Ἀρεταῖος, τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς καὶ χειρουργίας, Κωνσταντῖνος Π. Δηλιγιάννης, τῆς εἰδικῆς νοσολογίας, Παῦλος Ἰωάννου, τῆς ἐγχειριστικῆς μετὰ τῆς τοπογραφικῆς ἀνατομίας καὶ ἐπίδησιολογίας, καὶ προσωρινῶς τῆς σφιγμοδολογίας, καὶ διευθυντῆς τοῦ νοσοκομείου τῶν μετὰδοτικῶν νοσημάτων, Μιχαὴλ Χατζημιχάλης, τῆς γενικῆς καὶ παθολογικῆς ἀνατομίας, καὶ διευθυντῆς τοῦ παθολογικοῦ μουσείου, Σπυρίδων Μαγγίνης, τῆς χειρουργικῆς παθολογίας, Γεώργιος Καρζημήτσας, τῆς ἀστυλιμικῆς καὶ τῆς εἰδικῆς νοσολογίας, Ἰωάννης Ζωχίος, τῆς πειραματικῆς φυσιολογίας καὶ τῆς συγκριτικῆς ἀνατομίας, Ἀχιλλεὺς Δ. Γεωργιαντᾶς, τῆς πειραματικῆς τοξικολογίας καὶ τῆς ἱατροδικαστικῆς, Ἀναστάσιος Ζίννης, τῆς τῶν νοσημάτων τῶν παιδίων κλινικῆς, Λουκᾶς Παπαϊωάννου, τῆς ἀνατομικῆς.— Ὑφηγηταί: Νικόλαος Δελλαπόρτας, τῆς οφθαλμολογίας, Ἰωάννης Βάρδας, τῆς ὑγιεινῆς, Γεώργιος Τζικωνάτοπουλος, τῆς γυναικολογίας, Περικλῆς Δ. Πατρικίος, τῆς ἐξωτερικῆς παθολογίας ἢ χειρουργίας, Τιμοθέων Φ. Ασύης, τῆς χειρουργίας (ἦτοι τῆς ἐγχειριστικῆς καὶ τῆς ἐπίδησιολογίας), Χαρίλαος Ι. Ὀλύμπιος, τῆς ἀνατομίας, Νικόλαος Ακαμπάριος, τῆς εἰδικῆς νοσολογίας, Νικόλαος Ι. Μακκῆς, τῆς εἰδικῆς νοσολογίας, Κωνσταντῖνος Διγενής, τῆς μαιευτικῆς, Γεώργιος Βλαχάκης, τῆς παιδιατρικῆς, Δημήτριος Χασιώτης, τῆς φυσιολογικῆς καὶ παθολογικῆς ἱστορίας, καὶ οὕτω ἄλλοι.

Φιλοσοφικῆς σχολῆς: καθηγηταὶ τακτικοί: Δημήτριος Σ.

Στρούμπκος, τῆς φυσικῆς, Πρακλῆς Μητσόπουλος, τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ ἑφόρος τοῦ φυσιολογικοῦ μουσείου, Στέφανος Α. Κουμανούδης, τῆς λατινικῆς φιλολογίας, Νικόλαος Κοτζιάς, τῶν ἐλληνικῶν φιλοσοφημάτων καὶ τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας, Θεόδωρος Γ. Ὀρφανίδης, τῆς βοτανικῆς καὶ ἑφόρος τοῦ βοτανικοῦ μουσείου, Κωνσταντῖνος Παπαρηγόπουλος, τῆς ἱστορίας τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους, Βυθόμιος Καστέρης, τῆς λατινικῆς φιλολογίας καὶ τῶν ἐλληνικῶν ἀρχαιολογικῶν, Ἄθανάσιος Σ. Ρουσόπουλος, τῆς ἀρχαιολογίας, Βασίλειος Λάκων, τῶν μαθηματικῶν, Σπυρίδων Φιντικλῆς, τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, Δημήτριος Χ. Σαμιτέλος, τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, Ἀναστάσιος Κ. Χρηστομάνος, τῆς γενικῆς πειραματικῆς χημείας καὶ διευθυντῆς τοῦ χημείου, Ἄθανάσιος Κυζικηνός, τῶν μαθηματικῶν, Κωνσταντῖνος Σ. Κόντος, τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας καὶ διευθυντῆς τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου, Γεώργιος Μισριώτης, τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, Σωκράτης Ι. Τζιθανόπουλος, τῆς γενικῆς ἱστορίας, Ἰωάννης Παναζίδης, τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, Κωνσταντῖνος Μητσόπουλος, τῆς φυσικῆς ἱστορίας, Χρήστος Παπαδόπουλος, τῆς φιλοσοφίας, Δ. Κοκκίδης, τῆς ἀστρονομίας, Γεώργιος Α. Κρίνος, ἑκτακτος, τῆς φαρμακευτικῆς χημείας καὶ συνταξολογίας καὶ διευθυντῆς τοῦ φαρμακευτικοῦ φροντιστηρίου. — Ἐφηγηταί: Ἰωάννης Γ. Ἰωάννου, τῆς χημείας, Μιχαὴλ Δέσφνης, τῆς συγκριτικῆς γραμμικῆς τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν, Τιμοθέων Α. Ἀργυρόπουλος, τῆς πειραματικῆς φυσικῆς, Κυριακὸς Δ. Μυλωνάς, τῆς ἀρχαιολογίας, Σπυρίδων Λάμπρος, τῆς ἐλληνικῆς ἱστορίας μετὰ τοῦ ἐπικουρίου μᾶθηματος τῆς ἐλληνικῆς γραφογνωσίας, Σπυρίδων Σακελλαρόπουλος, τῆς ρωμαϊκῆς γραμματολογίας, Παναγιώτης Καβάδης, τῆς ἀρχαιολογίας, Ἰωάννης Ν. Χατζιδάκης, τῶν μαθηματικῶν, Ἀναστάσιος Κ. Δαμιέρης, τῆς φαρμακευτικῆς χημείας, Ν. Πολίτης, τῆς ἐλληνικῆς μυθολογίας.

Τὴν Σύγκλητον τοῦ πανεπιστημίου ἀπαρτίζουν κατὰ τὸ ἐνεστώδες ἀκαδημαϊκὸν ἔτος: Μιλτιάδης Βενιζέλος, πρόεδρος Παναγιώτης Κυριακὸς, ἀντιπρόεδρος Νικόλαος Δαμιλάς, κοσμητὸρ τῆς Θεολογικῆς σχολῆς Ἀλκιβιάδης Κρασσάς, κοσμητὸρ τῆς νομικῆς σχολῆς Ἰωάννης Ζωγίδης, κοσμητὸρ τῆς ἱατρικῆς σχολῆς καὶ Δημήτριος Σαμιτέλος, κοσμητὸρ τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, μετὰ τῶν καθηγητῶν Κων-

σταντῖνου Ν. Κωστή, Νικολάου Δαμάσκηνου, Θεοδώρου Ἀρεταίου καὶ Βασιλείου Λάκωνος.

Τὸ προσωπικὸν δὲ τοῦ γραφείου ἔχει ὡς ἐξῆς: Μίνως Λάππας, γραμματεὺς Ι. Ἰατρίδης καὶ Α. Φαρσῆς, ὑπογραμματεῖς Ἰωάννης Νικολαΐδης, λογιστὴς Κωνσταντῖνος Αἰσώπος, ταμίαι Ἀλέξανδρος Ἀλεξάκης καὶ Ν. Ὀλύμπιος, βοηθοί Κλητήρες δὲ ἑπτὰ καὶ εἰς ἐπιστάτης.

Ἐν τῷ πανεπιστημίῳ ὑπάρχουσι αἱ ἐξῆς ἐπιστημονικαὶ συλλογαί:

1) Φυσιογραφικὸν μουσεῖον.—Διευθυνταὶ αὐτοῦ, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς φυσιογραφίας Πρ. Μητσόπουλος καὶ ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς φυσικῆς ἱστορίας Κ. Μητσόπουλος ἐπιμαθητὴς Θεοδόλλος Κρόπερ. Τὸ μουσεῖον τοῦτο ἔχει προσέτι ἓνα ἐπὶ τοῦ παρόντος ταριχευτήν καὶ διασάκτην, ἓνα βοηθὸν καὶ δύο φύλακας. Ἐἶναι δὲ τεταγμένη ἐπ' αὐτοῦ καὶ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ, συνισταμένη ἐκ τοῦ ἐφόρου καὶ ἐκ δύο τακτικῶν καθηγητῶν, ἐκλεγομένων καθ' ἔτος ὑπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου. Ἔσσοδος δ' εἰς αὐτὸ ἐπιτρέπεται τοῖς πᾶσι κατὰ πᾶσαν Τετάρτην καὶ πᾶν Σάββατον, ἀπὸ ὥρας θ' μέχρι μεσημέρας.

2) Βοτανικὸν μουσεῖον.—Διευθυντῆς αὐτοῦ, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς βοτανικῆς Θ. Γ. Ὀρφανίδης, Ἐπιμελητῆς Θ. Ἐλδραῖχ, μετὰ βοηθοῦ.

3) Ταμείον τῶν ὀργάνων τῆς πειραματικῆς φυσικῆς.—Διευθυντῆς, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς φυσικῆς Δ. Σ. Στρούμπκος, μετὰ ὀργανοποιῦ καὶ βοηθοῦ.

4) Χημείον.—Διευθυντῆς αὐτοῦ, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς γενικῆς πειραματικῆς χημείας Α. Κ. Κρηστομάνος, ἀναπληρωτῆς δ' ἐπιμελητοῦ ὁ διδάκτωρ Ι. Τρικλιανός, μετὰ βοηθοῦ.

5) Φαρμακευτικὸν φροντιστήριον.—Διευθυντῆς αὐτοῦ, ὁ ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς φαρμακευτικῆς χημείας καὶ συνταξολογίας Γ. Α. Κρίνος, μετὰ βοηθοῦ.

6) Φαρμακολογικὴ συλλογὴ.—Διευθυντῆς αὐτῆς, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς φαρμακολογίας Θ. Ἀφεντούλης, μετὰ βοηθοῦ.

7) Ἀνατομικὸν μουσεῖον.—Διευθυντῆς αὐτοῦ, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἀνατομίας καὶ φυσιολογίας Δαμιανὸς Γεωργίου, προπαρασκευαστῆς δὲ ὁ διδάκτωρ Χ. Ι. Ὀλύμπιος, μετὰ βοηθοῦ.

8) Παθολογικὸν μουσεῖον.—Διευθυντῆς αὐτοῦ, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς

της τῆς γενικῆς καὶ παθολογικῆς ἀνατομίας Μιχαὴλ Χατζημηχιλάκης, ἐπιμελητῆς δὲ ὁ ὕψιγγητής Δ. Χασιώτης.

9) Χειρουργικὴ συλλογὴ.—Διευθυντῆς αὐτῆς, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς Παῦλος Ἰωάννου, μετὰ βοηθοῦ.

Ἐκτὸς δὲ τούτων, ὑπάρχουσιν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ :

10) Ἑθνικὴ βιβλιοθήκη (ἡνωμένη διοικητικῶς μετὰ τῆς τοῦ πανεπιστημίου).—Ἐφορὸς αὐτῆς, Ἐμμ. Ροϊδῆς, βιβλιοφύλακες τρεῖς: Ἰω. Σακελλίων, Μιχαὴλ Δέσφνης καὶ Φίλιππος Σπαργίου.

11) Νομισματικὸν μουσεῖον.—Ἐφορὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ τῆς βιβλιοθήκης, Ἐμμ. Ροϊδῆς· νομισματογνώμων δὲ Ἀχιλλεὺς Ποστολάκης.

Παραρτήματα δὲ τοῦ πανεπιστημίου εἰσὶ τὰ ἑξῆς:

1) Ἀστεροσκοπεῖον.—Διευθυντῆς, ὁ διδάκτωρ Γ. Φ. Ἰούλιος Σμῆθ. βοηθός, ὁ καθηγητῆς Δ. Κ. Κοκκίδης.

2) Βοτανικὸς κήπος.—Ἐφορὸς, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς βοτανικῆς Θεόδωρος Γ. Ὀρφανίδης, ἐπιμελητῆς δ' αὐτοῦ, Θ. Ἐλδράδης, μετὰ δύο κηπουρῶν καὶ δύο ἐργατῶν.

3) Ἀνθρωπίνων νοσοκομείον.—Διευθύνται τῶν τῆς κλινικῆς Γεώργιος Δ. Μακκῆς, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς εἰδικῆς παθολογίας καὶ θεραπεύσεως καὶ τῆς λατρικῆς κλινικῆς, Χ. Πρετεντέρης Τυπαλδός, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς κλινικῆς λατρικῆς καὶ τῆς λατρικῆς παθολογίας, καὶ Θ. Ἀρεταῖος, τακτικὸς καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς καὶ χειρουργίας. Διευθυντῆς δὲ τοῦ νοσοκομείου ὁ ἰατρός Γ. Δάξος καὶ τέσσαρες διδάκτορες βοηθοὶ τῶν καθηγητῶν.

4) Μαιευτήριον καὶ μαιευτικῶν ὀργάνων συλλογὴ.—Διευθυντῆς, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς μαιευτικῆς Μιλτιάδης Βενιζέλος· βοηθοὶ αὐτοῦ, ὁ καθηγητῆς Δημήτριος Κόντολας καὶ ἡ καίη Ἀνέζα Μαρκέτη.

5) Ὀφθαλμιατρεῖον.—Διευθυντῆς, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς παθολογίας Α. Ἀνγκωνιστάκης· ὑποδιευθυντῆς αὐτοῦ, ὁ διδάκτωρ τῆς λατρικῆς Ἰωάννης Ζαχαριάδης, μετὰ βοηθοῦ.

6) Νοσοκομείον τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων.—Διευθυντῆς, ὁ τακτικὸς καθηγητῆς Παῦλος Ἰωάννου, μετὰ βοηθοῦ διδάκτορος.

7) Ἀστυκλινικὴ.—Διευθυντῆς μὲν ὁ τακτικὸς καθηγητῆς τῆς ἀστυκλινικῆς Δημήτριος Γ. Ὀρφανίδης, ὑποδιευθυντῆς δὲ ὁ τακτικὸς καθηγητῆς Γ. Καρχιμέτσας· βοηθός τοῦ α' τμήματος ὁ ἰατρός Θ. Ζαίμης.

τοῦ β' τμήματος ὁ ἰατρός Γ. Τζαννετόπουλος· τοῦ γ' τμήματος ὁ ἰατρός Ν. Μακκῆς καὶ τοῦ δ' τμήματος ὁ ἰατρός Ν. Δελλαπόρτας.

Προσιτῆ δὲ τοῖς φοιτηταῖς τῆς λατρικῆς τὸν μὲν χειμῶνα ἀπὸ ἄρας 2—4 μ. μ., τὸ δὲ θέρος ἀπὸ 7—9 π. μ.

Ἐκ τῆς λογοδοσίας τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1880—81, τῆς καὶ τελευταίας, ἀρυσμέθια τὰς ἑξῆς εἰδήσεις περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ πανεπιστημίου:

Τῆ 11 Ἰανουαρίου 1881 φοιτηταὶ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ ἠριθμοῦντο ἐν ὄλῳ 2,096. Ἐκ τούτων νέοι μὲν ἐγγραφέντες ἦσαν 561, παλαιοὶ δὲ ἀνανεώσαντες τὰ εἰσιτήρια αὐτῶν 1535. Τούτων 1514 ὤρμωντο ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, οἱ δὲ λοιποὶ 582 ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Κατετάχθησαν δὲ ἐν μὲν τῇ θεολογικῇ σχολῇ 48, τῇ νομικῇ 1001, τῇ λατρικῇ 720, τῇ φιλοσοφικῇ 294 καὶ τῷ φαρμακευτικῷ σχολεῖν 88.

Ἐν τῷ προσωπικῷ τῶν καθηγητῶν ἐγένοντο αἱ ἑξῆς μεταβολαί:

Ἀπελύθησαν ἕνεκα γῆρατος ἢ νόσου οἱ ἀρχαῖοι καθηγηταὶ Ἀλέξιος Παλλῆς, Γεώργιος Πρινάρης καὶ Φραγγίσκος Πυλαρινός, ὡς καὶ ὁ καθηγητῆς τῆς φαρμακευτικῆς χημείας Γεώργιος Ζαδισσάνος καὶ ὁ καθηγητῆς τῆς μαθηματικῆς Νικόλαος Νικολαΐδης. Διὰ λόγους δὲ πολιτικοῦς ἀπελύθη προσέτι ὁ ἀρχαῖος καθηγητῆς τῶν εἰσηγήσεων τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου Κωνσταντῖνος Φρεαρίτης. Ἐνα δὲ, τὸν καθηγητὴν τῆς λατρικῆς, Σπυρίδωνα Μπαλάνον, ἀπέλυσε ὁ θάνατος, ἀναρπάσας αὐτὸν ἀμφοῖον ἐτι δυντα.

Διωρίσθησαν δὲ καθηγηταὶ:

Ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ οἱ ἐκ τῶν ὕψιγγητῶν αὐτῆς Χρήστος Παπαδόπουλος καὶ Παρικλῆς Γεωργιάδης· ἐν δὲ τῇ ἑδρᾷ τῆς φαρμακευτικῆς ἀντὶ τοῦ ἀπολυθέντος Γεωργίου Ζαδισσάνου διαώρισθη ὁ ἕτερος τῶν ὕψιγγητῶν τοῦ μαθήματος τούτου Γεώργιος Κρήνος.

Ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ Ἰωάννης Ζωγράφος, γραμματεὺς τοῦ πανεπιστημίου, ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς δημοσιονομίας, καὶ Ἰωάννης Παπλουκάς Ἐυταξίας ἑκτακτος καθηγητῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου, ἀμφοτέροι ἐκ τῶν ὕψιγγητῶν.

Ἐν τῇ λατρικῇ ὁ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὕψιγγητῆς Δημήτριος Κόντολας, ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς μαιευτικῆς, καὶ Ἰούλιος Γαλδάνης, ἑκτακτος καθηγητῆς τῆς χειρουργικῆς παθολογίας.

Προεδρεύθησαν δὲ ἀπὸ ἐκτάκτων εἰς τακτικούς ὁ καθηγητὴς τῆς φυσιολογίας Ἰωάννης Ζωχιός, ὁ τῶν νοσημάτων τῶν παιδῶν Ἀναστάσιος Ζίννης, ὁ τῆς τοξικολογίας καὶ λατροδικαστικῆς Ἀχιλλεὺς Γεωργαντάς, καὶ ὁ τῆς γεωλογίας καὶ ὄρυκτολογίας Κωνσταντῖνος Μητσόπουλος ἀπὸ ἐπίτιμου εἰς τακτικὸν ὁ καθηγητὴς τῆς θεολογίας Ζήκος Ρώσσης καὶ ἀπὸ ἐκτάκτου εἰς ἐπίτιμον ὁ τῆς ἀστρονομίας Δημήτριος Κοκκίδης. Διευθυντὴς δὲ τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου διωρίσθη ὁ πολὺς περὶ τὰ γραμματικά Κωνσταντῖνος Κόντος, ἀντὶ τοῦ ἀοιδίμου Φιλίππου Ἰωάννου.

Ἐφηγηταὶ νέοι ἐγένοντο δέκα, οἱ ἑξῆς:

Ἐν μὲν τῇ θεολογικῇ σχολῇ Προκόπιος Οἰκονομίδης, ἱεροδιάκονος, ὑφηγητὴς τοῦ μαθήματος τῆς ἱστορίας τῶν δογμάτων, Ἰωάννης Μεσολωρᾶς τῆς συμβολικῆς καὶ Γεώργιος Δέρβος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας.

Ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ Σταῦρος Κροκιδᾶς, τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου ὑφηγητὴς, καὶ Ἀνδρέας Παπαδιαμαντόπουλος, τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Ἐν τῇ λατρικῇ Κωνσταντῖνος Διγενής, τῆς μαιευτικῆς, Γεώργιος Βλαχάκης, τῆς παιδιατρικῆς, καὶ Δημήτριος Χασιώτης τῆς φυσιολογικῆς καὶ παθολογικῆς ἱστορίας.

Ἐν τῇ φιλοσοφικῇ σχολῇ Ἀναστάσιος Δαυδέργγης, τῆς φαρμακευτικῆς χημείας.

Κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1880—81 ἐξητάσθησαν ἐν συνόλῳ τελειόφοιτοι 291. Καὶ ἐν μὲν τῇ θεολογικῇ σχολῇ ἐξητάσθησαν 5, ὧν τρεῖς ἔλαβον τὸν βαθμὸν τοῦ πρυτάνου τῆς θεολογίας, ἀντιστοιχοῦντα πρὸς τὸν τοῦ διδάκτορος τῶν ἄλλων σχολῶν, 1 τὸν τοῦ τελειοδιδάκτου καὶ 1 ἀπερρίφθη. Ἐν δὲ τῇ νομικῇ ἐξητάσθησαν τελειόφοιτοι 120, ὧν 94 ἔλαβον τὸν βαθμὸν τοῦ διδάκτορος, 24 τὸν τοῦ πρυτάνου καὶ δύο ἀπερρίφθησαν. Ἐν δὲ τῇ λατρικῇ ἐκ τῶν ἐξετασθέντων 180, διδάκτορες ὀνομάσθησαν 128, μόνον δὲ δύο ἀπερρίφθησαν. Διδάκτορες δὲ 78 ὑποστάντες πρακτικὰς ἐξετάσεις ἔτυχον πάντες κλῆν ἐνδὸς τῆς ἀδείας τοῦ μετέρχεσθαι ἐν Ἑλλάδι τὴν λατρικὴν. Ἐν δὲ τῇ φιλοσοφικῇ ἐξητάσθησαν 25, ὧν 18 ἔτυχον τοῦ διπλώματος τοῦ διδάκτορος, 7 τοῦ πρυτάνου, 3 ὀνομάσθησαν διδάσκαλοι ἐλληνικῶν σχολείων καὶ εἰς ἀπερρίφθη. Ἐκ τῶν 18 διδασκῶν, 9 μὲν εἰσι τῆς φιλολογίας, 3

τῶν μαθηματικῶν καὶ 1 τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Ἐν τῇ φαρμακευτικῇ σχολῇ ἐξητάσθησαν 12, τυχόντες πάντες τοῦ πτυχίου τοῦ φαρμακοποῦ.

Ἐν τῇ χημείῳ ἐγένοντο 188 μὲν μαθήματα ἀνοργάνου χημείας, 38 δὲ ὄργανικῆς, παραταθείσης οὕτω τῆς ὅλης χημείας. Ἠσκήθησαν δὲ ἐκ μὲν τῶν 14 φοιτητῶν τοῦ φυσικοῦ τμήματος τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς μόνον τρεῖς καὶ οὗτοι ἑλλειπῶς· ἐκ τῶν 20 φαρμακοποῦντων τοῦ πρώτου, δευτέρου καὶ τρίτου ἔτους ἡσκήθησαν 14, ἐκ δὲ τῶν φοιτητῶν τῆς λατρικῆς εἰς μόνον.

Ἐν τῇ τοξικολογικῇ ἐργαστηρίῳ ἡσκήθησαν 40 φοιτηταὶ τῆς λατρικῆς σχολῆς.

Ἐν τῇ ἀστυκλινικῇ, οὔτῃ οὐ μόνον σπουδαίῳ μέσῳ ἀσκήσεως τῶν νέων τῆς λατρικῆς διδασκῶν, ἀλλὰ καὶ εὐεργετικῶτάτῳ ἀπὸ τῶν τοῖς πενομένοις, ἐχορηγήθη ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης βοήθεια πρὸς 5,224 ἀσθενεῖς· ἰδίᾳ δὲ μεγάλως τὸ ἴδρυμα τοῦτο παρέσχεν ὑπηρεσίας κατὰ τὴν μακρῆσαν τὴν πάλιν τῶν Ἀθηνῶν τὸ θέρος τοῦ 1880 δαινήν· ἐπιδημίαν.

Ἐν τῇ μαιευτηρίῳ ἡσκήθησαν ἐπὶ 36 τοκετῶν, γενομένων ἐν τῷ καταστήματι οἱ διδάκτορες τῆς λατρικῆς καὶ αἱ μαῖαι. Ἠριθμούντο δὲ αἱ μαθήτριαι περὶ τὰς 50, ὧν 31 ἔλαβον ἀπολυτήριον ἐνδεικτικόν.

Ἐν τῷ ὀφθαλμιατρειῳ ἐθεραπεύθησαν κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1880—81 τὸ ὄλον ἀσθενεῖς 876. Ἐνοσηλεύθησαν δὲ 93. Ἐγχειρήσεις δὲ ἐγένοντο τὸ ὄλον 129.

Ἐν τῷ φιλολογικῷ φροντιστηρίῳ οἱ φοιτηταὶ τῆς φιλολογίας ἡσκήθησαν εἰς τὸ ἑλληνιστὶ πεζογραφεῖν καὶ στιχογραφεῖν, εἰς πλαιῶγραφικὰ προδλήματα καὶ εἰς τὴν ἐρμηνείαν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ Κωνσταντῖνου Κόντου καὶ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Σπυρίδωνος Φιντικιέου.

Ἐν τῷ ἀστεροσκοπείῳ ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ Σηθὸ παρατηρήσεις τοῦ πλανήτου Διὸς, ἐξ ὧν ὁ χρόνος τῆς περι τὸν ἄξονα αὐτοῦ περιστροφῆς εὐρέθη κατὰ 4 δευτέρᾳ λεπτὰ μείζων ἢ ἐκ τῶν κατὰ τὸ 1879 παρατηρήσεων. Παρατηρήθησαν ὡσαύτως κατὰ ἡμέρας 359 αἱ τοῦ ἡλίου κηλίδες. Παρατηρήθη προσέτι καὶ ἀπεικονίσθη πολλὰκις

ή σελήνη και ή τυχόντης τῆ 4 Δεκεμβρίου τοῦ ἔτους 1880 συμβῆσα ἔκλειψις.

Κομῆται παρατηρήθησαν 5. Καί διαττόντων δέ αστέρων ἐγένοντο παρατηρήσεις και τοῦ ζωδιακοῦ φωτός και τοῦ λυκαυγούς και ἀπλανῶν αστέρων ὡς πρὸς τὴν σχετικὴν αὐτῶν λάμψιν, τὴν μεταβολὴν τῆς λάμπσεως και τὸ χρῶμα.

Γαίς συλλογαῖς τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου προσετέθησαν, τὰ μὲν ἀγορασθέντα δαπάνη τοῦ πανεπιστημίου, τὰ δὲ συλλεγόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ μουσείου τούτου Θ. Κρόπερ εἶδη 622 ἐν ἀτόμοις 1789 περίπου. Ἡ δὲ βιβλιοθήκη τοῦ μουσείου ηὔξηθη κατὰ 81 βιβλία, ὧν 28 ἠγοράσθησαν και 3 ἀδωρήθησαν.

Ἐν τῷ βοτανικῷ μουσεῖῳ σχεδὸν ἐπεραιώθη ἡ κατάταξις τῆς Ροδοκανακείου συλλογῆς.

Ἰκανὴ ἐργασία ἐγένετο ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ. Ἐξηλέγχθησαν, καταγράφησαν ἐν καταλόγῳ 3,000 ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ βιβλίων και ἐκαθάρσθησαν ἀπὸ τοῦ φθείροντος τὰ βιβλία κονιορτοῦ τὰ ἡμίση περίπου τῶν τῆς ἄλλης βιβλιοθήκης βιβλίων. Ἐκ τοῦ κληροδοτήματος δὲ τῶν Ἰωνιδῶν ἠγοράσθησαν τόμοι 10, δαπάνη δὲ τοῦ πανεπιστημίου τόμοι περιοδικῶν 158 και τεύχη 56. Ἐδωρήθησαν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τόμοι 110 και τεύχη 262, τῇ δὲ πανεπιστημιακῇ τόμοι 621 και τεύχη 449. Ἐδόθησαν δὲ κατὰ τὸν περὶ βιβλιοθήκης νόμον ἐν Ἑλλάδι παρ' ἐλδοτῶν τῇ μὲν ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τόμοι 221 και τεύχη 199, τῇ δὲ πανεπιστημιακῇ τόμοι 204 και τεύχη 137.

Τὸ νομισματικὸν μουσεῖον ἐπλουτίσθη διὰ 1056 ἀρχαίων και νεωτέρων νομισμάτων, ὧν χρυσᾶ εἰσι 24, ἐκ πλατίνης 1, ἀργυρᾶ 379, χαλκᾶ 559, μολύβδινα 91 και πηλίνα 2.

Ἡ περιουσία τοῦ πανεπιστημίου κατὰ τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου 1880 ἦ τε χρηματικὴ και κτηματικὴ συναποσοῦτο εἰς δραχ. 5,140,163.19. Ἐντὸς δὲ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1880—81 ηὔξησε κατὰ δραχμὰς 133,152.63, ὥστε κατὰ τὴν 1 Σεπτεμβρίου 1881 ἡ περιουσία τοῦ πανεπιστημίου ἀνήρχετο εἰς δραχμὰς 5,273,315.82. Ταύτης τὸ μὴ προσοδοφόρον μέρος ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ οικοδομήματος τοῦ πανεπιστημίου, διαφόρων οἰκοπέδων, συλλογῶν βιβλίων, ἐπίπλων κλπ., ἔχει

ἀξίαν δραχμῶν 1,883,179.78, τὸ δὲ προσοδοφόρον μέρος, ἀποτελούμενον ἐκ κτημάτων προσοδοφόρων, οἶων οἰκιῶν, ἀποθηκῶν και διαφόρων τραπεζιτικῶν χρεωγράφων ἔχει ἀξίαν δραχμῶν 3,390,136.04, ἐξ ὧν προκύπτει τακτικὸν εἰσόδημα ἀνω τῶν 200,000 δραχμῶν, ὅπερ ὑπολείπεται πολὺ τοῦ ἀπαιτουμένου ἵνα τὸ πανεπιστήμιον τελειοποιηθῇ και καταστῆ αὐτοσυντήρητον.

Ἐισεπράχθησαν ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1880 μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1881 ἐκ τε τακτικῶν προσόδων και τῶν ἐπιθεωρημένων κληροδοτημάτων τοῦ πανεπιστημίου δραχμαὶ 283,801.96. Ἐδαπανήθησαν δὲ εἰς διαφόρους ἀνάγκας τοῦ πανεπιστημίου 150,649.33.

Σημ. Ἐν τῷ τοῦ κράτους προϋπολογισμῷ τοῦ 1883 ὑπὲρ μὲν τῆς ἀνωτέρας και μέσης ἐκπαίδευσσεως δρίζονται δραχμαὶ 2,276,407, ὑπὲρ δὲ τῆς δημοτικῆς 808,272, πλὴν τῶν ὑπὸ τῶν δήμων δαπανωμένων 1,500,000 περίπου δραχμῶν.

Ἐφημερίδες.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ἕλιν τὸ ἑλληνικὸν βασίλειον ἐκδιδομένων ἐφημερίδων ἀνέρχεται, κατ' ἐπίσημους πληροφορίας, εἰς 115. Τούτων δὲ 28 ἐν Ἀθήναις, 13 ἐν Πάτραις, 10 ἐν Σύρῳ, 6 ἐν Κραναιῶ, 5 ἐν Μαντινείῳ, 5 ἐν Λαρίσσει, 4 ἐν Κερκύρῳ, 4 ἐν Ζακύνθῳ, 3 ἐν Ναυπλίῳ, 3 ἐν Φθιώτιδι, 3 ἐν Βιῶλῳ, 3 ἐν Καρδίττῃ, 2 ἐν Πειραιεῖ, 2 ἐν Λακεδαίμονι, 2 ἐν Ἠλείῳ, 2 ἐν Ἄρτῃ, 2 ἐν Τρικλάσις, 2 ἐν Λευκάδι, 2 ἐν Καλάμεις, 2 ἐν Αἰγιαλείῳ, 1 ἐν Μεσολογγίῳ, 1 ἐν Κορινθίῳ, 1 ἐν Τριφυλίῳ, 1 ἐν Παρνασίῳ, 1 ἐν Γοθείῳ, 1 ἐν Χαλκίδι, 1 ἐν Ἄνδρῳ, 1 ἐν Τήνῳ.

Μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ σημειώσωμεν ὀνομαστὶ πάσας τὰς ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδομένας ἐφημερίδας, μνημονεύομεν ἐνταῦθα νῦν μόνον τῶν ἐν Ἀθήναις και Πειραιεῖ γνωστοτέρων πολιτικῶν ἐφημερίδων, αἰτινῆς εἰσιν αὗται: «Ἀδὼν», «Παλιγγενεσία», «Ἐθνικὸν Πνεῦμα», «Πρωτα», «Ὀρα», «Νέα Ἰδέαι», «Ἐφημερίς», «Νέα Ἐφημερίς», «Journal d'Athènes», «Ἐρμῆς» (οἰκονομολογική), «Ἀκρόπολις» (τέως «Μὴ Χάνεσαι»), «Καιροί», «Ἀνατολικὴ Ἐπιθεώρησις» και «Σφαῖρα» ἐν Πειραιεῖ.

Περιοδικὰ δὲ ἐκδίδονται ἐν Ἀθήναις ταῦτα:

«Ἐστία», ἀξιολογώτατον οἰκογενειακὸν σύγγραμμα, «Παρνασσός», ἐκδιδόμενος ὑπὸ τοῦ ὁμωνύμου Συλλόγου, «Διάπλασις τῶν Παιδῶν», διαπλαστικώτατον ὄντως τῆς παιδικῆς ἡλικίας σύγγραμμα, «Πλάτων», ἐκδιδόμενος ὑπὸ τοῦ διδασκαλικοῦ Συλλόγου, «Σωτήρ», «Φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας» καὶ «Σιών», συγγράμματα ἐκκλησιαστικὰ, «Ἀττικὸν Μουσεῖον». Κοσμεῖ δὲ ἤδη τὴν χορείαν τῶν ἐν Ἀθήναις περιοδικῶν καὶ τὸ «Δελτίον» τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνογραφικῆς ἐταιρίας.

Διπλωματικὴ ἀντιπροσωπεΐα.

Ἀντιπρόσωποι ξένων Κρατῶν ἐν Ἀθήναις.

Ἀγγλίας, Φράνσης Κλαίρ Φόρδ.
Ἀμερικῆς, Σκάλερ.
Ἀυστροουγγαρίας, Πράγκηφ Βρέδε.
Γαλλίας, Κόμης Δε-Μουί.
Γερμανίας, Φον Πρίγκεν.
Ἰσπανίας, Ἀδόλφος Πατζότ.
Ἰταλίας, Ἰππότης Κουρτοπάσης.
Ρουμανίας, Γ. Γκίκας.
Ρωσίας, Σιακιν.
Σερβίας, Γκρούιτς.

Τουρκικὴ πρεσβεία.

Α. Τεσβίχ βέης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργός.
Χ. Μουνίρ βέης, α' γραμματεὺς.
Στέφανος βέης Φωτιάδης, β' γραμματεὺς.
Ν. Ζαλλὶδ ἐφένδης, ἐπίτιμος γραμματεὺς.
Χασήφ ἐφένδης, γενικὸς πρόξενος.

Ἀντιπρόσωποι Ἑλλάδος ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ.

Ἐν Βελιγράδιφ Ν. Δεληγιάννης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργός.—Β. Νάξος, γραμματεὺς.
Ἐν Βερολίμφ Α. Ραγκαβῆς, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος, κτλ.—Μ. Δουρούτης, γραμματεὺς.
Ἐν Βιέννῃ Γ. Ὑψηλάντης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος, κτλ.—Ι. Γεννάδιος, γραμματεὺς.
Ἐν Βουκουρεστίῳ Μ. Δραγούμης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος, κτλ.—Σ. Ἀντωνόπουλος, γραμματεὺς.
Ἐν Λονδίμφ Π. Βράλλης Ἀρμένης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος, κτλ.—Γ. Ἀργυρόπουλος, γραμματεὺς.
Ἐν Μαδρίτῃ Σ. Σκουλούδης, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος, κτλ.
Ἐν Παρισίῳ Ν. Μαυροκορδάτος, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος, κτλ.—Κ. Κριεζῆς, γραμματεὺς.
Ἐν Πετρούπολει Σ. Μαρκοράν, ἐπιτετραμμένος τὰ τῆς Πρεσβείας.
Ἐν Ρώμῃ Δ. Ραζῆς, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος, κτλ.—Ι. Κυργουσίας, γραμματεὺς.
Ἐν Μαυροβουλίῳ Α. Ψύλλας, πρόεδρος ὑπουργός.
Ἐν Αἰγύπτῳ Α. Βυζάντιος, διπλωματικὸς πράκτωρ.—Σ. Μπουρῖδης, α' γραμματεὺς.
Ἐν Σοφίῳ Κλ. Ραγκαβῆς, διπλωματικὸς πράκτωρ.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ.

Γεωγραφική θέσις και κλίμα.

Ἡ Ρουμανία κείται μεταξύ τῶν 48° 12'—48° 37' β. πλ. και 20° 10'—27° 50' ἀν. μήκους, ἡ δὲ μέση θερμοκρασία ἐν Βουκουρεστίῳ εἶναι 8°, ἡ ἀνωτέρα 45° και ἡ κατωτέρα 30° Ρεωμόρου ὑπὸ τὸ μηδενικόν.

Καταστατικὴ.

Ἡ ἐπιφάνεια τῆς Ρουμανίας μετὰ τῆς Δοβρουτζῆς ὑπολογίζεται εἰς 129,947 τ. χιλιάμ., ὃ δὲ πληθυσμὸς εἰς 5,876,000 κατοίκων, συμπεριλαμβανομένων και 106,943 κατοίκων τῆς Δοβρουτζῆς, ἦτοι 31,177 Ρουμάνων, 16,493 Τούρκων, 28,715 Βουλγάρων, 6,540 Τατάρων, 3,165 Ἑλλήνων, 1,051 Ἰσραηλιτῶν, 803 Ἀρμενίων, 10,058 Λιποβάνων, 6,162 Ρώσων, 2,471 Γερμανῶν και 308 ἀτόμων ἄλλων ἐθνικοτήτων.

Θρησκεία.

Ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἶναι ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολική, εἰς ἣν ἀνήκουσι 4,529,000 κ.κ., 114,200 εἶναι Καθολικοὶ, 13,800 Διαμαρτυρόμενοι, 8,000 Ἀρμένιοι, 6,000 Λιποβάνοι, 400,000 Ἰσραηλίται και 2,000 Μωαμεθανοὶ, κατὰ τὸν πρὸ τοῦ πολέμου πληθυσμόν.

Κατ' ἐθνικότητα δὲ ὁ πληθυσμὸς τῆς Ρουμανίας, πλὴν τῶν κυρίως Βλάχων και Μολδαυῶν και τῶν ἐκρουμανισθέντων Ἑλλήνων, περιλαμβάνει 772,700 ἀλλοδαποὺς, ἐξ ὧν 400,000 Ἰσραηλίται,

200,000 Ἀθίγγανοι, 85,000 Σλάβοι, 39,000 Γερμανοὶ, 29,500 Οὔγγροι, 8,000 Ἀρμένιοι, 5,000 Ἑλληνας, 2,000 Γάλλοι, 1,000 Ἀγγλοὶ, 500 Ἴταλοὶ και 2,700 Τούρκοι, Πολωνοὶ, Τάταροι, και λοιποὶ.

Κυριώτεραι πόλεις: Βουκουρέστιον, 221,000.—Γιάσιον, 90 χιλ.—Γαλατζιον, 80 χιλ.—Βοτοτσάνη 39,941.—Πλοέστι, 33.—Βραίλα, 28,272.—Γιούργεβον, 20,866.

Οικονομικὴ κατάστασις.

Κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ οικονομολογικοῦ ἔτους, λήξαντος τῆ 31 Μαρτίου 1883, αἱ δαπάναι ἀνερχόμεναι εἰς 122,267,044 ὑπῆρχον ἐν πλήρει ἰσορροπίᾳ πρὸς τὰς προσόδους.

Στρατιωτικὴ δύναμις.

Ἐν καιρῷ εἰρήνης ὁ στρατὸς συμποσούται εἰς 19,812 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν 1,200 ἀξιωματικοὶ και 80 ὑπάλληλοι, 2,945 ἵππων και τηλεβόλα 180.

Πλὴν τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ ὑπολογίζονται 10,000 ἐπιχωρίου στρατοῦ (territoriale) μετὰ 90 τηλεβόλων.

Τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν περιλαμβάνει 4 ἀτμοκίνητα και 6 κενονεφύρους λέμβους μετὰ πληρώματος 30 ἀξιωματικῶν και 500 ἀνδρῶν.

Ἐμπόριον.

Εἰσαγωγὴ (1881): 274.757,458 φρ., ἐξαγωγὴ 206,518,317 φρ., τελωνειακὰ τέλη 12,446,070.

Ἡ κίνησις τῶν κυριωτέρων λιμένων Σουλινᾶ, Βραίλας, Γαλατζίου, Κωνσταντίας, Γιουργέβου, Τούλτσας και Τούρνου-Σεβερίνου κατὰ τὸ 1880 ἀνῆλθεν εἰς κατάπλους 19,875 πλοίων, χωρητικότητος 2,969,848 τόνων και ἀπέπλους 18,564 πλοίων, χωρητικότητος 3,174,131.

Σιδηρόδρομοι.

ἐν ἐνεργείᾳ κατὰ τὸ 1882 ἦσαν ἐν ἔργοις 1475 χιλιάμετρα.—Δαπάναι κατασκευῆς 376,450,000 φρ. Πρόσοδοι ἀκαθάριστοι (1881) 22,800,745 φρ., δαπάναι 16,854,441 φρ.

Ταχυδρομικά γραφεῖα.

Κατὰ τὸ 1881 ὑπῆρχον ταχυδρομικὰ γραφεῖα καθ' ὅλον τὸ κράτος 200. Ἐπιστολαὶ κλπ. διαβιβάσθαισι δι' αὐτῶν 12,504,199.

Τηλέγραφοι.

Κατὰ τὸ 1881 οἱ τηλεγραφικοὶ σταθμοὶ τοῦ κράτους ἦσαν 102, οἱ τῶν σιδηροδρόμων 110, τὸ ὅλον 212, πρὸς δὲ καὶ 28 τῆς ἀστυνομίας. Μῆκος τῶν γραμμῶν 5,310, τῶν συρμάτων 8,671 χιλιάμετρα. Τηλεγραφήματα ἐν γένει διαβιβάσθαισι 1,150,118.

Ἐισπράξεις γενικαὶ 4,028,727.

Δημοσία ἐκπαίδευσις.

Ἡ Παιδεία ἐν Ρουμανίᾳ ἔσχε μεγάλην ἐπέκτασιν· ὑπάρχουσι ἐν αὐτῇ παντὸς εἴδους ἐκπαιδευτήρια, ἀρρένων τε καὶ θηλέων, δύο δὲ πανεπιστήμια. Πλὴν δὲ τῆς ρωμανικῆς φιλολογίας, διδάσκεται ἡ λατινικὴ καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι ξένοι εὐρωπαϊκαὶ γλῶσσαι, μὴ ἐξαιρουμένης τῆς ἑλληνικῆς. Τὸν καλὸν καταρτισμὸν τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῆς ὀφείλει ἡ Ρουμανία τοῖς ἐκ Γαλλίας καθηγηταῖς, οὐσιν καὶ ἐπὶ τούτῳ μετεπέμψαντο ἐκεῖθεν εἰς Βουκουρέστιον, Ἰάσιον καὶ ἀλλαχοῦς τοῦ βασιλείου· τούτου ἕνεκα καὶ ἡ διαίρεσις αὐτῶν ἐγένετο κατὰ τὸ γαλλικὸν σύστημα. Ἔχουσι δὲ ταῦτα ὡς ἑξῆς:

Σχολαὶ ἀστικά (Urbane) πρωτοβάθμιοι 240.—Διδάσκαλοι ἀμφοτέρων τῶν γενῶν 645, ὧν ἑκάστου ἡ μισθοδοσία ὀρίζεται 2,400 φρ. ἑτησίως.—Καθηγηταὶ δ' κλάσεως 128, ὧν ἑκάστου ἡ μισθοδοσία 3,000 φρ. ἑτησίως. Πρὸς δὲ καὶ εἰς στρατιωτικὰς γυμναστῆς ἐν τοῖς πρωτοβαθμίαις σχολαῖσι τοῦ Βουκουρεστίου.

Σχολαὶ ἐπιτηδευμάτων ἐν Ρωμόνῳ καὶ Τούλτση 2.—Διδάσκαλοι τὸ ὅλον 6.—Μισθοδοσία ἑκάστου κατ' ἔτος φρ. 1400.

Ἐν γένει δὲ δαπανῶνται πρὸς συντήρησιν πάντων τῶν ἀνωτέρω σχολείων ἑτησίως, 1,974,360 φρ.

Σχολαὶ δημοτικαὶ ἀγροτικαὶ (Rurale) 280.—Διδάσκαλοι πρωτοβάθμιοι ἀγροτικοὶ, 1046, μισθοδοτούμενοι ἑκαστος ἑτησίως διὰ 1080 φρ. 12 δὲ σχολῶν γ' καὶ δ' τάξεως 12 πρωτοβαθμίων ἀγροτικῶν διδασκάλων ἡ μισθοδοσία ἑκάστου ὀρίζεται 2,400 φρ. ἑτησίως. Δευτερο-

βάθμιοι 800, ὧν ἡ μισθοδοσία ἑκάστου 720 φρ., 82 δὲ διδάσκαλοι τῶν ἐν Δοβρούτση δημοτικῶν ἀγροτικῶν σχολείων μισθοδοτοῦνται διὰ 1200 φρ. ἑτησίως ἕκαστος.

Δαπανῶνται ἐν γένει πρὸς συντήρησιν τῶν σχολείων τούτων φρ. 1,874,880.

Σχολαὶ παιδαγωγικαὶ πρότυποι (Normale) 4, ὧν 1 ἐν Βουκουρεστίῳ, Καρόλου Α', 1 ἐν Ἰασίῳ, Βασιλείου Λούτπου, 1 ἐν Γαλαζίῳ καὶ 1 ἐν Βεραδία. Ἐν ἑκάστη τούτων διδάσκουσι πλείονες τῶν 14 καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, ἧτοι ἐν ὅλοις 58, πρὸς 80—200 φρ. κατὰ μῆνα ἕκαστος. Ὀλικὴ ἑτησίᾳ δαπάνη τῆς συντηρήσεως τούτων φρ. 239,142.

Σχολαὶ τῶν ὠραίων τεχνῶν 2.—Καθηγηταὶ 10, ὧν δύο διευθύνται, λαμβάνοντες ἀνὰ 500, 400, 300 φρ. κατὰ μῆνα ἕκαστος. Αἱ δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 47,801 φρ. ἑτησίως, ὧν 26,600 φρ. ὑπὲρ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ 21,144 ὑπὲρ τῆς ἐν Ἰασίῳ.

Σχολαὶ τῆς ὀργανικῆς μουσικῆς 2.—Καθηγηταὶ 20 περίπου, λαμβάνοντες ἀνὰ 300 φρ. ἕκαστος κατὰ μῆνα. Δαπανῶνται δὲ ἑτησίως περίπου 136,668 φρ., ὧν 57,474 ὑπὲρ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ 47,194 ὑπὲρ τῆς ἐν Ἰασίῳ.

Σχολαὶ ἐμπορικαὶ 4.—Ἐν ἑκάστη τούτων διδάσκουσι 14 ἕως 17 καθηγηταὶ, ἧτοι ἐν ὅλοις 60 περίπου, λαμβάνοντες ἀνὰ 400, 300, 200 φρ. ἕκαστος. Αἱ δαπάναι τῆς συντηρήσεως ἀναβαίνουσιν εἰς 481,940 φρ. ἑτησίως. Αἱ σχολαὶ αὗται εἰσιν ἐγκαθιδρυμέναι ἐν Βουκουρεστίῳ, Κραϊόβη, Γαλαζίῳ καὶ Ἰασίῳ.

Σχολὴ κτηνιατρικὴ (Vétérinaire)—Καθηγηταὶ 7, ἔχοντες μισθοδοσίαν ἀνὰ 300 φρ. ἕκαστος κατὰ μῆνα. Ἐτησίᾳ ὀλικὴ δαπάνη φρ. 39,796.

Σχολαὶ ἐπιτηδευματικαὶ τῶν παρθένων 2.—1 ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ 1 ἐν Ἰασίῳ. Διδάσκουσιν ἐν αὐταῖς 12 διδάσκαλοι, μετὰ 4 καθηγητῶν, ὧν αἱ μὲν ἔχουσι μισθὸν 250, αἱ δὲ 200 φρ. κατὰ μῆνα, τῶν καθηγητῶν μισθοδοτούμενων διὰ 3000—2400 φρ. κατ' ἔτος. Ἐτησίᾳ ὀλικὴ δαπάνη 23,744 ὑπὲρ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ 20,144 ὑπὲρ τῆς ἐν Ἰασίῳ, ἧτοι τὸ ὅλον φρ. 43,888.

Παρθενγωγεῖον κεντρικὸν ἐν Βουκουρεστίῳ—Ἡ διευθύντρια αὐτοῦ μισθοδοτεῖται διὰ 3,800 φρ. ἑτησίως, ἡ ὑποδιευθύντρια διὰ 2,400 φρ.

ΑΙ 6 παιδαγωγοί δι' 600 φρ. ἐκάστη ἐτησίως, οἱ δὲ 13 καθηγηταὶ διὰ 3,600, 2,600, 1,800 φρ. ἀναλόγως τῶν ἠρῶν τῆς διδασκαλίας. Ὑπὲρ τοῦ κεντρικοῦ τούτου παρθεναγωγείου δαπανῶνται ἐτησίως φρ. 213,903.

Σημ. Τοῦ παρθεναγωγείου τούτου ὡς καὶ τῶν ἀνωτέρω δύο ἐπιτηδευματικῶν σχολῶν αἱ μαθήτρια εἰσὶν ἐσωτερικαί· τριῶν δὲ ἐτέρων παρθεναγωγείων, ὧν τὸ μὲν ἐν Βουκουρεστίῳ, τὸ δὲ ἐν Ἰασίῳ, τὸ δὲ ἐν Κραϊάδῃ αἱ μαθήτρια εἰσὶν ἐξωτερικαί. Ἐν ἐκάστῳ τῶν παρθεναγωγείων τούτων διδάσκουσι 1 ἡ διδάσκαλοι, ἧτοι ἐν ἑλοῖς 42 ἐπὶ ἐτησίῳ μισθῷ 3400—240 φρ. ἐκάστη. Αἱ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ἐτήσια δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 67,326 φρ.

Λύκεια 7, ὧν διασημότερον τὸ τοῦ «Ἁγίου Σάββα» τὸ καὶ ἀρχαιότερον, ἐν Βουκουρεστίῳ, ἔνθα καὶ τὸ τοῦ «Ματθαίου Βασσαράδα». Τὰ ἕτερα 5 κείνται ἐν Ἰασίῳ, Κραϊάδῃ, Βερλαδίῳ, Βοτοσανίῳ καὶ Πλοεστίῳ. Διδάσκουσιν ἐν ἐκάστῳ καθηγηταὶ 25—28, ἧτοι ἐν ἑλοῖς 190 περίπου, εἰς ὧν περί τοὺς 100 λαμβάνουσι μισθοδοσίαν ἀνὰ 4,400 φρ. ἕκαστος ἐτησίως, 14 ἀνὰ 3,600 καὶ 21 ἀνὰ 3000, οἱ δὲ λοιποὶ ἀνὰ 1800—1400 φρ. Αἱ ἐτήσια δαπάναι ἀνέρχονται εἰς 710,730 φρ.

Γυμνάσια 9, ὧν 2 ἐν Βουκουρεστίῳ, 3 ἐν Ἰασίῳ, 1 ἐν Γαλαζίῳ, 1 ἐν Πιτεστίῳ, 1 ἐν Βυκάλῳ καὶ 1 ἐν Φωξανίῳ. Ἐκαστον τῶν γυμνασίων ἔχει ἀνὰ 7 καθηγητάς, ἧτοι ἐν ἑλοῖς 63 καθηγητάς, ἐν οἷς 9 γεωγράφοι, 27 ἱστορικοὶ, 9 τῆς γαλλικῆς γλώσσης, καὶ 27 διδάσκαλοι. Ἡ ἐτήσια μισθοδοσία ἐκάστου ποικίλλει μεταξύ 4,200, 3,600, 2,640, 2,400, 840 φρ.

Αἱ δαπάναι τῶν γυμνασίων τούτων ἀνέρχονται εἰς 374,500 φρ. ἐτησίως.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν τῶν λυκείων καὶ τῶν γυμνασίων ὑπερβαίνει τοὺς 4,600.

Γυμνάσια βασιλικά 4.—Καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι 40 περίπου, ὧν οἱ μὲν 20 λαμβάνουσι μισθὸν ἀνὰ 2,400 φρ. ἐτησίως, οἱ δὲ ἕτεροι 20 ἀνὰ 1,200 φρ.—Ἐτήσια δλιχὴ δαπάνη 56,720 φρ.

Θεολογικαὶ σχολαὶ 8, ἐν Βουκουρεστίῳ, Γαλαζίῳ, Σοκόλῳ, Ρωμανίῳ, Ἀρτσεσίῳ, Ρεμνίκῳ, Βουζίῳ καὶ Χουσίῳ. Οἱ εἰς αὐτάς φοιτῶντες μαθηταὶ ἀνέρχονται περίπου εἰς 680. Διδάσκουσι δ' ἐν ἐκάστῳ 7 μὲν καθηγηταὶ ἐπὶ μισθῷ 2320 φρ. ἕκαστος ἐτησίως, ὁ δὲ τῆς ἱ-

χογραφίας καὶ καλλιγραφίας διδάσκαλος φρ. 1332, ὁ δὲ τῆς μουσικῆς 1800 φρ. Ἐν ἑλοῖς διδάσκουσι καθηγηταὶ 56 καὶ διδάσκαλοι 16.

Ἐν ταῖς θεολογικαῖς ἑμῶς σχολαῖς τοῦ Βουκουρεστίου καὶ Σοκόλῳ διδάσκονται καὶ πανεπιστημικὰ μαθήματα, πρὸς δὲ μουσικῆ φωνητικῆ καὶ ὄργανικῆ, ὡς καὶ παιδαγωγία.

Ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως τῶν σχολῶν δαπανῶνται ἐτησίως 358,912 φρ. Λειτουργοῦσι δὲ ἀπὸ τοῦ 1878 καὶ ἱερατικαὶ σχολαί, ὑπὲρ ὧν 1 ἑκατομύριον περίπου φράγκων διέθηκεν ὁ ἀειμνήστος μητροπολίτης Νήφου.

Πανεπιστήμια 2, ὧν 1 ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ 1 ἐν Ἰασίῳ.—Καθηγηταὶ τῶν δύο πανεπιστημίων 126, ὧν 35 ἔχουσι μισθὸν ἐτήσιον ἑκατοσ ἀνὰ 6,600 φρ., 22 ἀνὰ 5,000, εἰς τῆς χημείας 7,200, 5 ἀνὰ 3,600, 10 ἀνὰ 2,400, 27 ἀνὰ 6,600, 18 ἀνὰ 3,600, 8 ἀνὰ 2,400—1200.

Ἡ ἐτήσια δαπάνη τοῦ μὲν ἐν Βουκουρεστίῳ πανεπιστημίου ἀνέρχεται εἰς 449,484 φρ., τοῦ δὲ ἐν Ἰασίῳ εἰς 299,600 φρ.

Ὁ γενικὸς ἐπόπτης τῶν σχολείων τῆς Ρουμανίας μισθοδοτεῖται ἐτησίως διὰ 12,000 φρ. οἱ δὲ 17 τῶν ἰσχυρῶν νομῶν σχολικοὶ ἐπόπται λαμβάνουσιν ἕκαστος ἀνὰ 4,800 φρ. ἐτησίως, οἱ δὲ 13 ἱατροὶ τοῦ κράτους 1800 φρ. ἕκαστος ἐτησίως.

Ἡ δὲ ὑπὲρ τῶν βιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων χρορηγία τοῦ δημοσίου ταμείου ἀνέρχεται εἰς 89,200 φρ. ἐτησίως, ἡ ὑπὲρ τῆς Ἀκαδημίας εἰς 30,000 φρ. ἡ δὲ ὑπὲρ τοῦ ἐν Στεφανοπέλει γυμνασίου καὶ ναοῦ 15,000 κατ' ἔτος.

Ὁρφανοτροφεῖα 2, κείμενα περὶ τὸ Βουκουρεστίον, τὸ τοῦ «Παντελεήμονος» καὶ τὸ τοῦ «Ἡγεμονίδος Ἑλένης» (νοθαγωγεῖον)—Ἐν τῷ πρώτῳ περιθάλπονται 50—80 ὄρφανὰ, διδάσκουσιν 7 διδάσκαλοι, ὧν ἡ ἐτήσια μισθοδοσία ἀνέρχεται εἰς 9,480 φρ.

Ἡ ἐτήσια δλιχὴ δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 48,000 φρ.

Ἐν τῷ δευτέρῳ, περιλαμβάνονται περὶ τὰ 260 ὄρφανὰ, διδάσκουσιν 41 διδάσκαλοι ἐν ἑλοῖς, ὧν ἡ μισθοδοσία ἀνέρχεται εἰς 36,200. Ἡ δὲ ἐτήσια δλιχὴ δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 158,093 φρ.

Βιβλιοθήκαι.

Ἐπάρχουσι δύο βιβλιοθήκαι, ὧν ἡ μὲν ἐν Βουκουρεστίῳ, πολυτάλε-

στέρα, ἢ δὲ ἐν Ἰατίῳ πλουσιωτέρα. Ὑπὲρ τῆς πρώτης δαπανῶνται 15,600 φρ. ἐτησίως, ὑπὲρ δὲ τῆς δευτέρας 13,990 φρ.

Πλὴν τῶν δημοσίων τούτων ὑπάρχουσι καὶ ἑταραὶ ἰδιωτικαὶ βιβλιοθήκαι, ὧν προέχει ἡ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Ρωσσέτου, Μ. Ρήτορος τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Πινακοθήκαι καὶ μουσεῖα.

Πινακοθήκαι ὑπάρχουσιν ὡσαύτως δύο, 1 ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ ἑτέρα ἐν Ἰασίῳ, ὑπὲρ ὧν δαπανῶνται ἐτησίως περὶ τὰς 8,700 φρ.

Μουσεῖα δὲ ἀρχαιοτήτων καὶ ἰδίᾳ ἱερῶν εἰκόνων, ἱερῶν ἀμφίων, χρυσοῦφάντων καὶ ποικιλτῶν ἐσθίτων, ἱερῶν ταπήτων καὶ λοιπῶν κειμηλίων, φυσικῆς ἱστορίας, βοτανικῆς, φυσικῆς χημείας, ὑπάρχουσιν ἐξόχως ἐν Βουκουρεστίῳ ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἰασίῳ. Αἱ ὑπὲρ τούτων ἐτήσια δαπάναι ἀναβαίνουν εἰς 40,780 φρ.

Τὰς περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς Ρουμανίας εἰδήσεις, ὡς καὶ τὰς εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτῆς ἀναγομένας, αἴτινες καταχωρίζονται ἐν τῷ εἰδικῷ περὶ ἐκκλησιῶν κεφαλαίῳ, ἐπαξιεργάσατο ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστήμων ρουμανικῶν κειμένων, ὁ εὐμαθὴς καθηγητὴς καὶ πρόθυμος φίλος Θωμᾶς Πασχιδης. Ἰερὸν δ' ἡμεῖς ἠθετοῦμεν ἐν καθήκον, εἰμὴ λόγον ἐνεῦθα ἐπιούμεθα περὶ ἀπρόεπου ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ρουμανίας (*) ἰδρύματος, ὅπερ, μνημεῖον ἀληθῶς ἀθάνατον, διακονεῖ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν τὸ ὄνομα τῶν ἀοιδίμων αὐτοῦ ἰδρυτῶν, τὸ Ξενοκράτειον λέγομεν νοσοκομεῖον.

Τὸ ἔργον τοῦτο ἀθορόβως ἀρξάμενον, ὡς ὑπῆρξεν ἀθόρυβος, ἀλλὰ μετὰ ἀγχοεργιῶν ὁ βίος τῶν ἀδελφῶν Ξενοκρατῶν, ἀθορόβως συνετελεσθὲν καὶ ἀθορόβως λειτουργοῦν ἀπὸ τριετίας ἤδη, τοιαύτην ἔσχε

(*) Ὁ φίλος Θ. Πασχιδης ἀντὶ τῆς Ρουμανίας γράσει τῇ λέξει Ρουμανία, «διότι, λέγει, ἔχομεν καὶ Ρωμυλλίαν ὅτε Ρωμανίαν, λέγει, ἐπειδὴ ὑπάρχει καὶ ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τὴν Ρώμην. Ὁ δὲ ἰσχυρότερος πάντων λόγος, διότι ὁ ρωμανιστὴς ὁ μὲν κέτοικος λέγεται καὶ γράφεται Rom(ā)n, ἢ δὲ χώρα αὐτοῦ Rom(ā)nia ἕνα προτιμότερον Ρωμῶνος καὶ Ρωμανία, ὡς Ρωμύλος ἢ Ρωμύλλα, ἢ Ρουμανία καὶ Ρωμῶνος, ὅπως συνέθιξται ἕως τοῦδε.»

τελειότητα, ὥστε δικαίως θεωρεῖται πρότυπον νοσοκομείου τοῦτο δὲ διότι ἔκτελεσθῆς τῆς διαθήκης καὶ ἀνεπίδου τῶν ἀειμνήστων ἐκείνων ἀνδρῶν, ὁ ἱατρὸς Γεώργιος Κυριακίης, πρὶν ἢ προβῆ εἰς τὴν πράγματῶν τῆς τελευταίας θελήσεως τῶν μαγυθῶν διαθετῶν, περιελθὼν ἅπαντα τὰ πρότυπα ἐν Εὐρώπῃ νοσοκομείῳ, ἐμελέτησε λεπτομερῶς τὰ κατ' αὐτὰ καὶ οὕτω διαγράψας ὡς ἔνεστι τελειότατον σχέδιον, ἐπελάβετο τοῦ ἱεροῦ ἔργου.

Τὸ Ξενοκράτειον νοσοκομεῖον ἰδρυμένον ἐπὶ τοποθεσίᾳ τερπνῆς, εὐαέρου καὶ καταφύτου, ἐπὶ εἰκοπέδου εὐρυτάτου, ἔπου ἔκειτο ὁ οἶκος τῶν Ξενοκρατῶν, ἔχει δύο ἄριστα διατεταγμένους κήπους.

Ἐκ τῶν τριῶν αὐτοῦ εἰσόδων, ἢ μὲν φέρει εἰς τὸ τμήμα τῶν γυναικῶν, ἢ δὲ εἰς τὸ τμήμα τῶν ἀνδρῶν, ἢ δὲ τρίτη, ἢ καὶ πρωτεύουσα εἴσοδος, ἄγει εἰς ἀμφοτέρω τὰ τμήματα. Αἱ τρεῖς αὐτοῦ εὐρύχωροι αἴθουσαι, ὧν ἕκαστη φέρει τὸ ὄνομα τῶν τριῶν ἰδρυτῶν, ἀδελφῶν, Θεοδώρου, Ἀθανασίου καὶ Κωνσταντίνου, περ. λαμβάνουσι 32 κλῖνας, ὧν 20 εἰσὶν ἄριστοι εἰς νοσήλευσιν ἀρρένων καὶ 12 εἰς νοσήλευσιν θηλέων.

Κέκτηται πλουσιωτάτην συλλογὴν χειρουργικῶν ἐργαλείων, ἀρίστην κατὰ τὴν ποιότητα τοῦ μετάλλου καὶ τὴν ἐργασίαν τῆς κατασκευῆς. ἔχει δὲ καὶ τρεῖς λουτροῦνας πρὸς χρῆσιν τῶν ἀσθενῶν.

Τὸ μαγειρεῖον ἐστὶ κατασκευασμένον καὶ διατεταγμένον κατὰ τὰ ἐν Εὐρώπῃ τῶν νοσοκομείων συστήματα. Ἡ δὲ τροφή ἐξαιρετος. Τὴν πρώτην καφεὶς μετὰ γάλακτος, ἢ ζωμός μετ' ὕδατος τὴν μεσημέριαν βόφημα (soupe), ἄλλως ἄλλοτε παρεσκευασμένον, καὶ δύο μερίδες φαγητοῦ, ὧν ἡ μία ἐξ ὀκτοῦ κρέατος (rôti) τὴν ἑσπέραν μία μερίς φαγητοῦ συνήθους, ἢ ἐξ ὀκτοῦ κρέατος. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἄριστος λευκώτατος. Πλὴν δὲ τοῦ τακτικοῦ, ἐλεγκτῆς ποιότητος, οἴνου, χρῆσις γίνεται ἐν ἐκτάκτῳ ἀνάγκῃ καὶ καμπανίῳ ἐπι. Ἀσθενεῖ δὲ ἰματίων καὶ ὀθονῶν, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς καὶ ἅπαν τὸ λοιπὸν ὕλικόν, κομιζομένων ἐν πᾶσι δὲ πρωταγεῖται ἀκριβὴς καθαρότης.

Τὴν θεραπευτικὴν ὑπηρεσίαν ἀποτελεῖ εἰς ἱατρὸς καὶ μία νοσοκόμος. Ἀπὸ τοῦ προσκεφαλαίου δὲ ἕκαστου ἀσθενοῦς ἀναρτᾶται ἡλεκτρικὸς κώδων συγκοινωνῶν πρὸς ἡλεκτρικὴν συστοιχίαν θεθειμένην παραπλευρῶς τοῦ δωματίου, ἐν ᾧ διαμένει ἡ νοσοκόμος, ἵνα ἢ δυνατὸν γὰ προσκαλεῖται αὐτὴ ἐν πάσῃ ἀνάγκῃ.

Τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τοῦ νοσοκομείου σύγκειται ἐκ δέκα ἀνδρῶν, ὧν προΐσταται εἰς ἐπιμελητή. Ἀπάντων δὲ τὸν ζῆλον καὶ τὴν προθυμίαν εἰς εὐσυνείδητον ἐπιτέλειον τῶν ἀνατεθειμένων ἐκάστῳ καθηκόντων ὑπεκκίει ἡ καθημερινὴ παρουσία καὶ διηγετικὴ ἐπίβλεψις τοῦ ἰατροῦ Γεωργίου Κυριακῆ, ὃς δ' εἰπεῖν καὶ ἡ συγχῆ ἐπίσκεψις τῆς ἐριτίμου αὐτοῦ συμβίου Ἐλένης, ζεύγους ἀληθῶς μακαριστοῦ καὶ ἐφαμιλλοῦ κατὰ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν τῶν μεγαλοψύχων αὐτῶν θείων.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως, ἣν ὁ τακτικὸς ἰατρός τοῦ νοσοκομείου Στεφανέσκος ἐδημοσίωσεν ἐσχάτως ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ, γνωστὸν γίνεται ὅτι κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1881 ἐνοσηλεύοντο ἐν τῷ Ξενοκρατεῖῳ νοσοκομείῳ 26 ἀσθενεῖς, ὧν 18 ἄρρηνες καὶ 8 θήλειαι. Τούτων καθέντας ἐξῆλθον 243, 7 ἐξῆλθον ἀθεράπευτοι καὶ 6 ἀπέθανον ἔμμενον δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 106, ὧν 82 διετέλουν ἐν ἀναρρώσει, 24 δὲ νοσηλευόμενοι.

Πρὸς συντήρησιν τοῦ νοσοκομείου ἐδαπανήθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους 1882 ἐν συνόλῳ 38,192.44 φρ. ἦτοι 3,774.33 εἰς φάρμακα, 1,164.15 εἰς ἐπιδέσμοις, βδέλλας κλπ., 10,718 εἰς τροφὴν, 760.75 εἰς ὕδωρ, 2,193.54 εἰς λούκωντιν ἐνδυμάτων, 1,670.70 εἰς φωτισμὸν δι' ἀερίου, 2,375.50 εἰς θέρμανσιν, 11,001.98 εἰς μισθὸν τοῦ προσωπικοῦ, 3,638.49 εἰς κτηματικὸς φόρους, ἀσφάλιστρα τοῦ καταστήματος κτλ.

Ἡ ἐτήσια πρόσδοσις τοῦ νοσοκομείου ἦν φρ. 31,142 ὥστε τὸ ἐλλείμμα ἀνῆλθεν εἰς 7,050.44, ὅπερ κατέβαλεν ἐξ ἰδίων ὁ ἐκτελεστής τῆς Ξενοκρατεῖου διαθήκης, ἵνα μὴ κατ' ἐλάχιστον διαταραχθῆ ὁ κατὰ πάντα ἐπιστημονικὸς τοῦ νοσοκομείου διοργανισμὸς, ὅστις ἀληθῶς τιμᾷ τὸν φιλόφρονον ἰατρὸν καὶ ἀπεργάζεται ἔτι μᾶλλον λαμπρότερον τὸ ἔργον τῶν αἰθιμῶν ἰδρυτῶν.

Τὴν ἐντέλειαν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀσύλου ἐμαρτύρησεν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Κάρολος, ἐπισκεψάμενος αὐτὸ ἐπ' ἐσχάτων καὶ μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος πάντα τὰ ἐν αὐτῷ περιεργασάμενος μετ' ἐπαίνων δὲ ἐμνημόνευσεν αὐτοῦ αἰ ἐν Ἑυρώπῃ ἰατρικαὶ ἐφημερίδες.

Τὰ ὀλίγα ταῦτα σημειώσαντες περὶ τοῦ Ξενοκρατεῖου νοσοκομείου ἐπι τῆ βίασει τῶν βοηθημάτων, ἅτινα περὶ τε τούτου καὶ περὶ πάντων ἐν γένει τῶν εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς Ρουμανίας ἀναγομένων, ἐχορήγησεν

ἡμῖν ὁ χρῆσιμος καὶ πρόθυμος ἐν Βουκουρεστίῳ φίλος Γεώργιος Βαφειάδης, κατακλείουμεν τὸ μέρος τοῦτο διὰ τῆς εὐχῆς, δι' ἣς ἐπιστέφει τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ ὁ διακεκριμένος ἰατρός τοῦ Ξενοκρατεῖου νοσοκομείου Στεφανέσκος: «Εἶθε τὸ ἀθάνατον τῶν ἀδελφῶν Ξενοκρατῶν ἔργον γένοιτο παράδειγμα παντὶ μεγαπλοῦτι πρὸς μίμησιν τῆς ἐκείνων ἀρετῆς ἐν τῇ μεγάλῃ ὁδῷ τῆς φιλανθρωπίας, ἣτις οὔτε θρίαυξάνει οὔτε ἐθνικότητα, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἔμδλημα τοῦ Ξενοκρατεῖου ἀσύλου, ἐκπηγάξον ἐκ τῆς θείας τοῦ Σωτήρος διδασκαλίας καὶ τεθεμελιωμένον ἐπὶ τῆς μεγάλης ἀρχῆς: «Ἐλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν,» καὶ τῆς ὑψηλῆς ἐκείνης ἐντολῆς τοῦ ἀγαπᾶν οὐ μόνον τὸν πλησίον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ ἀγαθοποιεῖν καὶ αὐτοὺς τοὺς μισοῦντας καὶ κακοποιοῦντας ἡμᾶς».

Ἐφημερίδες.

Μεταξὺ πολλῶν ἐφημερίδων ἐκιδδομένων ἐν Ρουμανίᾳ, σημειούμεναι τὰς ἐφεξῆς κυριωτέρας καὶ ἀρχαιοτέρας:

«Românul» (Ρωμῦνος), «Binele Public» (Δημόσιον Καλόν), «Poporul» (Λαός), «Reforma» (Μεταρρυθμίσις), ἐκιδδομένη πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ γαλλιστὶ, «Independenta Românâ» (Ρωμουνικὴ Ἀνεξάρτησις), «Războiul» (Πόλεμος), «Gazette de Roumanie» (Ἐφημερίς τῆς Ρουμανίας). Ἑλληνιστὶ δὲ οἱ «Σύλλογοι», ἐφημερίς περισοπούδατος, ἐκιδδομένη καὶ διευθυνομένη ὑπὸ Γ. Βαφειάδου καὶ Γ. Ρουμίνη, καὶ «Ἴρις», ἰδρυθεῖσα τῷ 1866 ὑπὸ Ζ. Σαρδέλλη καὶ Θ. Α. Πασχιδου.

Περιοδικὰ δὲ ἐκδίδονται πλείστ' ὅσα ἐν Βουκουρεστίῳ, Ἰασίῳ, Κραϊβῶν, Γαλατζίῳ, Βραϊλά, Πλοεστίῳ, Πιτεστίῳ, Βερατσίῳ, Ρωμανίῳ καὶ ἐν ἄλλαις ἐδραῖς νομῶν.

Ἀντιπρόσωποι ξένων Κρατῶν ἐν Βουκουρεστίῳ.

Γαλλίας: Βαρὼν de Ring, ἑκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος ὑπουργός.—Κόμης de Diesbach, α' γραμματεὺς.

- Γερμανίας: Βαρών Saurma, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Κέμης de Monts, α' γραμματεὺς.
- Ἀυστροουγγαρίας: Βαρών Mayr, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Βαρών de Salzburg, σύμβουλος.—Ἀλέξανδρος Mezey de Szathmar, γραμματεὺς.
- Ρωσίας: Πρίγκηψ L. Ouroussouf, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Iszowski, α' γραμματεὺς.
- Μεγάλης Βρετανίας: Williams Arthur White, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Sir Nugent, ὑποπρόξενος, προσωρινὸς ἀκόλουθος.
- Τουρκίας: Σουλεϊμάν Σαδίκ βέης, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Ἄρτιν ἐφένδης, α' γραμματεὺς.—Σιεκίβ ἐφένδης, β' γραμματεὺς.
- Σερβίας: Kallievitch, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Zankovitch, α' γραμματεὺς.
- Ἑλλάδος: Μ. Δραγούμης, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Στ. Ἀντωνόπουλος, α' γραμματεὺς.
- Ἰταλίας: Κόμης Tornielli Brusati de Vergano, έκτακτος ἀπεσταλμένος και πληρεξούσιος ὑπουργός.—Ἰαπότης A. Pansa, α' γραμματεὺς.
- Βελγικῆς:—Jules Faek, πρόξενος.
- Ὁλλανδίας: J. A. Keun, πρόεδρος ὑπουργός.—A. E. Gaster, α' γραμματεὺς.
- Ἰσπανίας: Don Juan de Alladro, πρόεδρος ὑπουργός.—Α' γραμματεὺς:
- Μοναχικοῦ: Ludovic, μαρκήσιος τῆς Aubespine-Sully, ἐπιτετραμμένος.
- Ἑλβετίας: J. Staub, γενικὸς πρόξενος.
- Βουλγαρίας: Zankow, διπλωματικὸς πράκτωρ.—Velliksin, α' γραμματεὺς.
- Ἠνωμένων Πολιτειῶν: E. Schuyler, γενικὸς πρόξενος.—John Hunt, ὑποπρόξενος.

Εΐ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ.

Α'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Οἰκουμενικὸς πατριάρχης ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'.

Σύνοδος.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ἀγαθάγγελος.—Ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος.—Ὁ Νικομηδείας Φιλίθιος.—Ὁ πρόεδρος Νικαίας Διονύσιος.—Ὁ Δέρκων Ἰωακείμ.—Ὁ Ἰωαννίνων Σωφρόνιος.—Ὁ πρόεδρος Διδυμοτείου Μεθόδιος.—Ὁ Ἀγκύρας Γεράσιμος.—Ὁ Βιζύης Κωνσταντῖος.—Ὁ Γρεβενῶν Κύριλλος.—Ὁ Χαλεπίου Δωρόθεος.—Ὁ Καρπάσου Γεράσιμος.

Ἀρχιγραμματεὺς: Ἀρχιμανδρίτης Κωνσταντῖνος Δελιγιάννης.—Ἐπογραμματεὺς: Ἱεροδιάκονος Κωνσταντῖνος Χ' Ἀποστόλου.

Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον.

Δέρκων Ἰωακείμ, πρόεδρος (*). Μέλη κληρικὰ: Ὁ πρόεδρος Διδυμοτείου.—Ὁ Γρεβενῶν.—Ὁ Καρπάσου.—Μέλη λαϊκὰ: Δ. Παπαλάλης.—Δ. Γενιδουιῆς.—Γ. Καζανόβας.—Κ. Πετρίδης.—Β. Σα-

(*). Τοῦ μητροπολίτου Δέρκων ἀπουσιάζοντος, ἕνεκα λόγων υγείας, τοῦ Ε. Μ. Συμβουλίου προεδρεύει νῦν ὁ πρόεδρος Διδυμοτείου.

ρακιάτης.— Γ. Γαροφαλίδης.— Τηλέμ. Καραθεοδωρής.— Κυριακός Χατζόπουλος.

Ἄρχιγραμματεὺς: Δημ. Θ. Ξανθόπουλος.

Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον.

Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Ἰωακείμ. Εὐθυεούλης, πρόεδρος. Μέλη: Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Συνόδου Κωνσταντίνος Δελιγιάννης.— Ὁ Μ. οἰκονόμος Γεώργιος.— Ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης Λεόντιος Ἐλευθεριάδης.— Ὁ Μ. Σύγκελλος Γρηγόριος.— Ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος Ἰωάννης Χ' Ἀποστόλου.— Ὁ Πρωτέδικος Δημ. Ξανθόπουλος.

Γραμματεὺς: Ὁ ἱεροδιάκονος Λουκάς Πετρίδης.

Σημ. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐν τοῖς πατριαρχείοις δικαστήριον, ἐν ᾧ δικάζεται πρωτοδικῶς πᾶσα συζυγικὴ διαφορά, διεργουμένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1888. Αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτοῦ σημεϊοῦμεναι τέως μόνον ἐν τοῖς πρακτικαῖς, ἐκδίδονται ἤδη καὶ ἰδίᾳ κατὰ τοὺς νομικοὺς τύπους, κοινυροῦμεναι τοῖς δικαίοις. Συνεδριάζει δὲ ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος κατὰ τρίτην μ. μ.

Μητροπολίται καὶ Ἐπίσκοποι.

- Ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας Ἰωάννης (Ἀναστασιάδης).
- Ὁ Ἐφέσου Ἀγαθόγγελος. Ἐπίσκοποι ὑπὸ τὸν Ἐφέσον α', κανονικοί: δ' Ἡλιουπόλεως καὶ Θυατείρων Τάρασιος—δ' Κρήνης Θεόκλητος—δ' Ἀνέων Κωνσταντίνος β', τιτουλάριοι: δ' Ἀρκαδιουπόλεως Ἄνθιμος (Χειμῶνιος)—δ' Ἐρυθρῶν Νεῖλος.
- Ὁ Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστού Γρηγόριος. Ἐπίσκοποι ὑπὸ τὸν Ἡρακλείας α', κανονικοί: δ' Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτων Ἀβέρκιος—δ' Μυριοφύτου καὶ Περιστασεῶς Γρηγόριος (Φωτεινός)—δ' Μετρῶν καὶ Ἀθύρων Ἀθανάσιος β', τιτουλάριος: δ' Συνάδων Πανάρτος (Μοσχίδης).
- Ὁ Κυζίκου Νικόδημος. Ἐπίσκοπος βοηθὸς αὐτοῦ δ' πρῶτην Λέωνος Μακάριος.

- Ὁ Νικομηδείας Φιλθέος (Βρυένιος). Ἐπίσκοπος βοηθὸς αὐτοῦ δ' πρῶτην Ἱεροστανίας Νεόφυτος (Καλογερίδης).
- Ὁ πρόεδρος Νικαίας Διονύσιος. Ἐπίσκοπος τιτουλάριος: δ' Μελιτουπόλεως Εὐγένιος (Νικηφορίδης).
- Ὁ Χαλκηδόνος Καλλίνικος (Θωμάδης).
- Ὁ Δέρκων Ἰωακείμ (Κοκκώδης). Ἐπίσκοπος τιτουλάριος: δ' Τρωάδος Μεθέδιος.
- Ὁ Θεσσαλονίκης Καλλίνικος (Φωτιάδης). Ἐπίσκοποι αὐτοῦ: δ' Κίτρους Ἰωαννῆμος (Μαργαριτιάδης)—δ' Καμπανίας Νεόφυτος—δ' Πελουανῆς καὶ Βαρδιορικῶν Θεόκλητος—δ' Πέτρας Ἀθανάσιος—δ' Ἀρδαμερίου Κωνσταντίνος—δ' Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὁρους Μελέτιος.
- Ὁ Ἀδριανουπόλεως Νεόφυτος. Ἐπίσκοπος τιτουλάριος: δ' Ἀβύδου Χρυσάνθος.
- Ὁ Ἀμασειας Σωφρόνιος. Ἐπίσκοπος τιτουλάριος: δ' Λεοντοπόλεως Νεόφυτος (Κωνσταντινίδης).
- Ὁ Ἰωαννῶν Σωφρόνιος. Ἐπίσκοποι τοῦ Ἰωαννῶν: δ' Παραμυθίας Γρηγόριος (Δρακόπουλος)—δ' Βελλῆς Βασίλειος.
- Ὁ Προύσης Νικόδημος.
- Ὁ Πελαγονίας Ματθαῖος (Πετρίδης).
- Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Ἰνέου Κωνσταντίνος. Ἐπίσκοπος ὑπὸ τὸν Νεοκαισαρείας: δ' Νικουπόλεως Γεννάδιος (Βασιλειάδης).
- Ὁ Ἰκονίου Ἀγαθόγγελος.
- Ὁ Βερροίας καὶ Νικοῦσης Προκόπιος.
- Ὁ Πισιδίας Παρθένιος.
- Ὁ Κρήτης Τιμόθεος (Καττινογιαννῆς). Ἐπίσκοποι: Ὁ Ἀρκαδίας Νικηφόρος—δ' Ρεθύμνης καὶ Ἀδλοποτάμου Ἱερόθεος—δ' Πέτρας Μελέτιος—δ' Κυθῶνας (Χηραεὺς)—δ' Χερρονήσου Διονύσιος—δ' Ἱεροστανίας Γρηγόριος—δ' Κισσάμου (Χηραεὺς)—δ' Λάμπης (Χηραεὺς).
- Ὁ Τραπεζοῦντος Γρηγόριος (Καλλιίδης).
- Ὁ Νικουπόλεως (Πρεβέκης *) Ἀμβρόσιος.

(*) Ἡ μητρόπολις αὕτη ἐσηματίσθη πρὸ διετίας ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν χωρίων τῆς μητροπόλεως Ἀρτης τῶν ἀναπολαυθέντων τῆ Τουρκίας.

- Ὁ Φιλιππουπόλεως Γρηγόριος.
 Ὁ Ρόδου Γερμανός (Καθαρόπουλος). Ἐπίσκοπος ὑπὸ τὸν Ρόδου: ὁ
 Λέρνης Δανιήλ (Κεφαλιάνος).
 Ὁ Σερρών Ναθαναήλ.
 Ὁ Δράμης Γερμανός (Μιχαηλίδης). Ἐπίσκοπος ὑπὸ τὸν Δράμης: ὁ
 Ἐλευθερουπόλεως Διονύσιος.
 Ὁ Σμύρνης Μελέτιος. Ἐπίσκοποι αὐτοῦ: α' κανονικός, ὁ Μοσχον-
 νησιῶν Ἰάκωβος (Λεβεντίνας) β' τιτουλάριος, ὁ Χριστουπό-
 λεως Κύριλλος.
 Ὁ Μιτωλήνης Κωνσταντῖνος (Βαλλιαδής). Ἐπίσκοπος τιτουλάριος:
 ὁ Περιστερᾶς Παρθένιος.
 Ὁ πρόεδρος Διδυμοτείχου Μεθόδιος (Ἀρώνης).
 Ὁ Ἀγκύρας Γεράσιμος.
 Ὁ Φιλαδελφείας Διονύσιος.
 Ὁ Μελενίου Προκόπιος. Ἐπίσκοπος ὑπ' αὐτὸν τιτουλάριος: ὁ Δα-
 φνουσίας Μεθόδιος.
 Ὁ Αἴνου Ἀνθίμος (Γόσσος).
 Ὁ Μεθύμνης Νικηφόρος (Γλυκᾶς).
 Ὁ Μεσημβρίας Σωφρόνιος.
 Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας Γαβριήλ (Κατακρός).
 Ὁ Βιζύης καὶ Μηδείας Κωνσταντῖνος.
 Ὁ Ἀγγιῶλου Βασίλειος.
 Ὁ Βάρνης Καλλίνικος.
 Ὁ Μαρωνείας Ἰερώνυμος (Γοργίας).
 Ὁ Σηλυβρίας Γερμανός (Ἀποστολίδης).
 Ὁ Σωζουαγαθουπόλεως Παρθένιος.
 Ὁ Ἐάνθης Φιλίθεος (Κωνσταντινίδης).
 Ὁ Γάνου καὶ Χώρας Βενέδικτος.
 Ὁ Χίου καὶ Ἰαχρῶν Ἀμβρόσιος (Χρηστίδης).
 Ὁ Δήμου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου Ἰωακείμ.
 Ὁ Ἰμβρου Παΐσιος.
 Ὁ Δυρραχίου Βησσαρίων.
 Ὁ Σκοπίων Παΐσιος.
 Ὁ Καστορίας Κύριλλος.
 Ὁ Ράσνας καὶ Πρεσφίνης Μελέτιος.

- Ὁ Βοδενῶν Ἰερόθεος. Ἐπίσκοπος τιτουλάριος: ὁ Λιτῆς Ἀλέξανδρος
 (Ρηγόπουλος).
 Ὁ Κορυτσᾶς καὶ Πρεμετῆς Δωρόθεος (Χρηστίδης).
 Ὁ Βελεγράδων Ἀνθίμος (Ἀλεξούδης).
 Ὁ Κεσταντιλίου καὶ Σιπιῶν Ἰγνάτιος.
 Ὁ Στραυμνίτης καὶ Τίβερειουπόλεως Ἀγαθάγγελος.
 Ὁ Γρεβενῶν Κύριλλος.
 Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀθανάσιος (Μεγακλής).
 Ὁ Μαγλενῶν Καλλίνικος.
 Ὁ Πρεσπῶν καὶ Ἀχαϊδῶν Ἀλέξανδρος.
 Ὁ Δεδρῶν καὶ Βελισοῦ Ἀνθίμος (Ἀπολλώνιος).
 Ὁ Κασσανδρείας Κωνσταντῖνος (Γαζής).
 Ὁ Χαλδεΐας καὶ Χερροζάνων Γεράσιμος.
 Ὁ Ἐλασσώνος καὶ Δομενίου Κύριλλος.
 Ὁ Προικονήσου Διονύσιος.
 Ὁ Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου Κλήμης.
 Ὁ Κίου Μελέτιος.
 Ὁ Λιτῆς Ἰγνάτιος.
 Ὁ Χαλεπίου Δωρόθεος.
 Ὁ Καρκάθου καὶ Κάσσου Γεράσιμος.
 Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Εὐστάθιος.

Ἄρχιεπίσκοποι.

- Ὁ Δισκίτης Ἰωαννῆσιος.
 Ὁ Νευροκοπίου Ἰγνάτιος.

Σημ. Αἱ δύο αὗται ἀρχιεπισκοπαὶ ἐσχηματίσθησαν ἐπ' ἐσχάτων
 συνοδικῆ ἀποφάσει, ἡ μὲν πρώτη ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν χωρίων τῆς ἐ-
 πισκοπῆς Σταγῶν τῶν ἐν τῇ τουρκικῇ γῶρᾳ ἀναπολειφθέντων καὶ τοῦ
 τῆς ἐπισκοπῆς Γαρδικίου ὑποκαίμενου χωρίου Σμόλιαν, ἡ δὲ δευ-
 τέρα ἐκ τῶν χωρίων τῶν περιλαμβανομένων ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τμήματι
 τῆς τῆς μητροπόλεως Δράμης ὑπαγομένη καὶ τοῦ τμήματος Ραζλο-
 κίου, τοῦ πρὶν τῇ μητροπόλει Σαμακοβίου ὑποκαίμενου.

Ἐπίσκοποι τιτουλάριοι ἐν Κωνσταντινουπόλει
προεστῶτες ἐνοριῶν.

Ὁ Χαριουπόλεως Γεννάδιος (Σχολάριος), ἐν Ταταούλοις.

Ὁ Εἰρηνοπόλεως Φώτιος, ἐν Σταυροδρομίῳ.

Ὁ Πικριελίου Σωφρόνιος (Ἀργυρόπουλος), ἐν Μεγάλῳ Ρεθύματι.

Μητροπολίται καὶ ἐπίσκοποι ἐν διαθεσιμότητι.

Πρώην Νικαίας Σωφρόνιος — πρώην Παιδίας Καيسάριος — πρώην
Καρπάθου Γρηγόριος — Ἱεραπόλεως Ἀνανίας (τιτουλάριος ἐπίσκοπος)
— Σκοπέλου Παῦλος Συμεωνίδης (τιτουλάριος ἐπίσκοπος), διαμένον-
τες ἐν Κωνσταντινουπόλει. — Πενταπόλεως Νείλος καὶ πρώην ἐψη-
φισμένος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας — πρώην Αἰνίου Μελέτιος — πρώην
Καμπανίας Ἱερμίας — πρώην Ἐλευθερουπόλεως Ἀγαθὸς ἄγγελος —
πρώην Μοσχονησίων Κύριλλος, διαμένοντες ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Ἀθῶν. —
Πηλουσίου Ἀμφιλόγιος (τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Ὁρόνου) διαμένων ἐν Πά-
τρμῳ — πρώην Μετρῶν Δοσίθεος, διαμένων ἐν Γανοχώροις.

Ὁ πατριάρχης πρώην Ἀλεξανδρείας Καλλίνικος, διαμένων ἐν Με-
τυλήνῃ.

Βαθμοφόροι τῆς Μ. Ἐκκλησίας.

Μέγας Λογοθέτης, Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης.

Ὁπῶν ἀρχιγραμματεὺς Κωνσταντίνος βέης Φωνιάδης.

Μέγας Ρήτωρ, Κωνσταντίνος Καλλιάρχης βέης.

» » Μηνᾶς Χαρουδόπουλος.

Ρεφερενδάριος, Ἰωάννης Ἀριστοκλῆς ἐφένδης.

Μέγας Σκευοφύλαξ, Σταυράκης ἐφένδης Ἰωαννίδης.

Πρωτέκδικος, Δημ. Θ. Ξανθόπουλος, ἀρχιγραμματεὺς τοῦ ἘΘν.
Μ. Συμβουλίου.

Πρωτονοτάριος, Γεώργιος Δημητριάδης, ἀ' γραμματεὺς τοῦ πα-
τριαρχικοῦ γραφείου.

Νομοφύλαξ, Μελχισεδὲν, μοναχὸς Βατοπεδινός (ἐν Ἀγ. Ὁρει).

Διδάσκαλος τοῦ Ἀποστόλου, Ἀρσένιος μοναχὸς Ἰδηρίτης (ἐν
Κωνσταντινουπόλει).

Μέγας Χαρτοφύλαξ, Ἀλέξανδρος Ἐθμοροφόπουλος, μοναχὸς Λαυ-
ριώτης (ἐν Ἀγίῳ Ὁρει).

Γερομνήμων, Θεοδοσίος μοναχὸς Ἰδηρίτης (ἐν Ἀγίῳ Ὁρει).

Ναοὶ ὁρθοδόξων ὑπάρχουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει 44 μὲν ἐνορια-
κοί, 6 δὲ ἀνευ ἐνοριῶν, ἥτοι τὸ ὅλον 50. Ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν ἐν τοῖς
ὑπὸ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Κωνσταντινουπόλεως ἐνοριακῶς ναοῖς ὑπηρε-
τούντων ἱερέων καὶ διακόνων ἀνέρχεται εἰς 136, ἐν οἷς τρεῖς ἀρχιε-
ρεῖς προεστῆμενοι.

Μοναὶ δὲ ἐν τοῖς ὅροις τῶν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν ὑπάρ-
χουσι περὶ τὰς 80, πλὴν τῶν ἐν τῇ ἄρει Ἀθῶν εἴκοσι σταυροπηγίων,
περὶ ὧν ἰδίᾳ ἐκτενὴ καταστατικὴ δημοσιεύσομεν ἐν τῇ ἡμερολογίῳ
τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ἐπὶ τῇ βάζει τῶν πληροφοριῶν, ὡς συνελέξαμεν
κατὰ τὴν ἐν Ἀθῶν τὸ παρελθὸν θέρος διατριβὴν ἡμῶν, ὅτε φιλοφρονα-
σατὴς ἐτόχουμεν, ὡς πάντες οἱ τὸ ἅγιον ὄρος περιηγούμενοι, παρὰ
τῶν ἐκεῖ πατέρων φιλοξενίας.

Β'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ.

Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ. — Ἐπίσκοπος βοηθὸς αὐ-
τοῦ ἐ Ξανθοπόλεως Ὑγιάντιος.

Γ'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ.

Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἸΕΡΟΘΕΟΣ.

Μητροπολίται.

Ὁ Σελευκεὶας Μελλόδιος.

Ὁ Ἐπιφανείας (Χόμα) Γερμανός.

- ‘Ο Τριπόλεως και Λιδάγου Σωφρόνιος.
- ‘Ο Θεοδοσιουπόλεως Παΐσιος.
- ‘Ο ‘Αρκαδικῆς Χρυσάνθος.
- ‘Ο Λαοδικεῖας Μελέτιος.
- ‘Ο ‘Εδέσσης Διονύσιος.
- ‘Ο Τύρου και Σιδῶνος Μισαήλ.
- ‘Ο Ταρσοῦ και ‘Αδάνων Γερμανός.
- ‘Ο Βηρυττοῦ Γαβριήλ.

Ἄρχιερεῖς τιτουλάριοι.

- ‘Ο Εἰρηνοπόλεως Σεραφεῖμ (ὁ και ἐπίτροπος τοῦ πατριάρχου).
- ‘Ο Χαιρανεῖου (Αὐνίτιδος χώρας) Ἀγάπιος.

Δ'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ.

Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ.

Μητροπολίται.

- ‘Ο Σκυθουπόλεως Γεράσιμος (Πρωτοπαπᾶς).
- ‘Ο Πέτρας Νικηφόρος.
- ‘Ο Πτολεμαίδος Ἀγάπιος.
- ‘Ο Βηθλαῆμ. Ἄνθιμος (Ἀπέρης).
- ‘Ο Ναζαρέτ Νήφων.

Ἄρχιεπίσκοποι.

- ‘Ο Αὐδδης Γρηγόριος.
- ‘Ο Γάζης Ἰωάσαφ.
- ‘Ο Θαβωρίου
- ‘Ο Ἰορδάνου Ἐπιφάνειος (Ματέος).
- ‘Ο Σινζίου Κάλλατρατος (Ροκίδης).

Ἀντιπρόσωποι τοῦ Π. Τάφου.

- ‘Ο Σκυθουπόλεως Γεράσιμος, ἐν Κωνσταντινουπόλει.
- Ἀρχιμανδρίτης Ἀρσένιος (Ἀγγελίδης), ἐν Μέσση.
- » Εὐστάθιος (Βουλιαμάς), ἐν Ὁδησσῷ.
- » Παρθένιος, ἐν Ταϊγανίω.
- » Βησσαρίων, ἐν Τιφλίδι.
- » Δαμιανός, ἐν Κουταϊδί (Τιφλίδος).
- » Γερμανός (Ἀποστολάτος), ἐν Ἀθήναις.
- » Γερμανός (Κόμης), ἐν Κρήτῃ.
- Πρωτοσύγγελλος Νικέδημος, ἐν Σμύρνῃ.
- » Ἰσαίας, ἐν Ἀδριανουπόλει.

Διαθέσιμος ἐπίσκοπος

ὁ πρῶην Ρεθύμνης και Ἀδλοποτάμου Ἰλαρίων, διαμένων ἐν Σινᾷ.

Ε'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ.

Σύνοδος.

- ‘Ο Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς και πάσης Κύπρου διαρκῆς πρόεδρος ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ.
- ‘Ο Πάφου Νεόφυτος.
- ‘Ο Κιτίου Κυπριανός.
- ‘Ο Κερυνεῖας Χρυσάνθος.

Σημ. Ἰκανῶς εἰδήσεις περὶ τῆς ἀντοκεφάλου ἐκκλησίας τῆς Κύπρου εἰδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ 1883 (σελ. 152—153).

ΣΤ'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Σύνοδος.

(Περίοδος 16' από 1 Σεπτεμβρίου 1883—31 Αυγούστου 1884.)

Ο μητροπολίτης Ἀθηνῶν διαρκῆς πρόεδρος ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ (Γεωργιάδης)—ὁ μητροπολίτης Ἄρτης Σεραφεῖμ—ὁ μητροπολίτης Λαρίσης Νεόφυτος—ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δοσίθεος—ὁ πρόεδρος Σταγῶν Μελέτιος.

Ἄρχιγραμματεὺς, Δαμασκηνὸς Σπυρόπουλος.—Βασιλικὸς ἐπίτροπος, Πέτρος Μαυρομυχάλης.

Ἄρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι.

- Ο Ἀθηνῶν Προκόπιος (Γεωργιάδης), μητροπολίτης.
- Ο Ἄρτης Σεραφεῖμ, μητροπολίτης.
- Ο Λευκάδος Γρηγόριος, μητροπολίτης.
- Ο Καρυστίας Μακάριος (Καλλιάρχης), ἐπίσκοπος.
- Ο Φαναρίου καὶ Φερσάλων Παρίων, μητροπολίτης.
- Ο Ίωάννης Γαβριήλ (Καραβίας), ἐπίσκοπος.
- Ο Λαρίσης Νεόφυτος, μητροπολίτης.
- Ο Σταγῶν Μελέτιος, πρόεδρος.
- Ο Ἄνδρου καὶ Κέας Μητροφάνης (Οἰκονομίδης), ἐπίσκοπος.
- Ο Φωκίδος Δαβὶδ (Μολοχάδης), ἐπίσκοπος.
- Ο Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Δοσίθεος, ἐπίσκοπος.
- Ο Ἀκαρνανίας καὶ Λιτωλίας Γεράσιμος (Καλοκαιρινός), ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Καλαβρύτων καὶ Ἀργιολείας Εὐθύμιος (Ἀλεξανδρόπουλος), ἐπίσκοπος.
- Ο Ζακύνθου Νικόλαος (Κατραμύης), ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Οἰτύλου Προκόπιος (Μελισαρρόπουλος), ἐπίσκοπος.
- Ο Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Θεόκλητος (Βίμπρος), ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Ἐπίκουρος Μελέτιος, ἐπίσκοπος.
- Ο Θαυμακοῦ Μανουὴλ (Οἰκονόμου), ἐπίσκοπος.

- Ο Γυθείου Παρθένιος (Χρυσουδάκης), ἐπίσκοπος.
- Ο Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς Γρηγόριος (Ψευταυνιάδης), μητροπολίτης.
- Ο Κερκύρας Ἀντώνιος (*), ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Πλαταμῶνος Ἀμβρόσιος (Κασάρας), ἐπίσκοπος.
- Ο Γαρδικίου Γρηγόριος, ἐπίσκοπος.
- Ο Χαλκίδος Χριστοφόρος (Σταματιάδης), ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Θήρας Νικόδημος (Σακελλαριάδης), ἐπίσκοπος.
- Ο Ἰθρίας καὶ Σπετσῶν Ἀρσένιος (Γουμπούρας), ἐπίσκοπος.
- Ο Σύρου καὶ Τήνου Μεθόδιος (Παπκωνστασόπουλος), ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας Νεόφυτος (Παναγιωτόπουλος), ἐπίσκοπος.
- Ο Μεσσηνίας Πανάρετος (Κωνσταντινίδης), ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Πάρου καὶ Νάξου Γρηγόριος (Γιακουμής), ἐπίσκοπος.
- Ο Ἀργολίδος Νικάνδρος, ἀρχιεπίσκοπος.
- Ο Κυθήρων Κωνσταντῖνος (Στρατούλης), ἐπίσκοπος.
- Ο Πατρῶν καὶ Ἡλείας Νικηφόρος (Καλογεράς), ἀρχιεπίσκοπος.

Σημ. Τὰ δνόματα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων σημειοῦνται κατὰ τὴν τάξιν τῶν πρεσβείων τῆς χειροτονίας αὐτῶν, πλὴν τοῦ Ἀθηνῶν, ἐξαιρετικῶς, ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ, προτασομένου, τὴν τρίτην δὲ κατέχοντος τάξιν ὡς πρὸς τὰ πρεσβεῖα.

Ἄρχιεπισκοπαὶ χηρεῦσαι ποιμένων.

Φθιώτιδος—Κορινθίας—Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.—Κεφαλληνίας.

Σημ. Τῆς χηρευούσης ἀρχιεπισκοπῆς Κεφαλληνίας ἐξελέγησαν ἦδη ὑπὸ τῆς συνόδου οἱ τρεῖς ὑποψήφιοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐν Μασσαλίᾳ διαμένων ὡς ἱερατικῶς προϊστάμενος ἀρχιμανδρῆτης Γερμανὸς Καλλιγᾶς.

Ἐπισκοπαὶ χηρεῦσαι ποιμένων.

Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας—Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως—Παξῶν.

(*) Ἐπανακάμφεσ οὗτος ἐκ Βιέννης, ὅπου παραιτηθεὶς ἀπέβλεν, ἀποκατέστη αὐτὸς ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ.

Ἀρχιερεῖς ἐν διαθεσιμότητι.

Πρώην Πατρῶν Ἀδέρμιος (Λαμπίνης)—πρώην Κεφαλληνίας Σπυριδῶν (Κομποθέρας)—πρώην Μεσσηνίας Στέφανος (Ἀργυριᾶδης), ὡς καὶ ὁ πρώην Λαρίσσης Δωρόθεος (Σχολάριος)—ὁ ἐπίσκοπος πρώην Βελλῶν Γερμανός (Τσενίδης)—ὁ ἐπίσκοπος πρώην Κισσαίου καὶ Σελίνου (Κρήτης) Γεράσιμος—ὁ τιτουλάριος ἐπίσκοπος Σταυρουπόλεως Κωνσταντῖος (Πιλιζιώτης), ὅπερ, ἀρχιερεῖς ἄλλοτε τοῦ οἰκουμηνικοῦ θρόνου, διαμένονσι νῦν ἐν τῇ ἑλληνικῇ βασιλείῳ.

Λατινικὴ Ἱεραρχία.

Ἀρχιεπίσκοποι καὶ ἐπίσκοποι τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχουσι ἐν τῇ ἑλληνικῇ βασιλείῳ οἱ ἑξῆς:

- ☉ ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Ἰωάννης Μαργαλός.
- ☉ ἀρχιεπίσκοπος Νάξου καὶ Λίγατου Ἰωσήφ Ζαφίνος.
- ☉ ἀρχιεπίσκοπος Κερκύρας Σπυριδῶν Μαθελένα.
- ☉ ἐπίσκοπος Σέρου Θεόφιλος Μασούνης.
- ☉ ἐπίσκοπος Τήνου καὶ Μυκόνου Μιχαὴλ Καστέλης.
- ☉ ἐπίσκοπος Θήρας Ἀντώνιος Καλλιέας.
- ☉ ἐπίσκοπος Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας Εὐαγγελιστὴς Μπόνα.

Πάντες οὗτοι οἱ ἐπίσκοποι ὑπάρχοντι τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἔχοντες τὸν τίτλον ἐπιτρόπου τοῦ πάππ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὄλον τῶ ἑλληνικῶν βασιλείων ναῶν ὑπολογίζεται εἰς 7,518, τῶν δὲ μονῶν εἰς 145, ἐν αἷς 10 γυναικεῖαι οἱ μοναχοὶ ἀριθμοῦνται εἰς 1618, αἱ μοναχαὶ εἰς 203, οἱ δὲ δόκιμοι εἰς 660, ἐν αἷς 69 γυναῖκες.

Σημ. Αἱ μὲν μοναστηριακαὶ πρόσδοσι προϋπολογίζονται εἰς δραχμὰς νέας 2,018,892.68, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 1,247,064.04, ἔξαιρέσει δύο μονῶν, ὧν δὲν ὑπεβλήθησαν εἰσέτι τῇ ὑπουργείῳ τῶν ἐκκλησιαστικῶν οἱ προϋπολογισμοί· προκύπτει δὲ περίσσευμα 771,828.64.

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΙΕΡΑΤΙΚΩΣ ΕΛΛΗΝ. ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

ΕΝ ΕΥΡΩΠῃ, ΑΣΙΑ, ΑΦΡΙΚῃ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚῃ.

- Βάδεν-Βάδεν,
- Βράβλας, ἱερεὺς Γεώργιος (Λεκατσᾶς).
- Βενετίας,
- Βιέννης, ἀρχιμανδρῆται Σεραφεῖμ (Ζερλέντης) — Φιλάρτος (Γιαννούλης).
- Βούδα-Πέστης, ἀρχιμανδρῆτης Γρηγόριος (Γῶγος).
- Γιουρτέβου, ἀρχιμανδρῆτης Δωρόθεος.
- Καλκούττης, ἀρχιμανδρῆτης Κ. Κανελλᾶς.
- Λειψίας, ἀρχιμανδρῆτης Κωνσταντῖνος (Καλοζόμης).
- Λιθερπούλης, Νικηφόρος (Ζερβός).
- Λιθόρνου, ἀρχιμανδρῆτης Παρθένιος (Κηλαϊδής).
- Λονδίνου, ἀρχιμανδρῆτης Τερώνυμος (Μυρικηθεύς).
- Μαγκεστρίας, ἱερεὺς Β. Μῶρος.
- Μασσαλίας, ἀρχιμανδρῆτης Γερμανός (Καλλιγᾶς).—Πρωτοπρεσβύτερος Φώτιος (Καντᾶς).
- Μεσσαίνης (Ἰταλίας), ἀρχιμανδρῆτης Ἀθανάσιος (Ζακωνθινός).
- Μονάχου (Βαυαρίας), ἀρχιμανδρῆτης Δαμασκηνός (Σπηλιωτόπουλος).—Διάκονος Χρυσάνθος (Ἀντωνιάδης).
- Νέας Ἀγγλίας (Ἀμερικῆς Βορείου), ἀρχιμανδρῆτης Μισαήλ (Καρύδης).
- Νεαπέλεως, ἀρχιμανδρῆτης Γεράσιμος (Σιμάτος).
- Ὀδησσού, ἀρχιμανδρῆτης Εὐσταθῖος (Βοσλτισμάς).
- Πετροπόλεως, ἀρχιμανδρῆτης Νεόφυτος (Παγίδας).
- Τεργεστής, ἀρχιμανδρῆτης Παῦλος (Βαυτεινᾶς).
- Τύνιδος, ἀρχιμανδρῆτης Δωρόθεος (Σταυρινάκης).

Ζ'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ.

Σύνοδος.

- Ο μητροπολίτης Νοβγορόδ, Πετρούπολεως και Φινλανδίας ΙΣΙ-ΔΩΡΟΣ (Νικόλακη).
- Ο μητροπολίτης Κιέβου και Γαλλικίας Πλάτων.
- Ο μητροπολίτης Μόσχας και Κολομένσκης Ίωαννίκιος.
- Ο αρχιεπίσκοπος Καρταλίνας και ἑξαρχος Γρουζίνων Παῦλος.
- Ο αρχιεπίσκοπος Βαρσοβίας Λεόντιος.
- Ο αρχιεπίσκοπος Τβέρσκη και Κασίνακη Σάββας.
- Ο αρχιεπίσκοπος Ίαροσλάβσκη και Ροστόβσκη Ίωάνθαν.
- Ο διευθυντής τῶν οικονομικῶν Ἀνδρέας Ἡλίνακη (Ἡλία).
- Ο ὑποδιευθυντής Πέτρος Ὀστρουμίωφ.
- Ο νομοθέτωρ Βλαδίμηρος Σάπλερ.

Ἀρχιγραμματεὺς

Αὐτοκρατορικὸς ἐπίτροπος παρὰ τῇ συνόδῳ Ποβεδονόσεφ. Βοηθὸς αὐ-
τοῦ Νικόλαος Σμιρνάφ. Α' γραμματεὺς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἐ-
πιτρόπου Ἰωάννης Νεκαρόζωφ. Β' γραμματεὺς Ἰαρίων
Τσιτσόβιτς.

Πρωτοπρεσβύτερος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου Ἰωάννης Γρανισέφ.

Ἀρχιμανδρίτης τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ῥωσικῆς πρεσβείας
Σμάραγδος. (*)

Πλὴν τοῦ κυρίως γραφείου τῆς συνόδου, διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ ἀρ-
χιγραμματεὺς αὐτῆς, ὑπάρχουσι τρία ἕτερα γραφεῖα, ἢτοι τμήματα, τὸ
ἐλεγκτικόν, τὸ τῶν οικονομικῶν καὶ τὸ τῆς ἱερατικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ρωσσίᾳ ἀρχιερέων ἀνέρχεται εἰς 97, ἐν οἷς 3
μητροπολίται, 20 ἀρχιεπίσκοποι καὶ 74 ἐπίσκοποι. Διαθέσιμοι δὲ ἀρ-
χιερεῖς εἰσιν ἐν Ρωσσίᾳ νῦν 9.

(*) Περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὰς περὶ τῆς ῥωσικῆς συνόδου εἰδήσεις
ἔχομεν καὶ νῦν παρὰ τοῦ ἑλληνομαθοῦς τούτου ἀρχιμανδρίτου.

Οἱ ἐν Ρωσσίᾳ νοοὶ ἀριθμοῦνται ἄνω τῶν 50,000. Οἱ ἐν αὐτοῖς δὲ
ὑπηρετοῦντες ἱερεῖς παντὸς βαθμοῦ ἀνέρχονται εἰς 93,800, ὧν 7,706
διάκονοι καὶ 48,623 ὑποδιάκονοι. Μοναὶ ὑπάρχουσι 552, ὧν 167
γυναίκεται, μετὰ 28,963 μοναχῶν, ἐν οἷς 18,830 μοναχαί.

Γάμοι ἐτελέσθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1881 ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως κλήρου
ἐν Ρωσσίᾳ 654,496, διαζύγια δὲ ἐγένοντο 943, ὧν 32 ἕνεκα διγαμίας,
6 ἕνεκα στενῆς συγγενείας, 11 ἕνεκα φυσικῆς ἀνικανότητος, 171 ἕνεκα
μοιχείας, 418 ἕνεκα παρατεταμένης ἀπουσίας καὶ ἐλλείψεως εἰδήσεων
καὶ 305 ἕνεκα καταδίκης εἰς καταναγκαστικὰ ἔργα ἢ εἰς ὑπερορσάν.

Η'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ.

Σύνοδος.

Ο μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ (Μιλέσκος)—
ὁ μητροπολίτης Μολδαβίας Ἰωσήφ (Νανιάνος)—ὁ ἐπίσκοπος Ρημνί-
κου Ἰωσήφ (Βοδουλέσκος)—ὁ ἐπίσκοπος Ρουμανίου Μελχισεδέκ—ὁ ἐ-
πίσκοπος Βουζαίου Ἰγνοκέντιος—ὁ ἐπίσκοπος Χουσιῶν Καλλίνικος—
ὁ ἐπίσκοπος Ἀργησιῶν Γεννάδιος—ὁ ἐπίσκοπος τοῦ κάτω Δανουβίου
Ἰωσήφ—Κάλλιστος (Βακαρόνος)—Ἰερουλίας (Γαλατσέανος)—Σιλβε-
στρος (Πιτεστιάνος)—Ἰγνοκέντιος (Πλοεστιάνος)—Βαλεριάνος (Ρη-
μνιστιάνος)—Καλλίστρατος (Βερλατιάνος)—Νάρκισσος (Βοτοσα-
νιάνος).

Ἡ σύνοδος τῆς Ρουμανίας ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν δύο μητροπολιτῶν,
Βουκουρεστίου καὶ Ἰαίου, καὶ τῶν ἑξ ἐπισκόπων Ρημνίκου, Ρουμα-
νίου, Βουζαίου, Χουσιῶν, Ἀργησιῶν, Κάτω Δανουβίου (Γαλαζίου) καὶ
ἄλλων τιτουλαριῶν ἀρχιερέων.

Τὸ προσωπικὸν ἐκατέρως τῶν μητροπόλεων ἀπαρτίζεται ἐξ 1 ἀρ-
χιμανδρίτου, 1 ἐκκλησιαρχοῦ, 1 ἱεροκήρυκος, 5 ἱερέων, ὧν εἰς πνευ-
ματικῶς, 5 διακόνων, 2 μυσικῶν, 2 νεωκόρων, 2 κωνσαρῶν, 3 με-

λῶν τοῦ ἱεροδικεῖου, 1 ἀρχιεραμμάτωσ, 1 βοηθῶν, 1 ἀρχιεραφύλακός, 1 πρωτοκαλλήτοῦ, 3 ἀντιγράφων, 4 ὑπηρετῶν.

Ἐκαστος τῶν μητροπολιτῶν ἔχει ἐτησίως μισθὸν 36,996 φράγκων, τὸ ἕμισυ δὲ ἕκαστος τῶν ἐπισκόπων. Αἱ δαπάναι τῶν μητροπόλεων ἀνέρχονται εἰς 176,352 φρ. κατ' ἔτος, αἱ δὲ τῶν ἐπισκοπῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς ἐκκλησιῶν εἰς 254,412.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ναῶν ὡς καὶ τῶν ἱερῶν δὲν δύναται ἐπακριβῶς νὰ ἀριθμηθῇ. Πλὴν δὲ τῶν ἀνηκόντων τοῖς δημοθεῖσι μοναστηρίοις τῶν Ἁγίων Τόπων καὶ διὰ τῶν προσόδων τούτων συντηρουμένων, οἱ λοιποὶ ναοὶ συντηροῦνται ὑπὸ τοῦ κράτους, δαπανῶντος ἐπίσης κατ' ἔτος ὑπὲρ μὲν τῆς ἐν Πάρισίαις ἐκκλησίας 17,812 φρ., ὑπὲρ δὲ τῶν δύο ἐν Ἀθῶν σκητῶν, τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ Λάκκου, τῶν ἐκ τῆς μονῆς τῆς Λαύρας μὲν ἐξαρτωμένων, ὑπὸ μοναχῶν δὲ Ρωμούνων κατεχομένων, 5,200 φρ.

Μοναὶ κοινοδικαὶ ἀριθμοῦνται 48, ὧν 19 γυναικείαι, ἰδιόρρυθμοι δὲ 12 μετὰ μοναχῶν ἐν 8 τοῖς 3,244, ὧν 2,024 γυναῖκες. Ὑπὲρ τῶν πρώτων δαπανῶνται 777,407 φρ., ὑπὲρ δὲ τῶν δευτέρων 59,324 φρ. ἐτησίως.

Σημ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας, ἔκπαλαι ἐξαρτωμένη ἀπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μ. Ἐκκλησίας, ἐκάρυξεν αὐτὴ ἑαυτὴν αὐτοκέφαλον πρὸς ἢ προσηγορῆς ἡ κλονικῆ χειροφύετης.

Θ'. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ.

Τὴν ἀνωτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν τοῦ Μαυροβουνίου ἀποτελεῖ εἰς μόνον μητροπολίτης, ἔχων παρ' ἑαυτῷ ἓνα ἀρχιεραφύλακον μετ' εὐαριθμοῦ προσωπικοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Μαυροβουνίου, ὑπαγομένη ἄλλοτε τῇ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως, μεθ' ἧς ἐστὶ δογματικῶς ἡνωμένη, ἐνεργεῖ νῦν

ὡς ἀνεξάρτητος Ἐκκλησία, τοῦ μητροπολίτου αὐτῆς ἔχοντος τὴν χειροτονίαν ἐκ τῆς βῶσιτικῆς Ἐκκλησίας, παρ' ἧς καὶ τὸ ἅγιον μύρον λαμβάνει.

Μητροπολίτης νῦν Μαυροβουνίου ΓΙΑΡΙΩΝ (Ρογάνοβιτς).

Οἱ Μαυροβούνιοι, καίπερ σφόδρα φιλόθρησκοι, εἰσι λίαν φειδωλοὶ περὶ τοὺς ναοὺς. Ἐν Κερίνῃ, κατοικοῦμένη ὑπὸ 1200 περίπου ψυχῶν, εἰς καὶ μόνος ὑπάρχει ναός, ἀπλούστατος καὶ λιτώτατος, καὶ τὸ ἡγεμονικὸν παρεκκλήσιον, ἐν τῷ παρὰ τὰς ὑπαίρειας τῶν μετὰ τοῦ ὄρους Λόφτσεν συναποτομένων βουνῶν κειμένῳ μοναστηρίῳ, ἐνθα καὶ ἡ μητρόπολις.

Οἱ ἱερεῖς ἐν Μαυροβουνίῳ, πλὴν τοῦ μητροπολίτου καὶ τοῦ ἀρχιεραφύλακτου, φέρουσι πάντες τὴν συνήθη μαυροβουνοτικὴν στολήν, μεθ' αὐτοῦ τοῦ ὅπλιτος ἐξαρτωμένου, ὃν μόνον ὁσάκις πρόκειται νὰ λειτουργήσωσιν ἀποθέτουσιν. Ὀλίγιστοι ἐξ αὐτῶν εἰσὶν ἀνερασκόμενοι. Οἱ πλείστοι καὶ τὴν κόμην καὶ τὰν πύγμα κείρουσι. Πολλοὶ δὲ μεταξὺ τῶν μεγιστάνων εἰσὶν ἱερεῖς, ὡς π. γ. ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν βασιλέως Ἡλίας Πλάμενας καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

ΑΡΜΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ἡ ἀνατολικὴ ἀρμενικὴ Ἐκκλησία ἔχει τρεῖς καθολικοὺς ἀρχιεπισκόπους: ἐν Ἐσθονίᾳ, ἐν Ἀχταμάρ τῆς Ἰνδο Ἀρμενίας καὶ ἐν Σις τῆς Κιλικίας, καὶ δύο πατριάρχας: ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τῇ δικαιοδοσίᾳ δὲ τῶν πάντα τούτων θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν ὑπάρχοντι 78 ἐπαρχίαι, ὧν ἐκάστη ἔχει ἴδιον αὐτῆς ἀρχιεπίσκοπον ἢ ἐπίσκοπον. Τὸ δικαίωμα τοῦ χειροτονεῖν ἐπίσκοπος ἔχει μόνος ὁ ἐν Ἐσθονίᾳ καθολικός.

Πατριάρχης ἐν Κωνσταντινουπόλει ΝΑΡΣΗΣ.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΕΝ ΚΩΝΣΤ/ΠΟΛΕΙ.

Ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία ἔχει ἐν Τουρκίᾳ πολλοὺς ἀρχιεπισκόπους καὶ ἐπισκόπους. Οἱ κυριώτεροι δὲ εἰσὶν οἱ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Φιλιππουπόλεως, Σμύρνης, Ἱερουσαλὴμ καὶ Βηρυτοῦ.

Ἐξάρχος ἀποστολικὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει ΡΟΤΕΛΛΗΣ.

ΑΡΧΙΡΡΑΒΙΝΙΑ.

Ἀρχιρραβίνος ὀρησκευτικὸς ΜΑΪΡ ΓΙΑΕΣ.

Ἀρχιρραβίνος πολιτικὸς ΜΩΥΣΗΣ ΔΕΒΗ.

Ὁ μὲν πολιτικὸς ἀρχιρραβίνος ἐδραβεὶ ἐν Κουσκουντσουκίῳ, ὁ δὲ ὀρησκευτικὸς ἐν Χάσχοϊ, ἔχον παρ' ἑαυτῶ διμελὲς ἕκ ραβίνων συμβούλιον μεθ' ἑνὸς γραμματέως. Ἰδιαιτέρον δὲ συμβούλιον ἐξορτώμενον ἐκ τοῦ πρώτου ὑπάρχει ἐν Βαλατᾷ, διευθυνόμενον ὑπὸ ραβίνου, ὡς ἀντιπροέδρου.

Συναγωγαὶ ἐν ὅλοις ὑπάρχουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει 43, ὧν 17 ἐν Χάσχοϊ καὶ 10 ἐν Βαλατᾷ, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν ἰδιαιτέρων οὐκ ὀλίγων συναγωγῶν τῶν Λέγων. Σημειωτέον δὲ ὅτι αἱ πλείσται οἰκίαι τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ μάλιστα τῶν πλουσίων καὶ τῶν ραβίνων ἔχουσι συναγωγάς. Ἐλάχιστης δὲ τῶν δημοσίων συναγωγῶν πρόσταται εἰς ραβίνος.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Α.

ΠΩΣ ΒΑΒΕΥΕΤΟ Η ΓΥΝΗ ΤΟΥ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ;

Ἐξιστάζων πρὸ δύο ἐτῶν ἐν Φλωρεντία τὸν ἐπιφανῆ τοῦ Σοφοκλέους κώδικα (τοῦ δεκάτου αἰῶνος) τὸν ἀποκείμενον ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τριακοστῷ ἀναλογεῖω τῆς Λαυρεντιακῆς βιβλιοθήκης καὶ φέροντα τὸν ἀριθμὸν Θ ὅπως συντάξω νέαν αὐτοῦ ἀντιβολὴν (*) εὔρον ὅτι τὸ ὄνομα τῆς γυναίκος τοῦ Ἀγαμέμνονος φέρεται ἐν αὐτῷ ἄνευ τοῦ Ν γεγραμμένον· τ. Ἐ. Κλυταίμηστρα· ὅτι ἡ γραφή ἀδύνατον ὕ ἀποδοθῆ τύχη ἀπλῆ μαρτυρεῖ ὅτι τὸ ὄνομα ἀπαντᾷ ἐν πολλοῖς τόποις τῶν ἀρχαίων σχολίων τῶν προσγεγραμμένων ἐν τοῖς μεταπίοις τοῦ ἀντιγράφου, ὅπου δ' ἀπαντᾷ γέγραπται ἀέποτε ἄνευ τοῦ Ν· ὅτι δ' οὐδὲ ἰδιότροπον τοῦ ἀντιγράφου δρέξει ἀποδοτέα μαρτυρεῖ τὸ μέγα ἐτυμολογικὸν ἐν σελ. 521, 18· παρὰ τὸ κλυτὸν, ὃ σημαίνει τὸ

(*) Ἴδὲ τὸ βιβλίον μου «Codex Laurentianus von Sophokles».

ἐνδοξον, καὶ τὸ μῆδω, τὸ φροντίζω, γίνεται Κλυτομήστρα, τούτέστιν ἡ ἐνδοξα φροντίζουσα, τροπῇ τοῦ ο εἰς α. καὶ προσθέσει τοῦ ι γίνεται Κλυταιμνήστρα· ἀλλ' ἐὰν τὸ ὄνομα εἶνε σύνθετον ἐκ τῶν λέξεων κλυτὰ καὶ μῆδομαι, πόθεν ἦλθε τὸ παράσιτον ἐκεῖνο Ν;

Ἀρχαιοτέραν μαρτυρίαν τῆς ἄνευ τοῦ Ν ἐκφορᾶς τοῦ ὀνόματος παρέχονται ἡμῖν ἀντικῶς ἀγγεῖα τοῦ πέμπτου αἰῶνος π. Χ., περὶ ὧν ἰδὲ τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τοῦ βιβλίου «Philologische Untersuchungen» τοῦ ἐκδιδόμενου ὑπὸ Kiessling καὶ Milamowitz-Döllendorf· παράστασις τῶν εἰκόνων εἶνε ὁ ὑπὸ Ὀρέστου φόνος τοῦ Αἰγίσθου, τὸ δ' ὄνομα τῆς μητρὸς τοῦ Ὀρέστου γέγραπται ΚΑΥΤΑΙΜΕΣΤΡΑ (ἐν δυσὶν ἀγγείοις καὶ βουστροφηδῶν) = Κλυταιμήστρα.

Τῇ συνθέσει ἐκ τῶν λέξεων κλυτὰ καὶ μῆδομαι, ἥτις καὶ καθ' ἑαυτὴν εἶνε πιθανώτερα τῆς ἐκ τῶν λέξεων κλυτὰ καὶ μῆδομαι, συνηγοροῦσι καὶ τὰ ὀνόματα Κλυτομήδης, Κλυτομήστωρ, Πολυμήστωρ κ. ἄ.

Μόνη ἀκριβὴς τῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἀντιγράφων ἔρευνα δύναται νὰ ἐμπεδώσῃ τὸ πρῶγμα· ἀλλ' ἐγὼ καὶ ἄνευ αὐτῆς φοβοῦμαι μὴ ἡ γυνὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸ αἰῶνων πολλῶν ἀποβαλοῦσα βίαν καὶ βασιλείαν καὶ ζῶην καὶ ἄλλα ἀγαθὰ θείλῃ νῦν, μετὰ τρεῖς ἐτῶν χιλιάδας, ν' ἀποβάλλῃ καὶ ἐν γράμματι μένουσα Κλυταιμήστρα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1883.

ΠΕΤΡΟΣ Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ δ. φ.

Β'

ΖΩΟΛΟΓΙΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΛΑΟΥ. (*)

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΑ ΘΗΡΙΑ.

Οἱ μῦθοι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ περὶ φανταστικῶν θηρίων εἰσι σχετικῶς ὀλίγιστοι· οἱ Δράκοντες προσέλαβον ἀνθρωπομορφικὸν χαρακτῆρα, μάλιστα ἐν τοῖς παραμυθίοις, σπανιώτατα δ' ἐν τοῖς δημοτικοῖς ᾄσμασι καὶ τισι παραδόσοι παρίστανται ὡς θηρία τερατομορφα. Ἡ τελευταία περίπτωσις παρατηρεῖται πρὸ πάντων ἐν τῷ συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐν τοῖς ἑμοίοις ταῦτω συναξαρίοις περὶ φόνου δρακόντων ὑπὸ ἁγίων. Τὰ μνηαῖα καὶ οἱ βίοι τῶν ἁγίων βρῖθουσι τοιοῦτων διηγημάτων· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ περὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, δημοτικωτάτου καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ἐξ ὅλων τοπικῶν καὶ δημῶδων εἰσι μόνον δύο, καθ' ὅσον εἰξέυρομεν, ὁ περὶ τοῦ ἁγίου Δονάτου ἐν Ἠπειρῷ καὶ ὁ περὶ τοῦ δράκοντος τοῦ Μεγάλου σπηλαίου ἐν Ἀχαΐᾳ. Τὸν φόνον δράκοντος ὑπὸ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀφηγεῦνται πολλὰ δημῶδη ἑλληνικὰ ᾄσματα, βίαι' ἔχοντα τὸν παγκόσμιον μῦθον περὶ δρακοντομαχίας. Καίτοι δ' ὁ μῦθος οὗτος δὲν περιλαμβάνεται ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς συναξαρίοις τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὁ φόνος ἕμως τοῦ δράκοντος ὑπὸ τοῦ ἁγίου καὶ ἡ ἐν ἀγωνίᾳ τὴν ἐκθασιν

(*) Πλείσταθ ἀφελόμεν χάριτας τῷ εὐγενεῖ φίλῳ Ν. Γ. Πολίτῃ, οὐ μόνον προθύμως ἀποσταλάντι ἡμῖν τὸ προκειμένον ἔθρονον, ἀποσπασθῆν' ἐξ ἀνεκδότου κεφαλαίου τῆς Νεοελληνικῆς αὐτοῦ μυθολογίας, ἀλλὰ καὶ ἄλλους τῶν ἐν Ἀθήναις λογίων ἀδουρομήτως προτρέφαντι, ὅπως εἰσενέγκωσι τὴν ἑαυτῶν συμβολὴν εἰς τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἀγατολῆς.

τοῦ ἁγίου Θεωροῦσα βασιλόπαις εἶναι θέμα προσφιλές τῇ βυζαντινῇ ἁγιογραφίᾳ, ἥτις ἐν τούτῳ ἀκολουθεῖ πιστῶς τὸν τύπον ἐμοίων ἀρχαίων ἐλληνικῶν ἀπεικονίσεων, ἰδίως τὴν παράστασιν τοῦ Βελλεροφόντου κτείνοντος τὴν Χίμαιραν. Ὁ δὲ δράκων εἰκονίζεται ἀπαρᾶλ-
 λᾶτως ὡς ἡ ἀσπίς ἐν τῇ κοσμηματογραφίᾳ τοῦ τ α μ π λ ε ο υ πολ-
 λῶν ἐκκλησιῶν ἦτοι ὡς πράσινος φολιδατὸς μεγαλόσαυρος, πτέρυγας
 ἔχων νυκτερίδος καὶ κύρ ἀποπνέων, ὃν βάλλει δόρατι ὁ ἔφιππος ἄγιος.
 Περιεργίας δὲ χάριν μνημονεύομεν, ὅτι περιγραφὴν φανταστικῆς
 ἀσπίδος ἀπαντιῶμεν ἐν δημῶδει τινὶ παραμυθίῳ τῆς Πάρου. « Εἰς
 » ἓνα δῶμα τοῦ πύργου τῆς ἔχει ἡ δράκισσα ἐκείνη μὲν ἔ σ π λ δ α,
 » ποῦ βλέπει δάδακα ἡμέραις δρόμο ποῖός ἔρχεται ἔς τὸν πύργον εἶναι
 » φτερωτὴ καὶ εἶναι ἔς τὸ δρόμο γλήγορη ἴσά σπιθα καὶ ἄμα ἴσῃ πῶς
 » ἔρχεται ἀδύνατος ἄνθρωπος, λέει: — Ἄσπρο σύννεφο ἔρχεται ἂν
 » ἦναι μὲν σταλάς δυνατὸς, λέει: — Ἄσπρομαυρὸ σύννεφο ἔρχεται
 » καὶ ἂν ἦναι πολὺ δυνατὸς, φωνάζει: — Μαῦρο σύννεφο ἔρχεται.
 » Ἐχει ἡμῶς καὶ τοῦτο τὸ καλὸν, ὅτι ἑσὶ τριῶν ὁρῶν δρόμο δὲ βλέπει
 » διόλου ποῖός ἔρχεται. » Ἀλλὰ πρὸς τὴν σπουδὴν τῆς δημῶδους
 μυθολογίας τὰ παραμυθία εἰσι πηγὰί ἐπισημαστέαται, διότι εὐκόλως
 ἀπὸ λαοῦ εἰς λαὸν μεταδιδομένα περιέχουσι διὰ τοῦτο πολλάκις ἰδέας
 καὶ μυθολογικὰς παραστάσεις παντελῶς ἄλλοτρίαις τῶν διηγουμένων
 ταῦτα λαῶν.

Οὐχ ἦτον ἡμῶς ἐν τοῖς δημοτικῶς ἄσμασιν ἀναφέρονται πολλάκις
 ἴφειθια μὲ φτερά, ὀχιαῖς μὲ δυὸ κεφάλια, ὄφις μὲ δυὸ κεφά-
 λια κλπ. Ἐπιτοχὸς τῆς Ἑλλάδος καλοῦσι μ ο ν ο μ ε ρ λ δ α δικέφαλον
 ὄφιν, μίαν ἡμέραν μόνον ζῶντα, διότι ἂν ἔζη ἐπὶ μακρότερον ὀξέτω-
 λθροῦσα τὸ ἀνθρώπινον γένος. — Εἰς δὲ μῦθος κοινότατος ἐν τῇ λοιπῇ
 Εὐρώπῃ καὶ μάλιστα ἐν Γαλλίᾳ (νουίντρο), ἀπορρέων ἐκ τῆς ἰδέας ὅτι
 αἱ δράκοντες εἰσι φύλακες Οησαυρῶν, ὑπάρχει μόνον ἐν Κύπρῳ, ἀνα-
 φερόμενος εἰς τὸν ἰοδόλον ὄφιν τῆς νήσου, τὸν λεγόμενον κ ο υ φ ἦ ν.
 Κατὰ τὰς δοξασίας τῶν Κυπρίων, ὁ ὄφις οὗτος κοιμᾶται τοκτικῶς
 » καὶ ὁ ὕπνος εὐλογεῖ αὐτὸν καὶ τὸν προικίζει διὰ τοσοῦτων πλεονε-
 » κτημάτων ἐνὸς ἡμέρας ἐπιπέθεται εἰς τὰ βλέφαρά του, ὥστε λέγεται
 » μετὰ θετικότητος, ὅτι ἐάν τις τολμήσῃ διὰ βλάβου νὰ κτυπήσῃ αἰ-
 » φνης τὸν λαμῶν του κοιμωμένου, πηδᾷ ἐκ τοῦ στόματός του πέτρα,
 » ἢ τῆς κ ο υ φ ἦ ς καλούμενη, ἥτις ἔχει λαματικὰς ἀνεργείας καὶ

» παρὰ τῷ λαῷ μάλιστα δοξάζεται καὶ ὡς θαυματουργός. Ὅθεν προέ-
 » κυψαν μῦθοι διάφοροι ἕνεκεν τῆς πέτρας ταύτης τῆς κοφῆς φαι-
 » νομένη καθ' ἕνα τὸν μῦθον (ζ) καὶ μεταποιούσης τὴν γῆν εἰς
 » χρυσὸν καὶ τοὺς λίθους εἰς ἀδάμαντας, καθιστώσης τὰς στείρας
 » μητέρας τέκνων καὶ διὰ τῆς ἐλαχίστης συγκοινωνίας τῆς γλώσσης
 » μετ' αὐτῆς, δυναμένης νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον λαίμαργον, ὥστε
 » νὰ φάγῃ πρόβατα καὶ βόας δλοκλήρους εἰς ὀλίγον διάστημα
 » χρόνου.» (*)

Ἐκ τῶν δημῶδων παραδόσεων κοινόταται εἶναι αἱ περὶ Στοι-
 χειῶν καὶ στοιχειωμένων ζῴων (**). Τὰ Στοιχεῖα ἐπιφαίνονται
 ἐν παντὶ τόπῳ, ἰδίᾳ δ' ἐν οἰκοδομήμασιν. Ἡ περὶ τούτων πρόληψις
 προῆλθεν ἐκ τῆς συνηθείας τῆς στοιχειώσεως (ἐντεχνισμοῦ) ζῴων
 ἐν τοῖς θεμελίοις παντὸς κτιρίου, ἥτις, λείψανον οὖσα ἀρχαίων ἀνθρω-
 ποθυσιῶν, διατηρεῖται μέχρι τοῦδε πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἦτο δὲ
 γνωστὴ καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Τὸ ἐντεχνισθὲν
 ζῶον καθίσταται τὸ στοιχεῖο τῆς οἰκίας, ὁ προστατὴς δαίμων αὐτῆς.
 Καὶ ἐν μὲν ταῖς οἰκίαις ἐπιφαίνεται πολλάκις ὡς ὄφις, ὃν μεγάλως
 εὐλαβοῦνται οἱ χωρικοὶ, ἱεροσυλίαν ὑπολαμβάνοντες τὸν φόνον αὐτοῦ.
 Ἐν δὲ τοῖς μεγάλαις οἰκοδομήμασιν, ἦτοι ταῖς ἐκκλησίαις, τὰ στοιχεῖα
 ἐπιφαίνονται ὑπὸ παντοίας μορφῆς, μάλιστα τετραπόδων ζῴων, μόσχων
 ἰδίως καὶ προβάτων, καὶ οὐχὶ σπανίως θεωροῦνται κακοποῖα καὶ ἐπι-
 φοβᾶ.

Ἀσχέτως ἡμῶς ταῖς προλήψεσι ταύταις ἀναφέρεται ἐν πολλοῖς
 ἄσμασι στοιχειωμένο ἀλάφι, ἔχον σταυρὸν εἰς τὰ κέρατα καὶ
 ἐπὶ τῶν νύτων. Τὰ περὶ τούτου δημῶδη ἄσματα νομίζω ὅτι ἀνάγονται
 εἰς τὸν μέγαν κύκλον τοῦ Διγενῆ Ἀκρίδα, τῆς περιέργου βυζαντινῆς
 ἐποποιίας, ἥς πάντα τὰ ἐπεισόδια διατηροῦνται μέχρι τοῦ νῦν ζῶντα
 ἐν τοῖς ἄσμασι καὶ ταῖς παραδόσεσι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ὡς ἀλλαγῶ
 θ' ἀπεδείξωμεν. Τὸ στοιχειωμένον ἀλάφι λέγεται ἀπλῶς στοιχεῖο ἐν
 ἡπειρωτικῷ ἄσματι, ἐν ᾧ περιγράφεται οὕτω:

(*) Πανδώρα τ. 10' σ. 159.

(**) Βλ. ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν Στοιχειῶν τῆς ἐμῆς Ἡσσελλ. μυθολογίας σ.
 120—154.

Ἔχει σταυρὸν ἐς τὰ κέρατα, φεγγάρι ἐς τὰ καπούλια,
σεμέται καὶ σεμῶνται τὰ βουνα, σεμέται καὶ σεμῶνται οἱ κάμποι,
ταράζει τὰ ποδάρια του, τὰ δόντρα ξεριζώνει·
Στριγγὴ φωνὴν ἐφώνασε, βουγῶν βουναὶ καὶ βράχαις·
«Κ' ἰδῶ ποῦ πέντε δὲν πατοῦν καὶ δέκα δὲ διαβατοῦν,
τί χάλιευες μονάχος σου πᾶρος κ' ἄρματωμένους;»

Ἐλαφον τοιαύτην ἀναφέρει οὐ μόνον τὸ ἑλληνικὸν συναξάριον περὶ τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου τοῦ Πλακίδα, ἀλλὰ καὶ συναξάριον τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας περὶ τοῦ ἁγίου Οὐμβέρτου, σηματοῦτον, ὅτι ἐν τοῖς συναξαρίοις ἡ Ἐλαφος παρτίσεται ὡς εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ, τὴν δ' αὐτὴν ἀλληγορίαν εὐρίσκωμεν καὶ παρὰ τῆ ἁγίῳ Ἀμβροσίῳ. (*)

Ἀλλὰ καὶ στοιχειωμένοι μέλισσαι ἀναφέρονται ἐν τῇ ἐπομένῃ κορινθιακῇ παραδόσει: Μεταξὺ τοῦ Ξυλοκάστρου καὶ τῆς Ζούρας, εὐρίσκειται ἕνας κρημνός, ἔκου τὸν λέγουσιν Ψηλὸ λιθάρι. Ἐκεῖ ὑπάρχουν πολλοὶ ἄγριαι μέλισσαι, ἀλλὰ κύνεις δὲν τολμᾷ νὰ τριγῆσῃ τὸ μέλι. Μίαν φοράν ἠθέλησεν ἕνας νὰ τὸ τριγῆσῃ καὶ εἶπε καὶ τὸν κατέδασαν μὲ σκοινί ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ βράχου. Ἀλλ' ἔβρασμα τὸν εἶδαν ἐκεῖνοι ποῦ ἦσαν ἀπὸ 'πάνω νὰ κάμνη ἄν τρελλός καὶ νὰ τοῦ φαίνεται πῶς τὸ σκοινί ἦτον 'φείδι· καὶ ἤθελε νὰ τὸν φάγῃ. Ἐβόησε λοιπὸν τὸ μαχαίρι καὶ ἔκοψε μὲ αὐτὸ τὸ σκοινί. Ἔτσι κατεκρημνίσθη καὶ ἔγινε κομμάτια.

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

(*) VI in psalm. 118.

Γ'.

ΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ, ΗΛΙΟΙ ΤΟΥ ΑΠΕΙΡΟΥ,

ΚΑΙ

Η ΔΕΝΝΑΟΣ ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΝ ΤΩ ΣΥΜΠΛΑΝΤΙ.

Κατὰ τὴν σιωπηλὴν ὄραν τοῦ μεσονυκτίου ὅτε ἡ γῆ μακρὰν τοῦ γῆϊου ὁροῦβου καὶ τῆς τύρβης ἀναπαύεται ἡσύχως κοιμημένη, ὅτε ἅπανα ἡ φύσις ἄλαλος καὶ βρεμβάζουσα φαίνεται ὅτι διακόπτει τὴν πρόβειαν αὐτῆς, ὡς ἂν διενέλει ὑπὸ τὸ κράτος μαγικῆς τινος δυνάμεως ἀνωτέρας, τότε ὁ μεγαλοπρεπὴς ἑναστρὸς οὐρανὸς ἐκτυλίσσειται περὶ ἡμᾶς ἐμιλιῶν τὴν θείαν αὐτοῦ γλώσσαν· ἀεὶ δὲ ὁ ἀκτινοβόλος ἀστερισμὸς τοῦ Ὀρίωνος ἀνέρχεται ὡς γίγας τις ἀξίων νὰ κατικτήσῃ τὸν οὐρανόν· ἐκεῖ ὁ διαυγὴς Σείριος ἐκτοξεύει τὰς φλογερὰς αὐτοῦ ἀκτίνας τὰς λαμπρούσας διὰ τῆς διαφανοῦς ἀτμοσφαιρας· ὑψηλότερον ἐκεῖ σπινθηροβολοῦσιν αἱ τρέμουσαι Πλειάδες αἱ συνεσταλμέναι εἰς τὸν ἐκ κυανοῦ χρώματος φωλεόν· ὁ Γαλαξίας διαχύνεται ὡς οὐράνιός τις ποταμὸς ἐν τῇ μέσῃ τῆς στρατιᾶς τῶν ἀστέρων, καὶ ἐκεῖ κάτω εἰς τὸν νεναρκωμένον βορρᾶν μόλις σῦρεται τὸ ἄριμα τῆς Μ. Ἀρκτοῦ παρακολουθουμένης ὑπὸ τοῦ Βοώτου διευθύνοντος ἡσύχως τὴν κίνησιν τῆς σφαιρας. Τούτους ἀστέρας τούτους οἱ πατέρες ἡμῶν ἔβλεπον μετὰ Ουμμισμοῦ ὡς καὶ ἡμεῖς διεννοοῦντο καὶ ἐρρέμαζον εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἔξαιστου τούτου θεάματος· οἱ νομαδικαὶ πρόγονοι ἡμῶν τῆς κεντρικῆς Ἀσίας, οἱ Χαλδαῖοι τῆς Βαβυλώνας πρὸ πεντήκοντα αἰώνων, οἱ Αἰγύπτιοι τῶν πυραμίδων πρὸ 4000 ἐτῶν, οἱ Ἀργοναῖται τοῦ χροσσεῦ δέματος, οἱ Ἑβραῖοι, οἱ Ἕλληνας, οἱ Ρωμαῖοι, καὶ πάντα τὰ βλέμματα

τὰ ἐπὶ γῆς ὑπάρξαντα πρὸ τῶν μυθικῶν καὶ σκοτεινῶν ἐλαιῶν χρόνων ἐστράφησαν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὴν πρὸς τὰ ἕμιμα τοῦ οὐρανοῦ τὰ πάντοτε ἀνοικτὰ, εὐθυμὰ καὶ ζῶντα· αἱ γῆναι γενεαὶ τὰ εὐθὴ καὶ αἱ δόξαι αὐτῶν, οἱ θρόνοι καὶ οἱ βωμοὶ ἐξηφανίσθησαν εἰς τὴν κόνιν τῶν ἐφημέρων αἰώνων· ἀλλ' ὁ Δικυγῆς Σείριος εὐρίσκεται πάντοτε ἐκεῖ, αἱ Πλειάδες ἀγρυπνοῦσι πάντοτε καὶ ἔσπει οἱ αὐτοὶ ἀστέρες παροτρύνουσι τὴν διάνοικιν τῶν θηγῶν. Οὗτοι ἠωπεδουπιν ἡμᾶς διὰ τῶν ἀκτίνων, περιδύλλουσιν ἡμᾶς διὰ τῆς λάμπσεως, διαλέγονται ἡσύχως, προσεγγίζουσι μυστηριωδῶς τοὺς ἐρευνητικὸς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, διέρχονται δι' αὐτῶν ὡς γλυκὺ ρεῦμα, συγκοινωνοῦσι μετὰ τῶν μᾶλλον ἀποκρῦφων διανοημάτων, συμμετέχουσι τῶν συγκινησέων, ἀναποκρίνονται εἰς τὰς ἐπιθυμίας ἡμῶν, ἐννοοῦσι τὰς στενοχωρίας καὶ υποθαλάπουσι τὰς ἐλπίδας ἡμῶν· οἱ ἀστέρες οὗτοι εἶναι οἱ στενότεροι φίλοι κατὰ τὰς ὕρας τῆς μοναξίας ἡμῶν, πρὸς οὓς ἐκδηλοῦμεν τοὺς μᾶλλον ἀποκρῦφους λογισμοὺς καὶ πρὸς οὓς καταφεύγει ἡ ἀπειρία τῶν περιπταμένων διανοημάτων ἡμῶν. Βεβαίως οὗτοι γνωρίζουσι ἡμᾶς, εἶναι γείτονες ἡμῶν, καὶ ἐὰν δὲν δυνάμεθα νὰ προσεγγίσωμεν αὐτούς, φανταζόμεθα τοὐλάχιστον ὅτι δυνάμεθα νὰ καταλάβωμεν αὐτοὺς διὰ τῶν βλεμμάτων καὶ νὰ πετάξωμεν μέχρις ἐλαιῶν. Ὡ, πόσον εἶναι μακρὰν τὸ πραγματικὸν τοῦ φαινομένου! τί νύξ βαθεῖα! πόσον ὁ οὐρανὸς εἶναι ἀνεξιχνίαστος! τί ἄβυσσος! τί ἀπειρον! Ἐκαστος τῶν ἀστέρων τούτων εἶναι εἰς ἥλιος ὅμοιος πρὸς ἐκεῖνον ὅστις φωτίζει ἡμᾶς· Ἐκαστος τούτων τῶν ἡλίων εἶναι χιλιάκις, ἑκατοντάκις χιλιάκις, ἑκατομμυριακίς, μεγαλύτερος ἢ Ἀπάσα ἢ γῆνι ἡμῶν σφαῖρα· ὅμως ἕνεκα τῆς καταπληκτικῆς ἀποστάσεως αὐτῶν φαίνονται εἰς ἡμᾶς ὡς σημεῖα λάμποντα. Ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ πλησιάσωμεν ἕνα τῶν ἀπλανῶν τούτων ἀστέρων, τὰ σώματα ἡμῶν ἦθελον μεταβληθῆ εἰς ἀνθρακας, ἦθελον ἐξατμισθῆ πρὶν ἢ φθάσωμεν τὴν περιαιγῆ ἐκείνην κλίμινον. Ἐὰν εἰς τὸν πλησιέστερον εἰς ἡμᾶς ἀστέρα τὸν ἄλφα (α) τοῦ Κενταύρου συνέβαινε φοβερά τις ἐκρηξις, ἱκανὴ νὰ ὑπερβῆ τὸ χωρίζον ἡμᾶς διάστημα καὶ νὰ φθάσῃ εἰς ἡμᾶς ὁ κρότος τῆς τοιαύτης ἐκρηξέως ὅς ἐχρειάζετο τρία ἑκατομμύρια ἔτη διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἡμᾶς, ἔχων ταχύτητα 340 μέτρα εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον· σφαῖρα πυροβόλου ριφθεῖσα πρὸς ἡμᾶς ἐκ τοῦ Σείριου τοῦ ἀστέρος τοῦ Ὁσίριδος καὶ τῶν πυραμίδων καὶ ἔχουσα ταχύτητα 340 μέτρα εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον, θὰ ἐ-

χρειάζετο πέντε ἑκατομμύρια ἔτη διὰ νὰ φθάσῃ εἰς ἡμᾶς, ἐκ δὲ τοῦ πολικοῦ ἀστέρος τοὐλάχιστον 38 ἑκατομμύρια ἔτη!!!

Ἡ Θαυμάσια καὶ γοητευτικὴ ἀποθέωσις τῆς ἐπιστήμης! τί εἶναι τὸ σύμπαν τοῦ Μαιούσεως, τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Ὀμήρου, τοῦ Βιργιλίου ἐνώπιον τοῦ πικροκάματος τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης; ὁ Ἡσίωδος ἐνόμιζεν ὅτι ἐμεγαλοποιεῖ τὴν ἔκτασιν τοῦ κόσμου λέγων ὅτι σῶμα τι θὰ ἐχρειάζετο ἐννέα ἡμέρας καὶ ἐννέα νύκτας ἵνα καταπέσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἄλλας τόσας ἵνα διατρέξῃ τὸ διάστημα τὸ χωρίζον τὴν γῆν ἐκ τοῦ ἥδου· ὁ ὑπολογισμὸς σήμερον ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἀνωτέρα μνημονευθεῖσα διάρκεια τῆς πτώσεως τοῦ σώματος ἀναλογεῖ πρὸς 581,870 χ. μ. μόνον· ἡ Σελήνη κινεῖται εἰς μέσην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς γῆς 384,400 χ. μ. καὶ ὅμως τὸ σύμπαν τοῦ Ἡσίοδου εὐδὲ πρὸς τὴν διπλασίαν ἔκτασιν τῆς διαμέτρου τῆς τροχιάς τῆς Σελήνης ἰσοδυναμεῖ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι βρομόκιοον, κύτταρον, ἔνθα ἡ νέα διάνοια ὅς ἐπνίγετο, μικροκόσμος ὅμοιος πρὸς ἄθουρια παιδικὸν εὐρισκόμενον εἰς τὴν χεῖρα τοῦ ἀστρονόμου.

Ἐποθέσωμεν ὅτι ὁ ἥλιος εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς οἰκογενείας τῆς ὁποίας εἶναι ὁ πατήρ· ὅτι ἡ οἰκογένεια αὕτη συνίσταται ἐξ ἑπτὰ κυριωτέρων πλανητῶν· ὅτι οἱ πλανῆται οὗτοι κινοῦνται περὶ τὸν ἥλιον κατὰ τὰς ἐξῆς ἀποστάσεις· ὁ μὲν Ἑρμῆς εἰς 15 ἑκατομ. λεύγας, ἡ Ἄφροδίτη εἰς 26 ἑκατομ., ἡ Γῆ εἰς 37 ἑκατομ., ὁ Ἄρης εἰς 56 ἑκατομ., ὁ Ζεὺς εἰς 192, ὁ Κρόνος εἰς 355, ὁ Οὐρανὸς εἰς 710, ὁ Ποσειδῶν εἰς ἕν δισεκατομ. 110 ἑκατομ. λεύγας· οὗτω μόνον τὸ ἡμέτερον πλανητικὸν σύστημα μετρεῖ περισσότερον τῶν δύο δισεκατομ. λευγῶν ἀποστάσιν· καὶ ὅμως τὸ εὐρὺ τοῦτο σύστημα εἶναι νῆσος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ οὐρανοῦ ὠκεανοῦ, νῆσος περικυλωμένη πανταχόθεν ὑπὸ τινος ἀπέφρου ἐρήμου· μεταξὺ ταύτης τῆς νήσου καὶ τοῦ πλησιεστάτου ἡλιακοῦ συστήματος, ἡ ἀπόστασις εἶναι ἀνυπολόγιστος· ἀπὸ τοῦ ἡμέτερου μέχρι τοῦ πλησιεστάτου ἡλλου ἠδύνατο νὰ παρενθέσθαι τις 3,700 συστήματα ὡς τὸ ἡμέτερον, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἀντιστοιχεῖ πρὸς δύο δισεκατομ. 200 χιλ. ἑκατομ. λευγῶν ἔκτασιν· μηδαμῶς δὲ δε μὴ φαντασθῶμεν ὅτι αἱ ἀποστάσεις τῶν ἄλλων ἀστέρων ἀφ' ἡμῶν εἶναι αἱ αὐταί· ὁ ἀστήρ ἄλφα (α) τοῦ Κενταύρου ὁ εὐρισκόμενος εἰς ἀπόστασιν 8 τρισεκατομ. λευγῶν εἶναι εἰς γείτων δι' ἡμᾶς· οὐδεὶς ἄλλος εἶναι τὸσον πλησίον ἡμῶν, οὐδεὶς ἄλλος ἀστήρ ὑπάρχει καὶ οἴανδ' ἴποτε διεύθυναν

τοῦ διαστήματος ἕως τῆς νύκτις ἐπίσης γείτων ἡμῶν ὁ πλησιέστερος μετ' αὐτῶν εἶναι ὁ 61ος τοῦ Κύκνου εὐρισκόμενος εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον καὶ ἀπέχων 15 τρισεκατομ. λέγεται, ἐνῶ δὲ τοῦ Κενταύρου ἀνήκει εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον.

Οὕτως οἱ πλησιέστεροι ἥλιοι τοῦ ἡμετέρου εὐρίσκονται ὁ μὲν εἰς εἰς 8 τρισεκατομ., ὁ δὲ εἰς 15 τρισεκατομ. κατὰ διευθύνσιν διάφορον καὶ ὅμως μεταξὺ τῶν καταπληκτικῶν τούτων ἀποστάσεων οὐδεὶς ἥλιος ὑπάρχει, οὐδεὶς ἀστήρ, οὐδεὶς κόσμος γήϊνος ἕως ὁ ἱστορικὸς τῶν αἰώνων τούτων κόσμος, ὁδοπορῶν κατὰ τινὰ βαθεῖαν νόκτα, θὰ προσέκρουεν εἰς δεξυδωμένον τινὰ ἥλιον, εἰς τὰ λεῖψανα πλανητῶν τινῶν καταστραφέντων ἕως οἱ πλανῆτες κομῆται φέρουσιν ἐπὶ τοῦ καλύμματος αὐτῶν τὰ ἐγκαταλειφθέντα φάσματα τῶν ἐξαρτισθέντων φωτεινῶν σωμάτων, διότι ἀπὸ τῆς γενέσεως τῶν οὐρανίων τούτων σωμάτων πολλοὶ ἥλιοι ἐσθέθησαν καὶ πολλὰ συντέλειαι τοῦ κόσμου ἀνηγγέλθησαν ὑπὸ τοῦ ἐπικηδέου κώδωνος τοῦ οὐρανοῦ· οὐδεὶς φάρος παρατηρεῖται διὰ τῶν τηλεσκοπίων εἰς τὸν ἀχανῆ τοῦτον ὠκεανόν, μέχρι τοῦ Κενταύρου, μέχρι τοῦ Κύκνου καὶ περὶ ἡμᾶς μέχρι τοῦ ἀνυπολογίστου βήθους, οὐδὲν ἄλλο εὐρίσκαι τις, ἢ διάστημα μέλαιν, κενόν, ἔρημον καὶ σιωπηλόν.

Φαντασθῶμεν ἡμαῖαν διατρέχουσαν 1 χ.μ. εἰς ἕκαστον λεπτόν, 60 χ.μ. εἰς ἑκάστην ὥραν, 1440 χ.μ. εἰς ἑκάστην ἡμέραν, αὕτη θὰ ἐχρειάζετο 60 ἑκατομμύρια ἔτη διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Ἄλφα (α) τοῦ Κενταύρου καὶ 114 ἑκατομ. ἔτη διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸν 61ον τοῦ Κύκνου! Ἄ πάντας οἱ λοιποὶ ἀστέρες οἱ λάμποντες κατὰ τὴν βαθεῖαν νόκτα εὐρίσκονται εἰς μεγαλειτέραν ἀπόστασιν ἢ οἱ δύο γείτονες ἡμῶν τὰ τρισεκατομ. λευγῶν ἐκαστῆ τῶν ὁπίων ἰσούται μὲ 4 χιλ. μέτρα δύνανται νὰ ἐκληφθῶσιν ἕως μολὴς τῆς καταμετρούσεως τῶν οὐρανίων ἀποστάσεων ὁ Ἄλφα (α) τοῦ Κενταύρου καὶ ὁ 61ος τοῦ Κύκνου εὐρίσκονται ὁ μὲν εἰς 8 ἑκατομ. ἀπόστασιν, ὁ δὲ εἰς 15 ἑκατομ. λευγῶν αἱ ἀποστάσεις αὐτῶν εἶναι ἀκριβεῖς, διότι ὑπελογίσθησαν διὰ τῆς παραλλήλως αὐτῶν· τινῶν ὅμως αἱ παραλλήλως ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀποστάσεως δυσκόλως δύνανται νὰ ὑπολογισθῶσι καὶ ἐπομένως αἱ ἀποστάσεις αὐτῶν δὲν εἶναι ἀκριβεῖς ἢ ἀπόστασις τοῦ Καστορος ἐξετιμήθη εἰς 38 τρισεκατομ., τοῦ Σειρίου εἰς 39, τοῦ Βέγα εἰς 42, τοῦ Ἀρκταύρου εἰς 60, τοῦ πολικοῦ ἀστέρος εἰς 100, τῆς Ἀλγός εἰς

170 τρισεκατομ. λευγῶν ἀπόστασιν καὶ ὅμως ὑπάρχουσιν ἀστέρες, ὡς τοῦ Βαυλιάνκου, τοῦ Προκύωνος, τοῦ Μπεταλγηροῦς, τοῦ Δαμπαδίου καὶ ἄλλων, ὧν αἱ ἀποστάσεις εἶναι ἀνυπολόγιστοι δι' ἕλων τῶν μέχρι τοῦδε ἀνακαλυφθέντων μέσων πρὸς καταμέτρησιν.

Μεγίστη ποικιλία ὑπάρχει ἐν τῇ φύσει τῶν ἀστέρων καθ' ἑαυτὸν ἀφορᾷ τὴν φωτεινὴν καὶ θερμαντικὴν ἔντασιν αὐτῶν, τὸν ὄγκον, τὴν λάμπην καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας αὐτῶν· τινὲς εἶναι ἐπιδήλιως ὀγκωδέστεροι ἢ ὁ ἡμέτερος ἥλιος, ἄλλοι μικρότεροι· ὁ λαμπρὸς Σείριος φαίνεται κατὰ τὰς φωτομετρικὰς παρατηρήσεις 1700—2000άκις μεγαλειότερος ἢ ὁ ἥλιος· ὁ 70ος ἀστήρ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ὀφιοῦχου, ὁ τῶσον μικρὸς, ὁ μάλιστα ὁρατὸς διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ βαρύνει τρεῖς περισσότερον ἢ ἕλον τὸ ἡμέτερον σύστημα συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἥλιου· δύναμεθα λοιπὸν νὰ θεωρήσωμεν τοὺς ἀπομακρυσμένους τούτους ἥλιους, ὡς ἔχοντας διαφόρους ἡλικίας, διαφόρους δυνάμεις, λάμπεις, ποικίλως φωτιστικὰς, θερμαντικὰς, ἠλεκτρικὰς, μαγνητικὰς δυνάμεις καὶ πρὸ πάντων ὡς διεσπαρμένους καθ' ἕλκας τὰς διευθύνσεις, καθ' ὅλους τοὺς κόλπους, εἰς ἀπέλους ἀποστάσεις εὐρισκόμενους ἀπ' ἀλλήλων.

Οἱ ἐμφριθεῖς ἀστρόνομοι (ἀπὸ τοῦ Κεπλέρου, Νεύτωνος, Λαπλασίου) θεωροῦσι τοὺς περισσότερους τούτων τῶν ἀστέρων, ὡς ἄλλα πλανητικὰ συστήματα γονιμοποιούμενα ὑπὸ τῆς ἀκτινοβολίας αὐτῶν, ὡς τὸ τοῦ Σειρίου, εἰς τὸ ὅποιον βλέπει τις ἕνα ἢ περισσότερους δορυφόρους κινουμένους περὶ ἕνα ἥλιον καὶ ἀκολουθοῦντας τοὺς αὐτοὺς νόμους τοῦς ὁπίους ἢ τῆς γῆς καὶ οἱ λοιποὶ πλανῆται περὶ τὸν ἥλιον.

Τίς θὰ ἐμάντευε τὰς παραδόξους μερρὰς, τὰς ὑπάρξεις αἴφνης γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουσιν εἰς τὰς μακρυσιμένους ἐκεῖνας χώρας τὰς φωτιζόμενας ὑπὸ ἡλίων διαφόρων τοῦ ἡμετέρου τοῦ διεπόντος τὴν ὑποσέληνον ἀνθρωπότητα; τίς Ἀρίστος, τίς Τοίσιος, τίς Σθεδενδοούριος, τίς Ἀντίης θὰ ἐφαντάζετο τὰ ἐκτὸς τῆς γῆς διαδραματιζόμενα, τὰς ἰδέας, τὰ αἰσθήματα, τὰ πάθη, τὰς ἡδονὰς ἢ τὰς λύπας, τὸν πλοῦτον ἢ τὴν πενίαν, τὰς ἐλπίδας ἢ τὰς ἀπελπισίας τῶν ὄντων ἄτινα θὰ ζῶσιν ἐκεῖ, ὡς ἐνταῦθα, θὰ σκέπτανται, θὰ ἐρευνῶσι, θὰ ἀγαπῶσιν ἢ θὰ μιμῶσι, θὰ βλασφημῶσιν ἢ θὰ εὐλογῶσιν;

Ἐκ τῆς ἡμετέρας γῆς τῆς ὑπαρχούσης ἐντὸς τῶν ἀκτίων τοῦ ἥλιου, ἡμᾶς δύναμεθα διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ νὰ ἴδωμεν μόνον 6 χιλ. ἀστέρων· ἀλλ' ἐν δ' ἀμφιδηληστρεϊδῆς χιτῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἡμῶν

είχε την ιδιότητα να μεγεθύνη τὰ αντικείμενα ὡς τὸ τηλεσκόπιον τοῦ λέρδου Ρόσση, τότε ἤθελομεν ἴδῃ τεσσαράκοντα ἑκατομμύρια ἀστέρας· ἴσως αὐτοὺς βλέπωσιν οἱ αὐτόχθονες τοῦ Ποσειδῶνος· ὀπλιώσωμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν διὰ τινος μικροῦ ὀπτικοῦ ὄργανου, π. χ. διὰ τινος τηλεσκοπίου τοῦ θεάτρου, τότε ὁ δυνήθωμεν νὰ ἴδωμεν ὄχι μόνον τοὺς ἀστέρας τῆς πρώτης τάξεως, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐξῆς οἵτινες ἀριθμοῦνται μέχρι 43 χιλ. ἐπίγειον τηλεσκόπιον δεικνύει τοὺς τῆς ὀγδόης τάξεως τῶν ὀπίων ὁ ἀριθμὸς φθάνει μέχρι 40 χιλ. μικρὸν ἀστρονομικὸν τηλεσκόπιον δεικνύει τοὺς τῆς ἑνάτης οἵτινες ἀριθμοῦνται μέχρι 100 χιλ. καὶ οὕτω καθεξῆς. Τηλεσκόπιον μετρίου δυνάμειος δεικνύει τοὺς τῆς δεκάτης τάξεως ἀριθμοῦμένους μέχρι 400,000· ἐπιπέδη τὸ θέαμα εἶναι ἐξαισιον, λαμπρόν — ἡ πρόδος ἐξακολουθεῖ — ἠδυνήθησαν νὰ ἐκτιμήσωσιν εἰς ἕν ἑκατομ. τοὺς τῆς ἑνδεκάτης τάξεως καὶ εἰς τρία ἑκατομμ. τοὺς τῆς δωδεκάτης· κατὰ δὲ τὰς ἀστρονομικὰς ἐκτιμήσεις τὰς γενομένας πρὸς ἐξέτασιν τοῦ διαστήματος ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων τῆς δεκάτης τρίτης τάξεως φθάνει μέχρι δέκα ἑκατομμ. καὶ ὁ τῆς δεκάτης τετάρτης μέχρι 80 ἑκατομμυρίων· ἂν προσθέσωμεν τοὺς ἀριθμοὺς τούτους εὐρίσκομεν ὡς αἰροισμα μέχρι τῆς δεκάτης τετάρτης τάξεως τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα πέντε ἑκατομμυρίων.

Ἐν τούτοις ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστέρων εἶναι πόσος; αἱ δυνάμεις τῶν ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντων τηλεσκοπίων εἰσῆλθον εἰς τὰ βῆθη τοῦ ὠκεανοῦ ἐκεῖ μακρὸν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς δεκάτης πέμπτης τάξεως καὶ κατὰ τὴν στατιστικὴν τῶν ἀστέρων, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἔφθασε μέχρις ἑκατὸν ἑκατομμυρίων· μόνος ὁ Γαλαξίας ἐμπεριέχει δεκακοκτὼ ἑκατομμύρια ἀστέρας· ἤδη ὁ ἀριθμὸς αὐξάνει τόσο, ὥστε πιεζόμεθα ὑπὸ τοῦ βάρους αὐτῶν χωρὶς νὰ ἐννοήσωμεν τι. Ἐκατὸν ἑκατομμύρια ἀστέρας ἰ τοῦτο βέβαια ἀντιστοιχεῖ πρὸς 17 χιλ. ἀστέρων εἰς ἕκαστον ἀστέρα παρατηρούμενον διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ· ἐδῶ ἀδυνατούμεν νὰ διακρίνωμεν ἀστερισμοὺς, διαιρέσεις, μόνον λεπτὴν τινα κόνιν λάμπουσαν ἐκεῖ, ὅπου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν φυσικῇ καταστάσει ὁ δὲ ἔδλεπε σκότος βαθεῖ ἐντὸς τοῦ ὀπίου ὁ ἀφάνιζοντο δύο ἢ τρεῖς ἀστέρες· καθ' ὅσον δὲ αἱ ὀφθαλμοὶ ἀνακαλύψαι τῆς ὀπτικῆς προχωροῦσιν, ἄπασαι αἱ χώραι τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἀκαλύπτοντο ὑπὸ λεπτῆς χρυσεῆς ἀμμου, καὶ θὰ ἔλθῃ ἐποχὴ καθ' ἣν ὁ ἑκπληκτὸς ὀφθαλμὸς ὁ ὑψούμενος πρὸς τὰ ἀ-

γνωστὰ βῆθη, ὁ ἐμποδιζόμενος ὑπὸ τοῦ σωροῦ τῶν ἀστέρων τῶν ἀναγνωμένων εἰς τὸ ἄπειρον, νὰ εὐρεθῇ ἐνώπιον λεπτοῦ ἰστοῦ φωτεινοῦ.

Ἄλλ' αὐτὸ εἶναι τὸ ἡμέτερον ὄρατόν σύμπαν; ἐκεῖ ὅπου ἡ τηλεσκοπικὴ δυνάμεις, ἐκεῖ ὅπου ἡ ἀναπτέρωσις τῶν τελευταίων ἐρευνητῶν καταπίπτει, ἡ ἀπειρος καὶ ἀτελεύτητος φύσις ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον αὐτῆς· τὸ τηλεσκόπιον φέρει εἰς τὸ ἄπειρον καὶ ἐκεῖ ἐγκαταλείπει ἡμᾶς.

Τὸ διάστημα εἶναι ἀπερίοριστον· οἷονδὴποτε καὶ ἂν ᾖναι τὸ ὄριον φανταζόμεθα πάντοτε ὅτι δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν αὐτὸ καὶ παρατηροῦντες πέραν αὐτοῦ, πάντοτε εὐρίσκομεν διάστημα· ἂν καὶ ἀδυνατώμεν νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἄπειρον, ἕκαστος ἐξ ἡμῶν παραδέχεται εὐκόλως τὸ ἀπερίοριστον καὶ ὑποθέτει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ὑπάρχῃ πανταχοῦ διάστημα.

Θέλομεν νὰ βολιδοσκοπήσωμεν τὰ βῆθη ταῦτα; ἄς πετάξωμεν πρὸς ἐκεῖνα, ἄς φύγωμεν ἐκ τῆς γῆς μετὰ ταχύτητος ἴσης πρὸς τὴν τοῦ φωτός (75 χιλ. λεύγας εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον), ἄς ἐκσφενδαυνοῦμεν κατ' εὐθείαν γραμμὴν πρὸς ἕν οἰονδὴποτε φωτεινὸν σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ· πετώμεν ἐπὶ τρία δλα ἔτη καὶ 6 μῆνας χωρὶς νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν πλησιέστερον εἰς ἡμᾶς ἥλιον — χωροῦμεν πρὸς τὰ πρόσω — ἐξακολουθήσωμεν ἐπὶ δέκα δλα ἔτη, ἐπὶ 20, ἐπὶ 100, ἐπὶ χίλια ἔτη τὴν πορείαν μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος (75,000 λεύγας εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον), ἐπὶ χίλιους αἰῶνας, ἀνευ διακοπῆς, ἀνευ ἀναπαύσεως, ἐξετάσωμεν κατὰ τὴν πορείαν ἡμῶν τοὺς νέους ἡλίουσαντὸς μεγέθους, τὰς γονίμους καὶ ἰσχυρὰς ἐστίας, ἀστέρας, τῶν ἐπὶ τῶν τῶν φῶς πάλλαι, τὰς ἀναριθμητοὺς οἰκογενεῖας πᾶν πλανητῶν, τὰς ποικιλίας καὶ πολλαπλᾶς γαίας τὰς κατοικοῦμενας ὑπὸ ἀγνώστων ὄντων, πάσης μορφῆς, πάσης φύσεως, τοὺς δορυφόρους μετὰ τῶν ποικιλοχρόων φάσεων αὐτῶν καὶ πάσης τὰς οὐρανοῦ καὶ ἀπροσδοκῆτους χώρας· κατοπεύσωμεν τὰ οὐράνια ταῦτα ἔθνη, σπουδάσωμεν τὰ ἔργα, τὴν ἱστορίαν αὐτῶν, μαντεύσωμεν τὰ αἰσθηματὰ, τὰ ἥθη, τὰς ἰδέας αὐτῶν· ἀλλ' ἄς ἐξακολουθήσωμεν τὴν πορείαν ἡμῶν προσλαμβάνοντες χίλια ἄλλα ἔτη καὶ διευθυνόμενοι πάντοτε κατ' εὐθείαν γραμμὴν· ἄς διέλθωμεν τοὺς σωροὺς τούτους τῶν ἡλίων, ταῦτα τὰ

ἀπομακρυσμένα σύμπαντα, ταύτας τὰς νεφελοτήτας τὰς ὁμοιζούσας πρὸς ἄνιν διεσπαρμένην, τὸν Γαλαξίαν αὐτὸν τὸν διασχίζομεν εἰς τεμάχια, τὰς φοβερὰς ταύτας γενεὰς τὰς ἀναγεννωμένας εἰς τὸ ἄπειρον· μὴ ἐκπλαγῶμεν ἐὰν οἱ ἀστέρες τοὺς ὁποίους πλησιάζομεν, οἱ ἀπομακρυσμένοι οὗτοι ἥλιοι, γίνωσι πύρινα δάκρυα, καταπίπτοντα εἰς τὴν αἰώνιον ἄβυσσον· ἐξετάσωμεν τὰς κεκοιλωμένας σφαίρας, τὰς κατεστραμμένας γηραιὰς γαίας, τὴν ἀναγέννησιν τῶν κόσμων, ἀκολουθήσωμεν τὴν καταστροφὴν τῶν συμπλεγμάτων ἅτινα ὀνομάζομεν ἀστερισμούς· προχωροῦμεν! Ἴδου χίλια ἔτη ἀκόμη, δέκα χιλιάδες, ἑκατὸν χιλιάδες διὰ τὴν ἑραύναν ταύτην ἄνευ βραδύτητος, ἄνευ περιστροφῆς τινος, πάντοτε κατ' εὐθείαν γραμμὴν, πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος, 75,000 λεύγας εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον ὑποθέσωμεν ὅτι ἐπορεύθημεν ἐπὶ ἑν ἑκατομμύριον ἔτη εἴμεθα εἰς τὸ πέρασ τοῦ ὁρατοῦ σύμπαντος; Ἴδου μέλαν ἄπειρον τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ὑπερπηδήσωμεν . . . πλὴν ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ βάθος τοῦ οὐρανοῦ νέοι ἀστέρες λάμπουσιν· ἐκσφενδονισθῶμεν πρὸς ἐκείνους, πλησιάζομεν αὐτούς· νέα ἑκατομμύρια ἑτῶν, νέα ἀνακαλύψεις, νέοι φωταυγεῖς ἀστέρες, νέα σύμπαντα, νέοι κόσμοι, νέαι γεγεαί, νέαι ἀνθρωπότητες! . . . Δοιπὸν οὐδαμοῦ τέλος; οὐδαμοῦ κεκλεισμένος ὄριζον; οὐδαμοῦ ὄλος; οὐδαμοῦ οὐρανὸς ἐμποδίζων ἡμᾶς; πνιχτοῦ διάστημα, πανταχοῦ κενόν; τοῦ εἰςθεοῦ λοιπὸν; πόσον δρόμον διατρέξαμεν! . . . "Ὁ! μόνον ἡ ἐλευθέρα διάνοια ἐγνοεῖ τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς ἀτελευτήτου ταύτης πορείας· ἐφθάσαμεν λοιπὸν ποῦ; εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ἀπείρου; . . . πραγματικῶς οὐδὲ ἓν βῆμα πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, οὐδὲν ἕριον εὐραμέν, ὡς ἐὰν ἐμείνωμεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος, εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον, ἐξ οὗ ἀνεχωρήσαμεν· συνεχίσωμεν τὴν πορείαν ἐκ τοῦ σημείου ἐν ᾧ ἐμείνωμεν, ἐπαναλάβωμεν τὴν πορείαν τῆς αὐτῆς ἐκτάσεως, προσθέσωμεν αἰῶνας εἰς αἰῶνας εἰς τὸ ὀδοπορικὸν βιβλίον, ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἀνευτέλους πορείαν πάντοτε μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος ἄνευ ἀναπαύσεως· διευθυνθῶμεν κατ' ὄλας τὰς διευθύνσεις πρὸς τὰ ἀριστερὰ, δεξιὰ, ἔμπροσθεν, ὀπίσθεν, ἄνω, κάτω· καὶ ὅταν μετὰ περιστροφὴν τοσούτων αἰώνων ἀπελπισθέντες ἢ ἀποκαμόντες παύσωμεν τὸν δρόμον ἡμῶν, ἐνώπιον τοῦ ἀπείρου τοῦ αἰωνίως ἀνοικτοῦ, τοῦ αἰωνίως ἀνανεουμένου, ὀλέομεν ἀναγνώρισεῖν ὅτι αἱ αἰώνιοι πτήσεις ἡμῶν κατ' οὐδὲν ἐχρησίμευσαν εἰς τὸ νὰ προσδιο-

ρίσωμεν τὸ ἐλάχιστον σημεῖον τοῦ διαστήματος, κατ' οὐδὲν ἐπροχωρήσαμεν ἐκ τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως ἡμῶν· τὸ κέντρον πανταχοῦ, οὐδαμοῦ δὲ ἡ περιφέρεια . . . ἐν τῇ ἀπέριω τούτῳ οἱ συνδυασμοὶ τῶν ἡλίων καὶ τῶν κόσμων οἱ σχηματίζοντες τὸ ἡμέτερον δρατὸν σύμπαν ἀποτελοῦσι νῆσόν τινα μεγάλου ἀρχιπελάγους· ἐν τῇ διαρκείᾳ δὲ τῆς αἰωνιότητος, ἡ ζωὴ τῆς τόσοῦ ὑπερηφάνου ἀνθρωπότητος μετ' ὀλης τῆς θρησκευτικῆς καὶ πολιτικῆς ἱστορίας, ἅπασα ἡ ζωὴ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου εἶναι θναίον στιγμιαῖον | . . .

"Ἦδη πῶς στηρίζονται εἰς τὸ διάστημα οἱ ἀναρίθμητοι οὗτοι ἥλιοι οἱ διεσπαρμένοι εἰς μεγάλας ἀποστάσεις ἀπ' ἀλλήλων; ἐπὶ τῆς γενικῆς βαρύτητος·—ἕκαστος ἥλιος ἔλκει τὸν ἕτερον καὶ μέχρι τοῦ ἀπείρου πάντες συγκρατοῦνται ὑπέκοντες εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἐνέργειαν αὐτῶν, καὶ διολισθαίνουσιν εἰς τὸ αἰώνιον κενόν ἐλκόμενοι πρὸς ἀλλήλους· οὐδὲν ἄτομον ἠρεμεῖ εἰς τὸ σύμπαν· τὰ πάντα κινούνται μετ' ἐξαιτίας ταχύτητος· ὁ δὲ ἄστυρ λ. χ. κινεῖται εἰς τὴν οὐράνιον σφαίραν μετὰ ταχύτητος ἴσης πρὸς τὴν φαινομένην διαμέτρον τῆς Σελήνης (81') εἰς 265 ἔτη· ὁ ἄλλος μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος εἰς 300 καὶ ἕτερος εἰς 400 ἔτη· αὗται δὲ αἱ κινήσεις γίνονται πανταχοῦ, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ὀλιγοχρονίου διάρκειας τῆς ζωῆς ἡμῶν πιστεύομεν τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ οὐρανοῦ, πάσχομεν δηλ. τὸ αὐτὸ, ἔτι καὶ τὰ ἐφήμερα ἔντομα, τὰ ὅποια γεννῶνται τὴν μεσημβρίαν καὶ ἀποθνήσκουσι μετὰ δύο ἡμέρας· τὸ τοιοῦτον ἔντομον ὁ ἡδύνατο νὰ φαντασθῇ τὸν ἥλιον δύο ἡμέρας; δὲ αὐτὸ ἡ ἡμέρα εἶναι αἰώνιος· ἀλλ' ἐὰν ἀναλογισθῶμεν μέγα παρελθὸν χρονικὸν διάστημα, τότε ὁ ἴδωμεν τὸν βαθμιαῖον διαμελισμὸν ὄλων τῶν ἀστερισμῶν· ὁ ἴδωμεν π. χ. τοὺς ἐπὶ τὰς ἀστέρας τῆς M. Ἀρκτοῦ νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων, νὰ μετασχηματισθῶσι κατ' ἀρχὰς εἰς σταυρὸν τινα ἐντὸς 50,000 ἑτῶν, ἀκολούθως εἰς ἄρμα τι καὶ μετὰ 400 ἢ 500 αἰῶνας εἰς τεθλασμένην τινὰ γραμμὴν· ὁ ἴδωμεν τοὺς τρεῖς βασιλεῖς τοῦ Ὀρίωνος νὰ διαλύσῃσι διὰ παντὸς τὸν πρόσκαιρον συνδυασμὸν αὐτῶν, τοῦ Προκύωνος νὰ συμπέσῃσι καὶ ὁ ἀριστερὸς ὤμος τοῦ γίγαντος Ὀρίωνος νὰ ἐξαλειφθῇ ἐνώπιον τοῦ Ταύρου, ὅστις προχωρεῖ, τοὺς τέσσαρας βραχίονας τοῦ νοτίου σταυροῦ νὰ καταπέσωσιν ἕκαστος πρὸς τὸ μέρος αὐτοῦ.

Τὰς κινήσεις ταύτας βλέπων τις μακρόθεν νομίζει ὅτι γίνονται βρα-

δέως· ἀλλὰ τί φοβεραὶ βολαὶ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἥλιοι οἱ ἐκσφενδονιζόμενοι εἰς τὸ ἄπειρον! αἱ σφαῖραι τῶν πυροβόλων ἡμῶν παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς φοβεράς ταχύτητας τῶν ἀστέρων εἶναι χελῶναι· ὁ ἡμέτερος ἥλιος διευθύνεται πρὸς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ἡρακλέους, συμπαρασύρων τὴν Γῆν, τὴν Σελήνην καὶ τοὺς πλανήτας· ὁ ἥλιος Ἄλφα (α) τοῦ Κενταύρου βυθίζεται πρὸς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Μ. Κυβός· ὁ Σείριος ἀπομακρύνεται ἀφ' ἡμῶν πλαγίως ἔχων ταχύτητα 700,000 λευγῶν εἰς ἐκάστην ἡμέραν, 268 ἑκατομμ. εἰς ἕκαστον ἔτος καὶ 26 δισεκατομμύρια 800 ἑκατομμ. εἰς ἕκαστον αἰῶνα· καὶ ἐν τούτοις ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν πυραμίδων, ἀπὸ 4,000 θηλ. ἐτῶν, ἡ λάμψις τοῦ Σειρίου κατ' οὐδὲν ἠλαττώθη! ὁ ἀστήρ Ἄλφα (α) τοῦ Κενταύρου ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς ἔχων ταχύτητα 1,382,000 λευγῶν εἰς ἐκάστην ἡμέραν, 500 ἑκατομμ. εἰς ἕκαστον ἔτος καὶ 50 δισεκατομμ. εἰς ἕκαστον αἰῶνα! σφαῖρα μυδροβόλου ἐκσφενδονισθεῖσα διατρέχει εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον 500 μέτρα, καὶ ὅμως ἀστήρ τις τῆς Μ. Ἄρκτου διατρέχει εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον 300,000 μέτρων, δηλ. 600άκις περισσότερον ἢ ἡ σφαῖρα τοῦ μυδροβόλου.

Ἐνώπιον τῆς διανοίας, ἥτις διαφεύγει τὰ στενὰ ὄρια τοῦ διαστήματος καὶ τοῦ χρόνου ἐν ᾧ ζῶμεν, ὁ οὐρανὸς ὡς ἀπέβαλλε τὴν σιωπὴν, τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀκίνησιν αὐτοῦ τὴν φαινομένην· ἀντὶ ἀστέρων θὰ ἔβλεπέ τις ὀγκώδεις ἡλίους, βαρεῖς, φλογερούς, περικυκλούμενους ὑπὸ τρικυμιῶν, στρεφόμενους περὶ αὐτοὺς, ἐκσφενδονίζοντας πέρις αὐτῶν βροντὰς βαρυήχους, ηλεκτρίζοντας μακρόθεν τοὺς κόσμοις οὗς διευθύνουσιν εἰς τὸ διάστημα, τρέχοντας, ἀνερχομένους, καταρχομένους, πίπτοντας, φεύγοντας, διαχυνομένους πανταχοῦ, πίπτοντας ἀνεμοστρόβιλους φαντασιώδεις καὶ μεταδίδοντας εἰς τὰ βασιτάτα τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἐνέργειαν, τὴν κίνησιν, τὴν ζωὴν· οὐδαμοῦ ὁ θάνατος, πανταχοῦ ἡ κίνησις, πανταχοῦ φῶς, πανταχοῦ μετασχηματισμός, πανταχοῦ γιγαντιάδεις δυνάμεις, πανταχοῦ τὸ ἀνεξάντλητον τῆς ἐνέργειας τῆς διακεχυμένης εἰς τὸ ἄπειρον.

Ἦδη τί εἶναι ἡ γῆ; τί δὲ ὁ ἄνθρωπος; Ἐνώπιον τοῦ ἐκλιθάμβου καὶ ἐκπεληγημένου ὀφθαλμοῦ τοῦ γήϊνου ἀστρονόμου τοῦ γεννηθέντος χθὲς ἐν τῇ ἀκόλουθον ἡμέρᾳ ἀποθάνῃ ἐντὸς μικρᾶς σφαίρας τῆς ἀπολεσθείσης εἰς τὴν μύρμηκιν τῶν κόσμων, τὰ ἡλιακὰ συστήματα

ἵπτανται ὡς οἱ ἐν κοριοτοῦ ἀνεμοστρόβιλοι εἰς τὸ ἄπειρον, τὸ αἰώνιον, τὸ ἄνευ ἐτῶν, ἡμερῶν, ὡρῶν διάστημα.

Θέσιμα μέγα καὶ φοβερὸν! βεβαίωτα ἀνῆνομεν εἰς ταύτην τὴν δημιουργίαν, τὴν ὁποίαν θεχόμεθα ἢ ἀρνούμεθα, ἀποτελούμεν μέρος τῆς φοβερᾶς ταύτης διηγύρεως· σπεύδομεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῆς μικρᾶς ἡμῶν σφαίρας ἐχούσης ταχύτητα 26,000 λευγῶν εἰς ἐκάστην ὥραν ἢ 643,000 λευγῶν εἰς ἐκάστην ἡμέραν, καὶ ἐνῶ συγχρόνως ἡ Σελήνη στρέφεται περὶ ἡμᾶς, τοὺς ὁποίους συνοδεύει ἡ Ἀρροδίτη, ὁ Ἄρης, ὁ Ζεὺς· ὁ ἥλιος σύρει ἡμᾶς πρὸς τοὺς ἀστέρας τοῦ Ἡρακλέους κατ' ἐν χρόνον αὐτὸς ὁ Γαλᾶξίας, τοῦ ὁποίου ἐλάχιστον μέρος εἶναι ὁ ἡμέτερος ἥλιος, μεταμορφοῦται καὶ μετασχηματίζεται· αὐτὴ ἡ ὑπαρξὶς ἡμῶν καταδικάζει ἡμᾶς εἰς τὸ ἀμετάκλητον πεπρωμένον τοῦ νᾶ εἴμεθα συνδουκαμένοι μετὰ τῆς διηνεκούς κινήσεως τῶν πραγμάτων τὸ νᾶ κατοικῶμεν εἰς τὴν γῆν, ἢ εἰς τινὰ πλανήτην τοῦ Σειρίου, ἢ εἰς τὴν νεφέλοτητα τοῦ Ὡρίωνος, τοῦτο εἶναι τὸ αὐτὸ· ἐκμεθὰ εἰς τὸν οὐρανόν, εἰς τὸ ἄπειρον, εἰς τὴν αἰωνιότητα καὶ δὲν ὡς ἐξέλθωμεν ποτε. Ὡ! βεβαίως, ἡ ἀστρονομία εἶναι ἡ μόνη ἐπιστῆμη ἣτις συγκινεῖ ἡμᾶς· αὕτη εἶναι σοδάρᾳ, ἐκπληκτικῆ· πόσον εἶναι ὠραία! ὁποῖον μαγευτικὸν θεῶμα! ὁποῖα μεγαλοπρέπεια! αὕτη ῥίπτει ἐνώπιόν ἡμῶν τοὺς ἀθάμαντας καὶ τοὺς σπινθηροβολοῦντας πολυτίμους λίθους· ἡ ποικιλία ἀμιλλᾶται πρὸς τὸν πλοῦτον, καὶ ἡ ὠραία καὶ συμπαιθητικὴ θεὰ διὰ τὴν μὴ ἐκθαμβώσῃ τοὺς ἀθύνάτους ὀφθαλμοὺς ἡμῶν κρύπτεται ἐντὸς τοῦ ἡσυχου καὶ γαλανοῦ οὐρανοῦ· πραγματικῶς δι' ἡμᾶς τὸ πᾶν εἶναι ἡσυχον καὶ σιωπηλόν· ἡ κίνησις τῆς γῆς εἶναι δμικλωτέρα καὶ αὐτῆς τῆς κινήσεως τῆς γουδῆλας τῆς δλιοθαίνουσας ἐπὶ τῆς βενετικῆς θαλάσσης· οὐδεὶς ποτε ἠσθάνθη αὐτὴν, οὐδὲ θέλει ποτὲ αἰσθάνθῃ· οἱ ἥλιοι εἶναι τόσοι μακρὰν ἀφ' ἡμῶν, ὥστε φαίνονται εἰς ἡμᾶς ὡς ἀστέρες· εἴμεθα τόσοι μικροί, ὥστε εἰς τὸν γήϊνον φωλεόν ἡμῶν δυνάμεθα νᾶ νοικώμεθα καὶ νᾶ διειροπολῶμεν ἀφόδως, ὡς ὁ μυιοτρόχιλος ὁ κρυπτόμενος ἐντὸς ἄνθους τινός· ἡ μαργαράδης δρόσος οὐδμικρῶς ἔλκει τὸν κεραιόν· οὐδὲ προκαλεῖ τὰς τρικυμίας· ἡ κυανόχρους ἀτμόσφαιρα ὡς σκέπη περιβάλλει ἡμᾶς· ἡ μυροφόρος πνοὴ τοῦ Ζεφύρου διέρχεται διὰ τοῦ φυλλώματος ῥιγῶμα καὶ ὅταν τὰ δένδρα στερωῦνται τοῦ κοσμήματος αὐτῶν, ἡ διάδρασις τοῦ ἀνέμου διὰ τῶν κλάδων δμοιάζει τὸ φύσημα τῆς ἀναπνοῆς· κισθὰρα αἰολικὴ εἶναι ἡ

γηίνῃ, ἢ ταπεινῇ καὶ μετριόφρων φύσει, ἢ συγκινοῦσα ἡμᾶς διὰ τῆς
θείας αὐτῆς ἀρμονίας· εἰς ὤραν καὶ ἦν ἡ μυστηριώδης νύξ ἐξαπλοῦ-
ται εἰς τὸν οὐρανὸν, ἔπου μυριάδες φωτῶν θέλγουσι τὰ αἰθέρια ὕψη,
ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι οἱ ἀστέρες, αἱ καλλοναὶ τοῦ οὐρανοῦ, κοιμῶνται
μειδιῶντες εἰς τὴν γλιαρρὴν ἠδυστάθειαν τῶν ἀνάτολικῶν νυκτῶν.

N. Δ. ΚΑΡΕΔΑΝΑΡΕΥΣ

△.

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 7 ΕΝ ΤΗ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ.

4 Τὴν ἐβδόμην ἡμέραν κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ,
ἀγιάσας αὐτήν.

Ἄνὰ ἑπτὰ ἦσαν τὰ καθαρὰ ζῶα, ἅπερ ἔλαθεν ὁ Νῶε ἐν τῇ κιβωτῇ.

Τὸν ἔβδομον μῆνα ἀπὸ τοῦ κατακλισμοῦ ἐκείθισεν ἡ κιβωτὸς εἰς τὸ
ὄρος τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ.

Ἐπτὰ ἡμέρας μετὰ τὸν κόρακα ὁ Νῶε ἔστειλε τὴν περιστερὰν καὶ
τοῦτο ἔπραξε τρις ἀνὰ ἑπτὰ ἡμέρας.

5 Ἐπτὰ ἦσαν αἱ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τῷ Νῶε δοθεῖσαι ἐντολαί.

Ἐπτὰ ἔτη ἐδοῦλευσεν ὁ Ἰακώβ τῷ πενθερῷ αὐτοῦ Λάβαν χάριν
τῆς Λείας καὶ ἄλλα ἑπτὰ χάριν τῆς Ραχὴλ.

Ἐπτὰ θαμάλεις εἶδε κατ' ὕπνου ὁ Φαραὼ καὶ ἑπτὰ στάχυς.

Ἐπτὰ ἐτῶν εὐθηνία ἐγένετο ἐν πάσῃ τῇ γῆ τῆς Αἰγύπτου, ὡς καὶ
ἄλλα ἑπτὰ ἐνήρησεν ὁ λιμός.

Ἐπτὰ ἡμέρας ἐώρτασεν ὁ Σολομὼν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς τοῦ
Θεοῦ Σοφίας.

10 Ἐπτὰ υἱοὺς ἔσχεν ὁ πολύτλας Ἰώβ.

Ἐπτὰ ἡμέρας ἐκάθισαν παρὰ τῷ Ἰώβ οἱ τρεῖς αὐτοῦ φίλοι Ἐλι-
φάζ, Βαλδὰδ καὶ Σαφάρ, παραμυθούμενοι αὐτόν.

Ἐπτὰ ἡμέρας ἐθρήνηον οἱ Ἰσραηλῖται τοὺς ἀποθνήσκοντας συγγε-
νεῖς αὐτῶν.

Ἐπτὰ ἦσαν τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς θείας λατρείας ἐπὶ τῆς ἐπο-
χῆς τῶν πατριαρχῶν.

Ἐπτὰ ἡμέρας διετελεσεν ἡ Μαρίαμ, ἀδελφὴ τοῦ Μωϋσέως, ἔξω
τῆς παρεμβολῆς, τιμωρηθεῖσα παρὰ Κυρίου διὰ λέπρας.

15 Ἐπτὰ ἦσαν οἱ βωμοὶ οὓς ὠκοδόμησαν ὁ Βαλὰκ καὶ Βαλαάμ. παρὰ
τὴν ἀτήλην τοῦ Βαάλ.

Ἐπτά λύχνους εἶχεν ἡ χρυσή τῶν Ἰσραηλιτῶν λυχνία.

Ἐπτά ἡμέρας διέμενον ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Σκηνῆς οἱ μέλλοντες ἱερατεύειν.

Ἐπτά ἡμέρας ὄφριλε νά ἀριθμῆ τοῦλάχιστον τὸ προσφερόμενον ἱερεῖον.

Ἐπτάκις ἐρράντιζετο διὰ τοῦ δακτύλου ἀπὸ τοῦ αἵματος τῆς θυσίας τὸ ἱερὸν τῆς Σκηνῆς.

24) Ἡ ἑβδόμη νομηνία ἦτο ἀφιερωμένη πρὸς ἀνάπαυσιν, ὡς καὶ πᾶν ἑβδομὸν ἔτος, τὸ λεγόμενον Σαββατικόν.

Ἐπτάκις ὁ ἀρχιερεὺς ἐρράντιζε τὸ ἱλαστήριον διὰ τοῦ αἵματος τῆς θυσίας.

Ἐπτά ἡμέρας διήρκει ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων, ἦτοι τὸ Πάσχα.

Ἐπτά ἡμέρας ἐωρτάζετο ἡ ἑορτὴ τῆς σκηνοπηγίας καὶ πάντοτε κατὰ τὸν ἑβδομὸν μῆνα Ἰσρι.

Ἐπτά ἱερεῖς ἐδάσταζον τὴν Κιδωτὸν τῆς Διαθήκης περὶ τὰ τείχη τῆς Ἰεριχώ.

25) Ἐπτά ἴσων ἐπίσης οἱ κρατοῦντες τὰς σάλπιγγας.

Ἐπτά ἡμέρας περιῆλθον τὴν πόλιν.

Ἐπτάκις τὴν ἑβδόμην ἡμέραν περιελθόντες τὴν πόλιν, ἐκυρίευσαν αὐτὴν, καταπεσόντων τῶν τειχῶν.

Ἐπτάκις ἀνέρχεται τὸ Καρμήλιον ὄρος τὸ παιδῆριον τοῦ βασιλέως Ἀχαῶ, ὅτε μέλις φέρει τὴν περὶ τῆς βραχῆς ἀγγελίαν, κατόπιν τῆς τριτοῦς ἀνομβρίας, γενομένης τῇ προσευχῇ τοῦ προφήτου Ἠλιαῦ.

Ἐπτά χιλιάδες ἦσαν οἱ μὴ κλίνοντες γόνυ τῷ Βαῶλ ἐν τῷ Ἰσραήλ.

36) Ἐπτά χιλιάδες ἦσαν οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀχαῶ, οἱ νικήσαντες τὸν βασιλέα τῆς Συρίας Βενχαδὰδ τὸν Β'.

Ἐπτάκις κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἐλισσαίου, ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας Ναζιμάν λουθεῖς ἐν τῇ Ἰορδάνῃ ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τῆς καταγούσης αὐτὸν λέπρας.

37) Ἐπτά ἔτη ἐτιμωρήθη ὁ Ναβουχοδονόσορ παρὰ Θεοῦ ἐνεκὸν τῆς ὑπερηφανίας του.

Δ. ΚΑΛΕΜΗΣ.

Ε'.

Η ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΑ

ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΕΡΟΠΟΡΩΝ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΣ.

(Ἐκ τῶν τοῦ Camille Flammarion.)

Ἀκριβῶς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο αἰὼν ὀλιγκηρος συμπληροῦνται, ἀφ' ὅτου τὸ πρῶτον αεροπλάνον ἀνυψώθη εἰς τοὺς αἰθέρας. Οἱ Παρῖσιοι, ἡ Γαλλία, πάντα σχεδὸν τὰ κράτη τὴν ἐνδοξὸν ταύτην ἑκατονταετηρίδα δι' ἑορτῶν πανδημῶν ἐόρτασαν. Καὶ ἡμεῖς μὴ ἐπιλαθόμενοι τῆς χρονολογίας ταύτης θ' ἀναπολήσωμεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τὰ λαμπρὰ πρωτόλεια τῆς αεροπορίας καὶ θ' ἀναφέρωμεν τὸ ἱστορικὸν τῆς φωταυγούς ταύτης ἀνακαλύψεως.

Οἱ ἀδελφοὶ Μογγολφιέροι ἐν τοῖς ἐν Ἀθηναῖς χειρουργείοις αὐτῶν διὰ πλείστων πειραμάτων ἐτοιμάσαντες ἐκτοῖς θεωρητικῶς τε καὶ πρακτικῶς πλήρη τὴν ἐπιτυχίαν, ἡμέρα πέμπτη 5. Ἰουνίου 1783, ἐνώπιον ἀπέρου πλήθους θεατῶν καὶ πρὸς μεγίστην ἐκπληξιν αὐτῶν ἀνύψωσαν σφαῖραν περιφερείας 110 ποδῶν καὶ χωρητικότητος 22,000 κυβικῶν ποδῶν εἰς ὕψος περίπου 1000 ὀργυιῶν.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦτο ἡσυγος· ὁ ἀνεμὸς ἦτο νότιος· ἔβρεγε. Ἡ αεροπορικὴ μηχανὴ, ἀνυψομένη δριξοντικῶς πῶς μέχρι ὕψους 1200 περίπου ὀργυιῶν, ἔμεινε δέκα ὡς ἑγγιστα λεπτὰ ἐν τῷ ἀέρι καὶ εἶτα, συμπτυχθεῖσα, γατῆλθε λίαν ἐλαφρῶς ἐπὶ ἀμπέλου.

Ἦτο πείραμα ἀπλῶν ἄλλο καὶ ἐξαίσιον. Ἄπ' αἰώνων ἤδη πολλοὶ διὰ πτερόφων καὶ δι' ἀλεξιπτῶτων ἐπειράθησαν ν' ἀγέλωσαν εἰς τοὺς αἰθέρας, ἀλλ' ἄπικαντες ἐν γένει τὴν τύχην τοῦ Ἰκάρου ὑπέστησαν.

Διηγούνται ότι θεώμενος ποτε ὁ Ἰωσήφ Μογγολφιέρος ἐν δωματίῳ ξενοδοχείου τινὸς τῆς πόλεως Ανιγνον χαλκογραφίαν, παριστώσαν τὸ φρούριον τῆς Γιβραλτάρης καὶ ἀναμνησκόμενος τῶν μέσων, ἀπερμεταχειρίσθησαν πρὸς ἄλλωσιν τῆς περιφήμου ταύτης θέσεως, καὶ ἀγανακτῶν ὅτι οὔτε διὰ θαλάσσης οὔτε διὰ ξηρᾶς ἦτο δυνατὴ ἡ κατάληψις τοῦ φρουρίου, ἀνέκραξε: «Δύναται τις νὰ καταλάβῃ τὸ φρούριον τοῦτο διὰ τοῦ ἀέρος,» καὶ καθίσας παρὰ τὴν ἐστίαν ἐρρέμβαζεν. Ὁ καπνὸς τῆς ἐστίας ἔφευγε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ διὰ τῶν σωλήνων. Ὁ Ἰωσήφ ἐνησχολεῖτο περὶ τὴν φυσικὴν. Ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ θερμὸς ἀὴρ εἶναι ἐλαφρότερος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ. Ἀποτέλεσμα τῶν ἔρευνῶν καὶ τῶν σκέψεων αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ ἐφεύρεσις τῆς θεωρίας τοῦ ἀεροπόρου. Βεβαίωςιν ὅτι ὁ Ἰωσήφ Μογγολφιέρος ἐν τῷ ἄμα κατεσκεύασεν ἕξ ὀφθαλμοῦ μεταξωτοῦ σφαῖραν, ἐπλήρωσεν αὐτὴν θερμοῦ ἀέρος καὶ εἶδεν αὐτὴν ἀνυψουμένην ἀμέσως πρὸς τὴν ὄροφον τοῦ δωματίου. Οὕτω διὰ πειράματος τὴν τῆς θεωρίας ἀληθειαν ἀποδείξας ἔγραψε τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Στεφάνῳ εἰς Αννοναγ: «Ἐτοίμασον ὑφασμα μεταξίνιον καὶ σχοινία. Ὅα σὲ καταστήσω κοινῶν καὶ θεατῆν» ἐφευρέσεως ἐπιληκτικωτάτης. Ἄν εἶχε παρέλθει πολλὸς καιρὸς καὶ εἶδομεν ὅτι σφαῖρά τις ἀνυψῶθη ἐν Αννοναγ εἰς οὐρανοῦς.

Ἡ πρώτη αὕτη σφαῖρα, ἡ ἀνὰ τὰς οὐρανοὺς ἐκτάσει ἀνυψωθείσα, δὲν εἶχε μεθ' ἑαυτῆς οὔτε σκαπίδιον οὔτε ἐπιβάτας, καὶ ἴσως οὐδ' αὐτὸς ὁ Μογγολφιέρος ἠλπίζεν ὅτι ἡ ἐφεύρεσις αὐτοῦ θὰ ἐφηρμόζετο ποτε ἐπὶ τῆς ἀεροπορίας. Ἀλλ' ἡ πρώτη αὕτη ἀνάβασις ἦτο σπινθήρ, δι' οὗ οἱ πάντες ὑπ' ἐνθουσιασμοῦ κατελήφθησαν. Ἡ φήμη, ὡς ἀστραπὴ, διεσάλπισε τὸ γεγονός, καὶ τοὺς σοφοὺς πάντας, καὶ τοὺς φιλοῦς πάντας τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς προόδου κατεκυριεῦσε ζῆλος ἀπερίγραπτος, καὶ ἐνησχολοῦντο πάντες ἵνα τὴν ἐφεύρεσιν ταύτην προαγάγῃσι καὶ χρησιμοποιήσωσι.

Τῇ 27 Αὐγούστου, 83 δηλαδὴ ἡμέρας μετὰ τὸ ἐν Αννοναγ πείραμα, σφαῖρα περιφερείας 38 ποδῶν καὶ χωρητικότητος 943 κυβικῶν ποδῶν, πληρωθεῖσα ὑδρογόνου (πρὸ ἕξ ἡδὴ ἐτῶν ἀνακαλυφθέντος) ἀνυψῶθη ἐν τῷ ἐν Παρισίοις πεδίῳ τοῦ Ἄρεως πρὸ τῶν δμμάτων μυριάδων θεατῶν εἰς ὕψος 488 ὄργυιων, διεπέρασε τὴν ἐκθάμβως θεωμένῃν πρωτεύουσαν, ἤφανισθη ἐν μέσῳ τῶν νεφῶν, ἀψηφῶσα τῆς βροχῆς, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κωμόπολιν Gonesse, παρὰ τοὺς Παρισίους,

ἔπου οἱ χωρικοὶ, ἐπτοημένοι, ὤρμησαν ἐπ' αὐτῆς, διεπέρασαν αὐτὴν διὰ διχράνων, τὴν ἐμαστῆγωσαν καὶ δέσαντες αὐτὴν εἰς τὴν οὐρὰν ἵππου τὴν κατεκερμάτισαν.

Τὸ ἀεροπόρον τοῦτο εἶχε κατασκευασθῆ ὑπὸ Καρόλου τινὸς, νεαροῦ καθηγητοῦ τῆς φυσικῆς, βοηθουμένου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Robert.

Τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΣΤ' καὶ τῆς βασιλίσσης Μαρίας Ἀντωνιέττης ἐκφρασάντων τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν, ὅπως γένωνται αὐτόπαι μαρτυρῆσαι ἀναλήψεως τινος ἀεροπόρου, οἱ ἀδελφοὶ Μογγολφιέροι μετεκλίμασαν εἰς Βερσαλλίας, ἐντὸς τῆς αὐλῆς τοῦ ἀνακτόρου, λαμπρὸν ἀεροπόρον 57 ποδῶν ὕψους ἐπὶ διαμέτρου 41 ποδῶν, κομψότατον, κωανόχρουν καὶ χρυσοκόσμητον. Ἡ δοκιμὴ ἐγένετο τῇ 19 Σεπτεμβρίου ἐνώπιον ἑκατοντάδων προσκεκλημένων καὶ χιλιάδων περιέργων. Ἀνήρτησαν εἰς τὴν ἀεροστατικὴν σφαῖραν κλωδίον, περιέχον πρόβατον, ἀλέκτορα καὶ νῆσσαν. Δοθέντος τοῦ σημείου ὑπὸ τοῦ βασιλέως, τὸ ἀεροπόρον ἀνυψῶθη μέχρις ὕψους 280 ὄργυιων καὶ εἶτα κατήλθεν εἰς τὸ δάσος Valenciennes. Ἐσπευσαν πάντες πλησίον τῆς ἀεροπόρου νηδός. Εἶδον ὅτι τῶν ἡσυχῶς κατήλθε, ὥστε, ἐὰν ὀδοπόρους ἀνύψου εἰς τοὺς αἰθέρας, ἐν τῇ καθόδῳ οὔτοι οὐδένα κίνδυνον διετρέχον. Ἡ νῆσσα οὐδὲν εἶχε πάθει, τὸ πρόβατον μετὰ τὴν καθόδον ἐξηκολούθει τρώγον τὸν ἐν τῷ κλωδίῳ χόρτον.

Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα οὐδέποτε ἐσταμάτησεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς τὴν λύσιν προβλήματός τινος. Ἡ γόνιμος γαλλικὴ διάνοια εἶχεν ἤδη μεταβῆλαι εἰς ἄρμα ἀέριον τὸ κλωδίον τῶν Βερσαλλιῶν. Οἱ ποιηταὶ εἰδόντες εἰς οὐρανοπολίσεις. Οἱ μηχανητικοὶ ὑπελόγιζον. Ὁ κόσμος διηρωτάτο: διατί τὴν διὰ τῶν αἰθέρων ὀδοπορίαν νὰ μὴ δοκιμάσῃ νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸς οὗτος ὁ ἄνθρωπος;

Ἐπιχειρήσεις τοσοῦτον νέα ἀπῆται θάρρος μέγιστον, διότι ὁ πρῶτος τολμητίας ὁ ἀναλαμβάνων τὴν ἀεροπορίαν θὰ ἐνεπιστεῦετο ἑαυτὸν εἰς τὸ ἀγνωστον τῶν οὐρανίων ἐκτάσεων. Τέλος ἀπεφαίσθη ὑπὸ τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ' ἵνα δύο εἰς θάνατον καταδικασθέντες ἐπιβῶσι τοῦ ἀεροπόρου κλωαρίου.

Ἐπὶ τῇ εἰδήσει ταύτῃ ἐν τῶν ὑπὸ τῆς ἐφευρέσεως κατακυριευθέντων πνευμάτων, ὁ νέος Pilatre des Roziers, δε ἐπεθύμει διακαῶς αὐτὸς νὰ ἀνέλθῃ εἰς οὐρανοὺς, ἀνέκραξε: «Πῶς! ἄλλοι ἐγγληματίζου καὶ κατάδικου θὰ ἔχωσι πρῶτοι τὴν δόξαν τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναβάσεως!

Οὐχί. Δὲν δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο· οὐδέποτε θὰ γίνῃ.» Ἐξώρκισε, παρεκάλεσε, καθικέτευσε, ἐνήργησε διὰ μυρίων ἡμερῶν μέσων, ἀνεστάτωσε τὴν τε πόλιν καὶ τὴν αὐλὴν, ἀπετάθη εἰς πρόσωπα τὰ μάλα ἐν Βερσαλλίαις ἰσχύοντα, ἀπετάθη πρὸς τὴν δούκισσαν Polignac, τροφὸν τῶν βασιλοπαίδων καὶ μεγάλην ἐπιρροὴν ἔχουσαν ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Λουδοβίκου. Ἡ δούκισσα ἐνθέρμως ὑπερήσπισε τὴν ἰδέαν τοῦ Pilatre. Τέλος ὁ βασιλεὺς συγκατένευσε, εὐρέθη δὲ καὶ συνεδίτης τῷ Pilatre ὁ μαρκήσιος ἂ' Arlandes, ἐπιμόνως ζητήσας καὶ μετὰ χαρᾶς δεξιόμενος νὰ συνοδοιπορήσῃ μετ' αὐτοῦ.

Οἱ πλησίον τῶν Παρισίων κείμενοι κήποι τῆς Ἀλάλου (de la Muette) ὑπῆρξαν τὸ θέατρον τῆς πρώτης ταύτης ἀερίου ὁδοιπορίας. Ἐντὸς πλοιαρίου, ἀνηρτημένου εἰς σφαῖραν λαμπρῶς ἐστολισμένην δι' εἰκόνας τοῦ ἡλίου καὶ διὰ βασιλικῶν σημάτων, ἔχουσαν ὕψος 70 ποδῶν, διαμέτρον 46 ποδῶν καὶ χωρητικότητά 60,000 κυβικῶν ποδῶν, πλήρη αἴρος θερμοῦ, ἀφέντες τὴν γῆν τὸ πρῶτον ἤδη τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1783 τῇ πρώτῃ ὥρᾳ μετὰ μεσημβρίαν ἀνελήφθησαν εἰς τοὺς ἀέρας.

Ἐλαφρὸς ἔπνεεν ὁ ἄνεμος. Ὁ οὐρανὸς ἦτο αἴθριος· νέφη τινὰ μόνον ἀτμώδη περιήπταντο ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ. Τὸ ἀεροπλάνον ὑψώθη μεγαλοπρεπῶς μέχρι τριῶν χιλιάδων ποδῶν ὕψους, διαπεράσας τοὺς Παρισίους, κατῆλθε πλησίον μύλου τινὸς ἐν Montrouge. Τῇ ἑσπέρᾳ περὶ τὴν πέμπτην ὥραν ἐστάλη τὸ πρακτικὸν τῆς ἀναλήψεως εἰς τὸν πύργον τῆς Ἀλάλου. Τὸ πρακτικὸν τοῦτο ἦτο ὑπογεγραμμένον καὶ ὑπὸ τοῦ Βενιαμίν Φραγκλίνου, ὅστις, ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ὠφελιμότητος τῆς νέας ἀφευρέσεως, ἀπεκρίνατο μετ' ἀπλότητος: «Ἐγενήθη ἡμῖν παιδίον.»

Ἄλλ' οἱμοὶ ὁ πρῶτος ἀερόκωπὸς ἐπέπρωτο νὰ ἦναι καὶ ὁ πρῶτος μάρτυς τῆς ἀερόπορίας. Μετὰ δύο ἔτη τῇ 15 Ἰουνίου 1785 ἀποπειραθεὶς ὁ Pilatre des Roziers νὰ διέλθῃ δι' ἀεροπλάνου ἐκ τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Ἀγγλίαν οὐκ εὖ ἀπέτυχε, τὸ ἀεροπλάνον αὐτοῦ κατεκρήνη, καὶ ὁ τολμητὴς κατακρημνισθεὶς εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς θαλάσσης παρὰ τὴν Boulogne ἀπέθανε, μόλις τὸ 29 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων. Μετὰ οὐτῶ ἡμέρας ἠκολούθει αὐτὸν εἰς τὸν τάφον ἡ νεκρὰ αὐτοῦ μνηστῆ.

Ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς ἀναλήψεως ταύτης ἐνθουσιασμὸς ἀπερίγραπτος κατέλαβε πάντας. Ἐνόμιζον πάντες ὅτι κατέκτησαν τὸν οὐρανόν. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος οὐδέποτε οὐδεμίαν ἀνακάλυψιν ἐπὶ τοσοῦτον

ἐπευφημήθη. Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα καὶ τὸ ἀνθρώπινον θάρρος οὐδέποτε ἐθρικυβέουσαν ἐπὶ τοσοῦτον.

Τοῦ λοιποῦ εἶχε πλέον καταστῆ ὁ ἄνθρωπος κύριος τῆς φύσεως ἀπάσης. Ἀφ' οὗ ὑπεδούλωσε τὸ γῆινον ἔδαφος, ἀφ' οὗ ὑπεπόδιον τῶν νηῶν αὐτοῦ κατέστησε τὰ ἀφροστεφῆ κύματα τῶν ὠκεανῶν, νῦν ἐφαίνετο ὅτι καὶ τὴν κατὰ κτησιν τῶν οὐρανίων ἐκτάσεων ἐποίησατο. Αἱ τοῦ ἀερίου θύραι ἠνεμήγησαν συντριβείσαι πρὸ τῆς τόλμης τοῦ θνητοῦ. Οὐδεὶς οὐδέποτε, οὔτε βασιλεὺς, οὔτε δορυκτῆτωρ, οὔτε κυβερνήτης, οὔτε βῆτωρ, οὔτε καλλιτέχνης ἠμῶν ταῦτα ἐπιτυχίαν ἔσχεν. Ὡς τι ἄστρον ἀκτινοδόλον ἐν τῇ ἀχανεῖ τοῦ οὐρανοῦ ἔλαμπεν ἤδη ὑπερηφάνως καὶ τὸ ἀνθρώπινον θάρρος.

Καθ' ὃν καιρὸν οἱ τολμηροὶ ἡμῶν ἀεροναῦται ἐνησχολοῦντο εἰς τὰς προπαρασκευὰς τῆς δι' ἀεροπλάνου πλήρους θερμοῦ αἴρος πρώτης ἀεροδρομίας, ὁ Κάρολος καὶ οἱ ἀδελφοὶ Robert ἠτοίμαζον ἀνάληψιν δι' ἀεροπλάνου πλήρους ὑδρογόνου. Τῇ 1 Δεκεμβρίου συνηροδοθήσαν ἕπαντες οἱ κάτοικοι τῶν Παρισίων παρὰ τὸ Κεραμικόν. Τὸ πλῆθος ἐπλήρου κατὰ γράμμα τὸν κήπον, τοὺς πλησίον δρόμους, τὰς γαφύρας, τοὺς ἐξώτας, τὰς θυρίδας καὶ τὰς στέγας. Ὅπου καὶ ἂν ἔστραφε τις τὸ βλέμμα, δὲν ἔβλεπεν ἄλλ' ἢ κεφαλάς. Περιέμενον πάντες ἀνυπομονῶς τὴν τοῦ ἀεροπλάνου ἀνύψωσιν.

Ἄλλ' ἤδη τὸ πλῆθος εἰς δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα εἶχε διαιρεθῆ εἰς φίλους τῶν Μογγολοφίερων καὶ εἰς φίλους τοῦ καθηγητοῦ Καρόλου. Ἀντήλλασον ὕβρεις καὶ ἀπειλὰς καὶ περὶ μεσημβρίαν φήμη διέτρεχεν ὅτι στάσις τις ἐμελλε νὰ ἐκραιγῆ, καὶ ὅτι ὁ βασιλεὺς ἀνίστατο εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀεροπλάνου, πεπληρωμένου δι' εὐφλέκτου αἴρος.

Ὁ Κάρολος τρέχει πρὸς τὸν ὑπουργὸν Breteuil καὶ ποιεῖται αὐτῷ τὴν παρατήρησιν ὅτι ὁ βασιλεὺς δύναται νὰ διαθέσῃ τὰ τῆς ζωῆς, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ τῆς τιμῆς αὐτοῦ.

Τέλος ἀντὶ τῆς ἐπὶ τὴν ἀνύψωσιν προαναγγέλλων κανονισμοῦ. Ὁ Κάρολος, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει πρὸς τὰ οὐράνια, πλησιάζει τῷ Στεφάνῳ Μογγολοφιέρῳ καὶ ἐγχειρίζων αὐτῷ μικρὴν τινα σφαῖραν, τῷ λέγει: «Ἐἰς σὲ ἀπέκειτο νὰ ὑποδείξῃς ἡμῖν τὴν εἰς οὐρανὸς ἔξουσιαν.» Τὸ πλῆθος κροτεῖ τὰς χεῖρας ἐνθουσιαστικῶς. Διαφεύγει τῶν χειρῶν τοῦ Στεφάνου ἡ σφαῖρα καὶ ἀνυψοῦται, ἀνυψοῦται ἄμα πρὸς τοὺς αἰθέρας καὶ τὸ ἀεροπλάνον τοῦ Καρόλου, ἀφικνεῖται εἰς ὕψος 300 ἑ-

γυϊών και διαλθόν εν διαστήματι δύο ωρών πολλές πόλεις, χωμοπόλεις και χωρία, κατέρχεται εις Nesles, πάλιν απέχουσιν τών Παρισίων εννεά λεύγας. Ὁ δούξ τῆς Σάρτρης ἀπὸ βυτῆρος τρέχων ἐν συνοδικῶν πλοίων ευγενῶν ἀρικνεῖται, ἵνα δεξιωθῇ τοὺς ἐκ τῶν οὐρανῶν καταρχομένους. Ἐξέρχεται ὁ Robert τῆς ἀεροπόρου νηός, ὁ Κάρολος δὲ δευτέρου ἀνυψοῦται. Τὸ ἀεροπλάνον ἀπαλλαγὴν ἔρμηκος ὡς τι βέλος σχίζει τὸν ἀέρα, φθάνει μέχρις ὕψους 1500 ὀργυιῶν, βλέπει τὸν δούκ᾽ Ἡλίον καὶ τὴν ἐντὸς τῶν νεφῶν ἀνατέλλουσαν Σελήνην καὶ κατὰ ἡμίσειαν ὥραν κατέρχεται πλοῖον τοῦ δάσους τοῦ Tou-du-Layn.

Ἄλλ' ἡ δευτέρα ὁδοπορία ὤρισεν ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀεροπορίας. Ὁ Κάρολος ὠργάνωσε τὸν ὄπλισμόν, τὰς ἀποσκευὰς τοῦ ἀεροπόρου, οἷας καὶ σήμερον βλέπομεν. Οὐδὲν σχεδὸν προστέθη εἰς ταύτας ἐν διαστήματι ἑκατονταετηρίδος δολιχέρου. Τὸ ἀεροπλάνον πᾶν ὅ,τι εἶχε τότε, εἶον ἐπιστομίδα, ἔριμα, πτερύγια πρὸς διαστολήν, κτλ. ταῦτά ἔχει καὶ νῦν.

Ἐπιτομὴ γενικὴ μέθῃ κατέλαβε πάσας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας. Εὐγενεῖς, πρίγκηπες καὶ δούκες ἐπεθύμουν ν' ἀνέλθωσιν εἰς τοὺς ἀέρας. Δέσπονται ὑψηλῆς περιωπῆς ἐπὶ ἡμέραν ὄλην ἐντὸς ἀεροπόρου ἔμειναν εἰς τὸν αἰθέρα, ἐκτεθειμέναι εἰς τὴν βροχὴν, μηδὲν φειδόμεναι τῶν πλοσιῶν καὶ πολυτελῶν αὐτῶν ἐνδυμάτων. Καὶ ὁ Ἰωσήφ Μογγολφιέρος ἐν συνοδικῶν τοῦ ἀτρομήτου Pilatre τῇ 19 Ἰανουαρίου 1784 ἀνυψώθη ἐν Λυών. Τρις ἤδη μέχρι τότε ὁ ἀνθρώπος ἀνῆρχετο ἐν ἀεροπλάνῳ εἰς οὐρανοὺς. Πρῶτον ἐν τῶν κήπων τῆς Ἀλάλου, δεύτερον ἐν τῷ Κεραμεικῷ καὶ τρίτον ἐκ τῆς Λυών.

Καὶ νῦν αἱ σφαῖραι τῶν ἀεροναυτῶν κατασκευάζονται κατὰ τὸ σχέδιον ἐκείνης, δι' ἧς ὁ Κάρολος ἀνῆλθεν εἰς τὴν ὕψην τὸ 1783. Ὡς τότε, καὶ νῦν ἐντὸς δικτύου περικλείουσι τὴν σφαῖραν καὶ ἀναρτῶσιν αὐτῇ τὸ σχῆμα, θέλοντες νὰ ὑψωθῶσιν ἀπαλλάσσονται τοῦ ἔριματος, θέλοντες νὰ κατέλθωσιν ἀνοίγουσιν ἐπιστομίδα, δι' ἧς ἐκκενοῦται τὸ ἀέριον, καὶ θέλοντες νὰ μετρώσι τὸ ὕψος ἐν ᾧ εὐρίσκονται προστρέχουσιν εἰς τὸ βαρόμετρον.

Ἀλλὰ τὸ πρόβλημα τῆς διευθύνσεως τῶν ἀεροπλάνων μένει εἰσαὶ ἀλυτον. Σάρις ταῖς τελευταῖαις ἠλεκτρικαῖς ἀνακαλύψεσιν ὑπάρχει πιθανότης ἐπιτυχίας. Τοῦ προβλήματος δὲ τούτου ἔπαξ λυομένου, οἱ

μεταγενέστεροι ἡμῶν θὰ ἴδωσι τὴν ἀτμόσφαιραν διασχισομένην καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις ὑπὸ νηῶν ἀεροπλάνων.

Ὁ III' αἰὼν πνέων τὰ λοσιθια ἐγένετο θεατῆς τῆς πρώτης πρὸς τοὺς αἰθέρας ἀναλαμβάνομένης σφαίρας. Ἐλπίσωμεν δι' ὁ IV' αἰὼν ἀποδηγήσων θὰ ἴδῃ τὸ μέγα πρόβλημα τῆς διευθύνσεως τῶν ἀεροπλάνων λυόμενον καὶ τὴν τελείαν ἐπομένως κατάκτησιν τῶν αἰθέρων.

I. I. ΠΟΛΥΒΙΟΣ.

ΣΤ'.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΑΙ.

Πηγαί: G. TODERINI. *Littoratura Turchesca* (ἐν Ἐντίᾳ 1787. 3 Τόμ. 8ον) Τόμ. Β' σ. 29—201. — J. v. HAMMER. *Constantinopolis u. der Bosphoros* (ἐν Πίστη 1822. 2 Τόμ. 8ον) Τόμ. Α' σ. XLII—XLVI, 518—526. — ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ, πατριάρχου ΚΠ. Ἡ Κωνσταντινίς (ἐν ΚΠ. 1844. 8ον) σ. 123—4, 180. — E. MILLER. *Catalogue des MSS Grecs de l'Escorial* (ἐν Παρισίαις, 1848. 4ον) σ. VI—VIII. — Σ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ. Ἡ ΚΠ. (ἐν Ἀθήναις 1851. 3 Τόμ. 4ον) Τόμ. Α' σ. 134, 135. — ΣΕΙΔΑ ΑΔΗ. *Κήπος τῶν τεμενῶν* (τουρκιστ.). ἐν ΚΠ. 1864. 2 Τόμ. 8ον. — Α. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ. Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς (ἐν ΚΠ. 1883. 12ον) σ. 84, 85, 86. — ΣΕΛΗΜ ΣΑΠΗΤ. Κατάλογος τῆς βιβλιοθήκης Χαμιδιγῆ (τουρκιστ.). ἐν ΚΠ. 1883. 4ον.

Ὅτε ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεβαστὸς ἡμῶν ἀναξὶς ἠδύκνησεν, ἐν τῇ φιλοπροόδῳ αὐτοῦ μερίμνῃ πρὸς διάδοσιν τῶν φώτων κατὰ τὴν ἀγανῆ αὐτοῦ Αυτοκρατορίαν, ἵνα ἰδρῶσῃ τὴν τῶν Ἑραίων Τεχνῶν Ἀκαδημίαν, ἔνθα ἐλευθερῶς διδάσκονται μουσουλμάνοι μετὰ χριστιανῶν, ἐπίκαιρος ἐκρίθη ἡ ἐν ὀθωμανικῇ περιοδικῇ¹ δημοσίευσίς τῆς ἱστορικῆς προεισαγωγῆς, τῆς ἐξέχθεσις μὲν ἐκ τοῦ ὑπομνήματος, τοῦ ὑποβληθέντος τῇ 28 Μαρτίου 1870 τῷ μακαρίτῳ πρωθυπουργῷ Ἀλεξῆ Πασῶ περὶ συστάσεως ἐν Κωνσταντινουπόλει τοιαύτης τινὸς σχολῆς, τῆς ἀφορώσης δὲ τὴν παρ' Ὀθωμανοῖς καὶ Ἀραβῶν καλλιέργειαν τῆς τετρακτύος τῶν Ἑραίων Τεχνῶν, ἣτοι ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ δὴ καὶ μουσικῆς.

1. *Ρεχπέρ-ι-Φουνοδν* (ἐν ΚΠ. 1298) ἀρ. 3, 4, 5, 6, 7, 8.

Ὅτε δὲ πάλιν, ὕψηλῃ ἀνακτορικῇ ἐπιτεύσει, ἤρξατο ἡ ἐκτύπωσις τῶν καταλόγων τῶν ἐν ταῖς δημοσίαις, σουλτανικαῖς τε καὶ μὴ, βιβλιοθήκαις ἀποτεθησαυρισμένων χειρογράφων, οὐχ ἤττον πρόσφορος ἐθεωρήθη ἡ δημοσίευσίς τῆς παρούσης πραγματείας, οἷοι συμπληρώσεως τῆς προηγουμένης.

Α'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΕΧΜΕΤ Β'.

α'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΑΛΑΤΙΟΥ.

(ἐν τῷ Σαράι-Βουνοῦ)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέστη, τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου Μεχμέτ Β' τοῦ Φατῆχ, συγκροτηθεῖσα ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Ὀθωμανοῦ, ἐκ τῆς βασιλικῆς βιβλιοθήκης, ἧς καὶ κατάλογος περιεσώθη ἐπιγραφόμενος «Πίναξ τῶν βιβλίων τοῦ Παλατίου»¹, ἐκ διαφόρων προσκτήσεων, μάλιστα δὲ ἐκ τῆς φιλολόγου διαθέσεως τοῦ Κατακτητοῦ, ὅστις οὐ μόνον τὰς ἀνατολικὰς γλώσσας ἐξέμαθεν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἀριστοτελικὴν τε καὶ πλατωνικὴν φιλοσοφίαν καὶ περὶ τὰ γεωγραφικὰ τοῦ Πτολεμαίου καὶ περὶ τοὺς βίους Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος καὶ Ὀκταβίου τοῦ Καίσαρος ἐνησχολεῖτο, καθὼς ὁ ἀξιόπιστος αὐτοῦ ἱστοριογράφος (βακᾶ νιβίς), ὁ Κριτόβουλος, ἐπιμκρότεται².

Πολλὰ καὶ ποικίλα ἐγράφησαν, τὰ πλεῖστα ἀνεξέλεγκτα μέναντο, περὶ τῶν φιλολογικῶν κειμηλίων τῆς προκειμένης βιβλιοθήκης. Τινὲς μὲν ἐφρόνουσι, ὅτι ἐκεῖ που ἐκρύπτοντο αἱ δεκατέσσαρες δεκάδες τοῦ Τίτου Λιβίου, τῶν μόνων αἱ τέσσαρες περιεσώθησαν. Τινὲς δέ, ἐν οἷς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Λάσκαρις, ἐκεῖ ἀνεζήτησαν ὀλομελῆ τὴν αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ Σικελιώτου ἱστορικὴν βιβλιοθήκην, ἐν ᾧ ὁ πάπας Νικόλαος Ε' ἐκεῖ ὑπελάμβανε διατηρούμενον τὸ ἑβραϊστὶ πρωτότυπον τοῦ κατὰ Ματθαίου εὐαγγελίου.

Ἀνεκμνήριστον δὲ ὑπάρχει, ὅτι ἐκ τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἀντιγραφείσα ἐξεδόθη ἡ ἀπὸ 1451—1457 ἱστορία τοῦ Μωάμεθ Β', ἧς ἡ ἐ-

1. DU CANGE. *Glossarium Graecum*. Τόμ. Β' σ. 150.

2. ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΟΥ Α' ε' 3, Ε' ι' 5—8. — Ὁρα καὶ ΦΡΑΝΤΖΟΥ, σ. 93.

πιγραφή «Κριτοβούλου Ξυγγραφής Ἱστοριῶν ε'». 1. Ἐξ αὐτῆς ἐπίσης ἔληφθη ² ὑπὸ τοῦ σοφοῦ D' Déthier τὸ ἀντίγραφον τῶν «Πατριῶν» τοῦ Μιχαὴλ Ἀγχιμαλώτου, τὸ φέρον χρονολογίαν 1474. Εἰς αὐτὴν ἐναπετέθησαν τὰ μετὰ τὴν ἔλωσιν τοῦ Ὄφου εἰς χεῖρας τοῦ Μεγάλου Σουλταίνου περὶ τῶν 1526 βιβλία τοῦ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας Ματθαίου τοῦ Κορβίνου ³, καὶ ὡς πολλὰ ἀνεῦρεν ὁ ρηθὼς D' Déthier, ἐπισκεφθεὶς πρὸ δεκαετίας τὴν ἐν λόγῳ βιβλιοθήκην. Ἐξ αὐτῆς δ' ἐδώρησεν ὁ Σουλτάνος Σουλεϊμάν περὶ τὸ 1545 τὰ ἀκόλουθα ἑλληνικὰ χειρόγραφα ⁴ πρὸς τὸν ἐν Ἑνετῶν πρέσβην τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας Καρόλου Ε', τὸν διάσημον Χουρτάδου Μενδόςαν.

- α) ΝΙΚΗΤΑ ΤΟΥ ΧΩΝΙΑΤΟΥ, Βασιλεῖα Μανουήλ τοῦ Κομνηνοῦ.
- β) Σχόλια εἰς ΟΠΗΙΑΝΟΥ, Ἀλευτικῶν βιβλία ε'.
- γ) " " εἰς ΑἴΣΧΥΛΟΥ, Προμηθεά καὶ Πέρσας.
- δ) " " ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, εἰς Διογύσιον τὸν Περηνγητὴν.
- ε) " " ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, εἰς ἑλληνικὰ ἐπιγράμματα.
- ς) ΟΒΙΔΙΟΥ, Ἐπιστολαί, μεταφρασίς ἑλλην. Μαξιμου Πλανούδη.
- ζ) ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ, Περσικῶν καὶ Γοθικῶν βιβλία δ'.
- η) ΠΟΛΥΒΙΟΥ, Ἱστοριῶν βιβλία ιβ' (ς'—ΙΗ').
- θ) ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ, Βιβλιοθήκης τεμάχια τινά.
- ι) ΦΩΤΙΟΥ, Βιβλιοθήκης Τόμ. 2.
- ια) ΦΩΤΙΟΥ, Argumenta in Socratis scholas (i)
- ιβ) [ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ], Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας βιβλία ζ'.
- ιγ) ΕΡΜΕΙΟΥ ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ, Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας βιβλία θ'.
- ιδ) ΕΥΔΕΡΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ, Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας βιβλία γ'.
- ιε) ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΟΥ, Ἐκκλησιαστικῶν ἱστοριῶν ἐπιτομὴ ἀπὸ φωνῆς Φωτίου πατριάρχου.

1. "Ora Fragmenta Historicorum Graecorum, ed. F. Didot (ἐν Παρισίῳ 1873, 4ον) Τόμ. Ε' σ. 40—161.

2. Dr DÉTHIER. Le Bosphore et Cypre (ἐν Βιέννῃ 1878, 8ον) σ. 23.

3. HAMMER. Histoire de l'Empire Ottoman, trad. par M. Dochez (ἐν Παρισίῳ 1844, 3 Τόμ. 4ον) Τόμ. Β' σ. 488.

4. IRLARTE. Catalogus Bibl. Reg. MSS. σ. 277.

- ις) ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ, Εἰδύλλια μετὰ σχολίων.
- ιζ) Πονήματα περὶ χρυσοποιίας, ἦτοι 1. ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ Ἀλεξανδρείας, Περὶ χρυσοποιίας.—2. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ τοῦ βασιλέως πρὸς Μόδεστον τὸν Ἀγιοπέλεως, Περὶ χυμίας.—3. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, Περὶ χρυσοποιίας.—4. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, Σόλλογος περὶ τῶν ζητούντων τὴν φιλοσοφικὴν λίθον.—5. ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ τοῦ βασιλέως, Ἐπιστολὴ περὶ ἀλχυμίας.—6. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, Περὶ τῆς θείας τέχνης.—7. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, Διάλεξις πρὸς τοὺς φιλοσόφους.—8. ΚΟΜΑΡΙΟΥ, φιλοσόφου ἀρχιερέως, διδασκόντος τὴν Κλεοπάτραν τὴν θείαν καὶ ἑρὰν τέχνην τοῦ λίθου τῆς φιλοσοφίας.—9. Διάλογος φιλοσόφων καὶ Κλεοπάτρας.—10. ΠΑΙΟΔΩΡΟΥ φιλοσόφου, Πόημα περὶ τῆς τῶν φιλοσόφων μυστικῆς τέχνης.—11. ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ, Σάχαι λαμβανικὴ περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης.—12. ΙΕΡΟΘΕΟΥ, ἐπίσης, Περὶ τῆς αὐτῆς.—13. ΑΡΧΕΛΑΟΥ, ἐπίσης, Περὶ τῆς αὐτῆς.—14. ΠΕΛΑΓΙΟΥ, Περὶ χρυσοποιίας.—15. ΟΣΤΑΝΟΥΣ πρὸς Πατάσιον, Περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης.—16. ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ, Περὶ πορφύρας κλ.—17. ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ, Περὶ ἀσήμου ποιήσεως.—18. ΣΥΝΕΣΙΟΥ πρὸς Διόσκορον, Σχόλια περὶ τῆς μυστικῆς φυσικῆς τοῦ Δημοκρίτου.—19. ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Περὶ τοῦ θείου ὕδατος.—20. ΑΝΑΝΙΟΥ, Περὶ χρυσοποιίας.—21. ΖΩΣΙΜΟΥ, Περὶ ἀρετῆς κλ.—22. ΑΓΑΘΟΔΑΙΜΟΝΟΣ, Κεφάλαιον.—23. ΕΡΜΟΥ, ΖΩΣΙΜΟΥ, ΝΕΙΛΟΥ Ἀφρικανοῦ, Κεφάλαια.—24. ΖΩΣΙΜΟΥ πρὸς Εὐσεβίον, Περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης.—25. ΟΛΥΜΠΙΟΔΩΡΟΥ, Περὶ Ζωσίου.—26. ΖΩΣΙΜΟΥ πρὸς Θεόδωρον, Κεφάλαια κλ.—27. ΑΝΩΝΥΜΟΥ, Περὶ χρυσοποιίας.—28. ΠΑΠΠΟΥ, Περὶ τῆς ἱερᾶς τέχνης.—29. ΜΩΥΣΕΩΣ, Περὶ διπλώσεως χρυσοῦ.—30. ΕΥΓΕΝΙΟΥ καὶ ΙΕΡΟΘΕΟΥ, Κεφάλαια.—31. ΖΩΣΙΜΟΥ, Περὶ ὀργάνων καὶ καμίνων.—32. ΖΩΣΙΜΟΥ, Περὶ τοῦ θείου ὕδατος.—33. ΖΩΣΙΜΟΥ τοῦ Πανοπολίτου, Περὶ ὀργάνων καὶ καμίνων γνῆσις ὑπομνήματα.—34. Βαφὴ ἦτοι μεταβολὴ πυροχάλκων εἰς ἀσπρόχαλκον.—35. Βαφὴ καὶ ποιήσις τοῦ ἰνδικοῦ αἰθέρου.—36. Βαφὴ πρὸς ξίφη καὶ ἐργαλεῖα λαξεντικά.—37. Περὶ ἀσήμου καὶ ὑδραργύρου καὶ κινναβάρους ποιήσις.—38. ΚΛΕΟΠΑΤΡΑΣ, Περὶ σταθμῶν ἀπόσπασμα.—39. ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ, Περὶ εὐσταθείας τοῦ χρυσοῦ.—40. ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, Περὶ χρυσοποιίας.—41. Περὶ φουρμῶν καὶ τῶν ποιήσεως.—42. Περὶ διαφορᾶς μολύβδου

καὶ περὶ χρυσοποιῶν. — 43. Λεξικὸν τῆς χρυσοποιίας. — 44. ΠΟΙΗΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ, Κεφάλαια περὶ χρυσοποιίας. — 45. ΝΙΚΗΦΩΡΟΥ, Στίχοι περὶ ἐνοπνίων. — 46. ΣΥΝΕΣΙΟΥ, Περί ἐνοπνίων.

ση) ΣΥΝΕΣΙΟΥ, Λόγοι καὶ Ἐπιστολαί.

θ) ΛΙΒΑΝΙΟΥ, Μονοβίαι καὶ Ἐπιστολαί.

κ) ΣΤΟΒΑΙΟΥ, Ἐκλογαί.

κα) ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ Σιμωνάτου, Οἰκουμένη Ἱστορία.

κβ) ΝΙΚΟΛΑΟΥ Χαλκοκονδύλου, «Ἱστορία χρονική, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ 1289 τοῦ πρώτου Σουλτάνου τῶν Ὀθωμανῶν Ὀσμάν, μέχρι τοῦ 1462 Μεχμέτ τοῦ Β', κατακτητοῦ τῆς Κωνσταντινπόλεως.»

κγ) Πίναξ εἰς Πολυδεύκην καὶ Ἀθήναιον.

κδ) ΤΖΕΤΖΟΥ, Ἀλληγορία εἰς Ὀμήρου Ἰλιάδα διὰ στίχων πολιτικῶν.

κε) ΘΕΟΔΩΡΟΥ Λογοθέτου Μετοχίτου, Ποιήματα.

κς) ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, 1. Μαθηματικά.—2. Ἐξήγησις προτάσεων τινῶν τοῦ Πτολεμαίου.—3. Σχόλια εἰς τὴν Μεγάλην ἀνταξίαν τοῦ Πτολεμαίου.

κζ) ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ, Κύρου Παιδείας βιβλία η'.

κη) ΑΡΡΙΑΝΟΥ, Ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου βιβλία ζ'.

κθ) ΖΩΝΑΡΑ, Χρονικόν.

λ) ΖΩΣΙΜΟΥ, Ἱστοριῶν βιβλία ζ', καὶ ΕΥΝΑΠΙΟΥ, Βίαι τῶν φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν.

λα) ΟΡΦΕΩΣ, Ἀργοναυτικά.

λβ) Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη.

Ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου χειρογράφου, χρονολογουμένου ἀπὸ τοῦ 14^{ου} μ. Χ. αἰῶνος, ἀναγιγνώσκεται ἡ ἰδιόχειρος τοῦ Μενδόξα σημειώσις «Inventum in seriniis Causfacuzeni et missum ab Imperatore Turearum.» Ἐπὶ δὲ τοῦ ὑπ' ἀρ. κζ' Ξενοφώντος, τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἡ ἐξῆς ἀρχαία σημειώσις «Βιβλίον προστεθὲν τοῖς καταχουμεινοῖς τῆς ἱερᾶς Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου.» Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν, ὧν ἡ χρονολογία ἀναφέρεται, τὸ μὲν ὑπ' ἀρ. ζ' ἐστὶ τοῦ 14^{ου} αἰῶνος, τὰ δὲ ὑπ' ἀρ. ζ', ιζ', κβ', κδ', κς' καὶ κθ' εἰσὶ τοῦ 15^{ου} αἰῶνος μ. Χ. τὸ δὲ ὑπ' ἀρ. ι' τοῦ ἔτους 1648. Ὅπισθεν καταθῆλον γίνεταί, ὅτι

χειρόγραφο ἐξηκολούθει συλλέγων Σουλταίων ὁ Μεγαλοκρητῆς μέχρι τῆς ἐπαρχίης, καὶ ἦν μέρος αὐτῶν ἐδωρήσατο, ἀνακτίσας μάλιστα καὶ νέαν βιβλιοθήκην περὶ τὸ 1527, ἐν ᾗ ἐναπετέθησαν καὶ τὰ ὡς εἴρηται βιβλία Ματθίου τοῦ Κορδίνου.

Ἰδρῦθησαν δὲ ἐν τῷ αὐτῷ περιβόλῳ τοῦ Σαράι-Βουρνὺ δύο ἄλλαι βιβλιοθήκαι, ἡ μὲν ἐσωτερικὴ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἀχμέδ τοῦ Γ' τῷ 1719 μ. Χ. (ἔτ. ἐγγραφῆς 1132 κατὰ τοὺς χρονολογικοὺς τοῦ Χατζῆ Κάλφα Πίνακας), ἡ δὲ ἐξωτερικὴ ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουσταφᾶ Γ' τῷ 1767 (ἐγ. 1181), συγκροτηθεῖσα ἐκ τῶν συναχθέντων βιβλίων παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν δύο προκείμενων αὐτοῦ, τοῦ τε Μαχμούτ Α' (1730—1754) καὶ τοῦ Ὀσμάν Γ' (1754—1757).

Κατάλογον τῆς προκειμένης βιβλιοθήκης ἐδημοσίωσεν ὁ ἀδελφὸς Τοδερίνης τῷ 1787. Ἐντεῦθεν πληροφροσύμεθα, ὅτι ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ αἱ ἀραβικαὶ μεταφράσεις α) ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΟΥΣ (Ἀριστό), Ὀργάνου (Μαντή), μεταφρ. Ἐσάτ Χότζα.—β) ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΟΥΣ, Τέχνης ῥητορικῆς βιβλ. γ', μεταφρ. Φαζίλ-ουλ-Βανγιοιουή(ς)—γ) ΠΛΑΤΩΝΟΣ (Ἐφλατόν), Περί ἀληθείας (Μουσταχεχάτ), μήπως Ἰππίας ὁ ἐλάτιων ἢ Περί τοῦ ψεύδους(ς).—δ) PLINII (Βελινίος), Naturae Historiarum (Σίρ-ουλ-Χαλικάτ) XXXVII libri.

Ἄλλὰ καὶ χειρόγραφον συριακὸν τῆς Ἰ. Γραφῆς ἐθεάθη αὐτόθι ἐπὶ μεμβράνης εἰς σχῆμα φύλλου, καὶ ἡ Πεντάτευχος τοῦ Μωϋσέως (Ζεδοῦρ) καὶ τὸ ψαλτήριον τοῦ Δαυὶδ (Τεβράτ) καὶ τὸ Εὐαγγέλιον (Ἰντζιλ), καὶ τὰ τρία ταῦτα ἀραβιστὶ διὰ κωφικῶν χαρακτήρων γεγραμμένα. Οἱ χαρακτήρες οὗτοι ἦσαν, ὡς γνωστόν, ἐν χρήσει μέχρι τοῦ 932 μ. Χ. (ἐγ. 320) ἔτους, ὅποτε ὁ Ἰβν Μοκλᾶ¹ εἰσήγαγε τὸ νεώτερον ἀραβικὸν ἀλφάβητον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐξ Ἱεροσολύμων μετανήχθησαν ἐκεῖ κώδικές τινες, ἴσως εἰς ἐξ αὐτῶν ἦν ὁ ἀντιγράφεις, μερὶμνη τοῦ ἡγεμόνος Οὐγγροβλαχίας Γρηγορίου Γκάκκ, καὶ χρησιμεύσας εἰς τὴν ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη γενομένην ἔκδοσιν τῆς «Σειρήν» ἐνός καὶ πεντήκοντα ὑπόμνηματιστῶν εἰς τὴν Ὀκτάτευχον καὶ τὰ τῶν Βασιλειῶν»².

1. D'HERBELOT. Bibliothèque Orientale, ἐν λ.

2. Ἐν Λεψίε 1772. 2 Τόμ. φύλλ.

Κατὰ τὴν γενομένην δὲ τελευταίαν τῷ 1881 ἀπαριθμήσιν τῶν χειρογράφων τῆς βιβλιοθήκης ταύτης, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς τεύχη περίπου τρισχίλια.

β' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΓΥΠΤΟΥ.

(ἐν τῷ τέρμει τοῦ Ἑγύπτου)

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἄλυσιν ἤγειρε τῷ 1453 (858) ὁ Κατακτητὴς τὸ ἐν Ἑγύπτῳ τέμενος, καὶ παρ' αὐτὸ βιβλιοθήκην.

γ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τέρμει)

Πρῶτος ἱδρυτὴς τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἀναγράφεται Μωάμεθ ὁ Β' περὶ τὸ 1454 (859)· δεύτερος Σουλεϊμάν Β' ὁ Νομοθέτης περὶ τὸ 1560 (969)· τρίτος ὁ Μαχμεδὶ Α' τῷ 1739 (1152).

Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ διατηρεῖτο Κουράνιον, γεγραμμένον διὰ χειρὸς τοῦ ΧΑΛΙΦΟΥ ΟΣΜΑΝ (ἐγ. 24—35).

Υπῆρχεν ἐνταῦθα καὶ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ (Ἀπλούσιος) «Περὶ κωνικῶν τομῶν», χειρόγραφον ἀραβικὸν κατὰ μετάφρασιν τοῦ Ἀχμετ-βίνι-Μουσα-ἐλ-Χακματὴ καὶ τοῦ Σαδὶτ-βίνι-Κορρά.

Ὁ δ' ἀριθμὸς τῶν ἐν αὐτῇ χειρογράφων ἀνῆρχετο εἰς 4864 τῷ ἔτει 1881.

δ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΦΑΤΙΚ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τέρμει)

Εἰς τὸ διὰ τοῦ ἀρχιεπίσκοπος Χριστοδούλου ἀνεγεροθὲν τοῦτο τέμενος τῷ 1470 (875), διέταξε Μωάμεθ ὁ Β' ἕνα προσκρηθῆ καὶ βιβλιοθήκη.

Καταστραφεῖσα δ' ὑπὸ σεισμῷ ἀνεπίσθη πάλιν ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ὑπὸ Μουσταφᾶ Γ' τῷ 1771 (1185).

Ἐκεῖ ἐσώζετο χειρόγραφον ἐν τουρκικῇ μεταφράσει τῶν ὑπὸ τοῦ περιφήμου γάλλου ἀστρονόμου ΚΑΣΣΙΝΗ «Στοιχείων ἀστρονομίας»¹.

1. Ἐξεδόθη γάλλ. ἐν Παρίσι τοῖς 1740. 4ον.

Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν αὐτέθι χειρογράφων ἀνῆρχετο τῷ 1881 εἰς 4885.

β'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΒΑΓΕΖΗΤ Β'.

ε' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΕΒΑΕΒΙΧΑΝΕ.

(ἐν τῷ τεκῆ Πέραν)

Ἀναφέρεται μὲν ἡ πρώτη αὐτῆς ἴδρυσις εἰς τὸ ἔτος 1492 (897). Ἐπλουτίσθη δὲ δι' ἀπεριόριστος τοῦ περιβοήτου Μεχμέτ Χαϊδ Χαλιτ Ἐφένδῃ τῷ 1819 (1234), περιέχουσα 366 χειρόγραφα¹.

ς' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΒΟΥΑΡΟΥΜ.

(παρὰ τὸ Λαλελί)

Τὴν βιβλιοθήκην ταύτην ἴδρυσε τῷ 1501 (907) ὁ μέγας βεζίρης Μεσίχ Ἀλή Πασάς, ὁ καὶ τὸ τέμενος τοῦτο ἀνακαίνισας, ὅπερ πρότερον μονὴ τοῦ Μυρελαίου ἐπωνομαζέτο².

Χειρόγραφα δ' ἐν αὐτῇ 157 ἐσώζοντο τῷ 1881.

ζ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΒΑΓΕΖΗΤ Β'.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τέρμει)

Εἰ καὶ συνέστη τῷ 1505 (911), ὅπου τὸ τέμενος τοῦτο ἐστεγάσθη, ἀλλ' ὅμως συνεπληρώθη τὰ μέγιστα ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ὑπὸ τε τοῦ σέχ-οῦλ-ισλάμ Βελή-εδδὲν Ἐφένδῃ τῷ 1767 (1181) καὶ ὑπὸ τοῦ πατρῷ-ζουτος υἱοῦ αὐτοῦ περὶ τὸ 1773 (1187).

Περιείχε δὲ τῷ 1881 χειρόγραφα 3244.

1. HAJI KEHALFA. Lexicon bibliographicum et encyclopaedicum, ed. G. Pluegel (ἐν Λειψία 1885—58. 7 Τόμ. φέλλ.) Τόμ. Ζ' σ. 528.

2. Α. ΠΑΣΠΑΤΗ. Βυζαντινὰ μελέται, σ. 334.

Γ'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΕΛΗΜ Α'.

η' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΑΓΑ.

(ἐν τῇ σχολείῳ (μεδρσε) Σεβιλῆ)

Συστάσα ὑπὸ τοῦ Κασίμ-πασα Μουσταφᾶ ἀγᾶ περί τὸ 1519 (925),
περιεῖχε τῷ 1881 τὸ ὄλον 397 χειρόγραφα.

θ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΕΛΗΜ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέστη τῷ 1520 (926).

Δ'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΟΥΛΕΙΜΑΝ Β'.

ι' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΑΛΑΤΙΟΥ.

(ἐν τῇ Σαράι-Βουρναῦ)

Ἰδρύθη ὑπὸ Σουλτάνου Σουλεϊμάν τοῦ Μεγαλοσπεροῦς τῷ 1526
(8ρα ἀρ. α').

ια' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΙΑΧΙΑ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῷ μεδρσε αὐτοῦ)

Τὴν μὲν βιβλιοθήκην ταύτην συνέστησεν ὁ Γιαχιᾶ Τσεφὴκ Ἐφέν-
δης περί τὸ 1538 (945).

Τὰ δ' ἐν αὐτῇ χειρόγραφα ἀνήρχοντο κατὰ τὸ 1881 εἰς 471
τὸν ἀριθμὸν.

ιβ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ

ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΟΥΛΕΙΜΑΝ.

(ἐν τῷ τεμένει αὐτοῦ)

Ὁ ἔνδοξος οὗτος μονάρχης ἀνήγειρε τῷ 1557 (964) ἔπει τὴν βι-
βλιοθήκην ταύτην, ἀξήθεισαν τῷ 1620 (1030) ἐκ δωρεῶν τοῦ Σουλ-

τάνου Ὁσμάν Β'. Ἀνακαινισθεῖσα δ' ἀκολούθως τῷ 1746 (1159)
ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ τοῦ Α' ἐπλουτίσθη (δίως δι' ἀπριωριμάτων
τοῦ μεγάλου βεζίρου Βαχῆρ Μουσταφᾶ Πασᾶ τῷ 1754 (1168).

Ἐν ᾧ δ' ἐπὶ Toderini, ἦτοι πρὸ ἑνὸς αἰῶνος, περιεῖχε διαχιλίους
περίπου τόμους, τῷ 1881 ἠριθμήθησαν μόνον 1535 χειρόγραφα.

Ἵσως δ' ἐν αὐτοῖς ἐνυπάρχει καὶ ἡ κατὰ διαταγὴν τοῦ Σουλτάνου
Σουλεϊμάν γενομένη ἀραβιστὶ μετὰφρασις τῶν «Ἵπομνημάτων» ΙΟΥ-
ΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ 1.

ιγ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν περί τὸ 1560 (8ρα ἀρ. γ').

Ε'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΕΛΗΜ Β'.

ιδ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΕΧΙΑ ΜΕΧΜΕΤ ΠΑΣΑ.

(ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἐγιοῦπ)

Ὁ μέγας βεζίρης Σόκολης Μεχμέτ Πασᾶς ἀνήγειρε τὴν βιβλιοθή-
κην ταύτην τῷ 1571 (979).

Περιεῖχε δὲ τῷ 1881 χειρόγραφα 1768.

ς'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΟΥΡΑΤ Γ'.

ιε' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΦΙΝΤΙΚΑΗ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει)

Ὁ καζιασκέρης τῆς Ἀνατολῆς Μεχμέτ Ἐφένδης συνέστησε τὴν βι-
βλιοθήκην ταύτην περί τὸ 1580 (988).

Περιεῖχε δὲ κατὰ τὸ 1881 ἔτος 561 χειρόγραφα.

ις' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΗΑΗΤΖ ΑΛΗ ΠΑΣΑ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ μεδραῶ τοῦ τεμένους Τορχανί)

Ἰπὸ τοῦ περιφήμου ναυάρχου Οὐλοῦτζ Ἀλή Πασᾶ συνέστη ἡ ἐν λόγῳ βιβλιοθήκη τῷ 1580 (988).

Τὰ δ' ἐν αὐτῇ χειρόγραφα ἦσαν πρότερον 1 μὲν 752, τῷ δὲ 1881 ἔτει 110 τὸν ἀριθμὸν.

ιζ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΠΤΟΥΛΛΑΧ ΑΓΑ.

(παρὰ τὸ Καθὴ Τσερμέ)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἀνηγγέρθη ὑπὸ τοῦ Τσελεμιπῆ Ἀπτούλλαχ ἀγᾶ περὶ τὸ 1589 (997).

Εὐρίσκοντο δ' ἐν αὐτῇ τῷ 1881 χειρόγραφα 896.

ιη' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΛΧΑΤΖ ΜΕΧΜΕΤ ΑΓΑ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει κατὰ τὸν Τσαρσαμπᾶ)

Συνέστη μὲν τῷ 1591 (999) ὑπὸ τοῦ κιζλάραγα Μεχμέτ ἀγᾶ. Περιεῖχε δὲ τῷ 1881 χειρόγραφα 210.

Ζ'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΕΧΜΕΤ Γ'.

ιθ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΕΒΑΕΒΙΧΑΝΕ.

(παρὰ τῷ Γενῆ Καπού)

Ὁ Μαχμὺτζ Μεχμέτ Ἐφένδης συνέστησε τῷ 1597 (1006) τὴν βιβλιοθήκην ταύτην, ἣτις περιεῖχε τῷ 1881 χειρόγραφα 165.

Η'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΧΜΕΤ Α'.

κ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΧΜΕΤ ΠΑΣΑ.

Ὁ Χαφίτζ Ἀχμέτ Πασᾶς, διοικητὴς τῆς Βουλίας καὶ ἀρχιναύαρχ-

χος, ἔδρασε περὶ τὸ 1607 (1016) τὴν παρούσαν βιβλιοθήκην, περιέχουσαν 312 χειρόγραφα 1.

κα' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΝΗ ΤΖΑΜΙΟΥ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει παρὰ τὴν γέφυραν πρὸς τὸ Βαγτὸ Καπού)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἰδρύθη τῷ 1615 (1024) ὑπὸ τῆς Σουλτάνης Μάχ-ι-Παϊνέρ, συζύγου Ἀχμέτ τοῦ Α'.

Ἀνεκαινώθη δὲ τῷ 1683 (1095) ὑπὸ τῆς Σουλτάνης Τερχάν Χα-τιτζέ, μητρὸς Μεχμέτ τοῦ Δ'.

Συμπληρώθη δὲ τέλος πάντων ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἀχμέτ τοῦ Γ' τῷ 1724 (1137), καὶ περιεῖχε τῷ 1881 χειρόγραφα 1535.

κβ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΧΜΕΤ Α'.

(παρὰ τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει κατὰ τὸ Ἰνποδρόμιον)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἀνεγερθεῖσα τῷ 1616 (1026) ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἀχμέτ τοῦ Α' περιεῖχε τῷ 1881 χειρόγραφα 1373.

Θ'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΟΣΜΑΝ Β'.

κγ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΙΜΑΝΙΕ.

Ἰδρύθη ὑπὸ Σουλτάνου Ὄσμάν Β' τῷ 1620 (ἔρα ἀρ. 16').

Ι'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΕΧΜΕΤ Δ'.

κδ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΚΙΟΠΡΟΥΑΗ ΜΕΧΜΕΤ ΠΑΣΑ.

(περὶ τὸ Τσαμπερλή Γᾶς)

Ὁ περιώνυμος οὗτος μέγας βεζίρης ἔδρασε τῷ 1661 (1072) τὴν προκειμένην βιβλιοθήκην, εἰς ἣν προσηλώθη περὶ τὸ 1675 (1086) καὶ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ τε Κιοπροουλή Ἀχμέτ Φιτζιλ Πασᾶ καὶ ἄλλων

ἀφιερωτῶν ὥστε ἐν αὐτῇ τῷ 1881 ἦσαν ἀποτεθησκαρισμένῃ 2777 χειρόγραφα.

κε' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΝΗ ΤΖΑΜΙΟΥ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τῆς Σουλτάνης Τερχαν τῷ 1688 (ἔρα ἀρ. κα').

κς' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΧΜΕΤ ΠΑΣΑ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Κιοπρουλή Ἀχμέτ Πασᾶ περὶ τὸ 1675 (ἔρα ἀρ. κδ').

κζ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΠΑΣΑ.

(παρὰ τῷ τεμένει τοῦ Τσόρλουλου Ἀλή Πασᾶ)

Ἰπὸ τοῦ μεγάλου βεζίρου Μουσταφᾶ Πασᾶ Μερζιφουνη συστάσα ἡ βιβλιοθήκη αὕτη κατὰ τὸ 1684 (1095) ἔτος, ἐπέλειε 453 χειρόγραφα κατὰ τὸ 1881.

ΙΑ' ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΟΥΛΕΙΜΑΝ Γ'.

κη' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΔΑΡ-ΟΥΑ-ΜΕΣΝΕΒΗ.

(ἐν τῇ ὁμωνύμῃ τεμένει κατὰ τὸ Μουχλίον)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέστη μὲν τὸ πρῶτον τῷ 1689 (1100), ἐπλουτίσθη δὲ δι' ἀφιερωμάτων τοῦ Σέιχ Μουράδ Ἐφένδη περὶ τὸ 1845 (1262) περιείχε δὲ χειρόγραφα 542 κατὰ τὸ 1881 ἔτος.

ΙΒ' ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΟΥΣΤΑΦΑ Β'.

κθ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΦΕΙΖΟΥΛΛΑΧ ΕΦΕΝΔΗ.

(παρὰ τὸ τεμενος Φατζ)

Ὁ σέιχ-ουλ-ισλάμης Σεϊδ-Φεϊζ-ὀλλάχ Ἐφένδης καθήρτισε τῷ 1700 (1112) τὴν ἐν λόγῳ βιβλιοθήκην, περιλαμβάνουσαν τῷ 1881 χειρόγραφα 2099 τὸν ἀριθμὸν.

λ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΧΟΥΣΕΪΝ ΠΑΣΑ.

(ἐν τῇ ὁμωνύμῃ σχολείῳ (μεδρεσῆ) παρὰ τὸ Σαράτ-χανέ)

Ἐκ τῆς περιφανοῦς οἰκογενείας τῶν Κιοπρουλλέων Ἑλλῶν τὸ γένος ὁ μέγας βεζίρης Ἀμουτζαζαδὲς Χουσεΐν Πασᾶς ἀνέβρυσεν τὴν βιβλιοθήκην κατὰ τὸ 1700 (1112).

Τὰ δὲ αὐτῶν διατηρούμενα χειρόγραφα συναποσούντο εἰς 541 κατὰ τὸ 1881 ἔτος.

ΙΓ' ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΧΜΕΤ Γ'.

λα' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΧΜΕΤ ΠΑΣΑ.

(παρὰ τὸ τεμενος Νούρ-ι-Ὄσμάνις)

Καὶ ὁ μέγας αὐτοῦ βεζίρης Τσόρλουλου Ἀχμέτ Πασᾶς ἀνήγειρε τῷ 1708 (1120) τὴν προκειμένην βιβλιοθήκην, ἣτις κατὰ τὸ 1881 ἠριθμοῖ 450 χειρόγραφα.

λβ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΕΧΝΑ ΑΛΗ ΠΑΣΑ.

(παρὰ τῷ τεμένει Σεχζαδέ)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἔσχε κτίτορα τῷ 1711 (1122) τὸν μέγαν βεζίρην Δαμάτ Ἀλή Πασᾶν, ἀνερχομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν χειρογράφων αὐτῆς τῷ 1881 εἰς 2876.

λγ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῇ ὁμωνύμῃ μασιδίῳ (μεστίζιδ) παρὰ τὸ τεμενος Καλλί Πασᾶ)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέστη τῷ 1714 (1126) ὑπὸ τοῦ βεϊζ-ὀλλ-κίτᾶν (ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν) Ἐλχάτζ Μουσταφᾶ Ἐφένδη. Περιείχε δὲ τῷ 1881 ἔτει 175 χειρόγραφα.

λδ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΦΙΕΡΩΤΩΝ.

(παρὰ τῷ τεμένει Σεχζαδέ)

Ἐσσαρες φίλοι τῶν γραμμάτων ἀναγράφονται οἱ ἰδρυταὶ αὐτῆς περὶ

τὸ 1716 (1128), ἐν αἷς καὶ ὁ Μεχμέτ 'Εφένδης περιεῖχε δὲ τῷ 1881 τὸ 87ον 1039 χειρόγραφα.

λε' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΟΜΕΡ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῷ μεδρεσῇ τοῦ Μολλᾶ Γκιουρανή)

Ὁ ἀρχίατρος (Χειμήπασης) Ὁμέρ 'Εφένδης ἀνήγειρε τῷ 1718 (1130) τὴν παρῶσαν βιβλιοθήκην, ἧς ἠριθμηθήσαν τῷ 1881 χειρόγραφα 147.

λς' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΑΛΑΤΙΟΥ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου 'Αχμέτ Γ' τῷ 1719 (8ρα ἀρ. α').

λζ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΙΒΡΑΧΗΜ ΠΑΣΑ.

(ἀντικρὸ τοῦ τεμένους Σεγζαδῆ)

Ὁ μέγας βεζίρης Δαϊλὲτ Ἰβραχῆμ Πασαζς οὐ μόνον τὴν βιβλιοθήκην ταύτην συνέστησε τῷ 1720 (1132) κατὰ τοὺς χρονολογικοὺς Πίνακας τοῦ Χατζῆ Κάλφα, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀθωμανικὴν τυπογραφίαν εἰσήγαγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ πρῶτον αὐτόθι τυπωθὲν ἀνατολικῶν βιβλίων ἐστὶν ἡ τοῦ ἀραβικοῦ λεξικοῦ τοῦ Τζεβχερῆ (Σιγᾶχ-οὐλ-λου-γὰτ) τουρκικῆ μεταφρασίς τοῦ Βάν-Κουλοῦ τῷ 1728 (1141).

Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ χειρογράφων ἀνέβαινε τῷ 1881 εἰς 1199.

λη' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΕΝΗ ΤΖΑΜΙΟΥ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου 'Αχμέτ Γ' τῷ 1724 (8ρα ἀρ. κ').

λθ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΙΣΜΑΗΛ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει κατὰ τὸ Τσαρσαμπᾶ Παζάρ)

Ὁ σέιχ-οὐλ-ισλάμης Ἰσμαήλ 'Εφένδης ἀνήγειρε τῷ 1724 (1137) τῆς ἐν λόγῳ βιβλιοθήκην, ἐμπερικλείουσαν κατὰ τὸ 1881 ἔτος 762 χειρόγραφα.

ΙΑ' ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΑΧΜΟΥΤ Α'.

μ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΛΠ ΠΑΣΑ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει κατὰ τὸ "Ακ Σαράι)

Παρὰ τοῦ μεγάλου βεζίρου Χειμήζαδε 'Αλή Πασᾶ ἀνιδρύθη ἡ παρῶσα βιβλιοθήκη κατὰ τὸ 1734 (1147) ἔτος. Περιελάμβανε δὲ τῷ 1881 τὸ 87ον 1490 χειρόγραφα.

μα' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΒΕΣΙΡ ΑΓΑ.

(ἐν τῇ συνοικίᾳ Βαβᾶ-Χαϊδάρ κατὰ τὸ 'Εγιοῦπ)

Ἡ παρῶσα βιβλιοθήκη συστάσα ὑπὸ τοῦ περιφήμου κιλῆραγα Χατζῆ Βεσίρ ἀγᾶ τῷ 1734 (1147) ἠριθμεῖ πρότερον μὲν 1 552, κατὰ δὲ τὸ 1881 ἔτος, 219 χειρόγραφα.

μβ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΤΗΦ ΕΦΕΝΔΗ.

(κατὰ τὸ Βερά Μειδάν)

Ὁ τετραδάξης 'Ατηφ 'Εφένδης συγκρέτησε τῷ 1735 (1148) τὴν βιβλιοθήκην ταύτην, ἀριθμοῦσαν τῷ 1881 χειρόγραφα 2756, ἐν ᾧ ἐπὶ Toderini εἶχε μόνον διαχίλια.

Μεταξὺ αὐτῶν διακρίνοντο τάδε: 1. Πεντάτευχος (Τεβράτ), κατὰ μεταφράσιν ἀραβικὴν, ἔτους 1398 (800).—2. ΕΒ-ΟΥΑ ΒΕΚΑ, Κωνσταντινοπολίτου, «Περὶ τῶν ἀλλοιώσεων τοῦ κειμένου τοῦ Εὐαγγελίου».—3. ΧΑΤΖΗ ΙΒΡΑΧΗΜ ΑΓΑ, «Βιβλιογραφία» (ἐξακολουθησὶς τῆς τοῦ χαλκωντέρου Χατζῆ Κάλφα).

μγ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΒΕΣΙΡ ΑΓΑ

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ μεδρεσῇ παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ)

Ὁ ἐπὶ Σουλτάνου Μαχμούτ Α' προμνημονευθεὶς κιλῆραγας Χατζῆ Βεσίρ ἀγᾶς συνέστησατο περὶ τὸ 1735 (1148) καὶ τὴν βιβλιοθήκην ταύτην, ἧς τὰ χειρόγραφα ἀνήρχοντο τῷ 1881 εἰς 1368 τὸν ἀριθμὸν.

μδ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ.

Ἐβρόθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μεχμέτ Α' τῷ 1739 (δρα ἀρ. γ').

με' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΕΧΜΕΤ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ μεθρσεῖ κατὰ τὸν Γαλατῶν)

Ὁ καχαγιᾶ βέης Μεχμέτ Ἐφένδης ἐστὶν ὁ ἔβρωτης περὶ τὸ 1740 (1256) τῆς βιβλιοθήκης ταύτης, ἧς τὰ χειρόγραφα συνεποσούντο κατὰ τὸ 1884 ἔτος εἰς 238.

μς' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΣΟΥΛΕΙΜΑΝΙΕ.

Ἐβρόθη μὲν ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μεχμέτ Α' τῷ 1746 (δρα ἀρ. ιβ'), ἐπλουτίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ μεγάλου βεζίρου Μουσταφᾶ Πασᾶ (αὐτ.).

μζ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΓΑΛΑΤΑ ΣΕΡΑΙΟΥ.

(ἐν Πέραν)

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Σουλτάνου συνέστη καὶ ἡ ἐν λόγῳ βιβλιοθήκη κατὰ τὸ 1753 (1167) ἔτος, περιέχουσα 556 χειρόγραφα ¹.

ΙΕ'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΟΣΜΑΝ Γ'.

μη' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΡ-Ι-ΟΣΜΑΝΙΕ.

(ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει)

Ὁ Σουλτάνος Ὀσμάν Γ' ἀνήγειρε τῷ 1755 (1169) τὴν βιβλιοθήκην ταύτην, ἀριθμοῦσαν τῷ 1881 χειρόγραφα 4382, ἐν ᾧ ἐπὶ Topc-rini εἶχε μόνον 1693.

Ἐνταῦθα διστηροῦντο δύο Κουράνιχ γεγραμμένα διὰ κουρικών χειρακτήρων, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ ΧΑΛΙΦΟΥ ΟΣΜΑΝ (ἐγ. 24—35), τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ ΧΑΛΙΦΟΥ ΑΔΗ (ἐγ. 35—40).

Ἦσαν ἐκεῖ καὶ ἡ τουρκικὴ μετάφρασις τοῦ περιφήμου συγγράμματος

1. Ἀντ. σ. 265.

τοῦ Ι. ΚΑΣΣΙΝΗ «Ἀστρονομικὸν πίνακα τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης, τῶν πλανητῶν, τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν δορυφόρων I».

Ἐπίσης καὶ τὸ Ψαλτήριον τοῦ Δαβὶδ (Ζεδούρ), κατὰ μετάφρασιν ἀραβικὴν, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ὡσαύτως ἀραβιστὶ ἐπὶ μαρδράνης εἰς 8ον.

Ις'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΟΥΣΤΑΦΑ Γ'.

μθ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΕΧΜΕΤ ΡΑΓΗ ΠΑΣΑ.

(παρὰ τῷ ὁμωνύμῳ τεμένει κατὰ τὴν Κόσκων)

Τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδόξου τούτου μεγάλου βεζίρου ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὸν ἔπαινον, ἐν ἑπλεξεν ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ χρονογράφος Βασίης, ἐνθα ὁ Ραγίη πασᾶς κρίνεται ἐφάμιλλος ὡς ποιητῆς μὲν τοῦ Ἴβν-Νεφάς, ὡς ἐπιστολογράφος δὲ τοῦ Νεργικτῆ, ὡς ἱστορικός δὲ τοῦ Βεϊσῆ. Οὐ μόνον δὲ σὺν ἄλλοις πολλοῖς συνέγραψε καὶ τὸ ἀριστοτέργημα αὐτοῦ «Ἡ κιβώτις τῶν ἐπιστημῶν» (Σεφιέ-ι-Ραγίη), ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ξένων πολυπραγμονῶν ἐνετείλατο τὴν μετάφρασιν τῆς «Περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς φιλοσοφίας τοῦ Νεότωνος» πραγματείας τοῦ Βολταίρου, καθὰ διηγεῖται μετ' ἐπαίνων Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις ².

Ἡ βιβλιοθήκη αὐτοῦ, ἧτις ἀπηρτίσθη τῷ 1762 (1176), περιεῖχε τῷ 1786 χειρόγραφα 1173, διαιρούμενα ὡς ἐφεξῆς: Α' Ἑρμηνευτικά 76.—Β' Βάσεις τῶν ἀποκαλύψεων 10.—Γ' Ἀποκαλύψεις ἐν τῇ κρήξει 126.—Δ' Θεολογικά 115.—Ε' Συγγράμματα περὶ τῶν βάσεων τῆς δικονομίας 74.—Ζ' Ἐπίσης περὶ τῶν γνώσεων τῶν νόμων 156.—Ζ' Ἐπίσης περὶ τῶν τόπων τῆς ρητορικῆς καὶ τῆς εὐγλωττίας 48.—Η' Γράμματα 91.—Θ' Γλωσσάρια καὶ Λεξικά 45.—Ι' Φιλοσοφικά, λογικά, ἀστρονομικά, γεωμετρικά, ἀλγεβρικά 111.—ΙΑ' Ἀσκητικά 49.—ΙΒ' Ἱατρικά 22.—ΙΓ' Ἱστορικά καὶ ὀδοιπορικά 79.—ΙΔ' Φιλολογικά 146.—ΙΕ'. Περὶ τῶν προσόντων τοῦ Θεοῦ 25.

1. Ἐξεδόθη γαλλ. ἐν Παρισίοις 1740. 4ον.

2. ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ. Περὶ τῆς ἀεστώσεως καταστάσεως τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους. ἐν Κερκόρα 1790. 8ον.

Ἐπιπέρας ἡμέρας ὁ ἀριθμὸς τῶν χειρογράφων, συμπροσμενῶν εἰς 1788 κατὰ τὸ 1881.

Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ ὑπῆρχον, σὺν τοῖς ἄλλοις, α) ἡ ἀραβικὴ μετάφρασις τῶν ἱατρικῶν συγγραμμάτων τοῦ διασήμεου ἄγγλου ἱατροῦ ΘΩΜΑ ΣΥΛΕΝΚΑΜ 1.—β) ἡ τουρκικὴ μετάφρασις τῆς τοῦ περιφήμου ὀλλανδοῦ ἱατροῦ, ΕΡΜΑΝΝΟΥ ΒΟΕΡΧΑΑΒΟΥ, συγγραφῆς «Ἀφορισμοὶ περὶ διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν νόσων» 2.

Παραπλεύρως τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἀνηγέρθη τῷ 1762 (1176) ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου ἀνδρός τὸ φεράνιμον μασγίδιον (Κιταπχανέ μεστζιδῆ).

ν' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΔΑΔΕΛΗ.

(ἐν τῷ ὀμωνύμῳ τεμένει)

Ἰπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουσταφᾶ Γ' συνεστήθη τῷ 1763 (1177) ἡ ἐν λόγῳ βιβλιοθήκη, κεκτημένη τῷ 1881 ἀριθμὸν χειρογράφων 3683.

να' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΑΛΑΤΙΟΥ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Σουλτάνου τῷ 1767 (ἔρα ἀρ. α').

νβ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΒΑΓΕΖΗΤ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ σέτζ-ὀλ-ισλάμη Βελή-εδδίν Ἐφένδη τῷ 1767, καὶ ἐπλουτίσθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ περὶ τὸ 1778 (ἔρα ἀρ. ζ').

νγ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΦΑΤΙΧ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μουσταφᾶ Γ' τῷ 1771 (ἔρα ἀρ. δ').

νδ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΒΕΛΗ-ΕΔΔΙΝ-ΕΦΕΝΔΗ.

(παρὰ τὸ τέμενος Φατῆχ)

Ὁ σοφὸς οὗτος σέτζ-ὀλ-ισλάμη φαίνεται εὖ μόνον ἀφιερώσας πολλὰ χειρόγραφα εἰς τὴν τοῦ τεμένους Βαγεζήτ βιβλιοθήκην, ἀλλὰ

1. Ἐξέδοθη λατιν. ἐν Λονδίνῳ, 1784, φύλλ.

2. Ἐξέδοθη λατιν. ἐν Λουδοβίγῳ-Βασιλείῳ, 1709, φύλλ.

καὶ ἰδίαν ἀπαρτίσας τῷ 1772 (1186), τὴν προκειμένην, ἐν ᾗ ἦσαν ἀποτεθησαυρισμένα, τῷ 1881, χειρόγραφα τῶν ἀριθμῶν 2141.

ΙΖ' ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΠΤΟΥΑ ΧΑΜΗΤ Α'.

νε' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΟΥΡΑΔ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῷ Χανικάχ-ι-Ναξίδεντ κατὰ τὸν Γουρσομπάν)

Ἦ ἐν λόγῳ βιβλιοθήκῃ ἱδρυθεῖσα περὶ τὸ 1777 (1191) ὑπὸ τοῦ καζιανέρου τῆς Ρουμέλης Δαματζαδὲ Μεχμέτ Μουράδ Ἐφένδη εἶχε τῷ 1881 χειρόγραφα 1268.

νς' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΕΑΡΕΣΕ ΧΑΜΗΑΙΕ.

(ἐν τῷ ὀμωνύμῳ μεδρῶ κατὰ τὸ Παγτσὸ Καπουσοῦ)

Τῆς βιβλιοθήκης ταύτης, ἱδρυθείσης τῷ 1780 (1194), ἐξέδοθη πρό τινα ἡμερῶν ὁ κατάλογος, μερίμνη τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὑπὸ τοῦ Σελήμ Σαβίτ Ἐφένδη, ἐπόπτου τῶν σχολείων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως (ρόντιέ).

Κατὰ τὸν κατάλογον τούτου, τὰ ἐν αὐτῇ χειρόγραφα ἀνέρχονται εἰς 1582, ὑποδιαιρούμενα εἰς τὰς ἐπομένας 27 κλάσεις:

Α' Κουράντα (μεσαζ(φ-ὀλ)-σεριφά)	13
Β' Τὰ θεόπνευστα (σεμαβιέ)	2
Γ' Τὰ περὶ ὁρθῆς ἀναγνώσεως (κηραιέ)	14
Δ' Τὰ ἐρμηνευτικὰ (σεφσίρ)	170
Ε' Τὰ τῶν λογίων (χαδτιε)	216
ς' Τὰ τῆς δικονομίας (οὔσουλ-ὀλ-φιχ)	84
Ζ' Τὰ νομικὰ (φικχ)	146
Η' Τὰ τῶν νομοδιδασκαλῶν (φεταβή)	84
Θ' Τὰ περὶ κληρονομιῶν (φεραίξ)	6
Ι' Τὰ περὶ μυστηρίων (τεσαδδούφ) καὶ ἠθολογίας (ἀγλάν)	98
ΙΑ' Τὰ περὶ πίστεως (ἀκαϊδ) καὶ θεολογίας (κελλάν)	74
ΙΒ' Τὰ φιλοσοφικὰ (χιουμέτ)	18

820

Μεταφορὰ τῶν ἑπισθῶν	820
Π' Τὰ περὶ λογικῆς (μαντικ)	20
ΙΑ' Τὰ ἀστρολογικὰ (νουτζούμ) καὶ ἀλχημικὰ (τζεφέρ)	39
ΙΕ' Τὰ ἀστρονομικὰ (χιέτ)	8
Ιζ' Τὰ γεωμετρικὰ (χενδεσέ) καὶ ἀριθμητικὰ (χισάπ)	17
ΙΖ' Τὰ ἱστορικὰ (τεβαρίχ) καὶ ὀδοιπορικὰ (σέτ)	124
ΙΗ' Τὰ ἰατρικὰ (τίθ)	37
ΙΘ' Τὰ φιλολογικὰ (έδεδιάν)	174
Κ' Τὰ ρητορικὰ (μααν)	40
ΚΑ' Τὰ περὶ ὀρθοσπειρίας (βεγιάν) καὶ ὕφους (έδζέθ)	15
ΚΒ' Τὰ συντακτικὰ (νάχου)	67
ΚΓ' Τὰ γραμματικὰ (σάρφ)	20
ΚΔ' Τὰ γλωσσάρια (λουγάτ)	84
ΚΕ' Διάφοροι συλλογαὶ (μετζμουαί μουτενεδι)	32
Κς' Τὰ ἔξωθεν εἰσαχθέντα (χαριτζέν βάζ ὀλουνάν)	6
ΚΖ' Τὰ ἔγγραφα (μουρακαάν)	79
	<hr/> 1582

Κατὰ τὸν κατάλογον τοῦτον, ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Χαμιδιέ διατηροῦνται δύο Κουράνια, γεγραμμένα διὰ κουφικῶν χαρακτῆρων ἐπὶ μεμβράνης, τὸ μὲν διὰ χειρὸς τοῦ ΧΑΛΙΦΟΥ ΟΣΜΑΝ, τὸ δὲ διὰ χειρὸς τοῦ ΧΑΛΙΦΟΥ ΑΛΗ.

Σώζεται ἐπίσης ἐν αὐτῇ ἓν Κουράνιον διὰ κουφικῶν χαρακτῆρων, ἰδιόγραφον τοῦ Χασάν Βασρᾶ, ἀποθανόντος τῷ 728 (110).

Αὐτοὶ ὑπάρχουσι καὶ τὰδε τὰ ἀραβικὰ χειρόγραφα: 1. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ('Αριστό), τὰ ὀκτώ (:) βιβλία (σεμανιέ), ἐκ μεταφράσεως Ἑσάτ-βέι-Ἄλῃ.—2. ΕΥΚΛΕΙΔΟΥΣ (Οὐκλιδες), Στοιχεῖα γέωμετρίας καὶ ἀριθμητικῆς, Ἑρμηνεῖαι ὑπὸ τοῦ διασήμου μαθηματικοῦ Νάσρ-έδδίν-ι-Τουσή, ἀκμάσαντος περὶ τὸ 1250 (648).—3. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ (Βατλμιάς), «Τετραβιβλος σύνταξις μαθηματικῆ», μεταφρ. Σουλεϊμάν-ὀλ-Ριαζή.—4. Σχόλια εἰς ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΝ ὑπὸ τοῦ Νιζάμ-έδδίν-ὀλ-ῤακῆ.

'Αλλ' ὁμοίως σὺδδελῶς ἠδυνήθημεν ἵνα ἀνεύρωμεν ἐν τῷ καταλόγῳ καὶ τρία ἄλλα ἀραβικὰ χειρόγραφα, ὑπὸ τοῦ Toderini μνημονευόμενα, ὡς πρὸ ἐνὸς αἰῶνος ὑπάρχοντα ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Χαμιδιέ, τὸ μὲν ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ «Τρίτον (:) μαθημα» (ταλμ-ὀλ-σαλς), καθ' ἑρ-

μηνείαν Φαζίλ-ὀλ-Γιαντζεζή (:), τὸ δὲ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ «Μεγάλῃ σύνταξις τῆς ἀστρονομίας», καθ' ἑρμηνείαν Ἴβν-Ἐβού-Τζαφέρ, τὸ δὲ ΔΙΟΦΑΝΤΙΟΥ ('Απλούσιος), «Περὶ τῶν γραμμικῶν τομῶν», ἕτερον, φαίνεται, ἢ τὸ γνωστὸν «Περὶ κωνικῶν τομῶν» τοῦ αὐτοῦ μαθηματικοῦ.

νζ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΙΣΜΑΗΛ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῇ μεδρσεδ Χαμιδιέ κατὰ τὸ Βαγτσέ Καπουσσὺ)

'Ἐν τέλει τοῦ προειρημένου καταλόγου συνεξεδέθη καὶ ὁ τῆς βιβλιοθήκης ταύτης, συγκροτηθείσης μὲν τῷ 1785 (1199) ὑπὸ τοῦ Λαλιᾶ Ἰσμαήλ Ἐφένδη, περιεχομένης δὲ κατὰ τὸ 1883 ἔτος 764 χειρόγραφα.

ιη'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΕΛΗΜ Γ'.

νη' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΣΟΥΛΤΑΝΗΣ ΜΙΧΡ-Ι-ΣΑΧ.

(ἐν τῇ ἑμωνόμῳ μακσωλείῳ (τουρβέ) τοῦ τεμένου Ἐγιάου)

'Ἡ Σουλτάνα Μίχρ-ι-Σάχ, μήτηρ τοῦ Σουλτάνου Σελήμ Γ', συνέστησε τῷ 1795 (1210) τὴν βιβλιοθήκην ταύτην, ἧς τὰ χειρόγραφα ἦσαν τῷ 1881 τὸν ἀριθμὸν 287.

νθ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΣΙΡ ΕΦΕΝΔΗ.

(κατὰ τὸ Βαγτσέ Καπουσσὺ)

'Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη τοῦ σείχ-ὀλ-Ισλάμη Μουσταφᾶ Ἀσῆρ Ἐφένδη ἰδρυθεῖσα τῷ 1799 (1214) περιεῖχε τῷ 1881 χειρόγραφα 2159.

ιο'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΜΑΧΜΟΥΤ Β'.

ξ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΕΒΑΕΒΙΧΑΝΕ.

'Ἰδρῦθη ὑπὸ τοῦ Χαλέτ Ἐφένδη τῷ 1819 (ἔρα ἀρ. ε').

Κ'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΠΤΟΥΑ ΜΕΤΖΙΤ.

ξα' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΧΟΣΡΕΒ ΠΑΣΑ.

(ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἐγιοῦπ)

ὑπὸ τοῦ μεγάλου βεζίρου Τοπάλ Χοσρέβ Πασᾶ συγκροτηθεῖσα περὶ τὸ 1844 (1260) ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέκλιτο κατὰ τὸ 1881 ἐκ 483 χειρογράφων.

ξβ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΔΑΡ-ΟΥΑ-ΜΕΣΝΕΒΗ.

Ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ σείχ Μουράτ Ἐφένδη περὶ τὸ 1845 (ἔρκ ἀρ. κη').

ξγ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΠΕΡΤΕΒ ΠΑΣΑ.

(κατὰ τὸ Σιούταρι)

Ὁ πολὺς ἐπὶ τῆ πολιτικῇ ἐξουσίᾳ καὶ καλῆς οὐραγίας ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν Περτέβ Πασᾶς ἱδρύσας τὴν βιβλιοθήκην ταύτην περὶ τὸ 1847 (1268).

ξδ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΕΣΛΑ ΕΦΕΝΔΗ.

(ἐν τῇ συνοικίᾳ Κερὲ Πατάν)

Ὁ καζιάσκέρης τῆς Ρούμελης καὶ ιστοριογράφος (βακᾶ-νιέις) Ἐσλά Ἐφένδης ἀνήγειρε τῷ 1851 (1268) τὴν προκειμένην βιβλιοθήκην, ἀριθμοῦσαν κατὰ τὸ 1881 μέχρι τοῦ ποσού τῶν 8858 χειρογράφων.

ξε' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ.

(περὶ τὸ Τσαμπερλή Τάς)

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ διδασκαλεῖου (Δάρ-ούλ-μουαλιμίν) συστάσα περὶ τὸ 1855 (1272) περιεῖχε τῷ 1881 τὸ ἕλυν 260 χειρογράφα.

ΚΑ'. ΕΠΙ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΠΤΟΥΑ ΑΖΙΖ.

ξς' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕ ΣΟΥΛΤΑΝΗΣ.

(ἐν τῷ ἑμιανύμυρ τεμένει κατὰ τὸ Ἄκ Σαρά)

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἱδρυθεῖσα περὶ τὸ 1870 (1287) περιελάμβανε 500 χειρογράφα κατὰ τὸ 1881.

ΚΒ'. ΑΓΝΩΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ.

ξζ' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΤΑΦΑ ΕΦΕΝΔΗ.

(κατὰ τὸ Ἰσραμπα Παζάρι)

Ἡ δὲ τοῦ προεσαείως καζιάσκέρη Μουσταφᾶ Ἐφένδη βιβλιοθήκη περιελάμβανε κατὰ τὸ 1881 ἐκτός τῶν 194 χειρογράφα.

ξη' ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΣΑΛΙΚΕ ΧΑΝΟΥΜ.

(ἐν τῇ συνοικίᾳ Νεσίχ Ἀλή Πασᾶ)

Τὸ ἀνελεὲς τοῦτο σκιαγράφημα ἐπιστέρει χαριέντως ἡ βιβλιοθήκη τῆς φιλοβίβλου ταύτης γυναικός, ἀνερχομένη κατὰ τὸ 1881 εἰς 273 χειρογράφα. Ἐντεῦθεν κατὰθῆλον γίναται, ὅτι καὶ ὀθωμανίδες, οὐ μόνον εἰς τὴν ποιησιν 1 καὶ τοὺς λοιποὺς τῆς φιλολογίας κλάδους κατεγίνοντο, ἀλλὰ καὶ βιβλιοθήκας ἱδρυσον ἀλλοχού τε καὶ ἐν μέσῃ τῇ Πρωτευούσῃ, ὅπως ἀπὸ τῆς ἐστίας ταύτης τὰ φῶτα τῶν γραμμάτων εἰς τὰς ἐσχάτας τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας διαχέωνται.

"Ἐγγραφον ἐν Νεοχωρίῳ τῇ 1/18 Δεκεμβρίου 1888."

Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ

1. HAMMER. Geschichte der osmanischen Dichtkunst. (ἡ Πέστη 1820—81. 6 Τόμ. 4ον), ἐνθα 2200 ποιηταὶ καὶ ποιήτρια ἀναγράφονται.

Z.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ.

I

Φίλε Α. Παλαιολόγε,

Ἡ αἴτησις ὑμῶν, ὅπως γράψω κἀτι περὶ γυναικὸς διὰ τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς, μὲ ἔθηκε, τῇ ἀληθείᾳ, εἰς λίαν ἀπορον θέσιν, τὸν δὲ δυστυχῆ κλάμαόν μου εἰς διαρκῆ βάσανον. Νὰ γράψω περὶ γυναικός! . . . τοῦ ὄντος δηλαδὴ ἐκείνου ὑπερπαράδοξόν ἐστὶ συναρμολόγημα δυνάμεως καὶ ἀδυναμίας, ὑποταγῆς καὶ ἀποστασίας, ἀρσιώσεως, μίσους καὶ ἔρωτος τοῦ κρύπτοντος ψυχῆν εὐγενῶν αἰσθημάτων ἢ καταχθονίων βολισσῶν, καρδίαν πλήρη θάρρους ἢ ἀλόγων τρόμων καὶ φεισιδαιμονιῶν τοῦ περιφρονούντος σήμερον τοὺς μεγαλειτέρους κινδύνους, τὴν αὐρίον δὲ λιποθυμῶντος ἐκ τῆς συναρέας πύλλου! . . .

Ὅντως μυστηριώδης ὑπαρξίς ἡ γυνή! . . . καὶ ὅμως ἡ μεγάλη ἐστὶ μηχανὴ ἢ κινῶσα τὰ πάντα, ὁ ἀξίων, περὶ τὸν ὅποιον στρέφεται ὁ κόσμος, πλούσιοι καὶ πένητες, ἰσχυροὶ καὶ ἀδύνατοι, νοσήμονες καὶ κοῦφοι! ἡ ζωὴ ἢ διδοῦσα ἡμῖν τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον ὁ τρικυμιώδης πόντος ὁρατῶν διὰ τῶν θυελλῶν αὐτοῦ τὸ εὐθραυστον τῆς ζωῆς σκάφος, ἀλλὰ καὶ ὁ λιμὴν εἰς ὃν αὐτὸ προσορμιζομεν ζητούντες γαλήνην καὶ ἀνάπαυλαν, ἀνακούφισιν τῶν πόνων καὶ τοῦ καμάτου. Ἡ γυνὴ ἐστὶ τέλος τὸ ὃν ἐκείνο εἰς ὃ ὤριστα νὰ ἀριστῶμεν τὸ ὄλον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ὡς εὐφυῶς πάνυ ἐκφράζεται ὁ Α. de la Tachencir.

Dans son enfance elle interesse,
On doit l'aimer dans son printemps,
La soutenir dans sa vieillesse,
La respecter dans tous les temps.

Καὶ νῦν, φίλε Παλαιολόγε, ἀφοῦ ἀπαξ ἤτησας νὰ γράψω κἀτι, μὴ ἀπαίτει σοβαρὸν τι ἢ σπουδαῖον. Πρὸ τοῦ κολοσσοῦ τοῦ ἐμοῦ θέματος θαρβούνται αἱ ἰσχυαὶ δυνάμεις μου. Καὶ θάων ἴσως ὁλὸν περιπέσω εἰς ἀντιρήσεις συνεχεῖς, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ τορῶς τὸ θῆλυ ἐλέγξαντες, εἰς τὰς ἀβάρας αὐτοῦ ἀγκάλας μετ' οὐ πολλὴ ἐθεσθῆσαν ἐκλιπαροῦντες ἐν δάκρυσι μετανοίας τὸν ἔρωτα καὶ τὴν εὐτυχίαν. Συγχώρει ὅθεν καὶ οὐ τὴν μεταβατικότητά τῶν ἰδεῶν μου καὶ τὴν ἐπιπολαιότητα τῆς ἀναγώγου γραφίδος μου καὶ ἄφες μᾶλλον νὰ γράψω ἀτημελήτως καὶ . . . φύρδην μίγδην, ὡς ἤθελον εἰπεῖ οἱ τῶν καθ' ἡμῶς χρόνων λογιώτατοι, ἔτι περὶ ὀρισμοῦ τῆς γυναικὸς ἐνθυμούμι καὶ γνωρίζω, εἶδον, ἀνέγνωσα ἢ ἔστω ἐδιδάχθην ἐκ πείρας.

Ἀλλὰ πρῶτον πάντων, καλὴ μου ἀναγνώστριά, μὴ νόμιζε ὅτι, ὡς οἱ πλείστοι τῶν μισογυνῶν, καὶ ἐγὼ κατὰ τὴν εὐφυᾶ ἔκφρασιν Γάλλου, οὐ τὸ ὄνομα διαφεύγει μου τὴν μνήμην,

Je hais ce sexe en gros—je l'aime en détail

διότι σύμφωνῶ μᾶλλον μετὰ τοῦ Μαλέρδου, ὅστις εἶπεν ὅτι δύο ὠραία πράγματα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ: αἱ γυναῖκες καὶ τὰ βόδια καὶ δύο κακά: αἱ γυναῖκες καὶ τὰ πεπόνια, ὅθεν κατὰ τὸν εὐγενῆ τοῦτον ἀναμορφωτὴν καὶ δημιουργὸν τῆς γαλλικῆς ποιήσεως καὶ γλώσσης αἱ γυνὴ εἶναι πρᾶγμα καλὸν καὶ ὠραῖον.

— Ἐπιτραπήτω μοι μικρὰ παρένθεσις.—Ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ Μαλέρδου ὁρμώμενος φαίνεται καὶ ὁ Helvétius, ἔδωκε τὸν εὐρέστατον ἐκείνον ὄρισμόν, «γυνὴ ἐστὶ τράπεζα πολυτελής, ἣν διαφόρως βλέπομεν πρὸ ἢ μετὰ τὴν εὐωχίαν».

Ἀλλὰ καιρὸς ἴνα ἔλθωμεν εἰς τὸ θέμα μας.

II

Ἡ γυνὴ ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν ὄλων τῶν σοφῶν καὶ ὄλας τὰς ἐποχάς. Αἱ ἐπ' αὐτῆς κρίσεις καὶ τὰ σχόλια τῶν εἶναι τόσῳ ποικίλαι ὅσον καὶ τὰ ἐπὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς.

Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν τί λέγουσιν οἱ σοφοὶ φυσιολόγοι καὶ πῶς ὤρισαν αὐτήν, ἴνα μὴ προβαίνωμεν ἡμεῖς μὲν ὑποθέτοντες, οἱ δὲ ἀναγνώσταί μας ἀποροῦντες.

Ὁ σοφὸς Σολομὼν ἰδοὺ τίνας ἐπὶ τῆς γυναικὸς ἐκφέρει γνώμας :

— « Ἡ γυνὴ εἶναι πικροτέρα τοῦ θανάτου. »

— « Ἄνδρα ἓνα μεταξύ χιλίων εὐρον ἀγαθόν· γυναῖκα ἕως μίαν μεταξύ πᾶσιν οὐχ εὐρον. »

— « Ἀπκτηλὴ ἢ τῆς γυναικὸς χάρις καὶ ἡ ἀγαθότης τῆς κακίας· φαίνεται ἕως, ἵνα μὴ ἀδικήσωμεν τὸν σοφὸν ἐκείνον, ὅτι ἐν τῇ ἀρχαιότητι τοιαύτας εἶχον περὶ τῆς γυναικὸς ἰδέας· οἱ γράφοντες, καὶ πρὸς ἀπόδειξιν παράθετομεν τὰς γνώμας πολλῶν. »

— Διόγενης, ἰδὼν ἀπὸ δένδρου γυναῖκα κρεμασμένην, εἶπε· Νῆ Δία, εὐκλείον ἂν εἴη εἰ πάντα τὰ δένδρα τοιοῦτους φέροισιν καρπούς.

— Αἱ τῆς γυναικὸς κακίαι εἰσι πολλῇ πλειότεραι τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης καὶ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ. — Codrus.

— Πολλῶν κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλατταν θηρίων ὄντων, μέγιστόν ἐστι θηρίον γυνή. — Μένανδρος.

— Φύσει γυνὴ δυσάνιον ἐστὶ καὶ πικρόν. — Μένανδρος.

— Ἡ γυνὴ ἑμισία ἐστὶ τῷ πάνθηρι· πάντα γὰρ τὰ μέλη αὐτῶν ἑμισία. Τῶν πτηνῶν τῇ γυναικὶ ἕμοιον πέρδιξ, τῶν δ' ἑρπετῶν ἔχιδνα. — Ἀριστοτέλης.

— Πάντων κακῶν χερίστον ἡ γυνή. — Εὐριπίδης.

— Τρομερὰ τὰ τῆς θαλάσσης κύματα, τρομεροὶ αἱ τοῦ πυρός φλόγες, τρομεροὶ οἱ κεραυνοί, τρομερὰ ἡ πτωχεία, τρομερὰ ἔχθρα ἄλλα πράγματα, οὐδὲν ὁμῶς τρομερώτερον τῆς γυναικὸς. Δι' οὐθενὸς ζωγραφεῖται χρώματος τὸ τέρας τοῦτο, οὐδεμίαν λέξιν δύναται νὰ δώσῃ μικρὸν περὶ αὐτοῦ ἰδέαν. — Εὐριπίδης.

Μὴ ἀδημόνει, καλὴ μοῦ ἀναγνώστριά, ἀγνοῶ κάλλιστα τὴν ἀγανάκτησίν σου, ἣν καὶ συμμερίζομαι. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τοῦ μισογύνου Εὐριπίδου, ἀφείνεται αὐτῷ αἱ ἀμαρτίαι, ὅτι πολὺ ἠγάπησεν. Σκόπτων αὐτὸν ὁ ἐν Μούσαις συναδελφός του Σοφοκλῆς, πᾶν εὐφῶς εἶπεν ὅτι « Εὐριπίδης μισεῖ τὰς γυναῖκας μόνον ἐν ταῖς τραγωδίαις αὐτοῦ. » Καὶ πράγματι, διότι δύο ἔλαβε γυναῖκας, πρώτην τὴν Μελιτώ, δευτέραν δὲ τὴν Χοιρίλην, ἀλλὰ, δυστυχῶς, ὑπῆρξεν ἀτιμῆς καὶ εἰς τοὺς δύο ἑρωτῆς του, καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος τῶν κατὰ τῆς γυναικὸς ὑβρεῶν του (*).

(*) Παρὰ πολλοῖς ἐπισταύετο ὅτι ὁ Εὐριπίδης εἶχεν, ὡς καὶ ὁ Σωκράτης,

αἰτίαν τοιάνδε. Εἶχεν οἰκογενὲς μετρίκιον ὀνόματι Κηφισοφῶντα· πρὸς τοῦτον ἐφώρσα τὴν οἰκίαν γυναῖκα ἀτακτοῦσαν. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἀπέτρεπεν ἀμαρτάνειν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἐπειθε, κατέλιπεν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, βουλομένου αὐτὴν ἔχειν τοῦ Κηφισοφῶντος. » Καὶ ταῦτα τὰ τῆς πρώτης γυναικὸς τοῦ κατορθώματος, ἣν κἀπώσαμένος ἔσχε· καὶ δευτέραν, καὶ ταύτης ὁμοίως ἀκαλόστου πειραθείς. »

Ἀλλὰ καὶ ἡ κωμῶδιαι αὐτῆς, ἦς τὸ πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον ὁ Εὐριπίδης, ἔχει τὴν λύου τῆς ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη, καὶ ἰδοὺ αὐτῆ. « Λέγουσι δὲ καὶ ὅτι γυναῖκας διὰ τοὺς ψόγους οὐς ἐποίει εἰς αὐτάς διὰ τῶν ποιημάτων, τοῖς θεσμοφορίαις ἐπέστησεν αὐτῷ βουλόμηναι ἀνελεῖν ἀφείσκητο δὲ αὐτοῦ πρῶτον μὲν διὰ τὰς Μούσας, ἔπειτα δὲ βαβαιωσαμένου μηκέτι αὐτάς κακῶς εἶρεν. » Ὅτι δὲ ἐτήρησε τὴν δοθείσαν ὑπόσχεσίν του ὁ Εὐριπίδης, ὡς τιμιὸς ἀνὴρ, καὶ οὐτα συνεφιλήθη μετὰ τῶν γυναικῶν, μαρτυροῦσι τὸ :

ὡς πολλὰ γ' ἐστὶ σοφὰ κατὰ θηλειῶν σοφῆ,

καὶ οἱ ἐν τῇ Μενελάειῳ λόγῳ του,

Μάτην ἄρ' εἰς γυναῖκας ἐξ ἀνδρῶν ψόγος

ψάλλει, κενὸν τόκευμα, καὶ κακῶς λέγει·

αἱ δ' εἰς ἀμείνους ἀρσένων, ἐγὼ λέγω.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς παραλόγους ὑβρεῖς τῶν λοιπῶν ἀνοήτων ἐκείνων ἀρχαίων, ὅτινας μόνον ἐκύτους ἐνόηον ἢ ἀποθεώσασαν, ἀνέφερον οὐχὶ σπουδαζῶν, ἀλλὰ περιεργίας ἔνεκον. Μὴ καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι αὐτῇ δὲν ὑπῆρξαν ἄνδρες ἀμερόληπτοι, οἱ τὸ ὠραῖον φῶλον ἐν εὐθότητι κριναντες; Καὶ τοὺς ἄλλους μὲν συντομίας χάριν παραλείποντες, ἀναφέρομεν ἕνα τῶν ὑψίστων τῆς ἀρχαιότητος νόων, τὸν Ολύμπιον Περικλῆ, λέγοντα ἐν τῷ ἀθανάτῳ ἐκείνῳ ἐπιταφίῳ του, ὅτι ἀρίστη γυνὴ ἐκείνη περὶ ἧς οὔτε ἐπαινοῦντες, οὔτε κατηγοροῦντες ὁμιλοῦσιν οἱ ἄνδρες. »

Καὶ ὁμῶς, ἀναγνώσταί μου, ὁ μέγας ἐκείνος ἀνὴρ ἐγένετο ἀνάρπαστος ὑπὸ γυναικὸς, τῆς Μιλησίας ἐκείνης ἧτις διὰ τῆς μεγαλοφυΐας τῆς καὶ τῆς ὑπερανθρώπου δυνάμεως καὶ ἄλλους πολλοὺς καὶ ἀγα-

δο συγχρόνους γυναῖκας, καὶ τοῦτο δυνάμει τοῦ περὶ Διγαμίας ψηφίσματος, ἐκδοθέντος δῆθεν διὰ σπάνιον ἀνδρῶν, ἵνα πληθυνθῇ ἢ ἐκ τῶν πολέμων καὶ τοῦ λοιμοῦ ἐρημωθείσα πόλις.

θούς πεποίηκε ρήτορας, ένα δὲ καὶ διαφέροντα τῶν Ἑλλήνων Περικλέα τὸν Ξανθίππου· δι' αὐτὴν δὲ διεξέχθη τὴν ἐξ εὐγενῶν αὐτοῦ σύζυγον καὶ ἐκήρυξε τὸν πρὸς Σαμίους καὶ Πελοποννησίους πόλεμον, ἀπολλὰ δὲ πᾶν ἀφήκεν ὑπὲρ αὐτῆς δικαζομένης δάκρυα.

Ἄποια, τῇ ἀληθείᾳ, γυνὴ ἡ Ἀσπασία, ἥς τὸ μὲν μειδίαμα ἐθεωρεῖτο εὐεργεσία, τὸ δὲ κᾶλλος καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πατρίδι τοῦ κᾶλλους ἐχρησίμευεν ἀντιπρότυπον εἰς τὸν Φειδίαν! περὶ ἣν συνέβησαν ποιηταὶ καὶ φιλόσοφοι, οἱ Ζήνων καὶ Σωκράτης καὶ Ἀναξαγόρας, ὅπως ἐμπνευσθῶσι, καὶ πρὸς ἣν οἱ ἄνδρες ὠδήγουν τὰς ἰδίας συζύγους ὅπως ἀπροσθῶσιν αὐτῆς! Ἄποια, ναί, ἡ γυνὴ ἐκείνη ἥτις διεκρίνετο μεταξὺ τῆς τότε ἀκμαζούσης πολιτείας τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ συνέσει καὶ πράγματων ἐμπειρίᾳ, καὶ ὀξύτητι εἰς τὰ πολιτικά, καὶ ἀγγινοῖα καὶ δριμύτητι! Ἄποια δὲ καὶ ἡ τέχνη ἢ ἡ δύναμις τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Περικλέους, μεσήλιξ ἤδη, ἔσφαιεν ἀλυσιδέτων εἰς τὸ ἄσκη αὐτῆς τὸν προβατοκόμηλον Λυσικλέα, καὶ ἐξ ἀγενοῦς καὶ ταπεινοῦ τὴν φύσιν ἀνέδειξεν ἱκανὸν νὰ πρωταγωνιστήσῃ τῶν Ἀθηναίων!

Μὲ συγχωρεῖτε μίαν παρέκθεσιν; — Ὁ ἔρωσ τοῦ φυσικοῦ κᾶλλους ὑψώθη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησιν εἰς βαθμὴν ἀπίστευτον σχεδόν.

Παρὰ τῷ λαῷ ἐκείνῳ ὁ ἄρσιος ἦν θεοεικελός. — Οὐδὲν, λέγει ὁ Σχληλερός, ἐθεωρεῖτο παρ' ἐκείνοις ἱερὸν καὶ ἅγιον ἢ τὸ κᾶλλος. Οἱ ἱερεῖς τοῦ ἀρήδου Διὸς, οἱ τοῦ Ἀπόλλωνος, οἱ τοῦ Ἑρμοῦ, ἐξελέγοντο ἐκ τῶν τὰ πρῶτα ἐπὶ καλλονῇ φερόντων. Οἱ κάτοικοι τῆς Αἰγούσης, ἐν Σικελίᾳ, ἀνήγειραν ναὸν εἰς Κροτωνιάτην τινα, ὀνόματι Φίλιππον, διότι ἦν ὁ ἀραιότερος ἀνὴρ, ὃν ποτε εἶδον.

Ἐν Σπάρτῃ αἱ γυναῖκες ἐθύλαττον ἐν τοῖς ἑαυτῶν θαλάμοις τὰ ἀγάλματα τοῦ Ναρκίσσου, τοῦ Υακίνθου, τοῦ Καστοροῦ καὶ τοῦ Πολυδεύκου, ὅπως ἀπολαύσωσιν, εἰ δυνατόν, τέχνα ὠραία (*).

Περικλέων ὑπῆρχον ἐν Λέσβῳ, ἐν Τενέδῳ καὶ ἀλλαγῶ ἀγῶνας κᾶλλονῆς διὰ τὰς γυναῖκας, ὡς ὑπῆρχον παρὰ τοῖς Ἥλεοῖς διὰ τοῦς ἀνδρας. Ἐπὶ αἰῶνας πρὶν Χριστοῦ, Κύψελος, Κορίνθιος ἐξόριστος,

(*) Ὁρκ, Emilo Deschanel, Les courtisanes grecques, Z. II. Θ.

ἀνήγειρε παρὰ τὰς ὄχλους τοῦ Ἀλφειοῦ πόλιν, τῇ Ἐλευσινίᾳ Δήμητρὶ ἀφιερῶθεισαν, καὶ ἔδρυσε κᾶλλονῆς ἀγῶνας διὰ τὰς γυναῖκας, κατὰ πενταετίαν τελουμένους.

Ἄλλ' εἰ γένοιτο ἐκεῖνοι ἦσαν γόνιμοι ἐπὶ παραγωγῇ, οὐ μὴν καὶ λατρεῖα τοῦ κᾶλλους! Ναί, τοῦ ἐξόχου καὶ πεφημισμένου κᾶλλους τῆς Κλυτίας, ἀναρπαξάσης τὸν νοῦν τοῦ Ἀμύντορος μέχρι τοῦ τυφλωσαὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Φοῖνικα, τῆς Λαοθενίας ὠπάσης τὸν φιλόσοφον Σπεῦσιπον εἰς τὴν μάλλον ἐπικνεϊδίστον ἀστυίαν τοῦ βοδοχρόου κᾶλλους τῆς Λεοντίου, ἀγούσης καὶ φερούσης κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ τὸν μέγαν Ἐπίκουρον, τῆς Ἐρκυλλίδος, ἥς τὸ γόνυ εἶδε μωρανθεῖσαν τὴν μεγαλειτέραν ἐπίνοιαν τῆς Ἑλλάδος, τὸν Ἀριστοτέλην τοῦ μέχρις ἐσχάτου γήρατος ἀκμαίου κᾶλλους τῆς Ἀρχικαινώσεως, ὑποδουλώσαντος αὐτὸν τὸν οἰεῖον Πλάτωνα τῆς Νεμίας, εἰς ἥς τοὺς πόδας ἐθεώρησεν εὐτόχημά του νὰ ζωγραφηθῇ ὁ πολὺς Ἀλκιβιάδης τῆς Γλυκέρως, ἥτις τοὺς δύο μεγαλειτέρους κωμικοὺς ποιητὰς Μένανδρον καὶ Φιλήμονα εἶχεν ὑποχείριους, καὶ ὄλον δὲ τὸν βίον ἠξιώθη βασιλικῶν τιμῶν, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν της τῇ ἀνηγέρθῃ ἀνδρίδι τῆς Λαίδας, δι' ἥς τὸ κᾶλλος, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Δημοσθένους, αἱ δύο θάλασσαι τοῦ ἰσθμοῦ συνεκρούσθησαν, ἥτις εἶδεν ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς βασιλείς, μεγαιστᾶνας, καλλιτέχνας, καὶ ἥτις ἐδέχθη τὴν κωμικήν συμπίσσης τῆς Ἑλλάδος τῆς Φρόνης τέλος καὶ Τιμάνδρας, ὧν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου, τὸ ἔβροχον ἐν τοῖς μὴ βλέπομένοις κᾶλλος ἐγένετο ὀιδανικός τύπος τῶν ἀριστουργημάτων Φειδίου καὶ Πραξιτέλους!

Αἱ γυναῖκες ἐκείναι, ἀναγκαστά μου, ἤγον καὶ ἔφερον τότε τὰ πάντα ἐκεῖναι ἐξήσκουν ἐπιτροπὴν τινα ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ ἐπὶ αὐτῶν τῶν δημόσιων ὑποθέσεων, ἐκείναι ἐσχημάτιζον τὸν συρμόν καὶ τὰς ὑπολήψεις, ἐκείναι ἐγνωμοδότηον ἐπὶ τῶν πραγμάτων, τῶν κωμωδιῶν καὶ τῶν Μιλησιακῶν διηγημάτων (τὰ διηγήματα ταῦτα ἦσαν τὰ τότε μυθιστορήματα), ἐκείναι, τέλος, εἶδον πρῶτον τὸ σημεῖον τῆς ἐπιδοκιμασίας ἢ μὴ καὶ ἐκείναι μόναι ἢ ἠδύναντο νὰ δώσωσιν αὐτό.

Παρὰ ταῖς γυναῖξιν ἐκείναις, λέγει ὁ σοφὸς Deschanel, ὁ τὴν γυναικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης κᾶλλιον παντὸς ἄλλου σπουδάζας, ἀπέπειτα τις λεπτότητι καὶ καλλαισθησίαν, ἐφοδεῖτο τὰς κρῖσεις αὐτῶν καὶ ἐπέζητει τοὺς ἐπὶ τοῖς τῶν. Ἐκ τῆς συναμιλλῆς τῶν μεγάλων ἐκεί-

νων ανδρων μετα των ευφυων εκεινων γυναικων, προεκυψε διανοητικον; αν ουχι ηθικον υφελος, και δια τους μεν και δια τους δε. Οι ανδρες εδιδον εις τας γυναικας βαρυτητα και υψος· αι γυναικες εδιδον εις τους ανδρας την ευκαμφιαν· εκαινην του πνευματος; την δεξιοσιν, την γνωσιν εκαινην της ανθρωπινης φύσεως, ητις ειναι η εμπυτος αυτων επιστημη.

Και ταυτα εν πυροδω: ελωμεν ηδη ανευ υπεκφυγων πλεον, παρεκδασεων και σχολιων, εις τας περι γυναικος, κατα διαφορους καιρους, ιδεας των πολλων κριτικων, οσους η γυνη εσχεν, αχρι των ημερων ημων, απανθιζοντες οτι καλον, οτι ωραιον; οτι ευγενες, ειπον· να και τας αναγνωστριας ημων ευχαριστησωμεν, ει τουτο δυνατον, και τους αναγνωστας αυτους, τους τυχον το ωραιον φυλον φοβουμενους, τρεψωμεν προς ειρηνην και την μετ' αυτου σύμπνοιαν.

III

— Γυνή, αν ουδενα επιδεχόμενον ορισμόν. — Mme Lambert.

— Τι εστι γυνή; "Ινα δώση τις τον ορισμόν της πρέπει να την γνωρίξη. "Ο αιών μας ηρξατο μελετην αυτην, αλλά φρονω οτι δεν απερανθη περι αυτης επι οριστικως. "Ισως δώσει ημίν το συμπέρασμα των μελετων αυτου κατά την συντέλειαν του κόσμου. — Mirabeau.

— Τις δύναται να ορίση τας γυναικας; Τά πάντα εν αυταις λαλουσι γλωσσαν υπόπτον. Η μάλλον κατά το φαινόμενον αδιεφόρος είναι ενιστε ή ευκαθετητέρα; ή μάλλον εχέμωθος χαρακτηρίζεται πολλωκις ή λαλιωτέρα. "Αείποτε προκτειλημεναι, αι κρισεις ημων υπαγορευονται: υπό του ερωτος ή του μισους, ο δε μάλλον ανεπηρέαστος; ο μάλλον κατά βιάος σπουδάσας αυτας, πιστεύων, οτι λυει το περι αυτων πρόβλημα, ουδέν άλλο πράττει ή εις νέας αδιεξέδους να περιπλέξη αυτό. — Desmahlis.

— Τρία πράγματα ηγάπησα μεγαλωις χωρις να δυναθώ ποτε να τι ενόησω: την ζωγραφικην, την μουσικην και τας γυναικας. — Fontenelle.

— Η γυνή φαίνεται αντιπροσωπεύουσα την εσχάτην ασθένειαν και όμως είναι η μεγάλη ισχύς· ο άνηρ, εφ' ου ερείδονται: όλκληρα λαοι, είναι ηναγκασμένος να ερείθεται επί μιας γυναικος. — Victor Hugo.

— Η γυνή εστιν οτι εν τω κόσμω άριστον και χειριστον. . . . Άγγελος μεν τω φιλουμένω, δαίμων δέ τω μη φιλουμένω. In eadem arena et aurum est et vipera. — E. de Neufville.

— Αι γυναικας φέρουσι τον νούν εις το στήθος· ή αισθησις μόνη ζγει και φέρει αυτας. "Ο έρωσ των, αληθής, είναι μιαλα προσποίητος, είναι η φύσις των. Η άρσσιώσις των είναι τέχνη. Η ηπίτης και υπομονή των είναι ενέδρα. Πίστευσόν με· ή καρδιά των είναι η άμμος ή άδυσος· εντεύθεν τά αισθήματα των όλα εισιν η ζχυρα ή νόσοι. "Απασα ή ζωή των είναι φονική παρωδία ανθρωπιαν άμα και θεων. Ουδωμώς μεγαλειον εν αυταις και αλήθεια, ουδαμω διάνοια και θειον· αλλά μόνον μαγεία τις και δαταπάτη· Φοροῦσιν ενδύματα; εισι βασιλιδες. "Εγυμνώθησαν αυτων; Ιδου αι έταίραι. — Σ. Ν. Βασιλειάδης.

— Η άστατος πορεία των κομητων εις ήττον δυσχερείς υπόκειται υπολογισμους ή αι κινήσεις της καρδιάς, του πνεύματος και ιδίως της φιλαυτίας των γυναικων. Δια της όσημέραι ακριβοδς παρατηρήσεως εσηματίσα την πεποθήσιν οτι η φιλαυτία εστιν η μόνη κλεις του χαρακτήρος αυτων. Του χαρακτήρος κατά συνέπειαν σχηματιζόμενου εκ μειγμένων έξεων της ψυχής και του σώματος, εις ανίσους βαθμιας δόσεις, παραδέχομαι οτι το φύλον, επερ έξοχοι άνδρες εχαρακτήρισαν ως ακατάληπτον, οφείλει την ιδιότητά του ταύτην εις μόνην την παντελή σχεδόν έλλειψιν χαρακτήρος. — Mirabeau.

— Ο χαρακτήρ των γυναικων προς μόνον τον χαλκον εκεινον της Κορίνθου δύναται να παραδληθη, οστις συνέκειτο εκ μυριων έτρογενων στοιχείων, εν οίς έμως υπήρχε και άβολος χρυσός. — Em. Ροίδης.

— Αι γυναικας όμοιάζουσι προς Ισπανικας ούκιας, αιτινες έχουσι κλειωτέρα θύρας ή παράθυρα. Εύκολωτερον να εισέλθη τις ή να διακρίνη καθρώς εν αυταις. — Jean-Paul Richter.

— Όμοιάζουσι προς παιδια· δικσθεδάζουσι δια παιδιων αποκακιώνται δι' επαινων, απατώνται δι' υποσχέσεων. Κλαιουσι δι' ευτελή αντικειμενα, αγωνιστουσιν επί τη ελαχιστη αντιλογία, όργιζονται επί τη άρηγσει τυφλής ύπακοής. "Επαναλαμβάνω οτι εισιν αληθή παιδια, αλλά παιδια κυβερνωντα την ανθρωπινητα. — Grimaud de la Reynière.

— Γυνή εστι μέρα άνδρος και παιδιου. Οι μεν προσφερόμενοι αυτην ως παιδια ευκόλωις αυτην απατώσιν, οι δε προσφερόμενοι αυτην ως άνδρι ευκόλωις υπ' αυτης απατώνται. — Beaumanoir.

— Γυνή ἐστὶ ποιήμα, ὅπερ, ἵνα ἐνοήσῃ τις καλῶς, πρέπει ν' ἀναγνώσῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη.—V. Hugo.

— Γυνή ἐστὶν ὃν λαλῶν, ἐνδυσμένον καὶ ἐκδυσμένον. (La femme est une créature humaine qui s'habille, qui babille et qui se déshabille.)—Alphonse d'Aragon.

— Ἡ γυνή ἐστὶν ἔδρασμα καὶ τῶν θεῶν ἀξίον, ὅταν μὴ ἀρτύῃ αὐτὸ ὁ διάβολος.—Caldéron.

— Ὁ ἀνὴρ ἄνευ τῆς γυναικὸς, καὶ ἡ γυνή ἄνευ τοῦ ἀνδρός, εἰσὶν ἀτέλεις. Ἐνδύμενοι συμπληροῦνται.—Paul de Kock.

— Ἐν τῇ ἀνθρωπίνῳ γένει ἡ γυνή εἶναι ἡ σπικνωτέρα ποιικιλία, ἥς οἱ κυριώτεροι φυσιολογικοὶ χαρακτηρῆς εἰσὶν οἱ ἐξῆς:

Ἀυτὴ γενικῶς ἀναγνωρίζεται ἐκ τῆς λευκότητος, λεπτότητος καὶ λειότητος τοῦ σώματος, φύσει δ' ἀγαπᾷ τὴν ἀκραν καθαριότητα. Οἱ δάκτυλοί τῆς φοβοῦνται νὰ ἐγγίσασιν ἄλλο τι ἢ πράγματα λεῖκα, μικρὰ καὶ εὐώδη. Ἀγαπᾷ νὰ διδῇ σιληπνότητα εἰς τὴν κόμην τῆς, καὶ νὰ ἀποπνῆ μεθυστικωτάτην εὐωδίαν νὰ ψήχῃ τοὺς ἐρυθροὺς ὀνυχὰς τῆς καὶ νὰ τοὺς κόπτῃ ἀμυγδαλοειδῶς· νὰ λούῃ δὲ συχνὰ τὸ ὀστικὸν καὶ λεπτὸν σῶμα τῆς. Ἡ φωνή τῆς ἔχει γλυκύτητα διαπεραστικὴν, αἱ κινήσεις τῆς εἰσὶ χαρίεσαι καὶ ἡ ὀμιλία τῆς εὐχερής. Ἀποφεύγει τὰς κοπιώδεις ἐργασίας καὶ μ' ὄλην τὴν φαινομένην ἀδυναμίαν τῆς, υπάρχουσι βάρη αἵτινα φέρει διὰ θαυμαστικὰς ῥασιτώνης. Φεύγει τὴν λάμπιν τοῦ ἡλίου καὶ προφυλάττεται διὰ μέσων εὐφυῶν. Δι' αὐτὴν βαδίζειν ταυτὸν ἐστὶ τῷ κοπιᾷ. Περιεργὸς εἰς ἀκραν, ταχέως καθίσταται ὄμμα τοῦ πρώτου δυναμένου νὰ τῇ κρύψῃ ἐλαχιστόν τι, διότι τὸ πνεῦμά τῆς ἀδιάλειπτως τὴν ὠθεῖ εἰς τὸ νὰ ζητῇ τὸ ἀγνωστον. Τὸ ἀγαπᾷ εἶναι ὀρησκία τῆς καὶ ἡ μόνη σκέψις τῆς τὸ πῶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν ἐραστήν τῆς. Πιστῶν τῶν πράξεών τῆς καὶ κινήσεων μόνος σκοπὸς τὸ ἀγαπᾶσθαι καὶ διαγαίρειν τοὺς πόθους. Ἡ μόνη ὁμοίως σκέψις τῆς τὸ πῶς νὰ διακρίνηται, δι' ὃ καὶ ὁ κύνελος ἐν τὸς τοῦ ὀπίου στρέφεται πλήρης· ἐστὶ χάριτος καὶ κομψότητος. Δι' αὐτὴν καὶ ἡμέραν ἐργάζονται τότε χεῖρες, κινουῦνται τόσαι μηχαναὶ, ἡμέρα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ λεπτότης ἐν τῇ τέχνῃ γιγαντιαίως βήματα προοδεύει! Τὸ γένος τοῦτο, τέλος, ἡ βασιλευσά ἐστὶ τοῦ κόσμου, καὶ ἡ δούλη τῆς ἐλαχίστης ἐφεξείως. Φοβεῖται μεγάλως τὸν γάμον, ὡς αἴτιον καταστροφῆς τῆς ὀφείας τῆς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους

ἐνδοθεὶ διὰ τῇ ὑπόσχεται εὐτυχίαν. Ἐκ σύγης καὶ μόνης γενιᾶ τέκνα, αἵτινα καὶ προβαίνοντα τὴν ἡλικίαν παύεται νὰ κρύψῃ ὅπως μὴ προδῶται τὴν ἡλικίαν αὐτῆς.—Balzac.

— Τὸ πνεῦμα τῆς γυναικὸς εἶναι ὡς λαβύρινθος τοῦ ὀπίου συχναίς καὶ αὐταὶ αἰθεῖαι ἀγνοοῦσι τοὺς ἐλιγμούς. Πολλάκις ἀκολουθοῦσι πορείαν τινὰ, στοχασμὸν τινὰ, ἀλλ' αἴφνης χάνουσι τὸν μίτον, χάνουσι τὰ ἔτη τοῦ στοχασμοῦ τῶν, καὶ μόλις μετὰ πολλὴν μόχθον καὶ πολλὰς περιπλανήσεις ἐπανέρχονται εἰς αὐτόν. Καλὸν δὲ εἶτι ἡ γυνή εἶναι οὕτω μεμρῶμενη ἐκ φύσεως, διότι τοιοῦτοτρόπως χρησιμεύει καὶ εἰς τοὺς μωροὺς καὶ εἰς τοὺς φρονίμους. Εἰς τοὺς πρώτους εἶναι πάθος, εἰς δὲ τοὺς δευτέρους μελέτη. Καί ναι μὲν οἱ μάλ' αὐτὰς γνωρίζοντες εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ μωροὶ, ἀλλ' ἐπειδὴ, ἅμα γνωρίσασιν αὐτὰς, γίνονται καὶ οἱ μωροὶ φρόνιμοι, τὸ πρῶτον καταντᾷ εἰς ἑν καὶ τὸ αὐτὸ σημεῖον.—A. Dumas fils.

— Οἱ ἄνδρες γινώσκουσι τὰς γυναῖκας μόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ὠραίου φύλου· ἀλλὰ ἐὰν εἶναι μόνον ὠραῖον διὰ τοὺς ἔχοντας ὀφθαλμοὺς, εἶναι προσέτι, διὰ τοὺς ἔχοντας καρδίαν, τὸ παρὰ γῶν φύλον, ὅπερ φέρει τὸν ἀνθρώπον ἐννέα βλοῦς μῆνας ἐν γαστρὶ με κίνδυνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀνατρέφον φύλον ὅπερ γαλουχεῖ αὐτόν καὶ ἐπιμελεῖται αὐτοῦ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Εἶναι τὸ εὐσεβὲς φύλον, τὸ φέρον αὐτὸν βρέφος ἀριγενὲς εἰς τὸν ναόν, εἶναι τὸ εἰρηνικὸν φύλον, τὸ μηδέποτε χύνον τὸ αἷμα τῶν ὁμοίων του. Εἶναι τὸ παρήγορον φύλον τὸ νοσηλεύον τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἐλαφρῶς ἐγγίζον αὐτοὺς χωρὶς νὰ τοὺς πληγῶν.—Bernardin de Saint-Pierre.

— Ἡ γυνή εἶναι ὁ ἥλιος τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος. Ἄμα ἀποβάλλῃ τὴν δύναμιν τῆς ἔλξεως αὐτῆς, οὐδὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὰ βάρη σώματα, τοῦτέστι τοὺς ἀνθρώπους νὰ διασκορπισθῶσιν εἰς τὸ κενόν.—X...

— Διατί οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ ζωγράφοι διὰ γυναικῶν παριστάσιν τὴν Πενίαν, τὴν Πανώλην, τὰς Ἐρινύδας, τὰς Μαινάδας, τὰς Ἀρπυίας, τὰς Ζεῖρῆνας; Προσθέσωμεν ὅτι τὰ ὠραιότερα διὰ γυναικῶν παριστῶνται ἡ Δικαιοσύνη, ἡ Ἀρετή, ἡ Εὐσπλαγχία, ἡ Ἐυεργεσία, ἡ Δόξα κτλ.—Διότι αἱ γυναῖκες τὰ ἀκρα τῶν ἀκρων ἀγαπᾶσι πάντοτε.—Τὸ καλλὸς καὶ αἱ ἀρεταὶ τῶν γυναικῶν εἶναι ἀνώτερα τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς καλλογῆς τῶν ἀνδρῶν· ἀλλὰ γυνή κακὴ καὶ ὀμορφος δυσφορο-

τέρα· καὶ χειρότερα τοῦ μᾶλλον δυσμάρτυρου καὶ κκεῖν ἄνδρος.—
Alphonse Karr.

— Μέσος ἄρος εἰς τὰς γυναικας δὲν ὑπάρχει, διότι εἰσὶν ἢ καλ-
λίτεραι ἢ χειρότεροι τῶν ἀνδρῶν.—La Bruyère.

— Αἱ γυναικες εἰσι νόμισμα φέρον ὡς σῆμα τὸν ἔρωτα καὶ ὄπερ
παύειν ἀκυκλοφορῆ εὐθὺς ὡς τὸ σῆμα τὸ αὐτὸ ἐκλείψῃ.—Adrien Dupuy.

— Δύναται τις νὰ τὰς παρομοιάσῃ πρὸς θερμάστρας φεροῦσας ἔξω-
θεν μάρμαρον ψυχρὸν καὶ ἐνδοθεν κάρμινον ὄλην.—Charles Lomasle.

— Ἡ γυνὴ εἶναι τὸ ὠραιότερον καὶ πολυτιμότερον κόσμημα, ἐξα-
χθὲν ἐκ τῆς ἀδαμαντοθήκης τοῦ Θεοῦ, πρὸς στολισμὸν καὶ εὐτυχίαν
τοῦ ἀνθρώπου.—Aug. Guyard.

— Ἡ γυνὴ εἶναι γλυκὺ ὄργανον· οὐ πλεῖστον πρέπει νὰ ἦναι ὁ
ἔρωσ καὶ μουσικὸς ὁ ἀνθρώπος.—Stendhal.

— Εἶναι ἡ ἀρχικὴ κατοικία τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν Diderot.

— Ἡ καρδίκα τοῦ ἀνδρός.—Pierre Leroux.

— Τὸ ὠραιότερον ἐπὶ τῆς γῆς πτηνόν.—Alfred de Musset.

— Τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ σύμπαντος.—Lessing.

— Τὸ ὠραιότερον ἦμισυ τοῦ κόσμου.—J. J. Rousseau.

— Κομψὸν τῆς φύσεως σφάλμα.—Milton.

— Διάβολος παντέλειος.—V. Hugo.

— Ἀτελής ἄρσην.—Φίλων.

— Ἐρωμένη, θυγάτηρ, ἀδελφὴ, σύζυγος, μήτηρ, μάχιμη· αἱ εἰς
αὐτὰς λέξεις ἐμπρικλείουσιν εἰς τὴν ἀνθρώπινην καρδίαν ἔχει γλυκώ-
τερον, ἐκστατικώτερον, ἱερώτερον, ἀνεκκράστων.—Μααρία.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Λοιπὸν μετὰ τόσους περὶ γυναικὸς ὀρισμοὺς καὶ γνώμης τοσαύτας,
κατόπιν τόσων λιθέλλων καὶ ἐγκωμίων, ὄσους λεγεῶν ὄλη φιλοσόφων
καὶ κριτικῶν ἀπὸ αἰώνων ἤδη μασσῶ καὶ ἀνεμάσθησε, μένει τόπος
ἵνα καὶ ἡμεῖς οἱ ἐλάχιστοι τὴν ἡμετέραν γνώμην περὶ γυναικὸς δικτυ-
πώσωμεν ἐν ἐπιλόγῳ τῆς παρούσης συρραφῆς;

Βεβαίως ὄχι!

Καὶ ὁμοῦς ζητεῖς μοι ἐπιλογὸν κρυφίους καὶ ἀβρὰ μου ἀναγνώ-
στρια! αἰτεῖς καὶ πάλιν ἐγκώμια, μαμυρόρεπτόν μου παιδίον!

Ἐἴναι ὁ λόγος σου ἰσχυρὸς ὡς τὸ στόμα σου! ἀκαταήτως ὡς τὸ
ὄμμα σου! Πρέπει νὰ σὲ ὑπαικῶσω ἔστω καὶ δυσανασχέτων καὶ τὴν
κεφαλήν ξέτων ἐν ἀπορία. Διότι τῇ ἀληθείᾳ εὐχερέστερόν μοι τὸ ἀ-
ποφανθῆναι περὶ τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ ἢ τῆς ὑποδρυχίου σάριγ-
γος τῆς Μάγχης, καίτοι οὐδέποτε αὐτὰ ἰδὼν οὐδὲ τὸ δυσχερές τῆς
τεχνικῆς αὐτῶν ἐπιτεύξεως φανταζόμενος, ἢ τὸ λαλῆσαι περὶ σοῦ,
ὦ μικρὸν καὶ λεπτοφύεσ ὄν, καλλιπάρειός κόρη ἢ γυνίαι.

Λοιπὸν ἐπιλογὸν.

Ὁ κρείστων καὶ ἡμᾶς περὶ γυναικὸς ἐπιλόγος ἐστὶν ἡ βαθεῖα
ἐκείνη ρήτρα, ἣν ὁ μέγας ἐν πολιτικοῖς, δεῖνός ἐν Ἀθήναις καὶ τό-
πος ἐν ἀνδράσι, Περικλῆς ὁ Ὀλύμπιος, ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ βήματος,
ἐν ἐποχῇ καὶ ἣν καὶ ἐν τῇ κοιτίδι ἔτι τῆς ἀνατροφῆς ἡ γυνὴ παρέ-
σχευ ὄχι ἦστον ἐν ἀνυπολογίστῳ ἄλλματι τὸν Ὑψίστον τῶν γυναικειῶν
τύπων, τὴν Ἀσπασίαν.

«Ἀρίστη γυνὴ ἐκείνη περὶ ἧς οὔτε ἐπαινοῦντες οὔτε κατηγοροῦντες
ὀμιλοῦσιν οἱ ἄνδρες.» (Θουκ. Β, ζ, 2.)

Διότι ἀληθῶς ὁ τῆς γυναικὸς κύκλος αὐτὸς ἐστίν. Αὐτὸς ὁ βυθὸς
ὀρισμὸς, τὸ μηδέποτε οὔτε καλὸν οὔτε κακὸν περὶ αὐτῆς λαλεῖν.
Ἐξηγησώμαι.

Δὲν ζητοῦμεν γυναῖκα περίπυστον παρὰ τῷ λαῷ ὡς δημαγωγὸν ἢ
ρήτορα, πολιτικὸν ἢ πατριωτὴν, ἱατρὸν ἢ διδάκτορα νομομαθῆ ἢ σο-
φὴν. Ἀρκούσιν ἡμῶν ἐπὶ τούτῳ οἱ ἄνδρες.

Δὲν ζητοῦμεν γυναῖκα περίπυστον ἐν ταῖς ἀμυαῖς, περικαλλῆ καὶ
ἔρωτικῆν, καθότι μόνον αἱ φαῦλαι, αἱ τὸ κάλλος αὐτῶν περὶ πολλοῦ
ποιούμεναι καὶ αὐτὸ πλαδαρῶς δεικνύσαι καὶ ἐπὶ αὐτῷ βρενθυόμεναι
πρὸς τὸ ἐλκεῖν ἀπύστωις πρὸς ἐκυτὸς ὁμιλῶνας καὶ ὀμίματα, κα-
ταντῶσι τὸ θέμα στομάτων γυναικαρίων καὶ ἀέργων ἔρασιων. Μόνος
ὁ σύζυγος ἐστὶ καὶ δεόν εἶναι ὁ τοῦ κάλλους τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς
κρήτωρ καὶ κριτής.

Ζητοῦμεν θυγάτηρα σεμνοπραπῆ καὶ παρθενικὴν ἐρύθημα, νεάνιδα
καλὴν καὶ ἀγαθὴν. Ζητοῦμεν σύζυγον πιστὴν, προσφιλεῆ καὶ ἀγαπῶσαν
ἀχραδίως τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Ζητοῦμεν γυναῖκα γενέτερον φιλόστοργον
μητέρα, τύπον πίστεως καὶ ἀρετῆς, ὑπογραμμὸν τῶς τέχνους ἐπὶ συνέσει

καὶ καλοκάγαθα. Ζητούμεν παρήγορον ἐν τοῖς δεινοπαθήμασι τοῦ βίου, σταθεράν καὶ ῥέντιον ἐν τοῖς βράβυσσι τῆς τύχης, μετρίφρονα καὶ οἰκονόμον ἐν τοῖς μαιδιάμασι εὐνοῦ εἰμαρμένης. Ζητούμεν γυναῖκα τέλος λάμπουσαν ἐν τῷ κύκλῳ καὶ μόνῳ τοῦ οἴκου αὐτῆς, οὐχὶ ἔξωθεν αὐτοῦ, ἐνθα ἀνάσσει ζηλοτυπία καὶ πονηρὰ τῶν ἄλλων διαβουλεύματα, οἷον ἐνὶ λόγῳ ὤρισεν ἐν τῇ γῆ ὁ Θεός, ὁ μὴδὲν ἀνευ σκοποῦ ἢ στρεβλὸν ἢ ἐπὶ πονηρῇ ποιήσας.

Αὐτὴν ἐννοεῖ ὁ μέγας Περικλῆς, ὁ τὸ θῆλυ παντὸς κρείσσον καὶ βαθέτερον παρὰ τῇ ὑψηλῇ ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ μόνῃ παρὰ μεταγενεστέροις, γυναίκα, τῇ ἀνδρόφρονι Ἀσπασίᾳ, σπουδαίας.

Τοιαύτας εὐχόμεθα τὰς ἀναγνωστρίδας ἡμῶν.

Τοιαύτας δὴν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαθοῖς ἀναγνώστασι.

Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, τῇ 28/10 Ὀκτωβρίου 1883.

Σ. Π. ΠΡΙΝΤΖΗΣ.

Η΄.

ΣΕΙΣΜΟΙ.

Θλιβερόν παρὰ τῆς φύσεως ἔσχε κληροδότημα καὶ ἡ τῶν συγχρόνων γενεὰ ὅπως παραστῆ μέρτις πολλὰκις ἤδη μᾶς τῶν ἀπαισιωτέρων διαταράξεων τῆς κοινωνικῆς λειτουργίας τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ὅτε ἀνοίγονται χάσματα ἀπειρομήκη, σχηματίζονται ἐντὸς τῆς γῆϊνης ἐπιφανείας βάραιρα καὶ ἄντρα, ἀπορροφῶνται ὀδὸκλιτροὶ πόλεις καὶ κῶμαι, βουνοὶ δὲ καὶ ὄροι καταβυθίζονται ἢ καταστρέφονται ὀλοσχέρως, καὶ ἐν γένει ἐπέρχονται αἱ φρικώδεις ἐκείναι καὶ ἀκαταλόγητοι καταστροφαὶ καὶ μεταβολαί, αἵτινες ἔτι μάλλον φοβερώτεραι γίνονται ὅταν ἐκτείνωνται καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων.

Ἐκ τοῦ εἶδους τούτου τῶν καταστροφῶν τέσσαρας ἔτι μετὰ τῆς πρὸ ὀλίγου χρόνου ἐν Ἐρυθραίᾳ συμβάσης, ἐπέπρωτο ἐντὸς τριετίας νὰ ὀργηθῶμεν.

Τίνας δύνανται καὶ μικρὸν ἔτι ἐνδιαφερομένου νὰ διαφύγῃ τὸν νοῦν ἢ πρὸς τριῶν περίπου ἐτῶν ἐν τῇ πολυπαθεῖ νήσῳ Χίῳ ἐπεληθούσα ὀρεινή, ἥτις, ἐκ τῶν 75 χωρίων, 33 μόνον ἐφείσατο, ἐκ δὲ τῶν κατοίκων ἀρπάσασα περὶ τὰς 4 χιλιάδας, ἐγκατέλειψε 40 ἑτέρας τοιαύτας ἀνεστίους καὶ δυστυχεῖς; Πρόσφατος ἀφ' ἑτέρου ἢ πλεονῆ, κομορτώδη δ' ἔτι τὰ ἐρείπια ὑφ' ἃ ἐνχαυνώως στένει βαρέως βληθεῖσα ἡ τῶν μὲν ὑψηρὰ, νῦν δὲ εἰς νεκρόπολιν μεταβληθεῖσα δυμοίρας Καζιμίτσιολα! Τί δὲ εἰπεῖν περὶ τοῦ κατακλισμοῦ αὐτοῦ τῆς νήσου Ἰάβας τῆς ἐμπορικωτάτης ἐκτῆς ἀποικίας τῶν Ὑλλανδῶν, ἐνθα δύο φοβερὰ καὶ ἀντίθετα στοιχεῖα, πῦρ καὶ ὕδωρ ἐν συμπτώσῳ ἐργασθέντα, συνεπλήρωσαν τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς;

Παιγγος ἀληθῶς καταλαμβάνει ἕκαστον ἀναλογιζόμενον ὅτι, οὔτε ὁ ἀγριώτερος τῶν ἄχρι τοῦδε πολέμων ἐπήνεργέ ποτε ἐν τοσούτῳ διαστήματι χρόνου τηλικαύτην ἀπώλειαν!

Πικρὸν μὲν τὸ σκέπτεσθαι περὶ τῆς μικροσκοπικῆς μὲν σχετικῶς, ἀλλ' ἀρκούντως ἐπιβλαβούς τῇ ἀνθρωπότητι, ἀπροόπτου μεταλλαγῆς αὐτῆς τῆς φύσεως, τῆς ἐπερχομένης οἰοεὶ πρὸς ἀντιστόθμισιν τῶν ὑπ' αὐτῆς γενναίως θαψιλευομένων τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν.

Φρίκην δ' ἀφ' ἑτέρου ἐμποιεῖ εἰς πάντα ὑπολογίζοντα ἐν πάσῃ ἡρᾷ καὶ πανταχοῦ, ὅτι ἡ ὡς φάσμα παρισταμένη ἀπαισία αὕτη εἰκὼν ἀπειλεῖ αὐτὸν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμῆν, μάλιστα δὲ δόπτον τὴν τῶος ἀπρακτον καὶ φαντασιώδη μορφήν καλισταῖ ἐμφαντικώτεραν διὰ τῶν συχῶν καὶ δίκην παιδιᾶς προπεμπομένων ἀγγελτηρίων αὐτῆς σημειῶν (*).

Ὡς αἰτιὰ τῶν σεισμῶν κυρίως καὶ ἐν συνέφει φέρονται τὰ ἀκόλουθα:

Εἰς βάθος 45,000 μέτρων κάτωθεν τῆς γῆς εὐρίσκαται ὡς γνωστὸν κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν ἐπιστημόνων θερμότης 1500° θερ. Κελσίου, ἔνθα κατὰ φυσικὸν λόγον πᾶσα ὕλη ὑπάρχει ἐν ἀναλελυμένῃ καταστάσει.

Ἡ θερμότης λοιπὸν αὕτη, ἥτις ἔλαβεν, ὡς σήμερον ἐξηκριδύθη, τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπὸ τῆς κατ' ἀρχὰς ἀτμοειδοῦς συστάσεως καὶ καταστάσεως τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, συσταλέντος μετὰ ταῦτα, καὶ στερεοποιηθέντος κατ' ἐπιφανείαν, δίδει γένεσιν εἰς τοὺς ἐντὸς τῆς γῆς ἀτμούς. Οἱ ἀτμοὶ, οὔτοι ἐκταινόμενοι ἕνεκα τῆς θερμότητος, παράγουσι μέγαν ἢ μικρὸν, βραχὺν ἢ χρόνιον σεισμόν, ἢ καὶ ἐκρήγνυνται, ἔτε μεταδίδοντες τὴν θερμότητά των εἰς τὰ ἐντὸς τῆς γῆς πετρώματα, ἀνολούσιν αὐτὰ πολλάκις, καὶ ἀναλελυμένα μετὰ φλογῶν τὰ ἐξελκυσίωσιν ἐκτὸς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας. Ἐνίοτε δὲ συντελοῦσιν ἰσχυρῶς καὶ αἱ μεταβολαὶ τοῦ ψύχους καὶ τῆς θερμότητος, ὡς ἐπιδρῶσαι ἐπὶ τοῦ ἔδαφους, καὶ παράγουσαι τὰς συστολάς καὶ διαστολάς τῶν ὑπ' αὐτὸ ἀτμῶν.

(*) Οἱ ἐσχάτως καθ' ἑπασαν τὴν Ἀνατολὴν συμβάντες πολυκλήθεῖς καὶ συχνότατοι σεισμοὶ, καίτοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἀβλαβεῖς, οὐδὲν ἤττον μεγάλας συνετάραξαν τὰ πνεύματα τῶν κατοίκων, ὅν μάλιστα τινας ἔκριναν φρόνημον καὶ νὰ μετακινήσωσιν.

Ὅτι δὲ οἱ ἀτμοὶ μετὰ μεγίστης δυνάμεως κινῶσιν ὀγκωδέστατα σώματα, τοῦτο δείκνυται καὶ ἐκ τῶν πολυειδῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν.

Οἱ κραδασμοὶ λοιπὸν οὔτοι τῆς στερεᾶς ἐπιφανείας τῆς γῆς, οἱ ἀλλως σεισμοὶ λεγόμενοι, συμβαίνουσιν ἄλλοτε μὲν καθέτως, ἐκ τῶν ἄνω δηλ. πρὸς τὰ κάτω, ἄλλοτε ὀριζοντίως, καὶ ἄλλοτε κυλιωτέρως. Ἡ θεωρία δὲ αὕτη, ἥ συντάσσεται καὶ οἱ νεώτεροι τῶν ἐπιστημόνων, ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, ὅστις πρῶτος διήρσε τοὺς σεισμούς εἰς τρεῖς κατηγορίας.

Τὸ πρῶτον κατὰ κάθετον εἶδος συμβαίνει· πολλάκις μετὰ τοῦ δευτέρου εἶδους συγχρόνως.

Τὸ δὲ τρίτον εἶναι σπανιώτερον μὲν πλὴν ἐπικινδυνώτατον.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸν χρόνον τῆς διαρκείας, οὗτος εἶναι διάφορος, ἐνίοτε διαρκεῖ ὀλίγα δεύτερα λεπτά, ἄλλοτε ὀλίγα πρῶτα, καίποτε ἡμέρας ἐλοκλήρους, καὶ ἄλλοτε ἔτη δλόκληρα, ὡς οἱ ἐν τῇ Ν. Ἀμερικῇ συμβαίνοντες.

Καὶ νῦν ἔλθωμεν εἰς τοὺς τελευταίως συμβάντας σημαντικώτερούς σεισμούς.

Ἡ κατὰ τοὺς ἀρχαίους κελουμένη Αἰναρία, ἢ κατὰ Στράβωνα μία τῶν παρὰ τὴν Νεάπολιν Πιθηκουσῶν νήσων, νῦν δὲ Ἰσχία καίτα ἐξῶθεν τοῦ κόλπου τῆς Νεαπόλεως, ἔχουσα πρὸς ἀνατολὰς τὸ Μισσηνὸν ἀκρωτήριον. Περιφέρειαν περιλαμβάνει τριᾶκοντα καὶ ἐνὸς χιλιομέτρου, καὶ κίωμας 85, ὧν δύο ἡ Καζαμίτσιολα καὶ ἡ Σάκκο Ἀμένο περιέχουσι μεταλλικὰ ὕδατα (*).

Φαίνεται ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι τὰ θερμὰ λουτρὰ τῆς Καζαμίτσιολας καὶ Σάκκο Ἀμένο ἦσαν πεφημισμένα διὰ τὴν θεραπείαν τῶν λιθιῶντων, καθὼ καὶ ὁ Στράβων ἐν τῷ Β' τῶν γεωγραφικῶν του βιβλίων ἀναφέρει. Διασημότερα τῶν ἐν Σάκκο Ἀμένο ἰεροθεραπευτικῶν καταστημάτων εἶναι τὸ τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου καὶ τῆς Ἁγίας Ρεσιτουῆς. Ἀλλ' αἱ τῆς Καζαμίτσιολας θερμαὶ πηγαί, ἔχουσαι

(*) Ἡ νῆσος αὕτη κατοικεῖτο μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1882 ὑπὸ 25,900 κατοίκων διανεμημένων κατὰ κόμμας ὡς ἀκολούθως: ἐν Φορίῳ 3791, ἐν Ἰσχίᾳ 6564, ἐν Βεράνῃ Τεστάτῳ 4596, ἐν Καζαμίτσιολα 4217, ἐν Σερράφα Φοντάνῳ 1971 καὶ ἐν Σάκκο Ἀμένο 1761.

θερμοκρασίαν 50 βαθμῶν ἑκατοντάδευρου, θεωροῦνται αἱ ἀνυσιμώτε-
ραι διὰ τὴν ἰκματικὴν τῶν ἐνεργειῶν.

Ἡ Καζαμίτσιολα κείται παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἐκωπέου,
ἢ Σάκκο Ἀμένο ἐπὶ τῆς παραλλίας πρὸς βορρᾶν, καὶ ἡ Φόριο ἐπὶ
τῆς δυτικῆς παραλλίας, εἶνε δὲ μία τῶν ἐμπορικωτέρων τοποθεσιῶν
τῆς νήσου. Τὸ ὄρος Ἐκωπέον εἶναι ἡφαιστειὸν ἀρχαῖον ἀπὸ ἐτῶν ἐσθι-
σμένον καὶ ὁ φοβερώτερος τῆς νήσου καταστροφῆς, συνταράσσων καὶ
νῦν ἔτι αὐτὴν διὰ τοῦ ἐν τοῖς ἐγκάτοις αὐτοῦ κεκοιμημένου πυρὸς, καὶ
διασπείρων οὕτω κύκλω τὴν καταστροφὴν καὶ τὸν θάνατον(*). Κατὰ
τὴν ἀρχαιότητα δις εἶνε γνωστὸν ὅτι συνέβη παρμολα ἐρήμωσις, κατὰ
τὰ ἔτη 474 καὶ 92 π. Χ. ἐξ ἡφαιστειώδους ἀναθρασμοῦ τῶν ἐγκά-
των τῆς νήσου, ὅτε οἱ κάτοικοι πάντες ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλι-
πίσι τὰς ἐστίας τῶν. Πρὸ τῆς τελευταίας καταστροφῆς συνέβησαν
δύο ἔτριαι, μία κατὰ τὸ 1828, Φεβρουαρ. 2, καὶ ἄλλη κατὰ τὸ 1881,
καθ' ἣν ἐφρονεύθησαν ἄνθρωποι περὶ τοὺς 110 καὶ ἐτραυματίσθησαν
πλείστοι, ἐν Καζαμίτσιολα δὲ καὶ τοῖς πλησιόχωροις κατέρρευσε
μέγα μέρος τῶν οἰκιῶν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν ὅμως ἡ πόλις καὶ
αὐθις συνακίσθη, διότι οἱ ἄνθρωποι, ἐλκυσόμενοι ὑπὸ τοῦ ἕρημου καὶ
εὐθαλοῦς ἐδάφους, ἐπανῆλθον εἰς τὰς ἐστίας τῶν, λησιμονοῦντες ὅτι
ἔργον εὐεργετικόν, τοσοῦτ' καὶ ἐπιβουλον ἦν τὸ ἔδαφος ὅπερ ἐξελέ-
ξαντο πρὸς κατεικίαν.

Ἐξαιρετικῶς μεγαλητέρα παρὰ ποτε ὑπῆρξεν ἡ συρροὴ τοῦ πλη-
θους ἐφέτος ἐν Καζαμίτσιολα καὶ Σάκκο Ἀμένο, ταῖς κώμαις ταύ-
ταις αἰτίνας χρησιμεύουσιν ὡς ἐντευκτήρια τοῦ ἀνὰ τὴν μεσημβρινὴν
Ἰταλίαν ἀριστοκρατικοῦ κόσμου. Ὡς ἐκ τῆς ὥρας δὲ καθ' ἣν συνέβη
τὸ κακόν, τῆς μεγάλης συρροῆς τοῦ πλήθους, τῆς ἰσχυροτέρας δονή-
σεως, καὶ τῆς φύσεως τῶν ὑπὸ τὸ ἔδαφος στρωμάτων, ἡ καταστροφὴ
ὑπῆρξε πολλῶ φρικωδεστέρα ἢ ἄλλοτε.

Τοὺς προδρόμους τοῦ ἐλθῆρου ἠγγείλεν ἡ δωδεκάτη Ἰουλίου, ὅτε
ἠκούσθησαν ἐν Καζαμίτσιολα ὑπόγειοι μυκηθμοὶ, καὶ τὴν ἐπαύριον

(*) Κατὰ τὸν Στράβωνα ὁμίλων ὁ Τίμιος περὶ Πιθηκουσῶν ἀναφέρει ὅτι
ὁ ἐν αὐτῆς λόφος Ἐκωπέας νῦν δὲ ὄρος Ἐκωπέον ἐγεννήθη ἀπὸ σεισμοῦ, τὸ
δὲ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἔδαφος ἐτινάχθη πρὸς τὸ πέλαιος κατὰ
Στράβ. Βιβλ. Κ'. Π. 20.

ἐγένετο ἐλαφρὰ δόνησις σεισμοῦ, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προεικίσθῃ
τὸ ἐλθῆρον ἀποτέλεσμα. Λεπτὰ τινα πρὸ τῆς καταστροφῆς, ἡ χαρίεσσα
αὕτη πόλις ἅπασα ἐφωτοβόλαι, βεδυθισμένη ἀμερμένως εἰς τὰς τέρ-
ψεις τῆς ζωῆς. Ἐνῶ δὲ ἐδῶ μὲν ἐξέλεπεν ὁ πρὸ μικροῦ διαδοῦντος,
ἐπὶ τῶν χλοερῶν αὐτῆς λόφων τερπνὰ περίπτερα καὶ ξενώνας, τοὺς
δὲ ἐν αὐτοῖς εὐωγαυμένους ὄμιλους ἄδοντας καὶ γελώντας ἐν ψυχρῇ
γαλήνῃ, ἐκεῖ δὲ ἐξοχικὰς διασκεδάσεις συνηγμένων ὀμίλων παρεπι-
δήμων τε καὶ Ἰθαγενῶν, ἐντὸς μυροδύλων καὶ εὐανθῶν λειμῶνων
αἴφνης μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου πάσας τὰς τερψιθύμους ταύ-
τας διαχύσεις καὶ ἀγαλλιάσεις διεδέχθη τὸ σκότος καὶ ὁ θάνατος αὐτί-
νος ἢ σκιά ἐπλανᾶτο τέως ὑπεράνω τῆς δυσμαίρου νήσου, νεκρώσι-
μος δὲ σιγῇ ἐπεκράτησε πλέον ἀνὰ τὰ χωρία.

Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν ἐρειπίων ἠκούοντό που ὑποκώφως οἱ στόνοι καὶ
μυκηθμοὶ τῶν θυμάτων ἀρ' ἐνός, γοεραὶ δὲ καὶ σπαραξικάρδιοι φιο-
ναὶ τῶν ἐπιζώντων ἀρ' ἑτέρου, ἐπιζητούντων τοὺς πεφιλημένους αὐ-
τῶν συγγενεῖς καὶ φίλους.

Ἦτο ἤδη ἑσπέρα τῆς 16 Ἰουλίου ἡμέρας Σαββάτου, καὶ μέγα μέ-
ρος τῶν κατοίκων εἶχον παραδοθῆ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, ὅτε
περὶ τὴν 9 καὶ 1/2 μ. ὥραν (τὴν ἀπαισίαν αὐτῆν ὥραν ἐδείκνυε
καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τὸ ὠρολόγιον ἐνός ξενοδοχείου), ἀφυπη-
σθέντες εὐρέθησαν αἴφνης ὑπὸ τὰ ἐρειπια. Τὸν φρικαλέον κρότον ὅς καὶ
μακρὸν τῆς πόλεως ἠκούσθη, ἐπήκολούθησε δόνησις περιστροφικῇ 15
μόλις διαρκέσασα δευτερόλεπτα, ἔπερ ἦσαν ἱκανὰ ἵνα ἀνατρέψῃ πάντα
λίθον καὶ διαρκάση σκληρῶς τὰς ψυχὰς τοσοῦτων ὑπάρξεων. Σύμ-
πασα ἡ κωμόπολις Καζαμίτσιολα μετὰ τῆς παρακαμμένης Σάκκο Ἀ-
μένο ἐκλονήθη ὡς ἐξ ἀοράτου μηχανῆς ἐλκυσθείσα, εἶτα δὲ κατέπε-
σαν τὰ ἐπ' αὐτῆς κτίρια. Τῆς κώμης Σάκκο Ἀμένο, οἱ πλείστοι τῶν
κατοίκων ἐφρονεύθησαν ἐκτὸς τῶν τραυματισθέντων, ἐν δὲ τῇ Καζα-
μίτσιολα μόνον πέντε οἰκίαι ἔμειναν ἀθικτοί. Μεγάλῃν ἔσχεν ἀλλοιω-
σιν τὸ ἔδαφος, παμμέγιστα ἐσχηματίσθησαν χάσματα, λέβητες ἱκα-
νοὶ τῶν θεραπευτικῶν οἰκημάτων διεσπάρησαν, τὰ ὕδατα τῶν θερμῶν
λουτρῶν ἀνέβλυζον μετ' ἀκαθέκτου ὀσμῆς, καὶ τέλος οἱ πλείστοι τῶν
κατοίκων εὗρον τὸν οἰκτρότερον τῶν θανάτων. Ὀλίγοιτοι ἐκ τῶν ἐκτὸς
τῶν οἰκιῶν, ἀνὰ τοὺς ἀγρούς καὶ ἀστεγὰ μέρη εὐρεθέντων, ὡς ἐκ θαύ-
ματος ἐσώθησαν.

Πρὸς τὸν νομόρχην Νεαπόλεως ἀφίκετο ἡ πρώτη εἰδησις διὰ συντομιωτάτου τηλεγραφήματος περὶ τὴν Ἴην μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Αὐθωρεὶ οὗτος παραλαβὼν ἰκανοὺς σκαπανεῖς, ἰατροὺς, ἀστυνομικοὺς κλητῆρας, φάρμακα κλπ. μέσα προχείρου περιθάλψεως, ἀνεχώρησεν εἰς τὸν τόπον τοῦ δυστυχήματος, μικρὴν μόνον ὄνησις μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν νὰ παράσχη συνδρομὴν μέχρι τῆς ἡμέρας, ὅτε ἐλόκληρον τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς κατέστη γνωστὸν, καὶ μετὰ σπουδῆς ἐξητήθη ἔκτακτος καὶ ἀνόλογος πρὸς τὴν περίστασιν συνδρομή. Ἰδίως ἀνάγκη ὑπῆρχε χειρῶν πρὸς διάσωσιν τῶν ἐπιζώντων. Φέρον τις τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ τούτου σημείου τῆς ἀναστατώσεως τῆς φύσεως οὐδὲν ἕτερον ἔβλεπεν εἰμὴ ἐρείπια καὶ πτώματα, ἅπερ φοικωδῶς ἐσφάδαζον ὡς ἐκ τῶν ἀκρωτηριάσεων. Πᾶσα περιγραφή ἀτελῶς μόνον δύναται νὰ παραστήσῃ τὴν πραγματικότητα τῆς παραξενικῆς ταύτης σκηνῆς. Εἰς μικρὰν τινα πλατείαν παρὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἦτις διέμενευ ὄρθια, κατὰ σιδεράδας ἐτίθεντο τὰ πτώματα, κομιζόμενα αὐτόσε παρὰ τῶν πενήθρων συνοδιῶν ὡς εἰς πᾶν βῆμα συνήντα τις καθ' ὁδόν. Ἐν μέσῳ τῶν πτωμάτων τούτων διεκρίνετο τὸ πτώμα ὠραιότητος νεάνιδος, Ἰουτούτη καλουμένης, ἀδελφῆς λοχαγοῦ τινος, φονευθέντος καὶ τούτου μετὰ τῆς συζύγου του. Ἐκ τῶν ἐνδυμάτων μόνον διεκρίνοντο τὰ πτώματα ὡς ἀνήκοντα εἰς τὰς ἀριστοκρατικὰς τάξεις καὶ τοὺς παρεπιδημοῦντας ξένους, ἐπειδὴ εἶχον καταστή ἀγνώριστα. Πανταχοῦ ἐφαίνοντο ἱερεῖς παρηγοροῦντες τοὺς ἐπιθανάτους. Ἀδελφαὶ δὲ τοῦ Ἰλλέου καὶ χειροῦργοι περὶ τὸ ἱερὸν αὐτῶν ἔργον μετ' ἄλλας πνευματικὰς ἀρχιερωμένης, ἐπέλετον ἐκείνη μὲν πᾶγον κλπ. ἐπὶ τοῦ μετώπου τῶν τραυματιῶν, οὗτοι δὲ ἀπέτρεμον τὰ συντετριμμένα αὐτῶν μέλη.

Ἐκ Νεαπόλεως ἐξεπέμφθησαν τρία κολεμικὰ πλοῖα μετ' ἰσχυροῦ σώματος ναυτῶν, πλείστα δὲ ἰδιωτικὰ ἀτμόπλοια ἐστάλησαν ἐκ διαφόρων παραλιῶν τῆς Ἰταλίας. Π κυβέρνησις ἔπεμψε χιλίους στρατιώτας, τρόφιμα, κλίνας, φάρμακα, καὶ πάντα τὰ ἀναγκαῖα ἐν ἀφθονίᾳ, καὶ δὲ ἐν Νεαπόλει διάφοροι ἰδιωτικαὶ ἑταιρίαι καὶ τὰ ἐργαστήρια ἔθετο τοὺς ἐκωστῶν ἐργάτας φιλοτιμῶς εἰς τὴν διάθεσιν τῆς κυβερνήσεως. Ἀμέσις μετέθῃ εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς ἐκ Ρώμης καὶ ὁ βουλευτὴς τῶν δημοσίων ἔργων Γεννάδας, δευτεὶς αὐτοπρασφῶς διηύθυνε τὰς ἐργασίας μηδενὸς φειδόμενος κόπου. Μετ' αὐτῶν ἀφι-

κετο καὶ ὁ βουλευτὴς τῶν ναυτικῶν Ἄκτων, καὶ τὴν ἐπομένην ὁ βασιλεὺς Οὐμβέρτος. Ἐπίσης μετὰ σπουδῆς ἀνεχώρησαν εἰς Καζαμίτσιολαν καὶ πολλοὶ ἀνταποκριτοὶ Ἰταλικῶν καὶ ξένων ἐφημερίδων. Λέμβοι πλήρεις ἀσέστου καὶ φανικοῦ ὀξέος ἐστάλησαν ἐκ Νεαπόλεως πρὸς ἀπολύμανσιν, καθ' ἑκάστην ἀνεκλύπτοντο ὑπὸ τὰ ἐρείπια ζῶντες καὶ ἡμιθανεῖς. Αἱ ἐργασίαι τῆς διασώσεως καὶ τῆς ταφῆς ἀδιάκόπως ἐξηκολούθησαν κατὰ τὰς ἐπομένους ἡμέρας. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἐδέησε νὰ διακοπῶσιν αἱ πρῶται μέχρις ἐντελοῦς ἀπολύμανσεως, καὶ οἱ ἀνθρώποι ἠσχολοῦντο πλέον περὶ τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν, καταλιπόντες τοὺς ὑπὸ τὰ ἐρείπια ἐπιζῶντας εἰς τὴν τύχην των, διότι ἤρξατο ἤδη ἡ σήψις τῶν πτωμάτων, φοβερὰ δὲ καὶ ἐπικίνδυνος ἀνεβίβατο δυσωδία εἰς βαθρὸν ὥστε οἱ ἐργαζόμενοι κατέπιπτον ἀσφυκτιῶντες.

Ἄξια ἀληθῶς θαυμάσιον εἶνε ἡ θέσις ἐκείνων οἰκίας ἀπολέσαντες ἐν τῇ καταστροφῇ ὀλόκληρον αὐτῶν τὴν οἰκογένειαν, καὶ μόνοι αὐτοὶ ἐκ θαύματος σωθέντες, μένουσιν ἐν ἐρημίᾳ.

Πολλοὶ τῶν ἐκ τύχης διασωθέντων ἀπώλεσαν τὰς φρένας, ἄλλοι διετέλουν εἰς κατάστασιν ἡλιθιότητος οἴκτων ἐμποιοῦσαν ἢ ἕνεκα τοῦ μεγέθους τῆς συμφορᾶς καταλήφθησαν ὑπὸ ἐντελοῦς ἀναισθησίας, θεώμενοι ἀποθῶς τοὺς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν ἐκτάθην κειμένους οἰκειούς, αὐτοὶ δὲ ὑπομένοντες ψυχρῶς τὰς ἀλγεινότερας τῶν βασάνων. Οὕτω νεκρὰ τις γυνὴ ὑπέστη ἐγγείρισιν καθ' ἣν οἱ χειροῦργοι τῇ ἀπέκοψαν τὴν χεῖρα χωρὶς νὰ ἀφήσῃ φωνήν. Μετὰ δὲ τὴν τριμῆν παρατηρήσασα ἀπαθῶς τὸν ἀποσκοπέτω βραχίονα, περιέτριψε τὸ βλέμμα καὶ εἶπεν: «εἶχον πατέρα, μητέρα, συζυγον, τέσσαρα τέκνα καὶ τώρα οὐδέν τι ἔχω.»

Ἡ τὸν κόσμον ὀλόκληρον συγκινήσασα αὕτη καταστροφή κατατάραξεν ἰδίως ἅπασαν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν Ἰταλίαν, καὶ θεωρήθη ὡς ἐθνικὴ συμφορὰ. Αἱ διασκευασεῖς καὶ πανηγύρεις ἐν Ρώμῃ τε καὶ ἀλλαχοῦ ἐπαύσαν, εἰς ἐνδειξιν πένθους, καὶ πανταχοῦθεν ἡ φιλικὴ Ὀρθοπεδία ἤρξατο ἐπερχομένη ἀρωγῆς, πολλοὶ ἰατροὶ ἐκ τῶν διαφόρων κέντρων τῆς Ἰταλίας ἔσπευσαν αὐθορμητῶς εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς. Αἱ δὲ ἐν Νεαπόλει τῆς ἀνωτάτης τάξεως γυναῖκες περητῆροντο τὰ νοσοκομεία περιθάλπουσαι τοὺς τραυματίας, ἐν αἷς πολλὰ δούμισσαι καὶ μαρκερῖσαι, καὶ ἀγρυπνοῦσαι παρὰ τὴν κλίνην τῶν

ἀσθενῶν. Πρὸς τοῦτοις παντοειδῆ μέσα πρὸς συλλογὴν ἐράνων διοργάνωθησαν.

Βαθύτατα ἦμως τὸ τῆς συμφορᾶς τραῦμα εἰσέδω εἰς τὰ σπάγγα τῶν κατοίκων τῆς Νεαπόλεως, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς γειτονίας πρὸς τὸ μέρος τῆς καταστροφῆς ἐμελλον νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν βωμὸν αὐτῆς καὶ τὰ πλείστα τῶν θυμάτων. Ἐνταῦθα ἔβλεπέ τις ἐκείνους ὅσοι δὲν κατῴρωσαν ἐμποδιθέντες νὰ μεταβῶσιν ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ φοβεροῦ δράματος ἀναμένοντες ἐναγωνίως ἐπὶ τῆς παραλλίας, ἵνα μάθωσι τι περὶ τῶν συγγενῶν τῶν καὶ φίλων. "Ὅτε δὲ κατέπλεε πλοῖόν τι κομίζον τραυματίας ἢ εἰδήσεις, τὸ θέαμα ἦτο σπαραξικάρδιον· γοεραὶ ἀνεπέμποντο κραυγαὶ καὶ ἤκούοντο ὄρηνοι καὶ ἔλοσυμοὶ τῶν περισταμένων, τοῦ μὲν ἀναγνωρίζοντος τοὺς οἰκείους, τοῦ δὲ μανθάνοντος τὸ οἰκτρὸν αὐτῶν τέλος.

Πάντα τὰ νοσοκομεῖα τῆς Νεαπόλεως ἐπληρώθησαν τραυματιῶν, καὶ πολλοὶ τῶν ναῶν μετεβλήθησαν εἰς πρόχειρα ταιαῦτα.

Ὁκτὼ περίπου ἡμέρας ἐξηκολούθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς διασώσεως ἀδικλόπως, καὶ ὄλονεν ἀνευρίσκοντο πτώματα εἰς κατάστασιν ἄνευλοῦς ἀποσυνθέσεως, ἀναδίδοντα δυσωδίαν ἀφόρητον. Τούτου ἕνεκα ἤναπτον μεγάλας πυρᾶς ἐκ πίσεως ἀνὰ τὰς ὁδοὺς.

Δεκαεπτά ἐκ τῶν τριάκοντα δύο κατοίκων τοῦ Ξενοδοχείου τοῦ Μικροῦ Σχοποῦ ἀνευρέθησαν νεκροὶ, καθὰ ὑπελογίζοντο. Ὑπὲρ τοὺς 50 δὲ ἐκ τῶν παρευρεθέντων κατὰ τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ αὐτοῦ Ξενοδοχείου δοθεῖσαν συναίλιαν, ἔσχον τὴν ἰδίαν τύχην.

Ἐν ταῦτοις δι' ὑπερανθρώπων κόπων αἱ ὁδοὶ ἤρξαντο καθαριζόμεναι ἀπὸ τῶν συντριμμάτων, οἱ ἐτοιμόρροποι τοῖχοι ἀνετινάχθησαν διὰ δυναμίτιδος καὶ παρὰ τὴν παραλλίαν κατεσκευάσθησαν προχείρως ξύλινα παραπήγματα, ἵνα στεγασθῶσιν οἱ ἐπιζῶντες ἀτυχεῖς κάτοικοι, πρὸς οὓς ἀπεστέλλοντο τρόφιμα ἐκ Νεαπόλεως.

Τὰς σπαρακτικὰς σκηναὶς τῆς καταστροφῆς παικίλλουσι καὶ δραματικὰ τινὰ ἐπεισόδια ἐξ ἧν σταχυολογοῦμεν τὰ περιεργότερα.

Ὁ Λουδοβίκος Σεργάρδης εὗρίσκειτο κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς καταστροφῆς ἐγγὺς τοῦ λιμένος καὶ ἐπομένως ἐσώθη. Θέλων ὁμῶς νὰ μάθῃ τὴν τύχην τῆς ἐγγάμου αὐτοῦ ἀδελφῆς, ἐπορεύθη πρὸς τινὰ οἰκίαν διὰ μέσων τῶν ἐρείπιων, ἔνθα ἐγνώριζεν ὅτι εὗρίσκειτο ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ. Ἡ οἰκία εἶχε καταρρεῦσει, ὁ γενναῖος νέος ἄρχεται νὰ ἐρευνᾷ

μεταξὺ τῶν ἐρείπιων καὶ δι' ἡρωϊκῶν προσπαθειῶν κατορθοί νὰ ἐξαγάγῃ καὶ σώσῃ ἑνδεκα άτομα, κραζῶν ἀπαύστως "Τουλίαι! Ἄλλ' ὅτε ἀσθενῶς τῷ ἀπήντησεν ἡ φωνὴ τῆς ἀδελφῆς του τεθαμμένης ὑπὸ τὰ ἐρείπια, τότε αἱ δυνάμεις του ἐγκατέλιπον αὐτὸν καὶ ἔπεσε ληϊπτόμῳ, μὴ δυνήθεις νὰ σώσῃ καὶ αὐτήν!

Ἐἶς τινὰ μέρη ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ ἀπετέλουν σπαρακτικὰ συμπλέγματα. Ζῶντες ἔτι πολλοὶ περιέδωλλον διὰ τῶν βραχιόνων τῶν ἰσχυρῶς τοὺς φονευθέντας οἰκείους των. Μήτηρ ζῶσα ἐρωράθη ἔχουσα πῦρ αὐτῇ κραζέου ζῶν καὶ τρία ἕτερα τέκνα νεκρὰ, ἀδύνατον ὑπέβρε νὰ τὴν ἀσπασάσωσιν ἐκείθεν· ἐπέμενεν αὐτῇ πρῶτον ν' ἀπαγάγῃσι τὰ πτώματα τῶν τέκνων τῆς καὶ εἶτα ἠκολούθησε καὶ αὐτῇ.

Ὁ Σερραφεῖμ Ταραντίνης διαφυγὼν ἐκ τύχης καὶ οὗτος τὸν θάνατον, κατῴρωσε τὴν ἐπισκοπὴν περὶ τὸν ὄρηρον νὰ διασώσῃ πολλοὺς, ἀποσῶρας αὐτοὺς τῶν ἐρείπιων. Τῆς ἐπομένης ὁμῶς σκηναίς, ἥς ἤρωσ ὑπέβρε αὐτὸς, ἡ ἔκβασις ἀτυχῶς δὲν ἀπέδη ὁμοίως εὐχάριστος. Διὰ κρίνας οὗτος ὑπὸ τὰ ἐρείπια ὄμιον γυναικὸς συντετριμμένον καὶ χεῖρα φέρουσαν φέλλικα καὶ χεῖρῖδα παλύτιμα, ὑπὸ δὲ τὴν τεθαμμένην ταύτην γυναῖκα ἀνδρῶν τινὰ κραυγάζοντα· σώσατε αὐτὴν καὶ μὴ φροντίσητε δι' ἐμέ! ἐπλησίασε τὸ ὀλιβερόν τοῦτο σύμπλεγμα, καὶ ἀνεγνώρισεν ὠραιότατην ἐξ Αἰγύπτου γυναῖκα μετὰ τοῦ συζύγου τῆς. Ἦδη ἔτεινε αὐτῇ τὴν χεῖρα ἵνα τὴν ἐξαγάγῃ, ὅτε κατέπεσαν τὰ ἐρείπια καὶ ἐτάφησαν ὑπὸ τὸν ἕγγον αὐτῶν ἀμφότεροι οἱ σύζυγοι.

Τῶν ἐν τῇ νοσοκομείᾳ τῶν προσκυνητῶν νοσηλευομένων τραυματιῶν τις διηγεῖτο ὅτι ἐσώθη χωρὶς νὰ γνωρίξῃ πῶς, ἀπὸ εἶδε φονευθέντας πρὸ τῶν ὀμμάτων του τοῦ πατέρα, τὴν μητέρα, τὴν ἀδελφὴν καὶ ἑτέρους συγγενεῖς αὐτοῦ!

Τὰ ἐπόμενα ἐπεισόδια ἀνάγονται εἰς τὸν βασιλεῖα Οὐμβέρτον, ὅστις μυχῶς πληγείς ἐπὶ τῷ μεγέθει τῆς συμφορᾶς, ἔσπευσε, ὡς ἤδη εἴπομεν, νὰ μεταβῇ εἰς τὸν τόπον τῆς ἐρημώσεώς ὅπως ἴδῃ αὐτοῖς ὁμῶς τὴν ἔκτασιν τοῦ δυστυχήματος καὶ ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἀπεγνωσμένους κατοίκους. "Ὅτε δὲ, περιορχομένη παρῆ τὰ μέρη τῆς καταστροφῆς προσηνέχθη αὐτῷ ἵνα ὀφραυθῇ, ἕνεκα τῆς ἀναδιδόμενης δυσωδίας, φιαλίδιον περιέχον ἄλατα, ὁ βασιλεὺς ἀκώθησε τὸ ριαλίδιον εἰπὼν: «Μὴ λησμονεῖτε ὅτι εἶμαι στρατιώτης.» Πρὸς δὲ τὰς περιουλοῦσας αὐτὸν γυναῖκας καὶ παιδία ἄπερ ἱκετευτικῶς τῷ ἔτεινον τὰς

χειρας ὁ βασιλεὺς συγκεκριμένος ἀπηύθυνεν εἰς ἕνα ἑκαστὸν λόγου παραμυθίας.

Ὅτε ὁ βασιλεὺς μετέβη εἰς Σάκκο Ἀμένο προσήλθεν ὁ δήμαρχος ὅστις ἀπώλεσε κατὰ τὴν καταστροφὴν τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα, ἐτραυματίσθη δὲ καὶ αὐτὸς, φέρων ἐπὶ τῶν καθημαγμένων ἐνδυμάτων τὴν τρίχρουν ζώνην τοῦ ἀξιώματός του, καὶ προσηγόρευσε τὸν ἡγεμόνα μετὰ λυγμῶν. Ὁ βασιλεὺς συγκεκριμένος τῷ ἔβλιψεν ἀμφοτέρως τὰς χειρας ἀποτείνων πρὸς αὐτὸν λόγους παρηγορίας καὶ συνιστῶν αὐτῷ ἡσυχίαν· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπήντησε: — Δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν τὸ καθήκον πρὸ πάντων, Μεγαλειότατε.

Ἀναχωρῶν ἐκ τῆς νήσου Ἰσχίας ὁ βασιλεὺς Οὐρβέρτος μετέβη εἰς Νεάπολιν, ἔνθα ἐξηκολούθησε τὸ γενναῖον αὐτοῦ ἔργον, ἐπισκεπτόμενος τὰ νοσοκομεία, ἀποτείνων λόγους ἐνθαρρυντικούς καὶ εὐμενῶς ἀποδεχόμενος τὰς αἰτήσεις τῶν πασχόντων. Ἐν δὲ τῷ νοσοκομείῳ τῶν προσκυνητῶν ὁ βασιλεὺς ἐπλησίασεν ἄνδρα εὐρωστὸν, οὗτινος πρὸ μικροῦ εἶχον ἀποκτεῖναι τὴν κνήμην, καὶ τὸν ἠρώτησε περὶ τῆς καταστάσεώς του.

— Αὐτοῦμαι, Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ τραυματίας, διότι ἀπώλεσα τὴν κνήμην εἰς Καζαμίτσιολα καὶ οὐχὶ εἰς Κουστούζα.

— Ἦσο εἰς Κουστούζα; ἠρώτησε μετ' ἐνδιαφέροντος ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐπέλεμψε καὶ ἐτραυματίσθη κατὰ τὴν μάχην ἐκείνην.

— Ἦμην, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῆς διαταγῆς τῆς Ὑπερέως Μεγαλειότητος, ἐβραδείθην δὲ καὶ διὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀριστείου. — Ὁ βασιλεὺς ἔβλιψεν θερμῶς τὴν χεῖρα τοῦ ἀρχαίου αὐτοῦ συστρατιώτου, ἔλαβεν καὶ σημείωσιν τοῦ δυμῆτός του.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ἀνέρχεται κατὰ τὰ ἐξικριθωθέντα εἰς 5000 περίπου, ἐκτὸς τῶν τραυματιῶν, ἀνερχομένων καὶ τούτων ἀπέκεινα τῶν 3 χιλιάδων. Ἐκ τῶν ἐπιδημούντων 2 περίπου χιλιάδων ἔθνων οἱ πλείστοι εὗρον τὸν θάνατον, ἐν οἷς καὶ δύο ἑλληνικαὶ οἰκαγένειαι, ἡ τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας Χορτάτη, καὶ ἡ τοῦ Ψιακῆ, ἀμφοτέραι, πλὴν τοῦ Χορτάτη, μετὰ τῆς ὑπερετέρας αὐτοῦ, ταφείσαι ὑπὸ τὰ ἐρείπια.

Σημ. Αἰτίαι τῶν φοβερῶν αποτελεσμάτων τοῦ σεισμοῦ τούτου, κατὰ τὸν Παλιμέρον, διευθυντὴν τοῦ παρὰ τὸν Βαζουδίου ἀστεροσκοπεῖου, ὑπῆρξεν οὐχὶ τὸ εἶδος (εὐρέθη δὲ τοῦτο κυλλοτέρως), οὐδ' ἕτερος τίς

λόγος τῶν γνωστῶν, ἀλλ' ἡ φυσικὴ τῆς χώρας κατάστασις, ἥτις οὐσα ἡφαιστειώδης ὑπῄκειται εἰς σεισμικούς κλονισμούς καὶ ὑπογίους καταρρέσεις. Κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ ὁ κλονισμὸς ἐν Καζαμίτσιολα ἦτο στιγμιαῖος, ὅπερ, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἰδίου, προηγουμένως δὲν ἐγένετο ἐν Κερρίνη, Μάλρω καὶ Καλαβρία. Παρὰδέχεται λοιπὸν οὗτος ὅτι ἐπετήρησεν οὐχὶ μεταλλεῖον, ἀλλ' ὑπόγειος κατάπτωσις, διότι ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει θὰ ἀνεφαίνοντο ἀτμοὶ φεύγοντες εἰς τὸν ὑπαίθρου ἀέρα, ἢ θὰ ἐνήργουν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Τοῦναντίον δὲ οὐ μόνον τοιοῦτοι ἀτμοὶ δὲν ἐθεάθησαν, ἀλλὰ καὶ ἡ Καζαμίτσιολα, ἀντὶ νὰ ὑποστῇ κίνησιν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, κατακρημνίσθη ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, τοῦθ' ὅπερ ἐξηγεῖ σαφέστερον ὁ ἐν λόγῳ διευθυντῆς διὰ τῶν κάτωθι παρατηρήσεων.

Τὸ ἔδαφος τῆς Καζαμίτσιολας σχηματίζεται ἐκ βράχου ἀρχαίου κατὰ τὸ ἥμισυ ἐσβεσμένου ἡφαιστείου, ἐπὶ τινος ἀργιλλώδους στρώματος· ἐν τῷ ἀργιλλώδει τούτῳ στρώματι ἀδιαλείπτως ἔσκαπτον οἱ κάτοικοι ἕνα ἀρώματα, τὴν εἰς τὴν βιομηχανίαν χρησίμον ὑλκην. Οὐδεμία τοῦτου ἕνεκα ἀμφιβολία, κατὰ τὸν Παλιμέρον, ὅτι τὰ θερμὰ μεταλλικά ὕδατα, ἕτινα περιέχουσι μεγάλην ποσότητα ἀνθρακικοῦ ὀξέος, κατατρώγουσιν ἀπὸ πολλῶν αἰώνων τὸν ἡφαιστειώδη βράχον, δημιουργοῦντα τοιοιούτῳ ἄγνωστα κενὰ ὑπόγεια. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι, ἕνεκα τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν ὑπογείων στρωμάτων διὰ συμβαίνουσι σεισμικοὶ κραδασμοὶ ἔχοντες ἰκανὴν δύναμιν πρὸς παραγωγὴν ὑπογείων ταλαντώσεων, τότε φυσικῶς τῷ λόγῳ ἐπέρχεται καθίζησις τοῦ ἔδαφους, καὶ ἐπομένως αἱ κατὰ διαφόρους καιροὺς καταστροφῆς, ἐν αἷς συγκαταλεχτέον καὶ τὴν πρὸ τινος ἐν Καζαμίτσιολα συμβῆσαν τοιαύτην.

Κατὰ δὲ τὴν γνώμην τοῦ καθηγητοῦ Στεφάνου Ρώσση, διευθυντοῦ τοῦ κεντρικοῦ ἀστεροσκοπεῖου ἐν Ρώμῃ, ἡ ἀπώλεια ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων κατὰ τὸν ἐν Ἰσχίᾳ σεισμὸν ἠδύνατο νὰ προληφθῇ, ἂν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἔθρύετο μετὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1881 ἀστεροσκοπεῖον ὅπερ μετὰ πεποιθήσεως ἔκτοτε συνίσταται ἡ κυβερνήσει ὁ Ρώσσης. Ὁ κίνδυνος οὐ προλαμβάνετο οὕτω ἐκ τῶν ἀνωτέρω φυσικῶν φαινομένων ὅπερ παρατηρήθηκα κατὰ τοὺς σεισμούς τῆς αὐτῆς νήσου τῶν ἐτῶν 1828, 1851 καὶ 1881, ἐπανελήφθησαν αὐτοὶ καὶ κατὰ τὸν σεισμὸν

τούτων, ἀλλ' ἢ ἔλληψις ἀστεροσκοπίου ἐματῆιαισε πᾶσαν ἐκ τοῦ ἐπι-
κειμένου ἄλεθρου προφύλαξιν.

Βραχυχρόνιον μάλιστα παρήλθε διάστημα ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς
'Ισχίας, καὶ νέαν ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὁ τηλέγραφος Θεομητιαν, τὴν κα-
ταστροφὴν μεγίστου μέρους τῆς νήσου 'Ιάβας (*).

Τὴν νύκτα τῆς δευτέρας 14ης πρὸς τὴν 15ην Αὐγούστου, σφοδροὶ
κρότοι ὑποχρόνιοι ἠκούσθησαν ἐν Σουραπάτρη προερχόμενοι ἐκ τοῦ
ἠφαιστείου Κρακχτέας κειμένου μεταξὺ Σουμάτρας καὶ 'Ιάβας. Ταυ-
τοχρόνως δὲ ἠφαιστειοὶ λίθοι ἔπεσαν ἐν Σεράγκ, ἢ δὲ Χεριδάνη κατε-
καλύφθη ὑπὸ μεγίστου ποσῶ τέρρας. Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ Βαταύα ἐφ'
'Ικανὸς ὥρας ἦσαν ὄραται λάμψεις ἠφαιστειαί, καὶ τὸ φωταερίον ἐν ἀκα-
ρεῖ ἐδόξασθη. Ἄμα δὲ ἐγένετο πρῶτα οἱ κάτοικοι εὐρέθησαν ἀπομειω-
νωμένοι, ἢ μετὰ τοῦ Ἀνζερ συγκοινωνία διεκόπη, αἱ γέφυραι ἠφαι-
σθησαν, καὶ αἱ ὁδοὶ ἦσαν ἀδιάβατοι. Τὰ ὕδατα τοῦ στενοῦ ἔβραζον, ἔχον-
τα θερμοκρασίαν ὑπερβαίνουσαν τοὺς 20 βαθμοὺς, αἱ δὲ πλευραὶ τοῦ
ἠφαιστείου, ἐξ οὐδὲ ἤρχετο τὸ πῦρ, μετεσχηματίσθησαν εἰς χειμάρρους
λάβας, ρεοῦσης καθ' ὅλην σχεδὸν τὰς διευθύνσεις. Τῇ ἀκόλουθον ἡμέ-
ραν οἱ μνηστῆμοὶ ἠκούοντο εὐκρινέστερον, ὅποτε τὸ κακὸν μετεδόθη

(* Ἡ νῆσος 'Ιάβα κείται ἐν τῷ Ἀρχιπελάγῳ τῆς Σόνδης, περιβρέχεται δὲ
πρὸς νότον ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, βορείως ὑπὸ τῆς ἰσημερινῆς θαλάσσης,
δυτικῶς ὑπὸ τοῦ πορθμοῦ τῆς Σόνδης χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς νήσου Σου-
μάτρας, καὶ ἀνατολικῶς ὑπὸ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βαλῆ. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶνε
ἡ Βαταύα. — Μεγά μέρους τοῦ ἐδάφους τῆς 'Ιάβας σύγκαιται ἐκ γονιμοτάτων
καὶ καρποφόρων κοιλάδων. Τὰ ὄρη αὐτῆς εἶνε δασέεντα καὶ γραφικώτατα ὄν
τὰ πλείστα ἠφαιστεια, ἔχοντα διεύθυνσιν ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἐπιση-
μοτέρους κρατήρας τοὺς Ταλάκ, Μεβαρδὺ, Λουά, Γεδὲ, Σλαράτ, Τέγγερ καὶ
'Ιδζέγγ. — Διαβρέχουσι δὲ αὐτὴν 50 σχεδὸν ποταμοί, ὧν οἱ μέγιστοι εἶνε
ὁ Σόλος, κείμενος κατὰ τὸ κέντρον τῆς χώρας, καὶ ὁ Κεδίρης πρὸς ἀνατολὰς,
αἵτινες καὶ πλωτοὶ μέχρι τινὸς τογγάνουσι. Ὡς δὲ συμβαίνει ἐν ἀπᾶσι ταῖς
ἠφαιστειώδεσι χώραις, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ ἔδαφος ἐμπερικλείει πολλὰς πηγὰς
μεταλλούχων καὶ θερμῶν ὑδάτων. — Ὁ λαὸς τῆς 'Ιάβας εἶνε μιγὰς ἐξ ἰθαγέ-
νων Ἰνδῶν δηλ. Σινδῶν, Ἀράβων, Ὁλλανδῶν καὶ Μαλαισιῶν ἰθαῶν, συμποσοῦ-
μενος σήμερον εἰς 15 περίπου ἑκατομμύρια ἢν 30,000 Εὐρωπαϊαί. Ὁ λαὸς αὗ-
τος θεωρεῖται ὡς ὁ μᾶλλον πεπολιτισμένος κατ' ὅλην τὴν Ὀκεανίαν. — Ἡ νῆ-
σος μετὰ ἀλλεπαλλήλους διαφόρων κατακτῆσεις εὐρίσκειται νῦν, ὡς γνωστὸν,
ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Ὁλλανδῶν κυριευσάντων αὐτὴν κατὰ τὸ 1689.

οὕτως εἰπεῖν καὶ εἰς τὸ μέγιστον τῶν ἠφαιστειῶν τὸ Μαχαμεραῦ, ἐξ
ἐκείνου δὲ πάλιν, ὡς ἀπὸ κέντρον εἰς τὸ τρίτον μέρος τῶν 45 κρα-
τήρων τῆς 'Ιάβας, καὶ οὕτω ἐν συνόλῳ ἤρξατο τὸ ἔργον τῆς καταστρο-
φῆς, καὶ κατέκλυσαν τὰ τέσσαρα τῆς νήσου σημεῖα: χειμάρροι θειοῦ-
γου πηλοῦ καὶ λάβας.

Περὶ τὸ λυκαυγὲς τῆς Κυριακῆς τὰ νέφη ἐδιχάσθησαν, ὅτε δὲ ἀνέ-
τειλεν ὁ ἥλιος παρατηρήθη ὅτι μακρὰ ταινία γῆς, πεντήκοντα περίπου
τετραγωνικῶν μιλίων, ἐξηφανίσθη, δύο τῶν μεγαλειτέρων πόλεων, ἢ
Τουμεράγκη καὶ Φίγες Λεγκούγκη, μετεβλήθησαν εἰς ἄερα, ἐκ δὲ
τῶν 1500 κατοίκων αὐτῶν, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ τὸν θάνατον.
Ἡ Βαυτάμ κατεκλύσθη κατὰ γράμμα ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ ἀπώλοντο
ἐν αὐτῇ περὶ τοὺς 1500 ἄνθρωποι.

Ἄξιοσημείωτος εἶνε ἡ καταστροφή κατὰ τὸ πλείστον τῶν ἐν Βρα-
μπανάμ κειμένων ναῶν, διακρινομένων ὑπὸ τὸ ὄνομα Σανδὶ-Σίβα, χι-
λιοί ναοί, φθρ καὶ ἡ τοῦ ναοῦ τοῦ Βαροβάδερ ἀρχαιολογικὴν κακτη-
μένου ἀξίαν διὰ τὰ ἐν αὐτῇ πεμπληθῆ ἀγάλματα, ἀρίστης βουδδικῆς
τέχνης.

Κατὰ τὸν σεισμόν τοῦτον ἢ μᾶλλον τὸν διὰ πυρὸς καὶ ὑδάτος κατα-
κλισμόν, φοβερὰ καὶ ὀλως ἔκτακτα ἦσαν τὰ ἐν τῇ θαλάσῃ παρατηρού-
μένα. Τὰ νέφη οὕτως ἦσαν πεπληρωμένα ἠλεκτρισμοῦ ὥστε ὑπὲρ τοὺς
δέκα καὶ πέντε ἐθεάθησαν συγχρόνως αἰρώνας, δεινῶσαντες εἰ μᾶλ-
λον τὴν ἐν τῇ ξηρᾷ καταστροφὴν.

Τὴν δὲ Τρίτην περὶ τὴν δεξιὰν εἶδον ἀξαίφνης ἀναδύοντα ἐκ τῆς
θαλάσσης τῆς Σόνδης δεκατέσσαρα ἠφαιστειογενῆ νησίδια, τὰ μὲν
ἐγγύτερον τῆς Σουμάτρας, τὰ δὲ πρὸς τὴν 'Ιάβαν.

Ὁ ὅλος ἀριθμὸς τῶν θυμάτων ὑπερβαίνει τὰς 80 χιλιάδας, ὧν
περὶ τὰς τριάκοντα εἶνε Σίναι ἀπολεσθέντες οἱ πλείστοι ἐν Βαταύα.

Ὁ καταπληκτικὸς οὗτος ἀριθμὸς τῶν θυμάτων εἶνε ὁ μέγιστος
μετὰ τὸν ἐν Καλαβρία συμβάντα κατὰ τὸ 1783 ἐν ταῖς τῶν σει-
σμῶν χρονικοῖς, καθόσον οὐδεμία οὐδέποτε ἄλλη τῶν ἀχρι σήμερον
γνωστῶν καταστροφῶν οὕτως ἀπηνώς καὶ διὰ κεραυνοδόλου ταχύτητος
ἀφῆρπασε τοσαύτας ἀνθρώπινους ὑπάρξεις.

Πρὶν ἢ κλείσωμεν τὸ περὶ σεισμῶν ἀλγεῖον τοῦτο κεφάλαιον, εἴ-
πωμέν τινα καὶ περὶ τοῦ τελευταίου πάντων συμβάντος ἐν τῇ Ἐρυ-
θραῖα χερσονήσῳ τῇ 3ῃ Ὀκτωβρ. ἐ.ε. καὶ περὶ ὕρον 8 καὶ 1/2 μ.μ., ἧς

οί άτυχεῖς κάτοικοι, καίτοι οὐ μικρὸν δοκιμασθέντες κατὰ τὸν πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν Χίῳ συμβάντα, οὐδὲν ἤττον ἐπέπρωτο καὶ δευτέρου ἤδη νὰ κἀθίσουν, ἔνοι δ' αὐτῶν καὶ νὰ ταφῶσιν ὑπὸ τὰ ἔρεπτα.

Ὁ σεισμὸς οὗτος, ὅστις ὑπῆρξε μᾶλλον κυματωδῆς, ἐπεξετάθη καὶ εἰς μῆγα μέρος τῶν παραλίῶν τῆς Μ. Ἀσίας. Ὡς ἐν τῆς ὥρας δὲ καθ' ἣν ἐγένετο καὶ τῶν προαγγελτηρίων αὐτοῦ σημείων δὲν ἔσχε μὲν εὐτυχῶς τὰ αὐτὰ, ὅσα οἱ δύο προηγήθεντες αὐτοῦ, δυσάρεστα ἀποτελέσματα, ζωηρὰ δρῶς καὶ οὐχ ἤττον σπαρακτικὰ ἐγκατέλιπε τοῖς κατοικοῖς Ἰχνη, πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀπαισίας αὐτοῦ διαβάσεως, θανατώσεως περὶ τοὺς 60 ἔξ αὐτῶν, τραυματίας ἐτέρους 240 καὶ ἐκδιώξας περὶ τὰς 20 χιλιάδας τῶν ἐστιῶν των.

Καὶ τὰς μὲν ἐστίας αὐτῶν ἀντολεξεῖ μετέβαλεν εἰς σφοδρὸς λίθων καὶ κόνεως, τοὺς δὲ κατοίκους περιήγαγεν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ περιέρχωνται πανοικεῖ καὶ εἰς κατὰστασιν ἐμποιοῦσαν οἶκτον, ἀπὸ τήπου εἰς τόπον, πρὸς ἀναζήτησιν φιλοξένου γωνίας γῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ τὴν κερὰλὴν κλίνωσιν.

Ἡ νέα αὕτη συμφορὰ τῶν δυστήνων κατοίκων τῆς Ἐρυθραίας πρῶτον πάντων συνεκίνησεν, ὡς εἶδος, τὴν πατρικὴν καρδίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, ὅστις κάραυτα ἔτεινε τὴν εὐεργετικὴν καὶ θαυμάϊα Αὐτοῦ χεῖρα ἵνα ἀνακουφίσῃ τὰ δεινὰ τῶν ὑπὸ τοῦ σειμοῦ δυστυχησάντων ὑπηκόων Αὐτοῦ. Οὐ μόνον δὲ ὑπασπιστὰς ἐξαπέστειλεν ἵνα ἐπιτοπίως ἐξυγιάνωσι τὸ μέγεθος τοῦ δυστυχήματος, μετὰ παντοίων βοηθημάτων, ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου Αὐτοῦ ταμείου χορηγῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει γενομένην τῇ φροντίδι τῶν πρεσβυρῶν μουσικῆν συναυλίαν πρὸς συλλογὴν ἔργων, ὡς καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς ῥωσικῆς πρεσβείας συγκροτηθεῖσαν ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ μεγάλην Ἀγορὰν, ἠυδύκησε προφρόνως. ν' ἀνέλθῃ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν Αὐτοῦ προστασίαν, εἰς ἣν καὶ ὀφείλεται ἡ ἀντεῦθεν προελθοῦσα οὐκ εὐκαταφρόνητος εἰσπραξίς.

Περαιόντες τὴν ἐξιστόρησιν τῶν κατὰ τοὺς τρεῖς ἐσχάτως σεισμῶς συμβάντων, ἐκρίναμεν καλὸν, ἅμα δὲ καὶ τῷ ἡμετέρῳ σκοπῷ μὴ ἀπαῖσον, νὰ συνεχίσωμεν αὐτὴν διὰ τινος συντόμου ἱστορικῆς ἀφηγήσεως τῶν γνωστοτέρων καὶ σημαντικωτέρων σεισμῶν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἄχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Ἡ ἱστορικὴ αὕτη ἀφήγησις, ἣν κατὰ τὸ πλεῖστον ἠρᾶνίσθημεν ἐκ τῆς

ἐν Ἀθῆναις ἐκδιδομένης περιπτουδέστου «Ἐφημερίδος», ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Κατὰ τὸ 375 π. Χ. ἢ τὸ 282 κατὰ τὸν Σμῖθ, διευθυντὴν τοῦ ἀστεροσκοπεῖου Ἀθηνῶν, ἐσεσθῆσαν τὰ Μέθωνα, κατόπιν ἐκρήξεως τοῦ ἐν αὐτοῖς ἠφαιστείου, ἔχοντος ὕψος 210 μέτρων. Ἡ ἐκρήξις αὕτη, ἣν περιγράφουσι Παισσινίας καὶ Στράβων, εἶνε ἡ μόνη γνωστὴ (*).

285 π. Χ. Μορροῦται τὸ ἠφαιστειοὺν Φοῦζι-νο-να-Υάμα ἐπὶ τῆς νήσου Νίπου ἐν τῇ Ἰαπωνικῇ, ἅπαντα δὲ ἡ περίεξ χώρα ἀνετρέπη ἐκ σειμοῦ.

200 π. Χ. Σχηματισμὸς κατόπιν σειμοῦ τῆς νήσου Βολκανέλο, ἣτις τέως ἦν συνηνωμένη πρὸς τὴν μεγάλην νήσον Βουλκάνο (νήσος Διπάρα), διὰ μικρᾶς γλώσσης γῆς. Τὸ ἠφαιστειοὺν τοῦτο διέμεινεν ἐν ἐνεργείᾳ μέχρι τοῦ XVI αἰῶνος.

186 π. Χ. Ἀνήλθεν ἐκ τοῦ ὑποθαλασίου κρατήρος ἡ νήσος Ἰερά, ἢ Παλαιοκαμένη σήμερον, ἐν τῷ μέσῳ τῶν τριῶν νήσων. Ὁ κρατὴρ οὗτος, ἐνεργῶν ἀπὸ ἀμνημονεύτων ἐτῶν, ἐπληγεγε τὸν χωρισμὸν, κατὰ τὸν Πλίνιον, τῆς νήσου Θηρεσίας ἀπὸ τῆς κυρίως Θήρας.

Ἡ νήσος Ἰερά, παρερχομένων αἰώνων, ἐγένετο μαζῶν τῇ προσθήκῃ καὶ ἐτέρων ἀνερχομένων νήσων κατὰ τὰ ἔτη 19, 726, 1427 μ. Χ. Ἐτεροι ἐκρήξεις ἀναφέρονται τῷ 1575, ὅπote ἀνέβη ἡ νήσος ἡ καλουμένη Μικρὰ Καῦμένη, καὶ τῷ 1707 ἔτερα ἡ Νέα Καῦμένη. Καθὼς ἡ Ἰερά ἐγένετο μαζῶν μετὰ ταῦτα, οὕτω προσετέθησαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἄλλαι νῆσοι κατὰ τὰ 1709, 1711 καὶ 1712.

19 μ. Χ. Κατεστράφησαν 13 πόλεις τῆς Μ. Ἀσίας, αἱ Σάρδεις, ἡ Μαγνησία, ἡ Ἐφεσος, αἱ Κολοσσαὶ κλπ. Ἐξ ὅτων δὲ ἀναφέρει ὁ Στράβων, μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὴν Μ. Ἀσίαν συνέβησαν καὶ προγενέστεροι σειμοί. Τὸ ἔδαφος τῆς Συρίας καὶ Φοινίκης ἐσελετο ἐπὶ πολλὸν χρόνον καὶ καταστράφη πόλεις τις πρὸς τὴν Σιδῶνα κειμένη, ὡς καὶ μέρος τῆς Σιδῶνος αὐτῆς. (Στράβωνος, βιβλίον Βον σελ. 74, ἔκδοσις Κοραῆ.)

50 μ. Χ. Σεισμὸς ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ. Ἡ Πομπηία καὶ τὸ Ἡρά-

(*) Ὁ μὲν Στράβων λέγει τὰ ἔξῃ: περὶ Μεθῶνης δὲ ἐν τῷ Σαρωνικῷ πῦρ ἑπτὰ σταδίων ἀνεδείχθη κλπ. Ὁ δὲ Παισσινίας ἀνάγει τὰ αὐτὰ φαινόμενα εἰς τὴν δευτέραν π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

κλειται καταστρέφονται τὸ πρῶτον ἤδη. Ἀνακτισθεῖσαι δὲ αἱ πόλεις αὗται, ἐτάφησαν μετ' ὀλίγα ἔτη ὑπὸ τὴν τέφραν τοῦ Βεζουβίου.

79. Πρώτη ἱστορικῶς γνωστὴ τοῦ Βεζουβίου μετὰ σεισμοῦ ἔκρηξις, ὅτε σὺν τῇ Πομπηίᾳ καὶ Ἡρακλείῳ καταστράφη καὶ ἡ Σταθία, καὶ ἀνῆλθε κατὰ τὰ πιθανολογούμενα τὸ ἐπὶ τῆς πεδιάδος ἡφαίστειον La Somma. Ἡ ἔκρηξις ἤρξατο διὰ τῆς πτώσεως τοῦ βορείου-δυτικοῦ μέρους τοῦ κρατήρος, συγκαλύψαντος μέγα μέρος τῆς Πομπηίας. Τότε κατεκλή ἡ ἀπαπνύγη ἀπὸ τοὺς ἀτμοὺς Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος, ὅστις ἀνέβη εἰς τὸν κρατῆρα ἵνα ἴδῃ ἰδίῳις ὀφθαλμοῖς τὸ πάθημα τοῦτο, καταφρονήσας τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἐκρήξεις τοῦ Βεζουβίου εἰ μᾶλλον φοβεραὶ ἀναφέρονται αἱ τῶν ἐτῶν 1631, 1680, 1682, 1689, 1760, 1766, 1790, 1802, 1804, 1806, 1812, 1822, 1832, 1848, 1858, 1861, 1866, 1872. Κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ 1631, νέφη καπνοῦ καὶ τέφρας ἐφθασαν μέχρι Κων)πόλεως, ποταμοὶ Λάδδας ἐφθασαν μέχρι τοῦ Torre del Greco καὶ τοῦ Torre dell'Annunziata. Ἐσσαράκοντά καὶ ἐπέκεινα χωρία καταστράφησαν, τὰ μὲν ὑπὸ τῆς λάδδας, τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ. Τέσσαρες χιλιάδες ἀνθρώπων καὶ 10 χιλιάδες ζῴων ἀπώλοντο.

115. Σεισμὸς καταστρέψας τὴν Ἀντιόχειαν, ἐπαναληφθεὶς κατὰ τὰ ἔτη 342, ὅπότε ἀπέθανον 40 χιλ. ἀνθρώπων, καὶ 554, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ Αὐτοκράτορος. Κατὰ δὲ τὰ ἔτη 742 καὶ 1033 ἐσελετο ἡ γῆ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἀπὸ Συρίας μέχρις Αἰγύπτου. Τῷ 1204 καὶ 1822, ἠφανίσθη μέγα μέρος τοῦ Χαλεπίου μετὰ 25 χιλ. ἀνθρώπων.

177. Φοβερώτατος σεισμὸς, καταστρέψας τὴν Σμύρνην καὶ ἐπαναληφθεὶς κατὰ τὰ ἔτη 1048, 1653, 1688, 1778. Τοῦ κατὰ τὸ 1688 συμβάντος μνεία γίνεται ἐν τινὶ ἐπιγραφῇ ἐπὶ μαρμαροῦ, καίμένου ἀνωθεν μίαν πύλιν τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, καταπεσόντος τότε καὶ αὐτοῦ.

373. Σεισμὸς ἐν Σουηδίᾳ ἐπαναληφθεὶς κατὰ τὰ ἔτη 448, 1000, καὶ 1097.

446. Σεισμὸς μέγας ἐν Κων)πόλει, διαρκέσας ἐπὶ τρεῖς μῆνας καὶ κρημνίσας τὰ τεῖχη τῆς πόλεως. Ἐκ δὲ τῶν συμβάντων ἐν αὐτῇ καὶ κατὰ τὰ ἔτη 477, 554, 558, 740, 791, 870, 986, 1011, 1034, 1037, 1063, 1196, 1286, 1344, 1509, 1767 καὶ 1802, πάντων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον καταστρεπτικῶν, οἱ μᾶλλον ἀξιοσημείωτοι

εἶναι ὁ τὸ 477 ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος συμβὰς, καθ' ὃν, κατὰ τὸν Κεδρηνόν, ἔπεσον ἐκκλησίαι πολλαὶ καὶ οἰκίαι καὶ ἔμβολοι, κατεγώσθη πλῆθος ἀνθρώπων ἀναριθμητόν, ἔπεσε δὲ καὶ ἡ στήλῃ τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου κλπ. καὶ ὁ τοῦ 1509 σφοδρότατος, διαρκέσας 45 ἡμέρας, καὶ καταστρέψας μέγα μέρος τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, πολλὰς οἰκίας, καὶ 13000 ἀνθρώπων. Ἀναφέρεται δὲ ὅτι ἐν μόνῃ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Μεγάλου βεζύρου καταστράφησαν 300 ἱππεῖς μετὰ τῶν ἱππῶν τῶν.

500. Σεισμὸς ἰσχυρὸς, ἐξ οὗ ἔπαυον τὸ Δυρράχιον, ἡ Κέρυνθος, ἡ Ἀνάβαρξος τῆς Κιλικίας, ἡ Ἐδεσσα, ἡ Σελεύκεια, καὶ ἡ Ἀντιόχεια.

554. Σεισμὸς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α', ἐπαναληφθέντες εἰκοσάκις καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς βασιλείας του καὶ ἀφανίσαντες πολλὰ χωρία τῆς Ἀχαΐας καὶ Βοιωτίας καὶ διτῶ πόλεις. Ἐκτὸς τούτων, κατὰ τοὺς σεισμοὺς αὐτοὺς ἐβλάθησαν ἱκανὰ μέρη τῆς Ἀντιοχείας, Λαοδικείας, Τύρου, Σιδῶνος, Βηρυτοῦ, Τριπόλεως, μέγα μέρος τῆς Παλαιστίνης, Ἀραβίας, Μεσσοποταμίας, Φοινίκης, Λιβάνου, εἰ δὲ τῆς Νικομηδείας καὶ τῆς Κῶ.

823. Σεισμὸς ἐν Ἀκιοῦγράμῳ, ἐπαναληφθεὶς τῷ 830, 1640, 1692, 1755, 1756, 1771, 1773, 1833.

1198. Ἐκρήξεις μετὰ σεισμοῦ ἐν τοῖς θειωρυχαίσι τῶν Πολιτῶν.

1210. Παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Ρεῦκάνες ἐν Ἰσλανδίᾳ, προηγηθέντος σεισμοῦ, ἐοχηματίσθη νῆσος.

1302. Πρώτη γνωστὴ ἔκρηξις τοῦ ὄρους Ἐπωπέου ἐν τῇ νήσῳ Ἰσχία.

1340. Φοβερός σεισμὸς ἐπεκταθεὶς ἀπὸ τῆς Γερμανίας μέχρι τῆς Ρώμης.

1356. Σεισμὸς ἐν Βασιλείᾳ, καθ' ὃν ἀπώλοντο 300 ἄνθρωποι.

1538. Ἐκρήξις, ἐξ ἧς παρήχθη τὸ Νέον ὄρος (Monte nuovo) κατὰ τὸν κόλπον τῶν Πολιτῶν πλησίον τῆς Νεαπόλεως. Ἡ ἔκρηξις αὕτη, ἣν ἐπηκολούθησε σεισμὸς, διαρκέσας ἐκ διαλειμμάτων περὶ τὰ δύο ἔτη, ἐπήνεγκε γενικὴν γαιολογικὴν μεταβολὴν ἐφ' ὅλης τῆς περὶ εὐχωρίας.

1586. Σεισμὸς καταστρέψας τὴν Λίμιν, ἐπαναληφθεὶς μετὰ τῶν αὐτῶν καταστρεπτικῶν ἀποτελεσμάτων, καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1687, 1697, 1699, 1716, 1724, 1734, 1745, 1746, 1868.

1588. "Αρχεται περίοδος σεισμών ἐν Γρουγεράου παρὰ τὴν Δαρμ-
στάδην καὶ ἐν Μανχάιμ, ἐπαναληφθέντων κατὰ τὰ ἔτη 1785, 1869.

1634. "Ἐκρήξις τῆς Αἴτης μετὰ σεισμοῦ. Αἱ κυριώτεροι ἐκρή-
ξεις τοῦ ὄρους τούτου εἶνε αἱ τῶν ἐτῶν 1669, 1766, 1805, 1809,
1819, 1831, 1852, 1865. Κατὰ τὸ 1693 συνέβη ἐν Σικελίᾳ φοβε-
ρὸς σεισμός, καταστρέψας τὴν πόλιν Κατάνην, 49 χωρία, καὶ πολλὰς
χιλιάδας ἀνθρώπων. Μικραὶ δ' ἐκρήξεις τοῦ ὄρους τούτου ἐγένοντο καὶ
κατὰ τὰ ἔτη 1868, 1869 καὶ 1874.

1688. Σχηματισμὸς νήσου ἐγγὺς τῶν νήσων Ἁγίου Μιχαήλ (Α-
ζόροι νήσοι), ἧτις ἐδυθίσθη ταχέως. Τῷ 1811, ἑτέρα νήσος ἐπε-
φάνη, ἀνυψωθείσα μάλιστα εἰς 100 μέτρων ὕψος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ καὶ αὕτη ταχέως ἔδυσσε.

1690. Σεισμός ἐν Πίσκᾳ, καθ' ὃν ἡ θάλασσα ὑπεχώρησεν ἐπὶ
τρεῖς ὥρας ἐπὶ 15 χιλιάμετρα.

1691. "Ἐκρήξις τοῦ ἠφαιστείου Ἰμπμπούρου (Ἀμερικῆ).

1692. Σεισμός ἐν Ἰαμαϊκῇ, ἐπενεγκλῶν πολλὰς καταστροφὰς μετὰ
πλείστων θυμάτων.

1699. "Ἐκρήξις τοῦ ἠφαιστείου Σαλάκ ἐν τῇ νήσῳ Ἰάβα, διασκορ-
πίσαντος τέφραν εἰς ἀπόστασιν δέκα καὶ τριῶν χιλιαμέτρων. Κατὰ τὸ
αὐτὸ ἔτος συνέβη σεισμός ἐν Κατάνη, καθ' ὃν ἡ θάλασσα ὑπεχώρησεν
εἰς τεσσαρῶν χιλιάδων μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς περὶ αὐτῆς.

1718. "Ἐκρήξις τοῦ ἠφαιστείου τοῦ Ἁγίου Βικεντίου, μετὰ ἐλα-
φροῦ σεισμοῦ ἐν ταῖς Δυτικαῖς Ἰνδίας.

1721. Σχηματισμὸς τοῦ ἠφαιστείου Οὐζέ-Κολδόντζε, ἐγγὺς
τοῦ ποταμοῦ Ἀμούρ.

1744. Σεισμός ἐν Λίμα τῆς Περούβιας, ὃν οὐ κατεστράφησαν
ἐντὸς 5 λεπτῶν 74 νοκὶ καὶ μοναστήρια καὶ περὶ τὰς 3000 ἀνθρώ-
πων. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ λιμένι εὐρεθέντων πλοίων τὰ μὲν κατεβυθί-
σθησαν, τὰ δὲ ἐξεσφενδονίσθησαν καθ' ἅπασαν τὴν πόλιν.

1755. Φοβερός ἐν Λισσαβῶνι σεισμός, καθ' ὃν ἐν διαστήματι 6
δευτερολέκτων ἐφθάρησαν περὶ τὰς 60 χιλιάδας ἀνθρώπων, ὁ ὠκα-
νὸς ἀνήλθε κατ' ἀρχὰς καὶ ὑπεχώρησεν, εἶτα δὲ, ἀφοῦ κατεκλίθειεν,
ἐπανήλθεν αὐθις, καὶ ἐπήνεγκε μείζονα βλάβην ἢ ὁ σεισμός, διότι
ἀνέβη εἰς ὕψος 15 μέτρων ἄνω τοῦ συνήθους ὕψους του, καὶ τέλος
ἐπεσφράγισε τὴν καταστροφὴν πυρκαϊᾶ, καταστρέψασα τὰς ἐκ τοῦ σει-

σμοῦ περισώθεισας οὐκίας. Ὁ σεισμός αὗτος κατέστη προσεὶ σημα-
τικὸς τόσῳ διὰ τὰ κατ' αὐτὸν παρατηρηθέντα περίεργα φυσικὰ φαινό-
μενα ὅσα διὰ τὴν ἔκτασιν, ἣν περιέλαβε, ταράξας σχεδὸν ὅλον κληρον
τὸ ἔδαφος τῆς Εὐρώπης καὶ μέρος τῶν βορείων παραλίων τῆς Ἀ-
φρικῆς.

1757. Σχηματισμὸς 18 μικρῶν νήσων ἐγγὺς τῆς νήσου τοῦ Ἁ-
γίου Γεωργίου.

1759. Σχηματισμὸς ἐν τῇ πόλει Ἁρίῳ (Μεξικῶ) τοῦ ὄρους Ξο-
ρούττου, ἔχοντος ὕψος 1300 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσ-
σης. Τὸ ἠφαιστεῖον τοῦτο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν ἐνεργεῖ.

1783. Σεισμός ἐν Καλαβρίᾳ, ὁ φοβερώτερος τῶν ἄχρι τοῦδε συμ-
βάντων, καθ' ὃν οὐ μόνον πλείστα καὶ ποικίλα περίεργα φαινόμενα
εθεάθησαν, ἀλλὰ καὶ αἱ τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ἀπώλειαι ἀνηλ-
θον εἰς ἑκατὸν χιλιάδας. Τὸ ἔδαφος ἐκυμαίνετο ὡς ἡ θάλασσα, τὰ
πέριξ ὄρη σύσσωμα ἐδονοῦντο, καὶ ἱκανὰ τούτων κατέρρευσαν, τὸ ἡ-
μισυ δὲ τῆς Μεσσηνίας καὶ 400 ἑταραὶ πόλεις καὶ χωρία κατεστρά-
φησαν, ποταμοὶ προσεχώρησαν καὶ ἐσχηματίσθησαν νέοι, ἐν γένει
δὲ ὁ τόπος ὑπέστη ὀλοσχερῆ μεταβολήν.

1786. Σεισμός ἐν τῇ νήσῳ Βουλκάνη.

1793. Σχηματισμὸς τοῦ ἠφαιστείου Ἰσηλίου 60 χιλιάμετρα πρὸς
βορρᾶν τοῦ San-Salvator. Ἐκρήξεις τοῦ ἠφαιστείου τούτου μετὰ
σεισμῶν ἀναφέρονται κατὰ τὰ ἔτη 1803, 1856, 1860, 1873.

1796. Σχηματισμὸς τῆς νήσου Ἰακόνως Βογιόσπεδας, μετὰ τῶν
Ἁλλιοτιῶν νήσων. Ἡ νήσος αὕτη ἐπικισθητῶς ἠλαττώθη κατὰ διαφό-
ρους καιροὺς.

1797. Σεισμοὶ ἐκ τῶν φοβερῶν ἐν Ριοδάμβῳ, κειμένη ἐν τῇ κατὰ
τὴν Ν. Ἀμερικὴν Δημοκρατίᾳ τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἢ τοῦ Κουίτου, ὑπὸ
τοῦ ὀποίου ἐν βίτην ὀφθαλμοῦ κατεστράφησαν, ἡ πόλις αὕτη, πολλὰ
ἄλλα κῶμαι, καὶ περὶ τὰς 40 χιλιάδας ἀνθρώπων. Καθ' ἣν δὲ στιγ-
μὴν ἤρξατο ὁ σεισμός, ἐκχυσε τοῦ νᾶ καπνίσκη τὸ πρὸς βορρᾶν τῆς
Ριοδάμβας 60 χιλιάμετρα ἀπέχον ἠφαιστεῖον Πάστη, αἱ δὲ δονήσεις
ἦσαν τόσον ἰσχυραὶ, ὥστε τὰ πύριμα ἐρρίφθησαν πέραν τοῦ μικροῦ
ποταμοῦ Μικάνου.

1802. Σεισμός κατὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Χιλί, ἀξιοσημείωτος διὰ τὰς

μεταβολάς ἄς ἐπὶνεγκαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐπανεληφθησαν οἱ σεισμοὶ κατὰ τὰ ἔτη 1822, 1835 καὶ 1867.

1811. Σεισμός ἐν Μίισουρή, ἀρκοῦντως ἐπιβλαβής.

1812. Σεισμός ἐν Καρακάς, πρῶτευούση τῆς δημοκρατίας τῆς Βενεζουέλας, ὅστις κατέστρεψεν ἐντὸς περιπτου λεπτοῦ τὴν πόλιν δολιχλήρον, πολλὰ ἄλλα μέρη τῆς δημοκρατίας καὶ ὑπὲρ τὰς 20,000 ἀνθρώπων. Τοσούτω δὲ ἰσχυρὸς ὑπῆρξεν ὁ σεισμός οὗτος, ὥστε τὸ ἔδαφος ἐφαίνετο ὡς μάζα ὑγρὰ ζέουσα.

1815. Σεισμός καὶ ἔκρηξις τοῦ Τέμπορο ἐν τῇ νήσῳ Συμπάδα, κειμένη εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀσίας. Κατ' αὐτὸν ἐφρονεθῆσαν 1200 ἄνθρωποι. Ἡ ἔκρηξις διήρκεσε τέσσαρα ἔτη, καὶ εἶνε μὴ τῶν φοβερωτέρων ἐξ ὧν ἡ ἱστορία ἀναφέρει. Δογήσεις ἐκ τῆς φοβερᾶς ταύτης ἐκρήξεως ἠσοθάνθησαν ἐν ταῖς νήσοις Μοούνας, Ἰάδας, Σουμάτρας καὶ Βορνέου εἰς ἀπόστασιν χιλίων ἀγγλικῶν μιλίων.

1819. Σεισμός εἰς τὸ Δέλτα τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, καθ' ὃν ἀνήλθεν ὁ λόφος Ullach-Bund, τὸ δὲ πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ λόφου τούτου κείμενον χωρίον μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀγγλικοῦ φρουρίου, κηλουμένου Jindro ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Τὸ φρούριον δὲν ἐκρημνίσθη, διὸ αἱ κορυφαὶ του καὶ σήμερον ἔτι ἐξέχουσι τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

1827. Σεισμός ἐν τῇ Νέᾳ Γρενάδῃ.

1828. Σεισμός ἐν τῇ νήσῳ Ἰσχίρα, ἐπαναληφθεὶς καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1881.

1830. Σεισμός ἐν Καυκάσῳ παρὰ τὸ Κισλίαρ, καθ' ὃν ἔπεσεν ἡ κορυφή ὑψηλοῦ τινος ὄρους καὶ συνέθλασεν ὑπὸ τὸν ὄγκον αὐτῆς τὸ παρὰ τοῦς πρόποδας αὐτοῦ χωρίον.

1831. Ἀνάθυσις, ἐν τῇ Μεσογείῳ, τῆς νήσου τοῦ Φερδινάνδου, ἥτις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξηφανίσθη.

1835. Σεισμός ἐν Ἁγίᾳ Μάρθᾳ, ἐν Κολομβίᾳ. Ὁ συνοδεύσας αὐτὸν ἰσχυρὸς μυκηθμὸς ἤκούετο ἐπὶ ἑπτὰ ὥρας εἰς περιφέρειαν 2,650 χιλιομέτρων.

1837. Ἐσείσθησαν τὰ Μέθανα, ἐκεῖθεν ὁ σεισμός μετεδόθη εἰς τὸν Πόρον (Καλαβρίαν), Ὑδραν, Πελοπόννησον καὶ Ἀττικὴν, ἐπεκταθεὶς καὶ εἰς τινὰ παράλια τῆς Μεσογείου, καὶ μέχρι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ τὸν σεισμὸν τούτον οὐδὲν ἡφαιστειοὺς ἐνήργει. Τὸ αὐτὸ

ἔτος ἀνέδυσαν τρεῖς νήσοι μεταξὺ τοῦ Βαλπαράϊζου καὶ τῆς νήσου Ἰωάννου Φερνανδέζ, ὧν αἱ δύο ἠφανίσθησαν.

1839. Σεισμός ἐν τῇ νήσῳ Μαρτινίκα τῶν Ἀντιλλῶν, ὅστις διήρκεσε τρία λεπτὰ καὶ μετεδόθη εἰς τὴν Λίμαν.

1840. Σεισμός ἐν Σαβοῖα, καταστρέψας τὸ ἕτερον τῶν ὄρεων Κιρινάς.

1845. Ἐκρηξις μετὰ σεισμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἰστανδίᾳ.

1857. Σεισμός ἐν Νεαπόλει, ὅστις εἶνε ἀξιοσημειώτος οὐχὶ τόσῳ διὰ τὸν ἕλεθρον ἀνθρώπων, ὅσῳ διὰ τὴν τοπικὴν του ἔκτασιν. Ἐν τῇ πόλει αἱ ζημίαι ὑπῆρξαν μικραὶ, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὅμως μεγάλαι. Ἡ ἐκ τῆς πόλεως Ποτεντίας κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις ὀρμηθεῖσα κίνησις εἶχε ταχύτητα 775 ποδῶν ἀπὸ πᾶν δευτερολείτου.

1861. Κατεδονήθη ἡ Ἑλβετία καὶ ἀνέβησαν μετ' ἀπροσδοκίτου σφοδρότητος τὰ ὕδατα τῶν ἀρτεσιανῶν φρεάτων τοῦ Πασού.

1866. Σεισμοὶ ἐν τῇ μεσημβρινῇ παραλίᾳ τῆς νήσου Λάγκ-δα-Γάρδα, διαρκέσαντες ἐκ διαλειμμάτων μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1870.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐπηκολούθησε μεγάλη ἔκρηξις τοῦ ἡφαιστείου Μαούνα-Λάα ἐν τῇ νήσῳ Χαβάι (Σανδουϊκαὶ νήσοι). Στήλη λάδας διαμέτρου τριάκοντα μέτρων ἀνυψώθη εἰς ὕψος τριακοσίων ποδῶν, ὅθεν κατέπεσε κατακλίσασα ὡς χεῖμαρρος ὄλον τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Χαβάι καὶ μεταβαλοῦσα διὰ σέλαος αὐτῆς τὴν νύκτα εἰς ἡμέραν. Τὸ πῦρ διεκρίνετο ἐξ ἀποστάσεως 320 χιλιομέτρων.

1868. Σεισμός συνεχῆς ἐν τῇ Μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ, καταστρέψας τὰς πόλεις Ἰκούιθην, Μαυθέβαν, Λοκούμβαν, Πεζάκβαν, Ἀρίταν, Ἰδάρραν, Σάν-Παῦλο, Ἀτουιτάκι, Ἰμεντάδ, καὶ περὶ τὰς 120 χιλιάδας ἀνθρώπων ἐκ διαλειμμάτων.

Τὸ αὐτὸ ἔτος ἤρξατο σεισμός ἐν τῇ νήσῳ Χαβάι, διαρκέσας ἐπὶ πολλοὺς μῆνας. Τὸ ἔδαφος ἐδονήθη χιλιάκις καὶ πλέον.

1869. Σεισμός ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ, καταστρέψας τὴν πόλιν Ὀνλαν.

1870. Σεισμός ἐν Ὀσκαχάμα. Ἐπὶ ἕξ μῆνας ἡ πόλις αὕτη ἐδονήθη 123άκις. Τὸ αὐτὸ ἔτος τὸ ἡφαιστειοὺς τῆς νήσου Ἐνώσεως ἀνέπεμψε λάβαν ὀπολογισθεῖσαν εἰς τριακόσια ἑκατομμύρια χιλιόγραμμων.

1871. Σεισμός ἐν Κίνα καταστρέψας τὴν πόλιν Βαττάγκ καὶ ἑκατὰ χιλιάδας ἀνθρώπων.

1872. Σεισμός ἐν τῷ μεταλλικῷ διαμερίσματι τῆς Λόνα-Πίνε εἰς τὰ μεσημβρινόδυτικὰ τῆς Καλλιφορνίας παράλια. Δονήσεις ἠρθομήθησαν πλέον τῶν ἑκατῶν, τὸ δὲ ἔδαφος ἐδιχάσθη οὕτως, ὥστε ἐκωλύθη ὁ ροῦς τῶν ὑδάτων. Τὸ περίεργον κατὰ τὸν σεισμόν τούτον εἶνε ὅτι οἱ ἐν τοῖς μεταλλείοις ἐργαζόμενοι δὲν ἠσθάνθησαν αὐτὸν, ἐξ οὗ δείκνυται ὅτι μόνον ἐπὶ τοῦ ἀνω στρώματος τοῦ ἐδάφους περιωρίσθη ἡ συντάραξις.

1878. Σεισμός ἐν Βιλλούμφ συνεπανεγκῶν τὴν καταστροφὴν πλείστον οἰκιῶν ἐν Κοναγλιάνω, Πούας, Κουρφόγκω καὶ Βιζῶν.

1881. Σεισμός δεύτερος ἐν Ἰσχίῳ, καθ' ὃν ἀπώλοντο πλέον τῶν 140 ἀνθρώπων.

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος συνέβησαν δύο ἕτεροι σεισμοί, ὧν ὁ εἰς ἐν Ἀγραμ (Κροατία), ὅτε κατεστράφησαν κατὰ γράμμα ὅλαι αἱ οἰκίαι τῆς ρηθείσης πόλεως, καίτοι εὐτυχῶς τὰ οὐμάτα ὑπῆρξαν ὀλίγα καὶ ἕτερος ἐν τῇ ἀτυχεῖ νήσῳ Χίω, οὕτως γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα.

1883. Σεισμός ἐν Ἰσχίῳ, ἕτερος ἐν Ἰάβῳ, καὶ τέλος ὁ τῆς Χερσονήσου Ἐρυθραίας, περὶ ὧν ἕκαστὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐλέχθησαν.

ΔΗΜ. Α. ΠΡΟΚΟΠ.

Θ.

H EN AΘHNAIS

APXAIΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Ἡ ἔταιρεία αὕτη προγενεστέρα οὕσα πασῶν τῶν ἐταιρειῶν καὶ τῶν διαφόρων ἁλλῶν ἐλληνικῶν σωματείων, καὶ δι' ὧν τῶν φάσεων τοῦ βίου τῆς νέας Ἑλλάδος διεβούσα, προσήνεγκεν ὁμολογουμένως αὐτῇ τε καὶ συμπᾶσῃ τῇ ἀνθρωπότητι διὰ τῶν ἀρχαιολογικῶν αὐτῆς ἐρευνῶν τὰς μεγίστας τῶν ὑπηρεσιῶν ἐφ' ἣ τὰς συμπαιδείας καὶ τὴν σύμπραξιν οὐ μόνον τῶν ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ σοφῶν ἐπεσπάσατο. Τὸ τεσσαρκαστὸν ἔκτον δὲ ἤδη αὐτῆς διανύουσα ἔτος, εἶναι σύγχρονος τοῦ ἀνωτάτου ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικοῦ καθιδρύματος, τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἔχει σκοπὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ νέου αὐτῆς ὄργανισμοῦ νὰ συντελεῖ εἰς τὴν ἀνεύρεσιν, συλλογὴν, συντήρησιν, ἐπισκευὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἐρευναν τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἰδίως τῶν ἐλληνικῶν ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν δημοσίευσιν ἀρχαιολογικῶν ἀντικειμένων. Κατὰ πόσον μὲν ἡ ἔταιρεία ἐπέτυχεν τοῦ σκοποῦ, δι' προσέθετο, ἐπὶ ἡμῶν περὶ τοῦ αἰῶνα ἐργαζομένη, καὶ τίνες οἱ κατὰ καιροῦς μέρους ἀνεργῶν ἐν τῇ διοικήσει καὶ τοῖς ἔργοις αὐτῆς λαβόντες καὶ ἔργῳ ἢ λόγῳ ταύτην ὑπελήσαντες καὶ προαγαγόντες, τοῦτο ἐν ὀλίγοις νὰ προσπαθήσωμεν ἐνταῦθα νὰ δείξωμεν, μηδὲν ἄξιούντες ὅτι δυνατὸν ἐν τισὶ σελίσιν πολυετῆ βίον τηλικαύτης ἔταιρείας νὰ περιλάβωμεν.

Ὁ μακρὸς οὗτος τῆς ἔταιρείας βίος παρήλθε δυστυχῶς, ὡς πάντα τὰ παρ' ἡμῶν, οὐχὶ ἀνευ ἐπεισοδίων καὶ λυπηρῶν σκηνῶν, αἵτινες οὐ μόνον τοὺς τότε ἀόκνως καὶ μετ' αὐταπαρηγορίας μοχθοῦντας ψυχρῶς

διέθεσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐφ' ἱκανὸν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐπήνεγκαν. Ἐκ τούτου καὶ εἰς δύο περιόδους διαίρεται κατὰ τὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἑταῖρον καὶ ἱστορίαν ἰδίᾳ τῆς ἑταιρείας συγγράψαντα σεβαστὸν τοῦ Πανεπιστημίου Καθηγητὴν, Βυθόμιον τὸν Καστόργην, ἐξ ἧς καὶ ἡμεῖς τὰς πληροφορίας ταύτας ἐρανίζόμεθα, τὴν τῆς νεότητος, ἔχουσιν τὰς ἀρετὰς καὶ ἐλλείψεις τῆς ἡλικίας ταύτης, καὶ τὴν τῆς ὠρίμου ἡλικίας, ἣτοι τῆς διὰ συντόνου πρακτικῆς δραστηριότητος ἐνεργούσης.

Τούτων ἡ μὲν πρώτη ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς ἑταιρείας τῆ 1837 μέχρι τοῦ 1855, ὅτε πρὸς καιρὸν παύεται ἐνεργοῦσα ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ τότε προέδρου αὐτῆς Γ. Γλαρόκη καὶ ἄλλων καιρικῶν καὶ προσωπιῶν λόγων, ἃν ἡ αἰτία ἐν τῷ χαρακτήρι τοῦ Ἑλλήνος ἔγκειται ἢ δὲ δευτέρα ἀπὸ τοῦ 1858, ὅτε, ἀφυπνουμένη τοῦ λιθηόργου εἰς ἃν ἐπὶ τριετίαν ἦτο βεβουμισμένη λαμβάνει ζῆλον διὰ τῶν προσπαθειῶν καὶ φροντιδῶν τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς παιδείας τοῦ ἀειμνήστου Χ. Χρηστοπούλου καὶ τῶν προτροπῶν τινῶν τῶν τότε ἐπιζώντων ἑταίρων, μέχρι σήμερον ὑπάρχουσα καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης ἐνεργοῦσα.

Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς, ὡς αὐτὸς αὐτὸς ὁ Καστόργης μαρτυρεῖ, ἐμνημόνευσεν ὁ αἰδιδίμος Ι. Α. Καποδίστριας διὰ τοῦ Ἀνδρέου Μουστοξύδου καὶ ἄλλων ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων, ὅσον οἱ τότε καιροὶ συνεχώρουν· διότι καὶ μουσεῖον ἀρχαιοτήτων συνέστη ἐν Αἴγινην ὑπὸ τοῦ μουσετραφοῦς Μουστοξύδου καὶ πολλὰ διατριβαὶ ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ ἀπὸ τοῦ μακρίτου τοῦ 1831 ἐκδιδομένη Αἴγιναίᾳ ἐφημερίδῃ· πολλὰ δὲ καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Ἀθήναις ἐγκατάστασιν αὐτῆς τῆ 1834 διὰ τοῦ τὸ ἀρχαιολογικῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας τμήμα διευθύνοντος Λουδοβίκου Ροσσίου (L. Ross), Γερμανοῦ φιλέλληνο, ὅστις ἐπὶ ἐξαετίαν ὄλην ἀκολούθως τὴν ἱστορίαν τῆς καλλιτεχνίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐδίδασκε καὶ διὰ τῶν ἀρχαιολογικῶν αὐτοῦ μελετῶν καὶ συγγραφῶν μεγάλως τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν Ἑλλάδα ὠφέλησε.

Θέλουσα δὲ νὰ συνεχίσῃ ἡ Κυβέρνησις τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ὅπερ ἀνέλαθε, ἐνέκρινε καὶ ἐπεδοκίμασε τὴν σύστασιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας τῆ 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1837 δι' ἐγγράφου τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς παιδείας Ἰακωβάκη Ρίζου Νερούλου, παραχωρήσασα ἅμα καὶ ἱκανὰ δικαιώματα πρὸς ταχυτέραν αὐτῆς ἐπίδοσιν. Τῆ δὲ 28 Ἀπρι-

λίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους συνεχροτήθη ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὑπὸ τὸν Παρθενῶνα ἡ πρώτη γενικὴ συνέλευσις παρόντων 24 μελῶν ὑπὸ τὴν πρῶτην δριαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας Ι. Ρίζου Νερούλου. Κατὰ ταύτην ἐξελέγησαν πρὸ ἐδρος μὲν αὐτὸς ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας Ι. Ρίζος, ἀντιπρόεδρος ὁ Ι. Κοκκῶνης ἐν τῷ αὐτῷ ὑπουργείῳ, διευθυντῆς τῶν δημοτικῶν σχολείων, γραμματεὺς ὁ Λ. Ρ. Ραγκαβῆς ἐν τῷ αὐτῷ ὑπουργείῳ τμηματάρχης τῆς μέσης καὶ ἀνωτέρας παιδείας καὶ ταμίας ὁ Α. Κομπάτης, τραπεζίτης. Μέλη δὲ τῆς ἐφορείας ὁ Κ. Πιττάκης, διευθυντῆς τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος ἐν τῷ αὐτῷ ὑπουργείῳ, Γιώππιος, πρόξενος τῆς Αὐστρίας, Ἡπίτης, ἰατρός, καὶ Δ. Φωτήλας.

Τούτων ὁ μὲν πρόεδρος μένει τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1846, ὅτε διαδέχεται αὐτὸν ὁ Ι. Κωλέττης, πρωθυπουργός· τούτων ἀποθάνοντα τῆ 1848, ὁ Γ. Γλαρόκης, ὑπουργός, ὅστις μένει τοιοῦτος μέχρι τῆς τελευτῆς αὐτοῦ τῆ 1855, ὅτε λήγει καὶ ἡ πρώτη αὕτη περίοδος.

Τὴν περίοδον ταύτην δύο τινὰ κοσμοῦσιν, οἱ ἠδυσπεῖς λόγοι τοῦ εὐφυστάτου ἐν τοῖς τότε ποιηταῖς καὶ εὐφραδοῦς ρήτορος Ἰακωβάκη Ρίζου τοῦ Νερούλου, ὅστις ἐπὶ δεκαετίαν ὄλην τὰ τῆς ἑταιρείας διηύθυνε καὶ διὰ τῆς μελιρρότου αὐτοῦ γλώσσης καὶ τῆς ἐν τῷ ὑπουργείῳ ἐνεργείας αὐτοῦ κατάρθωσε νὰ παγιώσῃ τὴν ἑταιρείαν, νὰ γνωστοποιήσῃ παρ' ἡμῶν τὴν μεγάλην ἱστορικὴν σημασίαν τῶν μνημείων τῆς τέχνης καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ οὕτως ἀγάπην καὶ σεβασμὸν πρὸς τὰ μνημεῖα ταῦτα καὶ δεύτερον αἱ ἀρχαιολογικαὶ καὶ ἱστορικαὶ ἐκθέσεις τοῦ ἐξ Ἰσού εὐφυστοῦ καὶ ἠδυσπεῦς γραμματέως Α. Ρ. Ραγκαβῆ, ὅστις διὰ τῆς δραστηριότητος καὶ τοῦ ἀμέτρου αὐτοῦ ζήλου τὰ πλείστα τῶν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐπραξε.

Πλὴν τῶν δύο τούτων ἀκαμάτων ἀνδρῶν, οἵτινες ὁ μολῶδες τῶν τῆς ἑταιρείας ἐργασιῶν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπῆρξαν, εἶναι ὡσαύτως ἐπαινετός καὶ θαυμαστός ὁ ἀπαράμιλλος ζήλος τοῦ μακαρίτου Κυριακοῦ Πιττάκη, ὅστις τὸν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρῶτον ἔφορον τῶν ἀρχαιοτήτων διορισθέντα φιλάρχιον καὶ φιλέλληνα Λουδοβίκου Ρόσσίου διαδεξάμενος, πλείστας ἀνασκαφὰς δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως ἐξέτελεσεν, εἰς φῶς παραγαγὼν πολύτιμα κειμήλια τῆς γλυπτικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς καὶ πλήθος μέγα ἐπιγραφῶν, ὡς γνωστὰς ἐποίησε διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ μόνου τελευταίου ἐκδιδομένης ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος· ἐν δὲ

τῷ πρόσωπῳ αὐτοῦ ἀπόλετο τότε ἡ ἑταιρεία, ὡς διαγραμματεὺς ἐν τῇ λογοδοσίᾳ αὐτοῦ μετὰ πόνου ψυχῆς ἀναγγέλλων τὸν θάνατον αὐτοῦ εἶπεν, «ἄνδρα οὐχὶ τῶν σπανίων παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ἀληθῶς μοναδικόν, δι' ἣν ἀγάπην καὶ ἐπιμέλειαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν λατρείαν, ἔδειξε διὰ παντός τοῦ δραστηριωτάτου βίου του πρὸς τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος».

Τὰ ἔργα, ἅπερ ἡ ἑταιρεία κατὰ τὴν πρώτην ταύτην περίοδον διὰ τῶν ἀνδρῶν τούτων ἐξετέλεσεν εἶναι μὲν ἄλλα σχετικῶς πρὸς τοὺς πόρους καὶ τὰ χρηματικὰ αὐτῆς μέσα διότι ἐκτός τῆς τακτικῆς τῶν ἐταίρων συμβολῆς, ἐκ 16 δραχμῶν κατ' ἔτος συνηταμένης, οὐδὲν ἄλλο πλὴν τῶν ἐκτάκτων καὶ προαιρετικῶν δωραῶν τῶν φιλαρχαίων κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη εἶχε.

Τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι ἐν συνόψει τὰ ἑξῆς: Ἡ ἐκ τῶν ἑραπίων ἀνάρθωσις τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτερου Νίκης, ἡ ἀνακαθάρσις τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ Παρθενῶνος ἐν μέρει καὶ ἰκανοῦ χώρου τῆς Ἀκροπόλεως, ἡ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ ἐπὶ τῆς πλατείας Λιδίου δικταγῶνου τῶν ἀνέμων πύργου, ἡ ἀνακαθάρσις τοῦ ἄνω τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου μνημείου τοῦ Θρασύλλου, τοῦ Ἐρεχθίδου καὶ τοῦ μικροῦ πρὸς δυσμὰς τοῦ πύργου τῶν ἀνέμων σωζομένου τετρακκονίου τῆς ἀρχηγέτιδος Ἀθηνᾶς, τῆς κοινῶς καλουμένης πύλης τῆς ἀγορᾶς. Μετὰ ταῦτα ἐπεσκευάσθη ὁ ἀνατολικὸς τοίχος τοῦ περιόλου τοῦ ἐν Ἀθήναις Ὀλυμπίου διὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ καταπεσόντων λίθων, ἐπεχειρήθη ἀνασκαφὴ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, μετεκομίσθη ἐκ τῆς μεγαρικῆς Νισαίας ἄγαλμα τῆς Νίκης κολοσσίου ἐποχῆς καλῆς καὶ τέχνης, ἅπερ, μετακομισθὲν εἰς Ἀθήνας καὶ ἀναστηλωθὲν ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ Θεσίου, πρόκειται εἰς θαυμασμὸν τῶν φιλαρχαίων καὶ κόσμον τῆς πλατείας ταύτης, ἐπεχειρήθη ἀνασκαφὴ παρὰ τὸν λιμένα τῆς Μουσουλίας, ἐνθα ὑπετίθη ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ μετὰ τούτο ἡ προσοχὴ τῆς ἑταιρείας ἐστράφη ἐπὶ τὰ εἰρεπία τῶν Μουσικῶν, ἀλλ' ὁ ἀποσταλεὶς ἐπὶ τούτῳ Πιττάκης ἐξετέλεσε μόνον τὸν καθαρισμὸν τῆς πύλης τοῦ Θεσαυροῦ, διότι κατὰ τὴν γνώμην ἐκείνου καὶ χρόνος καὶ χρήμα ἀπαιτεῖτο πρὸς τὴν ἀνασκαφὴν ἢ δὲ τύχη ζηλοτυποῦσα, φαίνεται, ἐπεφύλαξε ταῦτο πρὸς θόξην ἄλλου ἀνδρὸς, ὡς προχωροῦντες ἡμεῖς ἴδωμεν. Πρὸς τούτοις ἐκαθάρισε τὸν παρακαίμενον τῇ Ἀκροπόλει λόφον, τὸν Ἀρειον Πάγον, καὶ παρεκάλεσε τὸν ἐν Λονδίῳ διεθυντὴν τοῦ βρετανικοῦ μουσείου ν' ἀποδοθῶσι τῇ Ἑλ-

λάδι, εἰ δυνατόν τὰ ἐν αὐτῷ καλλιτεχνικά ἔργα, ἢ τοὺλάχιστον ἔκτυπα ὁμοιώματα ἐκ γύψου.

Οὐ μόνον δὲ ἀνασκαφάς, ἀλλὰ καὶ τὰς δυνατὰς ἐπισκευὰς ἔπραττε, ὡς ἐν τῷ Παρθενῶνι, τῷ ναῷ τῆς Ἀπτερου Νίκης, τῷ Ἐρεχθίδῳ κτλ. διὰ τῆς συναρμογῆς καὶ τοποθετήσεως τῶν διαφόρων λειψάνων.

Ταῦτα ἐξετελέσθησαν μέχρι τοῦ 1846. Ἐῖτα δὲ τοῦ ἀγαμέμνου αὐτῆς προέδρου I. Φίξου Νερούλου, πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Κωνσταντινουπόλει διορισθέντος, ἀνετέθη ἡ προεδρία εἰς τὸν πολὺν τότε πρωθυπουργὸν τῆς Ἑλλάδος Κωλέττην, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς ἕτερον πολιτικόν, τὸν ἱατρὸν Γ. Γλαράκη, οἵτινες ὡς ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῶν ἀσχολιῶν οὐ μόνον νὰ συντελέσωσι δὲν ἠδυνήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἀκούσιως πρόξενον βλάβης τῇ ἑταιρείᾳ ἐγένοντο διότι ἐν τῇ πολιτικῇ τότε διαμάχῃ καὶ ἐν τῇ σφοδρῇ τῶν ἀντιμαχομένων μερίδων πάλῃ ἡ ἑταιρεία ταλαντευθεῖσα, εἰς ἐξασθένησιν, μαρασμὸν καὶ ἐντελῆ ἐπὶ τέλους ἀδράνειαν κατήντησε. Ὅθεν εὐάριθμα εἶναι καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἔργα. Εἰς ταῦτα συγκαταλέγονται ἢ ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς Λεωνίδου Παλάκα, ἀξιωματικοῦ τοῦ γαλλικοῦ στόλου, ἐπιστημονικῆ ἐξέτασις καὶ μελέτη τοῦ πύργου τῶν ἀνέμων, ἡ ἀνασκαφὴ τῆς ναίου ἑξωτερικῆς πλευρᾶς τοῦ Παρθενῶνος, ἡ ἀνακαθάρσις τῆς ἐξαστύλου βορείας προστάσεως τοῦ Ἐρεχθίδου, ἡ τοῦ εἰσόδου τῆς Ἀκροπόλεως μεταξύ Προπυλαίων καὶ Ἐρεχθίδου, ἡ ἐπιχειρήσις ἀνασκαφῆς τοῦ θεάτρου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, ἡ ἐπισκευὴ τῆς ἀναβάθρας τῆς Ἀκροπόλεως, ἡ ἐν τῷ χώρῳ οἰκίας ἀγορασθείσης, ἐνθα πιθανῶς ἔκειτο τὸ ἀρχαῖον βουλευτήριον, ἀνασκαφὴ, καὶ ἄλλα. Δὲν ὀλιγόρησαν δὲ καὶ πάλιν οἱ τὰ τῆς ἑταιρείας διέποντες ν' ἀποταθῶσι πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ βρετανικοῦ μουσείου, παρακαλοῦντες ν' ἀποσταλῶσι τῇ Ἑλλάδι ἔκτυπα τῶν ἐν ταῖς συλλογαῖς τοῦ Λονδίνου ὑπὸ τοῦ Ἑλγίνου μετακομισθεισῶν ἑλληνικῶν ἀρχαιοτήτων αὐτῇ δ' ἔσπευσε ν' ἀποσταλῆ τοιαῦτα Ἰδ(α δ α π α ν η ἐν 32) μεγάλαις κιβωτίαις, ἕτινα ἐν ἰδίῳ προσωρινῷ μουσεῖῳ ἐποποθετήθησαν πρὸς θέαν καὶ θαυμασμὸν τοῦ κοινῶ καὶ πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἱεροσυλίας καὶ ἀρπικτικῆς δεινότητος τοῦ ἐυγενοῦς Ἀγγλοῦ.

Ταῦτα πάντα γίνονται γνωστὰ ἐκ τῶν μέχρι τοῦ 1850 ἐντύπων πρακτικῶν. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους τούτου μέχρι τοῦ 1855 καίεται πλέον ἡ ἑταιρεία δημοσίευσαν τοιαῦτα, διότι ἠσθάνετο τὰς δυνάμεις αὐτῆς

ἐκλειπούσας ἐκ καχεξίας ὀργανικῆς. Τὴν καχεξίαν ταύτην θέλοντες νὰ θεραπεύσωσιν οἱ τότε τῆς ἐταιρείας διέποντες ἐπενόησαν διάφορα φάρμακα, ὡς νὰ μὴ στηρίζεται αὐτὴ ἐπὶ μόνων τῶν συνδρομῶν τῶν ἐταίρων καὶ τῶν ἄλλων προαιρετικῶν, νὰ ἀποτελεσθῇ μόνιμον ἀποθεματικὸν κεφάλαιον καὶ ἐκ τοῦ τόκου αὐτοῦ νὰ συντηρηθῇ ἡ ἐταιρεία, καὶ πρὸς ταῦτος ἀπεπειράθησαν νὰ δώσωσιν αὐτῇ ἐπιστημονικὸν χαρακτήρα, καθιστῶντες ἐπιστημονικὸν ἢ ἀρχαιολογικὸν σύλλογον ἐργαζόμενον δι' ἰσοδίων μελῶν καὶ ἄλλῃ διάφορα, ἀλλὰ μίαν. Αἱ ἔριδες, αἱ μικροφιλοτιμίαι, αἱ διαμάχαι καὶ τὰ τοῦτοις ἕμοια, οὐχὶ ἀσυνήθη παρ' ἡμῖν, ἐπαίξαν ἤδη τὸ μέρος των. Ἐπῆλθεν ἡ παράλυσις. Μόνον δὲ χρηματικὸν τι ποσὸν κατατεθειμένον ἐν τῇ ἐθνικῇ Τραπεζῇ υπελείφθη, ὃ δὲ γραμματεὺς καὶ ὁ ταμίας τοῦ τελευταίου προεδρείου διὰ λεπτοτάτου νημάτος κρατοῦντες τὴν ἐταιρείαν, ἕως οὗ μετὰ τριετῆ ἀδράνειαν καὶ ἀπραξίαν ἐκλήθη αὐτὴ εἰς τὴν ζωὴν κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1858 δι' ἐγγράφου τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς παιδείας τοῦ μακαρίτου Χ. Χρηστοπούλου, ὅθεν ἀρχεται καὶ ἡ δευτέρα αὐτῆς περίοδος. Τῆ δὲ 20 Ἰουνίου συνελθόντες 27 μόνον ἑταῖροι ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ τὰ πρεσβεῖα τῆς ἡλικίας ἔχοντος μακαρίτου Γ. Τυπάλδου Κοζάκη ἐξελέξαντο πρόεδρον μὲν τὸν Ν. Κωστήν, ἀντιπρόεδρον τὸν Δ. Καλλιφρονᾶν, γραμματεῖα τὸν Κ. Πιττάκην, ταμίαν τὸν Γ. Καραμάγον καὶ μέλη τῆς ἐφορείας τὸν ἰατρὸν Ρέξερ, τὸν Στ. Α. Κουμανοῦδην, Εὐθ. Καστόρχην καὶ Β. Τ. Οἰκονομίδην, καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ διοικητικὴ αὐτὴ ἀρχὴ ἐνόμισεν ἑαυτὴν διαβατικὴν ἢ μᾶλλον παρασκευαστικὴν μέλλοντος ἀσφαλούς. Ἔθεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐφρόντισε νὰ ἐξεύρῃ πόρους μόνιμους, νὰ ἐπαυξήσῃ τὰ μέλη ἐν τε τῶν ἑσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν, καὶ ἐκ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος διδάχουσα, ἐπιτηδείως προσεπάθησε νὰ ἀποφύγῃ τοὺς σκοπέλους πρὸς οὓς τὸ πρῶτον προσέκρουσεν ἡ ἐταιρεία· οὗτοι δὲ ἔθηκε στερρὰς τὰς βάσεις τοῦ νέου αὐτῆς μεγαλοπρεποῦς οἰκοδομημάτος. Ἀπαρτίσασα δὲ κεφάλαιον ἑκατὸν ἐπεχείρησε καὶ ἐξετέλεσεν ἐν τῷ ἔτους οὖν ὄλιγα ἔργα.

Πλὴν τῶν ἀνασκευῶν συνήγαγεν ἐν ἰδίᾳ βιβλιοθήκῃ ὅσα βιβλία ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ, ἐνήργησε καὶ παρεχωρήθη αὐτῇ εὐρύχωρον ἀκροατήριον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, εἰς ὃ μετήνεγκε τὰ βιβλία τῆς ἐταιρείας καὶ ὃ κατέστησε προσωρινὸν τῆς ἐταιρείας μουσεῖον, καὶ τέλος ὑπ' αὐ-

τῆς ἐγένετο ἡ ἀναθεώρησις τοῦ πρώτου ὀργανισμοῦ καὶ ἡ σύνταξις νέου.

Μετὰ ἐν ἔτος γενομένης ἐκλογῆς ὑπὸ τῶν συνελθόντων 66 ἐταίρων, ἐξελέγη ἡ νέα ἐφορεία, Φίλιππος Ἰωάννου πρόεδρος, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Κ. Πιττάκης ἀντιπρόεδρος, γενικὸς ἐφορος τῶν ἀρχαιοτήτων, Σ. Κουμανοῦδης γραμματεὺς, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Γ. Καραμάγος ταμίας, ἐφέτης. Μέλη δὲ Γ. Γ. Παπαδόπουλος, διευθυντῆς ἐκπαιδευτηρίου, Α. Κωστταντζόγλου, ἀρχιτέκτων, Εὐθ. Καστόρχης, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, Π. Εὐστρατιάδης, καθηγητῆς γυμνασίου. Τούτων τινὲς, τύχη ἀγαθῇ, διατελοῦσι καὶ μέχρι σήμερον διαρκῶς μέλη τῆς ἐφορείας, ἄλλοι ἀποβίωσαντες ἀνικατέστησαν ὑπ' ἄλλων καὶ ἄλλοι προστεθῆσαν κατὰ τὸν νέον τῆς ἐταιρείας ὀργανισμόν.

Τὸ διοικητικὸν τοῦτο συμβούλιον, ὡς ἠνομήσθη κατὰ τὸν νέον τῆς ἐταιρείας ὀργανισμόν, καίπερ συνιστάμενον ἐξ ἀνδρῶν λογίων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰδικῶς περὶ τὰ ἀρχαιολογικὰ ἀσχολουμένων, δὲν περιέβαλε τὴν ἐταιρείαν χαρακτηριστὰ ἐπιστημονικὰ, οὐδὲ εἰς σχέσει ἐπιστημονικῆς πρὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ σοφοὺς νὰ ἔλθῃ ἠθέλησε, διδαχθὲν ἐκ τῶν κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ἀποτυχουσῶν τοιοῦτων ἀποπειρῶν. Ἰνα δὲ καὶ τὸν πόθον αὐτῆς τοῦτον ἐκπληρώσῃ ἡ ἐταιρεία ἐφρόντισε νὰ ἐξαποσταλῶσι τέσσαρες διδάκτορες τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς σπουδὴν τῶν ἔργων τῆς ἀρχαίας καλλιτεχνίας ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις καὶ μουσεῖοις τῆς Ἑσπερίας, οἵτινες ἐπικνελθόντες ἤρξαντο πρὸ πολλοῦ τῶν ἑαυτῶν ἔργων.

Τὰ ἔργα τῆς περιόδου ταύτης γίνονται γνωστὰ ἐκ τῶν ἑπεταίων τῶν γραμματέων ἐκθέσεων· ἐν γένει δὲ εἶναι τὰ αὐτὰ πρὸς τὰ τῆς προηγούμενης, ἀλλὰ διαφέροντα μόνον κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ποῖόν. Τὰ κυριώτερα τούτων συνοψίζομεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

Διὰ δαπάνης πολλῶν χιλιάδων δραχμῶν ἀπεπερατώθη ἡ πρότερον ἀρξασμένη ἀνασκευὴ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, οὐ μόνον δὲ τὸ θεατρὸν ἀνευρέθη, ἀλλὰ καὶ ἐπιγραφαὶ καὶ ἄλλα τῆς τέχνης ἔργα. Μετὰ τοῦτο ἐγένετο ἡ μεγάλη τῆς ἀρχαίας νεκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἀνασκευὴ, δι' ἧς ἀνευρέθη ἀρχαῖον τῆς πόλεως πολυάνδριον, κάλυπτόμενον ὑπὸ χωμάτων, ἐξ οὗ γνωστὸν ἐγένετο ἡ διακόσμησις τῶν τῶν τῶν ἀρχαίων, ἢ ἐν αὐτοῖς κατάθεσις τῶν νεκρῶν καὶ ἄλλα πολλὰ,

ἀγνωστα τέως, ἅτινα προὐκλήσαν ἀτόπους δοξασίας παρὰ τοῖς ἀρχαιο-
λόγοις. Ἀνευρέθη μετὰ τριετῆ ἀνασκαφῆν τὸ Ἀσκληπιεῖον καὶ Ἰγνη
στοῦς τίνος ἀρχαίας πρὸς μεσημβρίαν αὐτοῦ ἀμέσως κειμένης καὶ ἐν
τῷ χώρῳ ἀγρῶν πολλῶν καὶ οἰκιῶν, ἀγοραθεῖσῶν ὑπὸ τῆς κυβερνή-
σεως, ἐγένοντο ἀνασκαφαί, ἐξ ὧν πλείστα καὶ παντοῖα ἔργα γλυπτικῆς
καὶ ἀρχιτεκτονικῆς προέκυψαν.

Ἄλλ' αἱ μέχρι τοῦδε ἀνασκαφαί περιορίζονται ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν,
διότι τὰ χρηματικὰ μέσα ἦσαν μικρὰ καὶ τὰ μέλη τοῦ συμβουλίου ἠδύ-
ναντο νὰ ἐπιτηρώσιν αὐτάς· ὅτε ὁμιῶς ταῦτα ἠξήθησαν καὶ συμπράξει
τῆς Κυβερνήσεως προσελήθησαν ἔφοροι τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρ-
χαιοτήτων, ἤρξατο ἡ ἔταιρεία τοιούτων καὶ ἐν τοῖς πέριξ καὶ ταῖς ἐπαρ-
χίαις. Οὕτω τῷ 1861 ἐξηρσύνησεν ἐν Πειραιεῖ περὶ τοὺς 70 τάφους,
ἐν οἷς εὐρέθησαν ἐπιγραφαὶ ἐπιτύμβιοι, ἀγγεῖα πήλινα, ἀλαβάστρινα
καὶ ἄλλα, τῷ 1862 πλησίον τῆς παλαιᾶς Τεγέας παρὰ τὸν Ἅγιον
Σώστην εὐρέθησαν περὶ τὰ 1400 διάφορα ἀρχαῖα, καὶ τῷ 1868 ἐξη-
τάσθησαν ἐπὶ δύο ἑβδομάδας διάφοροι τάφοι παρὰ τὸ Φάληρον, ἐν οἷς
εὐρέθησαν 179 ἀγγεῖα πήλινα διαφόρων καὶ περιέργων σχημάτων
καὶ ἄλλα διάφορα.

Ἀκολούθως ἐγένοντο τοιαῦτα ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐπιστολαί τῶν ἐφό-
ρων Π. Σταματάκη καὶ Α. Δημητριάδου καὶ τῶν ἐταίρων Φιντικλέους
καὶ Παπαδάκη, ἐν Πλαταιαῖς, Τανάγρα, Θήβαις, Θισφῆ, Ἀλαῖς τῆς
Λοκρίδος, Δένδρα, Λεβαδεία, ἐν Μεσογαίᾳ τῆς Ἀττικῆς, ἐν Σπάρτῃ,
Κορώνῃ καὶ Νέᾳ Κορίνθῳ. Ἐκ τούτων προῆλθον εἰς φῶς ἀγγεῖα πή-
λινα, στήλαι ἐπιτύμβιοι, ἔχουσαι ἐπιγραφὰς ἢ ἀνάγλυφα καὶ ἄλλα
πλείστα, ὧν ἄλλα μὲν μετακομίσθησαν καὶ κατετέθησαν ἐν τοῖς ἐν Ἀ-
θῆναις, ἄλλα δὲ ἐν τοῖς τοπικοῖς μουσείοις, ὡς ἐν Σπάρτῃ, Καιρωναῖς,
Τανάγρα, Ἀλμῖδι, Θεσπιαῖς καὶ Θήβαις.

Τῷ δὲ 1877 ὁ ἔνθερμος τῆς ἀρχαιοφιλίας ἑραστής Ἑρρίκος Σλεί-
μανος ἐπιχειρήσας ἀνασκαφῆν ἐν Μυκῆναις, ἀνεῦρε διὰ δαπάνης
35,000 δραχμῶν περίπου ἐντὸς τῆς τῶν λεόντων πύλης πέντε πονη-
ραῖους τάφους καὶ ἐν αὐτοῖς ἔργα τέχνης πρῶτοφανοῦς ἐκ χρυσοῦ τὰ
πολλὰ τῆς πολυχρύσου Μυκῆνης, κατὰ τὸν θεῖον Ὅμηρον, ἄλλα
ἐξ ἀργύρου, χαλκοῦ, ὀστών, πηλοῦ, ὑέλου, κρυστάλλου καὶ ξύλου ὑπὲρ
τὰ τρισχίλια, 2, μετακομισθέντα, κατετέθησαν ἐν τῷ νέῳ Πολυτεχνεῖῳ
πρὸς θεᾶν καὶ θυμιασμὸν τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν ξένων.

Μόνον δὲ ἐαυτῷ τὸ δικαίωμα τῆς δημοσιεύσεως ἐπιφυλάξας ὁ πε-
ριώνυμος ἀρχαιολόγος ἐξέδοτο ἐν γλώσσῃ ἀγγλικῇ, γερμανικῇ καὶ
γαλλικῇ τὰ πλείστα τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀνευρεθέντων.

Ταυτοχρόνως ἀνεκαλύφθησαν ἐν τῷ χωρίῳ Σπάρτῃ τῆς Ἀττικῆς καὶ
ὑπὸ τὸ Παλαμῆδιον τῆς Ναυπλίας τάφοι ἐντὸς λόφου λελαξευμένου
καὶ μετὰ τὴν ἀνασκαφῆν ἀνευρέθησαν πλείστα ἀρχαῖα ἐκ χρυσοῦ, ἐλέ-
φαντος, ὑέλου, χαλκοῦ καὶ ἀργύρου, μεγίστην ἔχοντα πρὸς τὰ τῶν Μυ-
κηνῶν ὁμοιότητα, ἀλλ' ἦττον πολυτίμητα ἐκείνων, ἅτινα μετενεχθέντα
κατετέθησαν ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Μουσείου μουσείου.

Ἐκτοτε ἡ ἔταιρεία ἀνεργεῖ τακτικῶς ἀνασκαφὰς διὰ τῶν ἐφόρων
Εὐστρατιάδου, Σταματάκη, Καβδαδία καὶ Φιλίου, ἐν διαφόροις τόποις,
ὡς ἐν Θεσπιαῖς, Ἐπιδαύρῳ, Ἐλευσίνῃ καὶ ἀλλαχοῦ· ἐσχάτως δὲ, ὡς
ἀνήγγειλαν αἱ ἐφημερίδες, ἐπαναληθθεῖσῶν τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνα-
σκαφῶν, ἃς διενεργεῖ αὐτόθι ἡ ἔταιρεία διὰ τοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτή-
των Π. Καβδαδία, ἀγγέλλθη ἐκεῖθεν, ὅτι ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν
εὐρέθησαν πλέον τῶν τριάκοντα ἐπιγραφῶν καὶ πέντε ἀγάλματα, του-
τέστι Ῥωμαῖος χλαμυδοφόρος, Σάτυρος τρίμορφος, Ἐκκότη καὶ δύο
γυναικεῖα ἀγάλματα, εἰκονίζοντα θεάς, ὧν ἡ μὲν φέρει ποδῆρη χι-
τῶνα καὶ ἱμάτιον, ἡ δὲ ποδῆρη χιτῶνα ἐπίσης μετὰ διπλοῦς καὶ
ἔχει τὴν μορφήν ἀρχαίζουσας.

Ἐκ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἐδείχθη, ὅτι τὸ ἱερὸν κατοικεῖτο ἄλλοτε
κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἀπὸ ἀγνώστου λαοῦ, κτίσαντος πενυχρὰς καὶ εὐ-
τελεῖς οἰκίας περὶ τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Πλὴν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων, ἃς ἐν συνόψει σημειούμεθα, ἕτε μὴ
ἐπιτρέποντος τοῦ χώρου καὶ χρόνου πλείστορον νὰ ἐκταθῶμεν, φιλοτί-
μος προνοεῖ καὶ φροντίζει ἡ ἔταιρεία περὶ ἐπισκευῶν καὶ ἐπιδιορθώ-
σεων οὐ μόνον τῶν ἤδη ὑπαρχόντων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν καθ' ἐκά-
στην ἐκ τῆς γῆς ἀναδρωσκόντων. Ἐκπαλαὶ δὲ ἐμαρμίμησε καὶ μεριμνᾷ
περὶ τῆς ἀγορᾶς τῶν τυχόν ἐν ταῖς χερσὶν ἰδιωτῶν εὐρισκόμενων ἀρ-
χαίων, προλαμβάνουσα οὕτω τὴν κερδοσκοπίαν πολλῶν καὶ ἐξ αὐτῶν
ἔτι τῶν ὑψηλὰς ἐν τῇ κοινωνίᾳ κατεχόντων θέσεις, τῶν κατηλικῶς τὰ
τιμαλφέστατα ταῦτα πράγματα ἀγοραζόντων καὶ πωλούντων.

Πρὸς τοῦτο ἀνεργεῖται δραστηριώτατα καταβάλλονται καὶ ὑπὸ τοῦ
σήμερον τὰ τῆς ἔταιρείας διέποντος διοικητικοῦ συμβουλίου, ὅπερ καθ'
ὅλα εἶναι ἀντάξιον τῶν προκλήτων αὐτοῦ καὶ ἀκριτίζεται ἐξ ἀνδρῶν

σεδακτών και παρά πάσι τιμωμένων, ὧν τὰ ὀνόματα πρὸς γινῶσιν τῶν πολλῶν ἐνταῦθα καταχωρίζομεν. Πρόεδρος Ἄλ. Α. Κοντό-σταυλος (*), ἀντιπρόεδρος Σπυρ. Φιντικλῆς, ταμίαις Π. Ήμ. Γιαννόπουλος, γραμματεὺς Στέφ. Α. Κουμανούδης· σύμβουλοι δέ, Δημ. Σεμιτέλος, Δύσ. Καρκατζόγλου, Γ. Ἀντωνιάδης, Στ. Δραγούμης, Π. Εὐστρατιάδης, Κ. Μυλωνᾶς καὶ Γ. Νικολαΐδης.

Ἡ ἑταιρεία σήμερον ἔχει ἰδίαν βιβλιοθήκην, ἣτις ἐξακολουθεῖ ἀφ-ξουσα, καὶ ἴδιον μουσεῖον, ὅπου, τῇ γενναιοδωρίᾳ τῶν ἀειδίων Ἡπερναρθάκη καὶ Τσοῦτσα κτισθὲν, δύναται νὰ παραβληθῇ κατὰ τὸν πλοῦτον, τὴν ποικίλῃν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν ἐν αὐτῷ ἀρχαίων πρὸς τὰ τῆς Εὐρώπης μουσεῖα.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη εὐθύς μετὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς ἐξεδίδετο καὶ ἀρχαιολογικὴ ἡμερησίς ἐπιμελεία καὶ φροντίδι τοῦ πρώτου γραμματεῖος Ραγκαβῆ καὶ τοῦ γενικοῦ τῶν ἀρχαιοτήτων ἐφόρου, τοῦ ἀοιδίμου Πιττάκη τὸ πρῶτον, καὶ εἶτα μέχρι τοῦ 1860 ὑπὸ μόνου τοῦ Πιττάκη. Πρὸς ταύτη ἐξεδόθησαν συγχρόνως καὶ μετ' αὐτὴν ἐν ἰδιοῖς πονήμασι ὑπὸ Ραγκαβῆ, Εὐστρατιάδου καὶ Κουμανούδη μελέται ἀρχαιολογικαί, ἐν αἷς κατεχωρήθησαν διατριβαί, ἐπιτόμια καὶ ἐπιγραφαὶ διάφοροι· ἐν δὲ τῷ ἀπὸ τοῦ 1872 ἐκδιδομένῳ ὑπὸ Κουμανούδη καὶ Καστόρχη περιοδικῷ «Ἀθηναίῳ» πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ διατριβαὶ ἀρχαιολογικαὶ καὶ ἐπιγραφαὶ δημοσιεύονται, ἡ δὲ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἡμερησίδος ἔκδοσις ἐπαναληφθεῖσα τῷ 1862 διεκόπη μετὰ ἓν ἔτος ὡσαύτως ἀρξαμένη τῷ 1869, διεκόπη ὅλως τὸ ἔτος 1874 μέχρι Μαρτίου ἕ. ἕ., ὅτε ἐπανελήφθη πάλιν ἡ ἔκδοσις αὐτῆς δαπάνῃ τῆς ἑταιρείας, συγχρηγούσης καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Τῆς συντάξεως ἐπιμελεῖται τριμελὴς ἐπιτροπὴ ἐν τῶν Π. Εὐστρατιάδου, Σ. Α. Κουμανούδη καὶ Κ. Α. Μυλωνᾶ. Δημοσιεύονται δὲ ἄρθρα ἀρχαιολογικὰ παντὸς εἶδους καὶ πάσης ἐποχῆς, κατὰ προτίμησιν ὅμως ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ μνημεῖα τῆς τέχνης ἀνέκδοτα μετὰ περιγρα-

(*) Οὗτος διεῖξεν τὸ 1880 ἱώματα ἔτι τὸν ἀοιδίμον Φίλιππον Ίωάννου, ὅστις ἔμελλεν σωματικῆς ἐξαθενήσεως ἠναγκάσθη τότε ν' ἀποχωρήσῃ τῆς ἑταιρείας. Ἀλλὰ τῷ 1881 ἀναχωρήσας εἰς Εὐρώπην, ἀντικαταστάθη ὑπὸ τοῦ Καστόρχη. Εἶτα πάλιν ἐξελέγη τῷ 1882 καὶ παραμένει τοιαύτως ἕως σήμερον.

φῆς αὐτῶν καὶ ἐρμηνείας συντόμου καὶ εἰδήσεις ἀρχαιολογικαὶ φέρονται ὡς οἶόν τε ἐπίσημον χαρακτῆρα. Ἡ ἡμερησίς ἐκδίδεται κατὰ τριμηνίαν εἰς τέταρτον μέγα καὶ ἐπὶ χάρτου λαμπροῦ. Διανύει δὲ ἤδη τὴν τρίτην περιόδον, ἣς ἐξεδόθησαν δύο τεύχη περιέχοντα ὕλην ἀρχαιολογικὴν σπουδαίαν καὶ ποικίλην ὡς καὶ πῖνακας· τὸ δὲ τρίτον τεύχος εὐρίσκεται ἤδη ὑπὸ τὰ πωστήρια.

Τοιαῦτα ἐν σκιαγραφίᾳ τὰ ὑπὸ τῆς ἑταιρείας διαπραχθέντα ἔργα. Πληρέστατα ἀνταποκρινομένη αὕτη πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς διὰ τῶν δραστηρίων ἐνεργειῶν τῶν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου μελῶν, ἄτινα διὰ τοῦτο αἰδίου ἐγγνωμοσύνης εἶναι ἄξια, ἔχουσα δ' ἐν πολλοῖς ὑποστήριξιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος φιλαρχαίων, εἰργάσατο ἄχρι τοῦδε μετὰ ζήλου καὶ φιλοπονίας μοναδικῆς, κατὰ μυρίων προσκομιμάτων παλαιούσα καὶ κατορθώουσα νὰ ἀνεύρῃ καὶ συναγάγῃ ἄπειρα ἔργα τῆς ἀρχαιολογικῆς καὶ γλυπτικῆς τῶν ἀρχαίων, ὡς καὶ ὕλην ἀφθονοῦ πρὸς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας. Ἦδη καὶ μέγα, ὕλικά τε καὶ ἠθικά, ἔχουσα προχαιρότερα καὶ εὐτυχέστερα νὰ ἔχη ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς ἀρχαιολόγους εἰδικούς, ἔστω καὶ ὀλίγους, ἐξ αὐτοῦσις γινώσκοντας τὰς ἀρχαιότητος καὶ μελετῶντας αὐτὰς ἐξ ἀπόψεως ἐπιστημονικῆς, προσκίετται ὁσημέραι χαρακτῆρα σημαντικώτερον καὶ ἐπιστημονικώτερον, προάγουσα οὕτω καὶ διαχέουσα φῶς εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἐπιστήμην, ἣς δυστυχῶς κατὰ πολλὰ ὑστεροῦμεν τῶν ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐν Γαλατῇ, τῇ 10 Νοεμβρίου 1883.

I. Α. ΓΑΛΑΤΗΣ.

I'

ΣΧΕΣΙΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΕΡΜΗΝ.

Περὶ τῆς σχέσεως τῆς Θεσσαλονίκης πρὸς τὴν Θέρμην γενικῶς ἀνεκάλει ἐπιστεύετο καὶ στερεοτύπως ἐπανελαμβάνετο, ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη πρὶν λάβῃ τὸ ὄνομα τοῦτο ὠνομάζετο Θέρμη καὶ ὁ βασιλεὺς Κόσσανδρος μεγεθύνας αὐτὴν κατόπιν (315 π. Χ.) τῇ ἔδωκε τὸ ὄνομα τοῦτο πρὸς τιμὴν τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, Θεσσαλονίκης. Πρὸ δεκαετίας ἕως περίπου ἡ γενικὴ καὶ ἀδιατάρακτος αὕτη πίστις σπουδαίως ἐκλονίσθη διότι ὑπεστηρίχθη ἄλλη γνώμη, ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη δὲν ἐκτίσθη ἐπὶ τῆς Θέρμης, ἀλλ' εἶνε ἄλλως νεόδμητος πόλις· ἡ δὲ Θέρμη δὲν ἔκειτο ὅπου τὰ νῦν ἡ Θεσσαλονίκη, ἀλλὰ νοτιοανατολικῶς ταύτης ἐν τῇ μεταξὺ τοῦ μικροῦ καὶ μεγάλου Καρᾶ-Μπουρνοῦ παραλίᾳ.

Τὰ ὑπὲρ τῆς νεωτέρας ταύτης γνώμης ἐπιχειρήματα εἰς δύο τάξεις δύνανται ν' ἀναχθῶσι, καθ' ὅσον τὰ μὲν τείνουσι νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι ἡ εἰκὼν τῆς θέσεως τῆς Θέρμης, οἶαν σχηματίζει τις αὐτὴν ἐκ τῶν εἰδήσεων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, οὐδόλως ἁμοιάζει πρὸς τὴν τῆς Θεσσαλονίκης· τὰ δὲ, ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι καὶ ἀξιοπιστότεροι τῶν συγγραφέων διακρίνουσιν ἀπ' ἀλλήλων τὰς δύο πόλεις.

Καὶ πρῶτον, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τῆς Θέρμης δικαίως συμπεραίνουσιν οἱ τὴν διαφορὰν πρεσβεύοντες, ὅτι αὕτη εἶχεν ἐν ἑαυτῇ πηγὰς θερμῶν ὑδάτων, ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν θέσις τῆς Θεσσαλονίκης στερεῖται τοιούτων, εὐρίσκονται δὲ σήμερον μόνον νοτιοανατολικῶς ταύτης θερμὰ ὑδάτα, δικαίον νομίζουσιν ἐκαὶ νὰ τοποθετήσωσι καὶ τὴν

Θέρμην· ἔπειτα δὲ ἐπειδὴ παρὰ τῶν ἀρχαίων ὁμοφώνως λέγεται παραλία πόλις ἡ Θέρμη, ἐν τῇ πλησιεστάτῃ τῆς θερμαΐς ταύτης πηγῆς παραλίᾳ τίσουσιν αὐτὴν, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν στερεῖται τοῦ προσόντος τούτου ἡ Θεσσαλονίκη, ἐπιχειροῦσι νὰ πείσωσιν, ὅτι ἡ μὲν τῆς Θεσσαλονίκης παραλία εἶνε ὀλιγώτερον ἀσφαλῆς, ὡς προσβαλλομένη ὑπὸ τοῦ νοτίου ἀνέμου, ἡ δὲ μεταξὺ τῶν δύο Καρᾶ-Μπουρνοῦ εἶνε πολὺ ἀσφαλεστέρα, ὡς προστασιζομένη κατὰ τοῦ ἐπικινδύνου τούτου ἀνέμου ὑπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου μεγάλου Καρᾶ-Μπουρνοῦ, ὅπερ οἱ ἀρχαίοι κάτοικοι τῆς Θέρμης, οἱ ἄλλως καλοὶ θέσεων ἐκλογαίς, καλῶς ἐκτιμήσαντες, προετίμησαν ἐκαὶ νὰ ἱδρῶσι τὴν μικρὰν αὐτῶν πόλιν.

Ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀσφαλείας ἢ μὴ τοῦ λιμένος τῆς Θεσσαλονίκης προδήλως ἀποτυγχάνουσι, διότι καθ' ἑκάστην δύναται τις νὰ πεισθῇ, ὅτι οὐδένα τὰ ὀρμῶντα πλοῖα διατρέχουσι κίνδυνον ἐν αὐτῇ, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ παραλία ἐκείνη δικαίως δύναται νὰ εἶνε ἐπικινδύνας, τὸ μὲν διὰ τὴν ρηχότητα τῶν ὑδάτων, τὸ δὲ διότι εἶνε ἐκτεθειμένη εἰς τὸν πολὺ συχνότερον καὶ πολὺ σφοδρότερον βορρᾶν. Ἄλλως δὲ ὁ λιμὴν τῆς Θεσσαλονίκης ἐπίσης καλῶς προστασιζεταὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀκρωτηρίου κατὰ τοῦ νοτίου ἀνέμου. Οὐδὲν ἤτιον ἕμως ἀποτυγχάνουσι καὶ πρὸς τὰς θερμὰς πηγὰς διότι ἂν ἀνατρέξῃ τις εἰς τὸ παρελθὸν μανθάνει, ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ Θεσσαλονικίᾳ μέχρι τοῦ 10ου μ. Χ. αἰῶνος μνημονεύονται ὑπάρχοντα θερμὰ ὑδάτα. Ὅτι δὲ ταῦτα τὰ ἐντὸς τῆς Θεσσαλονίκης θερμὰ ὑδάτα εἶνε τὰ δόντα τὸ ὄνομα τῇ Θέρμῃ πείθεται τις ἐν παρατηρήσει, ὅτι τὰ μὲν μέχρι σήμερον ὑπάρχοντα νοτιοανατολικῶς ταύτης, ὡς ἀπέχοντα ὑπὲρ τὰς δύο ὁδοποιικῆς ὥρας ἀπὸ τῆς παραλίας, δὲν ἠδύναντο νὰ περιλαμβάνωνται ἐντὸς μικρᾶς πόλεως οἶα ἡ Θέρμη, ἐνῶ τὰ ἐν Θεσσαλονικίᾳ (ἔκειντο παρὰ τὸν ναβὺν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου) ἠδύναντο κάλλιστα νὰ ὑπάρχωσιν ἐντὸς μικρᾶς πόλεως διὰ τὴν μικρὰν αὐτῶν ἀπὸ τῆς παραλίας ἀπόστασιν.

Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι τὰ δύο ταῦτα προσόντα, ἕκαστον ἐν ἑαυτῇ συνήγου ἡ Θέρμη, μᾶλλον ἐν τῇ τῆς Θεσσαλονίκης θέσει, ἢ ἐν τῇ ὑπὸ τῶν δοξάζοντων τὴν διαφορὰν ὑποδεικνυμένη, εἶνε δυνατὸν νὰ συνυπάρξωσιν. Ἄλλ' ἂν μόνον τὰ δύο ταῦτα προσόντα ἀφίνωσιν ἀμυβαλλίαν τινὰ, τρίτον τι ἕμως φυσικὸν τῆς Θέρμης προσὸν κλίνει ὀριστικῶς τὴν πλῆσιν ὑπὲρ τῆς ταυτότητος τῶν δύο πόλεων. Εἶνε

δὲ τοῦτο τὸ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου αὐτῇ ἀποδιδόμενον ἐν 7, 128 διὰ τῶν ἐξῆς: «Ξέρξης δὲ ὄρεων ἐκ τῆς Θέρμης οὖρα τὰ Θεσσαλικά τόν τε Οὐλυμπόν καὶ τὴν Ὀσσάν. . .» διότι ὅπως ἐν ᾧ ἐκ Θεσσαλονίκης γραφικωτάτη καὶ ἐκφανεστάτη εἶνε ἡ θέα τῶν δύο τούτων ὄρεων, ἐκ τῆς ἐν ᾗ τοποθετοῦσι θέσεως τὴν Θέρμην οὐδὲν τοιοῦτο φαίνεται, εἰ μὴ ἀσήμενον μέρος τῆς ὑψηλοτέρας κορυφῆς τοῦ Ὀλύμπου.

Ὡστε προστιθεμένου καὶ τούτου βλέπει τις ὅτι ἡ εἰκὼν τῆς θέσεως τῆς Θέρμης μόνον πρὸς τὴν τῆς Θεσσαλονίκης συμβιβάζεται, ὅπερ ἰκανὸς λόγος εἶνε ἵνα πιστεῦται ἡ τῶν δύο πόλεων ταυτότης.

Οἱ δύο ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, οἵτινες ἀναφέρονται ὡς διακρίνοντας ἀπ' ἀλλήλων τὰς δύο πόλεις, εἶνε ὁ Στράβων, Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος, Στέφανος ὁ Βυζάντιος καὶ τελευταῖος ὁ Προκόπιος, καθ' ὅσον ὁ μὲν Στράβων λέγει ἐν ἀποσπάσματι 21ῳ τῆς 880 παραγράφου

«Ἐἶτα Θεσσαλονίκεια Κασσάνδρου κτίσμα. . . . ἐπανόμασε δὲ τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Θεσσαλονίκης, Φιλίππου δὲ τοῦ Ἀμύντου θυγατρὸς» καθελὼν τὰ ἐν τῇ Κρουαίδι πολιόμενα περὶ ξξ καὶ εἵκοσι καὶ συνοικίας εἰς ἓν ἡ δὲ μητρόπολις τῆς νῦν Μακεδονίας ἐστὶ. Τῶν δὲ συνοικισθαισῶν ἦν Ἀπολλωνία καὶ Χαλάστρα καὶ Θέρμα καὶ Γαρηκὸς καὶ Αἴγεια καὶ Κισσός. . . .»

Ὁ δὲ Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος «In ora sinus Macedonici Cha-lastra et intus Phileros, Late ; medioque flexu litoris Thes-salonica, liberae conditionis. Ab hanc a Dyrrhachio CXIV millia passuum. Therme.»

Στέφανος δὲ ὁ Βυζάντιος ἐν λ. «Θεσσαλονίκη, πόλις Μακεδονίας, ἣτις ἄρα ἐκαλεῖτο Ἀλία. . . .» καὶ τέλος

Ὁ Προκόπιος ἀναφέρων ἐν τῷ περὶ κτισμάτων χωριστὸ χωρίον τι Θέρμα, ὅπερ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ὠχύρωσεν ἢ ἐπιδιώρωσεν.

Ἄν τις τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν ἀπόσπασμα τοῦ Στράβωνος μεμνημένον λάβῃ πρὸ ὀφθαλμῶν, δικαίως δύναται νὰ πιστεύσῃ ὅτι οὗτος διακρίνει τὰς δύο πόλεις. Ἄλλως ὅμως ἔχουσι τὰ πράγματα ἂν τοῦτο συσχετισθῇ πρὸς τὰ προηγούμενα καὶ τὰ ἐπόμενα: διότι εὐθὺς κατωτέρω, ἐν τῷ 24ῳ ἀποσπάσματι τῆς αὐτῆς παραγράφου, ὁ Στράβων ἀναφέρει «Ὅτι μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο, κτίσμα δ' ἐστὶ Κασσάνδρου, δε

ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, ὠνόμασε μετόκησε δὲ τὰ περίξ κολλίχια εἰς αὐτὴν, ὅσον Χαλάστραν, Αἴγεια, Κισσὸν καὶ τινὰ καὶ ἄλλα», εὐθα προφανῶς ὁ Στράβων ταυτίζει τὰς δύο πόλεις. Ἀλλὰ καὶ ἂν χαριζόμενός τις εἰς τοὺς διὰ παντὸς τρόπου καὶ διὰ παρατολμοτάτων ἐπιχειρημάτων ἀγωνισθέντας ν' ἀποδείξωσι τὴν ἐν τῷ 24ῳ ἀποσπάσματι ἀναφορικὴν πρότασιν «ἢ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο» νόθον καὶ ἠμικρημένην οὐδεμίαν ἀξίαν ἀποδῶσθαι τοῖς ἐν τῷ ἀποσπάσματι τούτῳ λεγομένοις, ἐξ ἄλλων διδομένων τοῦ συγγραφέως φάσει εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα. Διότι ὁ Στράβων ἐν ἀποσπάσματι 20ῳ λέγει «Ὁ Ἀξιὸς ἐκδίδωσι μεταξὺ Χαλάστρας καὶ Θέρμης» καὶ ἐν ἀποσπάσματι 23ῳ «Ὁ Ἀξιὸς. . . . ἐξίησι μεταξὺ Χαλάστρας καὶ Θέρμης», ὁπόθεν συνάγεται ὅτι Θέρμη ἐνταῦθα καλεῖται ἡ Θεσσαλονίκη διότι, ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ ἐνταῦθα μνημονευομένη Θέρμη εἶνε ἡ ὑπὸ τῶν ὑποστηριζόντων τὴν διαφορὰν πιστευομένη, αὐτὴ θὰ ἔκειτο, ὡς δικταίνονται, νοτιοανατολικῶς τῆς Θεσσαλονίκης: ἀλλὰ ἐκεῖ κειμένη θὰ ἦτο ἀκόποιον νὰ μνημονευθῇ πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἀξιοῦ, ἐνῷ πολὺ πλησιεστέρα θὰ ἦτο ἡ Θεσσαλονίκη, ἣτις ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Στράβωνος ἦτο πόλις ἐπισημοτάτη καὶ πολυανθρωποτάτη, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο πολὺ κατὰ τὴν ἰσχυροτάτην πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ γεωγράφου: διότι βεβαίως ἵνα ὁ Στράβων, ὡς γεωγράφος, ὄριση τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ ἐκ πόλεως, ὤφειλε νὰ μεταχειρισθῇ τὰς πλησιεστάτας εἰς τὰς δύο ὄχθας, τοῦθ' ὅπερ ἔπραξε διὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην ὀνομάσας τὴν Χαλάστραν. Ὡστε, ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι αἱ δύο πόλεις ἦσαν διάφοροι, ἀνάγκη ἐκ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων τοῦ Στράβωνος νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ Θέρμη ἔκειτο εἰς τὴν πρὸς δυσμὰς τῆς Θεσσαλονίκης παραλίαν τοῦ Θερμαίου κόλπου, διότι ἢπ' αὐτὴν μόνην τὴν συνθήκην θὰ ἦτο πλησιεστέρα εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἀξιοῦ, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐπιτηδειοτέρα ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς προσδιορισμὸν ταύτης. Ἀλλ' ὅμως καλυόμεθα νὰ πιστεύσωμεν τοῦτο ἢπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Στράβωνος ἀπορρονομένου «ὅτι μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις» καὶ ἀλλαγῶν λέγοντος «. . . Ἀξιὸς . . . μετὰ δὲ Ἀξιὸν Ἐχειδωρος . . . εἶτα Θεσσαλονίκεια», ἐνῷ ἂν ἡ Θέρμη ἔκειτο ἐν τῇ δυτικῇ τοῦ Θερμαίου κόλπου παραλίᾳ ἔπρεπε μετὰ τὸν Ἀξιὸν ἢ μετὰ τὸν Ἐχειδωρον νὰ μνημονευθῇ. Οὕτω δὲ ἀπὸ οὐτε ἐν τῇ πρὸς ἀνατολὰς

οὔτε ἐν τῇ πρὸς δυσμὰς τῆς Θεσσαλονίκης παραλίᾳ τοῦ Θερμικοῦ κόλπου ἦτο δυνατόν συμφώνως τοῖς λεγομένοις τοῦ Στράβωνος νὰ κητῆται ἡ Θέρμη, οὐδὲν ἄλλο μένει νὰ παραδεχθῆ τις εἰ μὴ ὅτι ὁ Στράβων ἐνταῦθα διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Θέρμης καλεῖ τὴν Θεσσαλονικίαν, ἔπερ δηλοῖ ὅτι ὁ Στράβων ταυτίζει τὰς δύο πόλεις.

Ἦδη δὲ ἀποδειχθέντος ὅτι ὁ Στράβων μεταχειρίζεται ἀμφότερα τὰ ὀνόματα διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πόλιν, οὐδόλως ἄτοπον νὰ παραδεχθῆ τις, ὅτι τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ παρὰ τῷ ὀλίγον μεταγενεστέρῳ Πλίνῳ ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ «In ora sinus Macedonici Chalastra et intus Phileros Lete; medioque flexu litoris Thessalonica, liberae conditionis. Ab hanc a Dyrhachio CXIV millia passuum. Therme.», ἐνθα δύναται τις νὰ υποθέσῃ, ὅτι χάριν τῆς ἀκριβείας ὁ Πλίνιος μεταχειρίσθη καὶ τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς πόλεως καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ὅτι ἡ λέξις «Therme» δὲν σημαίνει ἄλλην πόλιν, ἀλλ' ἔρχεται ὡς ἐπεξήγησις τῆς «Thessalonica». Ἄλλ' ἐν ὑποθέσει τις, ὅτι οὗτος ὁ διαφόρους ἐνταῦθα πόλεις ἐννοεῖ, δυσὶν ὁύτερον, ἢ πρόκειται περὶ ἄλλης, πιθανὸν νεωτέρας, Θέρμης, ὡς παραδέχεται ὁ Tafel, ἢ ὑπέπεσον εἰς σφάλμα διότι καὶ ὁ Στράβων ἐν τῷ προμνημονευθέντι 21ῳ ἀποσπάσμιτι μαρτυρεῖ, ἡ Θέρμη πρὸ τεσσάρων ἡδὴ αἰώνων δὲν ὑπῆρχε καθαιρεθεῖσα ἐν τῷ συνοικισμῷ τῆς Θεσσαλονίκης ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου.

Καὶ ὅτι μὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχη καὶ ἄλλη Θέρμη πλην τῆς ἐφ' ἧς ἐκτίσθη ἡ Θεσσαλονίκη, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῆ ἀποβλέπων εἰς τὸ πλῆθος τῶν θερμῶν πηγῶν, αἵτινες κατακλύζουσι τὴν χώραν. Ἄλλ' ὅτι καὶ ὁ Πλίνιος ἠδύνατο νὰ ὑποπέσῃ εἰς τὸ σφάλμα τοῦ νὰ ἐκλάβῃ τὰ δύο ὀνόματα μίαν καὶ τῆς αὐτῆς πόλεως ὡς δύο διαφόρους πόλεις, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ἂν παρατηρήσῃ τὴν ἀγνοίαν καὶ σύγχυσιν, ἧτις ἐπικρατεῖ παρ' αὐτῷ ἐν τῇ ἀπαριθμῆσει τῶν πόλεων τῆς Μακεδονίας τοῦλάχιστον.

Ὡστε ταῦτά τις λαμβάνων πρὸ ὀφθαλμῶν δικαιούται πληρέστατα νὰ ἀρνηθῆ πᾶσαν πίστιν. καὶ πᾶν κῦρος εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Πλίνου ἐνταῦθα λεγόμενα.

Περὶ δὲ τῶν ὑπὸ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου λεγομένων, «Θεσσαλονίκη... ἧτις ὄρα ἐκαλεῖτο Ἄλεια», ἐφ' ὧν στηριζόμενοι οἱ ὑπὲρ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο πόλεων κηρυσσόμενοι ἀποφαινόμενοι ὅτι ὄχι μόνον

ἡ Θεσσαλονίκη δὲν ἐκαλεῖτο πρότερον Θέρμη, ἀλλὰ καὶ ἐκαλεῖτο Ἄλεια, δύναται τις νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ περὶ τοῦ 21ου ἀποσπάσματος λεχθέν, ὅτι δηλ. ἂν καὶ ἐκ πρώτης ὕψεως φαίνονται ὑπὲρ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο πόλεων μαρτυροῦντα, ἐν τούτοις, βιούτερον ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος, ὅπως τὸ ἐναντίον προκύπτει συμπεράσμα. Καὶ πρῶτον μὲν παραδεχόμενοι, ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη ἐκαλεῖτο πρότερον Ἄλεια, ἀντιφάσκουσι πρὸς ἑαυτοὺς, διακτινομένους ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη εἶνε ὅπως νεώδητος πόλις ἔπειτα δὲ μὴ ἀποδεικνύοντες ὅτι ὑπῆρχε ποτε παραλία ἐν τῷ Θερμικῷ κόλπῳ πόλις Ἄλεια, μὴδὲ ἀναιροῦντες τὰ τε ὑπὸ τοῦ Tafel καὶ ἄλλων λεγόμενα περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου, ὅτι ἀνῆκε τῇ Θέρμῃ, φαίνονται παραδεχόμενοι ὅτι ὄντως ἡ Θέρμη ἐκαλεῖτο Ἄλεια, οὐκ ὅπως τεθέντος ὡς ἀληθοῦς οὐδὲν ἄλλο ἔπεται, εἰ μὴ ὅτι καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος ταυτίζει τὰς δύο πόλεις, ἀφοῦ ἀξίωμα εἶνε τὸ «τὰ τρίτῳ τινὶ ἴσα καὶ ἀλλήλοισ ἴσα».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, οὐδεὶς πλέον μένει ὡς ὑποστηρικτῆς τῆς διαφορᾶς τῶν δύο πόλεων, εἰ μὴ ὁ Προκόπιος.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ συγγραφεὺς αὗτος διακρίνει τῆς Θεσσαλονίκης χωρίον τι ἢ φρούριον Θέρμη, ἔπερ ὠχώρωσεν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ οὗτου ἔγραψεν, ἀλλ' ὅμως ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη διέφερε τῆς Θέρμης, ἐν ὅσῳ δὲν ἀποδεχθῆ ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Προκόπιου μνημονευόμενον χωρίον Θέρμη ἦτο τὸ αὐτὸ τῆ τοῦ Προκόπιου Θέρμη, αὐτῇ ἐν τῷ Θερμικῷ κόλπῳ οἰκημένη, ἀπ' ἧς καὶ ὁ κόλπος οὗτος τὴν ἐπωνυμίαν ἔχει. Καὶ ὅτι μὲν τὸ χωρίον τοῦ Προκόπιου Θέρμη δὲν δύναται νὰ ταυτισθῆ τῇ Θέρμῃ ἰκανῶς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀπεδείχθη, ὅτι δὲ ἐνδεχόμενον τὸ χωρίον τοῦτο νὰ ἀναφέρηται εἰς τινα ἐκ τῶν πολυπληθῶν ἐν τῇ χώρῃ θερμῶν πηγῶν οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῆ τοῦτο ὅμως οὐδόλως δύναται νὰ διαταράξῃ τὴν εἰς τὴν ταυτότητα τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Θέρμης πίστιν. Ἄλλως δὲ τὴν πίστιν ταύτην κρατῶναι καὶ ἡ παρὰ τοῖς κατοίκους τῆς Θεσσαλονίκης σωζομένη παράδοσις κατὰ τὸν δέκατον μ. Χ. αἰῶνα, ἢν μετέδωκεν ἡμῖν συμπολίτης συγγραφεὺς, ὁ Ἰωάννης Καμηνιάτης, ὅστις αἰχμάλωτος ἦδη διηγούμενος τὰ κατὰ τὴν ἐλθῶσιν τῆς πατρίδος αὐτοῦ τῷ 904 μ. Χ. λέγει: «Φέρεται δὲ τις καὶ παλαιὸς λόγος μέχρις ἡμῶν φθάσας, ὡς ἀτείχιστος ἦν ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους (τοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν) ἡ πόλις χρόνους πολλοὺς, εἰ μὴ τῷ

δέει ποτέ τοῦ Μήδων Ξέρξου πλωτὴν γῆν τεκταναμένου καὶ κατὰ τῆς Ἑλλάδος στρατοπεδεύσαντος καὶ πολλῶν πληθῶν ἐπιφερομένου ὁ τῶν Ῥωμαίων τὰ σκῆπτρα κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς Ἰούλιον μικρὸν τινα καὶ ὡς ἐκ τοῦ παρατυχόντος φραγμὸν τῷ τῆδε περιέθρησε μέρει, ἀφ' οὗ δὲ χρόνου καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο τὸ αὐτὸ τοῦτο διαμεμῆνηκε.»

Ὅτι μὲν ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ τῆς Θεσσαλονίκης Ἡρόδωλον, ἀφοῦ ὁ μὲν Ξέρξης ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Ἑλλάδος τῷ 480, ἡ δὲ Θεσσαλονίκη συνκρίσθη τῷ 315 π. Χ. Ὅτι δὲ ἡ ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου ἐν τῇ θέσει τῆς Θεσσαλονίκης πρῶτοπάρχουσα πόλις ἦτο ἡ Θέρμη ἐνδόξως ἀποδεικνύεται. Διότι ὁ Ἡρόδοτος ἴσα ἴσα ταύτην τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου ἱστοροῦν, ἀναφέρει ἐν τῇ παραλλήλῃ τοῦ Θερμαίου κόλπου τρεῖς πόλεις τῆς Μακεδονίας τὴν αὐθέρμην Σινδὸν τε πόλιν καὶ Χαλάστρην ἐπὶ τῶν Ἀξιῶν ποταμῶν, ὧν οὐδε ἡ Σινδὸς οὔτε ἡ Χαλάστρα ἠδύναντο νὰ εἶνε ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ μὲν διότι ἔκειτο «ἐπὶ τῶν Ἀξιῶν ποταμῶν», ἡ δὲ διότι ἔκειτο περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἐχειθώρου ἡ Θέρμη ἄρα μόνη εἶνε ἡ ἐν τῇ θέσει τῆς Θεσσαλονίκης ὑπάρξασα πόλις, ἥς τὸ πρὸς τὴν Ἰθάκασαν τεῖχος, κτισθὲν ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου, διέμεινε τὸ αὐτὸ καὶ ὡς θαλάσσιον τεῖχος τῆς Θεσσαλονίκης μέχρι τοῦ 904 π. Χ.

Οὕτω λοιπὸν ἀφοῦ τὸ μὲν ἡ θέσις τῆς Θέρμης, ὡς ἀναθάνομεν αὐτὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, πρὸς μόνην τὴν τῆς Θεσσαλονίκης ὁμοιάζει, τὸ δὲ πλείστοι συγγραφεῖς ταυτίζουσι τὰς δύο πόλεις, τὸ δὲ καὶ αὐτοὶ οἱ μνημονευόμενοι ὡς ὑπὲρ τῆς διαφορᾶς ἀγρυπνούντες ἀποδεικνύονται μᾶλλον ὑπὲρ τῆς ταυτότητος, ἅπασιν δὲ τούτοις συμφωνεῖ καὶ ἡ παράδοσις, δίκαιον εἶνε ἡ μὲν νεωτέρα περὶ τῆς σχέσεως τῶν δύο πόλεων γνώμη, καὶ ἦν αὐτὰι διέφερον, ὡς ἐσφαλμένη νὰ ἀπορριφθῇ, νὰ πιστευθῇ δὲ μόνον ἡ ἀρχαιότερα, καὶ ἦν ἡ Θεσσαλονίκη πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο.

Ἐν Θεσσαλονίκη, 10 Σεπτεμβρίου 1883.

N. I. ΚΡΗΚΑΓΙΑΣ

I. A.

ΠΑΝΑΚΑΔΗΜΙΟΝ (INSTITUT) ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

Η ΕΤΗΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΑΚΑΔΗΜΙΩΝ.

Ἦτο ἡ 10/22 Αὐγούστου 1795, ὁ μεσαιὼν εἶχεν ὑποχωρήσει πρὸ τοῦ νέου κόσμου, οὗτινος τὰ ἐργαίοντα ἐψάλλοντο τῇ 2/14 Ἰουλίου 1789 ὑπὸ τὸν κράτον τῶν κωδώνων, τοὺς ἀλλαγμοὺς τοῦ παρισιακοῦ λαοῦ καὶ τὸν δεῦπον ὃν προῦξέναι καταρριπτομένη ἡ Βασιλῆα, ἡ δημοκρατία ἀνεκηρύχθη τὸ ἰσχύον ἐν Γαλλίᾳ πολίτευμα, τοὺς Γιρονδίνους εἶχον διαδεχθῆ οἱ δημοκρατικοὶ Ἰακωδῖνοι, καὶ τούτους πάλιν οἱ Θερμιδωρικανοὶ, κατατομήσαντες τὸν Ροβεσπιέρρον, ὅτε ἐν τῷ μέσῳ ἀλλεπαλλήλων πολιτικῶν θυσιῶν ἐδημοσιεύετο ὁ περὶ Πανακαδημίου νόμος ἔχων ὡδε: «Ἐν ἐθνικῶν Ἰνστιτούτων ὑπάρχει τῆς Δημοκρατίας, οὗτινος σκοπὸς ἐστὶν ἡ συλλογὴ τῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἡ τελειοποίησις τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν.» Ἄλλ' ἡ ἐπίσημος ἡμέρα τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Γαλλίας εἶναι ἡ 13/25 Οκτωβρίου 1795, ὅτε ἡ Γαλλία διετέλει ὑπὸ τὴν ὀριστικὴν κωδέρνησιν τοῦ Διευθυντηρίου ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐξεδόθη ὁ νόμος περὶ τοῦ πρώτου διοργανισμοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου, ὅστις ἐν τίτλῳ Α' ἀρθρῷ 1, ὀρίζει οὕτως: «Τὸ ἐθνικὸν Ἰνστιτούτον τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν ἀνήκει εἰς ὅλην τὴν Δημοκρατίαν, ἔδρα αὐτοῦ εἶναι οἱ Παρίσιοι, προῦρισται δὲ ἰον εἰς τὸ νὰ τελειοποιῇ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας, δι' ἀδιαλείπτων ἐρευνῶν, δημοσιεύσεως τῶν ἀνακαλύψεων καὶ τῆς ἀναποκρίσεως μετὰ σοφῶν ἀλλοδαπῶν ἐταιρειῶν.» Ἔον εἰς τὸ νὰ ἀσχολῆται συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Διευθυντηρίου, εἰς ἐργασίας ἐπιστημονικὰς καὶ φιλολογικὰς πρὸς γενικὴν ὠφέλειαν καὶ δόξαν τῆς Δημοκρατίας.» Τοὺς νόμους τούτους ἠκολούθησαν ἄλλοι, μεταξὺ τῶν

ὅποιον ἀνεφέρεται καὶ ὁ κανονισμὸς τῆς 7/19 Ἰουλίου 1848, ἐν τῷ 10ῳ ἀρθρῷ τοῦ ὅποιου ὀρίζεται ἡ 13/25 Ὀκτωβρίου ὡς ἡ ἡμέρα τῆς ἐπετηρίδος τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου.

Ἐκεῖ λοιπὸν παρὰ τὰς ἐχθρὰς τοῦ Σηκουάνα, ἐν τῷ μεγάρῳ Μαζαρίνου, τῷ πρὸ τῆς μικρᾶς ἡμικυκλίου πλατείας, ἐπὶ τῆς ὁποίας κείται ἀγάλμα φυσικοῦ μεγέθους τῆς θεᾶς τῆς Δημοκρατίας, φερομένης τὸν ἀφελῆ τῆς φρύγιον πέτασον, ἀντικρὺ τοῦ βαρέος οἰκοδομήματος τῶν ἀνακτόρων τοῦ Λούβρου, ἀπ' ὧν χωρίζεται διὰ τοῦ Σηκουάνα καὶ μεθ' ὧν ἐνοῦται διὰ γερφύρας τὸ Ἰνστιτούτον, ἐκεῖ ἐτελεῖτο μεγάλη τελετὴ τῶν γραμμάτων κατὰ τὴν 13/25 παρελθόντος Ὀκτωβρίου, ἡ ὀγδοηκοστὴ ὀγδῶν ἐπετηρὶς τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου. Τῆς τελετῆς ταύτης προήδρευεν ὁ Léon Heuzey, πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν γραμμάτων, παρακαθημένων κατ' αὐτῷ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν λοιπῶν τεσσάρων Ἀκαδημιῶν τῶν Παρισίων, τοῦ Camille Doucet, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν, τοῦ Blanchard, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν, τοῦ Gounod, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Καλῶν Τεχνῶν, καὶ τοῦ Nourisson, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἡθικοπολιτικῶν Ἐπιστημῶν, διότι τὸ Ἰνστιτούτον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν Ἀκαδημιῶν τούτων.

Ἡ ἐτέρα αὕτη συνάντησις δὲν εἶναι ἀπλή τελετὴ, ἀλλ' οὐσιώδης πράξις χρησιμεύουσα ὡς γνώρισμα καὶ ἀπόδειξις τῆς ἐνότητος τοῦ Ἰνστιτούτου, τὴν δὲ ἰδέαν ταύτην ἀνέπτυξεν ὁ Heuzey ἐν τῷ ἀρίστῳ λόγῳ του, ὅμοιος τοῦ ὅποιου ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶχεν ἀκουσθῆ ἐν τῷ Ἰνστιτούτῳ. Ὁ Heuzey ἐπῆνεε διὰ λόγων ἐξαιρετικῶν τὴν ὀρθὴν καὶ μεγάλην ἰδέαν τοῦ νὰ συνενῶνται κατ' ἔτος αἱ Ἀκαδημίαι, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν δέσμην τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τῆς Γαλλίας, δέσμην σφιγκτὴν, ἐν ἧ ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη τείνουσι ἀλλήλαις τὴν χεῖρα ἀνευ κηλοτυπίας, παριστάσκει οὕτω τὴν ἐνότητα τῆς ἀληθείας ἐν τῇ ποικιλίᾳ. Ἐπάρχουσι ποιηταί, ἱστορικοί, ζωγράφοι, χημικοί, ἀρχαιολόγοι, φιλόσοφοι, μαθηματικοὶ καὶ ἄπειροι ἄλλαι εἰδικότητες ἐν ἀπολύτῳ ἀντιθέσει διατελοῦσαι. Ἀπαντασ τούτους ὁ σοφὸς ῥήτωρ διήρρεσεν εἰς δύο τάξεις, εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ λογίους ἀπ' ἑνὸς, εἰς τοὺς συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχνας ἀπ' ἑτέρου ἀπ' ἑνὸς οἱ ἄνδρες τῶν ἀρευνῶν, ἀπ' ἑτέρου οἱ ἄνδρες τῆς ἐμπνεύσεως· ἐνταῦθα οἱ δημιουργοῦντες, ἐκεῖ οἱ ἀνακαλύπτοντες. Ἡ διαίρεσις αὕτη εἶναι τόσο ἀληθὴς καὶ ὠμολογημένη,

ὥστε κλίνει τις νὰ πιστεύῃ ὅτι εἶναι ἀναγκαία, ἢ δ' ἔνωσις τῶν ἰδιοτήτων τούτων εἶναι ἀδύνατος. Ἀλλ' ὁ Heuzey δὲν εἶναι τῆς γνώμης ταύτης, αὐτὸς οὗτος πρῶτος τυγχάνων καὶ λόγιος καὶ καλλιτέχνης. Ἡ γνώμη αὐτοῦ εἶναι πνευματώδης, ἵνα μὴ εἴπῃ τις παράδοξος, ἀλλ' ὅμως ὁ Heuzey ὑπερασπίζει καὶ ὑποστηρίζει αὐτὴν διὰ τῶν ἐπιτυχῶν ἐπιχειρημάτων, ὥστε πολλοὶ τῶν ἀκρατῶν του, ἐναντίας τυγχάνοντες γνώμης, διεσείσθησαν ἐν τῇ γνώμῃ τῶν, ἀν μὴ ἐπέσεισθησαν περὶ τοῦ ἐναντίου: «Ἐν παντὶ ἔργῳ τῆς διανοίας, εἶπεν, ἀξίω τοῦ δυνάματος τούτου, τίς δύναται νὰ εἴπῃ πῶθεν ἔρχεται ἡ τέχνη καὶ ποῦ πύεται ἡ ἐπιστήμη;—Καλὴ τις κομῶδία, ἢ καλὸν μυθιστόρημα περικλείει ἐν ἑαυτῷ οὐχὶ ἐλάττωτα ποσότητα ἀκριβῶν παρατηρήσεων ἢ μία ψυχολογία· ἡ διαφορὰ ἔγκειται ἐν τῷ ὅτι κατ' ἄλλην μέθοδον ἐπιτίθενται. . . . Ἐξ ἄλλου ἢ ἀλληλογυγία τῶν ἀποδείξεων, τῶν πειραμάτων, τῶν ὑπολογισμῶν, δι' ὧν ἐπιδιώκει τις νὰ καθορίσῃ μίαν μεγάλην ἐπιστημονικὴν ἀλήθειαν, εἶναι κτίριον ἀπείριστον ἐνὸς ἀνακτόρου ἢ ναοῦ· καὶ αὕτη ἔχει τὴν ἰσορροπίαν τῆς, τὰς ἀναλογίας τῆς, τὰς γραμμάς τῆς, ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν ἰδίαν καλλονὴν τῆς, καὶ ὀφείλομεν νὰ μὴ ἀρνηθῶμεν αὐτῇ τὸν τίτλον ἔργου τῆς τέχνης, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι τὸ ὕλικόν, ἐξ οὗ κατασκευάσθη, εἶναι μᾶλλον ἄυλον. Ἡ χρῆσις τοῦ ὄρου δημιουργία διὰ τὰ ἔργα τῆς φιλολογίας καὶ τῆς τέχνης εἶναι ὑπερβολὴ καὶ φιλοπροσόνη. Πρῶτος δὲ ὁ καλλιτέχνης καὶ ὁ ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων θὰ ἔμολογῆσασιν ὅτι τὰ στοιχεῖα, ἐν χρῆσιν ποιεῖται ἢ φαντασία τῶν, λαμβάνονται ἐκ τῆς φύσεως, ὡς τὰ τῆς ἐπιστήμης. . . . Ἀπασαί αὐταί αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις φαινομενικῶς τόσοί διάφοροι εἶναι μεταμορφώσεις τῆς αὐτῆς δυνάμεως· ἡ βαθεῖα αὐτῶν πηγὴ καίται ἐν τῇ ἐνότητι τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, οὗτινος τὸ Ἰνστιτούτον συνηγμένον ἐστὶν ἡ ζωσα ἔκφρασις. . . . Ὅπως ἐξεγέρῃ τις τοιαύτας ἐριδας πρέπει νὰ διατελῇ ἐν ἐξηναγκασμένη ἀρχίᾳ, νὰ εὐρίσκηται δηλ. πολιορκημένος ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν ἐν τινι χωρίῳ, ὡς συνέθη πρὸ εἴκοσι περίπου ἐτῶν εἰς ἐμὲ καὶ τινι συνοδοιπόρου μου. Ἐπειδὴ ἡ βροχὴ ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν δὲν ἔπαυεν, ἐκαθήμεθα ἀμφοτέροι κατὰ γῆς, ἐν τινι ἰσογείῳ δωματίῳ, πρὸ τῆς ἐστίας, καὶ ἠρξίσαμεν δευτῶς νὰ συζητῶμεν περὶ τῆς φιλολογικῆς καὶ τῆς ἱστορικῆς κριτικῆς καὶ μεγαλοφώνως, ἐξεραβίζοντας ἀλλήλους πρὸς διάχυσιν. Ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς συζητήσεως κρούεται δευτῶς ἡ θύρα, καὶ παρουσιάζεται ὁ φιλο-

ξενῶν ἡμᾶς μετ' ἐκφράσεως ἀνησυχίας καὶ ταρχῆς, κρατῶν τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἔθιμον, καὶ μᾶς λέγει: «Καλοῖ μου, τί εἶναι αὐτὸ σπουδάμην; Τόσο μακρὰ ἀπὸ τὸν τόπον σου καὶ νὰ πιάνεσθε ἔτσι; Ἄ! μεγάλο κακό!» Καὶ ταῦτα λέγων ὤθει φιλοφρόνως τὸν μὲν πρὸς τὸν δέ. Δὲν ἐπεχειρήσαμεν νὰ ἐξηγήσωμεν εἰς τὸν Ρουμειώτην ἐκείνον χωρικὸν τὴν φύσιν καὶ τὸ θέμα τῆς συζητήσεως ἡμῶν, διότι τοῦτο θὰ ἦτο κόπος μάταιος. Ἐπράξαμεν ὅτι ταχύτερον θὰ ἱκανοποιεῖ αὐτὸν ἐνηγκαλισθημεν, καὶ ὁ χωρικὸς ὑπερεχάρη, ἠγγύει δ' ἔτι συνδιήλλατε τὴν φιλολογίαν πρὸς τὴν ἱστορίαν.»

Εἶτα ὁ Ηουζουὺ ὠμίλησε θαυμασίως περὶ ἀρχαιολογίας, ἐπλεξε τὸν δίκαιον ἔπαινον εἰς τὰ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος ἀποβιώσαντα μέλη τοῦ Ἰνστιτούτου, πέντε τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν χειροκροτημάτων τῆς λαμπρᾶς καὶ πολυαριθμοῦ ἐκαίνης ἐμνημόρευσε ἠγγεῖλεν ὅτι τὸ μέγα κατὰ διετίαν βραβεῖον ἀπεδόθη εἰς τὸν Paul Meyer, διευθυντὴν τῆς Σχολῆς τῶν Χαρτῶν (ἀρχαιολογικῆς σχολῆς τῶν Συγγραμμάτων Χαρτῶν τοῦ Μεσαίωτος) καὶ καθηγητὴν ἐν τῷ Κολλεγιῷ τῆς Γαλλίας (ἀνωτέρας ἐπιστημονικῆς καὶ φιλολογικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων), τὸν διακεκριμένον φιλόλογον, τοῦ ἴσου τοῦ δ' ὄνομα θὰ μένη συνδεδεμένον μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἀνακαλύψεων τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἱστορικῆς φιλολογίας τοῦ μεσαίωτος. Τὸ βραβεῖον τῆς γλωσσολογίας, εἶπεν, εἰς οὐδένα ἀπεδόθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, ἔλλαμψε ἀγωνιστῶν, ἐκπληροῦντων τοὺς ὅρους τοῦ διαγωνίσματος.

Τὸν πρόεδρον τῆς τελετῆς διεδέξατο ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ Emile Perrin, διευθυντὴς τοῦ θεάτρου τῆς «Γαλλικῆς Κωμῆδίας» καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ὅστις ἀνέγνω πραγματεῖαν περὶ δύο εἰκόνων τοῦ Μολιέρου. Ἦρξατο ὑπομνηστικῶς τὸ θαυμασίον καὶ ἀνεξήγητον γεγονός τοῦ βίου τοῦ Μολιέρου ὅτι οὐδεὶς στίχος αὐτόγραφος αὐτοῦ διεσώθη. «Τὸ ἀκατανόητον τοῦτο γεγονός ἔδωκε, λέγει, ἀφορμὴν εἰς λίαν ἀλλοκότους μύθους. Ὁ Callhava λ. χ. διηγεῖται ὅτι ἐνῷ ὁ Μολιέρος περιώδευεν εἰς τὴν Βρεττανίαν (ἐπαρχίαν ΒΔ τῆς Γαλλίας) φέρων ἐπὶ τῶν νύτων ἠρτημένην πήραν, ἐν ἣ περιεχόντο τὰ χειρόγραφα του, ἀπώλεσεν αὐτὴν κατ' ὄδον εἰς τὰ περὶ χωρὰ τῆς Pezenas. Ὁ δὲ Boffara διηγεῖται ὅτι ἀγνωστός τις προσβεβηκὸς τὴν ἡλικίαν ἦλθε κατὰ τὸ ἔτος 1820 εἰς τὴν Βασιλικὴν

Βιβλιοθήκην (ταῦν Ἑθνικὴν Βιβλιοθήκην περιέχουσαν πρὸς τοὺς πολυαριθμοὺς τόμους καὶ αὐτόγραφα τῶν κλασικῶν καὶ λοιπῶν μεγάλων ἀνδρῶν) καὶ ἐζήτησε νὰ τῷ δεῖξωσιν ἐὰν ὑπῆρχον αὐτόγραφα τοῦ Μολιέρου· εἶπον αὐτῷ ὅτι εἶχον μόνον τὴν ὑπογραφὴν του, ἣν ἰδὼν ὁ ἀγνώστος ἔδειξε μεγάλην χαρὰν ὡς ἀναγνωρίζων αὐτήν, διότι, προσέθηκεν, ὑπάρχει ἐν τινὶ ἐπαύλει τῆς Νορμανδίας κιδώτιον περικλαῖον ἔγγραφα ἀνήκοντα εἰς τὸν Μολιέρου καὶ μετὰ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι καὶ αὐτόγραφα αὐτοῦ. Ὁ ἀγνώστος ὑπέσχετο νὰ ἐπανέλθῃ κομίζων τινὰ ἐξ αὐτῶν. Ἄλλ' οὐδεὶς ἐπαυεῖδεν αὐτόν, ἐξ οὗ δύνανται τις νὰ εἰκάσῃ, προσθέτει λίαν ἀρελῶς ὁ Boffara, ὅτι ἀπέθανεν. Ἰσως οὐδέποτε ὑπῆρξε.» Καὶ τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπαντᾶται καὶ ἐν τῇ σπουδῇ τῆς εἰκόνας τοῦ μεγάλου κωμικοῦ τῆς Γαλλίας. Ὁ σοφὸς φιλόδοξος Ἰακώβ κατήρτισε κατάλογον ἐξ εἰκοσι πέντε εἰκόνων ζωγραφικῆς ἐξ ἑννέα εἰκόνων, ξυλογραφηθεισῶν ζῶντος τοῦ Μολιέρου, καὶ ἐξ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑννέα, ξυλογραφηθεισῶν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, καὶ ἐξ εἰκοσι τριῶν προτομῶν, ἀγαλμάτων ἢ μεταλλίων. Ἄλλ' ἐκ τῶν εἰκοσι πέντε ζωγραφικῶν οὐδεμία μετεδόθη αὐθεντικῶς μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν. Ἐπάρχουσι ἐν τούτοις δύο ἐξ αὐτῶν, ἃς ὁ Perrin θεωρεῖ ὡς ἀπολλοῦτου κύρους καὶ μεγάλης ἀξίας, αἱ δύο δ' αὗται εἶναι αἱ ἀποτελοῦσαι τὸ θέμα τῆς πραγματείας αὐτοῦ· ἡ πρώτη ἀνήκει εἰς τὸν δοῦκα τῆς Ἄμάλ, θεωρουμένη ἔργον τοῦ Mignard, κατὰ δὲ τὸν Perrin τοῦ Sébastien-Bourdon· ἡ δὲ δευτέρα κοσμεῖ τὴν ἐσωτερικὴν ἐστίαν τοῦ θεάτρου τῆς «Γαλλικῆς Κωμῆδίας», ἀγορασθεῖσα κατὰ τὸ 1868 παρὰ τοῦ Edouard Thierry. Ἡ πραγματεία τοῦ Perrin εἶναι ἐξαιρετικὴ κριτικὴ μελέτη περὶ τέχνης προδίδουσα τὴν τιμὴν δικαιοσύνην καὶ πολυμαθεῖαν τοῦ συγγραφέως. Ὁ ρήτωρ ἐπέμεινεν ἰδίως εἰς τὴν εἰκόνα τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸν δοῦκα τῆς Ἄμάλ, ἐν ἣ συνδυάζεται, λέγει, ἡ καλλιτεχνικὴ μετὰ τῆς ἱστορικῆς ἀξίας.

Τὸν Perrin διεδέξατο ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ Arthur Desjardins, γενικὸς δικηγόρος ἐν τῷ Ἀκυρωτικῷ, καὶ ἐν τῶν κυριωτέρων μελῶν τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν, νεωστὶ συγκαταριθμηθεὶς μετὰ τῶν αὐτῶν, λαβὼν τὸ θέμα του ἐκ τοῦ ναυτικῆς διεθνούς δικαίου. Ὁ Desjardins ἀπραγματεύσατο περὶ κατ' ἀρχαίως τῆς κατὰ ἄδρον μῆς, κατῴρθωσε δὲ καίτοι πραγματευόμενος τὸσον εἰδικὸν καὶ ξένον εἰς τοὺς πολλοὺς θέμα νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀκροα-

τηρίου του. Ἐν τῇ ἐκθέσει του ἀκολουθεῖ ἰδιόζοντα τρόπον. Ἐπιδοκιμαῖται μὲν τὴν κατάργησιν τῆς καταδρομῆς, ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν διατάζει νὰ δημολογῆται τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα ἃν πρόξενα ἐγένοντο τῇ Γαλλίᾳ τὰ καταδρομικὰ πλοῖα. Διὸ ἀρχεται διὰ τῆς ἀπολογίας τῆς καταδρομῆς. Ἀναφέρει τὴν Δουγιέρην καὶ τὸν ἄγιον Μάλλον, τὰς δύο φωλεὰς τῶν καταδρομέων ἐν αἷς ἐξεχειλίσαν ὁ χρυσὸς, ἠγέρθησαν φρούρια, καὶ αἵτινες ἐδάμειζον 30 ἑκατομμ. εἰς τὸν Λουδοβίκον ΙΔ', διὰ πολεμικὰ ἔξοδα· καὶ παριστᾷ τὰς ἡρωϊκὰς μορφὰς τῶν μεγάλων καταδρομέων τοῦ Duguay-Trouin, τοῦ Surcouf, τοῦ Jean Bart, ἐκείνου ὅστις ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν συνέλαβεν ἢ ἐβόθισεν εἴκοσι καὶ ἑξὶ πολεμικὰ πλοῖα καὶ ἑκατὸν δέκα καὶ ὀκτὼ ἔμπορικὰ καὶ ἔλαβε 540,000 ταλλήρων ὡς λύτρα. Μετὰ τοιαύτην γλαφυρὰν εἰσαγωγὴν εἰσέρχεται ὁ εὐφραδὴς ρήτωρ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος ὑπὸ τὴν ἠθικὴν καὶ δικαιοκίην ὄψιν αὐτοῦ, καὶ ἀναπτύσσει τὰ κατὰ τὸ Συνέδριον τῶν Παρισίων τοῦ 1856 οὕτως: «Τὴν 8ην (ν) Ἀπριλίου 1856 ἀπὸ οἱ πρέσβεις τῶν μεγάλων δυνάμεων ἐρρόθμισαν τὰ κατὰ τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα (συνεπέτα τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου), εἰς τῶν πληρεξουσίων τῆς Γαλλίας λαβὼν τὸν λόγον ὑπέμνησεν ὅτι ἡ εἰρήνη τῆς Βεστροφίας κατὰ τὸ 1648 καθιέρωσε τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως, τὸ συνέδριον τῆς Βιέννης κατὰ τὸ 1815 κατήργησε τὴν σωματεμπορίαν τῶν μαύρων καὶ καθιέρωσε τὴν ἐλευθεροπλοίαν τῶν ποταμῶν. «Θὰ ἦτο λοιπὸν ἀντάξιον τοῦ συνεδρίου τῶν Παρισίων, προσέθηκεν αὐτολεξεί, νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὰς ἀπὸ πολλοῦ διχογνωμίας, ὀρίζον τὰς βάσεις δημοκρατικοῦ ναυτικοῦ δικαίου ἐν ὧρα πολέμου.» Οὕτω συνεζητήθη καὶ ὑπεγράφη τὴν 16 (ν) Ἀπριλίου 1856 ἡ διακήρυξις τῶν Παρισίων, ἣτις εἶναι τὸ μέγιστον γεγονός τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος ὡς πρὸς τὸ διεθνὲς ναυτικὸν δίκαιον. Καὶ ἐψηφίσθη ἡ πρώτη τῶν τεσσάρων ἀρχῶν τῶν ἀναγραφεισῶν ἐν τῇ διακήρυξει· ταύτη ὑπὸ τὴν ἐξῆς μορφήν: «Ἡ καταδρομὴ κατοργεῖται διὰ παντός.» Οὕτω ἡ χώρα ἡμῶν ἀπεκηρύττεται ἀφ' ἑαυτῆς τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ἔθιμον, καὶ διὰ τῆς πρωτοβουλίας ἡμῶν ἐγκατελείφθη ὑπὸ τεσσαράκοντα ἄλλων δυνάμεων, τουτέστι ὑπὸ πάντων τῶν ναυτικῶν λαῶν, ἐξαιρέσει τῆς Ἰσπανίας, τῶν Ἠνωμένων Πολιτικῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Μεξικικοῦ, ἀρνηθέντων τὴν προσχώρησιν αὐτῶν, καὶ τῶν κρατῶν τῆς ἀπωτέρω Ἀνατολῆς, ἃν δὲν ἐζητήθη ἡ γνώμη.» Ἀλλὰ ἡ μετὰρρόθμισις αὕτη δὲν συνεκέντρω-

σεν ἀμέσως τὴν παμπύρην τῶν ἐπιστημόνων, σπουδαῖα δὲ συζητήσεις διεξήχθησαν μεταξὺ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν. Ὁ Giraud ὑπεστήριξε τὰ διπλώματα καταδρομῆς ἄτινα διακρίνουσι τὸν καταδρομέα τοῦ πειρατοῦ, καὶ ἀπῆται μὲν τὴν κατάργησιν τῆς καταχρήσεως, οὐχὶ ἑμῶς καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς καταδρομῆς. Ἐπὶ πᾶσιν ὁ Giraud ἐφρόνει ὅτι διὰ τῆς συνθήκης τοῦ 1856 ἔσχιζαν οἱ Γάλλοι μίαν τῶν λαμπροτέρων σελίδων τῆς ἱστορίας των. Ἀλλ' ὁ Desjardins ἀντεπεξέρχεται κατ' αὐτῶν οὕτως: «Ἡ βασιλεία τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ' ὑπῆρξε παρ' ἡμῶν ἡ ἡρωϊκὴ ἐποχὴ τῆς καταδρομῆς, καὶ οἱ Γάλλοι καταδρομαῖς ἐγένοντο κύριοι 4,200 ἀγγλικῶν πολεμικῶν πλοίων κατὰ τὰ δύο ἔτη τὰ πρὸ τῶν συνθηκῶν τῆς Ρουθίνης καὶ τῆς Οὐτρέχτης. Ἀλλ' ἤδη κατὰ τὸν πόλεμον τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ἡ Ἀγγλία ἐκυρίευσεν πλείονα γαλλικὰ πλοῖα, ἢ ἡ Γαλλία ἀγγλικά. Κατὰ τὰ πέντε ἔτη τῆς διαρκείας τοῦ πολέμου τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀνεξαρτησίας ἐκυριεύσαμεν μόνον 566 πλοῖα. Ἀπὸ δὲ τῆς 1ης Φεβρουαρίου 1798 μέχρι τῆς 30ης Καρποφόρου (fructidor) ἦτοι τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1798, ὅτε δηλ. τὸ ἀγγλικὸν ἐμπόριον ἦτο πενταπλασίως μεγαλύτερον ἢ κατὰ τὸ 1697, ἡ λεία ἡμῶν περιορίσθη εἰς τὸ δέκατον, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἀυξήσεως ταύτης τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ, τῆς πρὸ τῆς εἰρήνης τῆς Ρουθίνης λείας. Τὴν 18 Καρποφόρου τοῦ 5' ἔτους ὁ κυβερνῶνς Bruin, ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν, ἔγραψεν ἐν τινι ἐπιστολῇ πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν τὸ κατὰ τῆς καταδρομῆς κατηγορητήριον, μεμφομένους τοὺς ἔξοπλιστὰς ὅτι προσκαλοῦσι παρὰ τοῖς ναυτικοῖς τοῦ Κράτους τὴν λιποτασίαν διὰ τοῦ δελεασματος ἀνηθίου ἀρτοῦ. «Πᾶσα ἐξόπλισις πρὸς καταδρομὴν, ἔγραψεν, εἶναι προσβολὴ κατὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως τῆς Δημοκρατίας.» Τέλος τὸ Διευθυντήριον ἐν τινι ἐγγράφῳ τοῦ ἀπευθυνομένου πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Πεντακοσίων, τὴν 22 Χιονώδους τοῦ Ζ' ἔτους, ἀμολόγει ἐνώπιον τοῦ ἔθνους τὸ ἀνωφελὲς τῶν πρὸς καταδρομὴν ἐξοπλισῶν καταδεικνύον τὴν οὐκ εὐκαταστάσιν εἰς τὴν περιήλθε τὸ ἡμέτερον ἐμπορικὸν ναυτικὸν ἐκ τῶν ἐκδοκητικῶν πράξεων τῆς Ἀγγλίας.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐδίδεν ἡμῖν διάφορον μάθημα, πρέπει νὰ γινώσκωμεν ὅτι κατὰ τὸ 1856 ἡ Γαλλία ἐβάδισεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ παγκόσμιου δικαίου, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ ὄφειλομεν νὰ βαίνωμεν καὶ σήμερον. Ἄς λησμονήσωμεν πρὸς στιγμήν τοὺς καταδρομαῖς ἐκεί-

κους άλλων χρόνων, οίτινες ανέβαινον ἐπὶ τῶν πολεμικῶν ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων καὶ ἐξήρχοντο ἐκ τοῦ μέσου φλογῶν καὶ καπνοῦ διάτρητοι ὑπὸ πληγῶν καὶ κεκαλυμμένοι ὑπὸ δόξης. Διότι εἶναι ἴδιον τῆς Γαλλίας νὰ συμβουλευέται πρὸς λύσιν τοιοῦτων προβλημάτων μόνον τοὺς αἰωνίους νήμους τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ καταδρομὴ εἶναι ἀνομος διότι τὸ δίκαιον τοῦ πολέμου ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος, οὐχὶ εἰς τὰ άτομα. Τὰ ἔθνη τὰ ἀποτελοῦντα ἀναξαρτήτους κοινωνίας δύναται νὰ καταφεύγῃσιν εἰς τὴν ἰσχύϊν διότι δὲν ἀναγνωρίζουσιν οὔτε δικαστὰς οὔτε διαιτητὰς κοινούς. Οἱ καταδρομαεῖς λαμβάνουσι τῇ ἀληθείᾳ εἶδος ἀδείας λαμβάνοντες τὰ διπλώματά των (lettres de marque). Ἄλλο ἐπιτετραμμένον ἢ μὴ οἱ ἄνδρες οὗτοι πολεμοῦσι πρὸς ἴδιον λογαριασμὸν ἐπιδιώκοντες τὸ ἴδιον μόνον ὄφελος ἐκ τῆς λείας· διότι τὴν σήμερον ὅποτε οἱ καταδρομαεῖς δὲν δύνανται νὰ στραφῶσι κατὰ τῶν φοβερῶν πολεμικῶν πλοίων, ἢ τῆς ὑπερβολικῆς ἀφέλεια νὰ πιστεύσῃ τις ὡς ὁ μοναχὸς τοῦ ἁγίου Μάλλου ὅτι οἱ καταδρομαεῖς ἀπῶτον σκοπὸν ἔχουσι τὸ δημόσιον ἀγαθὸν διασχίζοντες τὴν Μάγνην καὶ τὴν Μεσόγειον. Ὁ σκοπὸς αὐτῶν δὲν εἶναι νόμιμος.

Οἱ καταδρομαεῖς, εἶπε σπουδαῖός τις Πορτογάλος δημοσιολόγος, εἶναι «συνάθροισμα τῶν μᾶλλον δυσανύμων ἐν τοῖς λιμέσιν ἀνδρῶν». Ὁ Michel Chevalier δὲν εἶχε δίκαιον νὰ ἐρωτᾷ, τί δύναται τις νὰ περιμένῃ παρὰ τοιοῦτων ἀνδρῶν, περιπλανημένων ἀναυτῶν ἐλέγχου ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς ὠκεανοῦ. Εἰς ἑπὶ τῶν ὑπερβολῶν δὲν δύνανται νὰ παραδοθῶσι; Τίς δὲν περιρίσῃ αὐτούς; Ὁ Giraud, ὁ Hautefeuille καὶ ἄλλοι πιστεύουσιν ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ὑποβληθῇ ἡ καταδρομὴ ὑπὸ ἀστυνομίαν. Ὅποια οὐτοπία! Αὐτὸς ὁ Duguay Trouin δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιβῇ πειθαρχίαν ἄλλως ἢ κρατῶν τὸ πιστόλιον ἐν τῇ χειρὶ, καὶ μεθ' ὧν τὰς προσπάθειάς του δὲν ἠδυνήθη νὰ παρακωλύσῃ τὴν διαρπαγὴν τοῦ Πλοῦ Ἰαννέου. Ὁ Surcouf ἐν τῇ περιφρῆμῃ ὑποθέσει τοῦ Κορσῆ ἠναγκάσθη ἕως ἐνθαρρύνῃ τοὺς ναύτας του νὰ τοῖς ἐπιτρέψῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον τὴν λαφυραγωγίαν. Πῶς ὅλ' ἠδύνατο ὁ τυχὼν νὰ κυλύσῃ τὰ πληρώματα ἅτινα διακινδυνεύουσι τὴν ζωὴν των οὐχὶ ὑπὲρ τῆς πατρίδος, οὐχὶ ὑπὲρ τῆς τιμῆς, ἀλλὰ ὑπὲρ τοῦ πλο-

νεκτικοῦ καὶ μανιώδους κόθου τῆς λείας, ὀμιλῶν αὐτοῖς περὶ διεθνούς Δικαίου καὶ Κώδικος;»

Τὸν Desjardins, ὃν ὑπεδέξατο τὸ ἀκροατήριον διὰ ζωηρῶν χειροκροτήσεων, διεδέξατο ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ Victor Cherbuliez μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας μετενεγκῶν τὸ ἀκροατήριον ἀπὸ τοῦ πεδίου τοῦ διεθνούς δικαίου καὶ τῶν ὠκεανῶν, ὅπου ἔπλεε μετὰ τοῦ Desjardins καταδιώκων τοὺς ἀπογόνους τοῦ Duguay-Trouin, εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ Σουδάν. Τὸ θέμα αὐτοῦ ἦτο «ἐν ἐπεισόδιον τῆς τελευταίας ἐκστρατείας τοῦ Σουδάν», ἐπραγματεύσατο δὲ αὐτὸ ὡς ἀληθῆς καλλιτέχνης.

Τελευταῖος κατέλαβε τὸ βῆμα ὁ γνωστὸς Φερδινάνδος Λεσσέψ, ἐμιλήσας ἐκ μέρους τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἧτις ἀνέθηκεν αὐτῷ νὰ πραγματοποιῇ τὸ ἐξῆς θέμα: «Περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καὶ ἐκπολιτιστικοῦ χαρακτῆρος τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, σκοπὸς τῶν ὁποίων ἢ διευκολύνει τῶν σχέσεων τῶν λαῶν.» Ἐκπλήττεται τις ὅπως πρὸ τῆς σπουδαιότητος τοῦ θέματος, ἀλλ' ὁ διατηρητὴς τοῦ Σουεξ καὶ τοῦ Παναμᾶ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ λόγου του εἶπεν «ἡ ἐκλογή τοῦ θέματος διηκολύνει μεγάλως τὸ ἔργον μου, διότι ἡ μελέτη αὕτη μοι εἶναι οὐραία» καὶ ἐξηκολούθησεν: «Αἱ κατὰ Θάλασσαν ἔδοι ὑπῆρξαν καὶ ὅλ' ὧν ἐσαι τὰ κυριώτερα στοιχεία τοῦ πολιτισμοῦ τῶν λαῶν. Αἱ Θάλασσαι κατέχουσι τὰ τρία τέταρτα τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ δὲν χρησιμεύουσιν εἰς τὰ ἔθνη μόνον ὡς νέα στάδια συναλλαγῆς, τουτέστι νέα στοιχεῖα προόδου, ἀνταλλαγῆς ἐμπορευμάτων καὶ ἰδεῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς μέρφωσιν καὶ ἐξῆψωσιν τῶν χαρακτήρων καὶ βελτίωσιν τῆς ἀνθρωπότητος. Αἱ κατὰ γῆν ἔδοι, οἱ σιδηρόδρομοι, κανονικῶς διακεχραγμένοι χρησιμεύουσι πρὸς κίνησιν περιορισμένην, ὑποτάσσοντες οὕτως εἰπεῖν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἕλκην παρεσκευασμένην μαθηματικῶς. Ὁ κυβερνήτης μιᾶς ἀτμοκίνητης ἑρμῆς ἱστάμενος ἐπ' αὐτῆς δύναται μὲν κατὰ βούλησιν νὰ ἐπιτρέψῃ ταχεῖαν κίνησιν ἢ νὰ διακόψῃ αἰωνιδίως τὴν δύναμιν ἧς εἶναι κύριος, ἀλλὰ πέραν αὐτοῦ οὐδὲν δύναται νὰ πράξῃ. Ὅφειλε ὑπακοῆν εἰς τὰς γραμμὰς αἵτινες ἐπιβάλλουσιν αὐτῷ τὴν ὠρισμένην διεύθυνσιν, δὲν εὐθύνεται δὲ ἐπὶ ἄλλῳ τινὶ ἢ ἐπὶ τῷ βλήματι του· δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν διοικεῖ ἀλλὰ διευθύνει, διατρέχων καὶ πά-

λιν κινδύνους και επαγρυπνῶν ἐπὶ τῆς σωτηρίας τῆς συνοδίας του. Ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ὁ ναυτικός ἐν τῇ ἀπεριορίστῃ ὁδῷ του εἶναι ἐπὶ τοῦ καταστρώματός του ὁ δεσπότης μετὰ τὸν Θεόν, ὡς ἀπεκάλουν αὐτὸν ἄλλοτε τὰ ἀρχαῖα διπλώματα, ὧν ἐντελῶς ὑπεύθυνος και πρὸς τῆς ταχύτητος και πρὸς τῆς ὀρυθῆς τοῦ πλοίου του ἐναντίον τῶν ἀνέμων και τῶν καιλιῶπων, συντόμως ἀσχολούμενος πρὸς τοῦ ἀπροδλέπτου, μόνος ἐν τῇ ἀπέριμ ὑπολογίζων τὴν πορείαν κατὰ πᾶσαν στιγμὴν. Ἀπὸ τοῦ πλοιοῦρχου μέχρι τοῦ ναύτου και αὐτοῦ τοῦ ναυτοπαιδὸς ὁ ναυτικός ἐνεργῶν πάντοτε μετ' ἐνδελεχείας συγκρίνει τὴν δεινότητα τῶν θελλῶν πρὸς τὴν σμικρότητα τῶν μέσων του, και ἐξέρχεται πάντοτε πλέον μεγαλόφρων ἐκ τοῦ κατὰ τῆς φύσεως ἀγῶνός του. Καὶ ἔπειτα μετὰ τὴν ὑπέροσιν τοῦ κινδύνου, ἐπαχῆως ἀναπαυόμενος εἶτε κατὰ τὴν γαλήνην τῆς θαλάσσης, εἶτε ἀγκυροβολῶν ἐν τινι ὄρμῃ μακρὰν τῆς πατρίδος του, ὁ ἀνὴρ οὗτος σκέπτεται πρὸς τῆς οἰκογενείας του, τὴν ὕπαινον ἀγαπᾶ, τῆς πατρίδος του, ἣν ὑπηρετεῖ, και ἐπὶ τοῖς διαλογισμοῖς τούτοις ἡ καρδία του ἀλλεται ἐκ συγκινήσεως και αἰ ἰδέαι του μεγαλύνονται και αἰσθάνεται ὅτι πάντες οἱ κινδῶνες εἰς οὓς ἐκτίθεται ὠλοῦσιν εἰς πρόοδον τὴν ἀνθρωπότητα.

«Δικαίῃ ἡ θαλάσσα νὰ γίνηται ἐνίστα τὸ θέατρον ἀγῶνων φοβερῶν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων; ὡς ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ ἐλευθερία τῶν θαλασσῶν και τῶν φυσικῶν και τεχνητῶν στενῶν, ἣν ἀπαιτεῖ τὴν σήμερον ἡ δημοσία γνώμη πασῶν τῶν χωρῶν θὰ καταστῆ δίκαιον ἄξιον τῆς προόδου τῆς ἐπιστήμης.

» Ἡ θαλάσσια και παγκόσμιος διώρυξ τοῦ Σουέξ, ἣτις πράγματι οὐδὲν ἕτερον εἶναι ἢ ἡ προέκτασις τῶν δύο θαλασσῶν τέως κεχωρισμένων νῦν δὲ ἠνωμένων, ἐν δυσὶν ἀξιομνημονεύτοις περιστάσεσιν ἐδῶκεν ἀκριβῶς εἰς τὸν κόσμον τὸ παράδειγμα τῶν εἰρηνοποιῶν στοιχείων τῆς θαλάσσης. Κατὰ τὸν γερμανογαλλικὸν πόλεμον, — και ἀνακαλῶ τὴν θλιβεράν ταύτην ἀνάμνησιν, διότι αὕτη μοι δίδει ἀφορμὴν νὰ ἀναφέρω ἕτερον γεγονός ἴσως παραμυθητικόν — κατὰ τὸν ἀξιοθρήνητον τούτον πόλεμον τὰ γαλλικὰ και τὰ γερμανικὰ πλοῖα διήρχοντο διὰ τῆς διώρυγας τοῦ Σουέξ ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ χωριζόμενα ἀλλήλα. Κατὰ τὸν ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον τὰ πλοῖα τὰ φέροντα τὴν σημαίαν τοῦ τσάρου και τὰ πλοῖα τὰ φέροντα τὴν σημαίαν τοῦ αὐτοκράτορος τῶν

Ἰθθαμανῶν συνηντῶντο ἐν τῇ διώρυγι τοῦ Σουέξ χωρὶς νὰ δεῖξωσιν οὐδὲν σημεῖον ἐχθρότητος. Τὰ δύο ταῦτα γεγονότα εἶναι μέγας και ἀληθῆς θριαμβὸς τῆς μελλούσης παγκοσμίου εἰρήνης. . . . Ὁ ἰσθμὸς τοῦ Σουέξ και τοῦ Παναμᾶ ἔσχον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἐγκαταστήσωσι νέαν σημαντικωτέραν ἴσως ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς τομῆς. Ἐνωσά τὸν συνεταιρισμὸν τῶν κεφαλαίων ἔλου τοῦ κόσμου, ἀνευ διακρίσεως ἐθνικότητος πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν παγκοσμίου συμφέροντος ἐπιχειρήσεων τούτων. . . . Ἡ τομὴ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέξ καθιέρωσε διὰ γεγονότων τετελεσμένων τὴν οὐδετερότητα τῶν θαλασσίων διωρῶων. Το δὲ εὐάρεστον τούτο ἀποτέλεσμα εἶναι μὲν συνέπεια δικαίου ἐκ συνθήκης, ἀλλὰ στηρίζεται ἐπὶ τῶν παγκοσμίων συμφερότων. . . . Πάντα ταῦτα εἶναι βεβαία πρόδοις, ἣτις παρασκευάζει τὴν εἰρηνοποίησιν τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν — οὐχὶ διὰ συνθηκῶν και συμβάσεων, ὡς μία ξυφούλησις δύναται νὰ καταστρέψῃ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀληθῆς ταύτης δυνάμεως: τῆς ἀμοιβαιότητος τῶν συμφερότων. Ὅσακις δὲ ἡ διπλωματία θὰ καθίσταται ἀνίκανος, πᾶσα παρανόσις και πᾶσα διχόνοια θὰ ἴσται δυνατὸν νὰ διαλύηται διὰ τῆς διαίτησις ἐκείνης ἣν ὠνευρεῖται ὁ ἀγαθὸς Ἑρρίκος ὁ Δ', και τὴν ὅποιον ὁ ὑπουργὸς του Σουλτῆ ἤθελε νὰ ἐφαρμόσῃ, — διὰ τῆς ἀμοιβαιότητος τῶν συμφερότων.»

Εἶναι περιττὸν ἄλλως νὰ ἐκφράσωμεν τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν ἢ νὰ πλεξώμεν στεφάνους εἰς τὴν μεγάλου και περιφανοῦς τούτου ἀνδρός. Εἰρήνη, ἰδοὺ ἡ σημαία τοῦ Λεσσέφ, τοῦ ἀντιπροσώπου τούτου τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης, Εἰρήνη, και αὕτη ἐπιδικαστέα διὰ τῆς ἐπιστήμης. Εἰρήνη και εἰς τὴν πρὸς ταύτην φέρουσαν ὁδὸν μᾶς εἰσῆγαγεν ἡ διὰ τοῦ Σουέξ θαλασσία ὁδὸς, ἔργον τῆς ἐπιστήμης, και ἔτι μᾶλλον θὰ μᾶς εἰσαγάγῃ διὰ τῆς ἐτέρας, τῆς τοῦ Παναμᾶ. Θὰ καταλήξωμεν διὰ τῆς παρατηρήσεως ὅτι ὁ Λεσσέφ συγχρόνως ἐν τῇ ἀγορεύσει του ἀνέφερε τὰς διώρυγας τοῦ Σουέξ και Παναμᾶ. Βεβαίως ἔχει δίκαιον νὰ ἴσται ὑπερήφανος ὁ Λεσσέφ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τούτοις ἀφοῦ ἡ Γαλλία ὅλη εἶναι ὑπερήφανος ἐπ' ἐκείνῳ ὅστις διαπράξατο αὐτὰ. Καίτοι δὲ ὁ Λεσσέφ ἔχει ὀλόκληρον γάμμα υἱῶν, οὐχ ἥττον δύναται, δικαίως παρατηρεῖ εἰς τῶν συντακτῶν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων», νὰ ἀναφέρῃ τὸ Σουέξ και τὸν Παναμᾶ ὡς ὁ

ἄπαις ἤρωις τῶν Οἰθῶν ἀνέφερε τὰ Λεῦκτρα καὶ τὴν Μαντίνειαν, ὡς δύο ἀθανάτους θυγατέρας του.

Τὸν Λεσσήφ κατελθόντα τοῦ βήματος ὑπεδέξαντο οἰανεὶ Ὀριαμβευτικῶς· καὶ ἡ συνεδρίασις διελύθη.

Ἐν Ἀθήναις, κατὰ μῆνα Νοέμβριον 1883.

Α.Θ. ΑΡΓΥΡΟΣ.

IB'.

PENTE ANEKDOTOI EPISTOLAI.

Διφθέρα πολυτίμητος ὁμογενοῦς τὰ πάτρια τιμῶντος ἐνέγκειε σώζουσα πρὸς πολλὰς ἄλλαις καὶ τὰς ἐκδιδομένας σήμερον ἐπιστολάς, ἃς εὐγνωμόνως λαβόντες δημοσιεύομεν μετὰ προθυμίας, οὐ μόνον ἕνεκα τοῦ μεγάλου ὄνματος τῶν ἐπιστελλόντων καὶ τῶν λαβόντων αὐτάς, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν. Τούτων ἡ μὲν Α' ἐστὶν ἔργον Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ ἐξ ἀπορρήτων, ἡ Β' καὶ Γ' Σεβαστοῦ τοῦ Κυμινήτου, ἡ Δ' Νικολάου Κομνηνοῦ τοῦ Παπαδοπούλου καὶ ἡ Ε' Σαμουήλ Κυπρίου, αἱ μὲν τέσσαρες πρῶται εἰς τὸν βίον τοῦ αἰοδήμου πατριάρχου Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου Νοταρᾶ, ἡ δὲ εἰς τὸν τοῦ Διονυσίου Κλεόπα ἀναφερόμεναι. Στίχοι τινὲς προταττόμενοι τῶν πέντε ἐπιστολῶν τούτων ἴσως ἀπηρτίετο νὰ γνωρίσωσι τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ

Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς τοὺς πέμποντας· ἀλλὰ τὰ μὲν ὄνόματα τούτων τοσοῦτον εἶσι γνωστὰ καὶ σεβαστὰ πᾶσιν, οἱ δὲ ὑπὲρ τῶν γραμμάτων καὶ τῆς πατρίου δόξης καὶ δόγματος ἀγῶνες τοσοῦτον μεγάλοι, ὥστε κατὰκριμα ἤμῃν ἠδύνατο νὰ λογιθῆ ἢ ἐν ὀλίγοις στίχοις στενοχώρησις τοῦ ἀληθοῦς μεγαλείου τῶν ἀειμνήστων τούτων τοῦ γένους διδασκάλων. Ἀλλῶς καὶ τίς ἀγνοεῖ τὴν τε πολιτικὴν ὄνθεισιν καὶ ἕπερ ἐν συνέσει διεπράξατο ὑπὲρ τοῦ βασιλείου κράτους καὶ τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους, ἀστὴρ φοινῶς ἀναδειχθεὶς ἐν τῇ κατ' ἡμᾶς ὀρίζοντι τῶν κάτω χρόνων, ὁ ἐξ ἀπορρήτων Ἀλεξάνδρος; τί δὲ πλέον τῶν ἔγραψεν ὁ πατριάρχων ἐκείνου ἀπόγονος ἐν ταῖς ἐν Τριεσίῳ ἐκδοθείσαις ἐπιστολαῖς Ρ' τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου δυνάμει νὰ γράψωμεν; ὁ Ἀργυρόπουλος Περικλῆς, ὁ Ἐπαμινώνδας Σταματιᾶδης, ἐκ δὲ τῶν παλαιότερων ὁ Δακόντες καὶ ἄλλοι ὑφουσί τῆς μεγάλης αὐτοῦ παιδείας, τῆς βαθείας συνέσεως καὶ τῆς κατ' ἐπίγνωσιν εὐσεβείας ἀνδριάντα, μνημεῖον ὄντα πατρίδος ἀρετῆς ἀφιδάτου τοῖς ἐπιγιγνομένοις· οἱ δὲ τοὺς ὑπὲρ τοῦ δόγματος καὶ τῶν γραμμάτων ἄλλους τοῦ αἰοδήμου τῶν Ἱεροσολύμων πατριάρχου Χρυσάνθου τοῦ Νοταρᾶ θέλοντες νὰ μάθωσιν ἔχουσιν ὑπ' ἑξίν ἀκριβὲς βιογράφημα, ἕπερ ἐκδίδωσιν ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τοῦ τρέχοντος ἔτους ὁ ἀγιοταφίτης ἀρχιμανδρίτης Κύριλλος Ἀθανασιάδης, ὅστις ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ «Ἀληθείᾳ» τὴν τρίτην τῶν σήμερον ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς δημοσιευομένων ἐπιστολῶν, ἐνταχθῆ παρ' ἀλλοτρίαις τινὰς γραφῆς φέρουσας, ἀλλοιοῦσας τὸ νόημα.

Πρὸς τὸν Χρυσάνθον ἐπιστελλόνται αἱ τοῦ Σεβαστοῦ Κυμινήτου ἐπιστολαί, περὶ τοῦ Χρυσάνθου ἀφηγγεῖται καὶ ἡ τρίτη, πρὸς Δοσίθεον Ἱεροσολύμων ἀπειθυνομένη ὑπὸ τοῦ Νικολάου Κομνηνοῦ Παπαδοπούλου (*) ἡ δὲ πέμπτη ἐστὶν ἐπιστολὴ Σαμουήλ Κυπρίου τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Μεσημβρίας πρὸς Διονύσιον Κλεόπαν ἐν Ἐ-

(*) Ἴδε περὶ Νικολάου Κομνηνοῦ Παπαδοπούλου τὴν Νισελλ. Φιλολ. Κ. Σάβα σελ. 474, καὶ τοῦ Ζαβίτρα Ἑλλ. Θέατρον σελ. 498—500. Περὶ δὲ τοῦ ἐξ ἀπορρήτων καὶ Σεβαστοῦ τοῦ Κυμινήτου καὶ τοῦ Σαμουήλ Κυπρίου βλ. Μ. Ι. Γεδεών Χρονικά τῆς πατριαρχικῆς ἀκαδημίας σελ. 104—112 καὶ 190, 194—199· ἔτι δὲ δημοσιεύθη καὶ ἡ αὐτοβιογραφία τοῦ αἰοδήμου τούτου διὰ σκάλου.

σπερία σπουδάζοντα. Θριγγόν αποτελούσιν αἱ πέντε περιχαρακούντα φρένας ὀπλοτέρων ἡεροθεομένων, ὁπότε μάλιστα ἀπὸ σκότους εἰς φῶς μεταβαίνοντες, νέοι ἔννεοὶ πρὸς τὰς ποικιλομόρφους ἄρκυας τῆς παντοδακοῦς ἐν τῇ Δύσει διασπορᾶς, πᾶν τὸ πᾶτριον ἀποβάλλουσι, ὀθνεῖον περιβαλλόμενοι καὶ σαθρὸν κέλυσος μωρίας καὶ πανουργίας, ὅλα πᾶσα ἐπιστήμη γίνεται χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας· πόσον ὁ Μαυροκορδάτος ἀποδύρεται τὴν διασπορὰν ὁμογενῶν τινων, μεταβάντων εἰς Εὐρώπην· ἐν τοῖς τότε χρόνοις, ἐπανελθόντων δὲ μετὰ κιθθῆλων ἰδεῶν, ἀλλὰ, τὸ τριχειρότερον τὸν χιτῶνα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως διερρηγμένον φερόντων, κακῶν ἑαυτοῖς παρασκευαζόντων ἐφόδιον μελλούσης ἐν τῷ βίῳ πελαγοδρομίας· ἐφρόνει πανθῶν, ὡς εἰπεῖν, ἐνὸμιζε κλαίων ὁ εὐσεδέστατος τῆς Ἰψ. Πύλης διερρηγνύς αἰρετώτερον εἶπερ ἑναυάγουσιν κατὰ τὸν ἔκπλουον. Ἄγαλλόμενος ὅθεν ἐπαίνους στέφει τοῦ Χρυσάνθου τὴν φρόνησιν καὶ τὴν σύνεσιν, μεθ' ἧς διώκησεν ἐν Γαλλίᾳ μένων τὸ σκάφος τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως, διεκδιδράσκων ἀπὸ μέσου τῶν ἡδέων λαλαγγημάτων Σειρήνων κακοῆθων, ἀρπαζουσῶν τοῦ ἀστηρίκτου καὶ τοῦ τὸν νοῦν ἠρρωστηκότος τὸν ξηρὸν ἐγκέφαλον.

Ἄλλὰ πάντες οἱ τῶν κάτω χρόνον ὁμογενεῖς λόγιοι τοιοῦτους ἐζήτουν νὰ μορφώσωσιν ἑαυτοὺς, οἱ δὲ πρεσβύτεροι παρήνουν τοῖς νεωτέροις τὸ παλαιάτον στέλλου, κομίζου, σῶζε τὸν παρόντα νοῦν· αἶ γὰρ καὶ Σολομῶν πρὸς εἰδωλα ἐτράπετο προσχῶν τῷ γυναικωνίτιδι, καὶ ἄλλος ἄλλοις περιεπάρη δεινοῖς . . . πῶς ἂν αὐτὸς ἀτρωτός διαμείνας ἐν μέσαις σεαυτὸν παρεμβεδληκῶς πράγαις ἀκαθάρτων πνευμάτων καὶ κλύδωσιν ἐμφιλοχωρῶν, τοῖς καὶ τοὺς τὰ πρῶτα τῆς ναυτικῆς φέροντας ἔσθ' ὅτε καταποντίζουσιν; » Ταῦτα Μάξιμος ὁ Μαργουῖνος πρὸς τὸν Κύριλλον Λούκαριν ἔγραψεν ἐν Εὐρώπῃ διαμείνοντα. Ταῦτα συνιστᾶσιν εἰς τὴν εὐγνώμονα τῶν ἐπιγενομένων μνήμην τὴν σύνεσιν, τὴν εὐσεβείαν, τὴν ἀρετὴν τὴν ἀληθῆ τῶν μεγάλων τοῦ γένους ἐκείνων διδασκαλῶν, ὧν ἢ ἀπὸ στόματος καὶ διὰ γραμμάτου διδασκαλία, ἢ ἀπὸ βιβλίου καὶ βήματος, ἢ ἀπὸ λόγου καὶ ἔργου ἐμόρφου τοὺς λαμπροὺς ἐκείνους διδασκούς ἀσινῆ σώζοντας τὴν ἀτίμητον τῶν πατέρων ἡμῶν κληρονομίαν.

Α΄.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἀειμνήστου ἐξ ἀπορρήτων Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου πρὸς Χρυσάνθον Νοταρᾶν, μετὰ τὴν ἐξ Εὐρώπης ἐπάνοδον τούτου καὶ τὴν εἰς μητροπόλιν Καίσαρείας τῆς Παλαιστίνης προβίβασιν, τῷ 1702.

Τῷ μητροπολίτῃ Καίσαρείας τῆς Παλαιστίνης κὺρ Χρυσάνθω.

Τὴν σὴν κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὰς ἐκεῖ χώρας καὶ πόλεις περιήγησιν μὴδὲν πλέον τεθαύμακα, ἢ τὴν ἐκεῖθεν ἐπάνοδον μετὰ πολλῆς μὲν προκοπῆς καὶ ἐπιδόσεως, δίχα δὲ τινος κρανοθεύσεως καὶ παραχαράξεως οὔτε τοῦ τρόπου, οὔτε τοῦ φρονήματος. Τοῖς γὰρ τὴν τοιαύτην ἀποδημίαν καὶ περιόστησιν ἐλομένοις μέγα τι πρόσεστι κέρδος, ὅσον γε ἐστὶ τὸ πολλῶν ἄστεα καὶ νόον γῶναι, καὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς εἰδήσεως, ὡς γε κατ' ἐμὲ, μὴδὲν ἀπολείπεται τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν, ὅσαι τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν ἐκπληροῦσι· πολλῆ δὲ τις ἔσθ' ὅτε ζημία γίνεται τῶν πατρῶων ἡθῶν, ἃ καὶ μάλιστα φαιδρύνει τὸ ἡμέτερον γένος· ὃ καὶ πολλὰκις ἐθρήνησα καὶ κατεπέθυσα, ὡς οἶπαρ' ἡμῖν εἰς ἄλλοδαπήν· ἀπίοντες οὐ μόνον πολλὴν ἐκεῖθεν ἐξήγητλησαν τῶν τρόπων μαρίαν καὶ κιθθῆλιαν, ἀλλὰ καὶ τὸν νοῦν αὐτὸν ἐκφύλοισι τισὶ δόγμασιν αὐτοῖς τε κατεμόλυναν, καὶ μωροὺς ἄλλους, τοὺς γε εὐρησετέρους καὶ ἀφελεστερούς, εἰς τὴν αὐτὴν δεδαυρίαν ἐπέσθραν. Καὶ εἴθε γε κατὰ τὴν ἔκπλουαν ναυαγήσειαν, οὐκ ἂν τὸ δεινὸν ἐν ξηρᾷ τοῦτο καὶ ἡθῶν καὶ ψυχῆς ναυάγιον ὑπέστησαν. Ἡ δὲ σὴ λογιότης, δόξα τῷ κρείττονι τῷ διὰ τοσαύτων πόνων καὶ κινδύνων αὐτὴν διατηρήσαντι, μετὰ πολλῆς ἐκεῖθεν ὠφελείας ἀπονοστήσασα διάνοιαν καὶ ψυχὴν ἐτήρησε πλουτίσασαν μὲν, ἀλλὰ δίχα πάσης κιθθῆλιας, καὶ ὡς ἀληθῶς, οἷα φιλόπονος μέλισσα καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν πικροτάτων ἀνθῶν ἀγνὸν ἀπομαξαμένη τὸ τῶν ἐπιστημῶν ὑπὲρ αὐτὸ τὸ ὑμῖν τιον ἡδύτατον μέλι, τούτου πάντας ἡμᾶς ἐμπορεῖ, καὶ ὠνάμαθα μὲν ἅπαντες τῶν αὐτῆς λόγων, λώμην δὲ οὐδεμίαν οὔτε προσελάσσομεν, οὔτε δεδοίκαμεν. εὐγε τῆς οὕτω λαμπρᾶς φυλακῆς, εὐγε τῆς μεγαλονοίας, εὐγε τῶν κειμηλίων ὧν ἡμῖν μετουσία εὐλικρινῆς ἐστὶ καὶ καθαρὰ, καὶ τῷ ὄντι οἷαν καὶ ἐπιποθήσομεν κλεῖνο δὲ τὴν ἡμετέραν ἐπαύξει θυμηδίαν, ὅτι γε ἔση κατὰ τὴν αὐτὴν ἐπίδοσιν πολλοῖς ὑπέδειγμα βιῆς, ἄρα ἐπὶ μήκιστον, καὶ παιδας Ἑλλήνων ἐκπαι-

δεύεις τὴν ἀραιοφῆ ταύτην καὶ τῷ ὄντι προσήκουσαν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ διδασκαλίαν.

Β'.

Ἐπιστολὴ τοῦ διδασκάλου Σεβαστοῦ Τραπεζουνοῦ Κυρινήτου πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Χρυσάνθου τὸν Νοταρᾶν.

Τῷ λογιωτάτῳ ἐν ἱεροδιακόνοις, ἡμετέρῳ δὲ ἐν Χριστῷ περιποθήτῳ κυρίῳ χρυσάνθῳ, πᾶν ἐν Χριστῷ καταβόμιον.

Τῶν ὄντων, φησὶν Ἐπίκτητος, τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, ὅσα ἡμέτερα ἔργα, τὰ δ' οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ὅσα οὐκ ἐστὶν ἡμέτερα. Ἐπὶ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν τοίνυν παρακτιῶν φησὶν, ὀνητικά μὴ γένηται καθάπερ αὐτοὶ βουλόμεθα, βουλώμεθα καθάπερ ἐκεῖνα γίγνεται ἀλλὰ ταύτην οὐκ ἐπαινεῖ τὴν γνώμην ὁ τῆς Καισαρέων φωστήρ, καὶ γὰρ συντίθεμαι τῷ οὐρανοφάντορι, οὐ γὰρ καὶ τὰ κακὰ βουλευτέα γιγνόμενα· ἀλλ' ὡς οἶδα τοῦτο καὶ Ἐπίκτητος, ἀλλ' ἐκεῖνος, οἶμαι, τοῦτο παραμυθώμενος ἔφη τοὺς δυσπραγοῦντας, φορητότερα γὰρ πως . . . τὰ θεῖα. Ἄνθ' ἔιν καὶ αὐτὸς ἐπέπερ οὐχ ἔκων τῆς τῶν ἐρασμίων ἐστέρησιν παρουσίας, οὐκ ἔν ἐφ' ἡμῖν, ἀγαπήσω καὶ ἄκων τῶν αὐτῶν καὶ ἀπόντων τὸν ἐνόντα γούν τρόπον ἐπαπολαῦσαι. Καὶ δὴ, φοιτητῶν μοι γνησιώτατε, τέκνον πατρὸς οὐρανοῦ, καὶ λογίων ἀνδρῶν ἀγγινοῦστατε καὶ ἄξιότατε, τέως μὲν ἐδόκεις εἰς ἔτι καὶ νῦν ὑπερόριος ἐν Μυσίᾳ διάγειν, τὰ νῦν τὴν σὴν ἐπιδημίαν παρὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἡμετέρου ἐν ἱερομονάχοις παπᾷ κύρ Γρηγορίου μαθῶν, προσαγορεύω καὶ νοερώς περιπέτυσσομαι τὸ κλέος τῆς ἐμῆς θλιγομεθίας, τὸν ἐμὸν ἱερολογιώτατον κύριον Χρυσάνθου, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἤδη φθάσας ἀπολελόγημαι τῆς βραδύτητος τοῦ γράμματος· σὺ δὲ τίποτ' ἔρ' αἰτίαση, πάλαι ὡς ἐγὼμαι τὴν Κωνσταντινίου καταλαδῶν; Μὴ δὴ κατόκνει, τέκνον πνευματικόν καὶ τῆς ἐμῆς ὠδίνος εὐκλεές ἀποκόμεμα, γραφῆ γούν συνεχέστερον, ὅποι ποτ' ἂν ἦς, δηλώσαι τοῖς φιλοῦσιν εἶδέναι τὰ καθ' ὑμᾶς, ὡς ἔμοιγε οὐδὲν τοῦτο ποθεινότερον τῶν ἐκεῖθεν πρὸς ὑμᾶς ἀγωγίμων. Μὴ δὲ λήθην ἀμπόσχου τηλικαύτης πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας, τὴν διάστασιν αἰτιώμενος τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν οὖσαν, καὶ διὰ τοῦτο μέμψεις ἀνωτέραν ἢ τίτι διοίσωμεν τῶν ἀμνήτων καὶ μόνῃ ζώντων αἰσθήσει; ἐμὴ καὶ τὸ χεῖρον ἐκεῖνων ἔχομεν, ὅποτε κακείνοι τοῖς ἡμετέροις σεμνύονται,

καὶ ἀλλοτρίᾳ χρωῶνται πρὸς τοῦτο χειρὶ, καὶ γραφῆ τοὺς ἀπόντας ὡς παρόντας ἀπαύξανται, καὶ τὰ καθ' αὐτοὺς ἀλλήλοις γνωρίζουσιν· εἶδὲ καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς εἶδέναι σοὶ φίλον, καὶ ἐν οἷς ἐσμὲν ἤδη, παρὶ μὲν τῶν προλαβόντων δηλᾷ σοὶ παρὰ τῆς εἰς τὸν Μακαριώτατον προκομισθείσης ἐπιστολῆς. Καὶ νῦν δὲ ὑγιείας μὲν ὅσον τῆς κατὰ σῶμα ἐν ὡς εἶπεῖν, ἔχομεν (οὐ γὰρ εἶποιμι ὡς ἐμαυτὸν πείθω κατὰ ψυχῆν); περὶ δὲ τῶν προσφοιτῶντων, ὡς ἡμῖν κακείνοις ἐνόν, ἀντιλαμβάνομεθα, καὶ τῶν κρείττωνων ἐλπιδῶν ἐχόμεθα, ἐν Θεῷ συλλαμβάνοντι. Καὶ αὐτὸς τοιγαροῦν, εἴτις σοὶ δύναμις, τοὺς λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ἀπὸν ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν ἀντιλαβοῦ, καὶ μεγάλα σοὶ γενήσονται παρὰ Θεοῦ ἀμοιβὰι τοῦτου γε ἐνεκεν. Ἐὐδαίμονέοις ἐν ἅπασι καθ' ἐκάτερον, ἱερολογίων ἀνδρῶν ἀγγινοῦστατε καὶ πάντων ἐμοὶ περιπόθητε. Ἀσπάζομαι δὲ ὅλη ψυχῆ καὶ τὸν ἀνταδελφόν σου ἅγιον ἀρχιεπίσκοπον κύριον Νεόφυτον εἰδὲ καὶ ἀμφοτέρους ὁμοῦ, τὴν ἱερὰν ξυνορίδα καὶ κλέος τῆς ἐν Κωνσταντινίου σχολῆς. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἐκ μέσης ψυχῆς καὶ ὁ φιλοπονώτατος καὶ φιλομαθέστατος ἐν σπουδαίοις κύριος Θεόδωρος, μετὰ καὶ τῆς λοιπῆς τῶν προσφοιτῶντων χορείας.

ἄρχιδ', Φεβρουαρ. κ'.

ΣΕΒΑΣΤΟΣ ὁ ἐλάχιστος ἐν σπουδαίοις καὶ σὺς, εἰ καὶ ἀνάξιος, καθηγητής.

Γ'.

Ἐτέρα τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν.

Τῷ ἐν Χριστῷ ποθεινοτάτῳ καὶ κατὰ πάντα ἐρασμιωτάτῳ ἁγίῳ ἀρχιμανδρίτῳ τοῦ ἁγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου, κυρίῳ χρυσάνθῳ, πᾶν ἐν Χριστῷ καταβόμιον.

Δεῖγμα δὴ καὶ τοῦτο τῆς πάντα πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομοῦσης προνοίας, τὸ πάνταχόθεν συναλαθέντα πρὸς τὸ τοῦ ποθειμένου κατατυγχάνειν τέλους, ἐνεσῆθεν ἀπαραι. Ἔθος γὰρ τῇ θεῖᾳ προνοίᾳ τὸ διὰ τῶν ἀποθυμίων τὰ καταθύμια τοὺς ἀξίους ἐπιθραβεῦν. Οὕτω καὶ τὸν μακάριον Ἰωσήφ ἐκεῖνον τὸν Πατριάρχην, διὰ τῆς φοινικῆς ἐπιβουλῆς καὶ ἀπεμπολήσεως τῶν ἀνταδελφῶν, κατηνάγκασεν εἰς Αἴγυπτον ἀφικέσθαι, ἐπὶ τὸ βασιλεύειν ἐν καιρῷ δέοντι τηλικούτου ἀνδρα πάσης Αἰγύπτου, καὶ διατρέφειν ἐν καιρῷ λιμοῦ τὴν οἰκίαν συγγένειαν, καὶ τοὺς φοινικούς ἀνταδέλφους, οἷον εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς ἀκούσιου δι' ἐκεῖ-

του εὐεργεσίας και βασιλείας. Οὕτω δὴ και τὸν εὐσεδέστατον και ἀοιδιμον και πρῶτον ἐν βασιλευσί μὲγαν Κωνσταντίνον φεύγειν κατηνάγκασε διὰ τὴν ἐπιβουλὴν, και πρὸς τὸν πατέρα ἀναδραμεῖν τὰ λοιπὸν πνέοντα, ὅπως προλάβῃ τὴν βασιλείαν, και τὸ παγγάλεπον φυγαδεύσαντα σκότος τῆς εἰδωλομανίας, ἀνακηρύξαι κατὰ πάσαν τὴν οἰκουμένην και ἀναδειῖξαι τὸ γέγγος τῆς εὐσεβείας και ἀληθείας· οὕτω γινώσκειται κύριος κρίματα ποιῶν. Ἀλλὰ τὸ μὲν ἔρμαιον, ὃ φιλότης, ἤδη κατὰ θυμὸν ἐν χεροῖν· δεῖ δὲ προσοχῆς πρὸς τοῦτο και φυλακῆς, μὴ ποτέ τι λάθος παρεστρήσαν αἰγυπτιακοῦ του, και ἐν οὕτως εἶπω, δηλητηρίου φυράματος, ἵνα μὴ τὸ ἄθολον κατακλιθῆται και θανατηφόρον ἀποφαίνεται γὰρ τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος, μὴ τι πάθωμεν ἐπαναεὐξάντες, ὃ και οἱ πρὸ ἡμῶν ἐπανελθόντες πεπόνθασιν, ἐκκηρυχθέντες και ἄκοντες ὅτι φέρουσιν ἕτη χρηστὰ ἡμίλια κακαί· δεινὸν ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ ραθυμία, και ραυὶς ἐνδελυχοῦσα κοιλαίνει πέτρην· ὥστε τὸ τῆς μελίτης ζηλωτέον και μόνον, πανταχόθεν τὸ χρησίμιον και ἄθολον συλλέξαντας τῆς εὐσεβείας και ὀρθοδόξου διδασκαλίας, τ' ἄλλα πάντα τεθεαμένους και δοκιμάσαντας, ὡς οὐδὲν ἡμῖν συνοίσον παραδραμεῖν.

Ἀλλὰ τὰῦτα μὲν εἰς τασούτον· σὺ δὲ μοι, ὦ λῶστε, μὴ μνησικακήσης, εἰ φυλὴν κατέλαβες, ὡς ὁ κωμικός παραινεί· νόει δὲ λέγω, φησὶν ὁ θεὸς ἀπόστολος· δὴ γὰρ σοι ὁ Κύριος σίνεσιν ἐν πάσιν. Ἔμοι δὲ και τοῦτο τοῖς ἄλλοις προσεγένετο τ' ἀγαθόν, ὥστε με διὰ σοῦ τῶν καταθυμίων τυχεῖν πολλῶν με και χρησίμων χρεῖα βιβλίων· τὸ δὲ γένων ἔχον, εὐρέ μοι Ἀλέξανδρον τὸν Ἀφροδισέα εἰς ἑλλην τὴν μεταφυσικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους. . . κτλ.

α.γ.η' Μαρτίου κ'.

(ὕπογρ.) Ὁ ἐν σπουδαίοις ἀλάστοις και ὑμέτερός ποτα χρηματίας καθηγητῆς ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΟΣ ΚΥΜΙΝΗΤΗΣ.

Δ'.

Ἐπιστολὴ Νικολάου Ἱερῆως Κομνηνοῦ Παπαδοπούλου πρὸς τὸν ἀοιδιμον πατριάρχην Ἱεροσολύμων Δοσίθεον.

Τῆ Σοφίᾳ τῆς Ἀριστοτέλειος, τῷ μακαριωτάτῳ πατρὶ και δεσπότῃ ἡμῶν Δοσίθεῳ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, πρόσκυνητῶς.

Εἰ και καλὸν ἡ σιγή, καλὸν ὅμως και τὸ λαλεῖν ἐν καιρῷ, κατὰ

τὸν σοφόν· και ἡ μὲν ἐστὶν εὐλαβείας σημεῖον, ἡ δὲ τεκμηρίον ἀνάγκης, ἀναμέρουσα ἐν αὐτῇ και τὸ εὐλαβές, δταν πρὸς κύριον και δεσπότην τὴν προσήκουσαν ἀποπέμνη προσκύνησιν. Και δὴ ἀνάγκη μοι, Μακαριώτατε πάτερ, και νῦν και εἰς τοῦτιν πρὸς τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα εἰ και σπανίως, ἀλλὰ μὴ ποτέ, γράφαιν. Ἀπελθόντας γὰρ τοῦ σοφώτατου ἀρχιμανδρίτου, δι' οὗ μοι τὸ πρὸς ὑμᾶς εὐσεβές ἦν ποτε ἐκτελέσαι, χρὴ αὐτὸ τοῦτο δι' ἑμαυτοῦ ἐντεῦθεν προσπληροῦν, και αἰρεῖσθαι τὸ αὐθαδές τῆς γραφῆς, ἵνα μὴ φανῶ ὑπεύθυνος τῷ ἀχαρίστῳ τῆς λήθης· ἵνα, φημι, μὴ φανῶ, οὐκ ἔσομαι γὰρ, εἰ και φανῶ ποτε· ὅτι ἀδύνατον Ἑλληνι, και Ἑλλήνων ἑλληνικωτάτῳ, μὴ μεμνησθαι αἰεὶ ὑμῶν, και σέβασθαι τοῦνομα τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος, ἐν ἣ συνήρμωσαι τὸ κορυφαῖον τῆς πατρίας δόξης, τὸ ὀρθόδοξον τῆς ἀνατολικῆς σοφίας, τὸ καταπλήττον τὴν αἰρετικὴν φρενοδλαβείαν.

Και τὰῦτα πρὸς δικαιολογίαν τῆς παρουσίας μου τὸλμης, ἣν μόνον ἔχω παράκλησιν τῆς ἀπουσίας τοῦ φιλότατου μοι Χρυσάνθου. Ἀπῆλθεν αὐτός μετὰ τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Ραδουκάνου τῆ μεγάλης δευτέρας ε' Ἀπριλίου κατὰ τὸ ἐν Ἰταλίᾳ Καλανδάριον, και ἀρξάμενος τῆς πρὸς Κέλτας πορείας ἀπέπλε μοι μετὰ τῆς καρδίας τὴν ἡδονήν, και τὴν δόξαν μου τῆς διδασκαλίας· οὐ γὰρ ἐλπίζω ποτέ, εἰ και ἐκτοντοῦτης ἀποθανῶν, φοιτητὴν τοιαῦτον εὑρεῖν, οὐ τὸ φιλεπίσημον ἄκρον, τὸ σπουδαῖον πολὺ, βαθὺ τὸ νοητικόν, τὸ πολυμαθές ἀνερέουντον. Ὄφει, Μακαριώτατε πάτερ, τὸν ἀναψῖν, ὅλον ὀρμώμενον ἀπὸ τῆς Φοινίκης τὸν Πυθαγόραν, και ἀνερχόμενον ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὸν Πλάτωνα ἢ Ἑλλῶς, και εἰ και μὴ ἠύξημένην τῇ αὐτοῦ σοφίᾳ τὴν ὑμετέραν δόξαν αἰσθήσῃ, γνώσῃ ὅμως πεπλατωμένην τὸν αὐτὸν τρόπον (εἴπερ τι τῶν ὑμετέρων πρὸς τὸ θεῖον ἀνάλογον), ἐν οὐκ ἠύξησεν ὁ υἱὸς τὴν τοῦ πατρὸς δόξαν, ἀλλ' ἐξέτεινε, καθ' ἕπερ γὰρ υἱὸς οὐκ ἄλλως γ' ἐξέτεινε τὸ ἐνδοξόν τοῦ πατρὸς, ἢ ἀνάγων αὐτὸ εἰς συντομήν, ἵνα ταῖς ὀρισταῖς ἡμῶν διανοαῖς φορητὸν γένοιτο τὸ ἄπειρον και ἀέριστον, οὕτω και ὁ ἄγιος ἀρχιμανδρίτης ὡς ἐν συντομῇ ἀνέδειξεν ἡμῖν τὰ μεγαλεῖα τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος, ἣν και εὐλαβοῦμεθα και εὐλαβησόμεθα εἰς αἰεὶ, τῷ Θεῷ μεγάλας ἀπονέμεντες χάριτας, ὅτι ἡξιώθημεν δοῦλοι γενέσθαι και θαυμάσται τῆς ὑμετέρας ἀγιωτάτης ἀρχιερωσύνης, και εἰ δίδωσιν ἡμῖν ἡ ὑμέτερα φιλανθρωπία, ἐρασταί τε τῆς ὑμετέρας ἐξοχωτάτης σοφίας, και κτήτορες τῆς ἀγάπης, ἣ ἀντά-

ξια κατὰ τὸ δυνατόν παρέξομεν, τοῖς ὑμετέροις θεοῖς προστάγμασι πειθόμενοι, ἐπόμενοι δὲ τοῖς παραδείγμασι τοῦ ἁγίου Χρυσάνθου ἡμῶν, ἐν ᾧ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἀξιοπρεπὲς τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος ἐθαύμασεν ἀνεπὶσπαστὰ θεωρησάσα ἡ Ἰταλία, καὶ ὠμολόγησε, καὶ ἤκουσα διὰ τὸν φθόνον, ἀλλ' οὐ τὸ ἀνῆκον εἰς τὸν μέγαν Δοσίθεον. Ἐποῦτο τὸ κλέος τοῦ ὑμετέρου ἀναψιῶ, τοῦ γεγονότος ἐνταῦθα θέατρον, οὐ τῆς πατρῴας σοφίας, πλὴν ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρετῆς, ὡστα χρῆ με ἀγάλλεσθαι, οὐχ ὅτι, ἐλλοῶν σοφός, ἐπανέρχεται σοφώτατος, ἀλλ' ὅτι ἀμετάβλητος τὰ ἦθη ἐκ τῆς ἐνταῦθα διαφορᾶς τὸ χρυσοῦν ἀνθος τῆς κληρονομίας μεθιγγεῖται ἐνταῦθα, γενόμενος ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τοῖς μυκτηρίζουσιν ἡμᾶς Λατίνοις ἔπαινος διὰ τὴν ἐν τοσαύτῃ ταπεινοφροσύνη μεγαλόνοιαν, ἐν τοσαύτῃ μεγαλονοίᾳ ἐπιεικειαν, διὰ τε τὸ σῶφρον ἐν τῷ ἐπιεικεῖ, καὶ τὸ εὐτράπελον ἐν τῇ αὐστηρότητι, τὸ φρόνιμον, πολιτικόν, καὶ ἀστεῖον ἐν τῇ ἀγωγῇ καὶ διαίτῃ. Ἐθε τὸ θεῖον οὐδέκα, ἀλλὰ καὶ δύο τοιοῦτους δῆψ, ἦν ἂν μοι ἐλπὶς μεγάλων κаторθωμάτων, ἃ δὴ καὶ δῆψ ἡμῖν διὰ τούτου μόνοῦ ὁ Θεός, ἰθυσούσης τὰς ἱεράς ἡνίας τῆς ὑμετέρας Μακαριότητος, ἧς προσκεκυφῶς ἀσπάζομαι τὰ ἱερώτατα ἔχνη.

Ἐκ Παταβίου ἀψ' Ἀπριλίου η'.

Τῆς ὑμετέρας ἀγιωτάτης μακαριότητος ταπεινότητος υἱὸς καὶ ἔσχατος δούλος
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ἱερέυς ΚΟΜΝΗΝΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

Ε'.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου καὶ ἱεράρχου πρώην Μεσημβρίας
Σαμουήλ τοῦ Κυπρίου πρὸς Διονύσιον Κλεόπαν.

Ἐκνον ἀγκητὸν κὺρ Διονύσιε, εὐχομαί σοι ἐκ ψυχῆς κατ' ἄμφω ὠφέλιμα.

Τὴν ἐπιστολήν σου, γεγραμμένην Φεβρουαρίου μεσοῦντος, ἔλαβον ἀρχομένου Μαρτίου, τῇ β' Κυριακῇ τῶν νηστειῶν. Ὑπεβόλλουσαν χαρὰν προδέξασα τῇ ψυχῇ μου, τὸ μὲν ὅτι ἐχάριστό σοι ἡ τοῦ Θεοῦ πρόνοια ἕπερ ὑπερεπεθύμου· διότι (:) ὑπερεπεθύμεις καὶ χρηστάς ἔτρεφον καὶ τρέφω τὰς ἐλπίδας· τὸ δὲ, ὅτι ἐλέει θεῖον καὶ υγιαίνεις, ὅπως καταβάλλῃς τοὺς ἀνήκοντας τῇ ἐκπαιδεύσει σου πόρους. Ἄλλ' ὁμιῶς χρέος ἐκπληρῶν πατρικῶν, εὐθύς ἐκ προοιμίων τῆς ἐπιστολῆς

μου πρὸ παντὸς ἄλλου συμβουλεύω σοι, ἄπερ καὶ τῷ Κ. Ἐϋθυδούλῃ ἀναχωροῦντι εἰς Παρίσιους, (ὅστις ἤδη τιμᾷ μετ' ἐπιμελείας τὴν φιλοσοφικὴν τοῦ Γυμνασίου τοῦ Γένους καθέδραν, δόξα τῷ Θεῷ), εἰ καὶ μὴ ἐρύλαξεν ἀκριβῶς, ἐξ οὗ καὶ ἔπαθεν ἐπὶ τέλους οὐ μικρὸν ἀμῆλι ἐθρῶν, τέκνον, φάγε τὸ ἱκανὸν (συμβουλεύει ὁ σοφὸς Σολομῶν), ἵνα μὴ ἐμπλησθεὶς ἐμέσης. «Μὴ ἡ παιδεία οὐχ ὑπὲρ μέλι; ἀλλὰ καὶ ταύτης ὁ κόρος, μᾶλλον δὲ τὸ λαίμαργος καὶ πρὸς ταύτην φέρεσθαι, βλάπτει, καὶ πολλὰκις τοσοῦτον, ὥστε οὐδὲν ὠφέλησεν οὐτ' αὐτὸν τὸν κτησάμενον, οὔτε τὸν πλησίον, ὅτι πάθος τι ἐλέθριον κατεθέρισεν αὐτοῦ τὴν ζωὴν τάχιον. Πέθεν; ἐκ τοῦ πλέον τῶν φυσικῶν δυνάμεων ἀναδέχεσθαι πόρους· ἐκ τοῦ ἀτάκτως ἐσθίειν, καὶ μελετᾶν, καὶ μοχθεῖν, καὶ ὑπνώττειν κτλ. ἐκ τοῦ διαίτη βρώσεως καὶ πόσεως χρῆσθαι βλαπτοσῆ καὶ τί λέγω ἄλλα; Ἄλλὰ μέμνημαι ἀεὶ τοῦ σοφοῦ πάλιν Σολομῶντος, ὅτι ἀκαίρος τοῦ φαγεῖν, καίρος τοῦ πιεῖν, καίρος τοῦ ὑπνώττειν, . . . καίρος παντὸς πράγματος» ὥστε μεταλλάττοντι τοὺς καιροὺς τῶν ἔργων, βλάβη πάντως συμβήσεται σοι. Πρόσεχε τέκνον λοιπὸν, καὶ πρόσεχε μεγάλλως.

Ἄλλὰ τὰ εἰρημμένα εἰς τὴν τοῦ σώματος ὑγίαν ἀφορᾷ· οὐκ ἀφελεις δὲ πολλῶν πλέον πρόσεχειν τοῖς ἀφορῶσι πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ὑγίαν; Καὶ τί ἄλλο πρότερον καὶ ἤκουσας πολλάκις παρ' ἐμοῦ, καὶ ἤδη ἀκούσεις; Ἐπερ οἶδα, καὶ βούλομαι χρέος πατρὸς ἐκπληρῶν, καὶ τοσαύτω πλέον, καθ' ὅσον καὶ ἐν μέσῳ ἑτεροδιδασκαλίας διδάξεις, καὶ φωνῆ ἑτεροδιδασκάλων καθ' ἑκάστην ἐμβομβοῦσι ταῖς ἀκοαῖς σου, καὶ διδασκαλίαι ὀθνεῖται καὶ ἐναντία τῶν παραδόσεων τῶν θείων Γραφῶν, σοφισμασι τῆς καταργουμένης τοῦ αἰῶνος τούτου σοφίας δῆθεν συμβιβάζόμενα, ὥστε νομίζειν ἀληθὲς τὸ, δυσέφικτοι! (ὡς γράφεις). «Πρόσεχε αὖν, τέκνον, ἀπὸ τῶν τοιούτων μᾶλλον, καὶ φύλαξαι τὴν ψυχὴν σου σφῆδρα» συμβουλεύουσί σοι οἱ θεοὶ Ἰσραὴλ, ὧν τῷ σωτηρίῳ γάλακτι ἐτρέφης, καὶ τῷ ζωηφόρῳ ἄρτῳ αὐτῶν εἰς ἀνδρας ἐβρασας. Μήποτε καταθρασυθῆ τις, καὶ εἶπῃ τὸ τοῦ Σολομῶντος ἀπερικατήσει τις ἐπ' ἀνθρώκων, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ οὐ κατακύσει; ἢ συνάγων θῆθεν ἀνατίρηται ἀπὸ τῆς ποιότητος τῶν πανεπιστημίων, ἐν οἷς διδάσκη, μὴ μεμνημένος ὅτι πολλοὶ δούλοι τοῦ Θεοῦ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες ἐν Βαβυλωνίῳ περιπάτησαν ἀδλαβεῖς ἐν τῇ φλογί, οὐκ ὀλίγοι δὲ τῶν πρὸ ἡμῶν διήλθον ἀδλαβεῖς τὰς τοιαύτας (περὶ ὧν ὁ

λόγος μου) φλόγας, ἀνθρακας κτλ. καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς μεγάλοι Εὐγένιοι καὶ Θεοτόκοι οὐδέποτε ὁ Θεὸς ἐπαύσατο θαυματουργεῖν, ἀλλ' ἀνάγκη ἵνα καὶ ὁ ἄνθρωπος προσέχη, επικαλούμενος τὴν θεῖαν βοήθειαν καὶ ἰδοὺ (λέγει ὁ Θεός), «ὅτι σοὺ λαλοῦντος, ἐγὼ πάρεμι.» Ἐγὼ, τέκνον, ἐλπίζω εἰς Θεόν, ὅτι διεκπερανεῖς τὸ σταθίον τῆς ἐκπαιδεύσεώς σου, θεῖα βοήθεια καὶ χάριτι, ἕλος ἄθικτος καὶ τῆς ἐλαχίστης περὶ τὴν ἱερὰν καὶ ὁρθόδοξον Ορθοκείαν βλάβης, ὡς ἱκανῶς κατηρητισμένος, καὶ τῇ κραταίᾳ τοῦ Θεοῦ χάριτι σκεπαζόμενος ἄλλως δὲ, διατὶ ἠγωνιζόμεν, ἢ ἀπέλθης (εἰ καὶ μὴ εἰς Ῥωσσίαν), εἰς γούν τὴν Γερμανίαν; Ἄλλ' ὅμως, εἰ πατήρ εἰμι, ὀφείλω, ἐφ' ὅσον εἰμι ἐν τούτῳ τῷ ἀθλίῳ σκηνώματί μου, ὑπομνησκαὶν σέ τε καὶ πάντα τὰ τέκνα μου, καὶ διεγείρειν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν ὑμῶν, τῶν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον.

Ἐκ τῶν δύο μαθημάτων, ἅπερ ἤδη ἀκούεις, τὸ ἐν ἐστὶ (λέγεις) ἔρμηνεια εἰς τὰς ἐπιστολάς τοῦ Παύλου. Μένωρησο, ὅτι αἱ τοῦ Παύλου ἐπιστολαὶ περιέχουσι πλέον τῶν ἄλλων τὴν τῶν ὕψηλῶν τῆς Ορθοκείας ἡμῶν δογματικῶν διδασκαλίαν καὶ που καὶ ἀνάπτυξιν. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἐμαρτύρησε περὶ τῶν τοῦ Παύλου ἐπιστολῶν, «ὅτι εἰσὶ τινὰ τοῦ ἀδελφοῦ δυσνόητα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀσθηρικοὶ (πρόσθετος καὶ ἀλαζόνες αἰρετικοί), στρεβλοῦσι πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπόλειπιν» οὐδόλως λοιπὸν προσέχειν ἡμᾶς δεῖ ταῖς τῶν τοιούτων ἔρμηνείαις, ἀγχιμαλωτιζόντων, μᾶλλον δὲ βιάζοντων, πρὸς τὴν τῆς ἰδίας αἰρέσεως σύστασιν, ἀλλὰ ταῖς τῶν θεοσόφων ἡμῶν πατέρων, οὓς οἶδας ὅτι αὐτοὶ οὐδέχονται, ὀλεθριώτατον τοῖς ὁρθοδόξοις. Καγὼ θέλω ἐκμαθεῖν σε τὴν Ἑβραϊκὴν ὡς βεηθοῦσαν ἔστιν ἕτε, ἀλλὰ μὴ ἔχῃς περὶ αὐτὰς ὡς ἐκεῖνοι ἔχουσι ὑπόληψιν ὡς πρωτοτύπου, ὡς ἀξιοπίστου. . . διότι πέσον καὶ πόσοι ἐφθείραν αὐτὴν, καὶ διὰ τί, οἶδας καλῶς. Ἀξιοπιστότερον πρωτότυπον καὶ λέγεται καὶ ἔστιν ἡ τῶν Ὁ' μεταφράσεις, ἢ τὸ Ἑβραϊκὸν λεγόμενον πρωτότυπον, ὡς ἤδη ἔχει. Συναγεται λοιπὸν ἐκ τούτων, ὅτι δεῖ προσέχειν οὐ μόνον τῷ δογματικῷ μέρει τῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ καὶ τῷ ἔρμηνευτικῷ, ἐκτός ἐάν ἐνοῆς, καὶ τῷ ἔρμηνευτικῷ, ἐπειδὴν εἰς τὸ δογματικὸν τρέπωνται. Ἐπειτα πάντα τὰ δόγματα οὐκ ἀπὸ τῶν Ἀγίων Γραφῶν; οὐκ ἀπὸ τῆς ὁρθῆς αὐτῶν ἔρμηνείας; τούναντίον δ' αἰρέσεις ἀπὸ τῆς στρεβλῆς; τί ἄλλο ποιοῦσιν οἱ ἱερεῖ ἡμῶν διδάσκαλοι, ἢ ἔρμηνεύουσιν ἀνα-

πύσσοντες τὰς ἀληθεῖς τῶν δογμάτων ἐννοίας; οὐχὶ δὲ καὶ οἱ εἰσείνων τὰς ἐκείνων; ἢ διὰ τί ἄλλο οὐδέχονται τοὺς θελοὺς ἡμῶν διδασκαλοῦς; Ἰκανὰ ταῦτα περὶ τούτων, καὶ πρόσθετος Διδάχθητι δὲ καὶ τὴν συριακὴν εἶδα τὸν Μ. Βασιλείου λέγοντα γνώμην μεγάλου ἀγίου Σύρου (τοῦ βσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Ἑρραῖμ), ὅτι ἡ συριακὴ γλῶσσα πολλὴν ἔχει τῇ Ἑβραϊκῇ τὴν ἐμοιότητα, καὶ ἐν πολλοῖς σαφέστερον μετέφρασε. Σύμωρημι καγὼ, ἵνα μᾶλλον ἀσχοληθῆς ἐν τῷ φιλολογικῷ τῆς Θεολογίας μέρει, ὡς πλατυτάτῳ καὶ χρησιμωτέρω, ἐπειδὴν ἐπὶ διδασκαλικῆς ἕδρας καθήσῃς, τὸ γὰρ δογματικὸν ἀνεξερεύνητον καὶ πίστει μόνῃ παραδεκτὸν, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῶν θεῶν αὐτοῦ μαθητῶν, καὶ ἱερῶν διδασκάλων. Περὶ δὲ τῆς διατριβῆς τῶν περὶ Ἱερουσαλὴμ, εὐχομαί σοι, εἰ τέκοις, τεκεῖν μέγα ἄλλ' ἕρα μὴ κάθῃς τὴν ὑγείαν, προσθεῖς πόνον τοῖς πόνοις, ὅπερ ἔπαυε σκεῖδον καὶ Εὐθυβοῦλης, ἐπιχειρήσας μεταφράσαι τὴν τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ φιλοσοφίαν, καὶ ταύτην τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνίδι. Ὁ Κ. Κ. Προκλῆς ἐργᾶ πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ὁ ἔρωσ αὐτοῦ ἀκμάζει, ἀλλ' ὁ πέρος ἀπίστι. Πόσον οὐκ ἠγωνίσθη! ἄλλ' ἐν γούνασι Θεοῦ κείται, Ἐδχου καὶ σὺ, εἴπως ἐπιτύχοι τῆς ἐπιθυμίας. Ἐχε δὲ ἀνεξάλειπτα τῆς μνήμης Ζσα σοὶ γράφω.

Ἐν Φαναρίῳ, αἰμῆς Μαρτίου.

Ἑρρωσο.

Ὁ διάπυρος εὐχέτης

† Π. Κ. ΣΑΜΟΥΗΛ ὁ Κόπριος.

II'

ΑΝΘΟΔΕΣΜΗ. (*)

Δέδυκε μὲν ἂ Σελάνᾳ καὶ Πλειάδεσ, μέσαι δὲ νύκτες, παρὰ δ' ἔργεθ' ὤρα, κνέφας θ' ἱερὸν ἐπιπέχυτ' ἀνά τραφερήν τε καὶ ὑγρήν, οὐ δ' ἄρ' ἐκ νεφέων ἐρεθένη φαίνεται ἀήρ, ὡς ποτ' ἀνά πόντον Ὀδυσσεῖ, ἀτὰρ φάος Ἥελιοιο φαέθοντος ἀπέστιχε, νύξ τε κελαιγὴ προδέθηκε. Καὶ νῦν δὴ πάντα σιγῆ, οὐδέ τις ἤχη τελέθει, οὐδ' Εὐρώς τε Νότος τε δυσσαῆς ἀλλήλοισιν ἐριδαίνετον, ἀλλ' ὕπνος θανάτοιο καθύγνητος πάντων ἀνάσσει. Μοῦνον ἔμει οὐκ ἔχει νήδυμος ὕπνος πολλὰ κατὰ φρένα ὀρμαινόντα. Νῦξ μάλ' ἀνεταί, ἐγγύθι δ' ἠώς, ἄστρα δὲ δὴ προδέθηκε, παρῶρχηκε δὲ νύξ πλείων τῶν δύο μοιράων, τρίτη δ' ἔτι μοῖρα λέλειπται.

Τί δ' ἄρα ἐστίν, ὅπερ ποτ' ἔμρον γλυκύν ὕπνον ἀφείλε; τίς δὲ χρεῖω ἱκάνει με, ἧς εἴνεκεν ἔνθα ἐς Ἥῳ δῖαν μίμνω; Μικρὸν καὶ ἀκούσοσθε.

Νῦν ἄστρα πολλὴν ἀπολάμπει αἴγλην, νῦν ἄστρα βεβήκει, νῦν

(*) *Όσοι παρέστησαν τὸ παρελθὸν θέρος κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἀπολυτηρίων ἐνδεικτικῶν ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἑλληνικῷ Ἀντικῷ τῷ ὑπὸ Ἄ. Τάγγη καὶ Χ. Κατσηγηρήστου διευθυναμένω, ἐνθυμαῖνται βεβαίως τὴν ἐντήρησιν, ἣν παρήγαγε τὸ ἀπαγγελθὲν ὑπὸ Γεωργίου Πουρναρᾶ, μαθητοῦ τῆς ἀπολυμένης τάξεως, δίκην ἀποχειρισμοῦ, προσφώνημα. Τοῦτου ὁ πρόλογος, ἀπανθισθεὶς καταλογίζων ἐκ τοῦ εὐδοκίμου ποιητικοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἀνθῶνος, ἀποτελεῖ ὠραίαν ἀνοδοδείκτην, ἧμα δὲ καὶ δαίγμα φιλοπονίας καὶ ἀξείας ἀντιλήψεως, βεβαίαν τὴν ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῶν γραμμάτων προμνηστευμένης εὐδοκίμησιν τῷ νέῳ Πουρναρᾶ, οὗ τὸ χαριστάτον δοκίμιον ἀσμένως δημοσιεύει τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς».

τεῖρα πάντα, τὰ τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωνται, τράπην πρὸς βοᾶς Ἰλιακοῖα, σὴ δ' Ἄρκτος ἄμορος λωστῶν αὐτοῦ· νῦν Ἐριμῆς πάντοσ' ἐποιχόμενος τὸν πολυόμμητον Ἄργον κατέπερνευ, νῦν τ' Ἦώς ἠριγένεια φάη, τὰ Τίθωνοῦ λιπούσα λέντρα, ἴν' ἀθανάτοισι φάος φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν, ἐκ περάτης ἀνελοῦσθα, τοῦσ' ἑκτύτοδας ἴππους Ἀάμπου καὶ Φαέθοντα ζεύξασα. Ὡς θάπτον ἡ ὤρα παρήλθεν!

Ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἦώς προβαίνουσα βάλλει τὰς τῶν θυρίδων ὑέλους, νύξ τε ἀνοκταία διέπτατο. Νῦν δ' Ἥλιος φαέθων ἀνόρουσεν, οὐ κάρτος ἄμεινον, Ἦῦτε πῦρ δ' αἰδηλὸν ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην οὐραεσ ἐν κορυφῆς, ἔκαθεν δὲ τε φαίνεται αὐγὴ, ὡς ἀπὸ ἡελιοιο παμφανόμοσα ὕελος ἀπολάμπει, λέγεα δ' ἄρα βροτῶν μαρμαίρει, φάος τ' ἀπλετον δόμοις ὕψηρφεέσιον ἐνιστιν, ὅ γε πρὸς ἀμακλὸν πελάζον χροῦτα, τῇ ἀλέῃ σφᾶς ἐξεγείρον λαυθάνει· ταχὺ δ' ἐσάμεινοι φάρος τε καὶ χιτῶνα σκιδναται ἀλλυδις ἄλλος ἐν θυμῷ μέγα χαίροντες τῷ τε λαμπρῷ τοῦ ἡλίου φωτὶ καὶ τῷ ἡρι εἶτι ἀκμάζοντι· τοῖσι δὲ μελάρθοις μένον κακὰφῆσι θυμῷ γέροντες.

Μῶνυ ἔμοι οὐκ ἔαθε ταῦτα θυμῷ, εὐφροσῆν τε οἰχεται πάμπαν, Ἦμαρ οὐ μίμνει, ἀλλὰ βάνει θεόν, ἡελίος τε φαεσίμβροτος αὐτοῖσιν θ' ἵπποισί τε καὶ ἄρμασιν λύσας ὀμύχλην ἤδη πολλὴν, ποιμῆσιν οὐτι φίλῃν, κλέπτη δὲ τε νυκτὸς ἀμείνω, ἐν ἧ τέσον τίς τ' ἐπιλεύσοσι· ὅσον τ' ἐπὶ λᾶαν ἴηρυ, εἰς οὐρανὸν ἐρήμιον στείχει παμφανόμω, χάρμα μὲν βροτοῖσιν ἄσπει, χάρμα δὲ καὶ φύσει. Ἦδη θεὸν αἰὲν ἔόνθ' Ἰλάσκεισθαι ἠρόσκειτο μέλπουσα οὐμπασ' ἡ φύσις, εἴματα χαιούσασ σιγαλόδαγχι. Νῦν δὲ, ἦτορ ἔμειν, φίλον, εὐχὴν πρὸς Πλάστην Παιμμεδέοντ' ἀνάπεμψον· ἦδε γὰρ ὤρη προσευχῆς, τάχα δὲ καὶ παρελεύσεται· ἦξει δ' ἀφράτισμα· οὐδὲ τοῦτο μενεῖ· ἦξει καὶ ἀριστον καὶ δεύτατον δαίτηνον· οὐδ' ἔνθα στήσεται χρόνος· μετὰ τὸ γὰρ καὶ ὕπνος πανδαμῆταρ αἰρήσει πάντας· ὡς ἐς τελευτὴν παντὸς γενήσεται· ἀτὰρ τῶν λάθου πάμπαν, μνήσαι δ' εὐχῆς· οὐποτε γὰρ παύσει φωνῶν· ἀρεῖ πάντα σικὰ πάντα καὶ ἄλια, ὅσα ἐνὶ γαίῃ, τοῖσι δ' ἀνθρώποισιν δίκυς καὶ ἀνία καὶ πόνος, τερπωλῆς ἀπάμειθε κισόσης, ὡς καί σοι νῦν γέγονεν, ὅ σὺ τι χάρμα ἔνεστιν, αἰθέριον δ' ἔπειτα ταχὺ, πολλῶν μνησομένων· νῦν δὲ τὰ λιπὸν, φίλα τὰ δ' αὖδρα, οὐδ' ἀκράντοισι ἔπασιν ἐράφει· φίλει γὰρ θεὸς ὑπέροπλον πάντας.

Εὐρυκρείον ἰδ' ὑψίμεδον βασιλεῦ! Τελείφρον!
 Εἴ σὺ χαρᾶς ταμίης, ἡμῖν δὲ χαρὰν νῦν ἔπασσον,
 ὡς τερψάμεθα βαιὸν, ἔπει σὺ τέρψης ἔμεινεν
 ἡματι τῷ γὰρ, ἄμ' Ἡέλιω λαμπρῶ ἀνόητι,
 ἐς βιοτὴν ἀγόμεσθ' ἀγορὴν δέ τε κωιδάειραν.
 Συμπέφυκ' ἄλγεα δ' ἧ κραιοσφῆρα, αἰὲν ἔόντα·
 ἔστι δὲ θυμὸς ἔθνος· ἐμεῦ ἔλλων τε ἑταίρων.
 Τῷ Θεῷ οὐρανοφῶτα ἐμὸν ταῦτον κέαρ ἤδῃ,
 ὅς τε βηϊδίως βίον ἐξανόσαι· Κηλυτὸν
 ἀνθρώποισι· τὸ δ' ἔστιν ἐμοὶ μέγα, σοὶ δ' ἔρα μικρόν.

Αὐτὰρ ποῦ ἴσταμαι, τί δ' ἐξ Ἑπταλόφου κρητῶν καθορῶ!!!

Νῦν ἀγαθὴ Περσεφόνηα χεῖρε Πλούτωνος ὑπεκπροφυγούσα βαίνει
 ἄμ' Ἡλίω παλλεύκῳ ποδί, τόν θ' ἄδρὸν τῶν παρεῖων ἀπαυγίζουσα
 χρῶτα, ὀδμήν τε θεσπεσίαν ἀποπνεύουσα τοῖς ἄνθεσιν, ἃ τήνδε γ' ἀμ-
 πέχει, κούραι δὲ Διὸς αἰγιδόχοιο ἄμ' οἱ ἔπονται μετὰ χερσὶ δῶρα κάλ-
 λιμα ἔχουσαι. Ἡ μὲν Ουαῦμα ἰδέσθαι Ουαυματὰ γὰρ πάνυ. Καὶ πάντων
 μὲν βροτοῖς κόρος ἔστι καὶ ὕπνου καὶ φιλόδητος καὶ ἐδητύος καὶ ποτῆ-
 τος καὶ ὀρχηθμοῖο ἀμύμονος, τῶν δ' οὔποτε κορέννυνται, πάντες δ'
 ἤδη κηλυθμῶ ἔσχοντο δρώντες φυτὰ τε καὶ ζῶα, τὰ τε χαλκὰ ἔρχε-
 ται, τὰ τ' αἰθέρια ἴπταται.

Τῇ μὲν λίμναι λεχεποῖαι, αἷς αἰγαιρὸς τε καὶ ἰτέα περιπέφυκεν, ἐν
 δὲ ἤρσαι ἀγαλλόμεναι λούονται· τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ προχοῆσσι διπτετός
 ποταμοῖο βέβρυχε μέγα κύμα ποτὶ βῶνον, ἀμφὶ δὲ τ' ἄκραι ἠϊόνες βοόω-
 σιν, ἐρευγομένης ἄλδος ἔξω· ἄλλη δὲ κρηναὶ μελάνδροι, αἷτε κατ'
 αἰγιδόχου πέτρης δινοφερον ὕδωρ χέουσι, τῆς περὶ δὲ κισσὸς ὑψηλὴ κρι-
 στέται ἐλιγρόσῳ κηκοσμημένος· ἃ δὲ κατ' αὐτὰς καρπῶ ἔλιξ εἰλείται
 ἀγαλλομένα κροχόεντι. Ἄλλη δὲ χειμαρροὶ ποταμοὶ ἀλιμυρές κατ'
 ἔρσαι βέοντες ἐς μισγάγκειαν συμβάλλουσιν ὄβριμον ὕδωρ κρουσῶν
 ἐν μεγάλῳ κοίλῃς ἔντοσθε χαράδρης· τῇ δὲ παρὰ θαλάσσης ἀκτὴν,
 ἧ πέτρα λεπρὰς τέτυκται, γριπεύς γέρας ἡμενος μέγα δίχτυον σπεύ-
 δων ἐς βόλον ἔλκει, κάμνοντι τὸ καρτερόν ἀνδρὶ εὐκίως φαίης κεν
 γυῖον ὅσον σθένος ἔλλοπιεύειν· ἢ δὲ οἱ ἰδὴχαντι κατ' αὐγένα πάν-
 τοθεν ἴνες καὶ πολὺν περ ἔόντι, τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἄδρας· τυτθὸν δ'
 ὅσον ἀπῶθεν ἀλιτρώτοιο γέροντος πυρνακίαις σταφυλαῖσι κελὸν βέ-
 θριθεν ἄλλα, καλῆ, χρυσεῖη μέλας δ' ἀνὰ βότρυές εἰσιν, ἕτεροὶ
 θ' ὑποπερᾶζουσι· κάμαξι δὲ πᾶσα διαμπερές ἀργυρέησιν ἴσταιται, τῶν

ἀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἰμασιαῖσι φυλάσσει ἡμέρος. Ἔνθα μὲν νεῖος
 μαλακῆ, πείρα ἀρουρα, εὐρεία τρίπολος, ἔνθα δὲ τέμνος βαθυλήϊον,
 ἔνθα δ' ἀπαλὴν πίνοντες ἀεξιφύτου δρόσον Ἡοῦς λειμῶνας ἀνθεσι
 θαυδᾶλλοντες γελῶσιν, ἀνογομένοιο βῶδοιο. Ὀρνίθων δὲ πετεηνῶν
 ἔθνεα πολλὰ κρητῶν, ἧ γεράνων, ἧ κύνων δουλιχοδαίρων, ἔνθα καὶ
 ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμενα πετεργεσι, κλαγγηδὸν προκαθιζόντων
 σμαραγεῖ δὲ τε λειμῶν. Τῇ δ' ἄρ' ἄνθεα κορύβοις ἀποπνεύουσιν,
 ὑάκινθος δὲ καὶ νάρκισσος καὶ ἀνεμῶναι ἐπιτέρπονται γαίῃ κυκνήην
 χλοερῆν σταφαιμένη ποίην· ἐκαὶ δ' ἀπίτυς ποτὶ ταῖς ποταμίσι μελι-
 δεταί, καὶ τὸ καταχῆς ὕδωρ ὑψόθεν ἀπὸ τὰς πέτρας καταλείβεται
 ἀρρῶ μαρμύρον, καναχηδὰ βέον ἤδη δὲ πλώουσιν ἐπ' εὐρέα κύματα
 ναῦται πνοιῆ ἀπηνάτω Ζεφύρου λίνα κολπώσαντες, ἐμπρῆθι δ' ἀνε-
 μος μέσον ἴσται, ἀμφὶ δὲ κύμα στείρη παρφόρον κορυβεται μεγάλ'
 ἰάχον, νῆος ἰούσης· πλωτῆρες δὲ νηῶν ἄλδος βρηγίμια βαθεῖαν τύ-
 πτουσι κώκρηιν· οὐ πη σπάζοντες ταῦτας. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ κουφο-
 νόων φύλον ἄρῶντων καὶ ὄρεμμάτων ἀγέλαι σκιρτῶσι μὲν ἐπὶ ζεῖδω-
 ρον ἀρουραν, ἄκρον δ' ἐπ' ἀνθερῶν καρπὸν θέουσι, οὐδὲ κατακλιῶσι.
 Μινύρεται μὲν ἀπῶν ἃ λίγεια θαμίζουσα μάλιστα γλωρῆς ὑπὸ βῆ-
 σαις τὸν οἰνώτα νέμουσα κισσὸν καὶ τὴν ἄβατον τοῦ Θεοῦ φυλλάδα
 μυρτόκαρπον, ἀνήλιον, ἀνήνεμόν τε πάντων χειμῶνων· ὃ δὲ ταῖς
 τὴν σφαιλόεσσαν οὐρανὸν ἀνίσχει λαμπρὰν τῆς Ἰριδος ὕψιν ἐπιδεικνύς·
 αἰετός τε ἀρτίστος καὶ ὠκιστος πετεηνῶν ἀπάντων ὑπερίπταται ἔξῃ
 κλάζων, εἴ που οἶν ἴδοι, τέττιξ δ' ἀπαθῆς καὶ φιλιμνος, ἀναμύ-
 σαρκός τ', ἐπὶ δένδρεων ἡμενος τερσεύξει λιγαλῶς· τῷ γὰρ καὶ λιγυ-
 ρὴν ὠπασιν οἴμην Φοῖβος ἀρήτωρ μελέων κατὰ δὲ σταθμὸν ποι-
 μνήϊον ἠλάσκουσιν ἔθνεα πολλὰ μυιάων ἀδινάων· γλάγος γὰρ ἄγρεα
 δεύει. Ἔργα δὲ τεχνήεντα βρηγενέσει μελισσῆς κατὰ μέλει τῶν δ'
 ἔθνεα εἰσι πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχόμενα· βουτροδὸν δὲ πέ-
 τονται ἐπ' ἀνθεσιν εἰαρινοῖσιν· αἱ μὲν τ' ἔνθα ἄλις πεποητάται, αἱ δὲ
 τε ἔνθα ἄλλα καὶ δὲ σίμβλη ἐφήμεναι τιθαιδύσσοισι· τῶν δ' ἔργα λευκὰ
 πολυτρήτοιο νεόρρυτα κάλλεα κηροῦ πέλονται· ἐν δὲ κρητῆρες κῶ-
 θουροὶ μελισσῶν κάματον τρύχουσιν ἔσθοντες. Ἐὐλαὶ δὲ καὶ σκαλό-
 πενδραὶ καὶ σκνίπες καὶ βουλοὶ, τὰ τοὶ γαίῃ ἐγγεγάασι, κύρμα τε καὶ
 ἔλωρ οἰανόσσι τε πᾶσι καὶ τοῖς λοιποῖς πετεηνῶς γίγνονται. Πάντας
 δ' ἀνὰ κναμῶς, ἀνὰ πᾶν τε νέπος δένδρεα μὲν ὑψίκομα πρὸς οὐρανὸν

εὐρὺν ἰκάνει, φυτὰ δὲ θαλέθοντα μετὰ πνοιᾶς ἡμίαι ἀνέμοιο, ὀθρὲς τε δασύμαλλοι χλοῦνης, σῦς, κάπρος καὶ μονίς καὶ σάαγρος καὶ λῆς ἡμί-
γένειος, ὑπέρφρονι θυμῷ ἀνέχοντας κάρα καὶ κόδει γαίοντες εἶσι, γασ-
στέρος εἶνεκα λυγρῆς, εἴ που βρωτῶν εὐροῖεν ἀμφὶ δ' αἰθῆρ λαμ-
πρότατος πέλει, οὐδὲ Βορέης αἰψηροκέλευθος ἔνεστιν ἀπ' ἄλλος δ'
ἡέλιος νῦν ἀφυσσάμενος ἕδωρ καταπνεῖ χύραυ μετρίας ἀνέμων αὔρας.
Νῦν ὦν ἀγέλαι βωτῶν ὀρθοκραϊσίων καὶ ἀργεννῶν δίων ἐπισσεύονται
νομῶνδε πᾶρ ποταμῶν κελάδοντα, παρὰ βοδανῶν δονακῆα, πολλοὶ δὲ
σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἔπονται ἵπποι τε θέουσι πεδίοιο κροαίνοντες,
εἰωθότες ἔρρειος ποταμοῖο λούεσθαι ὕψου δὲ κάρη ἔχουσι, ἀμφὶ
τε χαίται ὠμοῖς ἀίσσονται πρόβατα δ' αὖτε πρηνῆ καὶ γαστέρι ὑπεί-
κοντα νέμεται, τὰ τε δύσποα μοσχία τᾶς ἐλαίας τὸν θαλλὸν τρώγοντι
καὶ δ' κνάκων κυρίττει ἀρνία δ' ἔνθ' ἀμαλλὰ ταῖς μητράσι κίουσι, λευκῆ
τ' ὀπίσω ἐξ αὐτοῦ ἀγλή λείπεται ἀνὴρ δ' ἐπακτῆρ καὶ θηρατῆς
καὶ παράκτης ἄγραυ ἔρχεται, κύνες τε δρομικοὶ, ὑλακόμωροι, ἰχνά-
τορες ἔπονται. Τοῖσι δὲ καὶ πᾶσι ποιμῆν ἡμενος σύρργι λαγαία τέρ-
πεται μὲν αὐτὸς, τέρπει δὲ καὶ δίας.

ΙΔ'

ΕΠΙΔΟΡΗΙΟΝ.

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΠΛΑΚΟΥΝΤΙΟΥ.

Ἐόρισκόμειθα ἐν κομφῷ θαλαμίσκῳ ἐρατεινῆς κόρης, ἡδυπαθῶς
ἐξηπλωμένης ἐπὶ κλιντήρῳ καὶ μετὰ μακαριότητος ἀπορροσώσης τὰς
πρωϊνὰς ἀκτῖνας ἡλίου ἑαρινῶ. — Ὅχι· ἀκροῖται καὶ τοῦ παρακαθη-
μένου νεανίου, ὅτε αἴφνης τὸν διακῶπτει ἰδιοτρόπως.

«Πῆξέμεν, ἀγαπητέ μου, τί ἰδέα μὲ ἔρχεται; Ἄν ἔχῃς εὐχαρί-

στην . . . ἐννοεῖς; ἂν ἔχῃς εὐχαρίστησιν . . . ἐξερχόμεθα περὶ
καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευθάρτον Βωμαρσαι πηγαίνομεν ἕως εἰς τὴν ἔδον Μα-
γδαληνῆν καὶ γεματίζομεν εἰς μικρὸν ξανοδοχεῖον τῆς συνοικίας ἐκαί-
νης, ἔπου δηλαδὴ νὰ μὴ ἦνε πολὺ ἀκριθὰ. Αἰ; τί λέγεις;

— Εὐχαρίστως, ψυχὴ μου.

— Αἰ; βλέπεις τί καλὴ εἶμι' ἐγώ; Δὲν θὰ εἴπῃς βέβαια ὅτι σὲ
ἀφανίζω εἰς τὰ ἔξοδα. — Ἄ! ἀληθινά. . . ἂν θέλῃς νὰ μ' εὐχαρί-
στησῃς ἀκόμη περισσότερον. . . θὰ μ' ἀγοράσῃς καὶ κἄτι τι, τὸ ὅποιον
ἐπιθυμῶ πολλὸν τώρα καιρὸν. . . ὦ! ναι, ναι, πολλὸν καιρὸν!»

Ὁ νεανίας μας ἠσθάνθη ὡσεὶ συγμῶν τινα ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀλλὰ πε-
ριωρίσθη μόνον νὰ φιθυρίσῃ:

«Ἄ! βέβαια, βέβαια· πάλιν κἄτι τι τοῦ ἀέρος· κάμμια φαντασία
σου πάλιν!

— Ἦ! νὰ εἰςχευρὸς πόσον κόπον μοῦ προξενεῖ αὐτὸς σου δ' λόγος!
καὶ νὰ μὲ πειράζῃς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅποταν ἀκριθῶς σὲ λέγω
καὶ σ' ἐξαναλέγω ὅτι δὲν θέλω νὰ σὲ βάλω εἰς ἔξοδα! Καλὰ, καλὰ,
κύριε· θὰ εὐχαριστήσω τὴν ἰδιοτροπίαν μου αὐτὴν, τὴν φαντασίαν μου
καθὼς τὴν εἶπες, ἐξοδεύουσα ἐκ τοῦ ἰδίου μου βαλαντιοῦ. . . Τί ἄν-
θρωπος! ἐνόμισες ὅτι θὰ καταστραφῇς μ' ἕνα τόσῳ μικρῶν πράγμα,
φιλάργυρε!

— Αἰ, καλὰ, Μαρία μου, μὴ θυμῶν· ἔλα, λέγε μου τί πράγμα
εἶνε αὐτὸ τὸ ὅποιον ἐπιθυμεῖς.

— Φαντάσου, φιλιτατέ μου, ἐπὶ τρία τώρα ἔτη, ὅσας διέρχομαι
ἐμπροσθεν τοῦ περιφήμου ζαχαροπλαστείου τῆς ὁδοῦ τῆς Δύσεως, μὲ
ἔρχεται σφοδρὰ ἐπιθυμία νὰ ἀγοράσω ἐν πλακούντιον τῶν πέντε λε-
πτῶν. . . ἀλλὰ δὲν τολμῶ, διότι, ἐννοεῖς, μία γυνὴ, μόνη καὶ καλα-
φορεμένη. . . θὰ μὲ νομίσῃ κἄνεις ὡς πεινασμένην, ὡσὰν νὰ ἐξώ-
δευσα ὅτι εἶχα καὶ δὲν εἶχα εἰς στολίδια καὶ δὲν μ' ἔμεινε τίποτε
διὰ νὰ φάγω. Ὅταν περάσωμεν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸ τὸ ζαχαροπλαστεῖον,
πηγαίνεις μόνος σου καὶ μοῦ παίρνεις ἐν πλακούντιον, τὸ ὅποιον εἰμ-
πορῶ νὰ βάλω καὶ εἰς τὸ θυλάκιόν μου.»

Ἐννοεῖται ὅτι βαλὺς στεναγμῶς ἀνακουφίσεως καὶ εὐαρεσκείας ἐξ-
ἤλθε τοῦ στήθους τοῦ ἑραστοῦ ὅποτε ἤκουσε τὴν τόσῳ μετρίαν ἀπαί-
τησιν τῆς Μαρίας του.

Ἀμέσως τὸ ἐπικνωφόριόν της, καὶ ἐξέρχονται εἰς τὴν δδόν. Συνάπτεται δὲ τότε ὁ ἐξῆς διάλογος μεταξύ των:

— «Ξεύρεις ὅτι μοῦ ἐκακοφάνη πολὺ πρὸς ἀλίγου, νὰ μ' ἐπιπλήττης ὅτι τόχα κἀμνω ἔξοδὰ τοῦ ἀέρος; Καὶ νὰ καταβάλλω τόσας καθ' ἑκάστην προπαθείας ἢ πτωχῆ, ὥστε νὰ μὴ σὲ βάλω εἰς μάταια ἔξοδα! . . . Καὶ εἶδες ἄλλην ἐρωμένην, μὲ τόσην εὐχαριστήσιν νὰ πηγάλῃ περὶ διὰ νὰ φάγῃ ἐν ζυμαρικῶν τῶν πέντε λεπτῶν; Ἔϊνε θυμῶς καὶ ἡ ἀλήθεια ὅτι μ' ἀρέσκαι ἡ ζωὴ αὐτῆ, διότι, τὴν παραμικρὴν ἐὰν εἶχα ἐπιθυμίαν πολυτελείας, ἠδυνάμην ἀπλούστατα νὰ ἀκούσω τὰς προτάσεις τοῦ βαρῶνου Τροστὲ. . . Ἄ! ἰδοὺ γενναϊόδωρος ἄνθρωπος! . . . Ἐλα, μὴ κἀμνης τὸν ζηλότυπον σὲ εἶπα καὶ ἄλλοτε ὅτι δὲν τὸν ὑπερέρω διόλου.»

Καὶ προσθέτει περιχαρῆς, σχεδὸν χοροπηδῶσα: «Ἴρα λὰ λὰ, ὦ! πόσον εὐτυχῆς εἶμαι μὲ τὸ πλακούντιόν μου τὸ 'φθηνόν, ζεστό, ζεστό!

— Γνωρίζεις σὺ, Μαρτί μου, ὅτι εἶμαι ἱκανὸς νὰ σ' ἀγοράσω καὶ ἑκατὸν πλακούντια, ἐὰν τὰ ἐξήτεις. . . Μόνον θὰ μ' ἐπιτρέψῃς νὰ σὲ κἀμω τὴν παρατήρησιν, ὅτι εἰς τὸ γεῦμα δὲν θὰ σοῦ μείνῃ πλέον ὄρεξις μὲ αὐτὸ τὸ ζυμαρικόν.

— Ἐχεις δικαίον δὲν τὸ ἐσυλλογίσθην. Ἄ! διὰ νὰ σ' ἀποδείξω τῶρα πόσον οἰκονόμος εἶμαι, νὰ, παραιτούμαι σήμερον τὸ πλακούντιον, διότι θὰ ἦτο τρέλλα πραγματικῶς νὰ ἐξοδεύσωμεν ὑπερὸν δώδεκα ἢ δεκαπέντε φράγκα διὰ νὰ βλέπωμεν μόνον τὰ πινάκια μας καὶ νὰ μὴ τρώγωμεν. Ἄλλ' ἀφ' οὗ ἐμποδίζω νὰ ἐξοδευθοῦν τὰ δεκαπέντε αὐτὰ φράγκα χωρὶς ὄφελος, πρὸς ἀνταμοιβὴν μου θὰ μοῦ πάρῃς μίαν τεῖέραν ἐκ πορσελάνης, ἀξίας ἐνὸς φράγκου. Ἀἴ; εἶδες τί οἰκονόμος εἶμαι; Πιστεύω ὅτι αὐτὸ πλέον τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀπὸ τὰ χρησιμώτατα!

— Δὲν σοῦ λέγω· ἀλλὰ δὲν ἐτοιμάζεται τὸ τεῖ καὶ μέσα εἰς τὴν καρτερίαν; Δὲν ἐνοῶ ὅτι ἐναντιοῦμαι σοὶ τὸ λέγω ἀπλῶς. . . εἶμαι θυμῶς πρόθυμος νὰ σ' εὐχαριστήσω.

— Καλὲ, καὶ τῷ ὄντι! εἶδες, εἶδες! ἀφ' οὗ καὶ μὲ τὴν καρτερίαν τελειώνει ἡ ἐργασία, τὸ ἄλλο μὲ εἶνε περιττόν. Ἦγουν, φίλτατε Δέον, ἡ ἰδέα σου ἦτο πολὺ καλὴ· μάλιστα καὶ τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ἐξοδευθῶμεν ἀδίκως εἰς τοιαῦτα πρᾶγματα, ὅταν ἔχω τόσα ἄλλα χρήσιμα ἢ ἀγοράσω. . . Ἐνα ζευγάρι μπότταις λόγου χάριν!

— Μὲ τὰ σωστά σου; ἔχεις παραπάνω ἀπὸ εἴκοσι ζευγάρια!

— Ναι, ἀλλὰ μοῦ λείπει τὸ τριανταφυλλὶ χρώμα. . . Εἶδα νὰ πωλοῦν πολὺ εὐμορφα πρὸς δεκαπέντε φράγκα. . . Ἔϊνε ἀληθινόν ὅτι πρέπει τότε νὰ ἦνε καὶ ἄλλῃ ἢ ἐνδυμασία εἰς τὸ ἴδιον χρώμα. . . ἀλλ' αἱ μπότταις ἀρκοῦν διὰ τὸ σχέδιόν μου.

— Τί σχέδιον; ἐρωτᾷ μετὰ τινος ἀνησυχίας ὁ Λέων.

— Θὰ σὲ τὸ εἰπῶ· ἀλλὰ κάταξῃ μὴ ζηλοτυπήσῃς ἀκόμη, σὲ παρακαλῶ. . . Ἄ! Οὐλοῦ νὰ κἀμω νὰ σκάσῃ ὁ βαρῶνος Τροστὲ ἀπὸ τὸ κακόν του. Μὲ τὸ νὰ ἔχῃ τόχα μεγάλην περιουσίαν, φαντάζεται ὅτι εἶνε ἱκανὸς νὰ ὀριαμεύσῃ εἰς κάθε πρᾶγμα. Νά· προχθὲς ἀκόμη, ὅταν ἤκουσε νὰ τὸν λέγω ὅτι τὸ τριανταφυλλὶ χρώμα μοῦ πηγάλῃ καλά, ἤρχισε νὰ μὲ κἀμῃ προσφοράς. . . Ἐνα σωρόν. . . καὶ τότε νὰ ἦσουν ἀπὸ ἓνα μέρος καὶ νὰ ἤκουσε μὲ τί τρόπον περιφρονητικῶν μ' ὠμίλει διὰ σέ. . . «Ὁ Δέων σου» καὶ «Ὁ Λέων σου». . . ὡσὰν νὰ ἐπρόκειτο διὰ κἀνένα ψωρίτην, τοῦ δὲν ἔχει τοὺς τρόπους νὰ μὲ προσφέρῃ ἐν φόρεμα μεταξωτῶν τριανταφυλλί. . . λεπτότατον. . . ἔχι μεγάλῃς ἀξίας. . . Ἰσα μὲ ἐξήντα φράγκα. Τότε κ' ἐγὼ, διὰ νὰ τὸν ταπεινώσω, ἔδωκα κατὰ νοῦν, εἰς τὴν πρώτην του ἐπίσκεψιν, νὰ τὸν ὑπεδεχθῶ μὲ τὸν κοιτανῆτην μου (robe de chambre) καὶ μὲ τὰ τριανταφυλλία μποτινάκια μου, καὶ νὰ τὸν εἰπῶ: «Ἄ! κρῖμα, βαρῶνε! ἂν ἤρχεσθε πέντε λεπτὰ ἐνωρίτερα, θὰ ἐθεβαίνεσθε ὅτι τὸ τριανταφυλλὶ χρώμα μοῦ πηγάλῃ ὀαυμάσια ἤμην ἐνδεδυμένη ἄ! νὰ, ἀκόμη φορῶ τὰς μπότταις μου.» Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, θὰ ἐπίστευε ὅτι μοῦ ἠγόρασε καὶ τὸ φόρεμα.»

Ὁ Δέων κυριεύεται ὑπὸ δυσθυμίας.

«Ἄ, δά! Βιζεύρεις ὅτι καταντᾷ ἀνυπόφορος ὁ βαρῶνος σου αὐτός! οὔτε ζήτησας νὰ ἤμην, δὲν θὰ ἐφέρετο χειρότερα. Δόξα τῷ Θεῷ, εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σὲ δώσω τρία λουδοθήκεια διὰ ν' ἀγοράσῃς τὸ φόρεμά σου αὐτὸ τὸ τριανταφυλλί.

— Ἀἴ, καὶ μήπως ἐπιμένο ἐγὼ καὶ καλὰ νὰ ἀγοράσω τὸ φόρεμα αὐτό; Πά! τότε ἴσα ἴσα θὰ ἔλεγεσ ὅτι ἀγοράζω «ταῦ ἀέρος πρᾶγματα», νὰ ρίψω δηλαδὴ τρία λουδοθήκεια δι' ἓν φόρεμα, τὸ ὅποιον δὲν ζῆ περισσώτερον ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας καὶ ζεθαίρει, μόνον νὰ τὸ ἰθὺ ἔπαξ ὁ ἥλιος. . . Ἐ! ἔχι, ἐγὼ ἔχω πολὺ πρακτικωτέρας ἰδέας. . . Ἴδὸν ἡγόραξα φόρεμα, θὰ τὸ ἤθελα νὰ ἦνε πικνοτείνον. . . διὰ κάθε και-

ρόν... στερεώτερον... ἀπὸ ἀτλάξι τῆς Λυών λόγου χάριν... τέλος πάντων ἐν φόρεμα τεσσάρων λουδοβικείων.

— Πῶς; μόνον τεσσάρων λουδοβικείων; ἀτλάξι τῆς Λυών; φθάνουν;

— Καὶ βέβαια... δηλαδή μὲ τὰ τρία ἄλλα λουδοβικεία, τὰ ὁποῖα μὲ χρεωστικὸν διὰ τὸ τριανταφυλλί φόρεμα... Ἄ! τότε δὲ μὲ τὰ ὄλα του θὰ δαιμονισθῇ ὁ βαρῶνός μας βλέπων ὅτι δὲν περιμένω πλέον ἀπὸ τὰ χρήματά του διὰ νὰ ἐνδυσθῶ!

— Καὶ ὅα τῷ ἀποδείξω ἐγὼ ὅτι πραγματικῶς δὲν περιμένεις! ἀνακράζει ὁ Λέων... Ἄκουσον ἄμα φθάσωμεν εἰς τὸ πρῶτον κατάσταση νεωτεριστῶν, ἔχεις τὸ φόρεμά σου.

— Ἰδοὺ ἴσα ἴσα ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ καλλίτερον τοῦ εἶδους αὐτοῦ.»

Μετὰ μικρὸν οἱ δύο ἐρρασταὶ ἦσαν ἔμπροσθεν τοῦ καταστήματος καὶ ἐξήταζον τὰς διαφόρους ἐσθῆτας τὰς ἐκτεθειμένας ὀπίσθεν τοῦ ὑελώματος. Ἀφῆνης ἢ Μαρία ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον μετ' ὁρμῆς ἀπὸ τοῦ θεάματος καὶ σύρουσα τὴν νεαγίαν ἐξακολουθεῖ τὴν ὁδοπορίαν χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν.

«Τὶ ἔκαθες δὲ, φιλιτάτη;

— Ἐγὼ; ἀποκρίνεται στενάξασα ἡ νεάνις. Τίποτε.

— Ἐλα, ἔλα, θὰ ἔχεις κάτι τι. Πρὸ μικροῦ ἀκόμη ἐζήτηεις νὰ ἐκλέξῃς φόρεμα, καὶ τώρα...

— Νὰ σὲ τὸ εἶπῶ; λέγει ἡ Μαρία μετὰ περιλόπου ἤθους. Ἄκουσε λοιπὸν. Ἐίχε πάσει τὸ βλέμμα μου εἰς ἐκεῖνο... ἀριστερᾶ... ὅταν πλησίον του εἶδα τὸ ὄνειρον ὄλης μου τῆς ζωῆς... ἄχι! τὸ ὄνειρόν μου, τὸ ὄνειρόν μου!

— Ἄ! τί;

— Ὅχι, ὄχι, δὲν εἶνε τίποτε, δὲν ἰέλῶ νὰ σὲ παρκαμίνωσῃ εἰς μίαν τρέλλαν. (Μετ' ἀναστεναγμοῦ.) Ἄχι! ὅταν μίαν γυνὴ ὀλέῃ νὰ ἀρέσῃ, καλλίτερον νὰ γεννηθῇ τυφλή... ἐκτός ἐάν ἔχη τὸν ἀπέραντον πλοῦτον τοῦ βαρῶνου Τροστέ.

— Ἄ! ἔξέρεις ὅτι μὲ ἐξέλιξες μὲ τὸν Τροστέ σου αὐτὸν, Μαρία! Καλλίτερον θὰ ἔκαμνες νὰ μοῦ εἴπῃς τί ἦτον ἐκεῖνο τὸ ὄποιον σὲ ἐλόπησα πρὸ μικροῦ.

— Ἄ! ἀφ' οὗ τὸσον ἐπιμένεις, σοὶ τὸ λέγω. Ἦτο ἐν φόρεμα... βελούδιον.

— Καὶ πῶς! δι' ἐν βελούδιον φόρεμα κάθισαι τώρα καὶ κλαίεις καὶ θρηγνίζεις, καὶ θυμιάζεις τὸν Τροστέ σου! Ὡσὸν τόχα αὐτὸς νὰ ἦτο Καλιφορνία, καὶ ἐγὼ, μὲ τριάντα χιλιάδας φράγκα εἰσόδημα, ἐπαίτης! Δὲν εἶπες ὅτι σ' ἀρέσει τὸ βελούδιον ἐκεῖνο φόρεμα;

— Ναί; μοῦ τ' ἀγοράζεις; ἀληθινά;

— Ἐλα! ὡς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ κατάστημα ἐκεῖνο.

— Ἄ! τότε ὡς ὑπάγωμεν εἰς τὸν ἄλλον δρόμον, εἰς τὸ ἄλλο βουλεβάρτον, διότι ἐκεῖ εἰξέυρω ἐγὼ ἐν ἄλλο κατάστημα καλλίτερα ἐπωδιασμένον. (Μετ' ἀγαλλιάσεως.) Ἄ! τί εὐτυχία! πῶς ἄλλος εἰς τὸν κόσμον εἰμπορεῖ νὰ καυχῆθῃ ὅτι κατέστησε τὸσον εὐτυχῆ τὴν ἀγαπητὴν του!... Ἀληθινά, εἶπέ μου... ὅα ταιριάζει καλὰ τὸ βελούδον μὲ τὸν στολισμὸν αὐτὸν τῆς κεφαλῆς μου; ἔσον καὶ νὰ εἴπῃς, οἱ γαγάται δὲν εἶνε ἀδάμαντες...

— Καλέ, εἰ ἀδάμαντες καὶ γαγάται! τὸ βελούδον δίδει λαμπρότητα εἰς τὴν ἐπιδερμίδα καὶ...

— Καὶ εἰς τοὺς ἀδάμαντας. (Ρεμβάζουσα.) Ἄ! τοὺς ἀδάμαντας! Ἰδοὺ τί δὲν θὰ ἀπολαύσω ποτέ μου ἡ πτωχὴ!

— Ἄ! τίς εἰξέυρει!

— Μάλιστα! τώρα πλέον! Πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν, νὰ, ἐδῶ εἰς τὸ χέρι μου εἶχα πέντε χιλιάδας φράγκα... ἔπρεπε μόνον ἐν νὰ εἶπῶ... καὶ ἦσαν ἰδικά μου!

— Ὁ Τροστέ σου πάλιν;... Καὶ ἀπεποιήθης; αἶ; ἀπεποιήθης, ἀλήθεια;

— Ἐυνοαῖται! ἀλλὰ νὰ εἰξέυρες, φιλιτάτῃ μου, πῶσον ἦτο δελεαστικόν! διότι τέλος πάντων, διὰ μίαν γυναῖκα, οἱ ἀδάμαντες εἶνε πράγματα αἰώνιον... Ἐν φόρεμα, ἔστι καὶ βελούδιον, δὲν σοῦ λέγω... εἶνε καλόν... ἀλλὰ παλαιώνει μίαν ἡμέραν... ἐν τῷ οἱ ἀδάμαντες εἶνε πάντοτε μίαν περιουσίαν... Ἄχι! ὡς εἶχα ἀδάμαντας, καὶ θὰ εὐχριστούμην νὰ φορῶ λιγὸ φουστάνι!

— Οὕτω λοιπὸν, ἐρωτᾷ ἀνήσυχος ὁ Λέων, χάριν μερικῶν ἐλευθέρων ἀδαμάντων εἶσαι ἱκανὴ νὰ μ' ἐγκαταλείψῃς;

— Ἄ! τώρα, καὶ σὺ! τὸ μέλλον κάθισαι καὶ ἐξετάσεις! Μήπως,

ἐάν με ἡγάπα; σπουδαίως, δὲν θά μ' ἐσυμβούλευες σὺ πρῶτ' ἢ τὸ κάμω;

— Μὲ πόσην ψυχρότητα καὶ ἀδιαφορίαν τὸ λέγεις αὐτό! Ἦρση ἦτον ἡ ἀγάπη σου λοιπόν;

— Ἄ! εἶσαι νόστιμος, μὰ τὸ ναί, μὲ τὰς ἐρωτήσεις σου. Ἔλα, ἔσο δίκαιος· σὺ βέβαια εἰμπορεῖς σήμερον ἢ αὔριον νὰ με ἀγῆσης. αἱ ἐννοεῖς ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μὲ διαφεύγει ἡ λαμπροτέρα εὐκαιρία διὰ νὰ ἐξασφαλίσω τὸ μέλλον μου, ἐν ᾧ, ἐάν ἐδεχόμην τὰς προτάσεις ἐνὸς ἄλλου, ἕστις, πολὺ γενναιότερος, θὰ ἔχαιρε περισσότερα δικαιώματα εἰς τὴν ἀγάπην μου, τὴν πίστιν μου, τὴν εὐγνωμοσύνην μου. . .»

Ἄ! λέων κατέστη μανιῶδης.

«Τὴν εὐγνωμοσύνην σου! Καλὰ, θὰ ἰδῶμεν!

— Πῶς; τί ἐννοεῖς, σὲ παρακαλῶ;

— Τώρα, ναί, τώρα πηγαίνομεν εἰς τοῦ κοσμηματοπώλου μου, καὶ ἐκλέγεις ὅ,τι σοὶ ἀρέσει.

— Ἄ! ἀναφωνεῖ ἡ νεάνης μετ' ἐνθουσιασμοῦ· εἶσαι οὐτός, οὐσίας! Τοιαύτην ἐξαφικτὴν χαρὰν ἐγὼ δὲν τὴν ἐπερίμενα. Ἄ! τώρα πλέον ὁ βαρῶνος Τσατὲ θὰ μείνῃ ξερὸς ἕμα ἰδῆ τὸ περιδέρατόν μου. . . αὐτός, ὁ ὁποῖος μόνον σκουλαρίκια μ' εἶδεν, ὁ φιλόργυρος!

— Ὁ ἕγης καὶ περιδέρατον καὶ σκουλαρίκια. . . ὅ,τι θέλεις, ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ! παῦσαι τέλος πάντων νὰ μ' ἀναφέρῃς αἰωνίως αὐτὸν σου τὸν θαρῶνον Τσατὲ!

Ὅτε ὁ κοσμηματοπώλης ἐξήπλωσεν ἐνώπιον τῆς νεανίδος σωρὸν πολυτίμων λίθων καὶ στολιδίων, ἡ Μαρία ἐδράξατο κατὰ πρῶτον αὐτῶν μετὰ πυρετώδους ἀγαλλιάσεως, ἀλλ' αἴφνης ἐπραυνοῦσα ἔμεινε σύννους.

«Ἄ! λοιπόν, Μαρία, τί ἔχεις; Πῶς! δὲν εὐχαριστεῖται πλέον;

— Τῶ ὅντι.

— Ἐπιθυμεῖς τίποτε ἄλλο;

— Ναί.

— Τί πράγμα;

— Ἐπιθυμῶ καλλίτερα νὰ μὲ νυμφευθῆς.»

Μὴ γελάς, ἀναγνώστα. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Λέων ἐνυμφεύετο

τὴν Μαρίαν, καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἐξήρχοντο τοῦ ναοῦ καὶ διέβαινον ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς Δύσεως, ἡ νεόνυμφος ἀνεφώνησε περιχαρῶς:

«Ἀληθινὰ! εἰξέυρεις ὅτι, μὲ θλα αὐτὰ, δὲν μὲ ἡγάρασες ἀκόμη τὸ πλακούντιόν μου;»

(Ἐκ τῶν τοῦ EUG. CHAVETTE.)

G. A. E.

III.

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ.

ΚΛΕΩΝΟΣ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

Ο ΚΑΘ' ΟΜΗΡΟΝ ΟΙΚΙΑΚΟΣ ΒΙΟΣ

Ἐν Λειψία, ἐκ τῆς ἀνατολικῆς τυπογραφίας Γ. Δρουγουλίνου, 1888.
Σελ. I—XVI, 1—224.

Τοιοῦτον ἀρετὴ καὶ πλήρη ἀρχαίχης ἀπλότητος τίτλον φέρει πόνημα νεώτατον, ὅπερ καὶ διὰ τὴν χάριν μεθ' ἧς ἐγράφη, καὶ διὰ τὴν σπουδαιότητα οὐπερ στοχάζεται σκοποῦ, καὶ διὰ τὴν κριτικὴν τῶν ἐν αὐτῷ ἐγκατεσπαρμένων παρατηρήσεων, θαρραλέως κρούει τὰς θύρας τῶν πελοπιῶν καὶ παντὸς ἰδιώτου Ἑλλήνος, τοῦτου μὲν ἐπιθυμοῦντος νὰ ἐντυφῆσθαι εἰς ἀμοχθὸν καὶ τερπνὴν μελέτην ἐπὶ τοῦ οἰκιακοῦ βίου τῶν ὁμηρικῶν χρόνων, ἐκείνων δὲ ἐντριβέστερόν πως ἀγωνιζομένων νὰ ἐγκόψωσιν εἰς παρατηρήσεις, συγκρίσεις καὶ θεωρίας, αἰτινες κατέστησαν ἀπὸ πολλοῦ τὸ θέμα σπουδαίων μελετῶν, ἰδίως παρὰ Γερμανοῖς καὶ Ἀγγλοῖς ἀρχαιογράφοις.

Εἰς τὴν ὥραιαν ταύτην ἐργασίαν ἀνασκαφῆς τῶν παναρχαίων χρόνων, ὁ Κλέων Ρ. Ραγκαβῆς, ὅστις, καθάπερ καὶ ὁ κλεινός αὐτοῦ πατήρ Ἀλέξ. Ρ. Ραγκαβῆς, καὶ ὁ ἐπίσης διαπρεπὴς ἐν σοφίᾳ Πέτρος Βράτλιας Ἀρμένης, καὶ ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος καὶ ἄλλοι, κλεῖζει τὴν Ἑλλάδα ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ οὐ μόνον διπλωματικῶς, ἀλλὰ καὶ φιλολογικῶς, προέβη ἀφορισμῶν λαβῶν ἐκ τοῦ πρὸ ἐτῶν προκηρυχθέντος Ροδοκανακείου φιλολογικοῦ διαγωνισμοῦ, περὶ τοῦ καθ' Ὀμηρον ἰδιωτικοῦ βίου, ὅτε ἐν Γερμανίᾳ τὰς διατριβὰς ποιούμενος καὶ κτῆς δάφνης πῶς γλιχόμενος (ὡς αὐτὸς χαριτολογῶν γράφει), οὐδ' ἀναμετρῆσας ἴσως κατὰ τὸ δέον τὸ ὕψος τῶν κορυφῶν ἐφ' ὧν φύεται, ἠλείφθη πρὸς τὸν ἀγῶνα. Καὶ ἦν ὁ ἀγὼν οὐχὶ εὐχερῆς καὶ ὀλιγόμοχλος μελέτην, καὶ μελέτην κολουσιαίαν, ὡφείλε νὰ ἀναλάβῃ ἀνὰ μέσον παικίλων, ἐκτεταμένων, διαφορογλώσσων πραγματειῶν, ἐξ ὧν οὐ μόνον ν' ἀποταμιεύσῃ ὅ,τι χρησίμον καὶ συντελεστικὸν εἰς τὴν κατάρτιον αὐτοτελοῦς καὶ ἠκριβολογημένης μελέτης, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξέλθῃ ἀβρόχους ποσὴν ἐκ τῶν διασταυρουμένων ἀντιφάσεων καὶ παραλογισμῶν, τούτους μὲν ἐπανορθῶν, ἐκείνας δὲ συμβιδάξων διὰ κριτικῶν καὶ περισκελιμμένων παρατηρήσεων, βασιζομένων ἐπὶ τῆς γνησιωτέρας ἀντιλήψεως τῶν ἐνοιῶν τοῦ γίγαντος. ἀϊδοῦ. Δὲν εἶνε δὲ ἴσως πολὺ τολμηρὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐξῆλθε νικηφόρος τοῦ ἀγῶνος· ἐν δὲ, κατὰ συνέπειαν διαφορῶν περιπετειῶν, δὲν ἔσχε τὸ εὐτύχημα, οὐχὶ νὰ στεφανωθῇ, ἀλλὰ νὰ υποβληθῇ τὸ πόνημα αὐτοῦ εἰς τὸν προκηρυχθέντα φιλολογικὸν διαγωνισμὸν, ἢ ὑποδοχῆ ἧς ἦδη τυγχάνει προκίπτου εἰς φῶς εἶνε ὁ ἀγλαότερος τῶν στεφάνων καὶ ἡ λαμπροτέρα ἐκτίμησις τῶν ἀγῶνων εἰς οὐδὲν ὑπεβλήθη ὅπως παραθῇ ἡμῖν ὡς οἶόν τε πιστὴν εἰκόνα τοῦ καθ' Ὀμηρον οἰκιακοῦ ἢ ἰδιωτικοῦ βίου.

Οὕτω δὲ τὸ πόνημα τοῦ Κλέωνος Ρ. Ραγκαβῆ, πλούσιον ἀρχαιογνώστιας ταμίειον, ἐπαναφέρειν ἡμᾶς εἰς τοὺς μακαρίους ἐκαίνους χρόνους τοῦ ἀγνοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ ἀφελοῦς βίου, παρατίθῃσιν ἐνώπιον ἡμῶν εἰς τέσσαρα χωριστὰ μέρη τὸν οἶκον μετὰ λεπτομερεστάτης περιγραφῆς τῶν δωμάτων, θελάμων, θάλων, σταῶν, κοιτῶνων, αὐλῶν, σκευῶν, ἀγγείων, κήπων—τὴν οἰκογένειαν, μετὰ χαρακτηριστικῶν παρατηρήσεων περὶ τοῦ ἀνδρὸς, τῆς γυναικὸς, τοῦ ἔρωτος, τοῦ γάμου καὶ τῶν σχετικῶν τούτων, τῶν παιδίων, τῶν δούλων—τὴν τοῦ

σώματος θεραπείαν, ἦτοι τ' ἀφορῶντα τὰς ἀνδρικοῦ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τὴν κόμην, τὰς χειρῖδας, τὰ σανδάλια, τὰ γυναικῆα ἀναδέσματα, ἔτι δὲ τὰ συμπόσια μετὰ τῶν σχετικῶν πληροφοριῶν περὶ ποτῶν, ἐδεσμάτων, σκευῶν καὶ ἀγγείων χρησίμων εἰς τὴν τράπεζαν, τὸ λουτρὸν μετὰ τῶν σχετικῶν αὐτῶν, ἦτοι τῆς χρίσεως τοῦ σώματος, νήψεως τῶν ποδῶν—καὶ τελευταῖον, λεπτομερεῖας περὶ ἀσθενειῶν, πληγῶν, ἰατρῶν καὶ ἐθίμων ταφῆς καὶ κένθους ἐπὶ τελευτῇ.

Τοιοῦτο τὸ βιβλίον τοῦ Κλέωνος Ρ. Ραγκαβῆ ἐν ἀτελεῖ καὶ περιωρισμένη σκιαγραφίᾳ, ὅσην δύνανται νὰ ἐπιτρέψωσιν ἡμῖν τό τε μικρὸν τοῦ παραχωρηθέντος χώρου ὅπως γράψωμεν περὶ αὐτοῦ καὶ ἡ ταχέια καὶ συνοπτικὴ αὐτοῦ ἐπιθεώρησις. Μεθ' ὅπως δὲ ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐλικρινοῦς προσθέσεως εἰργάσαστο ὁ φιλότιμος συγγραφεὺς, καταφαίνεται ἕκ τε τοῦ ἀπικριθωμένου τῶν περιγραφῶν, ὡς διὰ πυκνοτάτων ἐνισχυεὶ καὶ ζωογονεῖ μαρτυριῶν τοῦ ἀθανάτου ἀϊδοῦ, καὶ ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας εὐκισθησίας καὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ πνεύματος μεθ' ὧν ἐγκύπτει εἰς τὴν μελέτην ἐνίων κεφαλαίων, ὡς μυχγαρίτας δὲ ἀληθεῖς, μεθ' ὄλην τὴν δυσκολίαν τοῦ νὰ τοὺς χωρίσωμεν ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν μαργαριτῶν τῆς ὅλης συγγραφῆς, συνιστῶμεν τὰς ὥραιας σελίδας περὶ οἰκογενείας καὶ Ἰβλῆ τὰ περὶ γυναικὸς, ἔρωτος, φιλοσοφίας κεφάλαια.

Περὶ τῶν δὲ νὰ προσθέσωμεν εἰς τ' ἀνωτέρω ὅτι χάρις καὶ καλλιέπεια ὕφους κοσμοῦσιν ὀλοκλήρως τὸ πόνημα τοῦ Κλέωνος Ρ. Ραγκαβῆ, γνωστοῦ ἄλλως τε ὡς ἐνὸς τῶν χαριεστέρων παρ' ἡμῖν λογογράφων. Σύνκειται δὲ τὸ βιβλίον ἐκ 240 περίπου σελίδων εἰς σχῆμα βον, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου ἐκτετυπωμένον μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας καὶ μετὰ τεσσάρων ὥραιων εἰκόνων καὶ συνιστᾶται ὡς ἀξιολύστον δῶρον τῆς ἀρχιεπιτείδος καὶ κόσμος πάσης βιβλιοθήκης.

Γ. Α. Ω.

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τόμος Α', τεύχη δύο, σελ. 4', 1976, μετὰ δέκα πινάκων ἐν Ἀθήναις 1889.

Εἰς τὰς πτυχὰς τὰς ἀλλαγὰς τοῦ χρονικοῦ περιβολαίου τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, φωτὸς ἀνέλαθεν ἀπτόνως νὰ χύσῃ ἡ ἐν Ἀθήναις πρὸ

διετίας περίπου ιδρυθείσα ιστορική και εθνολογική εταιρία, ἥτις ἐκδοῦσα δύο τοῦ περιοδικοῦ αὐτῆς τεύχη γνωριμώτερον κατέστησεν ἡμῖν τὸ μέγα ἔργον, ἕπερ ἀνέλαβεν ἐκ τοῦ περιεχομένου τῶν δύο τευχῶν πολλῶν καλλίων ἢ ἐκ τοῦ προλόγου, ἐν ᾧ πρόεδρος αὐτῆς Τιμοθέου Ι. Φιλήμων προτάττει, μανθάνομεν ὅτι σκοπὸς αὐτῆς ἐστὶν ἡ τῆς μεσσηλικῆς τοῦ γένους ἱστορίας ἔρευνα, αὐτὸς ἀκριβῶς ὁ σκοπὸς, ἐν ἐπιδιώκει ἢ παρ' ἡμῖν ἐταιρία τῶν μεσαιωνικῶν ἐρευνῶν. Ἐταιρία ἱστορική καὶ εθνολογική, μουσεῖον καὶ ἀρχεῖον καταρτίζουσα, χρηματικῶς ὑποστηριζομένη, τὴν δημοσιογραφίαν κεκτημένη ἰσχυρῶς καὶ προθυμότερον ἀντιλήπτορα, δεόν νὰ εἴπωμεν ὅτι εὐδοκίμων ἔξει τὸν σκοπὸν καὶ τὸ μέλλον· ἀλλ' ἡ ὕλη ἐὺμάρεια οὐδὲν ἐστὶν ἂν μὴ συμβαίνουσαν ἔχη τὴν ἠθικὴν, χάρτης δ' ἀριστος καὶ καλοὶ πίνακες, καὶ φιλοκαλλία καὶ κομψότης τυπογραφικῆ πιθαρῶς καοιστωσὶ βιβλίον τι ἄξιον νὰ κοσμηθῆ αἰθούσας ὑποδοχῶν, οὐχὶ δὲ βιβλιοθήκας σπουδαίων ἀνδρῶν. Ὅτε πρώτον ἠκούσαμεν ὅτι ἡ ἱστορική ἐταιρία ἐκδίδωσι μετ' οὐ πολὺ περιοδικὸν ἐμακαρίσαμεν ἑαυτοὺς, εὐδαίμονας δ' ἐκράναμεν τοὺς ἀναγκαζομένους ἕνεκεν ἐλλείψεως ἰδίου περιοδικοῦ τὴν μεσσηλικὰ φιλολογίαν καὶ ἱστορίαν πραγματευομένου· ἀνὰ διασπείρωσι τὰς εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους ἀναφερομένας πραγματείας αὐτῶν εἰς διαφόρους περιοδικὰς συγγραφὰς ἐγχωρίους καὶ ξένων καὶ ἐνομίσαμεν ὅτι μέγα ἐπιτελεσθήσεται ἔργον. Ὑλῆν ἄρθρων ἔχουσιν οἱ ἐν Ἀθήναις δύο ἢ τρεῖς μεσαιωνογράφοι, χειρόγραφα καμίζονται πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ τε καὶ δυσμῶν, βιβλιοθηκῶν ἀξίων λόγου πρὸς ἐνδοκίαν ἐν ταῖς μελέταις αὐτῶν ἐνδοιροῦσιν· ἀλλ' ἀνεγνώσαμεν τὸ Δελτικόν, ἠρευνήσαμεν αὐτὸ, καὶ τὰς σπουδαιότητας διατριβὰς τοῦ ἀκαμάτου Ν. Γ. Πολίτου ἐξαιρουντες, αἵτινες μόναι τιμῶσι τὴν Ἐταιρίαν, εὐρομεν τὸ ἔργον αὐτῆς οὐχὶ πρὸς τὰς προσδοκίας ἡμῶν ἀνταποκρινόμενον. Τὰ ἔργα τοῦ Ν. Γ. Πολίτου ἐν τε τῷ Α' καὶ τῷ Β' τεύχει εἰσὶ τὸ τηλαυγὲς πρόσωπον ἀρχομένου τε καὶ μεσοῦντος ἔργου, διότι οὐδέποτε ἀναμένει βεβαίως ἡ Ἐταιρία ἐγκώμια καὶ ἐπαίνους δι' ἔργα καὶ δημοσιεύσεις ἀνθρώπων, οὐς ἐπιστήμη καὶ παιδεία ἀληθῆς, οὐχὶ δ' ἀγρυπτούσα καὶ περπερευομένη ἀπέδειξε πάσης γνώσεως γραφῶν καὶ ἀναγνώσεως γυμνοῦς, Ἀδάμ κούφους, μηδὲ ἀφύλλα ἔχοντας τῆς συκῆς, πρὸς κάλυψιν τῆς ἑαυτῶν γυμνότητος. Ἐκδόσεις τινὲς ἐγγράφων καὶ λόγων ἀνεκδότων γίνονται μόνον ὅπως

μὴ ἐπιλαθώμεθα ὅτι καὶ μεταγενεστέρων λόγιων συγγραμματα καὶ χαρτὰ τρέχουσι τὸν κίνδυνον ν' ἀρκαμάξωσι πτωχοῦ τινος δήμου ταμεῖον, ὡς οἱ λόγοι καὶ αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Μιχαὴλ Ἀκομινοῦ.

Ἐξαιρομεν ἐν τούτοις τὴν ἔκδοσιν τῶν ἐπιστολῶν Μελετίου τοῦ Πηγᾶ ὑπὸ Ἰω. Σακκελιῶνος, δυναμένου πολλὰ νὰ γράψῃ, πλὴν ὀλίγα γράψαντος, καὶ τῆς πρὸς Φιλίππησους ἐπιστολῆς τοῦ ἀγίου Πολυκάρπου ὑπὸ τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Σταυρουπόλεως Κωνσταντίνου. Δυστυχῶς τὰ ἀνεκδοτὰ κείμενα μόλις καταλαμβάνουσι τὸ ἐν τέταρτον τῆς ὕλης ὕλην τῶν δύο ἡμῶν τευχῶν, ἐνῶ τὰ ἦθη καὶ ἔθνη, τὰ παρὰ τὸ βιβλίου, τὰ δίστιχα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, αἱ προλήψεις, αἱ παραδόσεις, ἢ ἐπ' αὐτῶν μελέτη κατέχουσιν ὑπὲρ τὰς 240 σελίδας ἐκ τῶν 376, τῶν συναρτιζουσῶν τὰ δύο τεύχη, ἦτοι τὰ δύο τρίτα. Ἐν τῷ εἶδει τούτῳ τῆς δημοσιεύσεως, μετὰ τὸν φιλόπονον Ν. Γ. Πολίτην πρωτεύει σολέγγουσα ἀθηναϊκὰ παρὰ τὸ βιβλίου ἡ λογία Μαριάννα Γρ. Καμπούρογλου, ἐπαίνου δ' ἄξιος καὶ ὁ εὐφυῆς νέος Γ. Δροσίνης, ἀλλ' ἐκ τοιαύτης ὕλης οὐδέποτε βεβαίως ἀπαρτιοθήσεται τὸ Δελτικόν τῆς ἱστορικῆς Ἐταιρίας. Αἱ βιογραφικαὶ ὑπομνήσεις περὶ λόγιων Ἑλλήνων διδασκόντων ἢ συγγραψάντων τι, περὶ εὐπόρων Ἑλλήνων προστατῶν ἀναδειχθέντων τῶν γραμμῶν, περὶ κληρικῶν ἐπιστάντων, περὶ τεχνιτῶν καὶ βιομηχανῶν, ἢ σημειώσεις εἰς τὰς τύχας τῆς τέχνης τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας ἀναφερόμεναι, εἰς κτήσεις ἢ καταστροφὰς χωρίων, τευχῶν, ναῶν, αἰκῶν, μονῶν, εἰς τύχας καὶ περιγραφὰς χειρογράφων καὶ βιβλιοθηκῶν, ἢ γραμματὰς τινὲς φωτίζουσαι σικερὰς σελίδας τῆς ἱστορίας τῶν παρ' ἡμῖν σχολείων καὶ πάσης ἀνθρωπίνης μαθήσεως, ταῦτα πάντα τὰ λαμπρὰ καὶ ἐπιχωρῶν θέματα οὐδὲ μίαν ἠξιώθησαν νὰ καταλάβωσιν ἐκ τῶν 376, τῶν ἄχρι τῆς σήμερον ἐκδοθεισῶν σελίδων.

Καὶ ὅμως ταῦτα πάντα δεόν νὰ πραγματοποιηθῶσιν, ὅπως ἡ Ἐταιρία δυναθῆ νὰ εἴπῃ ὅτι ἐξεπλήρωσεν ὅσα διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς κείπερ ἐν οὐχὶ τσοῦτω σαρφὲ λόγῳ ὑπαχναίται· διὰ τούτων πάντων θέλει δειχθῆ ὅτι ζητεῖ ὁ ὑπογράφων τὸν προτατόμενον τοῦ Α' τεύχους πρόλογον. Ταῦτα δὲ πάντα τειμάχιά εἰσιν, ἅτινα συναρμολογούμενα ἡμέραν τινὰ ὑπὸ δεξιῶν καλλιτέχνου ἀποτελέσουσι τὸν ἀληθῆ ἀνδριάντα παρελθούσης ἡμῶν ὑπάρξεως. Ἐὰν ἔχη τοιαύτην ὕλην ἐν γενεῇ συνειλεγμένην ἢ Ἐταιρία εὐαργετῆ τὴν φιλολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν ἐκδοῦσα ταύτην πρὸ πάσης ἄλλης· ἂν μὴ ἔχη, δύναται νὰ τᾶξῃ βρα-

βαίον πρὸς συγγραφὰς τοιαύτας· ἀν δὲ μὴ ἔχῃ τοὺς δυναμένους ἐν ταύτῃ ν' ἀσχοληθῶσι, τὸ μέγα καὶ ἐθνικὸν αὐτῆς ἔργον ἀποβαίνει ἀτελές, τὸ δὲ διὰ τοῦ Δελτίου οὕτως ὡς μέχρι ταῦτα ἐπιδικώμενον, ἕως καὶ περιττὸν, ἀφοῦ τοῦτο ἐξυπηρετοῦσι τὰ «Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα» τοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου «Παρνασσῶν». Ἡ ἔκδοσις ὡσαύτως κειμένων, οἷα ἡ γενομένη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου τοῦ Ἀκομινάτου, οὐδὲν συντελεῖ εἰς τὸν ἐν γένει σκοπὸν τῆς Ἑταιρίας.

Εἴπομεν ἀληθείας, ὡς ἐσχηματίσαμεν ἀπὸ πολλοῦ ταύτας οὐδέποτε θέλομεν ἀποκρύψει, προκειμένου περὶ ἔργου, ὅπερ ἐκδίδωσιν Ἑταιρία, πολὺ τὸ γόητρον ἐμπνεύσει, καὶ ἥτις ἐκ τῆς ἠθικῆς εὐδοκίμησεως ἀπεκδέχεται καὶ τὴν ὕλικήν εὐμάθειαν αὔξουσαν· ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται πρότερον καὶ ὀριστῆς τακτικὸς τις ἀριθμὸς συντακτῶν τοῦ Δελτίου, πᾶσαι ἐμπνεούτων ἐμπιστοσύνην, ὅτι πᾶν ὅ,τι γράφουσι φέρει τὸν στέφανον τῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν σφραγίδα ἐργασίας εὐτυνευδῆτου.

Δ...

ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ

ΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Π. ΛΑΜΠΡΟΥ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ

ΜΙΧΑΗΛ ΑΚΟΜΙΝΑΤΟΥ

ὑπὸ ΠΕΤΡΟΥ Ν. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. Φ.

Ἀθήνησιν. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν Ἀδελφῶν Περρῆ. 1888. Εἰς 8ον.

Σελ. 1—176.

Βαθεῖαν αἰσθησὶν προξένησεν ἡ προκειμένη Ἐπίκρισις, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν δημοσιευθεῖσα ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Πέτρου Ν. Παπαγεωργίου, οὗ τὴν φιλολογικὴν ἀξίαν ἐμπετύρησαν τὰ μέχρι ταῦδε εἰς εἰς προκείμενα ἔργα τὰ τε διὰ τῆς φιλολογικωτάτης «Κλεισῶς» καὶ δι' ἰδιαιτέρων βιβλίων δημοσιευθέντα, ὧν ἓν καὶ γερμανιστῆ.

Ἡ ἐλεγχόμενη ἐν τῇ ὑπὸ Σπ. Λάμπρου ἔκδοσιν τοῦ Ἀκομινάτου ἀγνοία καὶ ἀμαθία τηλεκαύτη καὶ τουαύτη τυγχάνει, ὥστε, προκειμένου μάλα περὶ ὑψηροῦς τῆς «γγραφογνωσίας», ἀπίστευτον ἄληθινα κταντῆ· ἔπι τοιαύτην ἀπηνή στρέβλωσιν ἠδύνατο καὶ πάθῃ τὸ καίμα-

νον τοῦ Λαυρεντιακοῦ κώδικος, τοῦ χρησιμεύσαντος ὡς πηγῆς ἐν τῇ ἔκδοσιν τοῦ Ἀκομινάτου.

Τοῦ ἔργου τοῦ δεινοῦ ἐπικριτοῦ ἀνάλυσιν ἐδημοσίευσαν κολλὰι τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων· διὸ καὶ ἡμεῖς ἀντι πικρῶς ἄλλου σχολίου ἀναγράφουμεν ἐνταῦθα χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Ἡμερολογίου ἡμῶν τὴν ὑπὸ τῆς «Πρωίας» δημοσιευθεῖσαν κρίσιν, ἔχουσαν ὡδε:

«Τοιαύτην φέρει ἐπιγραφὴν κομψὸς τόμος 176 σελίδων, ἐκ τῶν τυπογραφικῶν καταστημάτων τῶν Ἀδελφῶν Περρῆ ἄρτι ἐξεληθῶν. Ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπικρίσεως ταύτης Πέτρος Παπαγεωργίου ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τῆς δαπάνῃ τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἐκδόσεως τῶν σωζομένων Μιχαὴλ Ἀκομινάτου τοῦ Χωνιάτου, ἣν πρό τινας χρόνους συντέλεσεν ὁ Σπυρίδων Λάμπρος, ἥδη γενικὸς διευθυντὴς τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἐπιχειρεῖ ν' ἀποδείξῃ, καὶ ἀληθῶς μέχρι τραγικῆς ἀκριβείας ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Λαυρεντιακοῦ κώδικος, ὅστις ἐγένετο ἡ βῆσις τῆς ὑπὸ τοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου ἐκδόσεως τῶν σωζομένων τοῦ Ἀκομινάτου, ἐγένετο κακῶς καὶ ἀπροσεκτικῶς, ὅτι ἡ στίξις καὶ ἡ κατὰ παραγράφους διαίρεσις δὲν ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ὑψηροῦς τῆς «γγραφογνωσίας» συμφώνως τῷ πνεύματι τῶν γεγραμμένων, ὅτι πολλαχοῦ ὁ ἐκδότης ἐπονήσατο κακὴν ἐκλογὴν τῶν γραφῶν τῶν κωδίκων, ἔτι αἱ διορθώσεις, ἐφ' αἷς ὁ Σπυρίδων Λάμπρος ἀνημέρισεν, εἶναι κίθιαι τοῦ κώδικος» αἱ δὲ μεταβολαὶ τοῦ ἐκδότου εἶναι ἡ παραδιορθώσεις ὑγιῶν χωρίων ἢ διαστρεβλώσεις τόπων τῆς Π. καὶ Ν. Διαθήκης, ὅτι εἰ ἐν τέλει τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀκομινάτου πίνακες, οἱ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου συμπληροῦντες, εἶναι ἐλλιπέστατοι καὶ ἀτελέστατοι, καὶ ὅτι ἡ ὅλη τοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου ἔκδοσις γέμει δεινῶν τυπογραφικῶν σφαλμάτων, ἀσύμφωνιῶν, ἀντιφάσεων, παραδόξων καὶ θαυμάτων, κατ' αὐτὴν τὴν φράσιν τοῦ ἀδυσωπητοῦ ἐπικριτοῦ.

Οὔτε καὶ χαλαρώσωμεν οὔτε καὶ ὑποτιμήσωμεν τὸ παράπαν σκοποῦμεν τὴν φιλοτίμον περὶ τὴν πάτριον ἱστορίαν ἔρευναν τῶν ἡμετέρων λογίων. Παρατηροῦντες ὁμῶς ὅτι παραπλήσια μελετᾷ καὶ δημοσιεύσεις τότε μόνον πληροῦσι τὸν ἀγαθὸν καὶ λυσitelῆ σκοπὸν· ὅστις τὰς ἐμπνεῖσι, ὅταν ἐπιταλῶνται μετ' ἀκριβοστάτης τοῦ θέματος γνώσεως, ἀκριβείας δὲ καὶ προσοχῆς αὐτόχρημα σχολαστικῆς, νομιζόμεν ὅτι λέγομεν ἀληθῆρα ἀπροσμάχητον. Προτιμότερον εἶναι ν' ἀγνοῆ

τίς τι, ἢ καὶ λαμβάνη ψευδῆ τοῦ γεγοῦτος εἰδῆσιν ἢ σφαλεράν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ Πέτρος Ν. Παπαγεωργίου ἔσχε τὸν πικρὸν κλήρον νὰ ἐλέγξῃ σοβαρὰς ἀνακριθείας, παρεμφερσάσας ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου, καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ νὰ πείσῃ μετὰ λόγου, μετὰ σαφηνείας καὶ εὐλαβοῦς παραπομπῆς, ἀποδεικνύων τὸ ἀληθές καὶ βέβαιον τῶν ἰδίων ἐκυτοῦ παρατηρήσεων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς διορθώσεις τοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου. Τὸ ἔργον τοῦ ἐπικριτοῦ, δυσχερὲς καὶ ἑαυτὸ, ἀποδίδει δυσχερέστερον ἐκ τῆς φύσεως τοῦ θέματος ὑπερ-καίται ὑπὸ τὴν μίλην τοῦ ἐπικρίνοντος. Ἐάν δὲ πάντα τὰ θέματα δὲν πρόκεινται ἐντελῶς προσιτὰ εἰς τὴν ἀσφαλῆ κρίσιν τοῦ ἀναγνώστου, ἢ εὐσυνειδήτους παραθέσει τῶν κειμένων, ὁ συνδυασμὸς τοῦ γράμματος πρὸς τὴν ἔννοιαν, ἢ ἀντιπαραβολὴ τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου πρὸς τὴν ἐπεληθούσαν διόρθωσιν τοῦ ἐκδότου, καὶ ἢ ἐπὶ τῆς διορθώσεως πειθούσα τοῦ ἐπικρίνοντος διόρθωσις καὶ συμπλήρωσις, καταδεικνύουσι ἀπαρκῶς καὶ καίται ἢ ἀλήθεια, καὶ τοῦ προσέκοιεν ἢ ἀνάγκωσις, ἢ ἐρμηνεία καὶ ἢ συμπλήρωσις τοῦ ἐκδότου.

Υπάρχουσι ἐν τῇ ἐπικρινομένῃ ἐκδόσει τοῦ Ἀκοιναίου ἱκαναὶ συγχύσεις καὶ παρανοήσεις κινούσαι λυπηρὰν ἰαρότητα, καὶ ἀνακαλοῦσαι τὸν περὶ Πειραιῶς μῦθον τοῦ γαλλοῦ μυθογράφου. Ἐναι τις βεβαίως διατεθειμένος ν' ἀποδέχῃται μετὰ συμπάθειας τὰ προϊόντα τῶν πνευματικῶν κόπων ἢ τῶν ἀγρυπνιῶν τῶν ἡμετέρων λογίων. Ἄλλ' ἢ συμπάθεια αὕτη, ἣτις ὀφείλεται ἄλλως τε, χωροῦσα πέραν τοῦ προσήκοντος, βλάπτει αὐτοὺς τοὺς πνευματικὸς ἐργάτας πρωτίτως, ἐλεγχομένη ἀκρίτως, ἕσθ' καὶ ἡ-συχία καὶ ἀδικὸς κριτικὴ, ἢ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἔχουσα εἰς τὴν ἐμπάθειαν, ἢ τὴν ταπεινὴν ζηλοτυπίαν. Ἐδυνάμεθα νὰ μνημονεύσωμεν τῶν χωρίων ἅτινα παραθέτει ὁ Π. Παπαγεωργίου καὶ περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν ὁποίων προφανῶς ἐπλανήθη ὁ Σ. Λάμπρος. Θὰ ἠυχόμεθα ταχεῖαν ἀνασκευὴν τῶν παρατηρήσεων τοῦ Π. Παπαγεωργίου, εἴτε ἀμέσως ἀναλαμβάνομένην, εἴτε ἀγγελλομένην ὡς προσεχῆ, καὶ τοῦτο πρὸς ἡσυχίαν τῆς σκανδαλισθείσης συνειδήσεως τῶν ἐπαίδετων καὶ ὅσον ἂν ἢ ἑλλειψίς πάσης τράχυτης δέον νὰ συνδυάζῃται τῇ εὐσυνειδήτῳ κριτικῇ, ἢ ὑπερβάλλουσα ἀδιὰφορία ἀρ' ἑτέρου ἢ ἢ ἀδιαλείπτως ἐπιεικῆς γνώμη, ἐνθα κρυσταλλεῖται ἢ λογικῇ, ἀναίρει αὐτὴν τὴν βίαν τῆς κριτικῆς, καὶ προλείπει τὸ κράτος τῆς πλάνης καὶ τῆς ἡμιμαθείας. Οὐδ' εἰς

τὰ ὄρια μικρᾶς ἐφήμερῆδος, οἷα ἢ ἡμέτερα, οὐδ' εἰς τὴν σφαίραν παντὸς καίται ἢ λεπτομερῆς ἐξέτασις τῶν ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ Π. Παπαγεωργίου περιλαμβανομένων καὶ ἢ ἀνάγκωσις τῶν ὁποίων διαθέτει δυσχερῶς, ὅπως δῆποτε, τοὺς ἐγγύθεν ἢ πόρρωθεν ἐνδιαφερομένους ὑπὲρ τῆς φιλολογικῆς ὑπολήψεως τοῦ ὑψηλοῦ τῆς γραφογνωσίας. Ἡ ἐπίκρισις τοῦ Π. Παπαγεωργίου ἐλέγχει τὸν γράψαντα κἀτοχον βεσῆμων γνώσεων, ἐπιστάμενον δὲ ἀκριβῶς τὸ θέμα καὶ τὴν σφαίραν περὶ ἣν διατρίβει. Ἄχρις οὗ ἀνασκευασθῶσι πειστικῶς αἱ παρατηρήσεις τοῦ Π. Παπαγεωργίου, δικαιοῦται ἕκαστος νὰ ὑπολάβῃ τὸν Σ. Λάμπρον ἀστοχῆσαντα, ὅπως δῆποτε, περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῆς ἐκδόσεως, τὰς δαπάνας τῆς ὁποίας ἐχορήγησε φιλοτιμῶς ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων. Δὲν κατακρίνομεν ἐπὶ τούτῳ τὸν Σ. Λάμπρον, γινωρίζοντες πόσον εὐκόλον εἶναι τὸ ψέγειν, ἐν ἀντιθέσει τῶν δυσχερειῶν τοῦ συγγραφέως ἢ καὶ τοῦ ἀντιγραφῆως κωδίκων. Θὰ ἠυχόμεθα ὁμως μείζονα εἰς τὸ μέλλον προσοχὴν, πρὸς ἀποφυγὴν δυσχερῶν ἐντυπίσεων, τραυματιζουσῶν βαθέως τὴν ἐπιστημονικὴν ὑπόληψιν τῶν ἡμετέρων ἀρχαιοδιδασκῶν καὶ βυζαντινογράφων.»

ΙΣΤ'.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΙΣ ΕΝ ΑΝΘΟΣ. (*)

Οἴμοι! ταλαίπωρον φυτὸν, πῶς κλίνεις ἐσθεσμένον,
τὰ πέταλα πῶς ἤνοιξας ὠχρὸν, μεμραμμένον!
Ἢ φθίσις σοι, ἐξήρανε τὸν τρυφερὸν κάυλόν σου,
καὶ πρὸ τῆς ὕρας ἔρριψε τὸν εὖροσμον θαλλὸν σου.

(*) Ἡ δεσποινὴς Πιργινιά Παλυρόνη Ἐθαγγελίδου, νεῆνις δεκαεπταετῆς μόλις, ἐδημοσίευσεν κατὰ πρῶτον ποιήματα αὐτῆς πέρυσιν ἐν τῷ ἀξιολόγῳ περιο-

Ὁ λιλύ ἐγγύς σου διελθὼν σοὶ ἤρπασε τὸ μῦθον,
 Ξηραίνων τὰς ἱμαῖδας σου, τὰ πέταλά σου κείρων.
 Οἴμοι! τί ἔπτασας καὶ σὺ 'ς τοὺς ἀπηγεῖς δημίους
 τοῦ κάλλους, καὶ σὲ ἔρριψαν εἰς τάφους αἰωνίους; . . .
 Σὲ ἀτενίζω ἄνθος μου φυλλορροοῦν καὶ φθίνον,
 ἄνευ ζωῆς, ἄνευ ὁσμῆς, μεμαραμμένον κρίνον.

Ὡς σὺ, ὡς σὺ, ἄνθος κ' ἐγὼ, μυχίως δακνομένη
 τὰ στέρανα ὑπὸ σκώληκος, ἐξ ἄλγους φθιομένη,
 τὸν βίον καὶ τὰ φίλτρα του νὰ καταλίπω μέλλω! . . .
 ἢ νέηλος ἀπηύδῃσα καὶ τὸ μνημεῖον θέλω. . . .
 Μόρσιμον πνεῦμα ἤρχισε τὴν Ἥδην μου προσβάλλον
 καὶ ἤγειρε 'ς τὸ στῆθος μου τρικυμιώδη σάλον
 ἢ δὲ χαρὰ ὡς ὀπτική ἀπάτη μοὶ ἐφάνη,
 τὰ πάντα φροῦδα καὶ κενά, ὁ γέλως εἶφρον πλάνη! . . .
 Νῦν χλωριᾶ τὸ χεῖλός μου, τὸ ἔμμα μου δακρύει
 φεῦ! οὐδεμία ἠδονὴ τοῦ βίου μὲ ἐλκύει.

Ὡ! πύρινα κατέρρευσαν ἐδῶ τὰ δάκρυά μου
 καὶ ἀπέπτησαν ὡσεὶ καπνὸς τὰ φροῦδα θυερά μου.
 Ὡ ἄνθος! ἐνῶ εὐελπις τὸν κόσμον ἐθεώρουν,
 καὶ ὡς ἐν λειμῶνι ἄφροντις γελδεσά ἐχώρουν,
 ἐξ κίφνης διεπράγγησαν ἐντὸς μου αἱ ἐλπίδες,
 ὡς αἱ λαμπραὶ τοῦ ὕδατος καὶ κούφαι φυσαλλίδες.
 Τὴν τέρψιν ἀνεζήτησα, πλὴν εὐρον τὸ μνημεῖον,
 καὶ ἀντὶ στήθους φιλικοῦ τὸ χῶμά του τὸ κρῶνον! . . .
 Τὸ Σύμπαν ἀηθρίασα, μισάνθρωπος κατέστην,
 Ἄχι ἄνθος, ἄνθος μου πολλὰ ἐν τῇ ζωῇ ὑπέστην.

δικῶ «κόσμη», κριθέντα ἔξια προσοχῆς καὶ ἐπαίνου. Λυκούμεθα δὲ ὅτι ἐκ τῶν
 τριῶν ποιημάτων, ἕκαστον πρὸς ἡμᾶς ἔπεμψε, τῇ ἡμετέρᾳ παρακλήσει, ἐν μόνον
 ἠδυνήθημεν νὰ δημοσιεύσωμεν. Ἡ φιλότιμος κόρη, καίτοι μικρᾶς τυχοῦσα πι-
 δεύσεως ἐν τῇ παρθενιαγωγίᾳ τοῦ Μεγάλου Ρεύματος, διὰ τῆς ἀόκνου αὐτῆς
 κατ' ἴδιαν μελέτης κατώρθωσε νὰ γράφῃ ὀρθῶς τὴν γλῶσσαν καὶ ἐπιμελεῖται
 ἐπιμόνως ἕνα ἀετῆρ τὸ ὑπὸ τῆς φύσεως δωρηθὲν αὐτῇ τάλαντον τῆς ποιήσεως.

Ἐνῶ δὲ μόλις ἀριθμῶ δέκα καὶ ἐξ ἀνοίξεις,
 ἠφαισταιώδεις ἐν ἐμοὶ αἰσθάνομαι ἐκρήξεις
 τὸ πᾶν νὰ καταβάλλεται αἰσθάνομαι ἐντὸς μου.
 καὶ εἶναι μόνος ἐν τῇ γῆ ὁ πόνος σύντροφός μου.
 Μὲ ἔρριψε τὸ μάταιον τῆς γῆς εἰς ἀηθρίαν,
 τοῦ νοῦ μου διασκέδασε τὴν γόησσαν εὐδίαν. . . .
 Χθὲς ἔτι ἀγγελος φαιθρᾶ ἐγγύς μου ἐμειδία,
 καὶ ἦτο ἔλη ἔκστασις ἢ ἔψις τῆς ἡ θεία! . . .
 Πλὴν φεῦ! ὡς σὺ ἡ τάλαινα, τῆς Εἰμαρμένης θύμα,
 ἀστὴρ λαμπρὸς ἀνέτειλε καὶ ἔδου εἰς τὸ μνήμα! . . .
 Νεκρὸν, ὦ ἄνθος, μ' ἐρωτᾷς, τί κλαίω, πρὸς τί στένω; . . .
 ὁποῖος πόνος μόνος μὲ δάκνει καὶ χλωμαίνει! . . .
 Τί ἔχω; . . . παῦσον πρὸς Θεοῦ! . . . μὴ θέσης τὸν σπινθῆρα
 εἰς τὴν πυρίτιδα . . . παθῶν, ἀνάπτεις τὸν κρατῆρα . . .
 Ὁ νοῦς μου μαίνεται, πονεῖ, ὦ ἄνθος, σίγα, σίγα,
 ἐκ τεθλιμμένου στόματος ἀρχοῦσι τὰ ὀλίγα.

Μέγα Ρεῦμα, τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1888.

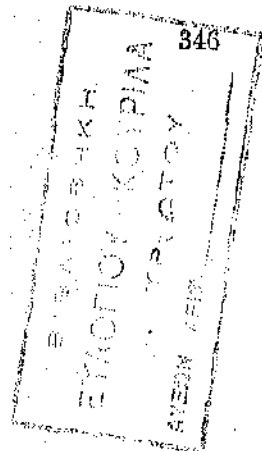
ΒΙΡΓΙΝΙΑ Π. ΞΥΑΓΓΕΛΑΙΔΟΥ.

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΟ ΒΟΤΑΝΙ. (*)

Τὴ φωλιὰ 'ποῦ ταριχασμένο
 Χτίζει μὲ τεχνίτου χάρι
 Τὸ μικρὸ κ' ἀγαπημένο
 Τῶν χελιδονῶν ζευγάρι

Ἄν κανένας 'ς ἐ γλαστράκι
 Τῇ φυτέψῃ καὶ φροντίξῃ
 Κάθε 'μέρα μὲ νεράκι
 Τακτικὰ νὰ τὴν ποτίξῃ

(*) Τὸ ποίημα τοῦτο τοῦ χαρμένου παιδοῦ τῶν «Σταλακτιτῶν» στηρίζε-
 ται ἐπὶ δοξαρίᾳ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Σ. τ. Β.

Ύστερ' από ένα μήνα
Ἡ μικρὴ φωλιὰ θὰ βγάνη
Δύο φυλάκια, κ' εἶν' ἐκεῖνα
Τῆς ἀγάπης τὸ βοτάνη.

Ὅποιος κί' ὅποια μοιρασθοῦνε
Τὰ δύο φύλλ' ἀπ' τὸ χορτάρι
Τρυφερὰ ὁ ἀγαπηθοῦνε
Ἐάν χειλιδονιῶν ζευγάρι.

Ἐν Ἀθήναις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ.

Μέσ' ἀπὸ μιὰ ροδακιγιὰ ξανθὴ
Ὁ Αὐγούστος ταῖς χάρις του σκορπίζει,
Ἐάν τὸ χλωρὸ ροδάκινο μυρίζει,
Ἐὰ χνουδιτὸ ροδάκινο ἀνθεῖ.

Καρποφοροῦν 'ς τὸ δάδα του οἱ κάμποι,
Τὸ κῆμ' ἀνατριχιάζ', ἡ νύχτα λάμπει.

Ἐ τῆ γῆ πατεῖ τὸ πόδι, καὶ λευκὰ
Κι' ἀρχοντικὰ τὰ κρίνα θὲ 'ν' ἀνοίξουν.
Τὰ χέρια του 'ς τὰ κλήματα θὰ ἔγγιξουν,
Καὶ σὰ ματάκια μαῦρα ἠδονικά,
Ἐὰ νᾶνε κεκριμπάρια, ἢ κέρης χεῖλια,
Γυαλίζουν μέσ' τ' ἀμπέλια τὰ σταφύλια.

Γλυστρά τὸ φύσημά του 'ς τὰ νερά,
Καὶ νὰ τὰ μαϊστράλια τὰ δροσάτα
Τὰ πρῶτα τοῦ φθινόπωρου μαντάτα
Μᾶς φέρνουν 'ς τὰ γαλάζια τῶν φτερά.
Ἄπ' τ' Ἀλιωνάκη τὰς φυτῆς ψημμένη
Ἡ γῆ τὰ λαχταρεῖ, καὶ ξαναζαίνει.

Τὸν βλέπει κ' ἡ Σελήνη ἀπὸ ἴψηλά,
Καὶ τῆ χυτοῦν τὸν ἔρωτα ἡ σαίταις
Καὶ μ' ἔλα της τὰ κάλλη, τοὺς μαχρηῆταις,
Στολλίζεται καὶ σειέται καὶ γελά.
Κι' ἀκόμα πέρνει ἀπ' τ' ἄστρα, κί' ἀπὸ κείνα,
Κάθε δειλὴ τρεμουλιασμένη ἀκτίνα.

Ἐτ' Αὐγούστου τῆ Σελήνη ἔνκν καιρὸ
Ἐνυχτέρευαν 'ς αὐλαῖς καὶ παραθύρια
Ἐ λυγεραῖς μὲ πούλιας καὶ τυρτόρια
Κεντώντας ἀκριθῶν προικῶν σωρὸ.
Ἐτ' αὐτὸ ἔχουν τὰ παλιὰ κεντίδια χάρι,
Ἐάν νὰ ταῖς μένη καὶ ἀπὸ φεγγάρι. . .

Ἐτ' Αὐγούστου τῆ Σελήνη, μὲ μαλλιά
Σγουρόξανθα, 'ς τὴν πόρτ' ἀκουμπισμένη,
Κ' ἡ δροσερὴ μου ἀγάπη μὲ προσμένει. . .
Τ' ἄστρο κ' ἡ κέρη μιὰ φεγγοδολιά
Τριγύρω ἠλαρώτατα σκορπᾶνε.
— Τῆς νύχτας τὰ μανάκια τάχα νᾶνε;

Ἐν Ἀθήναις.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΔΑΜΑΣ.

ΜΥΘΟΣ.

ΑΛΩΠΤΗΣ ΚΑΙ ΛΕΩΝ.

Ἐτρεχε διωκομένη μί' Ἀλώπηξ κολοβή
(Τὶς εἰξεύρει ποῦ τὴν εἶχε λησιμονήσῃ τὴν οὐράν της. . .)
Ἐτρεχ' ἔτρεχε ζητούσα μέρος ἔπου νὰ κρυβῇ,
ὅτε βλέπει σπηλαῖόν τι. . . φαντασθῆτε τὴν χαρὰν της.

Μὲ κυμαινομένην γλώσσαν καὶ μὲ ἀστραπῆς ὄρυμν
Ἔωρυσεν εἰς τοῦ σπηλαίου τὸ σπηλιώδες χάσμα
καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐρρίφθη* πλὴν μὲ φρίκην 'ς τὴν στιγμὴν
εἶδε λέοντα ἐμπρός της. . . τῆ ἐφάνη μαῦρον φάσμα.

Ἐσυρε κραυγὴν τοῦ τρόμου, κ' ἔπεσεν ἡμιθανής. .
 Ὁ δὲ Λέων πλησιάζας «Αἶ! τῆ εἶπεν, ἀδελφὴ μου,
 ἠδὲν ἐντρέπεσαι; τί τρέμεις; μὰ τὸ ἴσταναι κανεὶς!
 » Ἦλθες εἰς τὴν ὥραν ἔπου σὲ ἐπόθει ἡ ψυχὴ μου. . . »

Ἄχ! ἐνόησεν ἐκείνη, ὡς Ἀλώπηξ κολοβή,
 τί ἐσήμετιον αἱ λέξεις « Ἦλθες εἰς τὴν ὥραν ἔπου
 σὲ ἐπόθει ἡ ψυχὴ μου » καὶ τί μέλλει νὰ συμβῆ,
 ὅτε βρυχηθῶς ἠκούσθη, ὡς φωνὴ κακοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ στιγμή ἐκείνη ἦτο κρίσιμος στιγμή. Διὸ
 ἐγερθεῖσα « Βασιλεῦ μου, ἔκραξε με πονηρίαν,
 ἠμῶς μάλιστα τὸ ἔθυμαῦμαι καὶ ἀκόμη φρικιῶ,
 ἠάκουσον τῶν στεναγμῶν μου καὶ τῶν θρήνων τῆν αἰτίαν.

» Ἄχ! λαγῶς κατατρεγμένος καταφύγιον ζητῶν
 ἠς τὴν καλύβην μας εἰσῆλθε καθὼς ἦλθα κ' ἐγὼ τῶρα,
 ἠπλὴν ἀσπλάγγως ὁ πατήρ μου κατεβρόχθισεν αὐτόν.
 » Ἄλλὰ, ὦ στιγμή φρικιῶδης! δὲν παρήλθε πολλὴ ὥρα

» Καὶ. . . καὶ κεραυνὸς βροντήσας τὸν κτυπᾷ ἔς τὴν κεφαλὴν
 ἠκ' εἶδα σπαιρόντα ἔς τὸ αἶμα τὸν καλὸν μου τὸν πατέρα. . .
 » Ἐπταίσε κ' ἐτιμωρήθη μ' αὐστηρότητα πολλήν. .
 » ὦ! κανένα νὰ μὴ εὕρη ἡ φρικτὴ ἐκεῖν' ἡμέρα!»

Καὶ σιγήσασα ἐθρήνει καὶ ἐστέναξε πικρῶς
 τόσον δὲ ἐπιτηδεύσας ἦλθε τὸ στρατήγημά της,
 ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Λέων ὁ πρὶν τόσον φοβερός,
 εἶτε ἐκ τοῦ φόβου εἶτε συμπαθῶν εἰς τὰ δεινὰ της,

» Ἐλα, ἀδελφὴ μου, λέγει, πῆγαινε εἰς τὸ καλόν. »
 Ἡ Ἀλώπηξ δὲν ἐστάθη νὰ ἀκούσῃ λόγον ἄλλον,
 Μίαν ἔδωκε κ' εὐρέθη πρὸ συντρόφων της πολλῶν,
 λέγουσα τὰ θαύματά της μετὰ καυχασμῶν μεγάλων.

Ἐν Ἀθήναις.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Εἰκὼν τοῦ νέου πατριάρχου Ἱεροσολύμων.
 Πρόλογος.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Αἱ πρὸς τὸ ἔτος 1884 ἀντιστοιχοῦσαι διάφοροι χρονολογίαι. — Ἰλιοδρόμιον. — Ἐκλείψεις καὶ ἕραι τοῦ 1884.	σελ. 1— 4
Βυζαντινὰ χρονολογικὰ συστήματα (ὑπὸ Μ. Ι. Γε- δεῶν) μετὰ πίνακος τῶν μέχρι τοῦδε Ἰνδικτιώνων.	» 5— 9
Ἐορτολόγιον τῶν 12 μηνῶν μετὰ τοῦ σεληνιαδρ.	» 10— 22
Ἐορταὶ λατινικαί.	» 23— 25
Ἐορταὶ ἀρμενικαί.	» 25— 26
Πασχάλια.	» 27
Προέμπτυσις Σελήνης ὑπὸ Μεσχινοεδῶν Βασιτε- δινού.	» 28— 40
Ἡμερολόγιον μουσουλμανικόν.	» 41— 42
Ἡμερολόγιον Ἰουδαϊκόν.	» 43— 44
Ἐορταὶ τῶν δημοσίων γραφείων ἐν Τουρκίᾳ καὶ Ἑλλάδι.	» 45

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Α'.

Γενεαλογία τῶν βασιλευσάντων ἡγεμόνων τῶν ἀνα-
 ταλικῶν κρατῶν α' αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια Τουρ-
 κίας β' βασιλικὴ οἰκογένεια Ἑλλάδος γ' Ρουμα-

νίας δ' Σερβίας ε' Μαυροβουνίου.—Γενεαλογία τῶν βασιλευδόντων ἡγεμόνων καὶ προέδρων δημοκρατιῶν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἄλλαις χείραις.—Γενεαλογία ἡγεμόνων γερμανικῶν καὶ ἄλλων κρατιδίων.

σελ. 47—65

B.

ΤΟΥΡΚΙΑ.

Γεωγραφικὴ θέσις καὶ κλίμα. — Ἐπιφάνεια καὶ πληθυσμός. — Διοικητικὴ διαίρεσις κατὰ νομούς, ἐπαρχίας καὶ ὑποδιοικήσεις. — Νομάρχαι. — Κυριώτεραι πόλεις. — Στρατιωτικὴ δύναμις. — Δημοσιὰ ἐκπαίδευσις (ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι σχολαὶ τοῦ κράτους.—σχολαρχεῖα ἐπαρχιῶν.—ὄργανοτροφεῖον.—μεδρσεδέες.—στρατιωτικὰ σχολαί.—πολυτεχνεῖον). — Ἑλληνικὴ ἐκπαίδευσις (ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια ἐν Κων/πόλει.—ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια.—ἀνώτερα θηλέων ἐκπαιδευτήρια.—ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια ἐπαρχιῶν.—κατώτερα ἐκπαιδευτήρια ἐν Κωνστ/πόλει καὶ τοῖς προκαταίσις). — Ἀρμενικὴ ἐκπαίδευσις. — Ἑβραϊκὴ ἐκπαίδευσις. — Ἐφημερίδες καὶ περιοδικά. — Σιδηροδρομοὶ. — Ταχυδρομεῖα. — Τηλέγραφοι. — Βαθμοὶ τῆς ὀθωμ. Αυτοκρατορίας. — Διπλωματικὴ ἀντιπροσωπεῖα.

Σάμ. ος. Γεωγραφικὴ θέσις καὶ κλίμα. — Ἡγεμόνων. — Βουλευταί. — Γραφεῖα. — Προξενικὸν σῶμα. — Ἐπιφάνεια καὶ πληθυσμός. — Οἰκονομικὴ κατάστασις. — Ἐμπόριον. — Ταχυδρομεῖα. — Τηλέγραφοι. — Δημοσιὰ ἐκπαίδευσις. — Νεοί, κλήρος καὶ μοναί.

» 66—135

Γ.

ΕΛΛΑΣ.

Γεωγραφικὴ θέσις καὶ κλίμα. — Ἐπιφάνεια καὶ πληθυσμός. — Κυριώτεροι πόλεις. — Στρατὸς καὶ ναυτικόν. — Οἰκονομικὴ κατάστασις. — Σιδηροδρομοὶ. — Ταχυδρομεῖα. — Δημοσιὰ ἐκπαίδευσις. — Ἐφημερίδες. — Διπλωματικὴ ἀντιπροσωπεῖα.

» 142—167

Δ.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ.

Γεωγραφικὴ θέσις καὶ κλίμα. — Καταστατικὴ. — Θρησκεία. — Οἰκονομικὴ κατάστασις. — Στρατιωτικὴ δύναμις. — Ἐμπόριον. — Σιδηροδρομοὶ. — Ταχυδρομεῖα. — Τηλέγραφοι. — Δημοσιὰ ἐκπαίδευσις. — Βιβλιοθήκαι. — Πινακοθήκαι. — Ξενοκράτειον νοσοκομεῖον. — Ἐφημερίδες. — Ἀντιπρόσωποι ξένων κρατῶν. σελ. 168—178

Ε.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ.

Α'. Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως (Σύνοδος. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον. Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον. Βαθμοφόροι τῆς Μ. Ἐκκλησίας). — Β'. Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας. — Γ'. Ἐκκλησία Ἀντιοχείας. — Δ'. Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. — Ε'. Ἐκκλησία Κύπρου. — ΣΤ'. Ἐκκλησία Ἑλλάδος. — Ζ'. Ἐκκλησία Ρωσίας. — Η'. Ἐκκλησία Ρουμανίας. — Θ'. Ἐκκλησία Μαυροβουνίου. — Ἀρμενικὴ Ἐκκλησία. — Λατινικὴ ἱεραρχία ἐν Κωνσταντινουπόλει. — Ἀρχιερατεῖα.

» 179—196

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Α'. Πῶς ἐλέγετο ἡ γυνὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος ; (ὑπὸ Π. Ν. Παπαγεωργίου).

» 197—198

Β'. Φανταστικὴ θηρία (ὑπὸ Ν. Γ. Πολ(του)).

» 199—202

Γ'. Οἱ ἀστέρες, ἡλιοὶ τοῦ ἀπείρου (ὑπὸ Ν. Κασανδρέως).

» 203—214

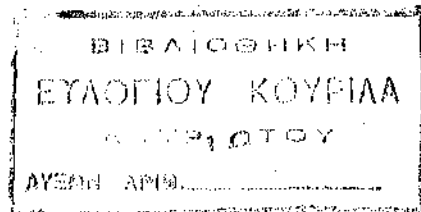
Δ'. Ὁ ἀριθμὸς 7 ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ (ὑπὸ Δ. Καλέμη).

» 215—216

Ε'. Ἡ ἑκατονταετηρὶς τῆς τῶν ἀεροπόρων ἐφευρέσεως (ὑπὸ Ι. Ι. Πολυτίου).

» 217—223

ΣΤ'. Κων/πόλεως βιβλιοθήκαι ὀθωμανικαί (ὑπὸ Σ. Ἀριστάρχου).	σελ. 224—247
Ζ'. Ὁρισμὸς τῆς γυναικὸς (ὑπὸ Σ. Π. Πρίντζη).	» 248—260
Η'. Σεισμοὶ (ὑπὸ Δ. Α. Πρόκου).	» 261—282
Θ'. Ἡ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία (ὑπὸ Ι. Α. Παλίδου).	» 288—293
Ι'. Σχέσις τῆς Θεσσαλονίκης πρὸς τὴν Θέρμην (ὑπὸ Ν. Ι. Κεχαγιᾶ).	» 294—300
ΙΑ'. Ἡ ἐτησίαι δημοσίαι συνεδριάσεις τοῦ ἐν Γαλλίᾳ πανοκαθημίου (ὑπὸ Ἀθ. Ἀργυροῦ).	» 301—312
ΙΒ'. Πέντε ἀνέκδοτοι ἐπιστολαί.	» 312—323
ΙΓ'. Ἀνοθεώσιμη.	» 324—328
ΙΔ'. Μεταμορφώσεις κλακουντίου (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Γ. Α. Ξ).	» 328—335
ΙΕ'. Βιβλιοκρισία.	» 335—343
ΙΣΤ'. Ποιήσεις.	» 343—348
Ἐπιτομὴ τῆς ὀθωμανικῆς ἱστορίας.	
Ἐπιτομὴ τῶν ἀποστόλων.	
Ἐπιτομὴ τῆς ἱεροσολυμιτικῆς χειρογράφου.	
Ἐπιτομὴ τῆς συνοφείως τῆς Π. Δ., τῆς ὑπὸ Ἰωάνν. τοῦ Χρυσόστομου σύγκρισις καὶ μέρος ἀνέκδοτον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ χειρογράφου.	
Ἐπιτομὴ τῆς ἡμεροδείκτα.	

ΑΝΑΓΡΑΦΑΙ

ΒΙΒΛΙΑ

ΕΚΔΕΔΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ὑπὸ ἸΩΑΝΝΟΥ Π. ΜΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ
Μέλους τοῦ Γραφείου τῶν μεταφραστῶν καὶ τῆς βιβλιοκρισίας τῶν
Αὐτοκρατορικῶν Ὀθωμ. Τελωνείων.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1883.

ΔΙΔΑΧΗ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ἐκ τοῦ ἱεροσολυμιτικοῦ χειρογράφου γυν πρῶτον ἐκδομένη
μετὰ προλεγομένων καὶ σημειώσεων
ἐν οἷς

καὶ τῆς Συνοφείως τῆς Π. Δ., τῆς ὑπὸ Ἰωάνν. τοῦ Χρυσόστομου
σύγκρισις καὶ μέρος ἀνέκδοτον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
χειρογράφου

ὑπὸ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΒΥΡΕΝΝΙΟΥ
μητροπολίτου Νικομηδείας.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1883.

ΗΜΕΡΟΔΕΙΚΤΑΙ

1884

Ἀνδρέου Κορομηλά.

Οἱ γνωστοὶ οὗτοι Ἡμεροδείκτα, ἐκτετυπωμένοι μετὰ τῆς συνήθους
φιλοκαλίας καὶ διαιρούμενοι εἰς τέσσαρα διάφορα εἶδη, πωλοῦνται ἐν
τῷ ἀνταῦθα ὑποκαταστήματι Α. Κορομηλά, ἐπὶ τῆς μετρωτάτης.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

Ἔτος σχολικοῦ Β', Γ', Δ' καὶ Ε'.

Θρησκεία, Ὑγιεινὴ, Ἱστορία, Γεωγραφία, Φυσικὴ Ἱστορία,
Φυσικὴ, Ἰχθυογραφία, Μυθολογία, Ἑρμηνευτικὸς λόγος, Πραγματογνωσιμ.

Μετὰ εἰκονογραφιῶν.

Συνεργασίαι Κ. Γ. Γεωργιάδ., Δ. Γ. Μαστρούτου, Γ. Ι. Κομζοῦ,
Ι. Α. Ψάλλου καὶ Ι. Ι. Πολυδίου.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Γ. Σεϊτανίδης βιβλιοπώλης καὶ ἐκδότης ἐν Ζιντάν-Καπουσοῦ,
1883.

Σημ. Ἡ πρώτη αὕτη ἔκδοσις σχεδὸν ἐξηκολήθη· ἐτοιμάζεται δὲ δευτέρα
διεφθερυσμένη.

ΕΚΔΟΣΗΣΟΜΕΙΑ

ΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΓΕΛΕΩΝ.

Α'. ΚΑΛΥΔΝΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑΙ,

ἦτοι

σημειώματα περὶ τῆς αἰτῆς ἀγίουτοῦ εἰς τὸ αἰθῆρος

ἹΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ

Ἐπιμύδιον ἐκ 10 τυπογρ. φύλλων μετὰ 5 πινάκων.

Τιμᾶται γρασιῶν 15.

Β'. ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ καὶ ΒΑΣΙΛΙΚΑ,

ΟΑ' τόμος ἐκ 30 τυπογραφικῶν φύλλων (μετὰ πινάκων).

Τιμᾶται γρασιῶν 25.

Prof. Dr JULIUS UFFELMANN.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

ἰδιωτικῆς καὶ δημοσίας

ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΟΣ

μεταγλωττισθὲν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ

ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΔΙΟΥΜΑ, ἰατροῦ.

ΔΑΡΒΙΝΙΣΜΟΣ

ἢ

Θεωρία ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὀργανισμῶν

ὑπὸ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΣΤΑΥΡΙΑΟΥ

φαιτητοῦ τῆς ἐν Παλαιᾷ ἰατρικῆς σχολῆς.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ἐκδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἐταιρίας,
κατὰ τρίμηνον.

Περίοδος τρίτη 1883, τεῦχος γ'.

Ἐκαστον τεῦχος σχήματος τετάρτου, περιέχον περὶ τὰ τρία τυπογραφικὰ
φύλλα καὶ τρεῖς πίνακας, πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 4, τὰ δὲ τέσσαρα 16.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται

ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ Καρόλου Μπέκ., ἐν ὁδῷ Ἑρμοῦ.

Ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶν καθαρῶς ἀρχαιολογικὸν περιοδικόν.

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΥΡΥΦΡΑΓΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΤΑ ΝΙΚΟΝΤΩΝ
ΕΚΔΙΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΕΡΪΑ

τῆ 1/18 καὶ 15/27 ἐκάστου μηνός.

Ἐκδότης καὶ διευθυντής ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ προπληρωτέα φρ. 40 (μάρκαι 32=ρούβλια 16).

Συνδρομητικὴ ἐγγράφονται παρὰ τῶ ἐνταῦθα πράκτορι αὐτοῦ

Ι. Παπάδη βιβλιοπώλη.

Ο ΚΟΣΜΟΣ

ΕΥΡΥΦΡΑΓΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΩΝ

ἐκδιδόμενον τῆ συνεργασίᾳ πολλῶν λογίων

ὑπὸ ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΤΑΝΤΑΛΙΔΟΥ,

ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ἜΤΟΣ Β'. — ΤΟΜΟΣ Β'.

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ ἐν Κωνσταντινουπόλει μετζίτιν ἀργυρᾷ 4.

Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Ὀθωμ. Κράτους μετζ. 5.

Ἐν τοῖς λοιποῖς Κράτεσι φρ. 25.

Διὰ συνδρομητὰς καὶ γνωστοποιήσεις ἀπευθυντέον τῆ Διευθύνσει τοῦ
Περιοδικοῦ, εἰς Γαλατᾶν, Κούραομ γάνι, ἀρ. 34.

ΠΑΡΗΛΑΣΟΣ

Σύγγραμμα ἐπιστημονικόν
Ἐκδιδόμενον μηνιαίως ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ
ὁμωνύμου συλλόγου.

ἜΤΟΣ Η'.

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ ἐν Ἑλλάδι φρ. 15. Ἐν τῆ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.

ΕΣΤΙΑ

Ἐκδίδεται κατὰ κυριακὴν ἐν Ἀθήναις.

Ἔτος Θ'.

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ ἐν Ἑλλάδι φρ. 12. Ἐν τῆ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.

Γραφεῖον διευθύνσεως ἐπὶ τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου, 39.

THE BRITISH COLONIAL WORLD
and JOURNAL OF COMMERCE

Ο ΒΡΕΤΤΑΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΑΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
καὶ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Ὅργανον τοῦ ἀγγλικοῦ, εὐρωπαϊκοῦ καὶ ἀποικιακοῦ ἐμπορίου.

Ἐν Λονδίνω, κατὰ μῆνα, ἐκδιδόμενον.

Διευθυντής καὶ Ἐκδότης STANLEY W. KELSEY.

Γραφεῖον Crown Court, Milton Street, London.

Ἔτησίᾳ συνδρομὴ ἐν Τουρκίᾳ, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν
ταχυδρομικῶν τελῶν, γρ. 50.

Συνδρομητικὴ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐγγράφονται παρὰ τῶ ἐκδότη
τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς».

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΛΛΟΓΗ

ΤΩΝ ΕΚΑΕΚΤΟΤΕΡΩΝ ΔΡΑΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Ἐκδομένη ἐν Κωνσταντινουπόλει

ὑπὸ Γ. Α. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ.

Τοῦ περιοδικοῦ τούτου, μοναδικῷ εἰς τὸ εἶδος του καθ' ἑλθὼν τὴν Ἀνατολήν, ἐξεδόθησαν ἤδη ΤΟΜΟΙ ἘΝΝΕΑ ἐκ 200—216 σελίδων εἰς σχῆμα τέταρτον, περιέχοντες ἀνὰ 5 ἢ 6 δραματικὰ ἔργα.

Πλήρης κατάλογος μετὰ τῶν σχετικῶν τιμῶν ἐκάστου τόμου ἢ χωριστοῦ δραματικοῦ ἔργου καὶ πολλῶν ἄλλων λεπτομερειῶν ἀπαρτί-ζων κομψῶν φυλλάδιον ἐξ 24 σελίδων ἀποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ παντὶ τῷ αἰτήσαντι.

Εἰς τὸν ἀγροφόρον ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΤΗΝ ΣΕΙΡΑΝ, ἡ διεύθυνσις ΔΩΡΕΙΤΑΙ, κατ' ἐκλογὴν τοῦ αἰτήσαντος, διάφορα τερπνὰ ἀναγνώ-σιμα, ἐν εἰς τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς», τοὺς «Ἀθλίους» τοῦ Βίκτωρος Οὐγού, τὴν «Ματθολογίαν» τοῦ Εὐγ. Σὺν, τὰ «Λιγνύματα» Ἀζάμπρου τοῦ Ἐνυόλη, τὰς μέχρι ταῦδε ἐκδοθείσας ἐπιφυλλίδας «Ἡμερολόγιον» καὶ «Ἀνθῆς», ἀποτελούσας κομψὰ τομίδια, καὶ ἄλλα.

Ἀπευθυνθεὶς πρὸς τὸν ἐκδότην Γ. Α. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΝ, τοπογραφεῖον Ἰ. Παλλιαμάρη, 408, Πέρην. (Monsieur G. L. XANTHOPOULO, Imprimerie J. Palliamary, 408, Périn.)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΔΕΛΤΙΟΘΕΙΑ

Σύγγραμματα ἐκδιδόμενον ἐβδομαδικῶς

Ἔτος Δ'.

Διευθυντὴς Ἰω. Ἀσπριώτης. — Ἀρχισυντάκτης Μ. Ι. Γεδεών.

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ μεδζέτια ἀργ. 5.

Ἐν ταῖς ἐπικραταῖς μεδζέτιας 6. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΝΕΩΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΩΝ

Ι. ΠΑΤΙΑΔΗ.

458. — Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέρην — 458.

Ἐν τῷ γνωστῷ τούτῳ Βιβλιοπωλεῖῳ, ὅπερ ἀναδέχεται ὅποιανδήποτε παραγγελίαν βιβλίων καὶ περιοδικῶν ἐξ Εὐρώπης (ἐπὶ μικρᾷ προμηθείᾳ), ὑπάρχει μεγάλη καὶ πλουσία συλλογὴ βιβλίων ἑλληνικῶν καὶ γαλλικῶν καταλλήλων διὰ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ἔτους 1884.

Πρὸς τοῦτοις πλήρης συλλογὴ διδακτικῶν ἑλληνικῶν, γαλλικῶν, λατινικῶν, τουρκικῶν, ἀγγλικῶν, ἰταλικῶν καὶ γερμανικῶν βιβλίων. Σφαῖραι, Ἀτλαντες καὶ Χάρται γεωγραφικαί. Ἐνθύμια, Θέαι καὶ Ρέθα Κωνσταντινουπόλεως. Βιβλία ἱστορικὰ, ἐπιστημονικὰ, λεξικὰ καὶ νεώτατα μυθιστορία.

Ἀναγνωστήριον διὰ μυθιστορίας.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΑΙ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΑΙ.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΣΤΑΥΡΟΥ ΔΕΜΟΝΙΔΟΥ

Ἐν Γαλατῆ,

ὁδὸς Γιοργαντζιλάρ, ἀρ. 26.

Ποιοῦνται ἐν αὐτῷ ἑπαντα τὰ ἑλληνικὰ διδακτικὰ βιβλία, μυθιστορήματα, δράματα, ἡμερολόγια, ἡμεροδείκται κτλ., ὡς καὶ διάφορα χρυσόδετα βιβλία διὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ὀδὸς Κουλέ-Καπουσοῦ,

ἀριθ. 635.

Ἐν τῷ βιβλιοπωλείῳ τούτῳ πωλοῦνται ἑλληνικὰ καὶ γαλλικὰ διδασκτικὰ βιβλία καὶ ἐκδόσεις συγγραφέων σπανιώταται καὶ δυσεύρετοι, ὡς ἐπίσης καὶ τὰ νεώτατα ἔργα τῶν σπουδαιότερων Γάλλων μυθιστοριογράφων.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

τῶν

ΑΔΕΛΦΩΝ ΔΕΠΑΣΤΑ

Ἐν Γαλατῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὀδὸς Τροχιοδρόμου, ἀριθ. 13, παρὰ τῷ Χανίῳ τῆς Δημαρχίας.

Τὸ ἀρχαῖον καὶ ἀξιόσπουδον τούτο βιβλιοπωλεῖον, εἰς τὸ ὅποιον ὑπάρχουσι κυρίως βιβλία ἑλληνικὰ καὶ γαλλικὰ, δέχεται καὶ παραγγελίας γερμανικῶν καὶ ἀγγλικῶν βιβλίων παντὸς εἴδους, προκταβαλλομένου τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀξίας αὐτῶν.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΓΕΩΡΓ. Α. ΚΟΠΑΝΑΡΗ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει,

ἔσωθεν τοῦ Ζιντάν-Καπουσοῦ, ἀριθ. 4.

Ἐν τῷ γνωστῷ τούτῳ βιβλιοπωλείῳ πωλοῦνται εἰς τιμὰς συγκαταβατικὰς ἅπαντα τὰ πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων καὶ γυμνασίων βιβλία, πρὸς δὲ καὶ ἄλλα παντὸς εἴδους ἐκκλησιαστικὰ καὶ μουσικὰ, ὡς καὶ μυθιστορήματα διάφορα.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΑΝΔ. ΚΟΡΟΜΗΛΑ

Ἐν Γαλατῇ

Ὀδὸς Γιοργαντζιλάρ ἀρ. 27.

Ἐν τῷ γνωστοτάτῳ τούτῳ βιβλιοπωλείῳ εὐρίσκονται συλλογαὶ διαφόρων ἑλληνικῶν τε καὶ γαλλικῶν συγγραμμάτων, διδασκτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν.

Τὸ κατάστημα τούτο διατηροῦν σχέσεις μετὰ τῶν κυριώτερων βιβλιοπωλείων Ἀθηνῶν καὶ Παρισίων, δέχεται πᾶσαν παραγγελίαν ἐπὶ μικρᾷ προμήθειᾳ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις βιβλιοπωλῶν. Ἐν τούτῳ δὲ εὐρίσκονται πάντα τὰ ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις καταστημάτων Ἄνδρ. Κορομηλᾶ ἐκτυπούμενα ἔργα, μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης ταῦτα φιλοκαλίας καὶ δὴ καὶ τὰ γνήσια καὶ ἀνέθευτα δόκιμα διδασκτικὰ βιβλία τῆς Ἱστορίας Γεωργίου Τοῦμα, τοῦ Ἀλφραβηταρίου Α. Ἀργυροῦ καὶ τοῦ Συντακτικοῦ καὶ τῆς Γραμματικῆς Χριστοδοῦλου ἀντιτῆς αὐτῆς τιμῆς, ἀντ' ἧς πωλοῦνται ἀλλαγῶν τὰ ἐξ ἀνατυπώσεως προερχόμενα, ἅτινα οὐ μόνον τυπογραφικῶν σφαλμάτων βρῖθουσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου ἔχρουσι διεστραδλωμένην.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ

Κ. Α. ΓΕΡΑΡΔΟΥ.

Γαλατῇ, Πemptοπάζαρον,

Ὀδὸς Μεχκεμέ, ἀρ. 12, καὶ Τιζαρέτχαν, ἀρ. 10.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΙΧΟΠΟΙΑ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΝΤΟΕΙΔΩΝ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΜΑΤΩΝ

ΠΩΛΗΣΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Φιλοκάλλια καὶ στερεότης τέχνης διακρίνουσι τὸ πρῶτιστον τούτο εἰς τὸ εἶδος τοῦ κατάστημα.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΒΕΛΛΟΔΗΣ

ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΤΗΣ ΚΑΙ ΧΟΡΔΙΣΤΗΣ

ΚΑ.ΕΙΔΟΚΥΜΒΑΔΩΝ.

Μεγάλη ὁδὸς Πέραν, ἀριθ. 136,

ἀριστερᾶ (πρώτη θύρα) ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ θεάτρου Verdi.

Ὁ γνωστὸς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΒΕΛΛΟΔΗΣ, ἀποπερατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐνομαστοτέροις ἐργαστα-
ρίοις τῆς Γαλλίας, κατέχει πάσαις τὰς ἀπαιτούμενας μηχανάς, ὡς καὶ
τὸ ἀναγκαῖον ἐκ Παρισίων ὑλικόν, καὶ δύναται νὰ ἀναλάβῃ ἐσονδή-
ποτε δυσχερῆ ἐπισκευήν, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀλλοιώσεως τῆς φω-
νῆς τοῦ κλειδοκυμβάλλου, παρέχει δὲ μαρτύριον τῆς τελειότητος τῆς
ἐργασίας αὐτοῦ τὰς ἐγγυήσεις οὐ μόνον τῶν ἐξοχωτέρων μουσικοδιδά-
σκαλῶν τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἤδη γενομένων ὑπ'
αὐτοῦ δυσχερεστάτων ἐπισκευῶν κλειδοκυμβάλλων παρὰ ταῖς ἐκλε-
κτοτέρας ἐνταῦθα οἰκογενείαις.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

P. ΣΕΒΑΗ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Μεγάλη ὁδὸς Πέραν, ἀρ. 439,

μεθ' ὑποκαταστήματος ἐν Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου.

Τὸ φωτογραφεῖον P. ΣΕΒΑΗ, ὡς ἐκ τῆς ἐντελείας τῶν ἐργασιῶν
αὐτοῦ τιμηθέντος πρὸ πολλοῦ διὰ τοῦ προσημοῦ τοῦ τέγματος Ὀσμάν-
νῆ, ἔτι δὲ διὰ πολλῶν τιμητικῶν βραβεῶν (médailles) κατὰ τὰς
ἐκθέσεις Παρισίων, Βιέννης, Φιλαδέλφειας, Νεαπόλεως καὶ Ἀμ-
σταλοδάμου, ἀναλαμβάνει εἰκνδήποτε φωτογραφικὴν ἐργασίαν διὰ
προσωπογραφίας, πανοράματα, τύπους καὶ λιπτικισμοὺς ἀνατολικούς,
καὶ ἀπόψεις Κωνσταντινουπόλεως, Προύσης, Ἀθηνῶν καὶ Αἰγύπτου.

Ἰδιαιτέρον τμήμα ὑπάρχει ἀποκλειστικῶς δι' ἐργασίας λιθογρά-
φίας, τυπολιθογραφίας καὶ φωτοτυπίας.

Σημ. Δείγμα φωτοτυπίας πρᾶσσεται τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ «Ἡμερολογίου
τῆς Ἀνατολῆς» καὶ ἡ ἐν ἀρχῇ τούτου τεθειμένη εἰκὼν τοῦ πατριάρχου Ἱερο-
σολύμων.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΖΩΗ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ.

Ἄπαντα τὰ φωτογραφικὰ εἶδη, κολλόδιον λιθογράφου καὶ μὴ, νιτρι-
κὸς ἄργυρος κλοκρώτατος, λευκοματῶχος χάρτης (papier albumine)
μηχαναὶ φωτογραφικαὶ καὶ διδασκαλὴ τῆς φωτογραφικῆς τέχνης.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε. ΗΓΓΛΕΣΗ

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν

ἀπέναντι τῆς ΡΩΣΙΚΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ

κατὰ τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Τιμόνι, ἀρ. 2.

ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ ΓΡΗΘΟΡΙΚΑΙ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑΙ.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ,

ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ, καὶ κτλ.

Ταχεῖα διεκπεραίωσις τῶν ἐργασιῶν.

Τιμαὶ λίαν συγκρατατικαί.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΗΓΓΛΕΣΗ.

Ἀναδέχεται τὴν δημοσίευσιν ἀγγελιῶν ἐν τῇ ταῖς ἐσωτερικαῖς καὶ
ἐξωτερικαῖς ἐφημερίαις ὡς καὶ τὰς συνδρομὰς αὐτῶν.

ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜ. Ε. ΗΓΓΛΕΣΗ

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν, ἀπέναντι τῆς Ρωσ. Πρεσβείας

Κατὰ τὴν γωνίαν τῆς ὁδοῦ Τιμόνι, ἀρ. 2.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΚΑΙ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Σ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΟΥ.

Γαλατᾶ Κωνσταντινουπόλεως, ὁδὸς Καράκιοι, ἀρ. 5.

Πεῖρα ἐπιστημονικῆ πλούτη, ἀφθονία μετὰ χημικῆς καθαρότητος τῶν φαρμάκων καὶ τιμαὶ μέτριοι.

Ἐκτελέσεις ἰατρικῶν συνταγῶν.

Ἐκτελέσεις παραγγελιῶν καὶ ἀποστολὴ αὐτῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Ἀνταπόκρισις μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΜΠΟΡΕΙΟΝ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΙΤΟΥ

Ἐν τῇ Μεγάλῃ ὁδῷ τοῦ Γαλατᾶ, ἀρ. 192—194.

Τὸ γνωστὸν τοῦτο φαρμακεῖον, διακρινόμενον ἐπὶ τάξει καὶ ἀκριβεῖα, κέντηται πλουσίαν συλλογὴν φαρμάκων κομιζομένων ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς Εὐρώπης ἐργαστασίων.

Εὐρίσκονται δὲ ἐν αὐτῷ ἀπὸ μὲν τῆς 10ης προΐνῃς ἕως μέχρι τῆς 12ης ὁ ἰατρός ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ εἰδικὸς περὶ τὰ γυναικεῖα νοσήματα, τὴν μαιευτικὴν καὶ τὰ νοσήματα τῶν νεογνῶν· ἀπὸ δὲ τῆς 1ης μέχρι τῆς 4ης μ. μ. ὁ ἰατρός Δ. Κ. Εὐδοκίμης διδάκτωρ τῆς σχολῆς τῶν Παρισίων, εἰδικὸς δὲ περὶ τὰ δερματικὰ καὶ τὰ ἀφροδίσεια νοσήματα.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΜΑΝΑΝΤΗ ΚΑΙ ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ

Ἄλλοτε ΜΑΔΕΛΛΑ

Ἐν Γαλατᾶ,

ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καράκιοι, ἀρ. 18.

Ἀρχαιότατον καὶ πρώτης τάξεως φαρμακεῖον.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ Δ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ.

Μεγάλῃ ὁδῷ Γαλατᾶ.

Χημικὰ καὶ φαρμακευτικὰ προϊόντα. — Εἰδικὰ φάρμακα Γαλλίας, Ἀγγλίας, Γερμανίας καὶ Ἰταλίας. Θεϊκὴ κίνηση, μεταλλικὰ ὑδάτα, caoutchouc καὶ caoutchouc durci. — Appareils à oxygène. — Διάφορα μύρα.

Ἐπὶ παραγγελία ἐργαλεῖα ἰατρικῆς καὶ ἠλεκτρομηχαναί.

ΤΙΜΑΙ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ

Πώλησις χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

Ἀνταπόκρισις μετὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

ΚΑΙ

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΖΩΗ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ἰδρυθὲν τὸ 1862 ἐν Ἰωαννίνοις

Τὰ ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ φάρμακα ἀναγεσόμενα συνεχῶς εἰσι πάντοτε πρόσφατα, προερχόμενα δ' ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν καλλιτέρων ἐν Εὐρώπῃ οἰκῶν, εἰσὶν ἀρίστης ποιότητος. Διὰ δὲ εἰς ποσότητος εὐρισκεῖ τις ἀγγλικὴν Θεϊκὴν κίνησην Hogward, ἑλαίου Μυραίνης γνήσιον τῆς Νορβηγίας εἰς φιάλας κτλ. κτλ.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΙΤΙΚΟΝ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Γ. Δ. ΖΙΑΝΝΕΤΟΥ

Γαλατᾶ,

Χάνιον Δημαρχίας, ἀριθ. 18.

Το κατάστημα τούτο πωλεῖ λαχειοφόρα γραμμάτια πάσης χώρας και ἀναλαμβάνει οιασδήποτε μεσιτικὴν ἐπὶ χρεωγράφων ἐργασίαν.

Ἀκριβεία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν οιασδήποτε παραγγελίας καὶ τιμότης περὶ τῆς συναλλαγῆς εἰσὶ τὰ κύρια τοῦ καταστήματος τούτου συστατικά, δι' ἃ δικαίως ἀπολαβεῖ τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ὑπολήψεως παρὰ τῷ δημοσίῳ.

ἈΔΕΛΦΟΙ ΙΩΑΝΝΙΔΑΙ ΚΑΙ Σ^α

(Fratelli JOANNIDI & C^{to})

Κατάστημα ὑφασμάτων
παντοειδῶν (μεταξωτῶν, μαλλίνων, βαμβάκερων,
λιγῶν, ἐριούχων, κτλ., κτλ.)

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ,

ἈΝΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΗΣΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Σουλτὰν Χαμίμ, 3.

Ὄκος ἐν Μηκροστία

Joannidi Brothers & Co, Oxford Street, 6, Hall-Street.

Α. ΜΑΓΕΡ ΚΑΙ Σ^α

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

ΔΙΑ

Ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία.

Ἐν Πέραν, Πλατεία Τυνησι, κτήμα Σαράφογλου.

Ἐνδύματα παντοειδῆ, Ἀσπρόρουχα, Ὑποδήματα, Πίλοι, Νυκτικὰ καλύμματα, Μύρα, Χειρόκτις, Οὐβρέλλαι, Δαιμοδέται, διάφορα εἶδη ταξιδίου καὶ καλλωπισμοῦ, Φλανέλλαι, Ἐνδύματα ἐπὶ παραγγελία.

Ἄριστη ποιότης. — Μεγάλῃ συλλογῇ.

ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΩΤΑΤΑΙ. — Δαλοῦνται πᾶσαι αἱ γλώσσαι.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΛΩΡΕΝΤΖΟΣ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Χάνιον Χατζοπούλου, ἀριθ. 1, Σταμπούλ.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ὙΦΑΣΜΑΤΩΝ

ΤΥΠΩΤΩΝ, ΤΣΕΚΤΩΝ, ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ.

ΜΑΔΑΠΟΛΑΜΩΝ, κλπ.

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΩΣ.

ΑΛΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΧΑΝΟΥΣ

16, ὁδὸς Καράκιοι, 16

Πλούσια καὶ ἐκλεκτὴ συλλογὴ κοσμημάτων, βραχιολίων, δακτυλιδίων, ἐνωτίων, μεταλλίων τοῦ στήθους, καρφίδων, νομισμάτων, ἀλυσμάτων καὶ ὠρολογίων ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν παντὸς εἶδους καὶ ἄλλων πολυτίμων σκευῶν.

Ἡ κομψότης τῆς τέχνης ἀνθραμιλλᾶται πρὸς τὴν στερεότητα τῆς κατασκευῆς, αἱ δὲ τιμαὶ εἰσὶ λίαν συγκραταβατικά.

Σ. ΚΑΛΛΙΑΡΧΗΣ

ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ

Ἐπιτυχῆς καὶ ἀνώδυνος ἐκβολὴ σερπητότων ὀδόντων καὶ ριζικὴ θεραπεία παντὸς παθήματος αὐτῶν.

Διευθυντέον:

Εἰς Δζιβάλιον ὑπ' ἀριθ. 146, Χαλκηδόνα ἐν ὁδῷ Μόδα 74, Βαχτσέ-Καπού 8, ἐν τῷ Διεθνεί Φαρμακείῳ.

S. KALLIARCHIS
MEDECIN-DENTISTE

Djibali 146.

Kadi-keny, Rue Moda 74 Bahtché-Kapou,
8, Pharmacie Internationale.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΠΟΙΚΙΑΚΩΝ Π. ΜΑΝΙΑ

12, ὁδὸς Κιουρεντσιλέρ ἐν Γαλατᾷ, 12.

ΠΚΛΕΚΤΗ ΠΟΙΟΤΗΣ

ζαχαρέων, καφέδων, δρυζονίων, τσέου, γνήσιου κονιάκ, πετρελαίων, βουτύρου Σιβηρίας κτλ.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑΙ ΚΟΡΥΦΑΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΤΙΚΑΙ

Δέχεται δὲ τὸ κατάστημα ἐπὶ μετρία προμηθεῖα οἶαν-
δήποτε ἐπὶ τῶν εἰδῶν τούτων παραγγεῖλαι, ἐκτελουμένην ἀκριβῶς καὶ ἀνελλιπῶς.

Γ. Μ. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Ὁδὸς Μαχμουδιέ (Καράκιοι), ἀρ. 5.

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΔΙΑΦΕΡΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΠΟΤΩΝ ΠΑΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

Οἶνοι Ἑκλεκτοὶ Γαλλοκρανικῆς

Ἐπὶ πᾶσι δὲ γνήσιος ῥητινίτης Ἀθηνῶν.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ-ΚΙΑΒΟΥΡΝΟΥ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩ.

Διευθυντῆς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΙΒΟΛΗΣ.

Καθαριότης, περιποίησις, θέα ἔξοισα, κατάλληλος δια ἔσπογράφους,
ἀποψὲς τοῦ Κερατοῦ κόλπου.

ΣΧΕΤΙΚΗ ΕΥΘΗΝΙΑ.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΜΑΝΙΑΚΗ

(Mercerie et Nouveautés)

343, — Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν. — 343.

κάτωθεν τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου.

Ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ, γνωστῶ ἐπὶ ποιιλία καὶ πλούσιᾳ ἐκλογῇ ἔμπορευμάτων πρὸς στολισμὸν γυναικείων ἐνδυμάτων, εὐρίσκονται δαντέλλαι παντὸς εἶδους καὶ πάσης χρήσεως, κεντήματα ἐξαιρετικῆς συλλογῆς καὶ μεγάλης ποιιλίας, χειρόκτια, ἀσπρόρουχα διὰ κυρίας καὶ παιδία, ἐνδύματα διὰ βαπτίσεις, περισημίδες μάλλιναί, βαμβάκεραι καὶ μεταξωταί, ἀλεξιβρογχα, στηθόδεσμοί, κορδέλλαι παντὸς εἶδους καὶ μεγέθους καὶ ἐν γένει ἅπαντα τὰ εἶδη καὶ χρειώδη τῆς ραπτικῆς.

ΤΙΜΑΙ ΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΣΥΓΚΑΤΑΒΑΤΙΚΑΙ.

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

BAZAR TURC

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Β. ΚΑΡΔΟΜΑΤΗ

Ἐν Γαλατῆ, Μεγάλη ὁδὸς, 16.

Τὸ ζαχαροπλαστεῖον τοῦτο διακρίνεται διὰ τὸ πλούσιον καὶ ἐκλεκτὸν τῶν διαφόρων κωνφῆτων καὶ ἄλλων ὁμοίων εἰδῶν ἐν χρήσει δι' ἀραβῶνας, γόμους, βαπτίσεις καὶ ἐρεσπερίδας, οἱ δ' εὐαρεστούμενοι ν' ἀποταθῶσι εἰς αὐτὸ ἔστωσαν βέβαιαι ὅτι εὐρήσουσι καὶ ποιότητα ἀρίστην τῶν εἰδῶν τούτων, προμηθευομένων ἀπὸ τῶν περιωρνωτέρων εὐρωπαϊκῶν ἐργαστασίων, καὶ συγκατάβασιν μεγίστην ἐν ταῖς τιμαῖς, δι' ἃ καὶ τὸ ζαχαροπλαστεῖον τοῦτο εἶνε σήμερον ἐν τῶν μάλ्लων διακεκριμένων τοῦ εἶδους του ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ.

Δέχεται δὲ παραγγελίας ἐπὶ ταχίστη αὐτῶν ἐκτελέσει.

ΑΘ. Ι. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

Παρά τῷ καπνοτελωνεῖῳ, ἀρ. 12.

ΕΛΑΙΑΙ ΤΡΙΓΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΑΙΑ ΚΙΟΥ

Τὸ κατάστημα τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτιστον εἰς τὸ εἶδος του καὶ διακρίνεται ἐπὶ τῇ ἀρίστη ποιότητι τῶν ἐν αὐτῷ πωλουμένων ἐλαίων καὶ ἐλαίων ἀποκλειστικῶς.

Ἄγοραὶ κατὰ μεγάλην ποσότητα γίνονται ἐκ τοῦ πλοίου τοῦ καταστήματος, ὅπερ εὐρίσκειται προσωρμισμένον ἐν Ζεϊτίν-Ισκιεσῆ, παρὰ τῷ Βαξέ-Καπουτού.

JOSEPH VESSELY

Agent & Représentant des Maisons Étrangères

AGENT

DE LA GRANDE COMPAGNIE D'ASSURANCES

(Cercle-Transports Réunis

SOCIÉTÉ ANONYME

au Capital de 50,000,000 de Francs

ET

DE LA COMPAGNIE D'ASSURANCES MARITIMES

La Manheimer Versicherungs Gesellschaft

au Capital de 6,000,000 de Marcs

SALONIQUE (Turquie d'Europe)

Télégrammes : WESSELY — SALONIQUE.

ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ COMTE

Διευθυνόμενον ὑπὸ *ΑΝΔΡΕΑ ΧΑΝΤΖΑΡΑ.*

Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν, ἀριθ. 454,

παρὰ τὴν ρωσικὴν πρεσβείαν.

Ζυθοπωλείον ἐκ τῶν πρωτίστων, μετὰ ὑποστέγου κήπου, φωταγω-
γούμενου τὴν νύκτα τεχνητῶς δι' ἀερίου σχηματίζοντος διάφορα ἄνθη.

Ποτὴ, ἐδώδιμα καὶ κρυκεύματα εὐρωπαϊκῆς πρωτίστης ποιότητος,
ἐκτὸς δὲ τούτων εὐρίσκουσι οἱ βουλούμενοι ἐν πύρρῳ ὥρᾳ τῆς ἡμέρας
καὶ τῆς νυκτὸς γεύματα ἐκλεκτὰ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των.

Τὸ κατάστημα μένει ἀνοικτὸν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, εἶνε δὲ ἐφω-
διασμένον διὰ πολλῶν ἐφημερίδων ἐγγυρῶν τε καὶ ἐξωτερικῶν, ὡς
καὶ διὰ τῶν σπουδαιωτέρων περιοδικῶν γερμανικῶν, ἀγγλικῶν, γαλ-
λικῶν, κτλ. καὶ τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἀνατολῆς».

ΥΕΛΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΙ ΛΑΜΠΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΝΤΟΥ ΒΟΥΤΑΤΣΙΔΟΥ 47, ὁδὸς Ταχμῆς, 47.

Ἐν τῷ ἄρχαιῳ καὶ γνωστῷ τούτῳ καταστήματι ποιοῦνται εἰς
μετριωτάτας τιμὰς λάμπαι καὶ παντὸς εἶδους ὑαλικά.—Συνιστᾶται
ἰδίως τὸ κατάστημα τοῦτο διὰ τὴν καλὴν ποιότητα καὶ ἐξαιρετικὴν
εὐθηνίαν *Υ Α Λ Ι Ω Ν* τῶν λαμπῶν παντὸς μεγέθους καὶ εἶδους.

Δέχεται παραγγελίας ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἐκτελεῖ αὐτὰς τα-
χέως καὶ ἀνελλιπῶς, διὰ τε μεγάλας καὶ μικρὰς ποσότητας.

Ἀποστέλλει πραγματείας εἰς τοὺς βουλουμένους καὶ ἀπ' εὐθείας
εἰς Εὐρώπης.

ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΖΥΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΝΙΚΟΛΗ

380,—Μεγάλη ὁδὸς τοῦ Πέραν,—380.

Τὸ ζυθοπωλείον τοῦτο εἶναι πραγματικὸς κήπος ἐπὶ βράχου ἐλ-
βετικῷ. Ἡ χλόη αὐτοῦ καὶ ὁ ἐπὶ τῶν τοίχων ἀνέρπων κιστὰς ἀπο-
στάζει δρόσον καὶ ἀναψυχὴν ἐν ὥρᾳ καύσωνος, θάλλπος δὲ καὶ ἀνά-
παυσιν ἐν ὥρᾳ χειμῶνος.

Πλὴν τοῦ ἐκλεκτοῦ ζύθου εὐμοιρεῖ εἰνων οὐγγρικῶν, γαλλικῶν καὶ
ἐγγυρῶν, οἱ δὲ φιλαναγνώσται εὐρίσκουσι πλούσιον ἀνεγνωστῆριον
ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν, ἐγγυρῶν τε καὶ ξένων, ὡς καὶ τὸ
«Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς».

Ἐπὶ πᾶσιν

ὕπηρεσίαν προθυμοτάτην καὶ συμπεριφορὰν ὑποχρεούσαν καὶ τοὺς
δυστροπωτέρους χαρακτηρῆρας διὰ τὴν περιποίησιν.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρὰ τὸ Σουλτῶν Χαμάμ,
διευθυνόμενον ὑπὸ *ΑΔΕΛΦΩΝ ΒΑΦΕΙΑΔΩΝ.*

Ἐκλογὴ φαγητῶν ἀρίστη, μαγειρικὴ τεχνικωτάτη, ἐπιμέλεια καὶ
καθαριότης ἀνεπίληπτοι, κατέστησαν τὸ ξενοδοχεῖον τοῦτο τὸ δημο-
τικώτατον μὲν πάντων ἐν τῇ κέντρῳ τῆς ἐμπορικῆς ἀγορᾶς τῆς Σταμ-
πούλ, περιόκουστον δὲ καὶ ἐν Γαλατῆ, ὅθεν οὐκ ὀλίγοι ἀπεύδουσι τὴν
μεσημέριαν εἰς Σταμπούλ ἵνα δοκιμάσωσι τῶν Ἀδελφῶν Βαφειᾶδῶν
τὴν διαφημιζομένην μαγειρικὴν τέχνην, δι' ἧς δικαίως κατέκτησαν
τὴν πολυκρίθμον καὶ ἐκλεκτὴν αὐτῶν πελατείαν.

Ἐπὶ πᾶσι *ΤΙΜΑΙ ΜΕΤΡΙΩΤΑΤΑΙ.*

PAPETERIE

A. ZEILICH & FILS

Grand' rue de Galata

25, Mahmoudié-Djaddessi, 25 (près du Tunnel)

—*—
IMPRIMERIE à PÉRA

4-6, à côté de la Teutonia, 4-6

CONSTANTINOPLE.

—*—
FOURNITURES DE BUREAUX

EN GROS ET EN DÉTAIL

—*—
Dépôt d'encre, couleurs, vernis, pâte à rouleaux, etc., etc.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΗΣ

ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ἐν τῷ τυπολιθογραφείῳ

Ι. ΠΑΛΛΑΜΑΡΗ

403, Μεγάλη ὁδὸς Πέρας, 403.